הארץ

3.90 שקלים, יום ראשון יא' בחשון התשנ"ה, 16 באוקטובר 1994 VOL 76/22863 OCTOBER 16

פתרונות בזמן!!!

לביא

* שעוני נוכחות ותוכנה *
לחישוב שעות עבודה

לביא מחשבים בע"מ, הירדן 29 ר"ג, טל' 03-6776110 פקס 03-6775233

סרן ניר פורז נהרג בניסיון השתלטות על בית בגדה שבו הוחזק נחשון וקסמן; החייל החטוף נרצח עם תחילת הפעולה

רבין מתנה חידוש המו"מ עם אש"ף בפעולה נגד החמאס

מאת אלוף בן, אתן רבין ושלמה דרור

סרן ניר פורז, קצין בסיירת מטכ"ל, נהרג ביום שישי בערב בפעולת השתלטות של כוח צה"ל על בית בכפר ביר נבאללה שבנפת רמאללה שבו הוחזק החייל החטוף, סמל נחשון וקסמן. בבית נמצאה גופתו של וקסמן, אשר נרצח על ידי חוטפיו – חברי ארגון החמאס.

ראו עמוד 2א–9א

ראש הממשלה, יצחק רבין, דרש מיו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, לנקוט יד קשה נגד הזרוע הצבאית של החמאס ברצועת עזה, גם לאחר שהסתיימה פרשת חטיפתו של החייל נחשון וקסמן.

רבין שוחח עם ערפאת טלפונית ביום שישי בלילה, והבהיר לו כי ישראל מצפה מהרשות הפלשתינית להמשיך ולפעול ביד קשה נגד החמאס. רבין אמר לערפאת, כי המשך והתקדמות בתהליך המדיני מותנה בפעולה נחרצת של הרשות הפלשתינית נגד הטרור ברצועת עזה.

מקורות מדיניים בכירים אמרו אתמול כי השיחות עם אש"ף בעניין הבחירות לא יחודשו בימים הקרובים.

ראשי מערכת הביטחון החליטו להסיר הבוקר באופן חלקי ובהדרגה את הסגר שהוטל על רצועת עזה. בצה"ל ובמשרד מתאם הפעולות בשטחים, אלוף דני רוטשילד, סבורו כי יש להמשיך את הסגר. למרות ההסתייגויות הוחלט להסיר באופן חלקי את הסגר ולאפשר במשך השבוע מעבר פועלים לישראל.

הממשלה תדון היום בהמשך התהליך המדיני ובחידוש השיחות עם הפלשתינאים, על רקע מחלוקת בין השרים. שר החוץ, שמעון פרס, תומך בחידוש מיידי של המשא ומתן בהתאם להסכם אוסלו, בלי להתנות את ההתקדמות בפעולות הרשות הפלשתינית נגד החמאס. לדעתו, ערפאת פעל כראוי בפרשת החטיפה, בפעולות לאיתורו של וקסמן ובמעצר אנשי החמאס, והתהליך המדיני צריך להימשך במקביל למלחמה נגד הטרור.

בחידוש מיידי של השיחות תומכים גם השרים עוזי ברעם ושולמית אלוני. ברעם אמר אתמול כי "עכשיו, בעקבות הלחץ על אש"ף שהוכיח עצמו, אנחנו צריכים ללכת מהר ולהבין שהאינטרס הישראלי הברור הוא לחזק את אש"ף". אלוני אמרה כי היא תומכת "בהמשך תהליך השלום במלוא המהירות האפשרית".

השר יוסי שריד מציע לקיים בירור עם הפלשתינאים בדרג הכי בכיר ביותר, כדי להבין איך בדעתם לטפל בחמאס, לפני המשך התהליך המדיני. לדעתו, הידרדרות במצב הביטחון תבלום את התהליך בלאו הכי. שריד מציע לקיים בהקדם פגישה בין רבין וערפאת, כדי לדון בהמשך המשא ומתן.

סגן שר הביטחון, מוטה גור, אמר אתמול כי מתכנני החטיפה פעלו מרצועת עזה, וכי דרישות ישראל מערפאת במלחמה בטרור יהיו עתה "גדולות ונוקבות יותר". הרמטכ"ל, רב-אלוף אהוד ברק, הזהיר אתמול את הרשות הפלשתינאית כי אם לא תפעל נגד החמאס, תצטרך ישראל לשקול פעולה נגד הטרור גם בתוך רצועת עזה.

מתחקירים ראשונים שנערכו לאחר פעולת יחידת סיירת מטכ"ל לחילוצו של נחשון וקסמן מהבית בו הוחזק בביר-נבאללה עולה כי החיילים פעלו במהירות רבה. ככל הנראה, דקות ספורות לפני תחילת המבצע, שהחל בשעה 7.43, נורה וקסמן על ידי חוטפיו מהחמאס.

חיילי הכוח הצליחו להתקרב לבית מבלי להתגלות, אך נתקלו בדלתות ברזל בכניסה. לאחר שהדלת נפרצה, נכנסו החיילים לבית ועלו במדרגות לכיוון המקום שבו נמצאו המחבלים. חיילים נוספים פרצו לבית מבעד לדלת צדדית, שגם אותה היה צורך לפרוץ.

במסדרון עמד מחבל שירה לעבר סרן פורז, תוך כדי נסיגה לעבר סלון הבית. חיילי הכוח שעלו [illegible] אותו. מהירי של המחבל נפצעו רוב אנשי הכוח, בהם חמישה קצינים.

שאר אנשי הכוח המשיכו לדרך דרך המסדרון שהוביל לקומפלקס של שלושה חדרים, כאשר בחדר המרכזי – חדר פנימי – שהו שני מחבלים נוספים והחייל נחשון וקסמן, שהיה קשור ברגליו, ידיו, לבוש בבגדים אזרחיים ועל ראשו כאפייה.

הרמטכ"ל מסר, כי "במשך שלב זה, שנמשך זמן מה, צעקו החיילים אל המחבלים והציעו להם להיכנע. המחבלים צעקו בחזרה, כי החייל מת והם מוכנים למות. הלחימה נמשכה עד שכל החוטפים נהרגו", אמר הרמטכ"ל. לדבריו, "את נחשון וקסמן הם הרגו ברגע, בתחילת הפעולה, או בסמוך לתחילתה".

הלווייתו של סמל וקסמן נערכה אמש בירושלים. יותר מ-20 אלף איש השתתפו במסע ההלוויה שלווה בקריאות "מוות לערבים". הלווייתו של סרן פורז תתקיים הבוקר בשעה 11.00 בקריית שאול.

בבתי החולים של הדסה בעין כרם ובהר הצופים בירושלים מאושפזים שמונה מתוך 10 פצועי פעולת החילוץ. מצבם של שבעה מהם קל, מצבו של אחד בינוני.

(סוף בעמוד 14א)

ניר פורז

נחשון וקסמן

הבית בכפר ביר נבאללה בו החזיקו אנשי החמאס בחייל החטוף וקסמן. החוטפים לא הופתעו כאשר חיילי יחידת סמכ"ל פרצו לבית, למרות שהמודיעין שסופק לכוחות היה מעולה ומפורט
תצלום: [illegible]

פרשנות / זאב שיף

כשל מבצעי

מן הלקחים הראשונים מפרשת חטיפתו של החייל נחשון וקסמן והמבצע לשחרורו עולה, כי מבחינה מבצעית כשלה לבסוף הפעולה. החוטפים לא הופתעו בעת הפריצה, למרות שהמודיעין שסופק לכוחות לפני הפעולה היה מעולה ומפורט, כולל המידע על דלת הברזל הפנימית בבית והיכן נמצא החטוף.

מסתבר, כי ההודעה על האנשים הפלשתינאים שנמסרה על ידי חבר הכנסת טאלב אלסאנע לטלוויזיה הישראלית ולקול ישראל לא הועברה כלל כמסר רשמי לראש הממשלה ושר הביטחון ולדרגי הפיקוד הבכיר. כאשר שודרה הידיעה לראשונה בטלוויזיה כבר היתה הפעולה בסיומה או אחריה. כמה מראשי צה"ל שמעו על כך רק אחרי הפעולה. ההודעה לא נכונה כלל, ובכל מקרה, ספק אם הדבר היה משפיע על ההחלטה לפתוח בפעולה באותה שעה.

לקח אחר מלמד, כי המשטרה הפלשתינית, שירותי הביטחון והמודיעין של הרשות עשו מאמץ נרחב ביותר למצוא את נחשון וקסמן. מרגע שהדרג המדיני הפלשתיני לא הפריע לפעולותיהם, כבעבר, ערכו שירותי הביטחון הפלשתיני פשיטות וחיפושים נרחבים ועצרו עשרות רבות של אנשי הזרוע הצבאית של החמאס, ששמותיהם היו בידיהם מזמן. בין השאר, נעצר ברצועת עזה אחד מאנשי החוליה, ששמו הועבר אליהם על ידי ישראל אשר הודה בחקירה על חלקו בפרשה.

למרות זאת, מתכוונת ישראל ללחוץ על הדרג המדיני של הרשות הפלשתינית, כדי שזו תמשיך לפעול נגד הזרוע הצבאית של החמאס, וכדי שתראה בכך סכנה חמורה גם לישות עצמה. המפקדה הצבאית הראשית של החמאס ועיקר פעילותה היא ברצועת עזה. מאירועי הימים האחרונים ברור, כי למשטרה הפלשתינית יש יכולת מספקת להתמודד עם הבעיה ולהשליט חוק וסדר וכי למודיעין הפלשתיני יש מספיק ידיעות על הזרוע הצבאית של החמאס. צריך רק אישור מצד הדרג המדיני הפלשתיני ונכונות לעשות זאת. הדרג הצבאי, בראשות נצראל נאסר יוסף, האמין אל היגדי משירותי הביטחון, מוכנים ומסוגלים לבצע את המוטל עליהם.

אם הסכמה זו תושג, לא תהיה כל בעיה להסיר בימים הקרובים את הסגר מעל רצועת עזה. לאחר שהמשטרה הפלשתינית עשתה מאמץ מרשים בימים האחרונים, אין כל כוונה להפעיל לחץ כלכלי על האוכלוסייה ברצועה. לכל המאוחר, יוסר הסגר אחרי הלוויות שני ההרוגים הישראלים בפעולה, סמל נחשון וקסמן וסרן ניר פורז. יש להניח, כי ישראל לא תתמהמה יותר על המידה גם בחידוש המשא ומתן עם אש"ף על היערכות צה"ל בשלב השני והבחירות בשטחים.

(סוף בעמוד 14א)

אחד מאנשי הקשר של החוליה נעצר בעזה; ישראל תדרוש את הסגרתו

מאת זאב שיף

מפקד המבצע לחטיפת החייל נחשון וקסמן מטעם הזרוע הצבאית של החמאס והאחראי על ניהול המשא והמתן להחלפתו באסירים ושבויים שבידי ישראל הוא פלשתינאי בשם מוחמד דיאב איברהים אל מצרי, תושב חאן יונס, המכונה אבו חאלד. אבו חאלד לא נתפס עד היום ומסתתר ברצועת עזה.

אדם אחר שהיה מעורב בחטיפה – ובתפקידו שימש כאיש הקשר בין אבו חאלד וחוליית החוטפים – נתפס על ידי המשטרה הפלשתינית, לאחר ששמו הועבר אליה מישראל. האיש, מוחמד עלי מוחמד חיראז, מעזה, הודה בחקירתו על חלקו במבצע החטיפה.

ישראל מתכוונת לדרוש את הסגרתו של מוחמד חיראז, כדי שיישפט בארץ ויעמוד כאן לדין על מעורבותו בחטיפה.

אבו חאלד נחשב מזמן כמבוקש החמאס, עוד מתקופת השלטון הישראלי ברצועה. הוא הסתתר גם לאחר שאש"ף קיבל את השלטון בעזה. מאיסוף המידע עד כה ברור שאבו חאלד היא מפקד המבצע כולו מטעם הזרוע הצבאית של החמאס, יחידות עז אדין אל-קסאם. מעורבותו בתכנון היתה רבה. הוא יזם את רעיון החטיפה והנחה את אנשי החוליה.

מוחמד דיאב איברהים היה מעורב ברצח שני ישראלים ליד אל בריה בדצמבר 93', ברצח שני חיילים ליד מחסום ארז, לאחר נסיגת צה"ל מרצועת עזה. כמו כן היה מעורב בארבעה מקרי רצח של ישראלים ופלשתינאים, סוחרי ידיעות באזור מואסי שמול גוש קטיף.

איש החוליה שנעצר על ידי המשטרה הפלשתינית מכונה אבו עלי. בבעלותו מפעל בלוקים ליד עזה. אחרי החטיפה קיבל מחוליית החוטפים, באמצעות איש חוליה אחר מהגדה המערבית, את קלטת הווידאו שבה צולם נחשון וקסמן, המוסר את דרישות החוטפים. יום קודם לכן קיבל מהגדה את תעודת הצבא ותעודת הזהות של נחשון וקסמן.

בביתו צולמה קלטת וידאו שבה נראה פלשתינאי רעול פנים המחזיק בידו את תעודותיו של נחשון וקסמן ורובה סער, שטענו כי זהו נשקו. לאחר מכן התברר כי אין זה הנשק של נחשון וקסמן אלא רובה אחר. בפני החוקרים מהמשטרה הפלשתינית הודה בכך ותיאר את תפקידו במבצע. הוא הוביל אותם למקום שם שצולמה הקלטת.

חבר נוסף בחוליה, ששימש נהג מבונית הטראנספורטר בעת שנחטף נחשון, הוא ג'יהאד מוחמד שאקר ירמו מבית חנינא, בן 27, נתפס בביתו. זהו האיש שהעביר את קלטות הווידאו ממקום המחבוא לרצועת עזה. בעקבות חקירתו פיענח שירות הביטחון את רוב השאלות ואת מקום המחבוא. הוא ידע גם פרטים רבים על פנים הבית שם מוחזק נחשון.

הסייען של החוליה נעצר רק כשעה לפני תחילת הפעולה של צה"ל. הוא הגיע לבית במכונית, שבה הביא את ארוחת הערב לחוטפים ולוקסמן. כאשר עזב את המקום נעצרה מכוניתו במרחק כמה מאות מטרים מהבית. הוא סיפר לחוקרים פרטים נוספים על הנעשה בבית ואפילו על סוג האוכל שהביא. האיש, זכריא לוטפי

(סוף בעמוד 14א)

נשק לארקטלני יסייע בעתיד בניסיונות חילוץ של בני ערובה
עמ' 3א

סרן ניר פורז, שנהרג בפעולת החילוץ, יובא היום למנוחות
עמ' 6א

גנוסר: מסרתי לערפאת כי נשקול עסקה עם החוטפים באחריות הרשות הפלשתינית
עמ' 7א

איש שב"כ לשעבר: לחוליית החמאס לא היה קשר עם ההנהגה בעזה
עמ' 7א

אדם שניסה לדקור עוברים ושבים בת"א נורה בידי שוטר ואחר כך חתך את גרונו ומת
עמ' 11א

אבלס: להשהות המכרז על המזרחי עד לבירור החשדות נגד יולי עופר
עמ' 1ג

בגליון זה 36 עמודים בשלושה חלקים

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	3.0220	–0.36%
שחור	3.04	—
סל יציג	3.3972	+0.09%

החברה מס' 1 בארץ המייצרת מערכות
אל פסק ON-LINE
גמאטרוניק
טל: 02-821777

חתני פרס נובל לשלום ל-1994: יצחק רבין, שמעון פרס ויאסר ערפאת

אוסלו (עד"ר וע"צ). יו"ר ועדת פרס נובל לשלום, פרנסיס סג'רסטד, הודיע שלשום כי הפרס יוענק השנה לראש הממשלה, יצחק רבין, שר החוץ, שמעון פרס, ויו"ר אש"ף, יאסר ערפאת.

אחד מחברי ועדת הפרס, קארה כריסטיאנסן, הידוע כפרו-ישראלי, התפטר מיד לאחר ההודעה הרשמית, במחאה על הענקת הפרס לערפאת, שאותו הוא רואה כ"טרוריסט לשעבר".

ההחלטה להעניק את הפרס גם לשר החוץ הפתיעה פרשנים רבים, אשר ציפו כי הפרס היוקרתי יינתן לרבין ולערפאת בלבד. זוהי הפעם הראשונה שהפרס ניתן לשלושה אישים במשותף. הדבר התאפשר לאחר תיקונים שהוכנסו בתקנון הפרס בשנה שעברה.

בעת הקראת נימוקי ועדת הפרס לפני נציגי התקשורת במכון נובל, אמר יו"ר הוועדה כי שלושת האישים "תרמו תרומה נכבדה לתהליך היסטורי, שבאמצעותו אפשר להחליף מלחמה ואיבה בשלום ושיתוף פעולה. במשך עשרות שנים, הסכסוך בין ישראל לבין המדינות השכנות לה, ובין ישראל לבין הפלשתינאים, היה אחד הסכסוכים שלא נראה היה כי פתרון, ואשר איים על היציבות הפוליטית הבינלאומית. הצדדים גם גרמו סבל רב זה לזה".

ראו עמוד 10א

סג'רסטד הוסיף, כי החלטת הוועדה להעניק את הפרס לשני ישראלים ולפלשתינאי אחד אין משמעותה כי הישראלים עשו יותר למען השלום. "בחרנו בשני אישים ישראלים, מפני שמצאנו כי קשה מאוד להבחין בין מאמציו של רבין לבין אלה של פרס", ציין. לגבי הצד הפלשתיני הוא אמר, כי "תרומת ערפאת היתה לבטח החשובה ביותר".

פרס נובל לשלום הוא שבעה מיליון כתרים שוודיים (950 אלף דולר), וכן עיטור זהב ותעודה. כל אלה יוענקו לחתני הפרס באוסלו ב-10 בדצמבר. הוועדה בחרה את שלושת הזוכים מבין 132 מועמדים, בהם 35 ארגונים.

ירח טל מוסיף: בלשכת שר החוץ בקריה בתל-אביב שררה שמחה רבה עם קבלת הידיעה, כי פרס הוא אחד מחתני הפרס. לעומת זאת, בלט האיפוק המופגן שבו התקבלה ההודעה בלשכת ראש הממשלה. רבין היה עסוק באותה עת בתכנון הפעולה הצבאית לחילוץ החייל החטוף, נחשון וקסמן.

ראשי האופוזיציה יצאו בקריאה לרבין ופרס להחזיר את הפרס בגלל הענקתו לערפאת. יו"ר הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו, אמר: "העובדה שהפרס ניתן גם לאדם שהמציא את הטרור הבינלאומי, לרב-המרצחים ערפאת, הופכת את הפרס לפארסה".

מדד ספטמבר: 1.1%. פירות וירקות התייקרו ב-7.1%; דיור – ב-1.2%

מאת גידי מליץ

מדד המחירים לצרכן עלה בחודש ספטמבר ב-1.1%, בהתאם לתחזיות. זהו החודש השלישי ברציפות שבו עולה המדד בשיעור של 1.1%, והחודש השביעי ברציפות שבו הוא עולה באחוז ויותר.

הגורמים העיקריים לעליית מדד ספטמבר היו המשך עליית מחירי הפירות והירקות, המשך עליית מחירי הדיור והתייקרויות יזומות על ידי הממשלה, ביניהן העלאת מחיר הנסיעה באוטובוס, העלאת מחיר הנסיעה במונית, העלאת מחירי גני ילדים ומעונות יום, והתייקרויות תעריפי טלפון ודואר.

סעיפי הפירות והירקות, הדיור והתחבורה והתקשורת תרמו, כל אחד, 0.3% לעליית המדד. עליות אלה קוזזו בחלקן בהוזלות עונתיות במחירי ההלבשה והנעלה וירידה במחירי הריהוט וציוד לבית.

קצב האינפלציה השנתי עומד על רמה של 14%-14.5%, על בסיס תשעת החודשים הראשונים של השנה. מאחר שמדד ספטמבר עלה בהתאם לציפיות ואינו מבשר האצה בקצב האינפלציה, בנק ישראל, על פי ההערכה, לא יעלה את הריבית שוב החודש. זאת מכיוון שלאחר ההעלאה האחרונה, שבוצעה בחודש שעבר, נמצאת הריבית הריאלית השקלית ברמה חיובית. מאז ההעלאה האחרונה בריבית פורסמו נתונים חדשים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, המצביעים על צמצום היבוא והגירעון המסחרי ברבע השלישי של השנה.

מתחילת השנה עלה מדד המחירים לצרכן ב-10.5%. ב-12 החודשים האחרונים עלה המדד ב-13.6%. מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נמסר כי בספטמבר עלה סל תצרוכת למשפחה ממוצעת בת ארבע נפשות 6,140 שקל כולל דיור, ו-4,705 שקל ללא דיור.

מחירי הפירות והירקות עלו בשיעור חד של 7.1% בספטמבר. עליות בולטות במיוחד נרשמו במחירי הענב, תפוחי אדמה, פלפל ירוק ועגבניות. יצוין כי סעיף הפירות והירקות עלה ב-28.5% מאז תחילת השנה – יותר מכל סעיף אחר במדד.

סעיף הדיור עלה בחודש שעבר ב-1.2%. מחירי הדירות בבעלות דיירים עלו ב-1.3%, ומדד שכר

(סוף בעמוד 14א)

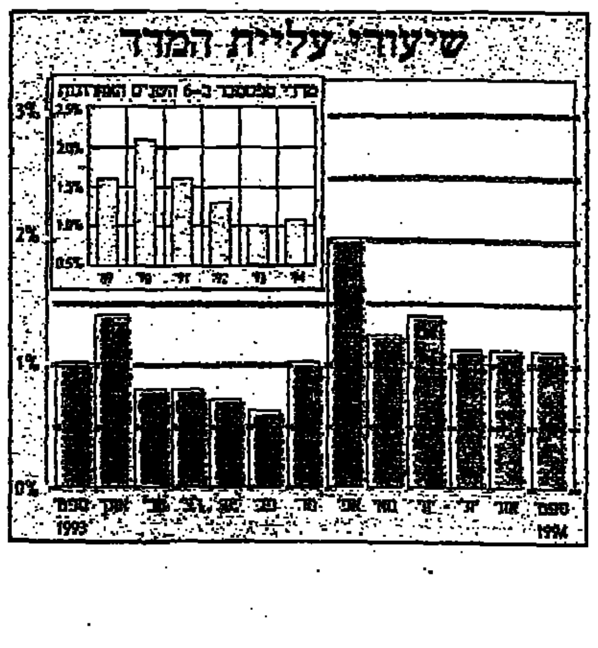

ארה"ב העניקה אשרת כניסה למנהיג הימין הקיצוני ברוסיה ז'ירינובסקי

בעבר סירב קלינטון להיפגש עם ז'ירינובסקי

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ארה"ב החליטה להעניק אשרת כניסה למנהיג הימין הקיצוני ברוסיה, ולדימיר ז'ירינובסקי, יריבו של הנשיא בוריס ילצין. חבר הפרלמנט האנטישמי והאנטי-אמריקאי יגיע בחודש הבא לסדרת הרצאות בארה"ב, אך עד כה לא נקבעו לו פגישות עם אנשי ממשל וקונגרס.

בעת ביקורו ברוסיה לפני כחצי שנה סירב הנשיא ביל קלינטון להיפגש עם ז'ירינובסקי. הנשיא לשעבר ריצ'רד ניקסון נועד עמו והביע סלידה מהעמדות ששמע מפיו.

ארגונים יהודיים: לא לאפשר את הביקור

מקור פרו-ישראלי מסר כי ארגונים יהודיים הפעילו לחצים כבדים על הממשל בדרישה שלא להעניק לז'ירינובסקי אשרת כניסה. לראשי הארגונים נאמר כי אין בסיס חוקי לדחיית בקשת המנהיג הימני, שכן הוא מסתפק בדיבורים ועד היום לא הפר את החוק ולא עשה מעשים השוללים ממנו את הזכות להיכנס לארה"ב.

יצוין כי כמה מדינות במערב לא מאפשרות לז'ירינובסקי להיכנס לתחומן, מחשש שביקורו יעורר מהומות ויגרום להפרת הסדר הציבורי.

באוגוסט 94' אסרה גרמניה על ז'ירינובסקי להיכנס לתחומה. במארס 94' אסרה בולגריה וסירבה על ז'ירינובסקי להיכנס לתחומיה. גם צרפת הודיעה כי תשקול לאסור עליו להיכנס לתחומיה.

בלחצם של ארגונים יהודיים ביטלה אוניברסיטת מדיסון בוויסקונסין את הזמנתו של ז'ירינובסקי לנאום; כך נהג גם מכון מחקר בלוס אנג'לס. מכון ליחסי חוץ בסאן פרנסיסקו ואוניברסיטת קולומביה בניו יורק עמדו על זכותם להאזין לדבריו של מנהיג האופוזיציה הרוסי.

למי שחוכר בדעתו רכב:

התשובה

מהירות התגובה!

התשובה: רכב ותגלה במהירות את המסלולים
המאוזנים שמוליך לשבור בכל חברה.
אצלנו העסק פשוט מאוד - שיחה בבוקר - אתה נוסע
את כל הסידורים באותו היום
והרכב שוב אליך הביתה מאובזר בהתאם לטעמך!

צלצל: 03-5616392
הדרך הנבונה לחכירה

כרמל ליסינג
03-5610383

שיחת היום / עם אלי ויזל

על ההודעה בדבר הענקת פרס נובל לשלום לרבין, פרס וערפאת

על ערפאת להתנצל על חטאיו בעבר

האם אתה שמח על החברים החדשים המצטרפים אליך?

כמובן, אם כי העיתוי מכביד ומעיק בגלל השתלשלות העניינים בפרשת חטיפתו של החייל נחשון וקסמן.

האם מגיע הפרס לזוכים החדשים בו?

כן, בלי ספק. בלי רבין תהליך השלום לא היה עולה יפה. בלי פרס, הוא לא היה מתחיל. שניהם שותפים עתה במועדון הכי אקסקלוסיבי בעולם.

ומה לגבי החבר השלישי המצטרף למועדון?

זו בעיה, בעיקר בגלל עברו של יאסר ערפאת. בהחלט, כך אני מבין, הוא משתדל להיות ידידותי.

לדעתי, ערפאת היה צריך לצאת בהודעה שתסביר מדוע עשה מה שעשה: מדוע רצח ילדים ונשים חפים מפשע. הוא יכול היה להגיד שזו היתה מלחמה, ובמלחמה נוהגים כמו במלחמה. לא היה נגרע מכבודו אם היה מכריז על חטא שחטא ומתנצל. אם לא יעשה זאת, לכל מקום שילך יימצאו אנשים אשר יביעו חוסר שביעות רצון מהכבוד בו זכה.

האם לדעתך היה צריך להעניק את הפרס לאישיות פלשתינית נוספת, למשל לאבו־מאזן, לשם שמירה על איזון?

לא. זה לא היה אפשרי. גם

אלי ויזל היה חתן פרס נובל לשלום בשנת 1986

הענקת הפרס לשלושה אנשים היא בבחינת תקדים. מעולם לא היו שלושה חתני פרס נובל לשלום באותה שנה. אני יודע ממקורות טובים, שהכוונה המקורית היתה לתת את הפרס לשניים. רק בשבוע האחרון, לאחר דיונים קדחתניים, הוחלט לצרף את שמעון פרס כחתן שלישי.

מה המשמעות של הזכייה בפרס זה?

למעשה אין לכך משמעות, חוץ מפרסומת לזוכים, אך החתנים החדשים הרי לא זקוקים לפרסומת. הם זוכים לפרסום גם בלי הפרס.

ומה עם הכסף?

לפני שנים אחדות סכום הפרס עמד רק על 100 אלף דולר. אני כבר קיבלתי כ־290 אלף דולר.

כעת השלושה יקבלו יחד כמיליון דולר, כלומר 300 אלף דולר לאיש. זה לא רע בכלל. הסכום גדל משום שכספי הפרס מושקעים במניות, ואם ההשקעה טובה הסכום גדל.

האם הטקס מרגש?

כן, מאוד. זהו אירוע שקורה פעם בחיים. הטקס מתקיים בנוכחות מלך נורווגיה והפרלמנט, והזוכים ניצבים מול מצלמות טלוויזיה מכל העולם. זהו אירוע מרגש, בעיקר למי שאינו ראש ממשלה.

ואולם, כאמור, רבין ופרס רגילים לאירועים כאלה מתוקף תפקידם, ואינם זקוקים לפרסומת.

האם היית ממליץ לרבין ופרס לא להשתתף בטקס, שכן יש בישראל קולות הקוראים להם להחרים את הטקס בגלל השתתפותו של ערפאת?

פרס ורבין כבר השתתפו בטקסים עם ערפאת, כמו טקס החתימה על ההסכם בבית הלבן. אני עצמי השתתפתי בוועידה בדאבוס, שווייץ, שבה פרס וערפאת הופיעו יחד. ואולם מאחר שאני לא אזרח ישראל ולא מתגורר בישראל, אינני רוצה לתת עצות.

מאת יוסי מלמן

פעולת צה"ל בביר־נבאללה

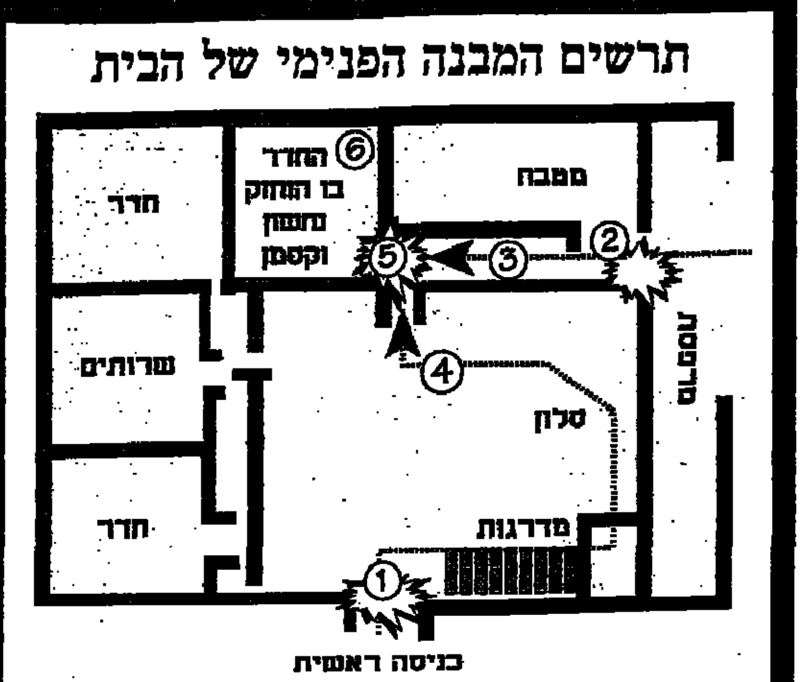

1. הכוח הראשון מפעיל מטעני נפץ ופורץ לבית מן הכניסה הראשית.
2. הכוח השני בפיקודו של סרן ניר פורז מפעיל מטעני נפץ ופורץ לבית מדלת המטבח.
3. מחבל יורה לעבר הכוח השני, הורג את סרן פורז ופוצע חמישה חיילים.
4. המחבל בורח אל הסלון שם הוא נתקל בלוחמי הכוח הראשון, נורה ונהרג.
5. הכוח השני ממשיך ללא מפקדו, מפעיל מטעני נפץ כדי לפרוץ את דלת הברזל ופורץ אל החדר בו הוחזק נחשון וקסמן.
6. לוחמי סיירת מטכ"ל פורצים לחדר, הורגים שלושה מחבלים ומוצאים את גופתו של נחשון וקסמן ז"ל מוטלת בפינת החדר.

מתוך חדר פנימי, אטום, צעקו החוטפים כי וקסמן כבר מת

מאת איתן רבין

סרן ניר פורז, נהרג ביום ששי בערב, בפעולת השתלטות של כוח צה"ל על בית בכפר ביר נבאללה שבנפת רמאללה שבו הוחזק החייל החטוף, נחשון וקסמן. בבית נמצאה גופתו של וקסמן, אשר נרצח על ידי חוטפיו – חברי ארגון החמאס.

במשך פעולת ההשתלטות על הבית נפצעו 12 חיילים מסיירת מטכ"ל, אחד באורח בינוני ו־11 באורח קל. שניים מהפצועים טופלו במקום והשאר פונו לקבלת טיפול בבתי חולים.

מתחקירי כוחות הביטחון עולה כי נחשון וקסמן נחטף ביום ראשון שעבר, בעת שעמד בצומת בני־עטרות–הטייסים. ארבעת חברי חוליית עז א־דין אל־קסאם, שנסעו במכונית מסוג טרנספורטר והיו מתחפשים ליהודים דתיים, עצרו ליד וקסמן והציעו לו טרמפ. במכונית השתלטו הארבעה על וקסמן, היכו אותו, כפתו את ידיו ורגליו והניחו אותו בחלק האחורי של המכונית.

ארבעת החוטפים נסעו לכיוון בית בפאתי הכפר ביר־נבאללה. הבית, השייך לתושב הנמצא בחו"ל, הוכן למשימה מבעוד מועד על ידי איש קשר של החוליה, זכריה לוטפי עבד אל־רחמן נגיב, תושב העיר העתיקה. עם הגיעם לבית הסתגרו המחבלים בתוכו, סגרו את פתחיו ואטמו את החלונות.

איש קשר נוסף של החוליה, ג'יהאד מחמוד שאקר ידמו, העביר לרצועת עזה את תעודת הזהות של החייל ואת הכרוז הראשון, שבו דרישות המחבלים לשחרר את מנהיגי החמאס, בהם השייח אחמד יאסין ויותר מ־200 אסירים. הבלדר מסר את תעודת הזהות והכרוז למחמוד עלי מוחמד חירז, תושב עזה, שוהה בפעילות מודיעינית של השב"כ. שירות הביטחון הכללי פנה למנגנוני הביטחון הפלשתיניים ברצועה וביקש לעצור את חירז. בתחקירו הודה חירז כי הוא מעורב בחטיפת וקסמן ומסר את שמו של מנהיג החוליה – אבו תאלה, תושב חאן יונס.

חייל מסיירת מטכ"ל שנפצע בפעולה (פניו מכוסות) מובל על אלונקה לטיפול בבית החולים

אבו תאלה, אשר הפעיל את החוליה אך לא ביצע את החטיפה בפועל, מהבכירים שבמבוקשי החמאס, אחראי בין היתר לחטיפתו של החייל אלון קרוואני ברצועת עזה, לרצח שני יהודים באל ביירה בדצמבר 93', לרצח שני חיילים בגני טל בינואר 93' ולרצח ארבעה סוחרי ירקות.

הנחיותיו של אבו תאלה הועברו למפקד החוליה בשטח, סלאח ג'דאללה חסאן ג'דאללה, המכונה אבו מוחמד, שיום תחילת חוליה נוספת של עז א־דין אל קסאם שהיתה אחראית לרצח החיילים שהר סימני ואריה פרנקנטל.

בשעה שהמחבלים החזיקו את וקסמן בביר־נבאללה התנהלו חיפושים נרחבים ברצועת עזה.

חיפושים ברצועה

אנשי המשטרה הפלשתינית, אשר העריכו, על פי מידע שהגיע אליהם כי וקסמן מוחזק ברצועה ביצעו פשיטות על בתים באזור חאן יונס. חיפושים נרחבים נוספים נערכו גם בשכונת עבסאן. בשני המקרים הסתבר כי המידע אינו נכון.

במקביל לחיפושים ברצועת עזה ולאיסוף המודיעיני הוחלט בישראל לערוך חיפושים נרחבים גם בגדה המערבית וגם בירושלים. החיפושים התרכזו בעיקר בכפרים. התפנית בחקירה התרחשה ביום חמישי בלילה, כאשר גורמי הביטחון עצרו את הבלדר, שאקר ידמו, שהודה עוד באותו לילה על מעורבותו בפעולה בחטיפה. שאקר ידמו, ששימש כנהג המכונית שבה נחטף וקסמן, תיאר את החטיפה וסיפר היכן מצוי וקסמן.

המידע החדש הועבר לראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, שהחליט לשחרר את וקסמן בפעולה צבאית. הרמטכ"ל ממליץ להטיל את הפעולה על סיירת מטכ"ל וקיבל על כך את אישורו של רבין.

בהתייעצויות בין הרמטכ"ל, אהוד ברק, לבין רבין מתקבלת החלטה, לנוכח המידע החדש לבצע פעולת חילוץ צבאית, כדי לחלץ את רב"ט נחשון וקסמן. בהתאם ללוח הזמנים הקצר, עד לפקיעת האולטימטום ביום ששי בשעה תשע בערב, ערכו חיילי יחידת סיירת מטכ"ל אימון מהיר על מודל, תוך הכנת הכוח לפריצה לבית.

המידע שניתן לחיילי היחידה היה מעודכן ומפורט ביותר. חיילי הכוח למדו את מיקום הבית בכפר ביר־נבאללה ובאותו זמן, על פי דברי הרמטכ"ל במסיבת העיתונאים לאחר פעולת החילוץ, כבר היה ידוע מספר חברי החוליה שהיו בבית.

לאחר שחיילי היחידה הציגו בפני הרמטכ"ל את תוכנית הפעולה, ברק אישר את התוכנית ולאחר כמה תיקונים, היא הוצגה לעיונו של ראש הממשלה שאישר אותה. מועד תחילת הפעולה נקבע ליום ששי בין שבע וחצי לשמונה בערב.

אנשי היחידה הועברו במקומים לאזור סמוך לביר־נבאללה. שם נמצאו גם הרמטכ"ל, סגנו, אלוף אמנון שחק וגורמי ביטחון.

חיילי הכוח שצוידו באמצעי לחימה רבים – אקדחים, רובים ומטעני חבלה – התקרבו לבית דרך שדות חקלאיים והתפצלו לכמה קבוצות שכל אחת מהן אמורה לפרוץ לתוך הבית מכיוון אחר.

חיילי הכוח הצליחו להתקרב לבית מבלי להתגלות, אך נתקלו בדלתות ברזל בכניסה. הם בדקו אם ניתן להיכנס לבית דרך החלונות, אך גם החלונות היו אטומים והוחלט לפרוץ את דלת הברזל שבכניסה באמצעות חומר נפץ.

לאחר שדלת הברזל בכניסה לבית נפרצה, נכנסו החיילים לבית ועלו במדרגות לכיוון המקום שבו נמצאו המחבלים. חיילים נוספים פרצו לבית מבעד לדלת צדדית, שגם אותה היה צורך לפרוץ ונכנסו לתוך מסדרון המוביל למטבח הבית.

המחבל עמד במסדרון

במסדרון עמד מחבל שירה לעבר סרן פורז, תוך כדי נסיגה לעבר סלון הבית. חיילי הכוח שעלו במדרגות הבחינו במחבל והרגו אותו. מהירי של המחבל נפצעו רוב אנשי הכוח, בהם חמישה קצינים.

שאר אנשי הכוח המשיכו לרוץ דרך המסדרון שהוביל לקומפלקס של שלושה חדרים, כאשר בחדר המרכזי – חדר פנימי – שהו שני מחבלים נוספים והחייל נחשון וקסמן, שהיה קשור ברגליו, ידיו, לבוש בבגדים אזרחיים ועל ראשו כאפייה.

לדברי הרמטכ"ל, כאשר החלה הפריצה לבית, ירו החוטפים בנחשון וקסמן "בגרון ובחזה". לדבריו, "הכוח נתקל בדלת ברזל נוספת, אשר גם אותה היה צורך לפרוץ. מחובר בדלת פנימית שחסמה בין הסלון, לבין החדר שבו הוחזק וקסמן. הפעלנו שני מטענים, נזרק רימון והורתה אש אל הדלת.

"במשך שלב זה, שנמשך זמן מה, צעקו החיילים אל המחבלים הציעו להם להיכנע. המחבלים צעקו בחזרה, כי החייל מת והם מוכנים למות. הלחימה נמשכה עד שכל החוטפים נהרגו", אמר הרמטכ"ל. לדבריו, "את נחשון וקסמן הם הרגו בדם קר, בתחילת הפעולה, או בסמוך לתחילתה".

3 מחבלים נהרגו

בסריקות בתוך הבית, בתום הפעולה שנמשכה 20 דקות, התגלו שני המחבלים הרוגים בתוך החדר יחד עם החייל נחשון וקסמן ובסלון מחבל נוסף. הכוחות זיהו את סרן פורז לאחר שמותו נקבע וכן את גופתו של וקסמן ואת הפצועים לבתי החולים. בתוך הבית נמשכו הסריקות, מחשש שנמצאו בו מחבלים נוספים. בתוך הבית נמצאו שאריות אוכל, כלי תשמיש של המחבלים וברזים.

שלושת המחבלים שנהרגו הם חסן תייסיר נתשה, בן 22, תושב שכונת ראס אל־עאמוד שבירושלים; עבד אל־כרים בדר, בן 23, מהכפר אדאם שבגדה המערבית, צפונית לירושלים; סלאח חסן ג'דאללה בן 24 מחאן יונס שברצועת עזה.

פרשנות / זאב שיף

הכוח קיבל מידע מודיעיני מדויק

למרות שההתגנבות עד לבניין בו הוחזק נחשון וקסמן עברה ללא כל תקלה, איבדו הכוחות הפורצים את ההפתעה מיד בשלב הראשון, בניסיון לפרוץ את דלת הכניסה הראשית. תקלות נוספות בתיאום עיתוי הפריצה של שלושת הכוחות, הביאו לאבדן זמן יקר, שבו נורה נחשון וקסמן למוות, וגם לנפגעים רבים בקרב הפורצים.

עוד לפני המבצע הציע הדרג הצבאי הבכיר אופציה נוספת – לכתר את הבית ולהודיע על כך לחוטפים. משלב זה לנהל עמהם משא ומתן ישיר ומתוך עמדת כוח שמבהירה להם כי לא יוכלו להימלט. אפשרות זו נדחתה, מתוך הנחה שגורלו של נחשון וקסמן לא ישתפר בשיטה זו, לפיה פעלו בעבר כמעט בכל מקרי החטיפה והמיקוח. ברוב המקרים בעבר הסתיימו הפעולות בפגיעה, כזו או אחרת, בבני הערובה. בדיעבד, לא בטוח אם לא היה צריך לנצל דווקא את האופציה הזו.

תפנית מודיעינית

התפנית במידע המודיעיני אירעה בלילה שבין יום חמישי ליום ששי כאשר שירות הביטחון עצר בבית חנינא את ג'יהאד מחמוד שאקר ידמו. עד אז היתה הנחת המודיעין, כי נחשון וקסמן מוחזק ברצועת עזה. זו היתה גם הערכתו של שירות הביטחון הפלשתיני ושל הפיקוד המשטרתי הבכיר ברצועה. העובדה שנמסר כי קלטת הווידאו הראשונה (בה נראה רעול פנים עם תעודותיו של וקסמן) צולמה בעזה ושקלטת הווידאו השנייה נמסרה לנציג רויטר בעזה, חיזקה הערכה זו.

גם שירות הביטחון הפלשתיני העריך תחילה כי נחשון מוחזק באזור חאן־יונס ושם נערכו מעצרים רבים. לאחר מכן, נמסר כי החטוף הועבר לשכונת עבסאן. בשכונה זו ערכו כוחותיהם פשיטה על בית, אך לא מצאו דבר. רק לאחר מכן הודיעו לישראל כי אינם יודעים היכן מוחזק החטוף.

ג'יהאד ידמו תושב בית חנינא, שנעצר עם כל בני משפחתו, ארבעה אחים, סיפק את המידע החשוב על מקום החזקת החייל החטוף. הוא הודה כי נהג במכונית בה נחטף וקסמן בצומת בני־עטרות–הטייסים. הוא מסר פרטים כיצד התגברו עליו וכבלוהו בידיו ורגליו. אחרי שנסעו לכיוון פתח תקוה פנו לכיוון רמאללה. כבר בשעות הבוקר הצביע העצור מרחוק על הבית שבו נמצאת החוליה עם החטוף. הוא מסר גם פרטים ראשונים על איש הקשר שלו ברצועת עזה ועל השליחויות שעשה לשם.

הפרטים על הנעשה בתוך הבית היו החשובים ביותר. ידמו ידע לשרטט את החדרים, הסביר היכן מוחזק וקסמן וציין כי שומר אחד יושב עמו בחדר, שני נמצא בסלון ושלישי ישן. הוא פירט באשר לדלתות הכניסה ואמר שהן עשויות מתכת ולפעמים נועלים את דלת הכניסה לחדרו של וקסמן. הוא הוסיף כי על החלונות פרוסות שמיכות, כדי שלא ניתן יהיה לצפות פנימה, אך הדבר מכביד גם על תצפית החוצה.

תכנון הפעולה

מידע זה עובד במשך יום ששי, כאשר החלו בתכנון מהיר של מבצע בהנהל קרב מזורז. המידע על פנים הבית גובש עוד יותר, כאשר נעצר גם הסייען שהביא אוכל לחוטפים ולחטוף. מודיעין מבצעי היה מצוי בשפע ומבחינה זו לא היה חסר כמעט דבר לפעולה. מעט פעולות מקבלות מידע מפורט כל כך לפני היציאה לדרך.

יותר משפעולה זו היתה מבוססת על תחכום והטעיה היא התבססה על אש ומהירות. נקודת המוצא היתה שהכוחות יגיעו במהירות הבזק לחדרו של החטוף ויפגעו בשומריו. למעשה, לא עמד לרשותם יותר מ־60 שניות. דקה עד שהשומר הנמצא לידו יתאושש מההלם הראשון. כל תקלה עלולה לגרום לאיחור קל והשומר עלול להתאושש ולהרוג את וקסמן.

אל מול החוטפים עמדה גם מטרה אחת – נחשון – ולא הרבה חטופים שניתן להציל, אם לא את כולם אזי את רובם. נראה שהחוטפים היו בערנות גדולה, משום ש"שעת השין" היתה כשעה לפני תום האולטימטום וכולם היו ערים.

איבוד זמן בעת הפריצה התרחש גם בפריצות דומות בעבר כמו במעלות ובמלון סבוי. גם בפריצה למטוס סבנה, שהיתה ללא תקלות, פגעו הפורצים בכמה נוסעים והרגו אשה. כך היה בבית שאן, בכפר יובל ועוד.

כדי להגביר את סיכויי ההצלחה הוחלט כי שלושה כוחות יפרצו בעת ובעונה אחת, משלושה מקומות ושהפיצוצים שיפתחו להם כניסות יתרחשו בבת אחת. התכנון היה לפרוץ משני חלונות ומדלת הכניסה הראשית.

הכוח שעמד לפרוץ מדלת הברזל הראשית היה צריך לעלות בגרם המדרגות לקומה שנייה, לפרוץ שם דלת ברזל שנייה ולהגיע לדלת (השלישית, שגם היא ממתכת) לחדר בו הוחזק וקסמן. שני הכוחות האחרים יפרצו דרך חלונות מסורגים, שבקומה השנייה. על מנת להגיע אליהם היה על שני כוחות המשנה לגלוש במדרון, מקום שם הבית הוא בן קומה אחת, להיכנס למרפסת עד לחלונות. הם חשבו כי אחד החלונות מוביל לחדרו של נחשון או לסלון שבקומה השנייה.

הפריצה לבית

התקלה העיקרית בפריצה היתה ששלושת כוחות המשנה לא הצליחו לפרוץ בבת אחת דרך שלושת הפתחים, למרות שלא התגלו בזמן התקרבותם לבית. הפיצוצים היו מדורגים: הפיצוץ של הדלת הראשית לא עלה יפה והפריצה דרך החלונות נעשתה בדירוג מסוים – תחילה כוח אחד ואחר כוח שני.

הכוח השני אץ לקומה השנייה אחרי פריצת הדלת ושם חרד, גם כן בפיצוץ, מבעד לדלת השנייה. עוד לפני שהגיע לדלת השלישית, בכניסה לחדר בו הוחזק וקסמן, הקדים אותו כוח אחר שנכנס מאחד החלונות. כוח זה בפיקודו של סרן ניר פורז ניסה לפרוץ את הדלת.

גם כאן לא עלה הדבר יפה. פיצוץ ראשון עם כמות גדולה יחסית של חומר נפץ לא הבקיע את הדלת וגם הפיצוץ השני לא פרץ אותה. מסתבר, כי מיד אחרי השמע פיצוצי הפריצה הראשונים, מיהר גם השומר השני לתוך החדר בו הוחזק החטוף. בשלב זה קראו החוטפים מתוך החדר, כי הרגו את וקסמן וכי לא ייכנעו אלא יילחמו עד המוות.

רוב חיילי הכוח הפורץ נפגעו כאשר היו מסביב לדלת החדר בו הוחזק וקסמן וכאן נהרג גם סרן פורז. רק בניסיון השלישי, הפעם בעזרת רימון יד, נפרצה הדלת וזה כוח פרץ פנימה והרג את שני המחבלים.

עברו כארבע־חמש דקות עד שהפריצה לחדר הושלמה ושני המחבלים נהרגו. בפינת החדר היתה מוטלת גם גופתו של נחשון וקסמן כשידיו ורגליו כבולות.

מרכז החינוך לאמנות
בואו ללמוד אמנות
ממי שמבין באמנות
ציור
פיסול
קרמיקה
הדפס
וידאו
צילום
תיאטרון
לילדים, לנוער ולמבוגרים
כרטיס מנוי למוזיאון לכל נרשם.
ניתן לקבל דפדפת מידע במרכז החינוך לאמנות
רח' דובנוב 8, טל' 03-6919155
בימים א'-ה' מ-09:00 - 19:00
מוזיאון תל־אביב לאמנות
TEL AVIV MUSEUM OF ART

מזג האוויר

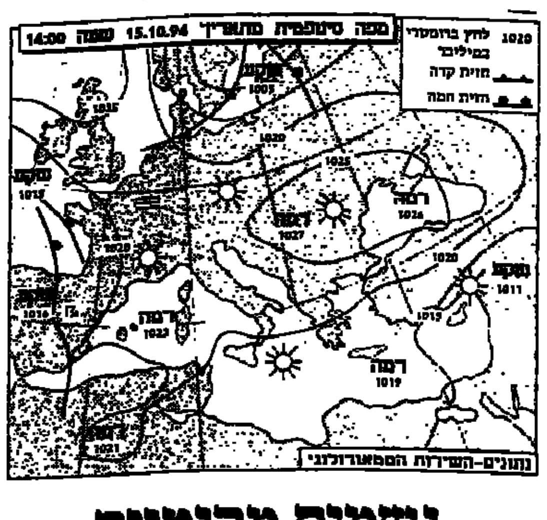

גשמים מקומיים

היום יהיה מעונן חלקית ומעט קריר יותר. גשמים מקומיים ירדו בצפון הארץ ובמרכזה.

הים יהיה גלי; גובה הגלים מ־80 עד 120 ס"מ; טמפרטורת המים 27 מעלות.

תנשב רוח מערבית במהירות של 30 קמ"ש וישררו תנאים טובים לראייה.

תיאור המפה הסינופטית: שקעים גורמים לגשם בספרד ובסקנדינביה. לחץ גבוה גורם למזג אוויר נאה בשאר חלקי אירופה. שקע רדוד גורם לאי־יציבות במזרח הים התיכון.

התחזית להיום

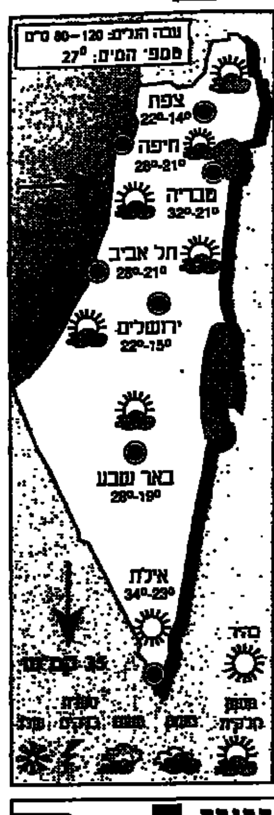

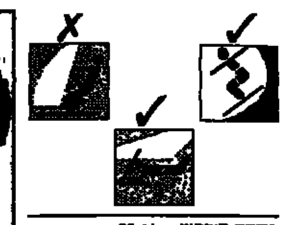

זריחת השמש – 05:44
שקיעת השמש – 17:07
זריחת הירח – 15:17
שקיעת הירח – 02:51

זיהום האוויר

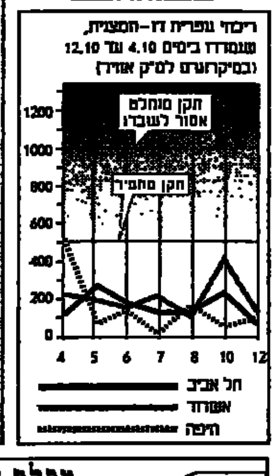

מפלס הכנרת

עומס החום

תחזית להיום	בוקר 7–12	צהריים 12–16	ערב 16–20	לילה 20–7
אזור תל אביב	קל	בינוני	בינוני	קל
אזור חיפה	קל	בינוני	בינוני	קל
אזור ירושלים	קל	קל	קל	קל
אזור הגליל	קל	קל	קל	קל
אזור הבקעות	בינוני	בינוני	בינוני	קל
צפון הנגב (באר שבע)	קל	בינוני	קל	קל
אזור אילת	בינוני	כבד	בינוני	קל

הטמפרטורות בעולם

תחזית להיום	מינימום	מקסימום	מזג האוויר
איסטנבול	17	22	מעונן חלקית
אמסטרדם	2	13	מעונן חלקית
אתונה	17	23	גשם
בודפשט	3	15	בהיר
בייג'ינג	*10	*18	מעונן*
בוקרשט	3	19	נאה
בריסל	7	14	מעונן חלקית
ברלין	3	10	גשם קל
וינה	5	14	נאה
ורשה	5	11	גשם
ז'נווה	8	16	מעונן חלקית
טורונטו	5	15	מעונן חלקית
לונדון	7	15	מעונן
ליסבון	15	20	מעונן חלקית
מדריד	12	17	מעונן חלקית
מוסקווה	6	11	ממטרים
ניו יורק	10	20	נאה
ניירובי	*13	*21	מעונן חלקית*
פאריס	8	17	נאה
פראג	5	10	מעונן חלקית
פרנקפורט	3	14	נאה
ציריך	8	15	מעונן חלקית
קהיר	21	30	מעונן חלקית
קופנהאגן	2	7	מעונן חלקית
רומא	12	23	נאה

*הטמפרטורות אתמול

המרכז העולמי לתנ"ך
מזמין את ציבור שוחרי התנ"ך
להרצאתו של
הפרופסור אלכסנדר רופא
ראש החוג לתנ"ך באוניברסיטה העברית
על הנושא:
"כי רבים אשר אתנו מאשר אותם"
(אלישע בדותן - פגישה חוזרת - מלכים ב' ו ט"ז)
ההרצאה תתקיים ביום רביעי י"ד בחשון 19.10.94 בשעה 19.15 באולם "ארדון" של בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בקמפוס גבעת רם בירושלים.

פעולת צה"ל בביר־נבאללה

הבית בו הוחזק וקסמן נמצא במרחק כמה ק"מ מבית משפחתו

סטודנטים פעילי החמאס מפגינים נגד ראש הרשות הפלשתינית ערפאת וגל המעצרים של חברי התנועה ברצועה

תצלום: אי־פי

מאת אורי נִר

בכפר ביר נבאללה, במרחק של כמה ק"מ מביתה של משפחת וקסמן בירושלים, קל להבחין בנוכחות הדומיננטית של תנועת חמאס. כל כתובות הקיר בכיכר הכפר ובחזיתות הבתים שליד מסגד ואדי תאופיק בלב הכפר הן של חמאס, חוץ מכתובת אחת או שתיים של החזית העממית לשחרור פלשתין. אין בכיכר הכפר אף כתובת של פתח, הפלג הפלשתיני הגדול ביותר.

ביר נבאללה הוא כפר קטן (מתגוררים בו כ־4,500 נפש, לדברי תושבים), אמיד למדי ושקט. עבד אל־פתאח אל־עוה (53), מפקח של חברת החשמל המזרח־ירושלמית, עבר לגור כאן לפני חמש שנים, בימיה הלוהטים של האינתיפאדה, כדי לברוח מאווירת הלחץ והאלימות ב"שיכוני נוסייבה" במזרח ירושלים. חיפש איכות חיים, וגם מצא. לכן הופתע כל כך כשבבית השכן לו, זה שמושכר מדי פעם למשפחות קטנות, התפתח שלשום קרב יריות בין אחת החוליות הקשוחות ביותר של חמאס לבין יחידת העילית של צה"ל.

רובם של השכנים כאן הוא אנטיתזה לחמאס, אומר אל־עוה. "אל תסתכל על הסיסמאות. אלה רק סיסמאות. אתה יודע איך זה אצלנו, הערבים. המלים לא תמיד משקפות את המציאות. יש הרבה סימבוליקה". למרות הכתובת שה־צמודה לו, הכפר אינו "חמאס־לנד", הוא אומר, "יש כאן אנשים רגילים, הרוב משכילים, ליברלים בדרך כלל, שרוצים חיים שקטים עם קרבה לירושלים ולרמאללה", הוא מסביר. על הכביש הצדדי יש כמה תלוליות אספלט להאטת כלי רכב, כדי לאפשר לילדים לשחק – תופעה נדירה ביישובי הגדה המערבית.

מבחוץ, וגם מבפנים, לפי תיאורים של אנשי צבא שנכנסו לבית החוטפים, הבית שבו הוחזק החייל החטוף נראה כביתם של אנשים מבוססים. בחזיתו בוסתן קטן שנשתל לא מזמן. שתילי זית, תאנה גפן. לפי מצב הערוגות, נראה שהשקו באחרונה את שתילי הזית. אבל הסורגים העקומים בחלונות שבצדי הבית ובאחוריו, וכתמי הפיח שכיסו את האבן הירושלמית סביבם, מעידים שהיה כאן קרב.

את הבית שכר לפני כחודש צעיר ירושלמי בשם זיאד נביב, שאביו מתגורר בביר נבאללה, והוא נוהג להתגורר אצל אביו עם אשתו הטרייה, מספרים השכנים. הוא שכר את הבית מסוכן המייצג את הבעלים, בשם מחמוד עיסא, המתגורר בארה"ב. השכנים אומרים שלא ייתכן שזיאד קשור לחוליית המחבלים. לטענתם, הוא השכיר את הבית בשכירות משנה לצעירים אנשי חמאס, בלי לדעת מי הם.

נראה כי לוחמי הזרוע הצבאית של חמאס בחרו את הכפר ביר נבאללה בין היתר בגלל הנוכחות הגבוהה של אנשי חמאס בכפר. משקיפים פלשתינאים באזור צפון־ירושלים אומרים כי כפר זה וכפרים צמודים אחרים סביב רמאללה (שבעבר היתה בהם נוכחות חזקה מאוד של האופוזיציה השמאלית הרדיקאלית הפלשתינית) הפכו עכשיו מעוזים של האופוזיציה האיסלאמית הרדיקאלית. עדויות לכך הן הכתובות על הקירות, בהן נאמר בין היתר "נמשיך בפעולות, הגדודים (של עז אדין אל־קסאם) הם התכונה לכך. חמאס" (מתחת לכתובת הזאת מצויר רובה קלצ'ניקוב), "כוח הוא השפה היחידה שמבינים היהודים. חמאס".

הבית בו הוחזק נחשון וקסמן מוקף חומה בגובה קומת אדם, ובחזיתו מוטלים קרעים של כרזה מטעם חמאס. בכניסה למסגד המרכזי של הכפר, שנבנה לפני כשמונה שנים בסיוע כספי מפלשתינאים מוסלמים בארה"ב, הודבקו בחודשים האחרונים כרזות של חמאס, ואלמונים גירדו אותם מעמודי הכניסה.

המסגד נסגר כמה פעמים בשנות האינתיפאדה, בחשד שהתנהלה בו פעילות הסתה. כפר כזה יכול להעניק סביבה תומכת לחוליית מחתרת איסלאמית, הזקוקה לחשאיות. אף אחד מהשכנים לא יכול לדווח על תנועה חשודה סביב הבית בשבוע האחרון.

יתרון אחר שכפר כזה יכול להעניק הוא מיקומו – מרכזי וצדדי בעת ובעונה אחת. מרכזי בגלל קרבתו לכביש ירושלים־שכם, הציר הראשי של הגדה (כשלוש דקות נסיעה), ומפני שהוא שוכן על כביש חשוב אחר, המוביל לגבעון, וממנו לכביש ירושלים־תל־אביב באזור לוד, שם נחטף כנראה החייל נחשון וקסמן.

הבית שבו הוחזק וקסמן הוא האחרון בשורה של בתים שעל כביש צדדי, סמוך למסגד המרכזי של הכפר. ליד הבית מסתיים הכביש הסלול ומתחילה דרך עפר מתפתלת, המובילה אל כביש ירושלים - בסביבת ביתוניא, בתוך תחום השיפוט של ירושלים, וכך עוקפת את המחסום הצבאי המסנן את כלי הרכב של המבקשים להיכנס לעיר.

אתמול עדיין שרר עוצר בביר נבאללה, אבל התושבים לא תמיד התחשבו בו. עדת ילדים ליוותה את העיתונאים שהסתובבו בכפר. "אתם לא מפחדים לשבור עוצר?" שאלתי אותם כשהתגודדו ליד המסגד. "לא, זה הרי הכפר שלנו. אנחנו מחליטים מה קורה כאן", השיב אחד מהם, כבן עשר. "אבל הרי ישראל שולטת כאן. יש כיבוש", הקשיתי. הילדים צחקו. "אנחנו שולטים כאן. תראה מה התרחש כאן בימים האחרונים".

חוליית חמאס שחטפה את החייל אחראית ל־5 פיגועי חטיפה ורצח

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

נתשה. חוליה מסובכת

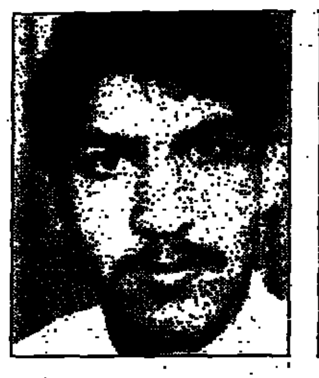

באדר. מידור מוחלט

חוליית המחבלים שחטפה את רב"ט נחשון וקסמן משתייכת לחוליה המונה חמישה מחבלים – שלושה חוטפים, בלוד וסייען.

מנהיג החוליה, שנתן את ההוראה לחטוף את וקסמן, הוא תושב חאן יונס המכונה אבו חאלד. שמו הוא דיאב איברהים אל מסרי דיף, והוא נחשב הבכיר בין מבוקשי החמאס.

אבו חאלד אחראי לכמה פיגועים, ביניהם ניסיון חטיפתו של החייל אילן קראוזה, שהצליח להימלט; רצח שני ישראלים באל בירה בדצמבר 93'; רצח שני חיילים בגני טל בינואר 93'; ורצח ארבעה סוהרי ירקות – שניים מהם במאי 93' ושניים נוספים לאחר שבוע.

שותף לרצח פרנקנטל

מנהיג החוליה שחטפה את החייל וקסמן הוא סלאח דג'דלה תושב ג'דאללה, המכונה אבו מחמד, תושב שייח רג'ואן שברצועת עזה. אבו מחמד יזם את הקמת החוליה הירושלמית שחטפה ורצחה את שני חיילי צה"ל, שהר סימני ואריה פרנקנטל.

אבו מחמד, שנהרג בניסיון החילוץ שלשום, היה מבוקש על ידי שירות הביטחון הכללי בחשד שביצע פיגועים נוספים.

מחבל נוסף בחוליה, עבד אל כרים באדר, היה שותף לרצח אריה פרנקנטל. באדר, ההרוג השלישי בניסיון החילוץ, חסאן נתשה, היו שייכים לחוליה שנתקלה בכוחות המשטרה בפיגוע במרזאן רוקפלר. השניים נפצעו בפיגוע, והצליחו להימלט.

באדר ונתשה, תושבי מזרח ירושלים, השתייכו לחוליה המסובכת ביותר של החמאס. החוליה פעלה תוך מידור מוחלט, וחבריה היו בקשר רק עם אבו חאלד.

שירות הביטחון הכללי עצר מחבל נוסף בחוליה, ג'יהאד יעמור, וסייען, זכריה נגיב. השניים נעצרו לפני הפעולה.

מקורות ביטחוניים מסרו כי צפויים מעצרים נוספים של סייענים מקרב אנשי החמאס. נמסר כי גם גורמי הביטחון הפלשתיניים מבצעים מעצרים בקרב אנשי החמאס, בין היתר של סייענים.

נשק לא־קטלני יסייע בעתיד בביסיונות חילוץ של בני ערובה

מאת שרון שרה
סופר "הארץ" לענייני ביטחון

במסגרת ניסיון החילוץ של החייל נחשון וקסמן השתמשה היחידה המובחרת בחומרי נפץ וכלי נשק חם כדי לחדור אל החדר בו שהה החייל ולנטרל את המחבלים ששבו אותו. הזמן הקצר והמודיעין המוגבל שעמד לרשות מתכנני הפעולה אילץ אותם לפעול בתנאים של אי־ודאות. אמצעי המיגון המכשולים שהציבו המחבלים הקשו על ניסיון החילוץ ומנעו במעט להלוסיף את האפשרות לבצע פעולה שקטה, שתפתיע את המחבלים ותביא לשחרור החייל בעודו חי.

בפורום מומחים שנערך לפני כמה חודשים באוניברסיטת בר אילן דנו המשתתפים, אנשי אקדמיה וקציני צבא מארה"ב ומישראל, ביתרונות שניתן להפיק משימוש באמצעי לחימה לא קטלניים (NON LETHAL WEAPONS) במסגרת ניסיונות חילוץ של בני ערובה.

המשתתפים נחלקו בדעותיהם ביחס ליעילות אמצעים אלה, אך רובם הסכימו כי העניין כמעט שלא מוכר בארץ, והטיפול בו נמצא רק בראשית הדרך. יצוין כי במלחמת המפרץ עשו האמריקאים שימוש ניסיוני במערכות לסנוור טנקיסטים עיראקים, ובארה"ב נבדק כעת כיצד ניתן לשלב סוגים חדשים של אמצעים לא קטלניים במערך הלחימה נגד פושעים וטרוריסטים.

אמצעי לחימה לא קטלניים נועדו לשבש את תפקוד חיילי האויב מבלי שהגורם המפעיל יצטרך להשתמש באמצעים אלימים, כמו הטלת פצצות או הסמכת אמצעי חבלה, העלולים לסכן חיי אדם או לבטל את יתרון ההפתעה בזמן הלחימה.

אמצעי לחימה לא קטלניים מתקדמים, המיועדים לשימוש נקודתי, נמצאים בשלבים שונים של פיתוח. חלקם מיועד לשתק את האויב בזמן קרב ולהטיל בחייליו מום זמני או תמידי. אחרים מתוכננים לפגוע באופן חמור בציוד ובתשתית העומדים לרשות האויב. צפוי כי המתקדמים שבאמצעי לחימה אלה יכללו אפקטים פיסיקליים ואקוסטיים רבי עוצמה ואמצעים כימיים.

כמה מהאמצעים הלא קטלניים ידועים כבר שנים רבות, כמו מערכות לוחמה אלקטרונית או אמצעי הטעיה נגד טילים. בקטגוריה הזו נכללים גם אמצעים לפיזור מתפרעים, שבהם השתמש צה"ל בשנות האינתיפאדה, כמו הגציות, כדורי גומי ורימוני גז מדמיע.

בשנים האחרונות נבחנים רעיונות נוספים, חדשניים יותר, בתחום הלוחמה הלא קטלנית, ביניהם שימוש בקרני לייזר או אלומות אור מרוכזות לצורך סנוור האויב, שימוש במערכות אלקטרוניות להפקת גלי קול בתדירות מסוימת המסוגלת להחריש בני אדם, פיזור חומרים כימיים מסיסים על כבישים ודרכי מעבר לפגיעה בצמיגים, שימוש בחומרים מוקצים לפגיעה במאגרי דלק של האויב, ועוד.

מנכ"ל רפא"ל לשעבר, ד"ר זאב בונן, סבור כי מוקדם עדיין להעריך את כדאיות היתרונות הטמונים בנשק לא קטלני, אך טמון בו פוטנציאל. לדבריו, טרם התגבשה בעולם תורת לחימה מסודרת המשלבת נשק זה במהלך הקרב.

אתמול בטלוויזיה / אברהם טל

חדשות מוליכות שולל

חדשות בערוץ 1 ובערוץ 2, ליל שבת, 20:00.

זה שנים, אולי מאז מלחמת יום כיפורים, לא היה לנו ערב כה קשה ליד מקלט הטלוויזיה. חוטפי נחשון וקסמן קבעו את מועד פקיעת האולטימטום, כמו במתכוון, לפי לוח הזמנים של משדרי הטלוויזיה – בליל שבת, שעת צפיית שיא בחדשות. המתח הלך וגבר במהלך שתי המהדורות, הגיע לשיא עם הדיווח הסתום של גדי סוקניק וירון דקל מרחבת משרד הביטחון, שלמתרחשים דברים שאסור עדיין לדבר עליהם". את האמת המרה שמענו רק לאחר שהחדשות האסורות הגיעו אלינו – לא בערוץ 1 או ב־2, אלא ב־CNN וב־SKY, יותר משעה לפני מסיבת העיתונאים עם ראש הממשלה והרמטכ"ל.

כמה מטעה ומוליך שולל עלול להיות דיווח חדשות בזמן אמיתי. בעוד שערוצינו מדווחים על דחיית האולטימטום ב־24 שעות בתנאים כאלה ואחרים, והכתבים והפרשנים באולפנים מדווחים ומפרשנים במרץ, התחוללו אירועי האמת במקום אחר ובמסלול שונה לגמרי.

ערוץ 2 הערכו בדיווחים והסתפק במעט פרשנות. ערוץ 1 גייס לצורך המבצע שלושה נכבדים לאולפן – השר יוסי שריד, תא"ל (מיל') צבי פולג וראובן פז – כדי שיסבירו לקהל את המתרחש. דבריהם היו, כרגיל, מתוך לפשקפ. באירוע מסוג זה, שבו הנסתר עולה על הגלוי, ובמיוחד בשלביו הקריטיים, כאשר החדשות בהתהוות, אין טעם בפרשנות; דיבורים יתרים גם עלולים להזיק. פולג ופז לפחות הסתפקו במועט; שריד הרבה מלל והותיר רושם שהוא מנצל גם הזדמנות קשה זו כדי להתגונן במלל מהוקצע וחלקלק שבו אין לו מתחרים. שריד מופיע על כל תקן אפשרי, מכתב ועד פרשן, ותמיד רב־דברן; חשיפתו היתרה מתחילה לעלות על העצבים ולהיות בעוכריו.

לקראת סיום החדשות התרשמתי שפרשני ערוץ 1 (ולפחות שריד) כבר יודעים יותר משאומרים, וזה הגביר את המבוכה. ראש אכ"א אין לבית וקסמן; סוקניק ודקל אמרו כמעט במפורש: חכו לחדשות מרעישות; האם נהג כשורה ב"שידורים" האלה מצד אחד הכינו אותנו לקראת משהו גדול, ומצד שני עיבו את הערפל; אני תוהה אם רמזיהם היו, בנסיבות העניין, תוכה מקצועית של עיתונאי. מה שברור הוא שהצנזורה פישלה, לפחות בין השעות 10 ל־11. הסקרנות הבוערת שלי באה על סיפוקה, ותודה ל־CNN ול־SKY שקיזזו את מחדל הצנזורה.

הריבית עולה - הרווחת
הריבית יורדת - הרווחת

בנק הפועלים נותן לך יותר בטחון, יותר גמישות ויותר אפשרויות השקעה בפקדונות ובמט"ח

הגנה כפולה!
"פקדון ברירה" לשבוע ומעלה
פקדון המאפשר לך ליהנות מהגנה כפולה על ידי הצמדת הריבית לפריים וריבית מובטחת.

הגמישות שעושה את הרווח!
"מטריית פצ"מ" לחודש ומעלה
פקדון המאפשר לך גמישות במעבר ממטבע חוץ אחד לאחר, אחת לשבוע, ללא עמלה וללא הפרשי שער.

הבטחת הרווח הגבוה יותר!
"ברירת שקל דולר" לחודשיים ומעלה
פקדון המאפשר לך לקבל את הרווח הגבוה מבין הצמדה לדולר או הבטחת הקרן בשקלים בתוספת ריבית.

הצמדה כפולה!
"פצ"מ מדד" ל־3 חודשים ומעלה
פקדון צמוד למטבע־החוץ המבטיח לך, בנוסף לריבית, גם הגנה מפני עליית מדד המחירים מעבר לשיעור שנקבע.

הצטרף עוד היום לפקדונות של בנק הפועלים ותרוויח בכל טווח!

בנק הפועלים
פועלים טוב יותר בשבילך

קשר בראל

TEL AVIV MUSEUM OF ART

مكتز من الاهل

פעולת צה"ל בביר־נבאללה

חטיפת וקסמן: ממסירת הקלטת עד כישלון החילוץ

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

● יום שלישי בצהריים. נחשון וקסמן נחטף ביום ראשון, 9 באוקטובר, אך מעורבות הדרג המדיני בפרשה החלה ביום שלישי בצהריים. באותו יום קיבלה סוכנות הידיעות רויטר קלטת, שבה מצולם מחבל רעול פנים, אוחז בנשקו של וקסמן ובתעודת הזהות שלו. החמאס הודיע בקלטת כי וקסמן נמצא בידיו, והציג דרישה לשחרור מנהיג הארגון, השייח אחמד יאסין, מכלאו בישראל, ועמו השייח עבד אל־כרים עוביד ומוסטפא דיראני שנחטפו בלבנון, ועוד כ־200 אסירים פלשתינאים מארגונים שונים.

מועד סיום האולטימטום נקבע ליום שישי בשעה 9 בערב. החמאס הודיע כי ברשותו קלטת וידאו נוספת, שבה מצולם החייל החטוף עצמו. איש רויטר שצפה בקלטת, סיפר כי החייל נראה מבוהל.

● 5 אחרי הצהריים. ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, מקיים הערכת מצב בלשכתו בירושלים. בישיבה משתתפים שר המשטרה, משה שחל, הרמטכ"ל אהוד ברק, מפכ"ל המשטרה, אסף חפץ, מ"מ ראש השב"כ, וראש אמ"ן, האלוף אורי שגיא. בישיבה נמסר דיווח על החיפושים שנערכו עד אז אחרי וקסמן, והערכות על נתיב חטיפתו. אנשי המודיעין העריכו "בסבירות גבוהה", כי החייל החטוף מוחזק ברצועת עזה.

הערכתם התבססה על קלטת הווידאו, שנמסרה למשרד רויטר בעזה, ועל ידיעות ממקורות אחרים בדבר פעילות השורה סביב בתיהם של שני אנשי הזרוע הצבאית של החמאס בעזה. רבין החליט בסיכום הדיון, להטיל את האחריות לגורלו של החייל על הרשות הפלשתינית ועל העומד בראשה, יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת. על הרצועה הוטל סגר עד להודעה חדשה.

השיחות המדיניות הושעו. ראש המשלחת לשיחות עם אש"ף בקהיר, האלוף דני רוטשילד, נקרא לחזור מיד "להתייעצויות" בישראל. לגורמים המטפלים במו"מ עם הפלשתינאים, לרבות בעניין הסיוע מהמדינות התורמות, נאמר להקפיא את הדיונים.

בין ההחלטות האחרות שקיבל רבין באותה ישיבה: להטיל על ראשי השב"כ והשב"ס להיפגש עם השייח יאסין ועם הנהגת האסירים הביטחוניים, ויבקשו מהם להוציא הודעות גינוי לחטיפה; ולהמשיך במאמץ המודיעיני לאיתורו של וקסמן, גם בגדה המערבית ובישראל. מקורות בלשכת ראש הממשלה אומרים כי בהתייעצות זו, ובהתייעצויות נוספות עד ליום חמישי בערב, לא נידונה כלל האפשרות לנהל מו"מ עם החמאס לשחרור החייל.

● 6 בערב. בתום הערכת המצב, שנמשכה 45 דקות, ביטל רבין את השתתפותו בקבלת פנים שערך נשיא קנדה, ונשאר בלשכה כדי לטפל במערכה הדיפלומטית. הוא התקשר אל ערפאת, שהגיע בחזרה לעזה שעה קלה קודם מביקור במרוקו. רבין אמר לו "אתה והרשות הפלשתינית אחראים למה שקורה בשטחים שבשליטתכם. אתם אחראים לחייו, לביטחונו של החייל ולכך שיחזור בריא ושלם לישראל. זהו מבחן אמיתי לרשות הפלשתינית ולהלקכם בביצוע ההסכם בינינו. לכל פגיעה בחייל, ולכל עיכוב בהחזרתו, עלולה להיות השפעה קשה על עתיד יחסיה של ישראל עם הרשות הפלשתינית ועל המשך תהליך השלום עם הפלשתינאים".

ערפאת אמר לרבין, שינסה לפעול כמיטב יכולתו, כיוון שהחטיפה מכוונת גם נגדו. לשכת ראש הממשלה פרסמה את תוכן השיחה.

למרות ניסיון ממשכים קודמים עם ערפאת, הוליס רבין להפעיל גם לחצים עקיפים. הוא התקשר אל נשיא מצרים, חוסני מובארק, וביקש ממנו להבהיר לערפאת את חומרת המצב ותוצאות הדרישה הישראלית. "אני רואה את ערפאת ביום ששי", סיפר מובארק לרבין. שיחה שנייה היתה אל ראש מדינת השלום האמריקאי, דניס רוס, ששהה בעמאן עם מזכיר המדינה וורן כריסטופר. סגן הרמטכ"ל, האלוף אמנון שחק, התקשר אל עמיתו מימי המו"מ על הסכם עזה ויריחו, נביל שעת, וביקש ממנו להעביר את המסר לערפאת.

● 7 בערב. ועדת התיאום הצבאית הישראלית־פלשתינית מתכנסת במחסום ארז. מאוחר יותר מדווחים הפלשתינאים, כי ערפאת כינס את ראשי זרועות הביטחון שלו לישיבה לילית.

● יום רביעי, 9:15 בבוקר. הממשלה מתכנסת לישיבה מיוחדת. בתחילה נקבעה לשעה זו ישיבת הקבינט, אך רבין החליט להזמין את כל השרים. בישיבה שנמשכה 45 דקות מסר ראש הממשלה סקירה קצרה על פרשת החטיפה, ועל ההחלטות שקיבל והטלת האחריות על ערפאת. "למיטב הערכתנו, וקסמן נמצא בידיו ומוחזק ברצועת עזה", הבהיר רבין.

בישיבה לא התקיים דיון, למעט הערות ושאלות מעטות של השרים. רוב הישיבה מוקדש לדיווח של מפכ"ל המשטרה על הפיגוע ביום ראשון בגולות שבעה בירושלים. הממשלה מפרסמת הודעה, שמטילה את האחריות על ערפאת. ביציאה מהישיבה מביעים שרים אחרים תמיכה בעמדת רבין.

● 10 בבוקר. בעוד השרים יוצאים מלשכת ראש הממשלה, משדר קול ישראל את הידיעה מהעיתון הנורווגי "אפטן פוסטן" על זכייתם של רבין וערפאת בפרס נובל לשלום. ראש הממשלה זימן לאותה שעה את ראשי האופוזיציה. בתחילה נפגש עם יו"ר הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו, ואחריו עם ראשי הסיעות. בשתי הפגישות שיתף אותם יו"ר ועדת החוץ והביטחון, ח"כ אורי אור. רבין חזר בפגישות על עמדתו, כי החייל כנראה חי ומוחזק בעזה, וכי האחריות מוטלת על ערפאת. ראשי האופוזיציה הודיעו על תמיכתם המלאה בפעולותיו של ראש הממשלה, אך ניצלו את ההזדמנות להטיח ביקורת בהסכמים עם אש"ף.

בכנסת שכבוע הר"ד שבו ויים את האופוזיציה, להסיר מסדר היום הצעות שונות בחטיפת החייל. שר המשטרה מכנס באותו בוקר בלשכתו את בכירי המשטרה, צה"ל והשב"כ, לדיון במסלול החטיפה האפשרי. אנשי הביטחון הציגו מגמות של מקרי חטיפה קודמים. המסקנה היתה שרוב החטיפות אירעו בציר רמלה, והחטופים הובלו לאזור ירושלים, בגלל קלות התנועה בשטח ישראל: אפשר לנסוע ברכב עם לוחית זיהוי ישראלית, ויש מעט מחסומים. עם זאת, המשתתפים הגיעו למסקנה שאפשר להסיע את החייל סוף גם לעזה.

מזכיר המדינה האמריקאי, שהגיע לכוויית, מטלפן לערפאת, ואומר לו כי ארה"ב רואה ברשות הפלשתינית אחראית לגורל החייל. כריסטופר מבהיר כי וקסמן הוא אזרח אמריקאי, ולכל פגיעה בו תהיה השלכה ישירה על היחסים הממשל והקונגרס ליחסים עם הפלשתינאים. גם דניס רוס משוחח עם ערפאת ומבהיר לו את ציפיות הממשל האמריקאי.

ערפאת השיב שהוא מבין את חומרת המצב ויעשה כל שביכולתו לפתור את המשבר. במשך הבוקר מכנס ערפאת את המועצה הביטחונית העליונה של הרשות הפלשתינית, וגם מזמן אליו שלושה מהמנהיגים הפוליטיים של חמאס, בראשות ד"ר מחמוד א־זהר. ערפאת מבקש מהם לסייע במציאת החייל החטוף. אנשי החמאס משיבים לו, כפי שפורסם בארץ, כי החטוף אינו מוחזק בעזה, החוטפים אינם תושבי הרצועה, ואין להם קשר עם הנהגת החמאס בעזה.

לאחר מכן מודיע יועץ התקשורת של ערפאת, נביל אבו רודיינה, כי וקסמן אינו מוחזק ברצועה. מזכיר הרשות הפלשתינית אומר כי החוטפים הם אנשי הזרוע הצבאית של חמאס בגדה ולא בעזה.

● 12 בצהריים. לסוכנות רויטר בעזה נמסרת קלטת וידאו שנייה, ובה מצולם וקסמן עם אחד מחוטפיו. "אני מבקש מכם לעשות כל מה שאתם יכולים בשביל שאצא מפה בחיים", מתחנן החייל החטוף. צלם רויטר, הישאם שמאס, אמר כי הקלטת השנייה לא צולמה ברצועת עזה. דבריו התקבלו בישראל בחוסר אמון, ונראו כניסיון להטעיה מכוונת.

● 2:30 בצהריים. שר החוץ, שמעון פרס, מתקשר ללשכתו של רבין, ומוסר לו כי שניהם ייצאו באותו ערב עם עוזריהם לעמאן, לפגישה עם המלך חוסיין והנסיך חסן. הפגישה נקבעה עם הירדנים עוד ביום שלישי בערב, אך רבין החליט סופית על יציאתו לעמאן רק ביום רביעי בבקרים.

באמצע השיחה בין רבין לפרס מופיע מנהל לשכת ראש הממשלה, איתן הבר, את שניהם לכנסת, להשתתף בהצבעה על הצעת החוק שתאפשר את כינוס יועץ לממשלה. רבין נכנס לבדו למזנון, וממתין להצבעה בשיחה עם ח"כ אלי גולדשמידט.

● 4 אחרי הצהריים. רבין מכנס בלשכתו הערכת מצב נוספת, על רקע פרסום הקלטת השנייה. אנשי המודיעין חוזרים, הפעם בסבירות גבוהה יותר, על הערכתם שהחטוף נמצא ברצועת עזה. לדברי מקורות שונים, הוצגו בדיון ידיעות ממקורות נוספים מלבד הקלטת, שהצביעו על הימצאותו של וקסמן בעזה.

● 5 אחרי הצהריים. רבין משוחח שוב עם ערפאת, הפעם בטון תקיף יותר. "אנו יודעים בוודאות שהחייל החטוף נמצא ברצועת עזה", אומר ראש הממשלה, "אני רואה בחומרה את דבריהם של חברים ברשות הפלשתינית, כאילו וקסמן איננו בעזה". ערפאת אומר לו, שהחיפושים לא העלו דבר, וביקש שישראל תעביר לידיו מידע נוסף. תוכן השיחה נמסר לעיתונות בידי לשכת ראש הממשלה.

● 6:20 בערב. רבין, פרס ועוזריהם יוצאים לירדן במסוק של חיל האוויר, וחוזרים לישראל אחרי כמה שעות. בפגישה מעדכן רבין לחוסיין בפירוט על פרשת החטיפה והמגעים עם ערפאת.

● 8 בערב. השייח אחמד יאסין נענה לפניית ישראל, ומשדר מבית כלאו לטלוויזיה הישראלית קריאה לחוטפי וקסמן שלא יפגעו לרעה בחטוף. האיום דומה מעניק עזרה, ללאור שתמרה. ערפאת מכנס שוב את המועצה הביטחונית העליונה בעזה, ומחליט להרחיב במידה רבה את הסריקות לאיתור וקסמן, ולעצור פעילים בזרוע הצבאית של החמאס.

● 11 בערב. לשכת ראש הממשלה מפרסמת את דבר הפגישה עם חוסיין. בהודעה נאמר במפורש כי "ראש הממשלה עסק כל היום במאמצים לשחרור החייל החטוף, והביקור בירדן מבטא שהטרור לא יעצור את תהליך השלום".

● יום חמישי, 10 בבוקר. רבין נפגש בלשכתו בתל־אביב עם מזכיר המדינה האמריקאי, ואומר לו כי "אם האירוע הזה לא ייפתר בצורה חיובית, תיווצר בעיה קשה ביותר להמשך המו"מ עם הפלשתינאים. ערפאת צריך לקבל החלטה אסטרטגית: שלום עם ישראל או שלום עם החמאס". כריסטופר מדווח על שיחתו עם ערפאת, ואומר כי לערפאת שהחטוף הוא אזרח אמריקאי, הוא אינו מרגיש זאת בטיפולו בפרשה, כיוון שבסוגיה כזו יש לטפל ברמה אנושית כללית.

● 11:15 בבוקר. רבין וכריסטופר יוצאים אל העיתונאים בחצר משרד הביטחון, וחוזרים בפומבי על עמדתם התקיפה כלפי ערפאת. לאחר מכן חוזר רבין ללשכתו, ואינו מופיע עוד בפומבי עד למסיבת העיתונאים לאחר מבצע החילוץ בביר־נבאללה. בשעות הצהריים האחרונות מקיים רבין התייעצויות תכופות בפרשת החטיפה, ובינתיים ממשיך בפגישות עבודה בענייני משרד הביטחון, עם מנכ"ל המשרד דוד עברי, ועם קצינים בכירים בצה"ל.

● 4 אחרי הצהריים. רבין נועד עם ראש המשלחת הישראלית לשיחות עם סוריה, השגריר איתמר רבינוביץ, ומוסר לו הנחיות להמשך המו"מ עם השגריר הסורי בוואשינגטון, ואליד מועלם.

● 5 אחרי הצהריים. אסתר וקסמן, אמו של החטוף, קוראת לממשל האמריקאי לפתוח במשא ומתן עם החמאס לשחרורו של בנה. האב, יהודה וקסמן, מציע לחוטפים לפדות את בנו בכספו. קודם לכן ביקר בבית המשפחה הקונסול האמריקאי בירושלים, אדוארד אברינגטון, שמסר בשמו כי ארה"ב לוחצת על ערפאת לסייע במציאת וקסמן. לפנות ערב מזמן רבין את יוסי גנוסר, מתאם הפעולות בענייני השבויים והנעדרים, ומטיל עליו לצאת לעזה כדי להיפגש עם ערפאת בעזה ולהעביר לו מסר מפורש בדבר עמדתו, המטילה על הרשות הפלשתינית את האחריות לשלומו ולהחזרתו של וקסמן.

לדברי מקורות ישראליים, השב"כ וצה"ל עמדו בקשר שוטף עם עמיתיהם הפלשתינאים. במשך היום מגיעות לישראל ידיעות מגורמי הביטחון בעזה, כי החייל נמצא כנראה ברצועת עזה־אלי באזור חאן יונס.

● 7 בערב. לרחבת הכותל מגיעים כ־50 אלף איש לתפילה מיוחדת לשלומו של החטוף.

● 8 בערב. החמאס מודיע בכרוז שנמסר לסוכנות רויטר בבירות, כי אנשיו מוכנים לדחות ב־24 שעות את האולטימטום, אם ישוחרר השייח יאסין. מקורות בלשכת ראש הממשלה אומרים בתגובה, כי ישראל לא תשחרר את השייח. על פי דיווחים מעזה, ערפאת קיים ישיבה נוספת של מועצת הביטחון הפלשתינית, בה הוחלט להמשיך בסריקות אחר החייל ובמעצר אנשי החמאס, בצד ניסיון ליצור מגעים עם החוטפים.

במשך היום מתפרסמים דיווחים על מאמצים לקיים מגע עם החוטפים באמצעות הצלב האדום, יועצו של ערפאת ד"ר אחמד טיבי, וח"כ טאלב א־סאנע, שנועד בעזה עם המנהיג הפוליטי של חמאס, ד"ר זהאר. לדברי א־סאנע, זהאר אמר לו כי "ויתור קטן מצד ישראל או אווירה חיובית יביאו להארכת האולטימטום".

● 10 בלילה. גנוסר נפגש בעזה עם ערפאת, שמציע לו לבחון אפשרות להחלפת וקסמן בשייח יאסין. גנוסר יוצא מעזה למחסום ארז, כדי לדווח בטלפון לרבין על ההצעה. רבין מורה לו לחזור מיד אל ערפאת, ולומר לו כי אם הרשות הפלשתינית תוכל לגבש הצעה כזו ולשאת באחריות לאמינותה, ישראל תהיה מוכנה לשקול זאת בחיוב.

● יום ששי, 6 בבוקר. גורמי הביטחון מדווחים לראש הממשלה, כי בידיהם מידע אמין לפיו מוחזק וקסמן בבית בכפר ביר נבאללה, ליד ירושלים. המידע הגיע ממקורות של השב"כ. רבין מורה להיערך מייד לפעולה צבאית לשחרור החטוף, ולהציב תצפיות סביב הבית החשוד.

● 8:30 בבוקר. הממשלה מתכנסת לישיבה מיוחדת, שבה מדווח רבין על שליחותו של גנוסר והצעה שקיבל מערפאת. לשרים לא נמסר דבר על האפשרות שהחטוף מוחזק בגדה המערבית, אך רבין אומר כי "אם תהיה ידיעה נקודתית על מקום הימצאו, תישקל פעולה צבאית".

● 12 בצהריים. באוסלו מודיע יו"ר ועדת פרס נובל לשלום על זכייתם של רבין, פרס וערפאת. רבין שומע את הבשורה בלשכתו עם שלושת עוזריו: איתן הבר, שמעון שבס והאלוף דני יתום. דובר צה"ל מנציח את המעמד בווידאו. דקות אחדות אחר כך מגיע ללשכה נציג שגרירות נורווגיה כדי למסור את ההודעה הרשמית.

● 6 אחרי הצהריים. ליד הבית בביר־נבאללה נעצר הנהג־הסייען של חוליית המחבלים. בחקירתו מתברר בוודאות שהחטוף מוחזק בבית. סמוך לאותה שעה משוחח איתן הבר עם ח"כ א־סאנע, ששהה בביתו של ד"ר זהאר בעזה. א־סאנע אומר שהשיחה היתה ב־5:30. הבר מכתיב לא־סאנע את הנוסח: "אם החמאס יודיע בפומבי על דחיית האולטימטום, תשקול הממשלה ברצינות את דרישותיהם". לדברי הבר, הוא שאל את א־סאנע אם לד"ר א־זהאר ואנשיו יש קשר עם החוטפים, ונענה בשלילה. א־סאנע לא חזר לדווח ללשכת ראש הממשלה.

● 6:20 אחרי הצהריים. גנוסר מתקשר פעם נוספת אל ערפאת, לאחר שיחות אחדות שקיים במשך היום. ערפאת אמר שהמאמצים נמשכים אבל אין בידו תשובה. גנוסר ביקש לדעת אם יש סיכוי לדחיית האולטימטום. ערפאת אמר שאין לו תשובה גם לכך.

● 7 בערב. רבין מורה על ביצוע הפעולה הצבאית לחילוץ החטוף מהבית בכפר נבאללה.

● 7:43 בערב. סיירת מטכ"ל פורצת לבית. רבין עוקב אחר הפעולה מלשכתו בתל־אביב. אתו נמצאים עוזריו הבר, שבס, יתום והדובר עודד בן־עמי. לאחר הפעולה מעדכן רבין את נשיא המדינה, עזר ויצמן, ושר החוץ פרס. על גנוסר הוטל לדווח על הפעולה ותוצאותיה לערפאת, ולמסור לו שרבין ישוחח אתו מאוחר יותר. דיווח נמסר גם לשגרירות בוושינגטון.

תצלום: [illegible]
השרים שמעון פרס, עוזי ברעם, יוסי שריד ומשה שחל יוצאים מישיבת הממשלה. לאחר כישלון הפעולה מעדכן רבין את נשיא המדינה, עזר וייצמן, ואת שר החוץ פרס

רבין ידע שווקסמן בביר נבאללה ולא דיווח על כך בישיבת הממשלה

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

הממשלה התכנסה ביום ששי בשעה 8:30 בבוקר לישיבה מיוחדת שנמשכה כשעה, והוקדשה לדיווח על ההתפתחויות בפרשת חטיפת החייל נחשון וקסמן. ראש הממשלה, יצחק רבין, קיבל כשעתיים וחצי לפני הישיבה את המידע כי החטוף מוחזק בבית בכפר ביר נבאללה, ולא ברצועת עזה, אך הוא לא דיווח על כך לשרים. רבין וגורמי הביטחון שהופיעו בישיבה חזרו על הערכתם שהחייל החטוף נמצא בעזה.

הם אמרו כי "הידיעות הנסיבתיות" מצביעות על הימצאו ברצועה. פעמים אחדות במהלך הישיבה אמר רבין כי "אם תהיה ידיעה נקודתית לגבי מקום הימצאו, תישקל פעולה צבאית". השר אפרים סנה אמר "שיהיה ברור, אם תהיה פעולה צבאית אנחנו מאשרים אותה". איש מהשרים לא הביע התנגדות.

רבין שיבח את ערפאת

רבין דיווח על שליחותו של יוסי גנוסר, שיצא בלילה הקודם לפגישה עם יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, בעזה. הוא סיפר על ההצעה שהעלה ערפאת, להחליף את וקסמן בשייח אחמד יאסין. "גנוסר יצא למחסום ארז כדי לדווח לי", סיפר רבין לשרים. הוא אמר כי שיגר את גנוסר בחזרה אל ערפאת, כדי למסור לו שאם תהיה הצעה רצינית להחלפה, שערפאת יוכל לערוב לאמינותה, היא תישקל בחיוב.

ראש הממשלה הדגיש בפני השרים, כי ישראל לא תנהל בשום מקרה מו"מ ישיר עם החמאס. לדברי אחד השרים, "לראש הממשלה היה ברור לשתי החלופות – פעולה צבאית או משא ומתן באמצעות ערפאת, להחלפת וקסמן ביאסין". רבין שיבח את ערפאת ואמר כי בניגוד לעבר, בפרשת החטיפה לא היה צורך להפעיל עליו לחץ בינלאומי, והוא נקט פעולה ביוזמתו. שרים אחרים הביעו בישיבה דעות בזכות חידוש התהליך המדיני.

שר החוץ, שמעון פרס, שאל אם נבחן שהמשטרה הפלשתינית פעלה היטב במאמציה לאיתור החוטפים. השר עוזי ברעם אמר כי "איני רוצה לומר דבר שיעיב על מציאת החייל, אבל המשך המו"מ המדיני לא צריך להיקבע על פי תוצאות פעולתה של המשטרה הפלשתינית".

השר יוסי שריד אמר כי יש להפריד בין פרשת החטיפה והתהליך המדיני, ואין טעם לדבר על הפסקת התהליך, "כי אלה דברי הבל".

השרה שולמית אלוני אמרה כי יש להמשיך את התהליך המדיני במלוא המהירות האפשרית, בהתאם להסכם אוסלו.

מילוני רב־מילים
למי שכבר עבר ל־WINDOWS ולמי שעדיין עובד עם DOS! אין צורך להתלבט...
שתי הגרסאות בחבילה אחת וללא תוספת מחיר!!
- המילון המקיף ביותר עברי־אנגלי ואנגלי־עברי.
- אגרון עברי־עברי מתוחכם למלים נרדפות.
- תיקון מיידי כשהמלה המדרשת שגויה.
- ניתוח כל המקורות המילוניים האפשריים למלה המבוקשת.

מילוני רב־מילים מבוססים על תוכנת ההגהה רב־מילים שכבר רכשה לה רבבות אוהדים!
מחירים מיוחדים לרוכשי רב־מילים 3.1 הגהה ל־DOS בשילוב מילוני רב־מילים העצמאיים ל־DOS ו־WINDOWS.
אם חשוב לך לכתוב נכון, אל תסתפק בפחות מ־רב־מילים
פרודקס מחשבים בע"מ - משכניהו בפסי 35, בניין [illegible] חיפה, טל' 04-335562/3 פקס' 04-335233

משרדים להשכרה
בשטח עד 4000 מ"ר
בבנין משרדים מפואר באזור הבורסה ברמת גן
כניסה בעוד כשלוש שנים.
נא לפנות בפקס 03-6954277
עבור "השכרת משרדים"
אנו לא משלמים דמי תיווך

המוסד לביטוח לאומי
הודעה למעסיקים
בדבר שינויים בתשלום דמי ביטוח

אלה הנתונים לחישוב דמי הביטוח בעבור עובדים שכירים החל ב־1 באוקטובר 1994:

א. שיעורי דמי הביטוח
החל בחודש אוקטובר 1994 הופחת שיעור דמי הביטוח שעל המעסיק לשלם בשיעור של 0.47%. שיעורי דמי הביטוח, לפי הסוגים שבטופס 102, רשומים בטופסי הדיווח לאוקטובר עד דצמבר 1994, הנשלחים למעסיקים בימים אלה.

ב. הניכוי משכר העובד
בשיעור הניכוי משכר העובד אין שינוי – 5.35% מן השכר ועד המקסימום.
הניכוי המקסימלי משכר העובד – 629.32 ש"ח לחודש (במקום 568.81 ש"ח לחודש עד 30 בספטמבר 1994).

ג. המקסימום
מקסימום ההכנסה לתשלום דמי הביטוח – 11,763 ש"ח לחודש (במקום 10,632 ש"ח לחודש עד 30 בספטמבר 1994).

ד. המינימום
מינימום ההכנסה לחישוב דמי הביטוח – 980 ש"ח לחודש (במקום 886 ש"ח לחודש עד 30 בספטמבר 1994).

ה. ההכנסות הפטורות מדמי ביטוח
1. קצובת נסיעה – 299 ש"ח לעובד לחודש (במקום 277 ש"ח לחודש עד 30 בספטמבר 1994).
2. דמי הבראה – 1,815 ש"ח לעובד לשנה (בתוקף מ־1 ביולי 1993).
3. שווי ארוחות מסובסדות – 122 ש"ח לעובד לחודש (במקום 118 ש"ח עד 30 בספטמבר 1994).

איגרת מפורטת בעניין השינויים תישלח למעסיקים בימים הקרובים.
את דמי הביטוח אפשר לשלם בכל הבנקים.
הסברה ויחסי ציבור
40 שנה תרגיש ביטוח. לאומי

MULTIMEDIA IS A 38 BILLION $ MARKET
INVESTORS NEEDED URGENTLY FOR AWARD WINNING CD-ROM PLAYER MAJOR USA DISTRIBUTION CHANNEL
PHONE NOW 03-5342294

מס' 1 בארה"ב
עכשיו במבצע!
פקסימיליה brother
רק 12X199 ש"ח + מע"מ

תוצרת יפן
היחידה עם יישור וחיתוך נייר אוטומטי
מקום ראשון בארה"ב לפי סקר של: Scout Report
המחיר כולל מע"מ 2,794 ש"ח
ריבית אפקטיבית 10.9% לשנה.
ACS ANTI-CURL SYSTEM
אישור משרד התקשורת 7-2422-0-781
עם brother עושים עסקים טובים!
אחריות ושירות: ברדר–רשף (ישראל) בע"מ, אפעל 5, קריית אריה פתח תקווה, טל 03-9265840
ת"א - מכניק - 03-5287102 ברדר - 03-5609282 בית הפקס - 03-6817765 אופיס דיפו - 03-5654488 ר.א.פ. - 03-664555 קאלינוי - 03-5178590 ר"ג - שיר - 03-6735123 גבעתיים - שלוש מ.מ 03-5713675
בת ים - מחשבי נינטה חולון - 03-5046573 ראשל"צ - שח מחשבים - 03-9617330 הרצליה - ברדר - 09-545281 למיר - 09-505894 נתניה - מצר - 09-650550 אשדוד - מאור מחשבים 08-564272
ירושלים - ברדר - 02-249773 ארגמן - 02-231882 גבאי - 02-255910 כרמיאל - מעתיקון צפון - 04-998362 חיפה - ברדר - 04-418250 טבריה - M/P/C מחשבים 06-725699 נצרת - שאדפנה - 06-569004
ק.גת - אולם המחשב - 07-811654 אשקלון - מחשוב 2000 - 07-722090 באר שבע - ברדר - 07-230317 רשף - 07-238775 פ"ת - אוריקון - 03-9229556/7 חדרה - מרום מחשבים - 06-326952 רעננה - סופר אופיס - 09-902412 אילת - זרחונית - 07-331618
הכי טוב ישראכרט

רבין: אני נושא באחריות

"בדקתי אפשרות להחליף את וקסמן בשייח יאסין, אך לא קיבלתי תשובה"

מאת איתן רבין ואלוף בן

"אני כראש ממשלה וכשר ביטחון נושא באחריות להחלטה על הפעולה שבוצעה נגד המחבלים שחטפו את רב"ט נחשון וקסמן כבן ערובה לצורך פיגוע מיקוח", כך אמר ביום שישי בלילה ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, במסיבת עיתונאים בלשכת שר הביטחון בתל־אביב, שבה נודע על כישלון פעולת צה"ל לשחרור החייל החטוף.

ראש הממשלה אמר כי "מדיניות הממשלה הנוכחית היא לפעול בשני צירים מקבילים: לקדם את השלום ולהיערך לנהל מלחמת חרמה נגד הטרור, אם מצד הפלשתינאים ואם מצד הלבנונים. זה טרור שתכליתו הריגת ישראלים במגמה להביא להפסקה של תהליך השלום, בינינו לבין הפלשתינאים, בינינו לבין הלבנונים.

"חטיפתו של נחשון וקסמן, היא במסגרת המוגדרת על ידינו כפיגוע מיקוח. התנסינו בפיגועי מיקוח לכל אורך הדרך מאז קמה המדינה. מטרת פיגועי המיקוח לתפוס ישראלי על מנת לאפשר שחרורם של מחבלים רבים, שודדים, רוצחים. כך גם כשמדובר בחטיפתו של נחשון וקסמן על ידי החמאס כדי להגיע לשחרור המרצחים של אותה תנועה ותנועות דומות הרוצות לרצוח ישראלים ולרצוח את השלום.

"המדיניות שאני נקטתי הן כאיש צבא, הן כראש ממשלה הן כשר ביטחון, ועתה כשמדובר בפיגועי מיקוח היא כדלהלן: בכל מקום שבו יש אפשרות לפעולה צבאית, במיוחד בשטחי המדינה או בשטחים הנתונים בשליטתנו, ההעדפה היא פעולה צבאית ולא משא־ומתן. לא ראיתי לעצמי זכות מוסרית לא לצאת לפעולה צבאית במקרים של חטיפת ישראלים בשנים האחרונות כמו באנטבה או במלון סבוי, או בקיבוץ שמיר. החלטנו על פעולה צבאית ושילמנו בקרבנות על כך.

"גם כשמדובר בחטיפתו של נחשון וקסמן המדיניות היתה ברורה. עד יום שישי בבוקר לפי כל הידיעות שהיו בידינו היה נחשון וקסמן ברצועת עזה. לכן תבענו מהרשות הפלשתינית לממש את מה שאנחנו מוכנים לממש כשמדובר בפיגוע מיקוח בשטח שבשליטת מדינת ישראל או כאשר ביכולתו של צה"ל לבצע מבצע חילוץ.

גינוסר נשלח

"כשהתברר ביום שישי בבוקר שנחשון וקסמן מצוי בבית בביר נבאללה, ליד רמאללה, לא עלה על דעתי שאנחנו לא נעשה את מה שלדעתי מדינת ישראל, במלחמה שלה בטרור צריכה לעשות — מה שבעצם בשבוע האחרון תבענו מהרשות הפלשתינית ומערפאת כיושב ראש שלה, כשהיו ידיעות שוקסמן נמצא ברצועת עזה. זה חלק ממדיניות של מלחמת חרמה בטרור".

רבין הסביר כי במשך 6 ימים תבעה ישראל מהרשות הפלשתינית לפעול כי היו ידיעות שהחייל החטוף בעזה. לכן, תבעה ישראל מאנשי הרשות הפלשתינית לפעול ולהיות אחראים לביטחונו ולהביאו הביתה בשלום של וקסמן. "כשהתברר ביום שישי בבוקר כי אכן וקסמן נמצא בביר נבאללה לא עלה בדעתי, שלא נממש אופציה צבאית".

ראש הממשלה גילה כי ביום חמישי בלילה שלח שליח מיוחד (איש השב"כ לשעבר יוסי גינוסר) ליאסר ערפאת "להבהיר את עמדתנו על סמך המידע שהיה בידי. בשיחה הזו עלתה אפשרות של החלפת השייח אחמד יאסין בנחשון וקסמן. אותו נציג ששלחתי חזר וביקש את הנחיותי. השבתי לו שאם אותו בביר ברשות הפלשתינית יבוא עם הצעה נשקול אותה ברצינות רבה. עד שעה 6 או 7 יום שישי בדקתי את האפשרות הזו אך לא קיבלתי תשובה ברורה. נשאלת השאלה האם החמאס רוצה או לא רוצה את האולטימטום. ללא כל קשר למדיניות העקרונית שכשמדובר בפיגוע מיקוח החזקת בן או בני ערובה בשטח מדינת ישראל או בשטח שנתון לשליטתנו ומוכנו לא להיכנע להכתבי טרור אלא לפעול כגבורה, עם כל הכאב והצער כולנו יודעים שפעולת חילוץ בני ערובה היא פעולה מסוכנת וכמעט בכל פעולה שילמנו בקרבנות, אבל היא יצרה דימוי שכל עוד צה"ל יכול לבצע פעולת חילוץ אנחנו נלחמים בטרור, לא נכנעים לו.

"אני בדקתי עד שעה 6 ואפילו 7 אם יש הארכת אולטימטום, מתוך השיקול של כניסה או אי כניסה למשא־ומתן גם מבחינת השיקול המבצעי. אבל בהעדר הודעה ברורה — ומצאנו אותה בכמה ציטוטות — אני עמדתי בפני שאלה, אם לא נבצע את הפעולה עד 9 וקסמן יירצח האם אני אוכל לעמוד ולומר לעצמי שעשינו הכל מבחינת וקסמן ומשפחתו ומבחינת מדיניות הממשלה".

ראש הממשלה חזר והסביר כי עלתה אפשרות להחליף את וקסמן בשייח יאסין. "לא קיבלנו תשובה, לא עלתה האפשרות הזו בצורה קונקרטית ולכן הוריתי על המבצע. אני יודע שזה כאב, אני יודע שיש מחיר במלחמה בטרור. מאז חתימת ההצהרת העקרונות 90% מהטרור לפחות מבוצע על ידי מתנגדי ההסכמים הללו. זה טרור עם מטרה פוליטית ולכן מי שרוצה גם בקידום השלום חייב להילחם בטרור האיסלאמי הרצחני הקיצוני של החמאס והג'יהאד האיסלאמי".

ראש הממשלה המשיך ותבע מהרשות הפלשתינית לפעול נגד החמאס. "היום אנחנו יודעים כי הפעילות של חוליות הרצח החמאסיות מכוונות מעזה, כולל החוליה שחטפה את וקסמן". ראש הממשלה אמר כי הוא טרם החליט אם לחדש את שיחות השלום עם הפלשתינאים. יתקיימו דיונים על כך ובקרוב יוחלט אם לחדש את השיחות.

רבין הסביר כי טרם החליט אם להסיר את הסגר מעל הרצועה בעקבות חטיפת וקסמן. לדבריו, פעילות הרשות הפלשתינית לאיתור החייל והעובדה שלבסוף התברר כי וקסמן לא הוסתר בעזה "משנה מבחינת האחריות הכוללת כפי שהוצגה בעמדות הממשלה". עם זאת, לראש הממשלה אין ספק כי מעזה בוצע "חלק גדול ביותר של פעילות הרצח, הטרור, וחטיפת חיילים. עזה היא שכל הכבחיות ההוראות, כולל התרגיל של צילום הקלטת השנייה הופעלו מעזה. לפיכך אנחנו נדון בהמשך של תהליך השלום בהקשר למציאות הביטחונית ולצורך של הרשות למנוע את הפיכת רצועת עזה למעין עיר מקלט ובסיס לפעילות החמאס".

תצלום: עדי ...

ראש הממשלה והרמטכ"ל במסיבת העיתונאים בלשכת שר הביטחון בת"א, שבה נמסר על מותו של וקסמן ועל הפעולה בביר נבאללה

פרשנות / אלוף בן

רבין מחליט לבדו

ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, קיבל לבדו את ההחלטה על הפעולה הצבאית, בלי להיוועץ באיש מחברי הממשלה, ובלי להביא את הפעולה לאישור מליאת הממשלה או ועדת השרים לביטחון (הקבינט).

בישיבת הממשלה ביום שישי בבוקר דבק רבין בהערכה שהחייל החטוף מוחזק ברצועת עזה. הוא לא דיווח לשרים על הידיעה שוקסמן נמצא בגדה המערבית, ולא בעזה, למרות שהמידע נמסר לו יותר משעתיים קודם, והוא נתן כבר הנחיה לרמטכ"ל ולראש השב"כ להכין פעולת חילוץ. רבין הסתפק באמירה כללית לפרוטוקול, כי אם יהיה מידע מדויק על מקום הימצאו של וקסמן, תישקל פעולה צבאית.

לאחר הפעולה אמר רבין שהאחריות המלאה להחלטה על המבצע מוטלת על כתפיו. לדבריו "לא ראה טעם" למסור את המידע המעודכן בישיבת הממשלה, ולאחר מכן נמנע מלכנס את הקבינט, מחשש שפרסום הידיעה על כינוס בהול של השרים בהפרש של שעות אחדות, יביא לחשיפת הסוד.

בשתי שנות כהונתו הנוכחות כראש הממשלה ושר הביטחון, יצר רבין שלטון ריכוזי, שאין דומה לו במדינה דמוקרטית. הוא שולט לבדו במערכת הביטחון ובמשא ומתן הרב־צדדי לשלום. רבין מחליט לבדו בכל עניין ביטחוני או מדיני חשוב, ולרוב תחת מעטה סודיות. את סגנון עבודתו תיאר לא מכבר: "אני עובד בשיטה צבאית. יש לי צינורות פיקוד".

בהתייעצויות שמקיים רבין, משתתפים לכשירים ובכירים בשירותי המודיעין, שבשונה לו תלויים בו לקידומם. בדיונים כאלה אין הצבעות, רק סיכומים והנחיות של ראש הממשלה.

במצבים רגילים הביא רבין מבצעים צבאיים לאישור מוקדם בקבינט. כך היה לפני גירוש אנשי החמאס, מבצע דין וחשבון, חטיפת מוסטפא דיראני, והפצצת מחנה החיזבאללה בעין־דרדרה. אך בשלטון הנוכחי חסר מנגנון בקרה על החלטות בתחומי הביטחון הלאומי, במקרים שאי אפשר לכנס את הקבינט.

בממשלות קודמות, נזקק שר הביטחון לאישורו של ראש הממשלה לפני פעולה צבאית משמעותית. בממשלת האחדות הלאומית בשנות ה־80 פעל "פורום ראשי הממשלות", יצחק שמיר, שמעון פרס ורבין, שדן והחליט בענייני הביטחון הרגישים.

אך כיום ראש הממשלה הוא גם שר הביטחון, ואין סמכות מעליה. רבין תומך במשטר נשיאותי בסגנון אמריקאי, אך בישראל חסרים הבלמים והאיזונים, המאפיינים את המשטר בוואשינגטון.

שרים בממשלה קובלים: רבין היה צריך להיוועץ בקבינט הביטחוני

מאת ירח טל ואלוף בן

שלושה שרים מתחו אתמול ביקורת על ראש הממשלה, יצחק רבין, על שנמנע מלשתף את הקבינט הביטחוני או פורום מצומצם יותר של שרים בקבלת ההחלטה על הפעולה הצבאית לחילוץ החייל החטוף. בשיחות שלא לייחוס דחו אותם שרים את הנימוק שבו השתמש רבין לאי כינוס הקבינט: החשש שהדבר ידלוף ויסכן את המבצע. לטענת השרים, בקבינט התקבלו עד היום עשרות החלטות רגישות לא פחות שלא דלפו.

עם זאת הודו אותם שרים, כי לו רבין היה מכנס את הקבינט, היו מצביעים בעד אישור הפעולה הצבאית. שר אחד אמר כי לו התקיים דיון מקדים כזה היה מציע הצעות שאולי היה בהם כדי לשנות כמה מהלכים במבצע. אחד משרי הקבינט הודה כי הקבינט לא בנוי לסוג זה של קבלת החלטות. עם זאת, ציין כי היות שראש הממשלה ממלא גם את תפקיד שר הביטחון, יש חשיבות שיהיה פורום מצומצם שיהווה גורם בולם ומאזן לראש הממשלה ושר הביטחון, במיוחד בהחלטות שגורל חיי אדם כרוך בהן.

לדעת השר, החלטה שהיתה מתקבלת בפורום כזה ולא על ידי אדם אחד היתה "עוברת טוב יותר" בציבור, ולא מעוררת פתח לשאלות ותהיות שמתעוררות כעת. "כולנו בני תמותה וכולם מסוגלים לעשות טעויות ושגיאות. אבל אם בקבלת ההחלטה שותפים 3־4 אישים נוספים בעלי ניסיון אפשר והיתה מתקבלת החלטה משופרת יותר, אבל גם אם היתה מתקבלת אותה החלטה בדיוק, אי אפשר היה לטעון כי ההחלטה התקבלה בשליפה מן המותן וללא התייעצויות מספיקות", אמר אותו שר חבר הקבינט. מתברר כי ראש הממשלה לא שיתף בהחלטה על המבצע אף לא אחד מהשרים, גם לא את שר החוץ, שמעון פרס ולא את שר המשטרה, משה שחל, על אף שהאחרון ממונה על היחידה המיוחדת ללוחמה בטרור של המשטרה שהועמדה בכוננות.

השרה שולמית אלוני, חברת ועדת השרים לענייני ביטחון, אמרה אתמול כי "ראש הממשלה לא היה צריך לקבל את ההחלטה והאחריות לבדו, והיה צריך לזמן את הקבינט. לא היתה הדלפה, כי אף פעם לא מודיעים על ישיבות הקבינט. חשוב היה לכנס את הקבינט, כדי לשתף בהחלטה אנשים מדיסציפלינות שונות, ולא רק מהדיסציפלינה הצבאית".

"פרס כעס"

על ההכנות למבצע נודע לשר שחל ממפכ"ל המשטרה אסף חפץ, שקיבל דיווח ממפקד הימ"מ. לשר החוץ נודע לראשונה על ההחלטה לבצע פעולה צבאית לחילוץ החייל משר המשטרה. גורם מדיני בכיר טען כי השר פרס כעס כשהתברר לו שראש הממשלה לא שיתף אותו בקבלת ההחלטה. לא ניתן לידיעה זו אישור מפרס עצמו או ממקורביו.

יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ח"כ אלוף (מיל') אורי אור, אמר כי בכלל, ראוי שהחלטות על פעולות מבצעיות שחיי אדם כרוכים בהם יתקבלו בקבינט. אולם ח"כ אור הדגיש כי יש מקרים שלא מאפשרים כינוס קבינט לקבלת החלטה מבצעית דחופה ורגישה, ואז הסמכות בידי ראש הממשלה ושר הביטחון לקבל את ההחלטה לבדו. אור ציין כי הפעולה ביום שישי היתה מסוג כזה. הוא הסכים עם ראש הממשלה האומר כי לו היה מתכנס קבינט 4־5 שעות לפני הפעולה הדבר היה מסכן את הפעולה עצמה, גם אם איש מחברי הקבינט לא היה מדליף דבר. שכן, רק בעצם ההתכנסות הבהולה יש כדי לרמז על פעולה הנרקמת וזה היה עלול להגיע לידיעת המחבלים שהחזיקו בבן הערובה. כך אלמנט ההפתעה היה אובד ומסכן את הפעולה כולה.

ח"כ אור ציין עוד כי את ראש הממשלה הנוכחי אין להאשים שאינו נועץ בקבינט, שהרי החלטות מבצעיות מרכזיות כמו גירוש אנשי החמאס, מבצע דין וחשבון ועוד עשרות פעולות, שעליהן לא פורסם, התקבלו בקבינט. עוד אמר ח"כ אור, כי אי אפשר לומר שרבין לא כינס את הקבינט כי חשש שהקבינט לא יאשר את הפעולה, שכן אין ספק מהתבטאויות כל השרים שהם היו מאשרים את תוכנית המבצע.

אחד השרים מתח ביקורת על רבין שמסר [illegible] בגלוי במסיבת העיתונאים כי הסכים לשקול עסקה להחלפתו של שייח יאסין בחייל נחשון וקסמן ומצד שני, טען כי החליט על המבצע כדי להבהיר למחבלים כי ישראל אינה נכנעת לטרור. עצם ההודעה של רבין כי היה נכון בשלב מסוים לשקול עסקה כזו עלולה להניע מחבלים לבצע עוד פעולות חטיפה לשם מיקוח, אמר אותו שר.

השר יוסי שריד אמר כי "בדרך כלל צריך לשתף את הממשלה ואת הקבינט בהחלטות מסוג זה. אני מניח שגם ראש הממשלה מסכים לכך ובדרך כלל נוהג כך, שכן לא טוב היות אדם לבדו בהחלטות מסוג כזה. אולם צריך להתייחס למקרה של יום שישי כיוצא דופן בגלל האילוצים, שהיו ושראש הממשלה פירט את חלקם". השר שריד הוסיף, כי אין לו ספק שלו ראש הממשלה היה מכנס ישיבת ממשלה או קבינט לעניין זה היה מקבל תמיכה מלאה לבצע את הפעולה כפי שתוכננה.

אשר לביקורת שנמתחה על ראש הממשלה כי מצד אחד הביע נכונות לנהל מו"מ לשחרור שייח יאסין תמורת החייל החטוף ומצד שני הורה על הפעולה בהביעו התנגדות לניהול מו"מ עם מחבלים מרצחים, אמר השר שריד שאין מקום לביקורת הזו על ראש הממשלה כי לא היה עם מי לנהל משא ומתן ולא התקבלה מהצד השני כל הצעה או תגובה שהראתה נכונות לפעול בכיוון הזה. "לו היה מתברר שיש עם מי לנהל מו"מ היינו צריכים להחליט והיינו מחליטים".

השר שריד סירב לומר אם במקרה כזה היה מצביע בעד שחרור השייח יאסין ואולי אנשי חמאס אסירים נוספים תמורת החייל, באומרו כי במקרה של וקסמן האופציה הזו כלל לא עמדה על הפרק ולכן אינו רואה טעם לדון במצב היפותטי. השר שריד גילה כי התבקש על ידי ראש הממשלה להופיע בטלוויזיה בתוכנית יומן השבוע של הערוץ הראשון כדי לנסות ולהרגיע את הציבור, אולם כעבור רבע שעה מתחילת השידור, שהיה גם רבע שעה לאחר תחילת הפעולה, עודכן בהתפתחויות הטראגיות והוא שינה גם את נימת דבריו וציין כי מראש [illegible] "שמשהו קרה ואין לצפות להתפתחות אופטימית בפרשת החייל החטוף".

לשאלה אם ראש הממשלה עדכן אותו מבעוד מועד על המבצע המתוכנן השיב שריד: "ידעתי מה שאני צריך לדעת".

26 יתרונות + 1

רק לנד־רובר מביאה לך - עם מודל 95, בנוסף למנועי בנזין V8 החזקים בשוק, את האמינות והחיסכון של מנוע הדיזל בשילוב הנוחיות והיתרון של הגיר האוטומטי - ההופכים את הדיסקברי בשנת 95, להשקעה נבונה כשלעצמה. ובנוסף 26 שיפורים טכנולוגיים באיבזור בהנדסת אנוש ובעיצוב, כמו למשל: בלמי A.B.S. כרית אויר. מזגן כפול מפוצל לכל מושב בנפרד. הגה מתקפל, קריאת נתונים מתקדמת־ועוד 22 תוספות ועידכונים כיאה לרכב הטוב מסוגו.

בוא לנסיעת מבחן. ולא תעזוב את ההגה.

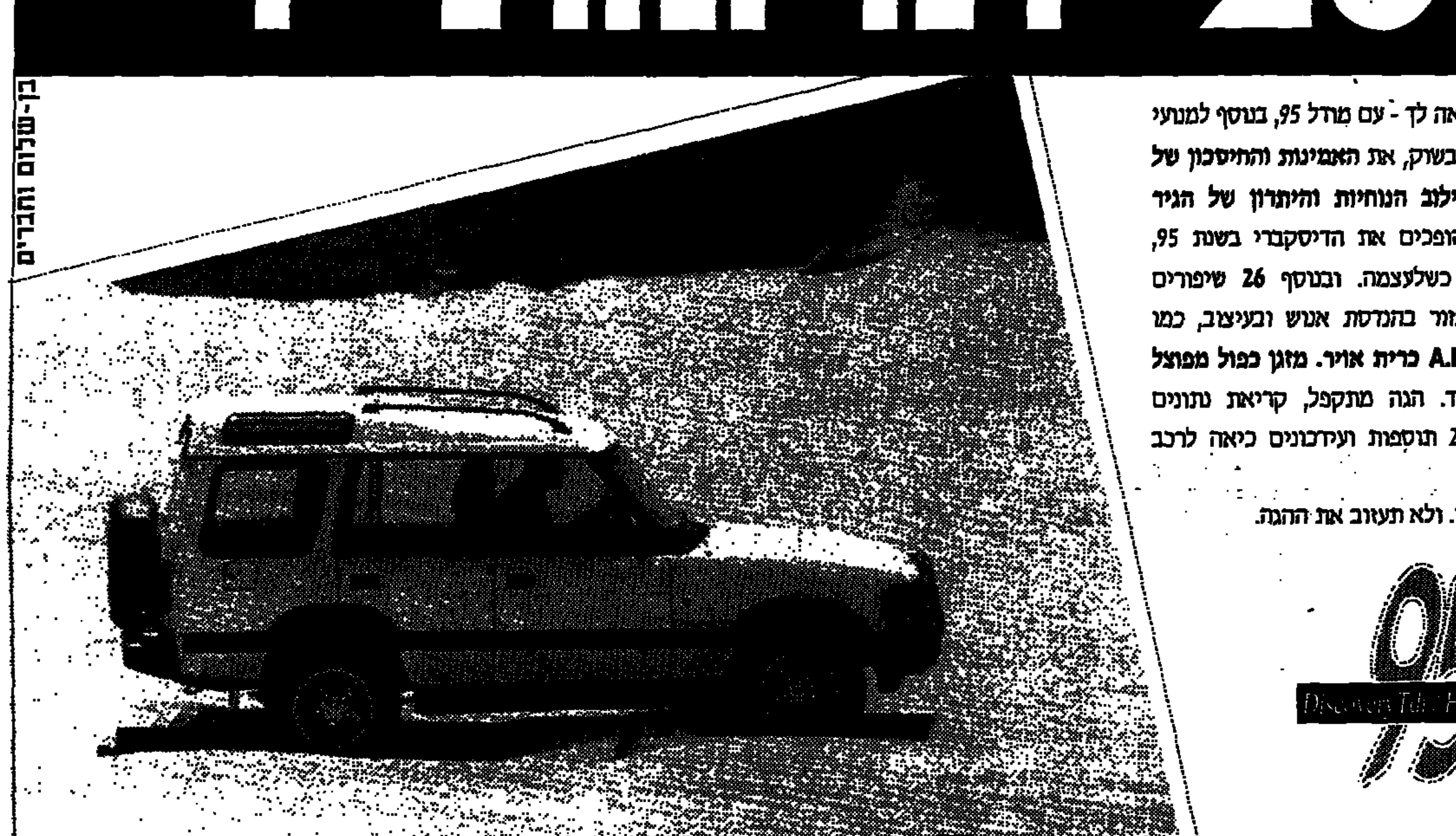

Discovery Tdi FXWS 95

העולם מכיר רק כבישטח® אחד גם עם מנוע דיזל אוטומטי!

ברכות
לצוותי לנד־רובר
על הזכיה
במקום הראשון והשני
בראלי המדבר
במקצה הישראלי
1. אבידום ברקאי - עמית ויינר
2. יעקב וזצר - מיקי פרחייה

לנד־רובר הרכב הרשמי הקבוע במסעות הקאמל טרופי

CAMEL TROPHY
MUNDO MAYA '95

מודל 95
הזמן עכשיו, קבל בנובמבר!

במלאי עוד 4 דיסקברי מודל 94
בתנאים מיוחדים ובאספקה מיידית.

LAND ROVER
DISCOVERY
העולם מכיר רק כבישטח

אולם התצוגה החדש של חברת המזרח לשיווק מכוניות בע"מ. תל־אביב: רחוב המסגר 52. טל': 03-5616985, 03-5621333. סניף חברת המזרח בחיפה: רחוב האמנים 2 טל': 04-523086, 04-534584. ובסוכנויות רובר - חיפה: סלון המכוניות מגדל הנביאים, כבר סולל בונה טל': 04-672582. באר־שבע: מוסך פורמולה. רחוב הבדיל 41, איזור התעשיה עמק שרה. טל': 07-232220, 07-231223. נתניה: א.א.ש. בע"מ פנקס 20. איזור התעשייה טל': 09-623368. ירושלים: א.ג.מ בע"מ דרך בית־לחם 144 פינת רחי התנופה טל': 02-719444, 02-719555

כבישטח הינו שם רשום של חברת המזרח לשיווק מכוניות בע"מ.

בן־שלום וחברים

בליל שבת ב–11:00 נדמה קריאת פרקי התהילים מול בית וקסמן

אמו של נחשון וקסמן מדליקה נרות ומתפללת לשלומו, בבית המשפחה בירושלים, שעות ספורות לפני ההודעה על הפעולה הצבאית

תצלום: יואב לפר

קולות המסוקים והדי הירי עוררו שמועות בקרב הקהל שצבא על הבית. מכשיר טלוויזיה בדירת שכן לא דתי הביא את הבשורה המרה

מאת שלמה דרור ודלי גלילי

החל משעה 8:30 בערב יום שישי, התגודד המון רב סביב ביתה של משפחת וקסמן: עשרות שוטרים, עיתונאים מכל העולם, שכנים וקבוצות של חרדים. רק לשומן קרובים וחברים הותרה הכניסה אל בית המשפחה. שעה קלה קודם לכן עוד בקעו מן הבית זמירות שבת. על פי עצת אחד המקובלים, ערכו גם טקס קידוש לבנה, המלווה בשירה ובריקודים.

בשעה 9:00 פשטה שמועה בקרב האנשים. "האמינו את האולטימטום עד מחר בערב", מסר בחור במכנסיים קצרים שהאזין לטרנזיסטור. למרות שרוב האנשים מסביבו היו שומרי שבת לא מחה איש על הפעלת הרדיו. אפשר היה לשמוע אנחת רווחה כללית. המתח התפוגג באחת.

דקות ספורות לאחר מכן עצרה בפתח הבית מכונית, ומתוכה יצאו כמה אנשים, ביניהם ראש אכ"א, האלוף יורם יאיר ויגאל פרסלר, יועץ ראש הממשלה לענייני טרור. "אני מכירה אותו", אומרת אחת השכנות, מכסה את פיה בידה, "הוא רופא, כמה יש להם בשורה לא טובה למשפחה".

מעט אחרי 9:30 הגיע לבית ח"כ בנימין נתניהו. האב יהודה הסתגר באחד החדרים עם שלושה מילדיו, האם אסתר טופלה בחדר אחר על ידי הרופא. נתניהו נכנס לסלון. שני אחיו של נחשון, גדי וחיים, הסתובבו בבית כשעיניהם אדומות. שקט מחר שרר בבית. "זה אומץ לב אחרים", יאמר נתניהו מאוחר יותר. "צריך ללמוד מה משפחה השקטה והאמיצה הזאת. כל הימים האלה הם לא הפעילו לחצים על ראש הממשלה ואפשרו לו לנסות ולעשות את הכל שנחשון יחזור הביתה בשלום".

בקרב הקהל החלו לרחוש שמועות. ביר־נבאללה, שם נרצח וקסמן, מרוחקת כקילומטר וחצי בלבד מבית הוריו. קולות המסוקים והדי הירי הגיעו אל השכונות הסמוכות. כשיצא נתניהו מהבית לאחר דקות מספר העיד צעיר חרדי בקהל: "זה סימן רע. כשקורה משהו טוב, ביבי אוהב להישאר בסביבה".

נתניהו ניגש למכוניתו. ליד המכונית ניגשו אליו כמה חרדים כדי ללחוץ את ידו, קבוצה אחרת של חרדים התלה בצעקות "שאר בס", ונתניהו ממהר לעזוב את המקום.

ככל שגברו השמועות, הלכה וגוועה קריאת התהילים שניהלה קבוצה גדולה של חרדים שנתקבצה במקום. סמוך לרגע ההודעה הרשמית, ב־11:00 בלילה, פתח בחור צעיר בקריאה קולנית של הפסוק: "חלצני ה' מאדם רע... מאיש חמס תנצרני".

מכשיר טלוויזיה בדירת קרקע של אחד השכנים הלא דתיים בסביבה, הביא את הבשורה. בבית ובקרבתו, נשמרה הדממה, שהופרה מדי פעם על ידי קולות בכי. איש מבני המשפחה לא יצא החוצה. דרך הסמטה הצרה המובילה אל בית המשפחה, זרמו בדממה נערים וגברי כיפות, חברים של נחשון ואחיו.

גם קונסול ארצות הברית בירושלים, אדוארד אבינגטון, הגיע לביקור קצר. "הממשלה שלך אשמה ברצח הזה באותה מידה", קראו לעברו כמה מהאנשים. הקונסול נבלע בתוך הבית. זה היה הביקור השלישי שלו בבית המשפחה, והשני באותו יום.

ידיד המשפחה שנמצא במקום מאז תחילת הפרשה ביקש לא להזכיר את המשפחה עד יום ראשון. "שבוע של מתח ואימה, תקוות ופחדים, הסתיים במפח נפש ובצער וכאב לב", אמר. לדבריו, אבי המשפחה הביע את כאבו על אבדן חיי הקצין שנהרג במבצע החילוץ, ושלח איחולי החלמה לפצועים.

האנשים הרבים במקום נדהמו לגלות כי נחשון הוחזק בביר־נבאללה, מרחק חמש דקות נסיעה מבית הוריו. "זה נורא" אמר הרב יואל גלעד, ידיד המשפחה, "הוא היה כל כך קרוב, ועם זאת, כל כך רחוק מהבית".

השקט הנורא והמאופק מבית הבית, עמד בסתירה גדולה לצעקות "מוות לערבים" שהשמיעו מפעם לפעם קבוצות של עוברי אורח, כל אימת שנדלקו אורותיהן של מצלמות הטלוויזיה.

קבוצות נערים משכונות סמוכות הגיעו למקום בנסיון להתסיס את הרוחות. "בכפר הזה יש מליון רוצחים" אמר אחד מהם והצביע לעבר האורות של בית איכסא. "צריך לרדת עליהם עוד הלילה" אבל הנערים טעו בבחירת המקום. "שבת היום" גער בהם צעיר חבוש כיפה סרוגה "לכו לעשות את הבאלגנים שלכם בפאבים, אל תפריעו לנו".

משטרת מחוז ירושלים נערכה לקדם מהומות אפשריות. מפקד המחוז, ניצב אריה עמית, הוציא מיד כוחות גדולים של משטרה לרחובות העיר. כוחות אלה, בצירוף המגע של ערב שבת, השאירו את ירושלים שקטה עד מוצאי שבת.

בשבת הגיעו אל הבית חברים וקרובים בלבד. תפילת השחרית שהתקיימה בבית הופסקה לאחר שהאב, יהודה, ביקש להישאר לבד. לקראת השעה 11:00 בבוקר הגיע אל הבית אל"מ מ', מפקד חטיבת גולני בה שירת נחשון. "באנו רק לשבת במחיצתם, ראינו את עוצמת המשפחה והחוזקה, ויצאנו מהם מחוזקים", אמר המפקד בצאתו מביקור האבלים.

מפקד החטיבה אמר כי פלוגתו של וקסמן היא פלוגה למודת קרבות וקורבנות, וכי לפני חודשים ספורים נהרג חייל נוסף משורות הפלוגה, תושב אשקלון. "אך הפלוגה יודעת שלנו בגולני אין ברירה, אלא להמשיך, תוך שאנו לוקחים את רוחם של הנופלים איתנו", אמר המח"ט.

"הדבר הבולט ביותר אצל נחשון היה החיוך התמידי, שמחת החיים. הוא היה הילד של הצוות ושל הפלוגה, אך גם רציני כשהיה צריך לעבוד", הוסיף.

עם צאתו של המח"ט, נותרו בבית פנימה חבריו לנשק של נחשון, שסיפרו על "בחור בעל חיוך תמידי ושמחת חיים גם בקטעים הכי קשים".

אתמול בשעות הערב נותרו בני המשפחה בבית, מתכנסים עם הגורמים המופקדים על כך את פרטי הלוויה. על פי בקשת המשפחה, הרחיקו כוחות משטרה גדולים שהופקדו על הבית את העיתונאים וקהל הסקרנים שצבא על הרחוב, ומסרו כי המשפחה מבקשת לכבד את פרטיותה.

רוח האיפוק של המשפחה כמו השתלטה על הרחוב כולו, וכפתה ריסון גם על המעטים שביקשו להתסיס את הרוחות.

תצלום הארכיון: רב סייר

מעוז פורז, אביו של ניר, שמטוסו הופל על־ידי טיל על גדות תעלת סואץ במלחמת יום כיפור

סרן ניר פורז, שנהרג בפעולת החילוץ, יובא היום למנוחות

ייטמן ליד אביו, טייס בחיל האוויר שנהרג במלחמת יום הכיפורים

מאת יוסי הטוני

היום יובא למנוחות סרן ניר פורז, בן 23 מרמת השרון, שנהרג בפעולה לחילוץ החייל החטוף, נחשון וקסמן. פורז הותיר אחריו אם – מתי ושתי אחיות – תמר ועמית. אביו, מעוז פורז, היה טייס בחיל האוויר, ונהרג במלחמת יום הכיפורים. אתמול הגיעו לבית משפחת פורז מנכ"ל משרד הביטחון, דוד עברי, מפקד חיל האוויר, האלוף הרצל בודינגר, וראש מועצת רמת השרון, אפרים הירם.

ניר פורז סיים את לימודיו בבית הספר "רוטברג" ברמת השרון, במגמת אלקטרוניקה ופיסיקה. הוא הבוגר ה־53 מבית הספר שנפל. בעת גיוסו ביקש לצאת לקורס טיס, אולם אמו סירבה לאשר את גיוסו לקורס. לאחר ויכוחים רבים נכנעה האם, וניר התגייס לסיירת מטכ"ל. הוא עבר קורס קצינים, והגיע לתפקיד מפקד צוות ביחידה. בשבועות הקרובים היה אמור להשתחרר, בתום שירות של חמש שנים. ביום רביעי נקרא לחזור ליחידה מחופשתו.

"ראיתי אותו לאחרונה לפני שלושה שבועות, באזכרה לאביו", סיפר דודו, אילן פורז. "ניר היה כמו אביו, שתקן גדול. גם כשיכול היה לדבר, העדיף למנוע דאגה מהמשפחה. אנחנו משוכנעים שזו היתה הדרך הנכונה לפעול. אני רוצה לחזק את ידי רבין וכל העושים במלאכת המאבק על השלום, בתקווה שהשניים שמתו יהיו הקרבנות האחרונים".

"הוא לא שיתף אותנו בכל הסיכונים שעבר", סיפרה אחותו, תמר. "הרבה פעמים שמענו על הפעולות שהשתתף בהן, בדיעבד. הוא המעיט בערך המבצעים כדי שלא יחששו. זה היה רגיל שקוראים לו לפתע, הוא תמיד היה המוביל, תמיד עזר. אם היה יכול, ללא ספק היה אומר שפעולת החילוץ של וקסמן היתה חיונית".

"איבדנו קצין נוסף, המחיר הוא כבד", אמר שלשום הרמטכ"ל, רב אלוף אהוד ברק, "הוא נהרג כשהוא לוחם באומץ בראש חייליו".

אביו של ניר, מעוז פורז, היה קצין ראשון במטוס אל־על הראשון שנחטף, ב־1968, על ידי ארגונו של ג'ורג' חבש. פורז ניסה למנוע את המחבלים מלהתקדם, ונפצע. הוא היה שבוי במשך 40 יום באלג'יר, ושוחרר בתמורה ל־16 מחבלים ששחררה ישראל. כמה שנים לאחר האירוע נוכח פורז גם בטיסת אל־על שנחטפה לווינה.

ב־17 באוקטובר 73', במלחמת יום הכיפורים, הופל מטוס הסקייהוק של פורז על ידי טיל ג"ם בגזרה המצרית, על גדות תעלת סואץ. במשך תקופה ארוכה לא ניתן היה לחלץ משם את גופתו, ורק לאחר חצי שנה הובא למנוחות בישראל. היום ייטמן לידו בנו, שהיה בן שנתיים בנופלו.

משפחת החייל הנעדר סעדון משבחת את ניסיון החילוץ

מאת אמנון יוסף

בני משפחתו של החייל אילן סעדון, אשר נחטף ונרצח על ידי אנשי חמאס במאי 89', וגופתו טרם נמצאה, מברכים את ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, על החלטתו לבצע פעולה צבאית לשחרור החייל החטוף נחשון וקסמן.

"אני מברכת את ראש הממשלה שפעל נכון ולא נכנע לתכתיבים של ארגון המרצחים של חמאס, ולא שיחרר את מנהיגו מהכלא. לדעתנו החמאס לא מעוניין בשיחרור אחמד יאסין, ולא מעוניין בהידברות רצינית עם ממשלת ישראל. החמאס מלגלג על רגשות משפחת וקסמן, כפי שהוא עושה למשפחתנו, מאז נחטף יקירנו", אמרה אמו של סעדון.

משפחת סעדון ביקשה למסור את תנחומיה למשפחת וקסמן, ולמשפחת פורז, שבנה נהרג בפעולת החילוץ.

על פי הוראת שר החינוך

הלימודים בכל מערכת החינוך ייפתחו באזכרה לווקסמן ופורז

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

הלימודים בכל מערכת החינוך ייפתחו היום באזכרה לשני החללים, סמל נחשון וקסמן וסרן ניר פורז. שר החינוך, פרופ' אמנון רובינשטיין, פנה אתמול למנהלי כל מוסדות החינוך בארץ בבקשה כי בפתיחת הלימודים היום "יתן כל מורה ביטוי בכיתתו לצער הכבד על מותם בנסיבות כה אכזריות וקשות, של פורז וקסמן".

לדברי השר רובינשטיין "הזעזוע שעבר על כולנו, ובוודאי גם על הילדים, מעורר מחשבות והרהורים קשים". שר החינוך ביקש מן המורים והמחנכים לאפשר לתלמידים לבטא את אשר על לבם, ואף לעודדם לעשות כך.

השר רובינשטיין הוסיף כי "חשוב להדגיש בפני התלמידים כי לצד רצוננו בשלום אנחנו נחושים בהחלטתנו להילחם בטרור המפלצתי ולפגוע ברוצחים".

יצוין כי הנושא המרכזי של מערכת החינוך בשנת הלימודים הנוכחית הוא "השלום – ישראל במזרח התיכון". נושא זה כולל התייחסות להיבטים השונים של תהליך השלום, ועורר בשעתו התנגדות קשה מצד חוגי הימין והמתנחלים. הורים אף הגישו עתירה לבג"ץ כנגד נושא זה, אולם העתירה נדחתה.

רובינשטיין. תחושות קשות

קרן משפחת דלל

באדיבות עיריית תל־אביב - יפו

קרן תל־אביב לפיתוח, משרד החוץ, משרד המדע והאמנויות,
מנהל התרבות האגף לתרבות ואמנות, מפעלי ירושלמי לחבלים

מרכז סוזן דלל למחול ולתיאטרון טל' להזמנות 5105656

החגיגה נמשכת במרכז סוזן דלל

יום א' 16.10 בשעה 21:00

להקת המחול המודרני של בית האופרה באנקרה

זוכי תחרות המחול 1992: טליה פז, בן קראפט, רוברטו גלאבן ־ לז'אדה בקטעי סולו ודואט

יום ב' 17.10 בשעה 18:00

תחרות המחול הבינלאומית מופע מס' 6: צרפת, פורטוגל, יפן, ישראל

יום ב' 17.10 בשעה 21:30

תחרות המחול הבינלאומית מופע מס' 7 : העבודות העולות לשלב ב'

יום ב' 17.10 בשעה 21:00 אולם ירון ירושלמי

שלאפשטונדה בביצוע דניאלה מיכאלי / פרס ראשון "תיאטרונטו 92"

יום ג' 18.10 בשעות 18:00 ו־21:00

להקת המחול הקיבוצית "זכרון דברים" / כוריאוגרפיה: רמי באר

יום ד' 19.10 בשעה 18:00

מרכז יוצר ־ מבחר עבודות שהועלו במרכז סוזן דלל ־ מרתון

יום ד' 19.10 בשעה 21:30

מופע סיום תחרות המחול הבינלאומית ־ במעמד ראש העיר מר רוני מילוא

DELTA AIR LINES
YOU'LL LOVE THE WAY WE FLY
Daily Flight To Paris and U.S.A.

העיר · כלל · Diners Club International · Dr. Fischer · שוקן

טאלב א־סאנע: "החמאס היה מוכן להגיע לסיכום חיובי; בעתיד יקשה לנהל משא ומתן"

מאת יוסף אלגזי

בשעה 9:00 בערב שבת, נסע ח"כ טאלב א־סאנע מביתו של מנהיג החמאס בעזה, ד"ר מחמוד א־זהאר, אל יו"ר הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת. עיתונאים שנסעו עמו סיפרו לו על כישלון הפעולה הצבאית לחילוץ החייל החטוף, נחשון וקסמן. "קיבלתי הלם. ויתרתי על פגישתי עם ערפאת וחזרתי הישר לביתי", אמר א־סאנע. באותו ערב לא ניתן היה להוציא מפיו תגובה עניינית.

ביום רביעי נפגש א־סאנע, חבר כנסת מסיעת מד"ע, לשיחה עם סגן שר הביטחון, ח"כ מרדכי גור. א־סאנע אמר כי גור יזם את הפגישה, ואמר לו כי היא נערכת בידיעתו של ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין. "ציינתי באוזני גור כי אני יודע על כוונות הממשלה, עוד לפני חטיפת החייל, לשחרר את השייח יאסין מהכלא. התגבתי שיודיעו מיד על שחרורו הקרוב, ואמרתי שהודעה כזו תקל על סיכויי שחרורו של וקסמן, בריא ושלם. גור לא השיב להצעתי, בטענה שאינו מוסמך לכך", סיפר א־סאנע.

באותו יום ביקש א־סאנע משר המשטרה, משה שחל, לאפשר לו לבקר את השייח יאסין בכלא. בקשתו נדחתה. כאשר ערער על כך, נתקל בסירוב שני, הפעם בידיעתו של רבין. בינתיים הצליחו אנשי המשטרה לארגן ראיון טלוויזיוני עם שניים ממנהיגי חמאס הכלואים בישראל – השייח יאסין והשייח סאלח שחאדה – שקראו לחוטפים לא לפגוע בחייל החטוף, ולשחררו. בערב יום רביעי התקשר א־סאנע עם ד"ר א־זהאר בעזה, וקבע להיפגש עמו למחרת. התרשמותו היתה כי א־זהאר ושאר מנהיגי החמאס אינם נותנים אמון בממשלת ישראל.

למחרת נפגש א־סאנע עם יאסר ערפאת, וביקש ממנו רשות לפעול בקרב ההנהגה הפוליטית של החמאס בעזה למען שחרורו של וקסמן. ערפאת בירך על היוזמה. בפגישתו עם ד"ר א־זהאר, שנמשכה כשעתיים, סיפר לו א־סאנע כי טרם קיבל מממשלת ישראל כל תגובה חיובית להצעה להכריז על כוונתה לשחרר את השייח יאסין. בשיחות עם מנהיגי החמאס בעזה השתתפו, מלבד ד"ר א־זהאר, גם איסמעיל הנייה, סייד אבו־מוסמח ואחרים.

בבוקר יום ששי פנה א־סאנע למנהל לשכתו של שר הביטחון, חיים ישראלי, וחזר על הצעתו כי ממשלת ישראל תכריז על כוונתה לשחרר את השייח יאסין, אך לא קיבל כל תשובה. "הרגשתי שאינני מקבל מצד הממשלה כל גיבוי, וכי היא נוקטת עמדה בלתי מתפשרת", אמר.

באותו יום נתן א־סאנע פומבי להצעתו באמצעי התקשורת. אחר הצהריים נפגש עם ערפאת, ודיווח גם לו על מהלכיו. בשעה 5:30 התקשר אליו מנהל לשכתו של ראש הממשלה, איתן הבר, והכתיב לו הודעה ממשלתית מוסכמת.

"בהודעה נאמר", סיפר א־סאנע, "כי אם ארגון החמאס יודיע בפומבי על דחיית מועד האולטימטום, תשקול הממשלה ברצינות את דרישות החמאס".

א־סאנע הציג את ההודעה בפני ד"ר א־זהאר ואנשיו. בביתו של א־זהאר נכחו ראש עיריית אום אל פאחם, השייח ראאד סלאח, מהנהגת התנועה האיסלאמית בישראל, ושני מנהיגים אחרים של התנועה. בעקבות הפגישה קיימו א־זהאר ומנהיגים אחרים של החמאס התייעצות, שנמשכה עד 7:00 בערב. לאחר מכן הודיעו לא־סאנע ולאמצעי התקשורת, כי לאור פנייתם של השייח יאסין ושחאדה, נדחה מועד האולטימטום ב־24 שעות.

"אמנם הודעתם הפומבית לא התייחסה להצעתו של איתן הבר, אך התרשמתי שלהודעה היה משקל מכריע בהחלטתם", אמר א־סאנע. "הם התייחסו להודעתו של הבר כפריצת דרך בכל הפרשה, כמעין פתיחת ערוץ של הידברות ישראלית רשמית עמם".

בערב שמע א־סאנע על כישלון פעולת החילוץ. "ביום ששי עוד האמנתי שעל ידי דחיית מועד האולטימטום נפתח סיכוי ממשי להחזיר את החייל בריא ושלם. התרשמתי שבפעם הראשונה, אנשי החמאס מוכנים להגיע לפתרון חיובי. אך לצערי, הממשלה החליטה להפגין שרירים וכוחנות, ועל ידי הפעולה הצבאית ירד לטמיון הסיכוי לשחרר את וקסמן בריא ושלם. בעתיד, במקרה של חטיפות נוספות, יהיה הרבה יותר קשה להפעיל מאמצי תיווך ולנהל משא ומתן כלשהו. אני בהלם", סיכם א־סאנע.

אמנון יוסף מוסר: "אני חושב שראש הממשלה קיבל החלטה פזיזה, אשר הביאה לתוצאה טראגית שהיה ניתן למנוע אותה. היה ניתן למצות את התהליך כדי להביא לשחרור החייל החטוף", אמר א־סאנע. "ראש הממשלה משועבד לכוח, לשתלטנות ולהיהירות. כל האשמה לטראגדיה מוטלת עליו", הוסיף.

ח"כ טאלב א־סאנע. ניסה לעשות ניסיון תיווך ולדבר עם ראשי החמאס. "הם התייחסו להודעתו של הבר כפריצת דרך בכל הפרשה, כמעין פתיחת ערוץ של הידברות ישראלית רשמית עמם", אמר א־סאנע לאחר פגישתו עם ראשי החמאס

בעבר הסכימה ישראל לנהל מו"מ ולשחרר שבויים על פי דרישת ארגוני טרור

מאת יוסי מלמן

בסוף השבוע אמרו ראש הממשלה ודוברים רשמיים אחרים, כי לישראל לא היתה חלופה של משא ומתן לעומת הפעולה הצבאית שננקטה לחילוץ החייל החטוף. עוד אמרו הדוברים כי ישראל מעולם לא נכנעה לדרישות ארגוני טרור במצבים של פיגוע מיקוח. עם זאת, הרי כי ישראל שקלה אפשרות לביצוע עסקת חילופי שבויים עם חמאס, ובמסגרת זו אף נשקלה האפשרות לשחרר מהכלא את מנהיגו הרוחני של חמאס, השייח אחמד יאסין.

קשר ישיר

לקראת מועד פקיעת האולטימטום ניצב ראש הממשלה, יצחק רבין, בפני לבטים קשים. ראש הממשלה ומקבלי ההחלטות חששו כי בהיעדר קשר ישיר ומבוסס עם החוטפים, ייתכן שהשמועות והרמזים (בין השאר מצד ח"כ טאלב א־סאנע ואחמד טיבי, יועצו של ראש אש"ף) כאילו הושגה הסכמה להאריך את האולטימטום ב־24 שעות, אינן מבוססות, ועל כן חייבים לפעול לפני מועד פקיעת האולטימטום המקורי.

ואולם, הטענה כי בעבר לא נענתה ישראל לדרישות המחבלים בפיגועי מיקוח, אינה מדויקת. למעשה, רבים יותר המקרים שבהם נכנעה ישראל לסחטנות המחבלים, מאלה שבהם הפעילה כוח צבאי נגדם. עם זאת, יש לציין כי רוב העסקות עם ארגוני הטרור לא נעשו במצבים של פיגועי מיקוח, אלא בעת שהוחזקו שבויים ישראלים מחוץ לשטח ישראל.

העסקה הראשונה של חילופי שבויים נערכה לפני יותר מ־20 שנה, ובמסגרתה הוחלף השומר ממטולה, שמואל רוזנוואסר, בעצירים של הפתח שהיו בידי ישראל. עסקה דומה נערכה ב־78' לאחר מבצע ליטני, כשחייל ישראלי הוחזק בידי אחד הארגונים הפלשתיניים.

כמה עסקות גדולות נערכו בשנות ה־80', לאחר מלחמת לבנון. בעסקה אחת שיחררה ישראל אלפי עצירים פלשתינאים תמורת הטייס הישראלי אהרן אחיעז, ושש חיילי נח"ל שהוחזקו בידי אש"ף. בעסקה נוספת, השנויה במחלוקת, שוחררו 1150 אסירים, ביניהם מי שהורשעו במעשי רצח, תמורת שלושה חיילים שהוחזקו בשבי על ידי ארגונו של אחמד ג'יבריל.

ישראל הסכימה גם לשחרר עצירים לבנונים שיעים תמורת קבלת מידע מארגון חיזבאללה בדבר החיילים אלשיך ופינק, מידע שבעקבותיו הם הוכרזו כחללים, אם כי גופותיהם עדיין לא הוחזרו לישראל. בעסקות אחרות שנערכו ב־85' וב־92', הסכימה ישראל לשחרר עצירים שיעים מלבנון, ובתמורה שחרר ארגון חיזבאללה בני עדות מערבים שהוחזקו ברשותו.

האופציה הצבאית

גם בפיגועי המיקוח שבהם העדיפה ישראל את האופציה הצבאית, ניכרה לנהל משא ומתן טאקטי עם החוטפים במטרה להרוויח זמן, שנוצל להשגת מידע מעודכן יותר על היעד. כך נעשה ברוב פעולות החילוץ שנערכו בשנות ה־70' וה־80', שכללו את חילוץ נוסעי מטוס סבנה בנמל התעופה בלוד במאי 72'; ניסיון הנפל לחלץ את תלמידי בית הספר במעלות; פעולות חילוץ בקרית שמונה, בית שאן, נהריה, בקיבוצים שמיר ומנרה, באנטבה שבאוגנדה, ועוד.

איש שב"כ לשעבר: לחוליית החמאס לא היה קשר עם ההנהגה בעזה

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

"אין קשר בין ההנהגה הפוליטית של החמאס לבין גדודי עז א־דין אל־קסאם. מדובר בחוליות ממודרות היטב המונות שלושה ארבעה מחבלים ומופעלות על ידי איש קשר, שלא משתתף בדרך כלל בפיגועים עצמם, והוא שמנחה את החוליות". כך אומר איש שירות הביטחון הכללי לשעבר, המתמחה בנושא תנועת החמאס, ובעיקר חוליות עז א־דין אל־קסאם.

לדברי איש השב"כ לשעבר, להערכתו החוליה שחטפה ורצחה את רב"ט נחשון וקסמן הפעילה סייענים, אך לא היה לה כל קשר ישיר עם ההנהגה הפוליטית שיושבת בעזה. לדבריו, "במקרה כזה קשה להשיג מודיעין, עובדים בלחץ של זמן, ולקח כמה ימים להגיע לקצה חוט שהוביל לאנשי החוליה. אנשי השב"כ עבדו מסביב לשעון, אספו כל פירור מידע, והדרך לכך חלה התפנית שהביאה למידע המדויק היכן נמצא נחשון וקסמן.

"הפעילות כיום היא קשה, הן מבחינת העבודה בתוך רצועת עזה נוכח השליטה של הרשות הפלשתינית בשטח, ובגלל המידור של החוליות", אומר איש השב"כ לשעבר.

"אנשי חמאס המבצעים את הפיגועים, וביניהם אלה שחטפו את וקסמן, יודעים כי הם ייהרגו בסופו של דבר. אין להם מה להפסיד. הם ירדו ונלחמו עד שנהרגו", אמר.

לדבריו, "יש כמה חוליות כאלה הפועלות בעזה ובגדה המערבית באמצעות אנשי קשר בירדן ואף בדמשק".

רבין שלח את יוסי גנוסר לפגישה סודית עם ערפאת

מאת יוסי מלמן

לאחר שנודע על חטיפת החייל נחשון וקסמן, שלח ראש הממשלה יצחק רבין את יוסי גנוסר כנציגו האישי, להיפגש עם יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת. גנוסר נבחר לתפקיד בגלל ההיכרות האישית בינו לבין ערפאת.

ביום ששי בצהריים נמסר מלשכת ראש הממשלה על מינויו של גנוסר לתפקיד המתאם מטעם הממשלה לענייני שבויים ונעדרים. גנוסר מחליף את האלוף דני יתום, שמילא את התפקיד כשנה.

פרסום ההודעה בעיצומו של משבר החטיפה עורר את הרושם אצל גורמים מוסמכים ברשות הפלשתינית וגורמי מודיעין בחו"ל, כי ישראל מוכנה לשקול עסקת חילופי שבויים עם החמאס.

ביום חמישי ערך גנוסר פגישה סודית עם ערפאת בעזה, בניסיון לברר אם אפשר להיכנס למשא ומתן עם החוטפים. גנוסר אמר לערפאת כי ישראל תהיה מוכנה לשקול עסקה מסוימת עם החוטפים, שעשויה לכלול את שחרורו של מנהיגה הרוחני של תנועת החמאס, השייח אחמד יאסין.

גנוסר מסר לערפאת כי ישראל מצפה להתגייסות מצדו או מצד אנשי כוחות הביטחון שלו, על מנת שיצליחו ליצור קשר ישיר עם החוטפים. משלא הגיעה הבהרה כזו, הוחלט להורות על פעולת החילוץ הצבאית.

גנוסר: מסרתי לערפאת כי נשקול עסקה עם החוטפים, באחריות הרשות הפלשתינית

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

"ביום חמישי נתבקשתי על ידי ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, להיפגש בשליחותו עם יו"ר הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת, וזאת בהמשך לשיחות שהיו לראש הממשלה אתו, על מנת להרחיב ולהדגיש את עמדת ראש הממשלה ביחס למצב שנוצר עם חטיפת רב"ט וקסמן, ולתת מגע נוסף על ידי מפגש אישי". כך סיפר אתמול בראיון ל"הארץ" יוסי גנוסר, שהתמנה למתאם הפעולות לעניין השבויים והנעדרים, בנוסף לתפקידו כיו"ר חברת עמידר.

"במהלך הפגישה הועלה על ידי ערפאת רעיון, אפשרות שהעלו גם גורמי ביטחון בכירים ברשות הפלשתינית, בדבר בדיקה של שחרור וקסמן תמורת שחרור השייח אחמד יאסין. באותו זמן לא היתה לערפאת הצעה ברורה. דיווחתי זאת לראש הממשלה, ועל פי הנחייתו הודעתי ומסרתי לערפאת שאם תהיה הצעה שהרשות הפלשתינאית תביא באחריותה – הן לגיבוש ההצעה והן לאמינותה – ראש הממשלה יהיה מוכן לשקול זאת במגמה חיובית".

כשיצאת לפגישה, היית מצויד במנדט לנהל משא ומתן על החילופים?

"יצאתי להעביר מסר מראש הממשלה בדבר עמדתו, ולא העליתי שום הצעה לחילופים. את הרעיון הזה העלה ערפאת".

מה היה המסר של רבין?

"אינני מעוניין להרחיב בעניין המסר. אני מוכן לומר רק שזו היתה הרחבה והדגשה של הדברים שנאמרו בשיחות הטלפוניות שקיים ראש הממשלה עם ערפאת ביום שלישי וביום רביעי". לדברי גנוסר, "חשוב להדגיש כי בזמן שהלכתי לפגישה עם ערפאת, תמונת המודיעין היתה שהחטוף נמצא בעזה בידי חוטפיו. זו הסיבה שראש הממשלה החליט שהוא יהיה מוכן לשקול את ההצעה – אם תהיה כזו – במגמה חיובית. במקביל תבע ראש הממשלה מערפאת פעילות נמרצת וחד משמעית לשחרור וקסמן".

האם עמדת בקשר עם ערפאת גם לאחר הפגישה?

"במשך היממה שלאחר הפגישה ביקשתי אתו טלפונית מספר פעמים אם יש בידיו תשובה או הצעה מגובשת. תשובתו של ערפאת היתה שלא קיבל עדיין תשובה לבדיקותיו. אותה תשובה מסר לי גם ביום ששי, בערך ב־6:30 בערב".

בשיחות נבחנה גם האפשרות של דחיית האולטימטום?

"בשיחה האחרונה שלפני הפעולה, שאלתי את ערפאת אם הם בדקו אפשרות של דחיית האולטימטום לצורך מיצוי הרעיון שהוא העלה. הוא אמר לי שאכן ביקש לבדוק את זה, אבל גם לכך לא קיבל תשובה".

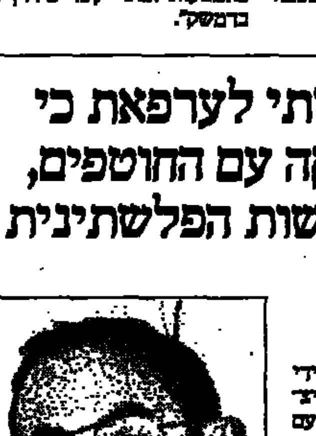

גנוסר. מתאם הפעולות

יחי המלך החדש!

הרואיזם הקטנוע היחיד בישראל עם בלמי דיסק בשני הגלגלים ומערכת קירור שמן!

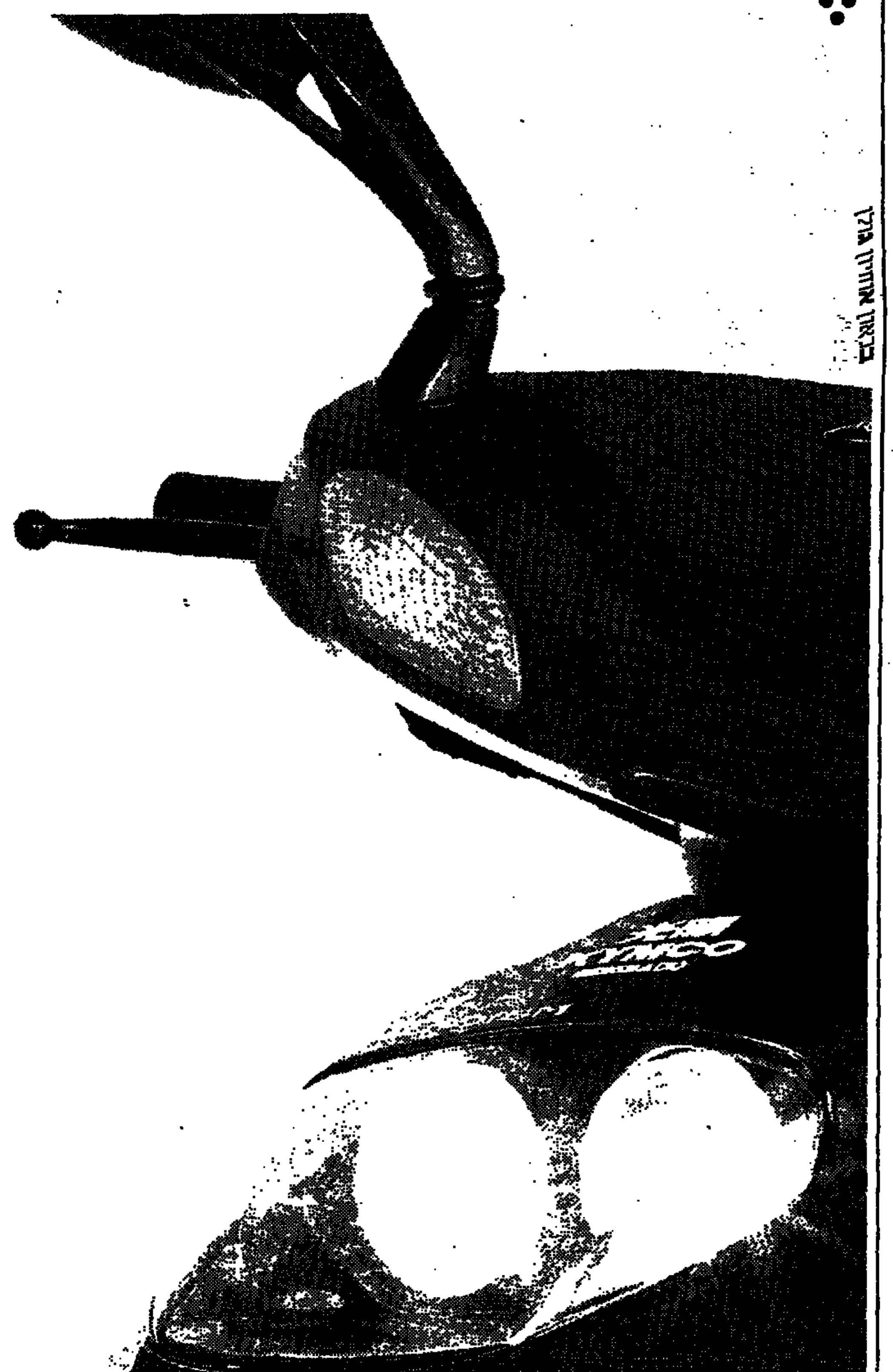

הרואיזם. הטכנולוגיה מנצחת.
מערכת קירור שמן מתקדמת עם מניפת איוורור (כמו באופנועי הספורט החדישים ביותר), דואגת לתפקוד מושלם של מנוע 4 הפעימות החזק.
מעצורי דיסק בכל גלגל בדגם ה-150 (ב-125 בגלגל הקדמי) - אין עוד קטנוע בישראל שנותן לך בטיחות כזו.

הרואיזם. היופי מדבר.
המראה החיצוני מהמם, עם צמד פנסים קדמיים חזקים המעניקים לו חזות אגרסיבית. כל מתג מרמז על נוחות תפעול מקסימלית וכל קימור אומר לך שמדובר כאן בתכונות אוירודינמיות מעולות ההופכות את הנסיעה לחלקה ושקטה.

הרואיזם. האיבזור מושלם.
זוג צמיגי "טיובלס" מיוחדים למהירויות גבוהות, חישוקים מיציקת אלומיניום, מראות מתכווננות, תא מרווח מרופד ומואר לקסדה מתחת למושב ורגלית התנעה בנוסף למתנע החשמלי.

קח אותו לנסיעת מבחן ותגיד: "יחי המלך החדש!"

קוואנג-יאנג
הרואיזם 150/125
HEROISM

הקטנועים המתקדמים ביותר בעולם!
KYMCO KWANG YANG
קבוצת טופז/אבניר - היבואנים הגדולים בישראל לכלי רכב דו-גלגליים
אולם תצוגה ראשי - תל-אביב, רח' הטדנה 6, טל' 03-6815511
לקבלת מידע נוסף - חייג חינם 177-022-5515

תל אביב יפו אבי אופנועים בע"מ 5603879 - אופנועי הקריה - 5621578
איציק קטנועים - 379673 אקשן - 5182465/6 ארגב - 6828860
מוטוסקוטר - 6815769 מוסך המהיר - 5626641 מוסך הצפון - 6966085
מוסך זאדה - 378164 מוסך יוסי החזקה - 5372747
מוסך מולדה - 378034 מוסך מרקו - 6837770 מוסך סולומון - 5622407
מוסך סידי - 5619887 מוסך צדוק 378084 ציד האופנועים 377292
מוסך קטנועים - לוי אברהם - 6827442 מוסך שמאלוב - 6826738
המוסך המרכזי לאופנועים - 6820686 מטאור טחור אופנועים - 6819495
קל נס וד"א - 5602310 קטנועי יפו - 6821904 שרות יחזקאל - 6826260
פרפר בע"מ - 5182040-41 מולו אופנועים בע"מ - 5375557

ירושלים איינבינדר נתן - 783348 מרכז נוע - 783690 רמזור - 733863
חיפה מפיץ ראשי לאזור חיפה: המגרש - 412800 קל נוע ירושלים - 380067
אלקובי - אבנרם - 623981 סבט - 722450 פזות אברהם - 223742
קטנועי אבי חיון - 537484 קרבייץ שלמה - 664885 ג'י. פי. אי - 513166
קריית ביאליק קריון - א.ב. רכב הקריה 758542
באר שבע מוטובאר - 275124 טבריה איספריאל 790977
גנות ניב בע"מ - 791391 ורדי מנשה - 720207
נהריה נ.א.ת. - 924670 עפולה מוסך שטמי - 596273
חדרה ארגמן שפר - 342003 דישנית משה - דוקלה - 334797
נתניה אביב אופנועים - 615457 תמיד סוכנויות בע"מ - 621936-7

הרצליה נשרי חיים - 501513 רמת גן עתברי שלמה - 6768019
פתח תקוה אדי מכונות לרכב - 9347738
יצחק מוסך אופנועים וקטנועים - 9302003 כפר סבא מוסך בן אבו 429874
הוד השרון/רעננה אופנועי השרון - 402420 מושב עין ורד - פונזי 962013
שרות קטנועים מאו צבי - 434353 רמת השרון סנטון - 09-500253
יהוד נוה אופנועים - 5362045 ראשל"צ אופנועי ראשון - 9696994
רחובות פריצל - 452074 אשדוד אבידן אופנועים - 564181 סופר-בייק 524403
אשקלון מוסך אדרי 750553 מושב לכיש סוכנות פרג לכיש - 885371
מושב דקל מוטס הילק - 982279 מושב גינתון דני אוחנה אופנועים - 222252
אילת עקומי אופנועים - 333231

مكتب من الاجل

אלפי סטודנטים הפגינו בעזה בדרישה לשחרור עצורי החמאס שבידי הרשות הפלשתינית

שירות הביטחון הפלשתיני הגיע לביתו של פעיל חמאס ברפיח, שם כנראה צולמו הנשק ותעודת הזהות של וקסמן. בעל הדירה מסתתר כפי הנראה ברצועת עזה, ואנשי המשטרה הפלשתינית מחפשים אחריו

מאת יוסף אלגזי

"הפעולה הצבאית הישראלית היכתה בתדהמה את הרחוב הער־בי", מסר אתמול אחד העיתונאים הפלשתינאים בעזה. "עד יום שישי בערב רבים בעזה גינו את החוטפים, והאשימו את החוטפים ואת החמאס כמי שאחראים לסיבוך לתר־כו הכביסו את הרשות הפלשתי־נית. במיוחד הם האשימו אותם באחריות לסגר שהטילה ישראל על רצועת עזה, שמנע מ־25 אלף פועלים העובדים בישראל לצאת לעבודה ולפרנס את משפחותיהם.

"אך ברגע שנודע על פעולת צה"ל וכישלונה, הפנו האנשים את זעמם נגד ממשלת ישראל. לדע־תם, ממשלת רבין היתה צריכה להתייחס ברצינות להודעה על דחיית מועד האולטימטום. הפעו־לה הישראלית היתה כישלון צבאי ופוליטי שגרם למותו של החייל החטוף. רבין שגה כשטען כל הזמן שהחייל החטוף ברצועת עזה וטעה שוב כשקיבל את ההחלטה על הפ־עולה הצבאית. תושבי עזה מאשי־מים את רבין כמי שאינו פוסק מלהעמיד במבוכה את הרשות הפ־לשתינית, ומותיר תחת מעמדה בקרב העם הפלשתיני", אמר העי־תונאי.

הוא ידע לספר כי ברחוב העזתי הביעו הערכה והערצה להוריו של החייל נחשון וקסמן, שחיפשו כל דרך מכובדת כדי להציל את חיי בנם. "רושם גדול עשתה הצעתו של האב לפדות את בנו בכסף. באיסלאם קיימות שלוש דרכים לשחרר שבוי: להתאסלם, לשלם כופר פדיון שבויים, או לשחררו בלא כלום. ההצעה לפדות את בנו תואמת את ההלכה המוסלמית ול־כן התקבלה על ידי רבים", אמר.

מקווים שהסגר יוסר

לדברי העיתונאי העזתי, הא־נשים מקווים שישראל, אשר נוכ־חה סופית לדעת כי החייל החטוף לא היה בעזה, תסיר היום את הס־גר מעל עזה ותאפשר להם לצאת לעבוד בישראל. "רעב לא יעזור לרשות הפלשתינית ורק יחזק עוד יותר את חמאס. עזה שרויה במצו־קה קשה מאוד. החנויות היו פתו־חות בשבת כרגיל, אך חסרו הצפיפות והחיים התוססים שמאפ־יינים את העיר".

לדבריו, גם אתמול המשיכו המשטרה ושלוחות הביטחון הפ־לשתיניים במסע המעצרים בקרב פעילי החמאס והג'יהאד האיסלא־מי, במטרה לגלות מי סייע בצורה זו או אחרת לחוטפים. ביום ה' הת־לוננו מנהיגי החמאס בעזה, ד"ר מחמוד א־זהאר, השייח ח'אלד אל־הינדי והשייח אסמאעיל הנייה, כי אנשי ביטחון פלשתינאים פרצו לבתיהם, ערכו חיפושים והזיקו לרכושם. "התחושה הכללית היא, כי החמאס עבר את הקו האדום ביחסים שלו עם הרשות הפלשתי־נית ועם ערפאת, וזה עלול להו־ביל למלחמת אחים. התפתחות כזו עשויה לשמח את רבין ואת אנשיו, אך היא עלולה להיות אסון עבורנו הפלשתינאים. אינני מעוו־יינים שעזה תהפוך ללבנון", הס־ביר העיתונאי.

אתמול יצאה מבניין המכללה האיסלאמית בעזה, הנתונה לשי־ליטתו המוחלטת של ארגון החמ־אס, תהלוכה שבה השתתפו כ־3,000 סטודנטיות וסטודנטים, לכיוון הכניסה המערבית של בניין הרשות הפלשתינית בעיר. המפגינים נשאו כרזות בתביעה לשחרר כל העצורים מאנשי החמאס שנעצרו בימים האחרונים בידי הרשות הפלשתינית. לטענ־תם, בין העצורים כ־100 סטודנ־טים. המפגינים נשאו גם סיסמאות נגד הרשות הפלשתינית וערפאת. הסיסמאות לעגו להם כמי שפעלו לפי הוראותיו של רבין, וסיפקו את רצונו. הם קראו לערפאת: "אחרי שמילאת את רצונו של רבין, שחרר את העצורים".

מבניין הרשות הפלשתינית פנ־תה התהלוכה לבית האבלים של אחד החוטפים שנהרג בפעולה הצבאית, סאלח ג'דאללה. אמש היתה צפויה להיערך תהלוכה נוס־פת, שאותה אירגן החמאס. התה־לוכה אמורה לצעוד ממסגד "אל־ירמוק" אל בית האבלים של ג'דאללה.

כתבי רויטרס

עתיים מוסיפה: אנשי שירות הביטחון הפלשתיני, בראשותו של מוחמד דחלאן, הגיעו לביתו של פעיל חמאס ברפיח, שם צולמו על פי החשד נשקו ותעודת הזהות של נחשון וקסמן.

הפשיטה על הבית באה בעק־בות מידע שהגיע, לדברי מקורות, בחקירתם המאומצת של שני כת־בי סוכנות רויטרס, שנעצרו ביום ה'. בעל הדירה הוא אחד מסייעי החוליה שחטפה את וקסמן. הוא משתייך לחוליית עז א־דין אל־קסאם, בראשותו של עבד ראבו אבו חוסה, וככל הנראה הוא מסת־תר עתה בתחומי האוטונומיה בר־צועה. אנשי המשטרה הפלשתינית שממונה על כך, עורכים מיום ששי מצוד אחריו.

תנועות ההתנגדות, הג'יהאד האיסלאמי ואנשי הזרוע הצבאית של החמאס, עז א־דין אל־קסאם, הכריזו אתמול בבוקר על שלושה ימי אבל, בעקבות מותם של שלו־שת אנשי חוליית עז א־דין אל־קסאם, שנהרגו בליל שבת על ידי חיילי צה"ל.

החל משעות הבוקר המוקדמות הגיעו אלפים למסגדים בעיר, הה־אימאמים החלו לקרוא פסוקי קור־אן הקוראים לנקמה "כמי שבוגד ברם ולא בשחרור שבויים". אנשי עז א־דין אל קסאם ערכו סיורים ברחובות עזה, כשהם קוראים ברמקולים ומגנים בחריפות את התנהגות ישראל: "היהודים הפרו את ההסכם, למרות שהחמאס הכ־ריז בגלוי, לעיני כל העולם, שהוא דוחה את האולטימטום בימעה. כשהכוח היהודי שמע שהחמאס דוחה את האולטימטום – הוא תקף את הבית בו היו שלושת גיבורינו והרגו את החייל שלהם, נחשון וקסמן, כאשר פוצצו את הבית. לא אנשינו הרגו אותו – היהודים הו־כיחו שוב שאינם אמינים ורוצים רק במותם של הרבה פלשתינ־אים".

המסיירים קראו לתושבים להג־ביר את המאבק בכל המישורים, לרבות הסלמת המאבק המזוין.

ערפאת מאשים את רבין ב"החמצת הזדמנות לסיים את המשבר בשלום"

מאת אורי ניר
סופר "הארץ" בשטחים

הרשות הפלשתינית לממשל עצמי, מתור־קת מכך שעול האחריות לגורלו של החייל החטוף נחשון וקסמן הוסר מעליה, יצאה את־מול במתקפה על ישראל, והאשימה אותה כי היא מפירה את ההסכמים שנחתמו בינה לבין אש"ף.

יאסר ערפאת, בישיבה של שרי הרשות הפלשתינית, הטיל על ראש הממשלה, יצחק רבין, את האחריות ל"החמצת ההזדמנות" לסיים את המשבר בדרכי שלום. כך מסר מנכ"ל הרשות, א־טייב עבד ארחים, בראיון לרדיו "קול פלשתין".

הרשות הפלשתינית החליטה אתמול לק־רוא לכינוס ועדת התיאום העליונה, שבה יושבים נציגי ישראל והפלשתינאים, ארה"ב, רוסיה, נורווגיה ומצרים, כדי לדון בקו שנק־טה ישראל ביחסה לרשות הפלשתינית במ־רוצת משבר החטיפה. חברי הרשות הפלשתינית טוענים, כי ישראל חרגה מהתו־ראת ההסכמים שחתמה עם הפלשתינאים בכמה תחומים: הטלת הסגר על רצועת עזה, שלדברי הרשות מהווה "ענישה קיבוצית" על תושבי הרצועה, השעיית עירוני המשא ומתן בנושאים שונים, וההטלה האולטימטו־ווית של אחריות לגורל וקסמן על כתפי הרשות הפלשתינית, מבלי שהדבר הסתמך על ראיות מוצקות.

עבד ארחים אמר אמש, כי רבים חוששים שההתנהגות הישראלית מעידה על חוסר נכונותה של ממשלת ישראל להמשיך וליי־שם את השלב הבא של הסדרי הביניים – הבחירות וההיערכות מחדש של כוחות צה"ל מחוץ לריכוזי האוכלוסייה בגדה.

הרשות הפלשתינית החליטה גם בישיב־תה לחזק את ידי מנגנוני הביטחון שלה לאכוף החלטה קודמת של הרשות, לאסור על אזרחים לשאת נשק בלי רשיון מטעמה. אם ההחלטה אכן תיאכף בצורה אפקטיווית, משמעותה היא פירוק הזרוע הצבאית של חמאס מנשקה, ופירוקן מנשקן של כל המי־ליציות המזוינות האחרות ברצועה, הזרועות הצבאיות של ארגוני האופוזיציה. זה יהיה צעד חשוב ביותר, שישראל הפצירה ברשות הפלשתינית לנקוט בו.

הרשות, לדברי עבד ארחים, חיזקה את ידי כוחות הביטחון שלה גם בפעולתם למ־נוע את השימוש שעושים פעילים איסלאמי־ים ברצועה ברמקולים של המסגדים כדי "לזרוע בלבול והסתה" באוכלוסייה.

אחרים ברשות – כמו ערפאת, עוזרו הר־אשי מרוואן כנפאני, והשר הממונה על תיק התרבות והתקשורת ברשות הפלשתינית, יאסר עבד־ראבו – הביעו צער על אבדן החיים בפעולה הצבאית הישראלית לשחרור החייל החטוף. הרשות הפלשתינית בירכה אתמול את ערפאת על ההחלטה להעניק לו את פרס נובל לשלום, והוא השיב כי הפרס שייך לכל העם הפלשתיני, בפרט להוללים, לאסירים ולאמהות השכולות, וכן לכל הפ־לשתינאים שהשתתפו בעשיית השלום.

תנועת חמאס פירסמה אתמול ברצועת עזה כרוז חריף, המגנה את הרשות הפלשתי־נית על צעדיה נגד פעילים של חמאס ברצו־עה. כוחות הביטחון של הרשות עצרו עד כה כ־350 מפעילי התנועה, הן מהמנגנון הצב־אי, הן מהמנגנון התעמולתי, והן מההנהגה הפוליטית שלה. חמאס הבטיחה לגמול לרש־ות, אם העצורים לא ישוחררו לאלתר.

בגדה המערבית התקיימה אתמול שביתת מסחר כללית, במחאה על הריגתם של החוט־פים בכפר ביר־נבאללה. על כמה מוסדות ציבור במזרח ירושלים הונפו דגלים שחורים. פעילים בגדה הסבירו כי האבל אינו רק על נפילתם של השלושה, אלא גם על הריגת החייל ועל החמצת ההזדמנות לעסקת חלי־פין בלא שפיכות דמים.

שלושת החוטפים שנהרגו בפעולת צה"ל הם: חסן תייסיר נתשה, בן 22, תושב שכונת ראס אל־עמוד שבירושלים; עבד אל־כרים בדר, בן 23, מהכפר אראם שבגדה המער־בית, צפונית לירושלים; סלאח חסן ג'אראללה, בן 24, מחאן יונס שברצועת עזה. נתשה ובדר נחשבו לשניים מן הבולטים שבין פעילי הזרוע הצבאית של חמאס באזור ירושלים. שניהם, לדברי מקורות פלשתיני־ים, נפצעו בהתנגשות שהיתה לפני כחודש בין אנשי משטרה ישראלים לבין פעילי חמ־אס ליד מהיאון הקפלר במזרח ירושלים. מקורות ביטחוניים ישראליים אמרו כי הם גם השתתפו בחטיפתם של הנער שחר סימ־ני ושל החייל אריה פרנקנטל.

ג'אראללה הוא אחיו של אחד מאנשי צו־ות הצילום של רויטר, שנעצרו בעזה בידי המשטרה הפלשתינית, בחשד ששיתפו פעו־לה עם החוטפים, וסייעו להם בהרמית כאילו החייל החטוף מוחזק בעזה. עוד איש צוות צילום של סוכנות רויטר שנעצר אתמול בירושלים, הוא מוחתם אבו־שלבאיה, ומעצ־רו הוארך אמש ב־10 ימים.

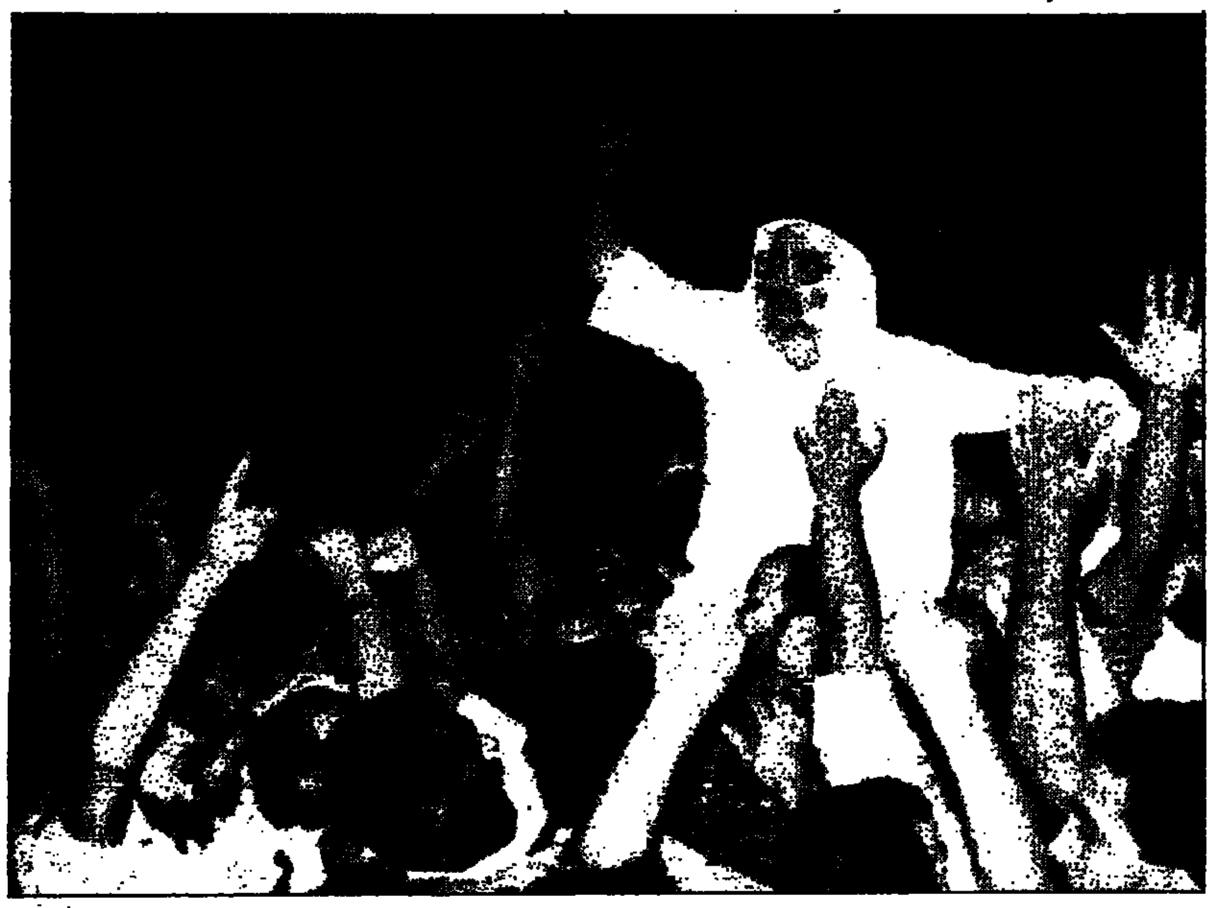

צלום: איי־פי

ג'אראללה ג'אראללה מורם על כתפי מפגינים נלהבים, לאחר ששוחרר ממעצר בכלא עזה. במשך שלושה ימים נחקר על פעילותו בחמאס. ג'אראללה הוא אביו של סלאח חסן ג'אראללה, אחד מחוטפיו של נחשון וקסמן שנהרג בהתקלות עם חיילי סיירת מטכ"ל

החמאס משבח את הריגת וקסמן ומצהיר: המאבק המזוין יוגבר

דמשק (ע"ר וע"צ). ארגון הסרוד האיסלאמי, החמאס, שיבח אתמול את חטיפתו והריגתו של החייל נחשון וקסמן, והכריז כי ימשיך במאבקו נגד ישראל.

הארגון פירסם בשבת שתי הודעות, שבהן האשים את ראש הממשלה, יצחק רבין, ב"נסיגה מהבטחה שנתן לשחרר כמה אסירים פלשתינאים תמורת הארכת מועד היעד להריגתו של החייל". "סיומה של הפעולה, שבה הגיבורים שלנו לקחו בשבי את החייל הציוני היה מלא גבורה כמו תחילתה. היה זה בניגוד למה שנגרל המלחמה הציוני רצה", נאמר בהודעות.

החמאס האשים גם את ראש אש"ף, יאסר ערפ־את, במסירת מידע על מקום הסתר בו הוחזק וקסמן, וטען כי הרשות הפלשתינית עצרה ברצו־עת עזה יותר מ־450 איש החשודים בהשתייכות לחמאס.

החמאס טען עוד, כי נמסר לו מפי כמה אישים פלשתינאים, ביניהם שייח ראאד סאלח וח"כ טאר לב אי־סאנע (מד"ע) שרבין נענה לבקשה מן הדריש־ות, לרבות שחרורו של השייח אחמד יאסין וכמה אסירות בתמורה להארכת מועד היעד ב־24 שעות. החמאס קרא לכל הפלשתינאים לפרוץ לבתי הכלא בעזה ולשחרר את כל האסירים, וכן לקיים הפגנות מחאה נגד שיתוף הפעולה של הרשות הפלשתינית עם ישראל.

"עכשיו ממשלת ישראל בראשות רבין הוכיחה לעולם כי היא לא מסוגלת לנהל משא ומתן אמיתי. הם רימו את כולם בעזרת הרשות הפלש־תינית הצלב הארום. הרשות הפלשתינית בראש־ות ערפאת ביקשה שהות כדי לאפשר לקומנדו הישראלי לבצע את הפעולה, ועכשיו נשברו כל הכללים במשחק. המאבק המזוין יוגבר". כך הגיב בליל שבת מיד לאחר ששמע את הידיעה על פעולת צה"ל בביר־נבאללה, מחמוד א־זהאר, מב־כירי החמאס.

מקורות פלשתיניים בעזה מסרו כי ברחוב הפ־לשתיני הרוחות סוערות. לדבריהם, ישנה הרגשה של תרמית בהיקף גדול והוסר אמון במנהיגות. ראשי החמאס, ביניהם מחמוד א־זהאר ועבד אל הינדי, כינסו ישיבה מיוחדת בליל שבת, אם כי הם משתדלים לא לנקוט בקו בוטה כלפי ממשלת ישראל אלא רק כלפי המבצע עצמו.

גם ברשות הפלשתינית אירגנו ישיבת חירום. ראשי מנגנון הביטחון הפלשתיני בראשות מוחמד דחלאן התכנסו לסכם עצה. עוד נמסר, כי ערפאת דן בשעה זו עם כל שריו בלשכתו בעזה. המתנים שבקרב אנשי החמאס, החזית הדמוקרטית והפתח גינו את הפעולה.

החמאס הזהיר את הרשות הפלשתינית כי "הוא יעלה את עזה באש" אם המשטרה לא תפסיק לעצור את חברי הארגון ואם לא תשחרר מיד 300 פעילי חמאס ותומכיו שמוחזקים על ידיה.

"הרשות הפלשתינית שעצרה מאות מפעילי החמאס ומתומכיו חייבת לשחרר אותם מיד. אם המעצרים האלה יימשכו, חטיבת קסאם תשיב בהעלאת רצועת עזה באש, על ראשיהם של הצידנים ונושאי כליהם", נאמר בהודעה שהועברה בפקסימיליה לסוכנויות הידיעות. חטיבת קסאם היא הזרוע הצבאית של החמאס.

ראש לשכת העיתונות הממשלתית: מנהל סניף רויטר בעזה ידוע בקשריו עם החמאס

מאת יוסף אלגזי

"כל עוד אין בידינו כל סיבה לחשוב שאנשי משרד סוכנות הי־דיעות רויטר בעזה עושים מעשים בלתי חוקיים, איננו יכולים ואיננו מוכנים לעשות דבר נגד אנשים אלו", אמר אתמול מנהל סוכנות רויטר בירושלים האחראי על פעי־לות המשרד בעזה, אלי פסמן.

פסמן מסר, כי מאז יום רביעי עצורים ארבעה מעובדי המשרד בעזה, טאהר שריתח, אחמד ג'דאללה, שמס עודה וסוהאת קנא־עה. הוא משער, שכמו ששאר העי־תונאים העזתים המסייעים לסוכנויות ידיעות ולאמצעי תק־שורת ישראליים חברים בדרך כלל בארגונים פוליטיים פלשתי־ניים שונים, לא מן הנמנע שכמה מאנשי משרד רויטר בעזה חברים או קרובים לחמאס. "האנשים שב־צעו עשו עד היום את עבודתם העיתונאית לשביעות רצוננו ועד כה הם לא סיפקו בידינו כל סיבה שממנה ניתן להסיק מסקנות כלשהן לגביהם. העצורים לא הוב־או בפני שופט, ולא נמסר במה הם חשודים", ציין פסמן.

בדצמבר 92' היה שריתח ברשי־מת המגורשים ללבנון, אך ברגע האחרון הוחזר מאוטובוס המגורש־ים ושוחרר לביתו. כומנו הכחיש בכל תוקף את היותו חבר בחמאס, אך היה ידוע בעזה בקשריו העי־תונאיים ההדוקים עם אנשי החמ־אס, קשרים שהוא לא הכחיש. ולכן, העובדה שחוליית החוטפים השתמשה במשרד רויטר להעברת קלטת אחת, שבה צולם נשקו של החייל החטוף, וקלטת נוספת, שבה צולם ראיון עם נחשון וקסמן, לא עוררה הפתעה.

בתגובה לפרסומים בעניין רוי־טר, מסר מנהל לשכת העיתונות הממשלתית, אורי דרומי, כי שרי־תח, העיתונאי שעבד בסניף רויטר בעזה, הודה באחת ההודעויות באוניה, כי הוא מקורב לחמאס, וכי עם זאת הוא מבקש למלא בנ־אמנות את תפקידו כעיתונאי. "אנחנו מחכים לתוצאות הבדיקה שעורכת המשטרה הפלשתינית כדי לדעת, האם העיתונאים הע־צורים בידיהם, ובכלל זה אלה שעבדו בסוכנות רויטר, היו קשו־רים בהבאה של הקלטת המפורס־מת. עד אז איננו חושבים לנקוט צעד כלשהו כלפיהם או כלפי סוכנות הידיעות", אמר דרומי.

ועד ראשי הרשויות הערביות הביע צער על נפילת שני החיילים בפעולת החילוץ

מאת יוסף אלגזי

ועד ראשי הרשויות המקומיות הערביות, אשר עם היוודע דבר חטיפתו של החייל נחשון וקסמן גינה בחריפות את החטיפה וקרא לחוטפיו לשחררו מיד, פירסם אמש הודעה שבה הביע צער על הריגתם של החייל החטוף ושל הקצין שהשתתף בפעולת החילוץ.

יו"ר הוועד וראש עיריית שפר־עם, איברהאים נימר חוסיין, אמר: "הייתי מברך על פעולת החילוץ אילו הסתיימה בשחרורו של החי־יל החטוף ובלא קרבנות. ברגע שנשפך דם ונהרגו אנשים, אינני יכול לברך על הפעולה הצבאית".

דובר הוועד ויו"ר המועצה המ־קומית של משהד, חוסיין סלימאן, הוסיף: "האמנו שפרשת החטיפה תסתיים בטוב, שהחייל החטוף ישוחרר בריא ושלם, אך לצערנו קרה אחרת". הוא קרא לחמאס להפסיק לחבל במאמצי השלום ולהצטרף לתהליך המדיני.

סגן שר הבריאות, נואף מסאל־חה (עבודה) אמר, כי החטיפה נוג־דת את האיסלאם, פוגעת בתהליך השלום ומקטינה את מספר הידי־דים התומכים בתהליך השלום. "יחד עם זה, למרות התוצאות הט־ראגיות הקשות של הפרשה, למ־רות ניסיונותיהם של המתנגדים לתהליך השלום לרצוח אותו – אסור להרפות מהמאמצים להשיג שלום בין ישראל והערבים. אני קורא לרבין, לערפאת ולשאר המנהיגים הערבים שהתחייבו לפ־על למען השלום, להמשיך ביתר שאת את מאמציהם.

"כערבי החי בקרב עמי, נוכחתי לדעת עד כמה הערבים בישראל מזועזעים מפרשת החטיפה ומזד־הים עם הורי החייל החטוף. ח"כ אי־סאנע וד"ר אחמד טיבי שתיווכו בפרשה, רק ביקשו לעשות טוב ונתנו מתמיכתה של האוכלוסייה הערבית בישראל. התרשמתי, כי הרשות הפלשתינית ויאסר ערפ־את עשו כל אשר ביכולתם כדי לסיים את פרשת החטיפה בצורה משביעת רצון. אני מציע לממש־לה לשחרר את האסירות הפלש־תינאיות ואסירים פלשתינאים חולים", קרא סגן השר מסאלחה.

צלום: איי־פי

יאסר ערפאת בצאתו ממשרדו בבניין הרשות הפלשתינית בעזה, ביום ששי

העיתונים הערביים "אל סינא־רה", "כל אל ערב" ו"אל־איתיחאד" מסוף השבוע, שהקדישו מקום נרחב לפרשת החטיפה, קראו לשחרורו של החייל החטוף. הכות־רת הראשית של "כל אל ערב" היתה "התנועות המפלגות הפו־ליטיות ואישים דתיים וציבוריים ערבים ויהודים קוראים: 'שחררו את החייל החטוף'" ופירסם בתוך כך בה רבה את פנייתו של השייח אחמד יאסין.

יצא מכלל זה ביטאון התנועה האיסלאמית בישראל, "סאות אל חק ואל חורייה", אשר לא הוקיע את החטיפה ולא פירסם את קריא־תו של מנהיג התנועה, השייח עבדאללה נימר דרוויש מכפר קא־סם לחוטפים, לשחרר את החייל החטוף, נחשון וקסמן.

העיתון פירסם בקצרה את פנ־ייתו בטלוויזיה של השייח יאסין לא לפגוע בחייו של החייל הח־טוף. העיתון הקדיש עמוד שלם לכתבת שבחים למבצעי הפיגוע בירושלים, מלווה בתצלומיהם.

שייח דרוויש שהגיב אמש על הפרשה כולה, הטיל את האחריות לתוצאות הטראגיות של הפרשה על ממשלת ישראל, שנהגה לט־ענתו ב"פזיזות ובכוחניות". "מצ־ער שראש הממשלה רבין לא שעה לתחנוני אביו ואמו של החייל ולא איפשר פתרון בדרכי שלום של הפרשה כולה. חבל על חיי האדם שאבדו", אמר.

אתמול ביקרה משלחת מטעם התנועה האיסלאמית בישראל, שבה השתתפו ראש עיריית אום אל פאחם, השייח ראאד סלאח, יו"ר המועצה המקומית של כפר ברא, כמאל רייאן, והשייח ג'ומעה אלקסיסי בעזה. המשלחת נפגשה עם ד"ר מחמוד א־זהאר ומנהיגים אחרים של החמאס בעזה.

רייאן, דובר התנועה האיסלא־מית בישראל, האשים את ממשלת ישראל בהשעיית הציבור וכמי שאחראית לתוצאות הטראגיות של הפעולה הצבאית.

משפחה ירדנית ממוצא פלשתיני הציעה את עצמה כבת ערובה במקום וקסמן

מאת יוסף אלגזי

אורח ירדני פנה שלשום אל ח"כ עבד אל־ואהב דראושה ואל יו"ר המועצה המקומית של בקה אל־גרבייה, ג'לאל אבו־טועמה, המבקרים בירדן – והציע שהוא, אשתו ו־6 ילדיו ימסרו את עצמם לחוטפים במקום החייל נחשון וקסמן.

חברי המשלחת מישראל, שהו־תרגשו מאוד מהצעתו, ארגנו לו מסיבת עיתונאים.

האיש, ח'אלד שהאדה אחמד, יליד טול־כרם שבגדה המערבית המתגורר היום בעמאן, פנה לחוט־פיו של נחשון וקסמן ולחמאס בשם המצפון הדתי, המוסלמי והש־לום והתחנן בפניהם לשחרר מיד את החייל החטוף.

אבו־טועמה, שהעביר את הידי־עה בטלפון ל"הארץ", מסר, כי כל האנשים עמם נפגש בירדן, הביעו את הזדהותם עם עמדתו של המ־לך חוסיין נגד החטיפה והדגישו, כי היא מכוונת נגד תהליך השלום כולו. "אמרנו לבני שיחנו, שאנח־נו, הערבים אזרחי מדינת ישראל, רואים בחטיפה פשע המכוון נגד השלום ונגד עניינו הצודק של העם הפלשתיני", אמר אבו־טוע־מה.

פרשנות / אורי ניר

שינוי ביחסי אש"ף־חמאס

לפחות בטווח הקצר, פרשת חטיפתו של נחשון וקסמן שינתה את מערכת היחסים שבין שני הכוחות הפוליטיים הגדולים ברצועת עזה, גם אם לא את יחסי הכוחות ביניהם. מנגנון הביטחון של יאסר ערפאת שבר, בהוראת היו"ר, את הטאבו ששרר עד כה על פגיעה באנשי חמאס, ואחרי שנקבע התקדים, אין אש"ף מתכוון להשיב את המצב לקדמותו.

"השלטון הפלשתיני הגיע למסקנה, בעק־בות חטיפת החייל, כי אין ברירה, והאנשים בחמאס חייבים להבין שהשלטון הפלשתיני לא יניח לגורם אחר להכתיב את האירועים כאן", אמר אמש ל"הארץ" סופיאן אבו־זיידה, איש הקשר של הרשות הפלשתינית לעניינים יש־ראליים. נכון, בתחילה נקט השלטון הפלשתיני כללים משלו ביחסו לחמאס, אומר אבו־זיידה, אבל "חמאס פירש זאת כחולשה, וחשב שמותר לו לעשות כל מה שהוא רוצה, כפי שהיה בתקופת השלטון הישראלי".

אבו־זיידה אומר, כי אין משמעות הדבר ששני הכוחות הפוליטיים ברצועה לא ינסו לשוב ולבנות יחסים של דו־קיום בשלום ביני־הם. "מנהיגי חמאס אינם טיפשים, והם יכולים לגלות גמישות", הוא מסביר. אולם אם תהיה התקרבות מחודשת, יהיה חמאס חייב להתקרב לרשות הפלשתינית לפי כללים שתקבע הרש־ות הפלשתינית, ולא היא שתרקוד לצלילי החליל של חמאס.

מומחים לפוליטיקה הפלשתינית אומרים עם זאת, כי אם ערפאת לא ילווה את גל המעצרים הנרחב (350 איש עד כה) של פעילי חמאס ברצועה – אנשי המנגנון הצבאי והמנג־נון המדיני כאחת – במאמצי אמת להידברות עם מנהיגי התנועה האסלאמית, הדבר עלול לפגוע בעוצמתו. קו ההסברה של אנשי חמאס עכשיו הוא, כי השלטון של ערפאת גרוע עוד יותר משלטון הכיבוש הישראלי. "אנשים מרג־ישים שהרשות הפלשתינית פועלת נגד העם. היא מנהלת מסע מעצרים גורף, שרירותי ופרו־בוקטיווי, במנגנון הענישה הקיבוצית של של־טונות הכיבוש", אמר אמש ג'מאל סלים, ממנהיגי חמאס באזור שכם, שישראל גירשה ללבנון בקבוצת מגורשי מארג' א־זהור.

בעקבות הודעתו של השייח מחמוד א־זהאר, מראשי חמאס ברצועה, שהושג הסכם להארכת האולטימאטום, היו שפירשו את ההודעה כאילו היה קשר בין ההנהגה הפוליטית של חמאס לצבאית, ומסקנה זו אינה עולה בהכרח מהדב־רים. אבו־זיידה ומקור ביטחוני בכיר טוענים כי ידוע להם בבירור שלא־זהאר לא היה כל קשר עם החוטפים.

בין אם הדברים נכונים ובין אם לא, ברור כי הן לחמאס והן לאש"ף חשוב להמשיך ולשמור על ההפרדה (או לפחות על הרושם שיש הפר־דה) בין ההנהגה הפוליטית לבין הקאדרים המ־בצעיים של חמאס. יש לצפות שלמרות ההתבטאויות הקשות של ראשי חמאס, והרף ההבטחה בכרוז שהופיצו אתמול לגמול לרשות הפלשתינית על גל המעצרים, יהיו בעתיד הלא־רחוק ניסיונות הדדיים לאשש את הדו־קיום בשלום בין שני הכוחות הפוליטיים המו־בילים בעזה.

אשר ליחסי הכוחות בין שני הגורמים – מאזן הפופולאריות הציבורית שלהם – קשה לשער שזה יושפע באופן משמעותי מהפרשה. בתחילה היתה מידה גדולה למדי של תמיכה בפעילי עז א־דין אל־קסאם. אחר־כך, לפי הב־רומטרים של משקיפים מהימנים בגדה וברצו־עה, השתלטה אווירה של הסתייגות. רבים בשטחים אמרו כי אל לחוטפים לרצוח את החייל. קריאתם של שני המנהיגים הבכירים של חמאס מהכלא – יאסין (המנהיג הרוחני) ושחאדה (הצבאי) – והפעמה האנושית של משפחת וקסמן באמצעי התקשורת, והתחושה שהיתה כאן הזדמנות אמיתית להביא לשחרו־רם של השייח יאסין ושל הנשים הכלואות – כל אלה השפיעו מאוד על דעת הקהל בציבור הפלשתיני. אבל כאשר ראש הממשלה רבין החליט על פתרון כוחני למשבר, נתפסו בשט־חים כל קרבנות התקפה של צה"ל כמי שה־אחריות למותם רובצת על כתפי ישראל. תועמלני חמאס אומרים כי השתלשלות הדב־רים מוציאה את ארגונם חזק יותר ופופולארי יותר, אבל ספק אם הפרשה כולה יצרה שינוי ממשי בטווח הקצר. יחסי הכוחות בשטחים יושפעו ממגמות ארוכות טווח יותר של טיב הקשר בין הרשות של ערפאת לבין חמאס.

מאז 1973 נחטפו ונרצחו 19 חיילים

(ע). ב־21 השנים האחרונות נחטפו ונרצ־חו 19 חיילי צה"ל – מרביתם לאחר שעלו על טרמפ ברכב שבו היו מחבלים שהתחזו ליהודים.

- דצמבר 1973 – החייל אלי לופו נחטף ונרצח לאחר שעלה לטרמפ בצומת בית ליד.
- ינואר 1979 – החייל דוד שמיר נחטף ונרצח סמוך לצומת כרם שלום.
- נובמבר 1980 – נחטף ונרצח החייל אבי בלומברג. גופתו נמצאה סמוך למחנה 80.
- מאי 1983 – נחטף ונרצח החייל דוד בוק־רה. גופתו נמצאה בנפת טול כרם.
- 10 באוגוסט 1984 – נחטף ונרצח החייל משה תמם.
- 6 בנובמבר 1984 – נחטף ונרצח החייל דוד מנוס. גופתו נמצאה במארס 86'.
- 29 בנובמבר 1984 – נחטפה ונרצחה הח־יילת הדס קדמי, לאחר שעלתה לטרמפ. גופתה נמצאה ביערות הכרמל.
- 8 באפריל 1985 – נחטף ונרצח החייל עקיבא שאלתיאל. גופתו נמצאה ליד היישוב בית אריה.
- 10 ביוני 1985 – חייל המילואים דוד פלץ נחטף ונרצח לאחר שעלה לטרמפ. גופ־תו נמצאה ליד מושב כיסופים.
- 5 בדצמבר 1985 – נחטף ונרצח החייל משה לוי. גופתו נמצאה ליד מושב מזור.
- 29 בספטמבר 1987 – נחטף ונרצח לאחר שעלה לטרמפ, החייל חנוך דנמן. גופתו נמצאה ליד כפר מסריק.
- 18 בפברואר 1989 – נחטף ונרצח החייל אבי ססנורטס, לאחר שחיכה לטרמפ בצומת חודיה.
- 4 במאי 1989 – נחטף החייל אילן סעדון בעלותו לטרמפ בצומת מסמייה. טרם התגל־תה גופתו.
- 13 בדצמבר 1992 – שוטר משמר הגבול נסים טולדנו נחטף ונרצח, כאשר יצא מביתו בלוד.
- 12 במארס 1993 – נחטף ונרצח החייל יהושע פרידברג.
- 5 באוגוסט 1993 – נחטף ונרצח החייל ירון חן. הוא נחטף כשעלה על טרמפ בצומת רמה ליד רמאללה.
- 21 באפריל 1994 – נחטף ונרצח הנער־שוטר שחר סימני, בדרכו מבית הספר לקצינים במצפה רמון.
- 7 ביולי 1994 – נחטף ונרצח החייל אריה פרנקנטל.
- בשבוע שעבר נחטף ונרצח החייל נחשון וקסמן.

ד"ר טיבי: היום ברור שהרשות הפלשתינית צדקה – החייל החטוף לא היה כלל בעזה

יועץ ערפאת: ראש עיריית אום אל־פאחם הודיע על הארכת האולטימטום

מאת יוסף אלגזי

ד"ר אחמד טיבי, יועצו של יאסר ערפאת, אשר היה מעורב במגעים לשחרר את החייל נחשון וקסמן, מנסה להבהיר, בשיחה עם "הארץ", את הידיעות הסותרות על מועד האולטימטום. בשיחה קרא טיבי לראש הממשלה, יצחק רבין, לחדש את השיחות עם הפלשתינאים.

כמי שהיה מעורב במגעים הנוגעים לשחרורו של החייל נחשון וקסמן, האומנם היה הסבב בדבר דחיית מועד האולטימטום?

ביום ששי, לקראת השעה 20.00 בערב, התקבלה בלשכתו של יו"ר הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת, הודעה מהשייח ראאד סלאח, ראש עיריית אום אל־פאחם, שהיה בקשר עם ההנהגה הפוליטית של החמאס בעזה, כי המאמצים שלו ושל ח"כ טאלב א־סאנע נשאו פרי וכי מועד האולטימטום נדחה ב־24 שעות. באמצעות מקורות פנים־עזתיים התקבל אישור להודעה זו, אשר גרמה להקלה רבה אצל ערפאת ובקרב כל הצוותים שפעלו במשך 4 ימים, יומם ולילה, בלי לישון, כדי להחזיר את החייל נחשון וקסמן חי, בריא ושלם למשפחתו.

מתי נודע לכם על ניסיון החילוץ של צה"ל?

בקירוב בשעה 20.30 בערב, מפיהם של עיתונאים.

מה היתה תגובתו של ערפאת כשהגיעה אליו הידיעה על הפעולה הצבאית ותוצאותיה?

הידיעה העציבה מאוד את ערפאת. מרגע שנודע על החטיפה, הוא דרש בתוקף מכל זרועות הביטחון לעשות הכל כדי למצוא את החייל ולהחזירו למשפחתו. ערפאת התחייב באמצעותי בפני משפחתו של נחשון וקסמן שהוא מצדו לא יחסוך מאמץ כדי להחזיר לידיהם את בנם חי, בריא ושלם. למרות הידיעות שהיו בידי הרשות הפלשתינית, כי החייל וקסמן לא שוהה ברצועת עזה לרגע, לא נפסקו הסריקות והמאמצים המודיעיניים כדי למצוא אותו. הצוות הפוליטי, שכלל, בין השאר, את מזכיר הרשות הפלשתינית, טייב עבד ארחים ואותי, קיים מגעים אינטנסיביים, על ידי פניות אישיות למקורות דתיים מוסלמים, לאנשי הצלב האדום בעזה, כדי שהם יפעילו את קשריהם ואת השפעתם למניעת כל פגיעה בחייל החטוף. על בסיס תוצאות מגעים אלה, יכולתי ביום חמישי למסור לאמצעי התקשורת בהוראת ערפאת שנחשון וקסמן חי.

איזו השפעה היתה לפניותיו של ראש הממשלה, יצחק רבין, על היו"ר ערפאת?

ממשלת ישראל, וראש הממשלה במיוחד, הפעילו לחץ נקודתי על הרשות הפלשתינית, ובמיוחד על ראשה, ערפאת, והטילו עליהם את כל האחריות בעניין החטיפה. למרות הידיעות שהיו בידינו, שב ושוב טענו דוברי הממשלה, כי הם בטוחים, שהחייל החטוף בעזה. היום ברור שהם טעו, ושהרשות הפלשתינית צדקה. הממשלה הפעילה על הרשות הפלשתינית לחץ בינלאומי אדיר, ובעיקר מצד הממשל האמריקאי. צה"ל הטיל סגר מוחלט על הרצועה. צה"ל לא נתן למשאיות שהובילו מזון להיכנס לרצועה. צה"ל לא התיר לדייגים לצאת לים. הלחצים האלו יצרו מצוקה מסויימת בקרב הרשות הפלשתינית. הטחת האשמות כלפיה היתה חריפה וגורפת למדי. עדיף היה אילו היה שיתוף פעולה כן ואמיתי. היה בהחלט מקום להקשיב לדברים שאמרו נציגי כל זרועות הביטחון הפלשתיניים.

האם בעקבות ניסיון החילוץ היתה פנייה ישראלית רשמית לרשות הפלשתינית?

כן. ביום ששי בלילה התקשר ראש הממשלה, רבין, ליו"ר ערפאת, והסביר לו, מנקודת ראותו, את השתלשלות העניינים ואת הגורמים שהביאו אותו להחלטה להורות על ניסיון החילוץ. לבקשתו של ערפאת, להורות על הסרת הסגר מרצועת עזה, הבטיח רבין לבדוק את העניין.

האם צפוי חידוש השיחות המדיניות?

אין כל סיבה מדוע לא יחודשו השיחות בין ישראל והפלשתינאים, אשר כדיעבד, הופסקו ללא כל הצדקה. לישראל ולרשות הפלשתינית אינטרס משותף להמשיך בתהליך השלום.

מהי הרגשתך האישית?

כמו רבים בצוות הפלשתינאי לא ישנתי 4 יממות. מאוד רציתי להיות שותף למאמצים להצלתו של נחשון וקסמן. צר לי שזה לא עלה בידינו.

מקור פלשתיני, המקורב לרשות הפלשתינית, הזהיר אתמול מפני פעילותם של אנשי חמאס בירדן. לדבריו, הם פועלים שם בגלוי, והדובר שלהם, מוחמד נזאל, נפגש במשך השבוע עם המלך חוסיין. לפי מידע שהצטבר בידי הרשות הפלשתינית, מנהיגי החמאס בירדן, הם שנותנים לפעיליהם בעזה ובגדה המערבית את ההוראות לבצע פיגועים ולחטוף ישראלים. מטרתם היא להביך את הרשות הפלשתינית. "להשגת מטרה זו, לא מן הנמנע שהם משתפים פעולה עם גופים ירדניים רשמיים", אמר המקור.

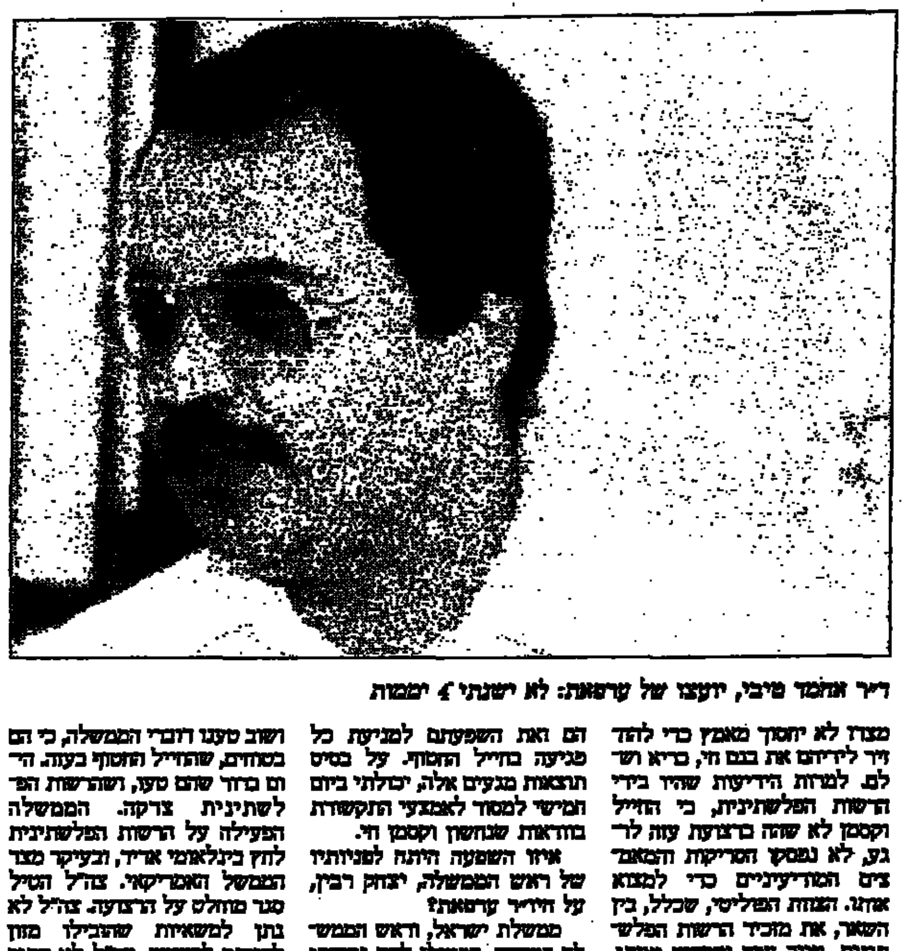

ד"ר אחמד טיבי, יועצו של ערפאת: לא ישנתי 4 יממות

קלינטון: נחשון היה גם בנה של אמריקה

וורן כריסטופר קרא לערפאת לנדות את ארגון החמאס. "אין לו מקום בעולם התרבותי", אמר

מאת עקיבא אלדר ושלמה שמיר

נשיא ארה"ב ביל קלינטון התקשר ביום ששי לראש הממשלה יצחק רבין כדי להשתתף בצערה של ישראל על מותם של שני החיילים ולעודדו להמשיך בתהליך השלום. בימים האחרונים הסתמן סיכוי שהשניים ייפגשו באזור בשבוע הראשון של נובמבר, לטקס חתימה על הסכם השלום בין ישראל לירדן, בהשתתפות המלך חוסיין.

קלינטון יגיע לאזור

הנשיא מבקש לבוא לאזור כדי להמחיש את מחויבות הממשל לתהליך השלום ולדחוק את הקיצוניים. הדבר יאפשר לו להציג הישג נוסף ערב הבחירות לקונגרס, למושלי מדינות וראשי ערים, המתקיימות ב־8 בנובמבר.

בהודעה שפירסם, דקות ספורות אחרי מסיבת העיתונאים של ראש הממשלה והרמטכ"ל, קרא קלינטון לדבוק בתהליך השלום, שכן על הטרוריסטים לדעת שמעשיהם לא יהרסו את התהליך המביא שלום לישראל ולאויביה הערביים. "אני יודע שקשה להמשיך נוכח מעשי פשע מעין אלה, אך לכל אלה ששילמו מחיר כבד כל כך, אנו חייבים לדבוק בתהליך השלום ולנצח בחיפוש אחריו".

הנשיא קלינטון הביע הלם עמוק ושאט נפש על מותו של וקסמן. הוא הביע בשמה של רעייתו והעם האמריקאי רגשי השתתפות בצער המשפחה והעם בישראל והזכיר שנחשון היה גם בנה של אמריקה.

במקביל לזעם על פעולת החמאס, עוררה הידיעה על מקום המסתור של החוטפים הקלה בממשל האמריקאי. לפני כן קיבל הבית הלבן פניות מארגונים יהודיים להכביד את הלחץ על יאסר ערפאת, בתביעה שיכביד את מאמציו לאתר את החוטפים ולהביא לשחרורו של נחשון וקסמן. מקורות ישראליים הביעו בימים האחרונים חשש כי כישלון של ערפאת לאתר את החוטפים בתחומי הרשות הפלשתינית, יעורר לחץ יהודי על הממשל והקונגרס להעניש את ערפאת. האמריקאים התבקשו להאיץ בערפאת לפרסם הודעות גינוי להחמאס עקב פעולות הטרור האחרונות.

ברקע בנמל התעופה, עם שובו מהמזרח התיכון, אמר מזכיר המדינה וורן כריסטופר כי דרש מערפאת לנדות את אנשי החמאס – "שהוכיח כי מקומו לא יכירנו בעולם התרבותי – מתנגדיה והמפסד הפלשתיני". כריסטופר גם הביע ברמז את התנגדותו לשיתופם בבחירות: "הפלשתינאים בונים מוסדות שלטון עצמי", אמר, "ולא יכול להיות מקום לתומכי הטרור בחברה החדשה שהם יוצרים. הרגשתי זאת היום באוזני היו"ר ערפאת והדוקתי בו לעשות הכל כדי להשיג זאת, והוא הבטיח לעשות זאת".

דיווחים על ניסיון החילוץ ורצח נחשון וקסמן פורסמו אתמול בעמודים הראשונים של כל עיתוני ניו־יורק בצירוף צילומים של החייל. "הוא נרצח בדם קר", היתה אתמול הכותרת בעמוד הראשון של העיתונים "ניו־יורק דיילי ניוז". שני העיתונים פירסמו בהבלטה תמונות גדולות של הנרצח. "ישראל אבלה", הכתיר "ניו־יורק פוסט" את דיווחו בעמוד הראשון. העובדה כי נחשון וקסמן הוא אמריקאי במוצאו ויליד ברוקלין מוזכרת בהבלטה בכל הדיווחים.

ברשתות הטלוויזיה המקומיות בניו־יורק הוקרנו ביום ששי ראיונות עם קרובי משפחת וקסמן המתגוררים בברוקלין ובקווינס. "העם היהודי רוצה בשלום", אמרה לינדה וקסמן, דודתו של אסתר וקסמן, "שאיפת העם היהודי היא שבניו לא ייהרגו ולא יהרגו".

ביום ששי בבוקר התקיימה הפגנה של צעירים יהודים ליד הבניין במנהטן בו שוכנת נציגות אש"ף לאו"ם.

הקונסול הכללי של ישראל בניו־יורק, קולט אביטל, אמרה בראיון לעיתון "ניוזדיי" כי לדעתה השיחות בין ישראל לפלשתינאים יתחילו כבר היום.

נציג אש"ף באו"ם נאסר קידווה הביע את צערו על "הסיום העגום של תקרית החטיפה". ברמזו לטענה שהשמיעה ישראל, כי החטוף מוחזק בעזה הוסיף קידווה כי "הוא מקווה שבעתיד לא ישמעו הערכות בלי שתהיינה להן הוכחות מוצקות".

הליגה למניעת השמצה פרסמה הודעה המביעה "תדהמה וזעם" על מותו של נחשון וקסמן. "האירוניה הטראגית היא שביום בו צריך היה העולם לציין את ההתקדמות בתהליך השלום אנו אבלים על המשך הטרור, האלימות והמוות", נאמר בהודעה.

נשיא הליגה דייוויד סטראסלר אמר בהודעה: "אנו שוב עומדים חסרי אונים מול האימה של הקיצונים הפלשתינאים. החמאס שוב הוכיח כי לחיי אדם אין ערך בעיניו ואת אכזריותו".

בהודעה מטעם תנועת שלום עכשיו בוושינגטון נאמר כי "רוצחי החמאס שחטפו את וקסמן שאפו להרוג לא רק אותו אלא את כל תהליך השלום". בהודעה תובעים ראשי שלום עכשיו באמריקה מיאסר ערפאת לעמוד בהתחייבותו לפרק את נשקו של ארגון החמאס. "רק פעולה אמיצה נגד הטרור והגברת הביטחון יכולה להבטיח את המשך תהליך השלום".

הקונגרס היהודי־האמריקאי ציין בהודעתו: "העדר פעולה נחושה מצד ערפאת לחיסול הטרור והאלימות מאיים על קידום תהליך השלום".

פרשנים בעיתוני ניו־יורק עסקו אתמול בהערכות לגבי סיכויי המשך תהליך השלום לאחר ניסיון החילוץ. רובם מציינים את המצוקה אליה נקלע ראש הממשלה יצחק רבין בגלל רצח החייל נחשון וקסמן שעורר זעם בדעת הקהל הישראלית.

"משבר של זיקוקי אש"

"זהו מסוג המשברים שישלח זיקוקי אש באזור לימים רבים", אמר פרופסור סט טילמן מאוניברסיטת ג'ורג'טאון ל"דיילי ניוז", "אבל אין זה סופו של תהליך השלום".

יהודית קיפר ממכון ברוקינגס אמרה לעיתון כי "רצח החייל הוא תקיעת סכין בלבה של דעת הקהל הישראלית".

"דיילי ניוז" כתב אתמול כי בהתחשב בחלקו של הממשל האמריקאי בקידום תהליך השלום, צפוי כי ארה"ב תעשה עכשיו מאמץ מיוחד כדי להבטיח את המשך המשא ומתן בין רבין לערפאת.

רשתות זרות שידרו ב־21.45 את פרטי הפעולה

מרדכי קירשנבאום: ידענו ראשונים על הפעולה הצבאית, אך הצנזור אסר עלינו לשדר את פרטיה

מאת ראלי סער

בהוראת הצנזורה הצבאית, נאסר פרסום הידיעה על פעולת החילוץ המבצעית של צה"ל לחילוצו של נחשון וקסמן, עד שעה 23.00 ביום ששי, שבה כינסו ראש הממשלה יצחק רבין והרמטכ"ל אהוד ברק מסיבת עיתונאים – יותר משלוש שעות לאחר שהפעולה הסתיימה. רשתות טלוויזיה זרות, כמו סי־אן־אן, הרשת הבריטית סקאי והרשת הערבית אר־טי־אל, שידרו כבר ב־21.45 ידיעות כי שני חיילי צה"ל וכן אנשי החמאס נהרגו במסגרת ניסיון החילוץ, וידיעות אלה נקלטו בערוצי הכבלים בישראל. רדיו מונטה קארלו, ששידוריו נקלטים ברחבי העולם הערבי, דיווח על הפעולה בשעה 22.00.

גם אחרי שהחלה מסיבת העיתונאים, ששודרה בשידור חי בשני ערוצי הטלוויזיה, בקול ישראל ובגלי צה"ל, לא קיבלו המאזינים והצופים תיאור מסודר של הפעולה ותוצאותיה. רבין פתח את מסיבת העיתונאים בהבעת תנחומים למשפחת וקסמן "על הריגתו של בנם בידי מרצחים מהחמאס", וכן הביע תנחומים "למשפחתו של קצין ביחידה מובחרת" (סרן ניר פורז, מרמת השרון) ואיחולי החלמה לחיילים שנפצעו בניסיון החילוץ.

רבין ציין במסיבת העיתונאים כי לא יוכל לנקוב בשמו של הקצין ההרוג, כיוון שעדיין לא נמסרה הודעה למשפחתו. רק לאחר דבריו אלה, הודיע רבין כי כראש ממשלה וכשר ביטחון הוא נוטל אחריות "על הפעולה שבוצעה נגד המחבלים שחטפו את וקסמן לצורך פיגוע מיקוח", והחל בתיאור ההחלטות שקיבל על הפעולה.

מהדורת "יומן" של הערוץ הראשון, בשעה 20.00 נפתחה בידיעה כי המנהיג הפוליטי של חמאס בעזה, ד"ר מחמוד א־זהאר, הודיע לח"כ טאלב א־סאנע על הארכת האולטימטום לשחרור החייל החטוף ב־24 שעות, בתמורה לשחרור מהכלא הישראלי של שייח אחמד יאסין. ח"כ א־סאנע הוכנס למהדורה בשידור חי, בשיחת טלפון מעזה.

לכתב המדיני של הערוץ הראשון, גדי סוקניק, שערך שידור חי משער משרד הביטחון בתל־אביב, נודע כי בין השעה 20.00 בערב ל־20.30 שהפעולה הצבאית הסתיימה בהריגתם של שני חיילי צה"ל ושלושה מאנשי החמאס. ב־20.45 נאמר לסוקניק על ידי הצנזור ואנשי משרד הביטחון, שאסור לו לפרסם שום פרט מהפעולה הצבאית.

סוקניק עקף את הוראות הצנזור בכך ששידר בערך בשעה 21.00 "עתה ברור שבשעות האחרונות היתה תפנית דרמאטית בפרשת החטיפה, וכי התקבלו החלטות בעלות חשיבות, אולם יש איסור על הפרשה". סוקניק אמר את הדברים רק לאחר שידע כי ראש אכ"א, אלוף יורם יאיר, ביקר בבית משפחת וקסמן, וסיפר להורים שבנם נהרג. הידיעה על ביקורו של יאיר בבית המשפחה שודרה קודם לכן ביומן.

סוקניק עוקף המגבלות

לדברי סוקניק, הוא ניסה לעקוף את איסור הפרסום מצד הצנזור הצבאי "כיוון שהיה לי חשוב להשאיר את הצופים אתנו. ידעתי שעשרות אלפי צופים קיבלו את המידע דרך רשתות טלוויזיה זרות".

ב־22.00 בערב, שב שידר סוקניק מן האולפן, ושב הזכיר לצופים כי הוא פועל תחת מגבלות צנזוריאליות. הפעם הוא הרחיב, והודיע: "הפרשה מסתיימת ואין לה סוף שמח". עוד אמר סוקניק כי "ממשלת ישראל וראש הממשלה שמרו על העיקרון שאין מקיימים משא ומתן עם החמאס", וכן רמז לצופים שזו פרשה "שידרו בספיחיה הצבאיים והמדיניים זמן רב".

גם בדקות ההמתנה, שלפני תחילת מסיבת העיתונאים, ב־23.00, הספיק סוקניק רמזים לצופים על הפעולה הצבאית, בניסיון לעקוף את הצנזורה, ומתוך ידיעה כי רק מהציבור הישראלי נשלל המידע על הפעולה. סוקניק הדגיש בפני הצופים: "אנחנו פועלים עדיין תחת מגבלות צנזורה", אולם במקביל הוא מיקד את המצלמה על תצלומי האוויר של הבית בכפר נבאללה שאליו פרצה היחידה המובחרת.

סוקניק אמר בשידור זה: "המפה מלמדת שאירוע כלשהו התרחש בשטח הגדה", הוא ציין כי במסיבת העיתונאים "ייצגו בפנינו את ההתרחשויות הדרמאטיות שאירעו שם, כאשר ממשלת ישראל החליטה לממש את העיקרון לפיו לא נושאים ונותנים עם החמאס".

גם באולפן "יומן", ניסו עורך המהדורה, ישראל סגל, והפרשן אהוד יערי, להעביר לידיעת הצופים כי מגבלות הצנזורה אינן להוותם. סגל רמז: "נעקוב את הקהל הישראלי", ואילו יערי סיפר כבר כי ביר נבאללה הוא הכפר שאליו הועבר ככל הנראה החייל החטוף, והבית שמופיע בתצלומי האוויר התלויים במשרד הביטחון, הוא הבית ששימש את כנופית החוטפים מהחמאס.

סגל אמר אתמול כי ניסה לשכנע את הצנזור הצבאי להסיר את מגבלות הפרסום, נוכח העובדה שהפעולה הצבאית ותוצאותיה כבר פורסמו, ברשתות הטלוויזיה הזרות, ולפחות לשדר מה מסרה רשת סי־אן־אן בנושא. לדברי סגל, הצנזור הצבאי שיושב במשרדי האולפן בירושלים אמר כי אינו מוסמך להסיר את האיפול, ואת הצנזור הראשי, תא"ל יצחק שני, אי אפשר היה להשיג באותה שעה.

מנכ"ל רשות השידור, מוטי קירשנבאום, אמר אתמול כי הוא מתכוון לפנות לשר הביטחון, יצחק רבין, הממונה על הצנזור הצבאי, וכן לרמטכ"ל, כדי לדון בשינוי כללי הצנזורה. לדברי קירשנבאום, "בעידן של חשיפה תקשורתית כה אדירה, כאשר הציבור בישראל יכול לקלוט את המידע שמעכבת הצנזורה בערוצי הכבלים, דרך הרשתות הזרות, כללי הצנזורה הישנים אינם רלוואנטיים יותר".

לדברי קירשנבאום, "לא יכול להיות מצב לפיו אנחנו, שידענו ראשונים על הפעולה הצבאית, לא יכולנו לשדר את פרטיה, בעוד המידע זרם דרך רשתות זרות. זה הפך אותנו למגוחכים. יש פה פגיעה באמינות שלנו כמהוזי הרשות, ולכן חייב לבוא שינוי כלשהו".

יועץ שר הביטחון לתקשורת, עודד בן־עמי אמר אתמול בתגובה כי העיכוב באישור הידיעה לפרסום הוטל כיוון שלא איתרו את משפחתו של סרן ניר פורז, וזאת בהתאם למדיניות הנקוטה במערכת הביטחון, שלא לפרסם ידיעות על פעולות צבאיות שבהן נהרגו חיילים לפני ההודעה למשפחותיהם.

לדבריו, ראש הממשלה פירסם בסופו של דבר את פרטי הפעולה במסיבת העיתונאים, עוד לפני ההודעה למשפחת פורז, כיוון שמסיבת העיתונאים כבר נקבעה לאותה שעה, וגם אז לא נקב רבין בשם ההרוג. לדברי בן־עמי, מדיניות הפרסום נשקלת מחדש מעת לעת, אך "כיוון שמדובר בהורי החללים, אסור שישמעו על כך בחדשות".

דון אבני בביתו שבמצפה רמון: "לפתע שמענו צרורות מנשק אוטומטי. הבנו מיד שזה פיגוע ובלגן. אנשים רצו וצעקו ברחוב"

האופוזיציה העניקה גיבוי מלא להחלטת רבין

מצא: "הליכוד יתמוך ברבין אם יבטל את הסכם אוסלו". המפד"ל: "להימנע משחרור טרוריסטים"

מאת גדעון אלון, סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

כל ראשי סיעות האופוזיציה העניקו גיבוי מלא לראש הממשלה יצחק רבין על החלטה לבצע פעולה צבאית לחילוצו של נחשון וקסמן מידי אנשי החמאס.

ראש הממשלה ימסור מחר, קרוב לוודאי, הודעה מדינית במליאת הכנסת על המאמצים שנעשו להצלת החייל החטוף. יו"ר הכנסת שבח וייס אמר אתמול כי לפחות 13 הצעות דחופות לסדר היום הוגשו בנושא החטיפה והפעולה הצבאית לחילוץ וקסמן והן ידונו מחר אחר הצהריים. הוא הביע את תקוותו שראש הממשלה ישיב על ההצעות בשם הממשלה.

וייס הוסיף: הכנסת אבלה על מותם של נחשון וקסמן וניר פורז. "הכנסת כולה, על כל מפלגותיה", אמר "מאוחדת באבל, ביגון, בכאב ובתקווה כי קרבנם יהיה האחרון".

יו"ר מפלגת הליכוד, ח"כ יהושע מצא, דרש מרבין למסור מחר הודעה מדינית־ביטחונית במליאת הכנסת הכוללת דיווח על הסקת מסקנות מדיניות מן האירוע. ח"כ מצא הוסיף כי במהלך הטיפול בפרשה, נתן הליכוד לרבין את מלוא הגיבוי.

לדבריו, הליכוד יתן לרבין את מלוא הגיבוי אם יורה בשעות הקרובות ויודיע כי הוא מבטל את הסכם אוסלו ולא ימשיך להעביר עוד סמכויות לאש"ף ביו"ש.

ח"כ דן מרידור אמר כי למרות הכאב והצער העמוק על התוצאות הקשות, יש לציין את ההחלטה האמיצה של הממשלה שלא להיכנע לסחטנות הטרור.

ח"כ מיכאל איתן (ליכוד) יזום הצעת חוק הקובעת הטלת סגר מוחלט של שלוש שנים על רצועת עזה. הוא מציע כי כוחות הביטחון יאסרו על פלשתינאים להיכנס לישראל, אלא באישור ובטחונות מיוחדות.

איתן: לפגוע בחמאס

ח"כ איתן טוען כי עזה הפכה לאזור שמייצא טרור ומאז הסכם אוסלו התגברו מעשי הטרור של ערביי עזה ב־100%. הוא קרא לרבין לאפשר יבוא עובדים זרים מחו"ל במקום ערביי עזה.

יו"ר תנועת צומת, ח"כ רפאל איתן, אמר כי הוא תומך תמיכה מלאה בכל מהלכי הממשלה שקדמו לניסיון החילוץ וכן בניסיון החילוץ עצמו. לדבריו, רבין עשה את אשר צריך היה לעשות בכך שהשקיע את כל המאמצים בשחרורו של וקסמן ורק כאשר מאמצים אלה נכשלו, הורה לצה"ל לבצע את הפעולה. הוא הדגיש כי המחבלים חייבים להבין שפיגוע מיקוח אינו כדאי להם וכי הם יהיו קרבנותיו בסיום האירוע.

ח"כ רפאל איתן קרא לממשלה לפגוע באנשי החמאס בכל מקום, הן בתחומי הקו הירוק והן בתחומי האוטונומיה. בקשר לסגר על רצועת עזה, אמר כי הוא צריך להימשך עד שיושג שקט מוחלט וללא כל פעילות חבלנית.

המפד"ל סבורה כי נחישותה של הממשלה לפעול בכל התקיפות הכוח נגד אנשי טרור, חייבת להיות קו מנחה לאחר הלקחים הראשונים שהוא מניעת שחרורם של טרוריסטים. לדברי נציגי המפד"ל, השחרור הסיטונאי בעבר של מחבלים היה אות כניעה ועידוד לטרור והצית אש זרה בשטחים. המפד"ל קוראת לממשלה ולזרועות הביטחון להפגין יוזמה ומקוריות במלחמתה בטרור, כי מדיניות של הבלגה, התרפסות ואיפוק, תהווה מתכון לאסונות מתמשכים.

יו"ר תנועת מולדת, ח"כ רחבעם זאבי, ממליץ לרבין להשאיר את הסגר על רצועת עזה בתוקפו, שכן הרצועה היא מקום של החמאס ויש בה פוטנציאל גדול של רוצחים וחוטפים.

שריד: כחוט השערה

יו"ר הקואליציה ח"כ אלי דיין (עבודה) אמר כי פעולת צה"ל היא מסר שאין גבולים לסחטנות של מרצחים. לדבריו, עתיד תהליך השלום מותנה בנחישות של אש"ף למגר את בסיסי החמאס ברצועה.

ח"כ אלי גולדשמידט (עבודה) אמר כי החלטתו של רבין היתה אמיצה והוכיחה את נחישותה של ישראל במלחמתה נגד הטרור.

(ש). גם שרים הביעו תמיכה בהחלטת ראש הממשלה. השר לאיכות הסביבה יוסי שריד אמר: "אני תומך תמיכה מלאה בהחלטתם של ראש הממשלה והרמטכ"ל לצאת לפעולה. לפעמים, כאשר אין אופציה צבאית, אין ברירה ומנהלים משא ומתן. אבל כאשר יש אופציה כזאת והיא נראית סבירה ובעלת סיכוי – צריך לנצלה ולפעול. אני יודע שיש כאלה שיחלקו על ההחלטה, אך זוהי חכמה שלאחר מעשה. ידוע שבמבצעים כאלה, בנסיבות כאלה, המרחק בין הצלחת המבצע לבין הכישלון הוא כחוט השערה. על ראש הממשלה מוטלת האחריות והוא פעל – ולי יש אמון מלא בשיקול הדעת של יצחק רבין, כפי שהוא בא לידי ביטוי בהחלטתו לצאת לפעולה הזאת".

שר המסחר והתעשייה מיכה חריש אמר: "בשעה קשה זו עבור משפחת וקסמן, משפחת פורז וכל עם ישראל, יש לחזק את ידי ראש הממשלה על החלטתו האמיצה והקשה, להמשיך ולנקוט במדיניות עקבית נגד ארגוני הטרור האיסלאמי. אני מעביר את תנחומי הכנים למשפחות השכולות ורפואה שלמה לפצועי צה"ל".

השר חריש הוסיף כי הוא עומד לפנות היום לראש הממשלה, בישיבת הממשלה ויציע בפניו להעביר בכנסת הודעה מדינית בישיבתה מחר. חריש הציע כי בהודעה ייאמר שכל תהליך העברת הסמכויות המוקדמות מצד ישראל לפלשתינאים יותנה בהוכחה בשטח, של ערפאת ושל הרשות האוטונומית, כי הם הסמכות השלטת בשטחים. פירוש הדבר, לדברי חריש, שיש ביכולתו של ערפאת להשתלט על יחידות ההדר של החמאס ושל הג'יהאד האיסלאמי ולפרק מנשקן את הזרועות הצבאיות, כדי למנוע פעילות טרור מתמשכות. "בהעדר פעולה כזאת – תועמד בספק יכולתו של ערפאת להנהיג".

נשיא המדינה עזר וייצמן שלח את תנחומיו למשפחת וקסמן ולמשפחת פורז, שבניהן נהרגו בניסיון החילוץ בכפר ביר נבאללה. הנשיא גם שלח איחולי החלמה מהירה לפצועים. בעת ניסיון החילוץ קיבל הנשיא דיווח שוטף על ההתרחשויות.

הנשיא שיבח את התנהגותה של משפחת וקסמן בשבוע החולף וציין, כי "בימים ושעות כאלה כל עם ישראל הוא משפחת וקסמן". בתשובה לשאלות עיתונאים אמר הנשיא, כי היה מקבל את אותה ההחלטה בדיוק. "על רקע דבר כה נורא אנחנו צריכים לצמצם את הפערים, להראות קצת יותר אחדות", אמר.

שמיר: החלטת רבין על פעולה צבאית הצילה את ישראל מהידרדרות איומה

מאת יודה טל

"החלטתו של ראש הממשלה – לנסות ולחלץ את החייל החטוף נחשון וקסמן בפעולה צבאית, ולא בדרך של ניהול מו"מ עם המחבלים על שחרור מחבלים־אסירים – היא ממש נס, והצילה את מדינת ישראל מהידרדרות נוראה לגל של מעשי חטיפה ונסיונות סחיטה נוספים". כך אמר אתמול ראש הממשלה לשעבר, ח"כ יצחק שמיר (ליכוד).

לדברי שמיר, החלטת ראש הממשלה היא "החלטה אמיצה ונחרצת". שמיר אמר כי לו הוא היה במקומו של רבין, הוא היה נוקט אותה דרך. עם זאת אמר שמיר כי לו הממשלה הנוכחית היתה נוהגת בדרך שבה הוא נהג, ולא היתה חותמת על הסכם אוסלו, לא היינו מגיעים כלל למצב הנוכחי.

שמיר דחה את הטענה שהשמיעו חברי הכנסת אורי אור ורפאל איתן, כי עסקת ג'יבריל, אותה ביצעה הממשלה בראשותו, היוותה את התקדים שעמד לנגד עיניהם של חוטפיו של החייל וקסמן. לטענתו, שני המקרים לא דומים כלל זה לזה. הוא אמר כי על עסקת ג'יבריל הוחלט בעקבות משא ומתן ממושך, שבמהלכו הפעילו משפחות החיילים השבויים לחץ כבד על הממשלה, וכי העסקה לא בוצעה כתוצאה מלחץ ונסיונות סחיטה מצד אנשי הטרור.

ראש הממשלה לשעבר אמר כי אנשי החמאס חשבו ככל הנראה שהממשלה הזו, היות שסטתה מהדרך המדינית שבה הלכו כל קודמותיה – שמירה על הישגי מלחמת ששת הימים – תסטה גם מהמסורת של התנגדות תקיפה לפעולות חטיפה וטרור שנועדו למטרת שחרור אסירים־מחבלים. לדברי שמיר, אנשי החמאס ואנשי אש"ף הופתעו כשנתקלו בתגובה תקיפה ובלתי מתפשרת גם מצד רבין. "ההחלטה לא להיכנע לסחיטת המחבלים הרוצחים, אלא לפעול צבאית, היתה מעשה גדול. למרות האבדות הכבדות שאנו כואבים אותן, אני רואה בזה ממש מקרה של נס שהציל את מדינת ישראל מהידרדרות איומה", אמר.

שמיר: החלטה אמיצה

2 אזרחים פגעו ראשונים במחבלים שביצעו את הפיגוע במרכז ירושלים

דון אבני ממצפה רמון: ראיתי בבירור שפגעתי באחד המחבלים

מאת ראובן שפירא

שני אזרחים, מתנדבים במשמר האזרחי מדרום הארץ, שהיו במקרה במסעדה במדרחוב נחלת שבעה במרכז ירושלים בעת הפיגוע שם ביום ראשון שעבר, הם שפגעו ראשונים בשני המחבלים בירויות מאקדחים, ובלמו אותם. זאת בניגוד לגרסאות הרשמיות בכלי התקשורת, על פיהן שוטרים הם שפגעו במחבלים.

רק כמה דקות לאחר שהאזרחים ירו במחבלים הגיעו למקום אנשי משטרה ומג"ב, שהרגו אותם בירויות.

אחד משני האזרחים, דון אבני, בן 43 ממצפה רמון, מוחה על דברי קציני משטרה בכירים, שטענו לאחר הפיגוע כי אזרחים שהזדמנו לזירת האירוע ירו ללא הבחנה ובאופן שסיכן את חיי האנשים באזור.

"ירינו על מטרות ברורות"

לדברי אבני, "לא ירינו סתם באוויר. ירינו רק אחרי שהיה לנו זיהוי מוחלט של המחבלים. פעלנו בדיוק כנדרש וירינו על מטרות ברורות, שהיו מחבלים שירו עלינו. לא שמעתי מתחילת האירוע, וגם אחרי שהפסקתי, שום ירי של אזרחים. היה חייל שרץ עם נשק וירה לכיוון אחד המחבלים, ואחרי זה הסתלק מהמקום. לא היה ירי לא מבוקר של אזרחים", טוען אבני.

דברי אבני המובאים כאן נמסרו בעדותו לקצין מג"ב בבסיס האימונים של מג"ב בבית חורון. אבני וחבריו, שהיו בקורס של המשמר האזרחי ויצאו בערב לבילוי בירושלים, ביקרו במסעדה "צער תימני" במדרחוב נחלת שבעה שבו אירע הפיגוע.

לדברי אבני, "לפתע שמענו צרורות מנשק אוטומטי. הבנו מיד שזה פיגוע ובלגן. אנשים רצו וצעקו ברחוב. היינו במסעדה ששה חברים מהמשמר האזרחי, אבל רק לי ולעוד אחד היו אקדחים (קליבר 9 מ"מ). אני הייתי חמוש באקדח "יריחו". פינינו את האנשים במסעדה לשטח מוגן, במטבח ובשירותים, כדי שלא יהיו גלויים לדוריביה בחזית.

"אני והחבר השני, עמיקם, התיישבנו בכריעה עם נשק דרוך מאחורי עמוד בטון רחב שהיה באמצע אולם המסעדה. חיכינו במארב עד שנראה את המחבלים מול עינינו. כשתיים־שלוש דקות מרגע ששמענו את הירויות הבחנו במחבלים עם רובי קלצ'ניקוב בידיהם מול המסעדה. ראשו של אחד היה עטוף בכאפיה עם משבצות אדום־לבן, ולשני היה סרט אדום סביב ראשו.

> "מטווח של כ־6 מטרים פתחנו עליהם באש. היד רעדה לי קצת. זאת היתה הפעם הראשונה שיריתי בבן אדם. אני יריתי 6 כדורים ועמיקם ירה 4. ירינו כל עוד המחבלים היו בטווח הראייה שלנו"

"מטווח של כששה מטרים פתחנו עליהם באש. היד רעדה לי קצת. זאת היתה הפעם הראשונה שיריתי בבן אדם. אני יריתי ששה כדורים ועמיקם ירה ארבעה כדורים. ירינו כל עוד המחבלים היו בטווח הראייה שלנו מבעד לוויטרינה בחזית המסעדה.

"ראיתי בבירור שפגעתי באחד המחבלים, בזה שהיה עם הכאפיה. הוא עמד להתמוטט וכמעט נפל. חברו משך אותו אל מחוץ לטווח האש שלנו. אחר כך התברר לנו שהמחבל בעל הכאפיה נפל במרחק מטרים אחדים מהמסעדה. המחבל השני המשיך לירות לעברנו בזווית מהמקום שבו נעצר. הוא ירה המון וריתק אותנו למקומנו. ואז שמענו ירי מהיר מאקדחים, והיריות פסקו. יצאנו החוצה וראינו את שני המחבלים שוכבים סמוך למסעדה".

כשיצאו דון אבני וחברו מהמסעדה, הם הבחינו בששה גברים בבגדים אזרחיים עם כלי נשק בידיהם. אלה היו אנשי משמר הגבול ובלשי משטרה, שחשו למקום עם השמע הירויות והרגו את המחבלים. השוטרים האלה מועמדים לצל"ש. דון אבני ממצפה רמון אינו מבקש צל"ש. הוא רק מבקש להעמיד דברים על דיוקם, ולתבוע את עלבונם של האזרחים שלדעתו פעלו היטב בפיגוע הזה.

هكذا من الأصل

שינוי בתקנון איפשר זו הפעם הראשונה להעניק את הפרס ל־3 אישים

יו"ר ועדת הפרס: מצאנו כי קשה מאוד להבחין בין מאמציו של רבין לקידום השלום למאמציו של פרס

אוסלו (ע"ר וע"צ). "בהענקת פרס השלום ביקשו חמשת חברי הוועדה לכבד מעשה פוליטי שד־רש אומץ רב משני הצדדים, ואשר פתח אפשרויות להתפתחות חדשה לקראת חיי אחווה במזרח התיכון", אמר שלשום יו"ר ועדת פרס נובל לשלום, פרנסיס סג'רסטד, בעת הודעתו על הענקת הפרס ב־94' לראש הממשלה, יצחק רבין, שר החוץ, שמעון פרס, ויו"ר אש"ף, יאסר ערפאת.

אחד מחברי ועדת הפרס, קארה כריסטיאנסן, התפטר מיד לאחר ההודעה הרשמית, במחאה על הענקת הפרס לערפאת, שאותו הוא רואה כ"טרוריסט לשעבר".

ההחלטה להעניק את הפרס גם לפרס הפתיעה פרשנים רבים, אשר ציפו כי הפרס היוקרתי יינתן לרבין ולערפאת בלבד. זוהי הפעם הראשונה שהפרס ניתן לשלושה אישים במשותף. הדבר התאפשר לאחר תיקונים שהוכנסו בתקנון הפרס בשנה שעברה.

בעת הקראת נימוקי ועדת הפ־רס לפני נציגי התקשורת במכון נובל, אמר יו"ר הוועדה כי שלושת האישים "תרמו תרומה נכבדה לתהליך היסטורי, שבאמצעותו אפשר להחליף מלחמה ואיבה בש־לום ושיתוף פעולה. במשך עשרות שנים, הסכסוך בין ישראל לבין המדינות השכנות לה, ובין ישראל לבין הפלשתינאים, היה אחד הסכ־סוכים שלא נראה היה בר פתרון, ואשר איים על היציבות הפוליטית הבינלאומית. הצדדים גם גרמו סבל רב זה לזה".

סג'רסטד הוסיף, כי החלטת הוועדה להעניק את הפרס לשני ישראלים ולפלשתינאי אחד אין משמעותה כי הישראלים עשו יו־תר למען השלום. "בחרנו בשני אישים ישראלים, מפני שמצאנו כי קשה מאוד להבחין בין מאמציו של רבין לבין אלה של פרס", ציין. לגבי הצד הפלשתינאי הוא ציין, כי "תרומת ערפאת היתה לבטח החשובה ביותר".

יו"ר הוועדה אף התייחס לפרשת החייל החטוף, נחשון וקסמן. "האיום להוציא להורג את החייל הוא מעשה טראגי וממלא את כול־נו דאגה וצער עמוק. המצב הזה נוצר בידי אנשים המתנגדים לתהליך השלום, שהולד בו השנה שלושת המועמדים לפרס", הד־גיש.

כריסטיאנסן, שהתפטר מן הוועדה משום שלא יכול היה להשלים עם החלטתה, הוא מדינ־אי שמרן ושר לשעבר הידוע כתו־מך נלהב בישראל. הוא אמר, כי אין לו דבר נגד הענקת הפרס לר־בין ולפרס, "אולם ערפאת איננו ראוי לפרס יוקרתי זה. עברו מוכ־תם מדי באלימות, טרור ושפיכות דם ועתידו מפוקפק".

ראש ממשלת נורווגיה, גרו הארלם ברונדטלנד, אמרה כי "זהו יום של שמחה לכל אלה שפעלו בסתר ובגלוי למען השלום והפיוס בין ישראל לפלשתינאים. תקוות־נו היא שהפרס יתרום להחשת השינוי החיובי בשביל העמים במזרח התיכון. נורווגיה תעשה הכל כדי לתמוך בתהליך השלום".

פרס נובל לשלום הוא שבעה מיליון כתרים שוודיים (950 אלף דולר), וכן עיטור זהב ותעודה. כל אלה יוענקו לזוכי הפרס באוסלו ב־10 בדצמבר. הוועדה בחרה את שלושת הזוכים מבין 132 מועמ־דים, מהם 35 ארגונים.

בשנה שעברה הוענק הפרס לנלסון מנדלה ולפרדריק דה־קלרק מדרום אפריקה, על מאמצי־הם לשים קץ לשלטון המיעוט הל־בן בארצם.

שליח "הארץ" בוואשינגטון, עקיבא אלדר, מוסיף: במאמר מערכת צידד אתמול העיתון "ניו יורק טיימס" בהחלטה להעניק את פרס נובל לשלום ליאסר ערפאת, לצד יצחק רבין ושמעון פרס. לד־עת העיתון, לא רק פציפיסטים כמו אמא תרזה נמצאו ראויים לפ־רס, אלא גם הנרי קיסינג'ר אשר לפני שתרם לסיומה של מלחמת וייטנאם, נמנה עם אלה שניהלו אותה, מיכאיל גורבצ'וב שהיה אחראי למלחמה באפגניסטאן וא־נדרי סחרוב, שזכה בפרס על מאב־קו למען זכויות האדם בארצו, אך היה גם אבי פצצת המימן הסובייטית.

העיתון מזכיר כי נובל עצמו עשה את הונו מהמצאת הדינמיט. לכן, "זכאי הטרוריסט לשעבר, ערפאת, לפרס, כמו הגנרל בדי־מוס, רבין, ופרס, לשעבר אלוף התנחלויות בגדה".

העיתון "וואשינגטון פוסט" צי־ין, כי ערפאת היה שותף לראש ממשלת ישראל במאמצי השלום וכן במלחמה בטרור. הוא הדגיש, כי המנהיג הפלשתינאי נענה לאתג־ר שהציב בפניו רבין, ועצר מאות מאנשי החמאס.

תצלום: דב פיינר

שר החוץ, שמעון פרס, בלשכתו בתל־אביב, לאחר שנודע לו על קבלת פרס נובל לשלום

זוילי: ההחלטה להעניק את פרס נובל גם לשר החוץ מנעה מתיחויות במפלגה

מאת ירה גל

"באוסלו נקבע כי מפלגת הע־בודה תישאר מאוחדת" – כך אמר שלשום בכיר ממקורביו של שר החוץ, שמעון פרס, על החלטתה של ועדת פרס נובל לשלום להע־ניק את הפרס גם לשר החוץ, ולא רק לראש הממשלה, יצחק רבין וליאסר ערפאת.

אחד מאלה שנשמו לרווחה למשמע ההודעה של יו"ר ועדת הפרס, היה מזכ"ל מפלגת העבו־דה, ח"כ נסים זוילי. "ההחלטה פתרה ומנעה מתיחויות מיותרות", אמר.

עם קבלת הידיעה בשעה 12 בצהריים, נשמעו צהלות שמחה בלשכתו של שר החוץ, שמעון פרס, בקריה בתל־אביב. לעומת זאת, בלט האיפוק המופגן שבו התקבלה ההודעה בלשכת ראש הממשלה. רבין היה עסוק באותה עת בתכנון מהלכי הפעולה הצב־אית לחילוץ החייל החטוף, נחשון וקסמן.

כמדי יום ששי התכנסו בלשכת פרס אנשי מטה במפלגת העבו־דה לדיון בנושאים מפלגתיים. ללשכה הגיעו אורי גורדון, יעקב ויסמנסקי, שלום פרידה, רתית רון, רחל אבנעים ואחרים. פרס הגיע למשרדו מישיבת הממשלה המיוחדת שהתקיימה במשרד הביטחון בקריה בתל־אביב. אותות מתיחות ניכרו בפניו בבואו מי־שיבת הממשלה. ואולם המתיחות התפוגגה בסביבות השעה 11:30, מחצית השעה לפני שפורסמה באוסלו ההודעה הרשמית על זוכי הפרס. באותה שעה, קיבל פרס שיחת טלפון משגרירות נורווגיה בישראל, שבה התבשר על קבלת הפרס.

אחרי שפורסמה בתחילת השב־וע שעבר הידיעה בעיתון הנורו־גי כי ועדת הפרס החליטה להעניק את פרס נובל רק לרבין וערפאת, התקשר שגריר ישראל באוסלו, מיכאל שילה, למזכירות ועדת הפרס וביקש לאמת את הידיעה. התשובה שקיבל הותירה מקום לאופטימיות בקרב אנשי מחנהו של פרס. בדיעבד, התברר כי הי־דיעה בעיתון לא היתה מדויקת, ומלכתחילה החליטה הוועדה כי גם פרס יהיה בין מקבלי הפרס.

פרס לא שיתף את מקורביו בהודעה המשמחת, וחיכה עד לש־עה 12, שבה שמעו אנשיו ברדיו את הודעתו של יו"ר ועדת הפרס. כאשר הדו"ר נקב בשמו של פרס, התחבקו באי הלשכה זה עם זה.

זמן קצר לאחר מכן הגיע ללש־כה סוזן סביה, הממונה על השגרי־רות הנורווגית בישראל. היא בירכה את פרס על זכייתו, ומסרה לו איג־רת אישית מממשלת נורווגיה.

לאחר מכן יצא פרס אל עשרות העיתונאים ומסר הודעה קצרה. "אני רוצה לברך את ראש הממש־לה, שקיבל הרבה החלטות קשות, ואת יו"ר הרשות הפלשתינית, ששינה את דרכו בצורה מאוד חריפה וחשובה", אמר. כמו כן הוא הודה לוועדת הפרס, לממשלת נורווגיה ולעם הנורווגי, "שמילא תפקיד ממדרגה ראשונה לא רק בחלוקת פרס השלום, אלא גם בע־שיית השלום".

"השלום טרם הושג"

פרס ציין, כי "השלום טרם הו־שג. נפרצה הדרך, התחלנו לכבות שריפות של שנאה ותהומות, אך מלאכה רבה עוד לפנינו".

לשאלה מה תהיה תגובתו על קריאת האופוזיציה לדחות את הפרס בגלל הענקתו גם לערפאת, השיב פרס: "שלום עושים עם אוי־בים מאתמול, כדי שלא יהיו מלח־מות בעתיד".

פרס הכחיש בתוקף כי הפעיל אנשים מטעמו כדי לשכנע את ועדת הפרס לכלול אותו בין הזו־כים. "עשינו את השלום שלא כדי לקבל פרס", אמר.

שעה קלה לאחר מכן התקשר פרס לרבין, והשניים בירכו זה את זה על קבלת הפרס.

בלשכת שר הביטחון בתל־אביב התקבלה ההודעה של ועדת הפרס באיפוק. באותה שעה עסק רבין בדיונים קדחתניים עם צמרת מערכת הביטחון על תכנון הפעו־לה לחילוץ החייל החטוף. רבין הפסיק לשעה קלה את הדיונים כדי להקשיב לשידור הישיר מאוסלו. עמו היו מנהל לשכתו, איתן הבר, מנכ"ל משרד ראש הממ־שלה, שמעון שבס, והיועץ הצב־אי, האלוף דני יתום.

רבין נמנע מלצאת אל עשרות העיתונאים שהמתינו ברחבה מחוץ לבניין, ושלח את מנהל לשכתו, איתן הבר, להקריא בשמו הודעה כתובה. בהודעה נאמר: "ראש הממשלה אינו פנוי בשעה זו לטקסים. הוא עסוק ברגעים אלה במאמץ להחזיר הביתה בש־לום את חייל צה"ל, נחשון וקסמן. ראש הממשלה מודה לחברי ועדת פרס נובל באוסלו על שהואילו לזכות אותו בפרס נובל לשלום. הוא מסר כי הפרס הוא לכל העם הזה, לאזרחי מדינת ישראל, למשפחות השכולות, לנכים ולרב־בות ומאות אלפי הלוחמים במער־כות ישראל. המלאכה טרם הושלמה, ויותר משהפרס הוא גמול על מאמצי השלום עד כה, הוא פרס לעתיד.

"השלום איננו מפעלו של יחיד. בדרך אל השלום הולכים רבים, ובראש וראשונה שרי הממשלה. ברכותי לשותפי לפרס, שר החוץ, שמעון פרס וליאסר ערפאת. בש־עה זו, שרוי חייל צה"ל, נחשון וקסמן, בתאי החמאס ומצוקתו היא מצוקתנו. עשינו שלום עם הפלש־תינאים כדי שהשלום והביטחון יהיו נחלתם ונחלתנו. אם לא יהיה ביטחון, לא יהיה גם שלום".

האופוזיציה קוראת לוותר על הפרס, בגלל הענקתו לערפאת

מאת גדעון אלון

ראשי כל סיעות האופוזיציה קראו לראש הממשלה, יצחק רבין, ולשר החוץ, שמעון פרס, לוותר על קבלת פרס נובל לשלום, עקב ההחלטה להעניק את הפרס גם ליו"ר אש"ף, יאסר ערפאת.

יו"ר הוועדה המדינית של הלי־כוד, ח"כ אליהו בן־אלישר, אמר כי "זו בושה וחרפה שוועדת פרס נובל לשלום החליטה להעניק את הפרס לרוצח". לדבריו, "מעשה כזה מטיל קלון על חברי הוועדה ועל כל מקבלי הפרס בעבר". הוא הדגיש, כי תהיה זו "קלות דעת בלתי נסלחת" אם רבין ופרס יקב־לו את הפרס יחד עם ערפאת.

גם ח"כ דן תיכון (ליכוד) קרא לרבין שלא לקבל את הפרס. לדב־ריו, "ההסכם שנחתם עם אש"ף איננו הסכם שלום, מספר הקרב־נות עולה, והשלום המיוחל עדיין איננו נראה באופק". הוא הוסיף, כי "קבלת הפרס יחד עם ערפאת מבזה את רבין ואת המדינה כולה".

ח"כ מיכאל איתן (ליכוד) אמר, כי "במקום להעניק לרבין, פרס וערפאת פרס נובל לשלום, היה צריכים לתת להם את פרס האוס־קר על ביצועם בהצגה הראוותנית במזרח התיכון".

מנהיג המפד"ל, ח"כ זבולון המר, אמר כי "יהיה זה עצוב ומד־איג אם רבין ופרס יתייצבו על במה אחת עם ערפאת לקבלת פרס נובל, כאשר במציאות הנוכחית אזר־חי ישראל משלמים מחיר יקר בעי־בור השלום הכוזב".

גם ח"כ גונן שגב (יעוד) וח"כ רחבעם זאבי (מולדת) קראו לוו־תור על הפרס.

לעומת זאת אמר יו"ר סיעת מרצ, ח"כ רן כהן, כי "דווקא בי־מים קודרים אלה, צריך להאמין שהשלום סופו לנצח". לדבריו, "ללא עמדתם ואמיצתם של רבין, פרס וערפאת לא היה אפילו שמץ של סיכוי לשלום, ולכן כל השלו־שה ראויים לפרס".

הפרס היוקרתי מכולם

מאת ניצן הורוביץ
שליח "הארץ" באירופה

ב־1866 המציא השוודי אלפרד ברנהרד נובל את הדינמיט שזכה עד מהרה להצלחה גדולה. תשע שנים לאחר מכן פיתח את הגלניט, וב־1885 חולל מהפיכה בתעשיית התחמושת עם אבק השריפה חסר העשן שלו. ואולם נובל, ככל הידוע, סלד ממלחמות ושאף להמציא "מכונה", אשר כוח ההרס שלה יהיה כה גדול עד שהמלחמה תיהפך לבלתי־אפשרית.

בעת מותו של נובל היה ברשותו של נובל הון שנאמד בכ־32 מיליון כתרים שוודיים. בצוואתו, שנחתמה ב־1895 בפאריס, הוא הורה להשקיע את הכסף בניירות בטוחים ולחלק את ההכנסות מדי שנה לאנשים שהעלו תרומה נכבדה לאנושות. בצוואה נקבעו חמישה פרסים שווים, שיוענקו לבעל ההמצאה או התגלית החשובה ביותר בתחומי הפיסיקה, הכימיה, הרפואה, למחבר היצירה הספרותית המרשימה ביותר ולאישיות שהדגימה את התרומה הגדולה ביותר לקירוב בין העמים, לצמצום הנשק, ולהקמת תנועות שלום. הפרסים הראשונים חולקו ב־1901. ב־1968 נוסף פרס שישי: פרס נובל לכלכלה, שייסד הבנק המרכזי השוודי במלאת 300 שנה להקמתו, לזכרו של אלפרד נובל.

פרס נובל לשלום הוא היחיד המחולק בנורווגיה בידי ועדה שבוחר הסטורטינג (הפרלמנט הנורווגי), ובשל אופיו והאישים הנבחרים שזכו בו, הוא נחשב לפרס היוקרתי ביותר מכל השישה.

הקריטריונים המנחים את הוועדה הם רחבים מאוד, ולמעשה פרס נובל לשלום הוא "הכללי" ביותר מבין כל שש הפרסים. הפרס אינו מוענק רק לעושי שלום במובן הצר של סיום מלחמות וחתימה על הסכמי שלום, אלא לאישים וארגונים המעורבים בעשיית "שלום" במובן הרחב ביותר, ולהלן כמה דוגמאות:

- הגנה על זכויות האדם: רנה קאסין, נשיא בית הדין האירופי לזכויות האדם ב־1968; הארכיבישוף מקריפסאן, דזמונד טוטו, מתנגד האפרטהייד ב־1984.
- פעילות למען צמצום הנשק: הארגון הבינלאומי של רופאים נגד מלחמה גרעינית ב־1985.
- סיוע לנזקקים ואומללים: אלברט שווייצר ב־1952; האם תרזה ב־1979.
- פעילים פוליטיים המתנגדים למשטרי דיכוי: לך ואלנסה ב־1983; אאונג סאן סו קי מבורמה ב־1991 (הנמצאת עדיין במעצר בית).
- לוחמים למען זכויות האזרח: מרטין לותר קינג ב־1964.
- אישים המעלים תרומה כללית למה שניתן לכנות "רוח האד־ם", כמו אלי ויזל ב־1986.

מאז ראשית המאה בולטים במיוחד בקרב זוכי הפרס אלה המוגדרים כעושי שלום "קלאסיים": הנרי קיסינג'ר ולה דוק טו ב־1973 על ההסכם שהיה אמור להביא לסיום מלחמת וייטנאם (לה דוק טו סירב לקבל את הפרס); אנואר סאדאת ומנחם בגין ב־1978 על הסכמי קמפ־דיוויד; אוסקאר אריאס סאנצ'ס מקוסטה־ריקה ב־1987 על תיווכו בסכסוכים במרכז אמריקה; יצחק רבין, שמעון פרס ויאסר ערפאת ב־1994 על הסכמי אוסלו. אגב, זו הפעם הראשונה בתולדות פרס נובל לשלום, שהפרס מוענק במשותף לשלושה אישים. בקרב הזוכים בולטים אלה הנחשבים למחוללי שינויים כבירים "בזירה הבינלאומית" כגון וודרו וילסון ב־1919, ג'ורג' מרשל ב־1953, מיכאיל גורבצ'וב ב־1990, וגם פרדריק דה־קלרק ונלסון מנדלה ב־1993.

ועידת העיר

השקעות 95'

ועידת ההשקעות השנתית של ישראל

ההתפתחויות שחלו השנה בשוק ההון, במקביל לגידול הדרמטי באלטרנטיבות ההשקעה בישראל ובחו"ל - מחייבות את המשקיע המתוחכם להעריך מחדש את מדיניות השקעותיו ואת אופן פעולתו לקראת 1995

בוועידת השקעות 95' יציגו מיטב המומחים ואנשי המקצוע בישראל קשת רחבה של אלטרנטיבות השקעה, ינתחו את המשמעויות האופרטיביות של השינויים והמגמות החדשות בשוק, ויציגו כלי עבודה וטכניקות מתקדמות המיועדות לשפר את התשואה באפיקי ההשקעה השונים.

דיוני הוועידה יעסקו הן בראייה הכוללת של המגמות בשווקים השונים והן בהמלצות קונקרטיות המיועדות לסייע בגיבוש וניהול מדיניות ההשקעות ברמה האסטרטגית והטקטית בשנת 1995.

מספר המקומות מוגבל, מומלץ להרשם בהקדם.

במקביל לוועידה תתקיים תערוכת השקעות 95'

מרכז הקונגרסים החדש - דן פנורמה תל אביב ■ ימים ד'-ה' 26-27.10.94 ■ 08:00 - 17:00

יום רביעי, 26 באוקטובר

08:00	התכנסות והרשמה
08:30	מגמות במחירי הנדל"ן הפרטי והמסחרי חיים גלנצר - מנכ"ל שמאות והנדסה
09:00	המסחר בבורסה לקראת 1995 דרור שליט - סמנכ"ל הבורסה לניירות ערך
09:30	איתור הזדמנויות השקעה בי"ע וקרנות נאמנות בארה"ב אדי שלו - מנכ"ל אוסקר גרוס
10:00	ניתוח מגמות בשוק המניות בישראל אהרון זלר - מנכ"ל זלר-אבלגון
10:30	הפסקת קפה
11:00	עד כמה יש להתבסס על דוחות כספיים לצרכי השקעה יאיר לפידות - מנכ"ל שיונל קונסלטנטס
11:30	תכנון מס בעקבות הטלת המס על רווחי הון בבורסה רו"ח זאב פלדמן - משרד רואי חשבון ברייטמן ושות'
12:00	יתרונות וחסרונות במעבר לשיטה האמריקאית למכירת הנפקות ישראל אפריימי - מנכ"ל דיסקונט חיתום וקידום עסקים
12:30	ניהול אפקטיבי של השקעות בשווקי ההון הבינלאומיים ישראל איגרא - ניהול השקעות
13:00	מדיניות המיסוי לקראת 1995 והשלכותיה על ציבור המשקיעים יורם גבאי - ראש מינהל הכנסות המדינה, משרד האוצר
13:30	ארוחת צהריים
14:30	טכניקות לניצול הזדמנויות השקעה בעת תנודות חדות בשוק ההון רמי תמרי - מנכ"ל מרץ השקעות
15:00	ניצול אפקטיבי של הטבות חוק עידוד השקעות הון מתי דוידוביץ - מנכ"ל מ.ד. עידוד השקעות הון בינ"ל
15:30	השקעות ישירות ועקיפות בקרנות הון סיכון ידין קאופמן - מנהל VERITAS VENTURE CAPITAL MANAGEMENT
16:00	"הבורסה השלישית" - ביצוע עיסקאות ני"ע מחוץ לבורסה דן נוריאל - מנכ"ל מאה
16:30	מהפכת המידע בשוק ההון יובל גולן - מנכ"ל תוכנה לעניין

יום חמישי, 27 באוקטובר

08:00	התכנסות והרשמה
08:30	המס על הבורסה והשלכותיו עו"ד פרופ' אהרון יורן - האוניברסיטה העברית
09:00	שיקולים מרכזיים בקביעת אטרקטיביות של נייר ערך פרופ' יאיר אורגלר - יו"ר מעלות, החברה לדירוג נייע
09:30	משולחנו של המחוקק: הבורסה השניה, המס על הבורסה וסוגיות אחרות ח"כ סילבן שלום - יו"ר ועדת שוק ההון
10:00	הגנה על המשקיעים ותהליך הדיו דיליג'נס עו"ד רונית גרוס
10:30	הפסקת קפה
11:00	סיכויים וסיכונים בהשקעות בשוק המעוף ד"ר רפי אלדור - מנכ"ל מעופים
11:30	טכניקות לאיתור הזדמנויות השקעה בנדל"ן בארה"ב יהושע פרנקל - FRANKEL INTERNATIONAL REALTY
12:00	השלכות חוק קרנות נאמנות - על מנהלי הקרנות, הלקוחות ותעשיית הקרנות צבי סטפק - מנכ"ל מיטב
12:30	התאמת תיק השקעות לתנודתיות בשוק ההון יוסי לב - ראש צוות מנהלי התיקים, פעילים חברה לניהול השקעות
13:00	המשבר האחרון בשוק ההנפקות והשלכותיו על שיקולי המשקיעים שמואל גורטלר - מנכ"ל כלל מנפיקים
13:30	ארוחת צהריים
14:30	ניצול הזדמנויות השקעה בנכסים מניבים עמוס גלזר - מנכ"ל אנגלו-סכסון
15:00	השקעות בשטחי האוטונומיה - היבטים כלכליים ומשפטיים עו"ד ד"ר אברהם אלתר
15:30	השקעה באג"ח להמרה - אמידת סיכונים וסיכויים באמצעות מודל אלטמן רמי אורדן - מנהל השקעות מנורה
16:00	טכניקות לביקורת ניהול תיקי השקעות יהודה מוטרו - מנכ"ל אתיקה
16:30	ניהול אסטרטגי של השקעות במטבע חוץ גיל בינגר - ד"ר ב. ברק יעוץ פיננסי

באדיבות: רשת שוקן

בשיתוף: בנק דיסקונט

בזקזהב goldnet
שווקי הון

■ מחיר ליומיים: 495 ש"ח + מע"מ (סה"כ 579 ש"ח) ■ מחיר ליום אחד: 312 ש"ח + מע"מ (סה"כ 365 ש"ח) מנחה: ברוך אסקרוב ייזום והפקה: המכון הישראלי לעסקים

לפרטים והרשמה: 177-022-7177

צעיר מחופש לאיש צוות רפואי ירה למוות בתושב גבעת שמואל בביה"ח תל השומר

החשוד ירה בפריץ שוקרון בביתו, פצע אותו, הגיע אחריו לביה"ח וירה בו לעיני הרופאים

מאת משה טובאל

פריץ (פרי) שוקרון, בן 21, מגבעת שמואל, נורה שלשום למוות בעת שקיבל טיפול רפואי בחדר המיון בבית החולים ע"ש שיבא בתל השומר. הוא נורה לעיני הצוות הרפואי וחולים רבים.

החשוד בירי, תושב גבעת שמואל, בן 18, בעל עבר פלילי, נמלט מהמקום והמשטרה עורכת אחריו חיפושים נרחבים. המשטרה מעריכה, שהרקע לרצח הוא סכסוך כספי בין עבריינים.

שלשום, בשעה 12 בערך, הגיע החשוד לביתו של שוקרון, ברחוב הנשיא 1 בגבעת שמואל. על פי אחת הגרסאות, הוא בא לגבות חוב כספי משוקרון בעקבות עסקת סמים שהשניים היו שותפים לה. בין השניים התפתח ויכוח, והחשוד שלף אקדח וירה יריה אחת בפניו של שוקרון.

שוקרון נפצע רק באורח קל עד בינוני, משום שהכדור פגע באחת משיניו. בינתיים קיבלו שוטרי תחנת מסובים דיווח על התקרית וחשו למקום, אך הם לא גילו דבר, משום שהחשוד נמלט מהמקום ושוקרון הצליח, למרות פציעתו, להתקשר לקרובת משפחה שהסיעה אותו לבית החולים. מבית החולים דיווחו, כנדרש, למשטרה על פצוע ירי שהגיע לחדר המיון.

סגן מפקד משטרת תחנת מסובים וחוקרת הגיעו לבית החולים וגבו עדות משוקרון, שקיבל טיפול בחדר הטראומה של חדר המיון. הוא אמר, כי אינו מכיר את האיש שירה בו.

> כעבור כמה דקות חזר החשוד לחדר המיון, לבוש בחלוק ירוק, וירה בשוקרון מטווח קרוב. באותו זמן שוחחו חוקרי משטרה עם אמו של שוקרון בלובי

קצת אחרי השעה אחת, זמן קצר לאחר שחוקרי המשטרה עזבו את חדר המיון, והחלו לתחקר את אמו של הפצוע שהמתינה בלובי של בית החולים, הגיע החשוד לבית החולים.

הוא ניסה להיכנס לחדר המיון, אבל אחד מאנשי הצוות דרש ממנו לעזוב את המקום.

כעבור כמה דקות הוא חזר לחדר המיון, ככל הנראה מכניסה צדדית, כשהוא לבוש בחלוק ירוק של הצוות הרפואי, שנטל מחדר ההלבשה בבית החולים. את ראשו כיסה במגבת. כל אותו זמן שוחחו השוטרים עם אמו של שוקרון בלובי של בית החולים.

החשוד התקרב למיטתו של שוקרון ומטווח קרוב ירה בראשו שלושה עד ארבעה כדורים. שוקרון, שהיה מחובר לעירוי, נפל מהמיטה. הוא נפגע אנושות משני כדורים שחדרו לראשו ומת מאוחר יותר. היורה נמלט ברגל.

חולים רבים שהיו בחדר המיון, כשהחלו להישמע היריות, ברחו מהמקום. "חשבנו שמחבלים נכנסו לבית החולים", סיפרה פקידת הקבלה. במקום התפתחה מהומה. כמה מבני משפחתו של שוקרון, שהתעשתו במהירות, החלו לרדוף אחר היורה. האחות, אנה, שהיתה סמוך לשוקרון בעת שנורה, הצליחה להפעיל את מתג החירום והתעלפה.

לחדר המיון הגיעו אנשי הביטחון, כוחות גדולים של משטרת מסובים בפיקודו של סגן ניצב דוד עזיאל וחוקרי היחידה המרכזית של משטרת תל אביב. השוטרים הציבו מחסומים ביציאה מבית החולים וסרקו את סביבתו, בסיוע כלבי גישוש ומסוק. זמן קצר לאחר האירוע עיכבה המשטרה צעיר, שתיאורו תאם את תיאורו של החשוד. כשהתברר כי אין לו כל קשר לאירוע, הוא שוחרר.

מפקד משטרת תל אביב הטיל את חקירת הרצח על צוות חקירה מיוחד במפלג התשאול ביחידה המרכזית בתל אביב.

מנהל חדר המיון, ד"ר אמיר שחר, אמר כי אין כל פיקוח בכניסה לחדר המיון. "כל אחד יכול להיכנס לכאן ללא כל ביקורת. אנחנו נשקול את סידורי הביטחון בחדר המיון", אמר.

שוקרון, שלדברי המשטרה הוא בעל עבר פלילי, נעצר לפני כחודשיים בחשד שהיה מעורב בזריקת רימוני הלם לעבר תחנת משטרה בגוש דן.

הוא היה מעורב, לטענת המשטרה, גם בפרשת האופנועים הגנובים. אמו, אסתר, סיפרה כי לאחרונה ניסה לעזוב את הפשע והתחיל לעבוד בבניין. מכר שלו סיפר, כי הוא החל להתעניין בחזרה בתשובה.

תצלום: עדי קרן

בנות משפחתו של פריץ שוקרון בביה"ח לאחר שנורה. אמו סיפרה כי באחרונה ניסה לעזוב את הפשע והתחיל לעבוד בבניין

מחלוקת עם עובדי קופ"ח כללית מעכבת את החתימה על הסכם ההבראה

מאת עדנה אריהוד
סופרת "הארץ" לענייני בריאות

החתימה על תוכנית ההבראה לקופת חולים הכללית מתעכבת בשל קשייו של יו"ר ההסתדרות, חיים רמון, להשיג את הסכמת עובדי הקופה לתרום להבראתה על ידי קיצוץ בשכרם, ופיטורי עובדים. בתוכנית ההבראה נקבע כי הממשלה תורים לקופה כ־4 מיליארד שקלים.

שר האוצר, אברהם שוחט, שר הבריאות, ד"ר אפרים סנה, מנכ"לי משרדיהם, יו"ר ההסתדרות, חיים רמון, גזברה, חיים אורון, ומנכ"ל הקופה, אביגדור קפלן, דנו ביום ששי בלשכת שר האוצר בכמה סוגיות משפטיות הקשורות בהבראת הקופה.

במשך השבוע אמורים היועצים המשפטיים להשלים את ניסוח מרכיבי העלות של סל הבריאות. שוחט וסנה ידווחו היום לממשלה על פרטי ההסכם המתגבש.

שרי האוצר והבריאות ויו"ר ההסתדרות אמרו כי בסופו של דבר יהיו אלה העובדים שיכריעו אם תופעל תוכנית ההבראה. רמון הציע לשוחט ולסנה "להופיע בשותף עמו, כחזית אחת, בפני ארגוני העובדים, ולהתריע בפניהם כי בסירובם לתרום הם כורתים את הענף שעליו הם יושבים".

השרים שוחט וסנה ידונו במשך השבוע אם להיענות לבקשתו של רמון. שוחט אמר בתום הדיון כי "ספק אם יהיה טעם בכלל לסכם על תוכנית הבראה לקופה, בעוד שהעובדים אינם מרגישים מחויבים כלל לנושא.

"בכל תוכנית הבראה בעבר נטלו העובדים חלק, ואין כל סיבה שבמצבה הקשה של הקופה לא יטו העובדים שכם, יקצצו בשכרם, ויאריכו את שעות העבודה שלהם".

בישיבה נדונו סוגיות משפטיות באשר להסדרים עם הנושים. בניסוח הסכם ההבראה נכללה כוונה לדרוש מנושי הקופה, נותני שירותים וציוד, למחוק 15% מחוב הקופה, המסתכמים ב־150 מיליון שקלים. לצורך ההסדר, יהיה על הקופה לקבל את אישורו של בית משפט לקיצוץ החובות לנושים.

בקשה מסוג זה לבית המשפט עשויה להביא את הנושים לבקש מהשופטים למנות לקופה כונס־מפרק. כדי למנוע בקשה מעין זו יהיה צורך לשנות את החוק בדרך שתאפשר הוצאת צו מבלי שיותנה בפירוק. משרד האוצר מתכוון לסייע להסדיר את החוב לנושים במתן אישור לקופה לנטילת אשראי לטווח ארוך. התשלומים שהקופה תתחייב במסגרת זו יכוסו על ידי הממשלה.

בישיבה נדונו גם סדרי העברת נכסי הקופה לממשלה. הוסכם כי יועברו לממשלה נכסי בתי החולים – הקרקעות המבנים והציוד.

הממשלה מצדה, תוכל לממש את האופציה על הנכסים שהועברו לה למכירה לקופת חולים הכללית או לבית הכל בית החולים, לאחר שיהפכו בתי החולים לתאגידים – הליך שעליו כבר הסכימו קופת חולים הכללית והממשלה.

בצהרי יום ששי נפגשו נציגי ארגון מנהלי בתי חולים, בראשות פרופ' יעקב הרט עם שר האוצר והציגו בפניו את דרישותיהם. מנהלי בתי החולים דורשים, בין השאר, להסיר את ההגבלה המתוכננת על הכנסות בתי החולים. ההסכם שהושג בין שר הבריאות לשר האוצר בסוף השבוע מאפשר לשמור ב־95' על רמת השירות שניתן ב־94'. מנהלי בתי חולים חוששים כי יידרשו בכל זאת לקצץ בשירותים, ולפגוע בכך במטופלים. בפגישה הוסכם כי נציגי מנהלי בתי החולים תדון עם שר הבריאות בהשלכות תקציב מערכת בתי החולים על השירותים הרפואיים השונים.

תצלום: רב כייר

יו"ר ההסתדרות חיים רמון (ימין), שר הבריאות אפרים סנה ושר האוצר אברהם שוחט (שמאל) בדיון על הסכם ההבראה לקופ"ח. רמון ביקש מסנה ומשוחט לסייע לו לשכנע את עובדי הקופה לתרום להבראתה

צעיר ששדד סניף בנק נעצר ע"י ניידת שחלפה במקום במקרה

(ע). שלשום בתשע בבוקר פרץ צעיר רעול פנים וחמוש באקדח ברטה 0.22 מ"מ לסניף בנק הפועלים בטירת הכרמל. הוא החל לירות כשהוא צועק "לא לזוז, זה שוד. תביאו מיד את הכסף".

הצעיר אסף מפקידי הדלפקים את הכסף, בסך 18 אלף שקל, ונמלט החוצה. בדיוק באותו רגע חלפה במקום במקרה ניידת משטרה. השודד, שחשב שהניידת הוזעקה לבנק כדי לעצור אותו, החל לירות לעברה במהלך מנוסתו.

השוטר שהיה בניידת, רס"ר יוסי גולדשטיין, שלף את אקדחו, כיוון אותו לרגלי הצעיר וירה כמה יריות שפצעו אותו קל.

הצעיר נעצר ופונה באמבולנס של מגן דוד אדום לבית החולים רמב"ם בחיפה. "זה הזכיר את סרטי קלינט איסטווד", אמר עובר אורח שהיה עד לאירועים.

החשוד, בן 22, תושב טירת הכרמל מוכר למשטרה. לפני כחודש השתחרר ממאסר.

פלילים / משה טובאל

● **5 נדקרו בחולון.** חמישה עולים מרוסיה בני 18–22 נדקרו בליל שבת אחר חצות בתגרה ברחוב אילת בחולון. החמישה הועברו לבית החולים וולפסון, מצב שניים מהם קשה, והיתר פצועים קל. תגרת הסכינים נערכה בין שתי חבורות צעירים.

המניע לתגרה עדיין אינו ברור. חוקרי המשטרה מתקשים לגבות עדויות מהפצועים. כשהגיעו השוטרים למקום התגרה, מסרו להם עדי ראייה כי מכונית ובה כמה צעירים נמלטה מהמקום. המשטרה עצרה שניים צעירים, אך שיחררה אותם לאחר שהתברר כי אין להם חלק בקטטה. (ע)

● **צעיר נדקר ונשדד בתל אביב.** תושב תל־אביב בן 25 נדקר ונשדד בשבת לפנות בוקר ליד המזרקה בחוף ירושלים בתל־אביב. הפצוע, שנדקר קל בבטנו, פונה לבית החולים איכילוב. לחוקרי המשטרה סיפר כי שני גברים שאינו מכיר, תקפו אותו, ושדדו ממנו 700 שקלים במזומן שהחזיק בכיסו. (ע)

● **2.5 שנות מאסר לתוקף חמותו.** בית המשפט המחוזי בתל אביב גזר שנתיים וחצי שנות מאסר בפועל על עלי אבו־גאנם (37) מרמלה, שהורשע בתקיפת חמותו וילדיו בגז מדמיע. בכתב האישום נכתב, כי בנובמבר 93' הגיע אבו־גאנם לבית חמותו, שם התגוררו אשתו וילדיו, כשהוא מצויד במיכל גז מדמיע, והמתין בחוץ, עד שייכבו האורות בבית.

מאוחר יותר הגיע לבית חמותו, התיז בפניה גז מדמיע, והיכה אותה בכל חלקי גופה. ארבעת ילדיו של אבו־גאנם ביקשו ממנו להרפות מסבתם, אך הוא המשיך להכותה, וגרם לה לשברים בצלעות ובפנים. המכות הקשות גרמו לה גם לקרע בטחול, והיה צורך לכרות אותו בבית החולים.

השופט נתן עמית החליט שלא למצות את הדין עם אבו־גאנם, כיוון שמעשיו, לדבריו, "אינם פעולות של עבריין מועד", אלא מעשים שנבעו מכעסו של הנאשם על אשתו, ועל התערבות אמה בחייהם. השופט ציין עוד, כי אבו־גאנם התפייס עם חמותו, והסכים לשלם לה פיצוי כספי גבוה בשל הנכות שגרם לה. (ע)

● **אשה התלוננה שהותקפה מינית ליד ביתה.** תושבת תל־אביב בת 46 התלוננה במשטרה כי גבר אלמוני תקף אותה, בעת שהלכה במדרכה הסמוכה לביתה בשכונת יד אליהו. לדבריה, עשה בה התוקף מעשה מגונה, אך ברח בעת שהתקרבו למקום אנשים. המתלוננת, שלא נזקקה לטיפול רפואי, מסרה לחוקרי המשטרה את תיאורו של האיש. (ע)

● **הציע להשיב תיק שנגנב בתמורה ליחסי מין.** לפני כמה ימים נגנב תיקה של תושבת תל אביב, העובדת כפקידה במשרד בדרך השלום בעיר. התיק הכיל מסמכים אישיים וכסף. הפקידה התלוננה במשטרה, ומיד דאגה לבטל את פנקס ההמחאות שלה וכרטיס האשראי.

למחרת התקשר אליה אלמוני, ואמר לה כי מצא את התיק שלה, וכי יאות להחזירו ברצון, אם תמלא שני תנאים: תשלם לו כסף, ותקיים עמו יחסי מין.

האישה דחתה את התביעות ומיהרה לדווח על כך למשטרת מרחב דן. במשטרה ייעצו לה שלא לנתק לו את הטלפון אם יתקשר לשוב, אלא להאריך בשיחה, לקבוע איתו פגישה, ובמקביל, להודיע על כך לחוקרי המשטרה. המטלפן האלמוני, ניסה את מזלו פעם נוספת; הפקידה נהגה לפי עצת המשטרה.

כשהגיע למקום המפגש ציפתה לו האשה, ולצדה גם כמה בלשי משטרה שעצרוהו. החשוד הוא אייל זינגר (29). בחקירתו הודה שהתקשר לפקידה, אך הסביר כי ביקש רק להחזיר את האבדה שמצא. השוטרים פיקפקו בגרסתו, ובחיפוש שעשו בדירתו, מצאו מסמכים רבים וחפצים שנגנבו, לפי החשד. בין השאר, נתפסו מכשירי קשר, איתוריות ומכשירי פלאפון. גם חברתו לחיים של זינגר, נעצרה עמו, היא חשודה כי סייעה לו בגניבות שביצע.

נציג המשטרה ביקש ביום ששי מבית המשפט להאריך את מעצרו בשבעה ימים כדי לאתר את כל בעלי המסמכים שנמצאו בבית. החשוד וחברתו הכחישו את החשד המיוחס להם, וביקשו לשחררם, שכן הם עומדים להתחתן ביום שני.

חוקרי המשטרה סבורים כי לפניהם עבריין רב מעללים, וכי גנב וכייס את כל החפצים שנמצאו בדירתו. השופטת יהודית שבח, השתכנעה בנכונות חברתו של זינגר ושחררה אותה. מעצרו של זינגר הוארך בשלושה ימים. המשטרה תבדוק אם אכן שייכים החפצים שנמצאו בדירה לבני הזוג, כפי שטענו בחקירתם במשטרה. תיבדק גם טענתם כי הם עומדים להתחתן בעוד כמה ימים.

אשה נהרגה ושבעה נפצעו בשתי תאונות דרכים

9 נהרגו ו־35 נפצעו קשה בשבוע שעבר

מאת אמנון יוסף ועתים

(ע). אשה נהרגה וששה נפצעו בתאונת דרכים ביום ששי בצומת רמות ברמת הגולן. הולכת רגל נפצעה קשה בתאונת פגע וברח בבאר שבע. במשך השבוע שעבר נהרגו תשעה בני אדם ו־35 נפצעו קשה בתאונות דרכים ברחבי הארץ.

תושבת הגולן נהרגה וששה בני אדם נפצעו, בהם אחד באורח קשה, והיתר נפצעו באורח קל, בהתנגשות חזיתית בצומת רמות ברמת הגולן. ניידות של מגן דוד אדום פינו את הפצועים לבית החולים פוריה בטבריה לקבלת טיפול רפואי.

הולכת רגל נפצעה קשה בתאונת פגע־וברח בכביש המשחררים בבאר שבע.

בעת שחצתה את הכביש, הגיחה לעברה במהירות רבה מכונית מסוג סובארו ופגעה בה בעוצמה רבה. ניידת של מגן דוד אדום פינתה את האשה לקבלת טיפול רפואי בבית החולים סורוקה בבאר שבע. המשטרה הקימה מחסומים בכל הכבישים בנגב כדי ללכוד את הנהג שפגע בהולכת הרגל ונמלט.

200 רשיונות נשללו

תשעה בני אדם נהרגו ו־35 נפצעו קשה השבוע בתאונות דרכים ברחבי הארץ. שלושה מההרוגים היו הולכי רגל. המשטרה שללה יותר מ־200 רשיונות נהיגה מנהגים שעברו עבירות חמורות בעת שנהגו.

אדם שניסה לדקור עוברים ושבים בת"א נורה בידי שוטר ואחר כך חתך את גרונו ומת

איש לא נפגע בניסיונות הדקירה

מאת משה טובאל

אדם בשנות ה־40 לחייו, שזהותו עדיין לא זוהתה, ניסה ביום ששי לדקור עוברי אורח בשדרות הר־ציון בדרום תל־אביב, ונורה ברגלו על ידי שוטר.

האיש, אחוז אמוק, שיסף את גרונו אחרי שנורה. רופא שחש לטפל בו קבע את מותו.

המקרה אירע בשעה 15:30 בערך. למשטרת השכונות דווח על אדם שמחזיק סכין בידו, ומנסה לדקור עוברי אורח בשדרות הר־ציון.

שוטר ירה ברגלו

שני שוטרי סיור נשלחו למקום, ומצאו את האיש אוחז בסכין וממלמל מלים לא ברורות. השוטרים ביקשו ממנו שיניח את הסכין, ואולם הוא סירב, והחל להתקרב לעבר השוטרים כשהוא מאיים עם הסכין.

בשלב מסוים החל לדקור את עצמו בחלקים שונים של גופו. אחד השוטרים ירה ברגלו, לטענת המשטרה, במטרה למנוע ממנו לפגוע בעצמו. האיש נפל על הארץ, ובטרם הצליחו השוטרים להשתלט עליו, הוא חתך את גרונו. כעבור זמן קצר הוא מת מאיבוד דם.

כנראה עובד זר מרומניה

איש לא נפגע מניסיונות הדקירה של האיש.

על האיש לא היו תעודות מזהות, והוא אינו מוכר למשטרה. אחת ההשערות היא, כי מדובר בעובד זר מרומניה, שככל הנראה איבד עצמו לדעת.

גופתו הועברה למכון לרפואה משפטית באבו־כביר.

המשטרה ציינה, כי השוטר שירה לעבר האיש פעל נכון, כי לא ניתן היה להשתלט עליו, ולמנוע ממנו לפגוע באזרחים, בשוטרים ובעצמו.

מרבית בתי הספר התיכוניים וגני הילדים בבאר שבע יושבתו היום

מאת אמנון יוסף

מרבית בתי הספר התיכוניים וגני הילדים בבאר שבע יושבתו היום בשל שביתת 2,500 עובדי עיריית באר שבע, הנכנסת היום ליומה הרביעי. העובדים תובעים מהעירייה לשלם להם את יתרת משכורות חודש ספטמבר. בתחילת החודש קיבלו רק מחצית משכורת החודש שעבר.

בבתי הספר היסודיים יתקיימו הלימודים, אך עובדי המנהלה ייעדרו. מקצת מגני הילדים יופעלו בסיוע ההורים, שימלאו את מקומה של הסייעת לגננת, שתיעדר גם היא היום.

שני בתי הספר התיכוניים של רשת עמל, הפועלים בעיר, יופעלו גם הם כסדרם, שכן עובדי המנהלה בהם אינם מועסקים בעירייה.

ראש העיר, יצחק רגר, הודיע לשובתים כי הוא עושה מאמצים לגייס ממשרדי הממשלה את הכסף הדרוש לתשלום המשכורות.

שתי גופות נמצאו בירושלים

בן 73 מת מהתייבשות בשדה קוצים; על גופת קשישה נמצאו סימני חבלה וייתכן שהתאבדה

עובר אורח גילה את כהן לאחר שחש בריח רע

מאת שלמה דודר

גופתה של חיה כרמיל, בת 83 תושבת ירושלים, נמצאה במגרש חניה ברחוב וולטה עלית בשכונת קרית יובל בירושלים.

על גופתה נמצאו סימני חבלה. תחילה, חשדה המשטרה כי מדובר בתאונת פגע וברח, אך בהמשך החקירה מצאו השוטרים זוג נעליים בקומה שלישית בבניין הצופה למגרש החניה. לאחר הבדיקה התברר, כי כרמיל נמצאה במגרש החניה ללא נעליה.

נעדר לפני 3 חודשים

במשטרה לא מוציאים מכלל אפשרות כי מדובר בהתאבדות למרות שהיא לא השאירה מכתב המרמז על כוונה להתאבד. חקירת המשטרה נמשכת.

גופתו של משה כהן, בן 73, נמצאה ביום ששי באזור שייח באדר, הנמצא בין גן סאקר למלון הולידיי־אין סמוך לבית משפט העליון בירושלים. כהן נעדר מביתו לפני כשלושה חודשים. עובר אורח שטייל במקום מצא את הגופה לאחר שחש בריח נורא. הגופה הועברה לבדיקה במכון לרפואה משפטית באבו־כביר.

בדרך לבית הכנסת

במשטרה מעריכים, כי כהן מת מהתייבשות. הגופה התגלתה ליד שביל בשדה קוצים. על הגופה לא נמצאו סימני אלימות.

לפני כשלושה חודשים יצא כהן מביתו ביפה־נוף בדרכו לבית הכנסת בשכונת מחנה יהודה. באותו יום היה חם מאוד, ולדעת החוקרים התמוטט כהן בדרך, ונפל בין הסיחים. לאחר זמן קצר הוא מת כתוצאה מהתייבשות.

למשפחות וקסמן ופורז,

כולנו איתכם באבל הכבד על הבנים שאינם.
איחולינו לרפואה שלמה שלוחים
לכל הפצועים במבצע החילוץ.

**אנו מחזקים ידי ממשלת ישראל
במאבק כנגד הטרור והעמידה
על בטחון ישראל.**

קואופרטיב
ההנהלה, החברים והעובדים

אוקטובר 1994

ARTHUR ארתור

מסעדה איטלקית וצרפתית

ארועי יוקרה ושרותי קייטרינג יחודיים

אה־לה־קארט
פטה כבד אווז
טרין סלמון מעושן
פסטה פירות־ים
ניוקי בשמנת ופטריות
טורנדו רוסיני
פילה דה רויאל

ארוחות גורמה עסקיות
ראשונות: וולינגטון כבד אווז
סלט קלמרי
מלנזנה אה־לה פרמג'נו
עיקריות: פליית אה פיינו
פילה בנוסח הציידים
סלמון בחמאה לבנה
* כוס יין ומנה אחרונה

רח' הסייפן 33 נווה רסקו-רמת השרון
טל: 03-5492852, 03-5496049

חייג
02-254245-8
03-5121333/44
04-623166/7

ואתה מנוי על הארץ

صكتز من الاصل

ספורט

עורך אבי רצון

טבלת הליגה הלאומית

		מש'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	הפרש	נק'
1.	בני יהודה	6	4	2	–	4–11	+7	14
2.	הפועל באר שבע	6	3	2	1	7–12	+5	11
3.	הפועל תל אביב	6	3	2	1	9–12	+3	11
4.	ראשון לציון	6	3	1	2	5–9	+4	10
5.	עירוני אשדוד	6	3	1	2	7–9	+2	10
6.	הפועל פתח תקוה	6	3	1	2	10–9	–1	10
7.	מכבי חיפה	6	2	3	1	8–10	+2	9
8.	הפועל בית שאן	6	2	2	2	5–5	0	8
9.	בית"ר ירושלים	6	2	2	2	6–5	–1	8
10.	מכבי תל אביב	5	2	1	2	6–8	+2	7
11.	בית"ר תל אביב	6	2	1	3	7–4	–3	7
12.	מכבי פתח תקוה	6	1	3	2	11–9	–2	6
13.	מכבי נתניה	6	2	–	4	14–10	–4	6
14.	מכבי הרצליה	6	1	2	3	10–6	–4	5
15.	צפרירים חולון	5	1	1	3	11–7	–4	4
16.	הפועל חיפה	6	1	–	5	12–6	–6	3

(בסוגריים – מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

במחזור הבא

מכבי חיפה – בית"ר תל אביב
הפועל פ"ת – מכבי נתניה
צפרירים חולון – עירוני אשדוד
הפועל תל אביב – הפועל באר שבע
בני יהודה – מכבי תל אביב
ראשון לציון – מכבי פתח תקוה
בית"ר ירושלים – מכבי הרצליה
הפועל חיפה – הפועל בית שאן

מלך השערים

1. ק. מרקו (צפרירים חולון) 4
–. עמיר תורג'מן (עירוני אשדוד) 4
–. ניסים אביטן (באר שבע) 4
4. אייל בגלייבטר (מכבי פ"ת) 3
–. ו. מלניקוב (הפועל חיפה) 3
–. מייקל יפה (בני יהודה) 3
–. גיא יצחק (מכבי פתח תקוה) 3
–. סרגיי גראסימץ' (בני יהודה) 3
–. אלכסנדר? יירמצ'וק (ראשל"צ) 3
–. אבי נימני (מכבי ת"א) 3
–. שגיב אליהו (הפועל ת"א) 3
–. נצח מזרחי (בני יהודה) 3
–. אלון מאירה (הפועל פ"ת) 3

פרדמן: זכותו של אברהם גרנט להתפטר, זו מדינה דמוקרטית

מאת אשר גולדברג

מאמן מכבי תל אביב, אברהם גרנט, מצפה לקבל היום מכתב התנצלות מראשי מכבי תל אביב בעניין התפטרותו. היו"ר מודי פלד אמר אמש כי לא ידוע לו באיזה מכתב מדובר, אבל היום ייפגש עם אברהם גרנט. בפגישה תעלה לדיון גם התפטרותו של גרנט בשבוע שעבר, על רקע חילוקי דעות והת ערבות בנושא המקצועי.

בסיום המשחק אתמול כאשר צוות הניהול בראשותו של דייויד פדרמן, דני לאופר וחיים ארגמן, ניסו להיכנס לחדר ההלבשה של מכבי תל אביב, הם הותקפו במאות אוהדי מכבי תל אביב, שקיללו אותם, וחלקם אף ירקו עליהם. הם חולצו על ידי כוח משטרה שליווה אותם למכוניותיהם.

דייויד פדרמן אמר בנושא אברהם גרנט: "זכותו של גרנט להתפטר, זכותו של כל אחד לה תפטר, זו מדינה דמוקרטית. אני מקווה שכל הנושא ייפתר על הצד הטוב ואברהם גרנט ימשיך במכבי תל אביב".

הניצחון האחרון של הפועל בדרבי: 2–3 באפריל 1989

הניצחון האחרון של הפועל תל אביב בדרבי על מכבי היה באפריל 1989. אז ניצחה הפועל 3–2 בליגה. מאז היו 15 משחקי דרבי במסגרות שונות, והפועל לא ניצחה אף לא באחד מהם. 10 מהמשחקים היו בליגה. המאזן: שבעה ניצחונות למכבי ושלושה תיקו.

מאזן השערים בעשרת משחקי הליגה: 17–2 למכבי.

מנבר מתמודד במכרז לרכישת הפועל ת"א

מבקש להחזירה לצמרת הכדורגל בישראל

מאת אשר גולדברג

איש העסקים נחום מנבר, מבעלי חברת מי גת ובעליה של קבוצת הכדורסל הפועל חולון, הוא אחד המתמודדים במכרז לרכישת קבוצת הכדורגל של הפועל תל אביב, שייפתח מחר. מנבר עדיין לא פנה באופן רשמי למוכרי מועצת פועלי תל אביב גרשון גלמן, אך מקורביו רמזו לבכירים בהסתדרות כי הוא מעוניין בקבוצה ומוכן להשקיע סכומים ניכרים כדי להשיב את הפועל תל אביב לצמרת הכדורגל הישראלי.

לפני שלוש שנים ניסה מנבר לרכוש את קבוצת הכדורסל של הפועל תל אביב, אך פניותיו והצעותיו הכספיות נדחו על הסף.

המכרז שייפתח מחר פומבי לכל רוכש, בעקבות החלטת גלמן ויו"ר ההסתדרות חיים רמון. נוסף למנבר ידוע שאיש העסקים רוני קליימן, בעבר יו"ר הנהלת מכבי תל אביב, הוא מועמד בכיר לרכישה.

המעטפות עם ההצעות ייפתחו בתוך עשרה ימים. "יש לנו שלוש הצעות, נכון לעכשיו, אבל איני יכול לפרסם את שמות המתמודדים", אמר אתמול גלמן.

נודע כי לאחר ההחלטה על הרוכש, על סמך ההצעה הכספית הגבוהה ביותר, תינתן לרוכש/ים אפשרות להחליט מתי הם מוכנים להעביר את הקבוצה לבעלותם. אם יחליטו הרוכשים לקבל את הקבוצה בתום העונה, תמשיך ההנהלה הנוכחית לתפקד, בגיבוי ההסתדרות.

המגן אמסלם יחזור לנבחרת הכדורגל

מאת אשר גולדברג

המאמן שלמה שרף מתכוון לצרף את מגן הפועל ת"א, דוד אמסלם, לסגל הנבחרת הלאומית שיתכנס בשבוע הבא למחנה אימון ראשון לקראת המשחק נגד אוזבקיסטן.

שרף עקב אחר המשחקים האחרונים של אמסלם וקרוב לוודאי שהצטיינותו אתמול בדרבי התל אביבי, תביא לזימונו לנבחרת, ממנה נעדר כשנה האחרונה עקב כניסתו לשנת הסגר.

המשטרה מצאה ביציעי ר"ג אקדח זיקוקים ורימוני עשן. נעצרו שלושה

במהלך המשחק הראשון באצטדיון ר"ג, בין בית"ר ת"א להפועל חיפה, התפוצץ חזיז באזור השערים 1, 2. שוטרים ואנשי מג"ב מיהרו לעלות ליציע ועשו חיפושים נרחבים בקרב הצופים, רובם אוהדי הפועל ת"א. נעצרו שלושה צופים ונמצאו אקדח זיקוקים ורימוני עשן.

אין מנחש 15 בטוטו

לאחר בדיקה של 90% מהטפסים לא נמצא אמש משתתף שניחש 15. רק שניים ניחשו 14; 90 ניחשו 13; 1,250 ניחשו 12; 9,500 ניחשו 11.

הניחוש הנכון: 1, 2, x, x, 2, 1, 2, 2, 1, x, 1, x, 1, x, x.

בטוטו תיקו אין מנחש של שבעת המשקים. 58 ניחשו שישה; 1,575 ניחשו חמישה. המשחקים: 4, 10, 12, 14, 15, 20, 22.

אחרי 5 שנים – תל אביב אדומה

הפועל קטעה מסורת ארוכה של כשלונות בדרבי העירוני נגד מכבי, כאשר ניצחה אותה במשחק דרמטי 4–2, לאחר שכבר הוליכה בהפסקה 2–0

מאת צחי בריזלי

משה סיני הרגיש שהשבת זה הולך לקרות. הוא העלה באוב את אלפרד היצ'קוק להתייעצות, איך עושים את זה איכותי ומותח, כיאה לחמש וחצי שנות המתנה. אלפרד ברכה, ראש "הקטניה הבורדה", לא ישכח את המותחן הדרבי הזה.

קשה לקבוע מה הבריא את צבעו של הדרבי. הפרת השקט התעשייתי סביב אברהם גרנט או השיפור בהפועל תל אביב: הרשתם של אבוארזב ושלח, או משחקם המצויין של אמסלם ומוסקל. הרחקה של קלינגר בדקה ה־57 או ההחמצה של אלון מזרחי במצב של 2–2 (67).

בכל מקרה, תל אביב צבועה אדום, בתום משחק פנטסטי בסגנון הבונדסליגה.

הפועל שלטה במחצית הראשונה. היא המתינה למכבים במחצית המגרש שלה, שם הפעילה שמירת לחץ איזורית יעילה. המכבים סבלו מהתעקשותו של גרנט לסמן את נימני במרכז הקישור האחורי, המשחק נטול התכנון הכשיר את הקרקע למתקפות נגד של הפועל. זו התבססה על דוד אמסלם המצויין משמאל, ועל שורץ ומוסקל במרכז.

נראה שהבעייה היחידה של הפועל היא העדר חלוץ דומיננטי, אבל שגיב אליהו ניצל הגבהה נהדרת של דוד אמסלם (29) והשלמת תמורה של שלח (44), ופתר גם אותה. הפועל הוליכה בהפסקה 2–0.

במחצית השנייה דחף הרצון להשוות את נימני קדימה, קרוב מאוד לשער של באקו. כניסתו של הדיקס במקום בלקין (52) הגבירה את הצפיפות ברחבת הפועל. דקה 56: סבילייה לקורה ונימני בעט את הריבאונד לרשת.

דקה אחר כך התברר שניר קלינגר לא למד את השיעור שהעביר יצחק בן יצחק לשחקני הנבחרת, חזן, נימני ושלח בקרית אליעזר. קלינגר דחף (57) בלי כדור את מוסקל ושולח החוצה.

כאן החליט גרנט לקחת הימור מסוכן: להשאיר את ההגנה עם שלושה שחקנים, כאשר שלח, ביום חלש שלו, מתפקד כבלם יחיד.

גרנט האמין בביוון הבחור שקיבל המשחק: המתנערות מרמאלית על שערו של באקו והדעלמות של הפועל מהמגרש. נימני ליהטט נהדר ברחבה, ובעט בימין אל בין המחברים, 2–2 (63). דקה 67: גדי ברומר שילח היטב את מזרחי לאחד על אחד מול באקו. מזרחי נכשל.

שתי דקות אחר כך גילה מוסקל את הגנת ההתמוטטה של מכבי. הוא חלף על פני שלח ובעט חזק לשער. אבוארזב ירד לא נכון אל הכדור וספג אותו בין הרגליים. 3– להפועל.

כעבור דקה בעט נמני לקורה. מכבי נרגעה ועברה להגבהות מפשיות של שלח אל עבר דריקס. אפילו כניסתו של שוקאנוב (78) לא הועילה.

מזרחי החמיץ שוב (81) מול באקו, ואילו הפועל קבעה באלגנטיות 4–2: אמסלם פרץ נהדר משמאל והעביר לאלון אופיר שמצא (84) את הרשת הגבוהה מ־16 מטר. אבוארזב לא זז. האוהדים בצהוב מיהרו לנוס הביתה.

● הפועל תל אביב: באקו 6, אוולאי 6, גיא שרעבי 6, לוקשיק 5, אמסלם 8, בלס 5, אופיר 6, מוסקל 7, שורץ 6, זנטי 5 (בן עמי), אליהו 6 (נימר). המנהל המקצועי: משה סיני.

● מכבי תל אביב: אבוארזב 3, גדי ברומר 6, קלינגר 5 (הורחק), שלח 4, הלל 5, אלון ברומר 5 (שוקאנוב), שחם 5, נימני 6, בלקין 5 (דריקס 6), סבילייה 5, מזרחי 5. המאמן: אברהם גרנט.

שפט סהיל דאוד, 10,000 צופים, באיצטדיון רמת גן.

הצלום: עדי ...

שגיב אליהו (משמאל), שכבש צמד, ומוסקל (שער) נישאים על כתפי אוהדים בסיום הדרבי

סיני: סוד הניצחון במשחק סבלני וטקטי

מאת שלומי ליה

סוף סוף, לאחר חמש שנים וחצי, ניצחו האדומים בדרבי הגדול את מכבי ת"א, ועוד במגרשה הביתי – בפעם הראשונה לאחר שבע שנים.

שחקני הפועל צהלו בסיום כאילו זכו באליפות או בגביע. המאמן משה סיני הצליח סוף סוף לקטוע את שרשרת ההפסדים בדרבי מול מכבי, שהחלה עוד בתקופת היותו שחקן פעיל: "ידענו לשחק משחק סבלני, קרוב אחד לשני, כך שהצלחנו ליצור הרבה מצבי הבקעה. במחצית השנייה הכניסה מכבי עוד חלוץ והמשחק עבר למשך רבע שעה לשליטה שלהם. הייתי מוכרח לבצע שינוי טקטי והסטתי את מוסקל קדימה. יוסי הכרות התאוזו, מכבי הפסיקה לשחק בסבלנות והגביהה כדורים לרחבה, שבקלות הצלחנו להסדיר אותם. המשחק שלנו היה שקט. הבקענו שני שערים מלאכת מחשבת, שתענוג לראות אותם, ובמיוחד השער של אלון אופיר. המשחק שלנו היה מאוזן כל 90 הדקות. אחרי שמכבי חזרה ל־2–2 חל אצלנו ריפיון, וזה ששתי שאנחנו שוב הולכים להפסיד, אבל הצלחנו לצאת מזה. היוקרה עשתה את המשחק הזה למיוחד וכדור שניצחון כדורבי משליך על המשך הליגה".

המגן דוד אמסלם, מגיבורי הניצחון: "הובלנו 2–0 למרות שאף אחד לא האמין. מכבי קבצה טובה. הפתעתי מהאופי של שחקניה. אבל גם להפועל יש אופי וכבוד. ניצלנו יתרון מספרי על מכבי והוכחנו שהפועל מגדלת דור של שחקנים שלא נכבע עד הדקה האחרונה".

הבלם גיא שרעבי: "דב נבון מהמדישיה הקבוצית הוא אוהד הפועל ת"א. הוא ביקש מאיתנו שנשתדל לא לגרום לו לעזוב עצוב את המגרש בדקה ה־70. הוא ודאי מרוצה".

כובש הצמד, שגיב אליהו: "עשו הרבה רעש מהמשחק הזה. עשו את מכבי לקבוצה שאי אפשר לנצח אותה ואמרו שניצחון שלנו יתקבל בהפתעה. אז הפתענו את כולם, ואין יותר מתוק מזה".

הקשר אלון אופיר: "הגיע הזמן שהפועל תנצח בדרבי ותיצנח בגדול". יעקב שורץ: "מכבי קבוצה מעולה, אבל בכדורגל, אם מתעלים במשחק אחד ומפגינים נחישות, אפשר לנצח אותה".

גרנט: החמצה גדולה. שני שערים שספגנו – שטותיים

מאת אשר גולדברג

עצוב היה אמש בחדר ההלבשה של מכבי תל אביב. הפסד ראשון בדרבי, לאחר חמש שנים, בעידן של אברהם גרנט. המאמן גרנט: "החמצה גדולה. שני השערים שספגנו במחצית השנייה לא היו מחוייבי המציאות. המחצית השנייה היתה יוצאת מהכלל, הפועל תל אביב לא היתה במשחק. הרחקתו של קלינגר, וההחמצות שמנעו יתרון או שיוויון, גרמו לנו לספוג שערים שטותיים. היו יותר מדי צירופים מקריים שגרמו להפסד".

אבי נמני: "זה הפסד ראשון שלי בקריירה בדרבי להפועל תל אביב. זה קורה ואני מצטער. אני מקווה שזו תהיה הפעם הראשונה והאחרונה. היתה לי אפשרות להשוות, אך חסמו אותי ובעטתי לקורה".

הקפטן ניר קלינגר, שהורחק על ידי השופט דאוד סהיל: "אני מצטער ומבקש סליחה מהשחקנים. שחקן של הפועל דחף אותי. השופט חיפש אותי כל המשחק ומצא הזדמנות להרחיק אותי. זו הרחקה ראשונה שלי בקריירה". אלי דריקס: "מוכיחים לי שאומרים שהייתי טוב. בחודשים האחרונים התקשורת התעלמה ממני, ולא שמה לב שהייתי פצוע. לא גמרתי את הקריירה, ועוד אתרום הרבה למכבי".

השוער אלכסנדר אובארוב, שהיה חלש מאוד, סרב להגיב בסיום המשחק ונטש את האצטדיון עם הקפטן קלינגר.

למדו לשתוק

טלוויזיה / טדי פרויס

נראה כי משהו השתנה אתמול באולפן הספורט של ערוץ 2. השדרנים שישבו בו עד כה זכו רק למעט שבחים ולהרבה ביקורת. הם יכלו לחסוך מעצמם את רוב קטעי הביקורת אילו מיעטו לדבר והרבו לשתוק. ואולם אתמול, הדיבורים הושמעו בצימצום מבורך.

זה יפה לא רק לגבי יורם ארבל ומרדכי שפיגלר, אלא גם לגבי שדרנים באולפנים של רשתות שידור עולמיות. בטלוויזיה די לצופים במראה עיניהם, ואין הם נזקקים למלה מרוחרת מפי מתווך, שרק הוא רואה את הנעשה בשדה המשחק. אדרבא, ריבוי מלים מוציא צופה מריכוזו ודברי המתווך לא מניחים לו להינות ממראה עיניו. סוד גלוי זה נעלם בעיקר מידיעת שדרנים, שהתחילו ברדיו וסיימו באולפן הטלוויזיה. הם בטוחים שגם בטלוויזיה חובתם להסביר, כי לוי מעביר את הכדור מרגל ימין לרגל שמאל וחולף על פני כהן. הם מתקשים להאמין, שגם הצופה בישראל רואה שלוי מעביר את הכדור מימין לשמאל, חולף על פני כהן ולכן אינו זקוק לתיווכם.

הדרבי התל אביבי הגדול מזמין כשלעצמו המתבכיות והתפלספויות מסוג "דרבי כללים משלו" ו"בדרבי שום תוצאה אינה יכולה להפתיע". ואמנם בהקדמה (הארוכה מדי) לשידור אתמול הסתבכו שפיגלר וארבל כמימים ימימה. אולם במהלך המשחק, הם הפתיעו. למרות שמתח ריתק במגרש והתוצאות נעו לכאן ולכאן, הם כמעט ולא הגזימו במבול הדברים שהמטירו. אך לגמרי בלי אמיתות ניצחות שפיגלר לא יכול, והוא לא שכח לציין ש"טבעי ששני אחים תאומים (ברומר) יביטו זה את זה" (אילו שמעו רומוס ורומולוס, מייסדי רומא, את שפיגלר – ההיסטוריה היתה עשויה להיות אחרת). היו עוד פנינים, אולם פחות מהתקן המקובל אצלו. יתר על כן: התייחסויותיו לפסיקות השופט היו ענייניות, ולא מתחכמות. ציון 7 בסולם פרשנויות מן העניין; 9 בהתחשב כי מדובר בסולם שפיגלר.

ארבל אמנם הכריז על "דקת דומיה לזכר קורבנות החמאס", הוכיר שלוש פעמים כי ישראל (כמו מכבי אחרי הפועל) פיגרה 2–0 אחרי סלובקיה. במהלך המשחק הזמין ראיון עם ניר קלינגר שהורחק מהשדה. ראיון בשום אופן אין עורכים, אלא כשהמשחק עומד (הפסקה, פציעה או כשג'ידפה מתנגבת למשחק), למרות שקלינגר אמר בהקשר זה את אימרת המשחק: "נתתי דחיפה קלה לשחקן שאני בכלל לא מכיר".

בסיכום: השידור אתמול היה צעד קדימה. נקווה שזה לא נבע מהלם על ההפסד של מכבי תל אביב, אחת הקבוצות המעטות ששפיגלר מעולם לא אימן. נקווה שאנו עדים למיפנה וכי ארבל ושפיגלר למדו שגם אם מלה עריכה סלע, שתיקה שווה תרי.

(הכותב הוא חבר מערכת "ידיעות")

10 פתח תקוואים בלמו את המובילה

מכבי פתח תקוה – בני יהודה 1–1 (1–1)

מאת גד לבנון

המתח, הלחץ והשופט אלנקוה מילאו תפקיד ראשי במשחק בין המובילה הלאומית, בני יהודה, למכבי פתח תקוה, שהסתיים בתיקו 1–1.

למרות שהמשחק לא היה נוקשה במיוחד, הירבה השופט להשתמש בכרטיסים הצהוב ואף שלף כרטיס אדום לעבר הפתח תקוואי, גיא יצחק, בדקה ה־75.

כבר בדקה השלישית, לאחר הרחקה גרועה של הגנת בני יהודה, הגיע הכדור לאסי בן שמעון שמקרוב קבע 0–1 למכבי.

ב־30 הדקות הבאות שיחקו שתי הקבוצות עם הרבה רוח לחימה ותנועה על המגרש, אך יעילות המהלכים והדיוק המסירות הכיוון משחקים בליגות נמוכות יותר. לקראת סיום המחצית התעוררה בני יהודה, סיכבה את שער פתח תקוה ובדקה ה־38 אף הצליחה לכבוש: סהר מזרחי פרץ מהאגף השמאלי, עבר שני פתח תקוואים ומסר לנצח מסוני שמקרוב השווה, 1–1.

המחצית השנייה היתה טובה יותר, אך דווקא בה לא נכבשו שערים. סהר מזרחי, איזמירלי ושני המגינים, עוזי אוחיון ומוטי ששון, שלטו בשדה, אך לא ניצלו את יתרונם האיכותי (והמספרי החל מהדקה ה־75) לכיבוש שערים.

מכבי פתח תקוה, עדיין ללא ניצחון בית, נראתה ברוב דקות המשחק חסרת אונים מול הגנת בני יהודה, אך למרות נחיתותה, הצליחה לחלץ נקודה.

● מכבי פתח תקוה: מלול 5, שרון צפין 5, רבינוביץ 5, אבו קישק 6, גבי פקר 5 (עודד צור 5), קיסי 5, גיא יצחק (הורחק), אבי פיסוסי 5 (בכון 4), שאוזב 5, בניה 6, אסיבן שמעון 5. המאמן: יהושע פייגנבוים.

● בני יהודה: שטראובר 5, ששון 6, מזרחי 6, שטרית 5, אוחיון 6, איזמירלי 6, איציק לוי 5, סהר מזרחי 6, מייקל יפה 5 (גרסימץ 5), מטבי 5, מוקאן 4. המאמן: ניסים בכר.

שפט מאבי אלנקוה, 3,000 צופים, בפתח תקוה.

שטרית מלוד עשוי להיבחן השבוע במכבי חיפה

עופר שטרית, חלוץ הפועל לוד, אמור להצטרף השבוע לאימוני מכבי חיפה. המנהל המקצועי, גיורא שפיגל, יבחן את שטרית ואם הוא יעמוד בדרישותיו המקצועיות, תיכנס חיפה למו"מ עם לוד.

שחקן נוסף שמעוניין להצטרף לחיפה הוא אבישי ז'אנו, אך חיפה לא תנקוט כרגע שום צעד עד שהנהלת נתניה תביע הסכמה למכור את השחקן.

משחק הבית הקרוב של מכבי חיפה יתקיים ביום שישי, מאחר שבשבת תארח הפועל חיפה את הפועל בית שאן.

דרור מרשלקוביץ'

דקת דומיה לזכר וקסמן ופורז בכל תחרויות הספורט

סגן שר החינוך והספורט, מיכה גולדמן, הורה לראשי ההתאחדויות והאיגודי הספורט בארץ לפתוח את כל תחרויות הספורט השבוע בדקת דומייה לזכר נחשון וקסמן וניר פורז, שנהרגו שלשום בפעולת החילוץ של צה"ל.

ארגנטיני מועמד לעירוני ראשל"צ

גבריאל אנדראס בליני, כדורגלן ארגנטיני בן 24 ששיחק בקבוצת פרו קריל אאוסטה מהליגה הראשונה בארגנטינה, מועמד להצטרף לעירוני ראשל"צ.

מכבי פ"ת החתימה שני בלמים רוסים

מכבי פתח תקוה, המבקשת לחזק את הגנתה הבעייתית, החתימה בסוף השבוע את הבלם אלכסנדר זכארוב לחודש ניסיון. במקביל הוחתם בלם רוסי נוסף, מודר מוגמידוב, שהגיע בשבוע שעבר למבחנים.

ברקוביץ', בדקה ה־87

מכבי חיפה – מכבי נתניה 2–1 (1–0)

מאת דוד בכר

שוער נתניה, קובי בלדב, היה אתמול הדמות האומללה במשחק שבו ניצחה האלופה מכבי חיפה 2–1. 87 דקות היה בלדב מצויין וסיכל כל ניסיון חיפאי להכביעו, אך בדקה ה־87 ביצע טעות כשכדור של בלבול ניתז מתחת ואייל ברקוביץ' היה במקום כדי לכבוש שער ניצחון.

הפגרה של נתניה היה אכזרי. ברוב דקות המשחק היתה טובה מחיפה וסיכבה רבות את שערו של רפי כהן, על אף שהחל מהדקה ה־20 שיחקה בעשרה שחקנים לאחר הרחקתו של הלוצה רומן פיליפצ'וק.

חיפה לא תזכור את המשחק הזה כאחד הטובים שלה. משחקני בהרכב כמו חזן, ברקוביץ', רוני לוי וגלאם אפשר לצפות ליותר. היחיד ששמר על רמה מקצועית היה רביבו.

חיפה פתחה טוב וכבר בדקה הראשונה הדף בלדב כדור קשתי של קנאוזוב. בדקה השמינית ניתנה לנתניה הזדמנות לעלות ליתרון. אלון חזיז, בלם חיפה, הכשיל את פיליפצ'וק בתוך הרחבה. השופט קרן השתהה מעט והורה על הנקודה הלבנה. דימיטרי מבויו, הזר הבלגי של נתניה, שכשבוע שעבר כבש מהנקודה הלבנה, בעט הפעם כדור חלש ורפי כהן הדף וקלט בזינוק כפול.

בדקה ה־20 הורחק רומן פיליפצ'וק לאחר שפלט לעברו של השופט כמה מלים מיותרות. כעבור 7 דקות שילח חזן את ברקוביץ' לתוך רחבת נתניה, בצאת טואג נבהל מברקוביץ' ובמקום להרחיק, בעט לשערו. שער עצמי ו־1–0 לחיפה.

לאחר ההפסקה הוליך גבאי את שושני, וקשתיים לאחר מכן הוכיח שמקומו בהרכב הפותח. גבאי קלט כדור במרכז המגרש, חלף על פני שני חיפאים, היטעה את השלישי ומ־20 מטר בעט בעיטה חזקה לפינתו הימנית של רפי כהן, 1–1.

שפט דני קורן, 6,000 צופים, בנתניה.

● מכבי חיפה: רפי כהן 6, בלבול 6, קונייזנב 5, הרדי 6, גלאם 5 (צבר דניאל 5), ברקוביץ' 5, רוני לוי 5, חזן 5, רביבו 6, קנאוזוב 4, הולצמן 5 (קרדש). המאמן: אבוקסיס.

● מכבי נתניה: בלדב 6, דומב 7, טייב 6, טואג 4, בוארון 5, דאוקן 5, שושני 4 (גבאי 5), אליה 4 (עטרף 6), לאנו 5, מבויו 5, פיליפצ'וק הורחק. המאמן: ויקו חזיז.

שפט דני קורן, 6,000 צופים, בנתניה.

עבודה עצמית של בית שאן

בית"ר ירושלים – הפועל בית שאן 1–0 (0–0)

מאת עבריה אביזו

בית"ר ירושלים חוזרת לדרך הבצורות. היא הכניסה אתמול בטבריה את בית שאן 1–0, אולם התוצאה מקפחת את בית שאן שלא נפלה מהירושלמים, בעיקר במחצית הראשונה.

במחצית זו שלטה בית שאן, אולם ההמצות של חרבש ויינבגט הותירו את הרשת של בית"ר נקייה. ויינבגט החטיא כבר בדקה הראשונה, כאשר בעט לשוקים ממצב מצויין, וכך עשה גם בדקות 18 ו־19.

בית"ר, בניצוחו של דרורי המצויין, איתן מזרחי ושמוליק לוי, איזנה את המשחק. בדקה ה־35 החמיץ הרדי הזדמנות מצויינת. בדקה ה־54 הגביה אותנה כדור לדרורי שמשך ה־5 נגח החוצה.

בדקה ה־64 נכבש שער הניצחון. איתן מזרחי המצויין הגביה מימין ומאיר כהן הדף בפשטות, אולם לרוע מזלו הכדור פגע בג'מיל ואחר הודד לרשת. שער עצמי.

בית שאן נשברה ולא היה מי שישווה. בדקה ה־80 יכול היה אותנה הולש לכבוש שער נוסף לירושלמים, אולם הכדור שבעט משני מטרים חמק החוצה.

● בית"ר ירושלים: אבטמן 6, שמוליק לוי 6, קרוש 4, בבארו 5, אייל כהן 6, כזילה 5, איתן מזרחי 6, דרורי 7 (אלהרר), סלוי 4, הרדי 5 (מליקה), אותנה 4. המאמן: יוסי מזרחי.

● הפועל בית שאן: מאיר כהן 6, אבי דנן 5, ביטון 6, הארד 5, עשור 6, עמר 4, דנן 5 (אלמוג חזן), הוד 5, קהיני 4 (אגבריה), אלבו 5, ויינבגט 4. המאמן: אלישע לוי.

שפט עמית קליין, 5,000 צופים, בטבריה.

בכורה של קקון חוללה מהפך

הפועל פתח תקוה – עירוני אשדוד 3–1 (1–1)

מאת יוסי אזוגבן

מוטי קקון, חלוץ הפועל פ"ת, שנכנס לשחק במחצית השנייה, לראשונה העונה אחרי סכסוך ממושך, הבקיע שער יתרון, 2–1, והיה מהגורמים למהפך במשחק ולניצחון קבוצתו, 3–1 על אשדוד.

עירוני פתחה את המשחק מצויין וכבר בדקה התשיעית הובילה 1–0. יגאל זריהן הגביה לרחבה, הכדור הגיע לעמיר תורג'מן שבעט מקרוב לרשת. פ"ת השוותה בדקה ה־21: יוסי לוי הגביה לרחבה ואלון מאירה נגח מקרוב פנימה. 1–1. דקה לסיום המחצית הראשונה היתה לתורג'מן הזדמנות להבקיע שער שני, אולם הוא בעט מקרוב לידי שי הס.

במחצית השנייה התפתח משחק בקצב מהיר עם התקפות הדדיות. בדקה ה־60 הגביה תורג'מן ליגאל זריהן שבעט מהאוויר מעל השער. בדקה ה־74 רכשה פ"ת יתרון. יוסי לוי שילח כדור למוטי קקון שניצב לבדו מול בוני גינצבורג ובעט לרשת, 2–1.

בדקה ה־84 נקבעה תוצאת המשחק. מישיש פרץ לרחבה והוכשל בידי יורי מקריצקי, בלם עירוני. השופט בן יצחק שרק לבעיטת 11 ומישיש בעט פנימה, 3–1.

● הפועל פ"ת: הס 7, ישראל כהן 5, קרגיל 6, סולופ 6, פיזנטי 5, קרושוילי 5, קופל 5, מאירה 6 (בריזה), יוסי לוי 6, מישיש 6, אברבנאל 5 (קקון). המנהל המקצועי: גיא לוי.

● עירוני אשדוד: גינצבורג 5, אלמושנינו 6, מקרצקי 5, אזאט 5, רביבו 5, סלמניקוב 5, אליה 6, סויסה 5, חפיף 4 (פריגנט), תורג'מן 5, זריהן 6 (מינטנקו). המאמן: זאב זלצר.

שפט יצחק בן יצחק, 2,500 צופים, באשדוד.

גם מזוז ניצח את כוכבי שפירא

בית"ר תל אביב – הפועל חיפה 1–0 (1–0)

מאת שרון מישל

עצוב היה לראות את הפועל חיפה וכית"ר ת"א משחקות 90 דקות חלשות כל כך. בעוד לא היתה צפייה שהבית"רים ישחקו כדורגל אטרקטיבי, שוב ויופו כוכביו של רובי שפירא ונחלו הפסד חמישי ברציפות (1–0).

שער בית"ר, קרנפיין, המצטי בכושר מצויין, לא נזקק להפגין את יכולתו, כי שום כדור לא נבעט למסגרת שערו. חיפה החזיקה יותר בכדור במחצית הראשונה ובדקה העשירית ניתנה לה הזדמנות להבקיע. מלניקוב עבר את צפין ובעט כדור רוחב מימין, לעבר בנין, וזה בעט מ־10 מטרים החוצה.

בדקה ה־18 הוכשל דנאייב כ־20 מטר משער חיפה ומוטי מזוז סובב את כדור העונשין לפינה השמאלית הגבוהה של אסייג, 1–0.

במחצית השנייה חל שיפור קל במשחק. דנאייב בעט פעמיים (60, 65) לשער חיפה אך אסייג הדף. בעבר השני (66) החליף עמר מסירה כפולה עם ניראון ובעט מעל השער. כעבור ארבע דקות בעט זוהר מעמדה נוחה חלש החוצה. בדקה ה־79 חלף זוהר על פני שלושה מגינים ונבלם, הכדור הגיע לבנין והוא בעט מעל השער.

● בית"ר ת"א: קרנפיין 5, בוטל 5, שינאלוב 5, צפין 5, ניסן כהן 5, סגל 5, מזוז 5, דנאייב 6, שורץ 5 (שרון גיא), סבוורי 4, אברג'יל 4 (אייזנברג). המאמן: אברהם מרצ'יבסקי.

● הפועל חיפה: אסייג 5, טלקר 4, גרושקין 5, חלפון 4 (זוהר), אזרוני 4, ערן כהן 4, בנין 4, רחולס 4, קושלוק 4, עמר 5, מלניקוב 4 (ניראון 5). המאמן: דוד קשטן.

שפט יוסף בנישטי, 4,000 צופים, ברמת גן.

באר שבע: תודה לסמדג'ה

הפועל באר שבע – צפרירים חולון 3–0 (1–0)

מאת יגאל סלע

צפרירים חולון הפסידה לבאר שבע משתי סיבות עיקריות: ביש מזל והשוער באר שבע שאול סמדג'ה. צפרירים שיחקה פתוח ובמחצית הראשונה אף שלטה במרכז השדה, כשחקניה התערנו במהירות בהתקפה ובהגנה. מנגד, היתה הגנת באר שבע יציבה בהנהגת דוידי המצויין. במחצית השנייה צופף מאמן באר–שבע את הקישור, בשמנגד תקפו חלוצי חולון והגיעו לשני מצבים שמהם אסור להחמיץ, אך אסי טובי לא היה ער מספיק בדקות 55 ו־56 ואיפשר לסמדג'ה לזנק לרגליו ולהדוף את הכדורים.

השער הראשון לבאר שבע נכבש בדקה ה־24, כשגוטייב שלח כדור אל אמיר אביגדור שנגח פנימה מקרוב. בדקה ה־37 נפסל שער שני של אביגדור מנבדל מפוקפק. מרוב להיסות להבקיע, הפקירו מדי פעם מגיני צפרירים את העורף ונענשו על כך. בדקה ה־63 שלח סתיו אלימלך כדור ארוך בין מגיני חולון שניצבו 30 מטר משערם. ניסים אביטן חלף על פניהם ובעט לרשת מעל השוער. באר שבע המשיכה בלחצה ובדקה ה־67 חלפו ארבעה שחקנים על פני הגנת חולון במשחק מסירות מהיר, אך מול השוער בעט מדר מ־5 מטר שבעט מעל המשקוף. אבל כעבור עשר דקות הדף ריזקוב כדור, אביגדור השתלט עליו והסיט לאביטן שבעט בחוזקה פנימה.

● באר שבע: סמדג'ה 7, חזות 6, דוידי 6, אילוז 5, ברוך דויד 5, אלימלך 6, מדר 6 (אלון רייף), מרזוז 6, אביגדור 6.5, גוטייב 6 (בוקובזה), אביטן 6. המאמן: ויטלי סבצ'נקו.

● צפרירים חולון: ריזקוב 4, הרשליקוביץ' 5, אלי כהן 4 (שירזי 4), משעל 4, פרץ 5, גולדברג 4, אבוקסיס 5 (ויתוני 4), פס 5, בן ברוך 5, טובי 6, קונסטנטין 6. המאמן: רמי לוי.

שפט אריה וולף, 2,700 צופים, בבאר שבע.

שפע הזדמנויות, אפס שערים

מכבי הרצליה – עירוני ראשל"צ 0–0

מאת אמיר ינאי

לשתי הקבוצות היו הזדמנויות הבקעה רבות, אך המרה לתן רגל מסיימת. הרצליה החזיקה יותר בכדור, אלא ששחקניה היו מסורבלים ונפערו פערים בין מערכי הקבוצה. הכולס בהרצליה היה הבלגי ואן דר לינדן, עושה המשחק. העורף, בהנהגת פולוקארוב, היה יציב ונראה כי חל שיפור קל בהשוואה לפתיחת העונה.

בראשל"צ היו לחפר וליירמצ'וק דקות טובות, אך זמן סייע כדי לתרגם את ההזדמנויות לשערים. בפתיחה עשתה הרצליה רושם ששער לכותה הוא ענין של זמן כלבד. בתוך חמש דקות הגיע עופר מזרחי לשתי הזדמנויות נוחות, שלא נוצלו. היציאה של אמולג ואנטבי לעמדות קדמיות יצרה פרצות בהגנת הרצליה ואיפשרה לראשל"צ לסכן את שערו של גילרדי, על ידי חלפון וחפר.

כניסתם של סורגן ואיתי מרדכי במחצית השנייה הוסיפה רוח חיים להתקפה האנמית של הרצליה. בדקה ה־48 המשיך אמולג בראשו כדור קרן שהולף סגוסטוס מהמשקוף. לפני הסיום פגע כדור של איתי מרדכי במשקוף. ראשל"צ התעוררה בדקות האחרונות, במיוחד הודות לירמצ'וק שיזם פעולות מבריקות, אך כדוריו לא מצאו רגל מסיימת.

● מכבי הרצליה: גילרדי 6, ביטון 5, פולוקארוב 6, דניאל 5, אנטבי 5, אלמקיים 4 (סורגן), ואן דר לינדן 6, אמולג 5, אותנה 5 (מרדכי), אמסלם 5, מזרחי 5. המאמן: אלי גוטמן.

● עירוני ראשל"צ: אלימלך 6, גניש 6 (בן דוב), חלפון 6, מלוקש 5, אלברט 6, מרציאנו 5, עובד 5, דגאי 5, חפר 6, ירמצ'וק 6, סויסה 5 (ניר לוי). המאמן: אלי כהן.

שפט יעקב בן חמו, 1,500 צופים, בהרצליה.

ספורט

עמוס מנסדורף עבר מכשול נוסף בדרך לגמר טורניר אייזנברג

במערכה הראשונה פיגר 4–0 מול סנטורו, אבל הצופים למדו להכיר בתחרות מנסדורף שונה, שנחלץ בסבלנות – הפעם 7–6, 2–6, 6–2. יתמודד היום בגמר נגד פריירה שגבר על מוסטר 3–6, 2–6, 2–6

מאת יעקב צלאל

הרגעים המשעממים ביותר ברמת השרון השבוע היו מסיבות העיתונאים של עמוס מנסדורף אחרי כל משחק. בכל פעם פרש מנסדורף עוד סעיף מהתיק הרפואי ההולך ותופח ובכל פעם הוא אמר שהוא שיחק כאילו זה היה המשחק האחרון בחייו. לפעמים נדמה היה שלפניו ארון הכבוד לגימלה מהביטוח הלאומי, אבל הגימלה שמנסדורף הבטיח לעצמו בטורניר אייזנברג עד עתה עומדת על 21,200 דולר ואם יזכה היום בגמר את הדרום אפריקאי ויין פריירה יגדל הפרס ל־36 אלף דולר. אבל פרט לשיעמום הזה, מנסדורף היה גדול השבוע – תהיה אשר תהיה תוצאת הגמר היום. כל משחק, למעט רבע הגמר שבו הביס שלושים את אנדריי צ'רקסוב 6–1, 6–4, היה מותח שאף פעם לא היה ברור אם יסתיימו בעליה כרצוי או בירידה.

אתמול, במותחן נוסף, גבר מנסדורף בחצי הגמר על פבריס סנטורו הצרפתי (7 בטורניר, 54 בעולם) 6–7 (2–7), 6–2, 6–2 לעיני 3,500 צופים וישחק היום בגמר ב־16.45 נגד פריירה, שגבר בחצי הגמר השני על תומאס מוסטר 6–3, 6–2, 6–2.

סנטורו החל את המשחק בתנופה, כשהוא שבר את מנסדורף פעמיים ועלה ליתרון 4–0. הצופים שלמדו להכיר מנסדורף שונה בשבוע האחרון, מנסדורף המולך בסבלנות מכל בור שהוא נפל אליו, גילו סבלנות אף הם והמשיכו את מנסדורף קריאה. "קהל הטניס הישראלי השתנה", אמר מנסדורף אחרי המשחק, "נקודת המפנה היה במשחקי הדייוויס נגד שוויץ (3–2 לישראל). אחד הדברים שקרו הוא, שהתחלתי לראות הרבה פנים בטלוויזיה בכבלים והקהל התחיל לתקוף את העולם. חוץ מזה, גם אני השתנתי".

השינוי הזה איפשר למנסדורף לחולל את המהפך במערכה הראשונה, כשהוא לקח חמישה משחקים ברציפות, תוך שהוא לוחץ את סנטורו לקו האחורי, מנצל כל מכת פתיחה של סנטורו כדי לעלות לרשת ולהתקיף.

לסנטורו, ששקע שבכל מכה שלו מבוצעת בשתי ידיים, לא היתה תשובה. המשחק הנאמן כשמנסדורף הוביל 5–4 ושובר השוויון גבר מנסדורף 7–2.

המערכה השניה היתה בשליטה מלאה של סנטורו ששבר את מנסדורף במשחקון הרביעי ל־3–1 ובמשחקון השמיני ל־6–2. אבל זו היתה מערכה שבשבוע של מנסדורף לא בישרה על שום דבר. רק בשל היותה קצרה, היא מנעה מאמץ מיותר ממנסדורף שהחל לחוש כאבים ברגל ימין.

המערכה השלישית נפתחה בשוויון כוחות, כשכל שחקן שומר על משחקוני ההגשה שלו עד למשחקון החמישי. במשחקון הזה מנסדורף עלה ל־40–15, איבד שני כדורי שבירה, עלה ליתרון וזכה במשחקון כשגיאה כפולה של סנטורו. באותו רגע המשחק הוכרע.

סנטורו, במקום לשחק בכדור, החל לשחק במחבט לגלגל אותו באוויר כמכבה של תמורות צבאיות ואת המשחקון הבא ניצח מנסדורף ללא מענה. וכעבור עוד שני משחקים השלים את המלאכה 6–2 במשחק שארך שעה ו־47 דקות.

הרניק: מנסדורף ישחק בדייוויס

דוד הרניק, יו"ר הנהלת איגוד הטניס, אמר אתמול אחרי שעמוס מנסדורף עלה לגמר טורניר אייזנברג, שלדעתו מנסדורף עוד ייצג את ישראל בגביע דייוויס. אמנם מנסדורף לא ישחק נגד בלרוסיה בחודש מארס 1995, אבל אם ישראל תזכה ותתמודד במשחק העליה לבית העולמי, מנסדורף יהיה אחד המועמדים לייצג את ישראל.

הרניק: "לעמוס חסרו כושר גופני ומוטיבציה כשאשר קשור בשנה. אני חושב שהביצועים שלו היו ממש טובים. גם בגביע דייוויס הוא היה טוב ותמיד הוביל במערכה השלישית. אני לא מוותר על השרות שלו בשנה הבאה" אמר הרניק.

יעקב צלאל

67 דקות הספיקו נגד צ'רקסוב 6–1, 6–4

זה היה משחק ארוך בהשוואה לממוצע של מנסדורף השבוע העומד על שעה ו־37 דקות למשחק, כשמשחקו הקצר ביותר היה נגד צ'רקסוב ביום שישי ברבע הגמר 6–1, 6–4 שארך 67 דקות בלבד. "עשיתי יותר מדי שגיאות והוא נתן לי לחזור" אמר מנסדורף על המשחק.

אתמול אמר מנסדורף שהוא מופתע מהישגו בטורניר עד כה. בשבועות האחרונים, הוא סיפר, הוא עשה שינוי בתבנית האימונים שלו, כשלפני הטורניר התאמן שעה ביום, לא עוד אימוני כושר והקפיד על מנוחה של 24 שעות בין אימון לאימון. לשאלה אם יוכל להמשיך ולשחק כך עוד שבוע ענה מנסדורף, שאם יוכל לקחת עימו 5,000 צופים ואת הצוות של שלמה גליקשטיין המעטה והעייפות, אז אולי הוא יצליח. וכדאי גם הגרלה נוחה ותוצאות נוחות כמו שהיו השבוע.

עד אתמול לא שיחק מנסדורף נגד שום שחקן כזה מוכשר, ונגד שום שחקן שמכת הפתיחה שלו היתה מהירה מ־181 קמ"ש. נגד כל יריביו הוא ידע לנצל את שיטת המשחק שאימץ לעצמו – לחוץ על מכת הפתיחה השניה. היום הוא יוכל ליישם את התורה הזאת בגמר. "פריירה שיחק מצויין היום (אתמול) ואני אצטרך לשחק טוב מאד כדי לנצח. טוב לא יספיק. פריירה שמודע למעמד ההיסטורי של משחקו האחרון של מנסדורף ברמת השרון אמר שהוא שמח לקחת חלק בו ושהקהל בודאי יתמוך. לקהל הזה יכולה להיות השפעה מכרעת על תוצאות המשחק אם הוא ידע לדחוף את מנסדורף ולעצבן את פריירה שאינו שחקן רגוע במיוחד. השנים נפגשו פעם אחת בעבר אי סי פי בחצי גמר טורניר ממפיס 1992 ופריירה גבר אז על מנסדורף 6–2 6–3. למנסדורף זה יהיה גמר חמישי ברמת השרון כשעד עתה הוא זכה בטורניר פעם אחת ב־1987 והפסיד שלוש פעמים ב־1985 1990 ובשנה שעברה כשנוצח על ידי סטפנו פסקוליזו.

בעיטה חופשית

בלקבורן עצרה את ליוורפול 3–2

30 שניות לסיום הבטיח בירדסלי ניצחון 1–0 לניוקאסל על קריסטל פאלאס

הצלום: אי־פי

פיליפ אלבר (משמאל) וכריס ארמסטרונג מקריסטל פאלאס במאבק אווירי במשחק בו ניצחה המוליכה ניוקאסל 1–0

לונדון (שירות "ספורט הארץ"). שער של פיטר בירדסלי, 30 שניות מהסיום, העניק לניוקאסל ניצחון 1–0 על קריסטל פאלאס, במשחקה ה־14 ברציפות ללא הפסד מתחילת העונה. ניוקאסל שומרת על מאזן חוץ מושלם, כולל בגביע, אך דווקא קריסטל פאלאס מהתחתית שיחקה טוב יותר. בדקה האחרונה השתלט בירדסלי על כדור מחוץ לרחבה, חלף על פני מגן ובעט חזק פנימה, כדי להוכיח שגם בגיל 33 הוא חלוץ מעולה. בירדסלי אמר אחרי המשחק: "חייבים לרוץ על פאלאס. הם שיחקו מצויין והיו ראויים לתיקו". זה המשחק השני ברציפות שניוקאסל מבקיעה בדקות האחרונות.

בלקבורן עלתה למקום השני אחרי ניצחון 3–2 על ליוורפול במשחק דרמטי, כשכריס סאטון מבקיע צמד במחצית השניה. ליוורפול הובילה משער של פאולר (29) אטקינס (52) וסאטון (57) הפכו את התוצאה על פיה; בארנס השווה כעבור שתי דקות בשער מרהיב בבעיטת מספרת אוירית, אך סאטון כבש שער ניצחון בדקה ה־72.

מנצ'סטר יונייטד עלתה למקום הרביעי אחרי ניצחון 1–0 על ווסטהאם משער של אריק קאנטונה בדקה ה־44. אברטון ממשיכה ללכת מדחי אל דחי אחרי שהפסידה 2–0 לקובנטרי משערים של דיון דאבלין (7) ודוי הונלי (18). מועצת המנהלים של אברטון התכנסה לישיבת חירום אחרי המשחק.

מנצ'סטר סיטי ניצחה בצורה דרמטית את ק.פ.ר. 2–1 בלופטוס רואד בלונדון, אחרי ששניים משחקני הסיטי, כולל השוער אנדי דיבל, הורחקו. גארי פליטקרופט ופול וולש הבקיעו לסיטי תוך שתי דקות (56, 58) וקלייב ווילסון צימק (63).

לסטר ניצחה רק בפעם השניה העונה, 4–3 נגד סאוטהמפטון. שתי דקות לסיום הובילה לסטר 4–1, אך שערים של מתיו לה טיסייה ואיין דיואי בשתי הדקות האחרונות, והרחקות נוספת שהתבצעה, כמעט ונתנו לסאותהמפטון שיוויון דרמטי.

בהייבורי התמודדו שתי בצירותיה של אנגליה בגביע המחזיקות, ארסנל וצ'לסי, כשדניס וויז העלה את צ'לסי ליתרון (34), אך צמד של איאן רייט (39, 63), שכבש 10 שערים בשבעת המשחקים האחרונים, ושער של קווין קמפבל קבעו 3–1 לארסנל.

שאר התוצאות: לידס 1 (וייט 27) – נוטינגהאם 1 (שרינגהאם 62) – אסטון וילה 1 (סונדרס, 62) – נוריץ' 1 (מיליגן, 50). היום תארח איפסוויץ' את שפילד וונסדיי ומחר ישחקו נוטינגהאם ו־וימבלדון.

● סקוטלנד: ריינג'רס פתחה פער של שלוש נקודות בפיסגה אחרי ניצחון 2–0 על קילמרנוק. סלטיק הפסידה 1–0 להארטס. יתר התוצאות: אברדין – מאדרוול 1–3; דאנדי יונייטד – פארטיק 1–0; פאלקירק – היברניאן 0–0.

הליגה האנגלית

1. ניוקאסל	10	9–27	26
2. בלקבורן	10	8–21	23
3. נוטינגהאם	9	10–20	21
4. מנצ'סטר יונייטד	10	7–15	19
5. ליוורפול	9	10–21	17
6. נוריץ'	10	8–8	16
7. צ'לסי	9	13–18	15
8. מנצ'סטר סיטי	10	14–16	15
9. לידס	10	11–13	15
10. סאוטהמפטון	10	17–17	15
11. ארסנל	10	11–14	14
12. טוטנהאם	10	18–16	14
13. קובנטרי	10	18–21	12
14. ווסטהאם	10	11–5	11
15. אסטון וילה	10	14–11	10
16. וימבלדון	9	12–7	9
17. שפילד וונסדיי	9	17–11	9
18. לסטר	10	21–13	9
19. ק.פ.ר	10	18–13	7
20. איפסוויץ'	9	17–9	7
21. קריסטל פאלאס	10	14–6	7
22. אברטון	10	22–7	3

פרנקפורט כפתה 3–3 במינכן

בון (רויטר). פרנקפורט הצליחה לכפות תיקו 3–3 דרמטי על באיירן מינכן באיצטדיון האולימפי לעיני 63 אלף צופים. תומאס דול, שעבר השבוע לפרנקפורט מלאציו רומא, בישל את השער הראשון וכבש את השני כשפרנקפורט הובילה פעמיים. באיירן עלתה ל־3–2 אחרי שערים של ויינה וסומר, אך סלובודן קוסלובוביץ' השווה בדקה ה־86, כשיופ היינקס, מאמן פרנקפורט ובעבר מאמן באיירן מינכן, מאושר על הספסל.

גם שתי המובילות סיימו את משחקיהן בתיקו: דורטמונד ב־0–0 בחוץ נגד קרלסרואה, ואילו ורדר ברמן 2–2 בבית נגד פ.צ. קלן. המבורג החמיצה הזדמנות להעפיל ולהגיע למקום הראשון בליל שבת, כשהובסה 3–0 בידי הפתעת העונה, פרייבורג, שעלתה למקום השלישי.

שאר התוצאות: בוכום – מינכן 1860 2–2; דרזדן – קייזרסלאוטרן 1–0; שאלקה 04 – שטוטגרט 1–1; מנשנגלאדבך – דואיסבורג 1–1; לוורקוזן – אורדינגן 0–1.

● בלגיה: אנטוורפן, קבוצתו של איציק זוהר, הובסה 3–0 במגרשה על ידי ליארסה. שאר התוצאות: סרינג – אנדרלכט 1–1; סט. טרויידן – אקרן 0–4; שארלרואה – סרקל ברוז' 0–2; סטאנדרד ליאז' – גנט 0–2; מולנבק – אוסטנדה 1–1; בורן – פ.צ. ליאז' 5–4; מכלן – לומל 0–1.

● פורטוגל: פורטו ספגה הפסד ראשון העונה, 2–1 לבוארטים. בנפיקה שב הפסידה, 1–0 לגיל ויסנטה משער בדקה ה־90 וירדה למקום השביעי. באוראישטה ניצחה את סלגואירוש 1–0. הצמרת: פורטו 11, ספורטינג 11 (משחק חסר), באוראישטה 9.

● הולנד: רודה – ספרטה 1–0; פ.ס.וו – הארלם 3–1; ברדה – דורדרכט 1–1.

● ארגנטינה: בוקה ג'וניורס ניצחה בבעיטות הכרעה מ־11 מטרים את ריבר פלייט (5–4) ועלתה לחצי גמר הסופרקופה. בתום 90 דקות היתה התוצאה 1–1. בחצי גמר הסופרקופה: סאו פאולו – בוקה, קרוזיירו – אינדפנדיינטה.

● מוקדמות אליפות אפריקה: דרום אפריקה ניצחה את מאוריציוס 1–0 משער של שחקן לידס פיל מאסינגה. עוד תוצאות: מצרים – טנזניה 5–1; מאוריטניה – גינאה ביסאו 1–1; אלג'יריה – סודאן 1–1; אוגנדה – אתיופיה 4–1; מלאווי – זימבבואה 1–3; זאמביה – מאלי. מדגסקר לא הופיעה למשחק נגד זמביה והודיעה על פרישה.

הליגה הגרמנית

1. דורטמונד	9	18–25	14
2. ורדר ברמן	9	11–18	14
3. פרייבורג	9	11–19	12
4. באיירן מינכן	9	14–20	12
5. המבורג	9	10–15	12
6. קרלסרואה	9	14–19	11
7. קייזרסלאוטרן	9	12–16	11
8. לוורקוזן	9	15–19	10
9. מנשנגלאדבך	9	13–17	10
10. שטוטגרט	9	17–17	10
11. שאלקה 04	9	12–11	8
12. דרזדן	9	14–11	8
13. פרנקפורט	9	16–10	8
14. אורדינגן	9	13–8	6
15. פ.צ. קלן	9	21–14	6
16. בוכום	9	14–10	5
17. מינכן 1860	9	19–7	5
18. דואיסבורג	9	20–7	2

עונש כבד למילאן: הפחתת 2 נק' ו־2 משחקי רדיוס

בגלל השלכת בקבוק על שוער זלצבורג. מילאן תערער. קזינו דורשת ניצחון טכני

רומה (רויטר). אלופת אירופה מילאן, הענשה בהפחתת שתי נקודות ובשני משחקי רדיוס, בעקבות השלכת הבקבוק על שוער קזינו זלצבורג, אשר קרסה, לפני שבועיים וחצי. ועדת המשמעת של אופ"א קבעה כי לא יהיה משחק חוזר, אך הורידה ממאזנה של מילאן שתי נקודות ושלחה אותה למקום האחרון בבית. שני משחקי הבית של הקבוצה יערכו לפחות במרחק 300 ק"מ ממילאנו.

אף אחת מהקבוצות לא היתה מרוצה מההחלטה. מילאן הודיעה מייד כי תערער על העונש המחמיר ואילו זלצבורג אמרה שתשקול ערעור אף היא. האוסטרים דרשו ניצחון טכני במשחק. ועדת המשמעת, בישיבה מיוחדת, קבעה כי פציעתו של קונראד "לא שינתה את מהלך המשחק" ולכן השאירה את התוצאה על כנה אך הפחיתה ממילאן נקודות. זלצבורג נקנסה ב־10,000 פרנקים שוויציים בגלל שאוהדיה הדליקו זיקוקים בסן סירו.

ראשי קזינו אמרו, כי ההחלטה עוזרת לשתי הקבוצות האחרות בבית, אייאקס וא.א.ק אתונה, מכיוון שהן לא תשחקנה במילאנו. "קיבלו את הטענות שלנו, אך לא קבלנו מה שמגיע לנו", אמר נשיא הקבוצה רודולף קוספנר.

ההחלטה היא מכה קשה למילאן, שהיתה מוכנה לקבל משחק חוזר, בהיותה בטוחה בניצחון נוסף על זלצבורג. אחרי ההפסד באוסטריה והורדת הנקודות, נראה מצבה של מילאן קשה. אייאקס מובילה עם 4 נקודות, לפני א.א.ק וקזינו עם נקודה לכל אחת ומילאן עם אפס נקודות.

קרית גת עלתה לראש הטבלה

שישה שחקנים הורחקו המחזור החמישי, ארבעה מהם במשחק בחדרה. מתחילת העונה הורחקו 25 שחקנים. הפסד בכורה העונה למכבי יפו

מאת משה הרגעש

לראש הטבלה עלתה במפתיע מכבי קרית גת שרק השנה עלתה לליגה הארצית. היא ניצחה 3–0 במגרשה את נס ציונה שממשיכה לסגור את הטבלה. לחילופים בפיסגה גרמה הפועל חדרה שניצחה 1–0 את מכבי יפו שהוליכה ערב המחזור וספגה הפסד ראשון. במשחק זה הורחקו ארבעה שחקנים: שני הביתיים ניסים גדרי מחדרה ונידאל מוד מיד ויוסי בילו מיפו.

שני הרחקות נוספות היו במחזור החמישי. אריק שריקי משמשון שהבקיע שער ביזו ועיד יונאי מכפר סבא (צוגב שני) שהבקיע את שני השערים לקבוצתו. סה"כ הורחקו שישה שחקנים במחזור אחד – שיא חדש ששמר על ממוצע של חמש הרחקות מדי מחזור מפתיחת העונה. בכל אחד משלושת המחזורים הראשונים הורחקו חמישה שחקנים ובמחזור הרביעי ארבעה שחקנים. סה"כ 25 מורחקים.

הפועל טייבה היא היחידה שעדיין לא נוצחה, אך גם לא ניצחה ובמאזנה חמישה תיקו.

הפועל חדרה – מכבי יפו 1–0 (0–0)

● השער: ניסים גדרי (64) ● המצטיין: יצחק ברדגורה (הפועל חדרה). ● שופט משה אהרון, 1,000 צופים, בחדרה.

יאסר מואסי

מכבי קרית גת – ס.ב. נס ציונה 3–0 (0–0)

● השערים: ביד לוין (52), משה סבג (75), יוסי אביטן (88).

● המצטיין: פטריסיו סייג (קרית גת) ● שופט סולטן גאוסי, 1,000 צופים, בקרית גת.

הליגה הארצית

1. קרית גת	5	9–13	9
2. הפועל חדרה	5	7–10	9
3. הכח רמת גן	5	7–11	8
4. הפועל כפ"ס	5	9–12	8
5. הפועל אשדוד	5	6–9	8
6. מכבי יבנה	5	7–9	8
7. מכבי יפו	5	3–4	8
8. הפועל לוד	5	7–7	7
9. הפ. אשקלון	5	8–5	7
10. הפועל י־ם	5	8–8	6
11. הפועל בת ים	5	7–7	6
12. שמשון ת"א	5	5–5	6
13. הפועל טייבה	5	7–7	5
14. קרית שמונה	5	9–6	5
15. הפועל ר"ג	5	11–5	2
16. נס ציונה	5	11–3	2

מלך השערים

1. ניסים גדרי (הפועל חדרה) 6
2. יניב עופרי (שמשון ת"א) 5
3. גיל סספורטס (קרית גת) 4
–. דוד בר כליפא (יבנה) 4
–. ואלרי קודלבצקי (כפ"ס) 4
–. יוסי גודרנה (בת ים) 4

משחקי המחזור הבא

מכבי יפו – הפועל אשקלון
הפועל לוד – הפועל ירושלים
קרית שמונה – הפועל טייבה
הפועל רמת גן – הפועל בת ים
הפועל כפר סבא – מכבי יבנה
נס ציונה – הכח רמת גן
הפועל אשדוד – קרית גת
הפועל חדרה – שמשון ת"א

הכח רמת גן – הפועל כפר סבא 2–2 (2–1)

● השערים להכח: אלון יצחקי (33), אופיר בן חיים (85, עצמי) ● לכפר סבא: ניר יונאי (20, 26) ● המצטיין: גבי ספיר (כפר סבא) ● שופט יעקב מרידה, 1,500 צופים, בכפר סבא.

יוסף חבס

שמשון ת"א – הפועל אשדוד 1–1 (0–0)

● השער לשמשון: יניב עופרי (52) ● לאשדוד: גו'צה סבקצ'אבה (80, מ־11 מ') ● המצטיין: יניב עופרי ● שופט דוד דמרקה, 1,000 צופים, במבטש בגבעתיים.

מכבי יבנה – הפועל רמת גן 1–2 (0–0)

● השערים ליבנה: ג'קי צרפתי (79), מירוסלאב ניקוליץ' (87) ● לרמת גן: פטר סרבין 70 ● המצטיין: מירוסלאב ניקוליץ' ● שופט אריק ויימוביץ', 500 צופים, ביבנה.

יצחק פרי

הפועל בת ים – הפועל קרית שמונה 1–1 (0–0)

● השער לבת ים: יוסי גודרנה (52) ● לקרית שמונה: לירון בסיס (71) ● המצטיין: סאלכי סה ראויביץ' (קרית שמונה) ● שופט אבי פרינץ, 1,000 צופים, בבת ים.

הפועל טייבה – הפועל לוד 1–1 (1–0)

● השער לטייבה: דניאל דר מינסקי (66) ● ללוד: עומר שיטרית (22, מ־11 מ') ● המצטיין: קסטל סלומון (הפועל טייבה) ● שופט ויקטור בוסקילה, 1,000 צופים, בטייבה.

יאסר מואסי

הפועל ירושלים – אשקלון 1–0 (0–0)

● השער: אייל אברהמי (78) ● המצטיין: שלומי רניגו (הפועל ירושלים) ● שופט שמואל שטיית, 1,500 צופים, באצטדיון טדי.

ליגה א': מכבי עכו ומרמורק במקום ה־1

במחוז צפון ממשיכה להוביל מכבי עכו עם 6 נקודות משלושה משחקים. התוצאות: מכבי עכו – הפועל סכנין 4–0 (3–0), בני טבריה – הפועל כפר קמא 3–0 (1–0), הפועל גבעת אלונה – הפועל נצרת עילית 0–0, מכבי שפרעם – מכבי אור עקיבא 1–1 (1–0), מכבי אל־ני נצרת – מכבי עפולה 0–0, הפועל אום אל פאחם – מכבי עוספיה 2–2 (2–1), מכבי חדרה – הפועל טירת הכרמל 3–0 (0–0), מכבי תמרה – הפועל עכו 2–0 (0–0).

במחוז דרום עלתה הפועל מרמורק למקום הראשון עם 6 נקודות בעקבות תיקו 0–0 של בית"ר באר שבע שהוליכה ערב המחזור. המשחקים: הפועל אור יהודה – הפועל באר יעקב 3–0 (1–0), הפועל יהוד – מכבי רמת עמידר 0–0, הפועל דלית אל כרמל – הפועל כפר שלם 0–0, מכבי שעריים – בית"ר באר שבע 0–0, בית"ר רמלה – הפועל מרמורק 2–0 (1–0), הפועל צעירי יפו – הפועל קרית מלאכי 1–0 (0–0), לזרוס חולון – הפועל מרחבים 2–0 (1–0), הפועל יהוד – הפועל קרית אונו 1–1 (0–0).

באנט מתבססת בפסגה לאחר 3–0 על לאנס

פאריס (רויטר). נאנט ממשיכה להוביל ולהרשים בצרפת. שלושם ניצחה 3–0 את לאנס כשמטריס לוקו כובש צמד וקלוד מאקללה מוסיף שער בדקה ה־90.

נאנט לא נוצחה מאז פתיחת העונה, 13 משחקים, וממשיכה להוביל בפער של שלוש נקודות לפני ליון. ליון ניצחה את רן 3–0 כשהחלוץ הצעיר פלוריאן מוריב כובש צמד.

סן דניזו ירדה למקום החמישי אחרי הפסד 3–2 לקאן. ליגולה העלה את סן דניזו ליתרון בעצירת 11, בדקה ה־60, אך קאן כבשה שלושה שערים בתוך עשר דקות (70 – 80) ו־ואלדו הצליח רק לצמק בדקה ה־89.

שאר התוצאות: אוקזר – מרטיג 0–3; שטרסבורג – מרשי 3–2; באסטיה – בורדו 0–0; ליל – ניס 0–1; מץ – לה האבר 2–1; קאן – מונפלייה 1–0. היום: מונאקו – פס. אמיין. צמרת הטבלה: נאנט 29, ליון 26, קאן 23, אוקזר 21, סן דניזו 21, שטרסבורג 21.

קלהון: שפר יגיע לישראל שלושה ימים לפני המשחק נגד טורקיה

תשובת איגוד הכדורסל למאמן קונטיקט: לא מקובלת הפרת ההבטחה לפיה ישוחרר יומיים קודם – לפתיחות האימונים למוקדמות אליפות אירופה

מאת אלי פרוסי ואריה ליבנת

ג'ים קלהון, מאמן מכללת קונטיקט, הודיע בסוף השבוע לראשי איגוד הכדורסל כי דורון שפר יגיע לישראל ב־6 בנובמבר, שלושה ימים בלבד לפני ההתמודדות נגד טורקיה במוקדמות אליפות אירופה.

האיגוד ישלח היום מברק לקלהון בו תודיע לו כי לא מקובלת עליה הפרת ההבטחה שהתקבלה בין האיגוד לבינו בעת שהותו בארץ במהלך הפיינל־פור לפיה ישוחרר שפר ב־4 בנובמבר, מועד פתיחת מחנה האימונים המסכם לשלושת משחקי הנבחרת במוקדמות (טורקיה, צ'כיה וספרד).

הנבחרת תתכנס מחרתיים בהרצליה למחנה אימון. ביום רביעי (18.00) תשחק נגד בני הרצליה.

לנדאו לוחץ להחזיר את קימלמן להרצליה

למרות ניצחון הליגה של בני הרצליה ביום ראשון על הפועל חיפה, עדיין קיים אי שקט מסויים בקבוצה. מקורבים לקבוצה טענו שראש העיריה, אלי לנדאו, לוחץ להחזיר לעבודה את עודד המאמן חיים קימלמן, שפוטר בשבוע שעבר בעקבות ראיון למקומון.

במסגרת הלחץ רווח, כי לנדאו הטיל וטו על מינוי עודד מאמן חדש לקבוצה, וכך לא אושר מינויו של עופר ברקוביץ. הנהלת הקבוצה, בראשות זאב מאוטי הכחישה מידע זה. "אנשים מכביאים דברים במטרה להזיק לקבוצה. קימלמן בסך הכל הגיש לראש העיר מכתב, שבו הוא מתנצל על דבריו".

רמי היפש

הבקרה התקציבית מתנגדת לורשיצקי

יריב ורשיצקי, מאמן א.ס. רמת השרון, הדריך את קבוצתו במשחק נגד מכבי הוד השרון במחזור הרביעי בלאומית ב', מתוך להתמודד המגרש. הסיבה לכך היא שחוזהו ברמת השרון לא אושר על ידי הרשות לבקרת תקציבית.

יו"ר הנהלת הקבוצה, יוסי עזר, אמר כי אינו יכול לאשר את החוזה עד בדיקה מחודשת, לפי מאמן הקבוצה. הוא הוסיף כי חוזהו של ורשיצקי נחתם עם ההנהלה הקודמת.

רמי היפש

● הגליל העליון ניצחה אמש במשחק אימון את מכבי רמת גן 99–90 (58–42). לגליל: הון 26, קסט 19, די 18, דוויר 16, ליף 11. לר"ג: יובנקס 30, ריבליס 24, סטרותרס 19, ברוקס 11.

תורה שרייבר

● מכבי רחובות מלאומית ב' פיטרה ביום שישי את מאמנה אריק בריאלובסקי, בעקבות ההפסד הביתי למגדל העמק 92–98, וחילוקי דעות בעניין החלפת הזר הגבוה, בוב וילסון. הנהלת רחובות עדיין לא החליטה מי יחליף את בריאלובסקי. המועמד המועדף הוא מוטי ארואסטי, שאימן בהצלחה את הקבוצה לפני שלוש שנים. בינתיים מאמן את הקבוצה עוזר המאמן, רונן צוקרמן.

ערן להב

בלאט חווה בהפסד קאסרס לריאל מדריד 80–63

דייויד בלאט, עוזר מאמן הפועל גליל עליון, חווה ביום שישי בהפסדה של קאסרס, יריבת הקבוצה בסיבוב השלישי בגביע קוראץ, במדריד 80–63 לריאל, יריבת מכבי ת"א. סאבוניס 21 ואנטוניו מארטין 20, בלטו בריאל. לקאסרס: אילייץ' 12.

הגבורה בבדאלונה, הובילה הפסד ראשון לברצלונה 98–84, במחזור התשיעי בליגה. ג'ורדי ויאקמפה קלע 33 נקודות לבדאלונה. גנאר פרקוביץ' שותף שש דקות ולא צבר נקודות.

טאוגרס, יריבת הפועל ירושלים, נוצחה בסוויליה 77–87. מרסלו ניקולה 25 ולימיר פראור ביץ' 20, בלטו בטאוגרס.

הצמרת: 1. ברצלונה 17 נקודות; 2–3. סוויליה ומלאגה 16; 4–5. ריאל מדריד ויאדוליד 15.

אלי פרוסי

הפסד נוסף לבולוניה ניצחון לסקאוליני

ביירקס ורונה הפילה לראש טבלת הליגה האיטלקית, אחרי שהנחילה הפסד ראשון העונה 78–76 לסטפאנל מילאנו, במחזור השביעי בליגה. קאג'יבה וארזה הדהימה כאשר ניצחה בבולוניה 92–93 את האלופה באקלה. סקאבוליני פזארו, יריבת מכבי ת"א, ניצחה במונטקאטיני 88–80.

תוצאות אחרות: טרייסטה – רג'יו קלאבריה 82–78, בנטון טרוויזו – סיינה 76–69, פילודרו בולוניה – רג'יו אמיליה 85–75, רומא – פיסטויה 81–78.

● פאוק סלוניקי, יריבת מכבי תל אביב ב־27 באוקטובר, ניצחה אמש בפיראוס את אפולון 74–67 (36–34), במשחק רווי מהמחזור הראשון. לפאוק: קורפאס 20, גלאקטוס 18, לאמפלי 13 (17 ריב'), בודרוס 10, סאביץ' 10.

● סרגיי באזארוויץ', הרכז של נבחרת רוסיה, חתם בשבוע שעבר באטלנטה הוקס.

● וינסטון קריים, שנבחן לפני שבועיים בגליל עליון, הוחתם בגראוולין מצרפת.

השבוע בכדורסל

היום

● שמינית גמר גביע המדינה, גומלין (20.30): מכבי ירושלים – מכבי הוד השרון (שופטים: דגן חיימן, 87–82 במשחק הראשון); בני הרצליה – מכבי חדרה (חלצר ומרדר בסקי, 80–91); הפועל חולון – הפועל גבת (אבו־עריב וסולע, 73–101); הפועל ת"א – מכבי חיפה (ברגמן ומיכאלי, 104–76).

יום שני

● שמינית גמר גביע המדינה, גומלין (20.30): הפועל גבעתיים – הפועל אילת (וילברבורג ודיינ'ש, 91–88, שידור ישיר בכבלים); הפועל ירושלים – מכבי ראשל"צ (וייזנביץ ולוי, 83–89).

יום שלישי

● הליגה לנשים, מחזור 8.
● לאומית ב', מחזור 5.

הפועל ראשל"צ הודחה בשוויץ 13–18

וינטרטור עלתה בזכות שערי חוץ לשלב הבא של גביע אירופה בכדוריד לאלופות. הפסד גם למכבי ראשל"צ, 27–22 בדנמרק, בגביע מחזיקות

מאת אפי רוזנברג והדני בראון (דנמרק)

ערב של כישלונות היה אמש לקבוצות הישראליות שהשתתפו בגביעי אירופה השונים בכדוריד. האלופה, הפועל ראשון לציון, הודחה מגביע אירופה לאחר שנוצחה בשוויץ בידי קבוצת וינטרטור 18–13 (12–6). במשחק הראשון בישראל ניצחה ראשל"צ את האלופה השוויצרית 25–20, הפרש שערים זהה לזה שבו נוצחה אמש, אבל וינטרטור עלתה בזכות שערי החוץ.

● להפועל ראשל"צ: ש. כהן 4, מימון 4, ורמולין 2, יפה 1, טאבאצ'וק 1, אלוני 1.

מכבי ראשון לציון החמיצה אתמול הזדמנות נוחה לניצחון בדנמרק, בגביע אירופה למחזיקות גביע. יריבתה ג.ו.ג. גודמה, סגנית אלופת דנמרק שהופיעה בעונה שעברה בגמר גביע אירופה למחזיקות גביע, ניצלה לבסוף את ביתיותה וניצחה 27–22 (13–11). משחק הגומלין יהיה הערב ברנב־רק, לאחר שראשל"צ ויתרה על ביתיותה.

הדנים ניצלו את חוסנם הפיזי ורוחם, והבקיעו שערים רבים בהתקפות מתפרצות. הם פתחו את שתי המחציות ביתרון גבוה, נתון שסייע להם לבצע בסיום.

ביתרון 8–2 לדנים הצליחה ראשל"צ, למרות חולשת הזר קונסטנטין ולגוב, לצמצם עד ל־13–11 במחצית, בזכות יכולת טובה של השוער גיא פרום. הדנים פותחו את המחצית השניה במטח של עשרה שערים לעומת שער יחיד של ראשל"צ ועלו ליתרון 23–12. אבל שחקני מכבי הצליחו לצמק שוב, הפעם בזכות יכולת טובה של השוער השני, טל לביא, וניצול מקסימלי של זריקות עונשין מ־7 מטרים בידי דוד עמר.

● למכבי ראשל"צ: עמר 9, אילדיס 4, רוטנברג 2, קיד 2, ולוגוב 2, ברקסייה 2, סגל 1.

● לגודמה הרבו להבקיע: יעקובסן 9, בוריסט 8.

רעננה הודחה בבית

מכבי רעננה הודחה אמש מגביע אירופה לערים, לאחר שנוצחה בקיבוץ רמת הכובש בידי קרבינה מצ'כיה 20–19 (10–10). במשחק הראשון בצ'כיה ניצחה קרבינה 20–14. אתמול הבקיעו לרעננה: דיין 8, אהרונוביץ 5, רובין 3, גנרניק 2, מסגלוב 1.

מחזיקת הגביע הפועל בת ים עלתה לרבע הגמר בכדורעף

מאת אריה ליבנת

מחזיקת הגביע בכדורעף, הפועל בת ים, ניצחה בביתה את הפועל קרית אתא 3–0 (15–4, 15–6, 15–13) בשמינית הגמר ותשחק ברבע הגמר (22 בנובמבר) נגד הפועל הצור מלאומית ב' שניצחה את מכבי עוספיה 3–0 (15–9, 16–14, 15–17).

במפגש לאומי נוסף הביסה מכבי תל אביב בביתה את מכבי הרצליה 3–0 (15–4, 15–3, 15–1) ותתמודד ברבע הגמר עם הפועל המעפיל שניצחה את מכבי קרית ביאליק בחוץ 3–0 (15–12, 15–9, 15–4). הפועל מטה אשר, שניצחה בחוץ את מכבי פתח תקוה 3–0 (15–6, 15–6, 15–2) תתמודד ברבע הגמר עם הפועל כפר סבא שניצחה בחוץ את מכבי כפר הנביביה 3–0 (15–8, 15–11, 15–5). הפועל מטה אשר ב', שניצחה בחוץ את הפועל כרמיאל 3–0 (15–8, 15–2, 15–6) תפגוש ברבע הגמר בהפועל העמקים שניצחה בחוץ את הפועל העוגן 3–0 (15–7, 15–8, 15–5).

● מחזור ראשון בליגה לנשים: הפועל עמק חפר – הפועל נוה שאנן 3–0; קרית חיים – הפועל בת ים 3–0; הפועל כפר סבא – אס"א באר שבע 3–0. האלופה, הפועל מטה אשר היתה חופשית.

קראסנוב וברוק בין המומלצים להופעה באוניברסיאדה ב־'95

נבחרת הנשים בכדורסל, נבחרת הגברים בכדורעף והכדורמים, קופץ המוט רוני קראסנוב והשחיין יואב ברוק הם המועמדים העיקריים להשתתף באוניברסיאדה שתיערך בקיץ 1995 בפוקואוקה, יפאן.

טלוויזיה

ערוץ 1

22.00 ליגה איטלקית, שידור ישיר: טורינו – רומא.

ערוץ 2

16.30 גמר טורניר אייזנברג, שידור ישיר מרמת השרון: ויין פריירה – עמוס מנסדורף.

בצער רב אנו מודיעים על מותו של

גדעון הלוי

ההלויה תצא היום, יום ראשון, י"א חשון תשנ"ה (16/10/94) מבית ההלויות בסנהדריה להר המנוחות בשעה 11:00.

יושבים שבעה בבית המנוח, רח' אלוף שמחוני 5 ירושלים.

אבלים: אשתו: חנה פרנק הלוי
בנו: זיו הלוי

אנו מודיעים בצער על פטירת חברנו, השחקן

אלברט בן־צבי (הירשהורן) ז"ל

שהלך לעולמו ב־25.10.94 בפילדלפיה, ארה"ב
והיה שותף מכור, נאמן וצנוע מאז תקופת התהוותו של "התיאטרון הקאמרי".
יהא זכרו ברוך.

תיאודור (מאיר) ביקל, ארה"ב
עמנואל בן עמוס, ארה"ב
גרשון קליין, גרמניה
מרדכי בן־זאב, חיפה
בתיה לנצט, י־ם
יוסף מילוא, י־ם

יקירתנו

חיה כרמיל

(לבית רוזנברג) איננה

ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון, י"א חשון תשנ"ה (16.10.94) בשעה 15:00 בהר המנוחות בירושלים ותצא מבית ההלוויות ברחוב שמגר.

השבעה בבית המנוחה

בתה וחתנה: שולי ועמירם קלאוס
בתה וחתנה: ריבי ויוסי דנקנר
נכדיה: ניר, אורית, רוני, אייל ודרור
אחותה: מרים רבזון
אחיה: יוסף נרד

במלאת שלושים למותה הטרגי של יקירתנו

סבינה מיכלוביץ

נעלה לקברה לגילוי המצבה ביום שלישי 18.10.94 נפגש בשעה 11:00 בכניסה לבית הקברות גבעת־שאול בירושלים

המשפחה

למשפחת ליף

משתתפים בצערכם על מות

דפנה ז"ל

עובדי
אוסקר גרוס

לתיקי ולעו"ד איתמר ליף

שכנינו היקרים

אבלים ודואבים באבלכם הכבד
על פטירת בתכם יקירתכם

דפנה

השכנים:
משפחת אוחנה — משפחת אורלי – קולין
משפחת גרנט — משפחת וינשטיין
גברת מקמל ומשפחת סופר ומשפחת רביד

ליעל נבט והמשפחה

אתכם באבלכם במות האב

ראובן נבט ז"ל

אי.בי.אי.
והחברים לעבודה

א"שרע: סוריה מתנגדת לנורמליזציה עם ישראל לפני נסיגה כוללת

שר הכלכלה המצרי יגיע לישראל בחודש הבא, לפי הזמנת חריש

מאת סוכנויות הידיעות

שר החוץ הסורי פארוק א־שרע אמר אתמול בביירות, כי נורמליזציה עם ישראל לפני נסיגה כוללת של ישראל מכל השטחים הכבושים אינה באה בחשבון. הוא הטיל את האשמה על ישראל בעיכוב חילוקי הדעות הנמשכים בין שתי המדינות. א־שרע דיבר בפני מסיבת עיתונאים לאחר פגישה עם נשיא לבנון אליאס הראווי, לו דיווח על השיחות שהתקיימו השבוע בדמשק עם שר החוץ האמריקאי וורן כריסטופר.

"בלתי אפשרי לכונן יחסי שלום לפני נסיגה ישראלית כוללת מהגולן, מדרום לבנון ומשאר השטחים הערביים הכבושים", הדגיש השר הסורי. הוא הטיל על ישראל "את האחריות לתהום המפרידה בין שתי המדינות". לדבריו, תהום זו ניתנת לגישור "אם הממשלה הישראלית תסכים לעיקרון של "אדמות תמורת שלום", אותו קיבלה בוועידת מדריד. "ברגע שזה יקרה, יצעד תהליך השלום צעד גדול קדימה", הוסיף.

א־שרע שיבח "את המאמצים הרציניים של ארה"ב לגשר על התהום בין סוריה לבין ישראל", בסיבוב האחרון של כריסטופר שהסתיים ביום חמישי. "אך ארה"ב צריכה ללחוץ יותר על ישראל כדי לקדם את תהליך השלום", הוסיף. כשנשאל על הראיון הראשון שנתן לטלוויזיה הישראלית, ציין א־שרע כי מדובר במחווה רצינית מצד סוריה לכינון שלום כללי, צודק ויציב. "סוריה רצתה להביע את שאיפתה לשלום בפני דעת הקהל הישראלית, האמריקאית והעולמית", אמר.

שר החוץ הלבנוני פארז בואיז אמר כי "התקדמות במישור הסורי־ישראלי תהיה בעלת השפעה חיובית על תהליך השלום בין ישראל ללבנון".

שר הכלכלה המצרי מוחמד מחמוד ביומי יגיע לישראל ב־17 בנובמבר, לפי הזמנתו של שר המסחר והתעשייה מיכה חריש, הודיעה אתמול סוכנות הידיעות המצרית הרשמית מנא.

שני השרים יישבו בראש ועדה ישראלית־מצרית לשיתוף בינלאומי, הוסיפה הסוכנות. ועדה זו התכנסה בפעם השנייה ב־1993, לאחר 12 שנים בהן לא נערך כינוס מעין זה.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי, אבינו וסבנו היקר

אהרן (אלק) ספיר ז"ל

ההלויה תתקיים היום, יום ראשון, י"א בחשון תשנ"ה – 16.10.94 בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין שדה יהושע (כפר סמיר), חיפה
נפגשים ע"י שער מס' 3

המשפחה האבלה

מודיעים בצער רב על פטירת אבינו וסבנו

יעקב שביט

ההלויה תתקיים היום יום א' 16.10.94 בשעה 15.00
בבית העלמין רמות השבים

הבנים: יוסי, אודי, ירון
ובני משפחותיהם

במלאת 4 שנים לפטירתה של יקירתנו האהובה

כרמלה טל ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום חמישי ט"ו בחשון 20.10.94
בשעה 4:00 אחה"צ בבית העלמין בסביון.

המשפחה

בצער עמוק אנו מודיעים על פטירתו
בשיבה טובה של אהובנו

יצחק (זקי) תג'ר ז"ל

האבלים: אשתו: רוזה תג'ר (לבית אנג'ל)
בנו: שלמה תגר ובני ביתו
בנו וכלתו: עמי וטליה אתגר (תג'ר)
נכדיו: ירון, עודד אורי ונועה

ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון
ה־16.10.94 (יא' חשון, תשנ"ה)
בשעה 15:00, בבית־העלמין בסנהדריה, ירושלים.

השבעה בבית תג'ר, רח' בית־הכרם 9, ירושלים

אתמול במחול / רות אשל

רמה גבוהה

קהל רב הגיע לתחרות הבינלאומית השנייה למחול בה השתתפו 14 מדינות. הפעם, בנוסף לפרסי הכוריאוגרפיה (15 אלף דולר) והרקדן המצטיין (15 אלף דולר) התווסף גם פרס הקהל (5,000 שקל).

ששת השופטים (המספר הזוגי עלול ליצור קשיים) הם: אר ווהב, מנהל בלט סקפינו ההולנדי; ז'אן פול מונטורי, מנהל פסטיבל מונפלייה; ריצ'ארד קרייגן שמנהל את להקת שטוטגארט עם מרסיה פיידה והישראלים הרקדנית רינה שיינפלד, המורה מירה זכאי וגדעון פז (יו"ר).

שלב ב' של התחרות כלל שש עבודות (מתוכן 5 הועלו בסוף השבוע) בהן כל להקה או יוצר העלו עבודה אחת או שתיים בהרכב קאמרי.

הרמה האמנותית השנה גבוהה באופן משמעותי מהתחרות הקודמת ויש בה גיוון, אולי בזכות היוצרים שהגיעו מהמזרח הרחוק (יפאן, קוריאה), ארצות מזרח אירופה (פולין, צ'כוסלובקיה, הונגריה) ודרום אמריקה (ברזיל).

להקות בולטות היו להקת המחול של הכוריאוגרף מריק בולודין שבשתי היצירות שלו יש רעננות, הומור ואופטימיות שמזכירים את פול טיילור; להקת המחול של היוצרת ליה רודריגז (ברזיל) שבמחול "קאסר" שהציגה יש שימוש מעניין באלמנטים של פולקלור; להקת המחול הקוריאנית עם המחול Silences 2 של היוצרת אן ג'ונג ג'ין ונ'אנג אה סוך שניחן בתנועה איטית, מהפנטת וכבדה.

אבל ההפתעה הגדולה באמת היתה להקת אנג'ימה אימפריאל (ספרד) בשתי עבודות נפלאות. ביצירה eco de silenci יש הרימה ועוצמה רגשית. גם העבודות של היוצרים הישראלים ענת דניאלי (מחול "נשיקות") ורמי באר ("קורוסט" ו"חצות") בלטו ברמתן הגבוהה.

בתחום הביצוע, היו נפלאים הרקדנים המספרדים בכוס מורה ווירא'ן קאלאטי עם תנועה זורמת האנרגיה מהפנטת, וכן הרקדנים האנגליים.

כשל מבצעי

(סוף מעמוד 1א)

בעניין הטענה כי יש לנהל משא ומתן עם החמאס, כשם שנהלנו לבסוף מו"מ עם אש"ף – ההבדל המהותי הוא שאש"ף היה מוכן להכיר בקיומה של ישראל ולהתפשר עמה ואילו החמאס מדבר במושגים של הרס המדינה היהודית כבר האיסלאם. משום כך אין על מה לנהל משא ומתן ולהתפשר עמו. המשא והמתן על שחרור אסירים תמורת חטופים, נועד רק להמשיך בשיטה זו ולבצע לאחר מכן חטיפות נוספות.

אצל ראש הממשלה ושר הביטחון וכן בקרב ראשי מערכת הביטחון אין כל נטייה לשנות את התפיסה הקודמת, כי כל עוד קיימת אופציה צבאית לשחרור בני ערובה, אפילו תוך סיכון חייהם, הם יבכרו לבחור בדרך הצבאית. גישה זו נתפסת כעיקרון, למרות שברוב המקרים נפגעו רבים מבני הערובה, כמו במקרה של נחשון וקסמן.

יקירנו

יעקב שביט

נפטר

ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון י"א בחשון 16.10.94 בשעה 15.00 בבית הקברות הישן בהוד השרון (רמות השבים).

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים ליד ביתנו ברח' נוה רעים 10 רמת השרון.

אשתו אלישבע והמשפחה האבלה

למתי ודני

הדומים וכואבים את מותו ללא עת של

ניר פורז

יהי זכרו ברוך

טובית שלומי
ויורם דרורי

קואופרטיב "דן"
אבל על מות חברו הגימלאי

יחזקאל בכור ז"ל

ומשתתף בצער המשפחה.

דפנה

א י נ נ ה

ההלויה תתקיים היום, יום ראשון 16.10.94 בשעה 15:00 בבית העלמין נחלת יצחק, תל־אביב
נפגשים ליד השער

כואבים ואבלים:
עידו, אורלי ויוני אמגור
תקוה ואיתמר ליף
אריה אמגור
פני ואריה ליף
שלמה ליפשיץ
משפחות לוינשטיין ומגן

אחד מאנשי

(סוף מעמוד 1א)

נגיב, בן 37 מירושלים המזרחית שכר את הבית מקרובו, לקראת המבצע.

בזרוע הצבאית של החמאס נחשבו החטיפות של החיילים שחר סימני ואריה פרנקנטל שהסתיימו בהריגתם כבישלונות, משום שמלכתחילה היתה כוונה לנהל באמצעותם מיקוח לשחרור אסירים. במקרה אחד נפלט כדור מנשקו של אחד החוטפים ולכן הסתיימה החטיפה בהריגתו של סימני. במקרה השני החליטו החוטפים כי מישהו עוקב אחריהם ולכן מיהרו גם במקרה זה לרצוח את החייל.

משום כך, החליטו לתכנן הפעם את המבצע בקפדנות יתרה ולהעמיד בראשו את אחד מראשי הזרוע הצבאית, אבו תאלה. גם מפקד החוליה, שנהרג בפריצה, הוא תושב שכונת שייח רדואן בעזה ושמו סאלח ג'דאללה חסן מטרי.

למרות הריבוי היחסי של המשתתפים במבצע כולו, ברור כי החוטפים עשו מאמץ ניכר לשמור על מידור מרבי ביניהם. הם הקפידו, למשל, שלא לקיים כל קשר עם הזרוע המדינית של החמאס.

מדד ספטמבר

(סוף מעמוד 1א)

הדירה עלה ב־0.5%. בחודשים האחרונים מסתמנת האטה בקצב עליית מחירי הדיור.

סעיף החינוך, תרבות ובידור עלה ב־1.4%; סעיף התחבורה והתקשורת עלה ב־1.9%; סעיף הבריאות עלה ב־0.4% וסעיף אחזקת הדיור עלה ב־0.8%. סעיף ההלבשה והנעלה ירד ב־1.3%, וסעיף הריהוט וציוד לבית ירד ב־0.1%.

מדד המחירים הסיטונאיים עלה בספטמבר ב־0.6%, ומתחילת השנה ב־6.2%. מדד מחירי התשומות בבנייה ירד בספטמבר ב־2.7% ועלה מאז תחילת השנה ב־9.5%. הירידה במחירי התשומות בבנייה בספטמבר נובעת מהוזלה ליום עבודה ארוך בענף הבנייה, עם סיום הקיץ.

כלכלני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מסרו כי באוקטובר ישפיעו על המדד המשך העלייה במחירי הנסיעה באוטובוס, עלייה במחירי הגז ועלייה עונתית במחירי הלבשה והנעלה, עם פתיחת עונת החורף.

עמירם כהן מוסר: "לא יהיה יבוא עגבניות". כך אמר אתמול שר החקלאות, יעקב צור, בתגובה לידיעה כי התייקרות הירקות והפירות תרמה 0.3% מעליית המדד בספטמבר, וכי משרדו שוקל להיענות לתביעת שר האוצר להתיר יבוא עגבניות.

מחירי העגבניות הגיעו בימים האחרונים ל־5.80 שקל לק"ג בשוק הסיטונאי בתל אביב. מחירי הקישואים והמלפפונים הגיעו ל־6 שקל מחיר סיטונאי.

לדברי שר החקלאות, הסיבה לתנודות החדות במחירי הירקות היא המשבר שפקד את הענף לפני כחצי שנה כתוצאה מהסרת התכנון, וחרדת המגדלים מתחרות עם מגדלי האוטונומיה. לדבריו, מגדלים רבים לא זרעו ירקות באביב ובקיץ, ובחבל אשכול בלבד צמצמו שטחי העגבניות ב־1500 דונם.

שר החקלאות אמר כי משרדו מגבש תוכנית חדשה לטיפול במחירי הפירות והירקות. על פי ההצעה, בכל מקרה של ירידת מחירים מתחת לסף מסוים תתערב הממשלה באמצעות תמיכה בפינוי עודפים, במטרה לשמור על מחיר מינימום; בכל מקרה של עליית מחירים מעל סף מסוים, יאושר יבוא. שלשום נערכה פגישה בין שרי האוצר והחקלאות לדיון בהצעה זו.

רבין מתנה

(סוף מעמוד 1א)

רוב הפצועים סובלים מפגיעות של קליעים וכוויות בגפיים.

בפעולה נהרגו שלושת המחבלים אשר חטפו והחזיקו את נחשון וקסמן – חסן תייסיר נתשה, בן 22, תושב שכונת ראס אל־עאמוד שבירושלים; עבד אל־כרים בדר, בן 23, מהכפר אדראב; סלאח חסן ג'אדאללה בן 24 מחאן יונס. מחבל רביעי ואדם שסייע לחוליה נעצרו.

לאחר פעולת צה"ל בבירנבאללה הטיל רבין על יוסי גנוסר, מתאם הפעולות בעניין השבויים והנעדרים, לעדכן את ערפאת בפרטי האירוע. ערפאת הודה על הדיווח שקיבל. לאחר מכן, סמוך לחצות, קיים איתו רבין שיחה ארוכה, שבה מסר לו פרטים ודרש ממנו לפעול ביתר שאת נגד החמאס.

רבין שוחח לאחר מכן עם נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, ועם מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, שהתעניינו בפרטי הפעולה והביעו את תנחומיהם למשפחות החיילים שנהרגו. וקסמן היה אזרח אמריקאי.

במסיבת עיתונאים שבה נודע על כישלון הפעולה אמר רבין: "אני כראש ממשלה וכשר ביטחון נושא באחריות להחלטה על הפעולה שבוצעה נגד המחבלים שחטפו את וקסמן כבן ערובה לצורך מיקוח".

ראש הממשלה אמר כי "מדיניות הממשלה הנוכחית היא לפעול בשני צירים מקבילים: לקדם את השלום והבעת לנהל מלחמת חרמה נגד הטרור, אם מצד הפלשתינאים ואם מצד הלבנונים. זה טרור שתכליתו הריגת ישראלים, במגמה להביא להפסקה של תהליך השלום, בינינו לבין הפלשתינאים, בינינו לבין הלבנונים.

"התנסינו בפיגועי מיקוח לכל אורך הדרך מאז קמה המדינה. מטרת פיגועי המיקוח לתפוס ישראלי על מנת לאפשר שחרורם של מחבלים רבים, שהם רוצחים. כך, גם כשמדובר בחטיפתו של נחשון וקסמן על ידי החמאס, כדי להגיע לשחרור המרצחים של אותה תנועה ותנועות דומות הרוצות לרצוח ישראלים ולרצוח את השלום", אמר רבין במסיבת העיתונאים.

הוא ציין: "המדיניות שאני נקטתי הן כאיש צבא, הן כראש ממשלה הן כשר ביטחון, ועתה כשמדובר בפיגועי מיקוח היא כדי להחל: בכל מקום שבו יש אפשרות לפעולה צבאית, במיוחד בשטחי המדינה או בשטחים הנתונים בשליטתה, ההעדפה היא פעולה צבאית ולא משא ומתן.

"לא ראיתי לעצמי זכות מוסרית לא לצאת לפעולה צבאית במקרים של חטיפת ישראלים בשנים האחרונות כמו באנטבה או במלון סבוי, או בקיבוץ שמיר. הדגש על פעולה צבאית ושילמנו בקרבנות על כך."

רבין ובנו הגיעו אמש סמוך לשעה תשע בערב לבית משפחת וקסמן לביקור אבלים שנמשך כשעה. כמחצית מאות איש המגיעו מחוץ לבית המשטרה הרחיקה את המפגינים מהמקום. לבקשת ראש הממשלה לא הותר לאיש להיכנס לבית.

לאחר כשעה ורבע, יצאו השניים במהירות ועזבו את המקום. לדברי מקורבים הם ניהלו בבית שיחה קשה במהלכה הסביר ראש הממשלה לבני המשפחה את השיקולים שקדמו לניסיון השחרור של בנם ואת המניעים לעריכת הפעולה.

במהדורת החדשות של "קול ישראל" נמסר כי בני המשפחה ביקשו מן הרמטכ"ל וראש הממשלה, להסביר מדוע לא היה ביום שישי בערב מו"מ על שחרור של השייח יאסין בתמורה לשחרור של בנם. כמו כן, נמסר בשידור החדשות כי מתוגי המשפחה נשמעה ביקורת על דרך טיפולה של המשטרה לגבי היעדרו של נחשון וקסמן.

ארגון החמאס הפיץ אתמול בצהריים כרוז ברצועת עזה, שבו הוא מודיע כי אנשיו ימשיכו לבצע פיגועים וכן חטיפות חיילים. הכרוז קרא לרשות הפלשתינית לשחרר את כל העצורים חברי החמאס אשר נעצרו בשבוע האחרון ומודיע כי הוא ימשיך בשורת פיגועים נגד ישראל.

(ע"צ). מועצת הרשות הפלשתינית, שהתכנסה אתמול לאסיפה בעזה, פירסמה הצהרה בה מתחה ביקורת על ישראל, על כי השעתה את שיחות קהיר בעניין הבחירות הכלליות בשטחים.

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי שמעונים

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת ומסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה שמעונים מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר 7/258/03/1", המהווה שינוי לתכניות הבאות: 7/258/03 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: רהט שכונה 5 גושים 100228 חלקה מ' 1"10 עיקרי הוראות התכנית: יצירת מסגרת תכנונית להקמת מגרשי מגורים א' ושטח ציבורי פתוח להעברת קו מים על ידי שינויים ביעודי קרקע וקביעת הנחיות ומגבלות בניה. כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות. למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז הדרום רחוב התקווה 4 ת.ד. 68 בארשבע 84100 טל: 07-298414 המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, שמעונים חוות איבים ד.נ. שער הנגב ת.ד 50 טל: 051-899696 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנימוקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

שלום זמיר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום

דחף — קבלת מודעות דחופות 24 שעות
דיזינגוף 118 (מול כסית) 03-5239952 03-5246363
לבעלי כרטיסי אשראי ב־3 תשלומים
ירושלים 02-256335 | חיפה 04-676565 | תל־אביב 03-5601201

פרסום מודעות אבל עד חצות — רם
השרות שלנו ללא תוספת מחיר
03-5605591, 5605731 ובערב 03-5032969

קבלת מודעות אבל
-03-
5755555

הארץ
קבלת מודעות אבל
סניף ת"א טל' 03-5121212 פקס 03-6815859 עד חצות
סניף חיפה טל' 04-623166 פקס 04-670715 עד 16:00
סניף ירושלים טל' 02-254245 פקס 02-254249 עד 22:00
לקבלת מודעות אבל
טל': 6388489 פקס: 6388312

קבלת מודעות
177-022-3000
חיוג חינם — עד חצות

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
03-5661111
ובחיוג חינם
177-022-1516

מודפון
קבלת מודעות אבל 24 שעות ביממה
03-38 38 38

60 מיליון בעלי זכות בחירה נקראים להצביע בבחירות הכלליות המתקיימות היום בגרמניה

פרשנים: מידת הצלחתה של המפלגה הקומוניסטית לשעבר במזרח גרמניה עשויה לקבוע את דמות הממשלה הפדראלית החדשה

מאת יהודית וינקלר
שליחת "הארץ" בגרמניה

בון (מיוחד ל"הארץ"). בפעם השנייה מאז איחוד גרמניה נערכות במדינה בחירות כלליות לפרלמנט הפדראלי בבון, ו-60.2 מיליון בעלי זכות הצבעה נקראים להצביע ולקבוע מי תהיה הממשלה שתנווט בארבע השנים הקרובות את הגדולה במדינות אירופה.

ראו עמוד 2ב

תחזיות שפורסמו עם נעילת מסע הבחירות הרשמי מצביעות אמנם על יתרון של 5% למפלגתו הנוצרית דמוקרטית של הקאנצלר הלמוט קוהל (42%) לעומת הסוציאל־דמוקרטים, בראשות רודולף שארפינג (37%) – אולם על פי סקרים הנוגעים לאיחוד האפשרי בין מפלגות אלה לבין שותפותיהן הקואליציוניות קיים שוויון של 48% לשני המחנות.

מרבית הפרשנים הפוליטיים בגרמניה וכן המומחים במטות הבחירות של המפלגות סבורים שהקואליציה העתידית תיקבע על פי מידת הצלחתה בבחירות של המפלגה הקומוניסטית לשעבר במזרח גרמניה (PDS).

הקואליציה העתידית של הנוצרים־דמוקרטים בראשות הלמוט קוהל תורכב על ידו, אם אמנם יקבל את המנדט להרכיב קואליציה זהה לזו הנוכחית, בהשתתפות המפלגה הליברלית (FDP) בראשותו של שר החוץ קלאוס קינקל. מפלגה זו מתגרדת בסקרים על הגבול שבין חמישה לשישה אחוזים. מאידך, הסוציאל־דמוקרטים בראשות רודולף שארפינג עשויים להרכיב קואליציה עם הירוקים ובתמיכת הקומוניסטים לשעבר. שארפינג והבכירים הסוציאל־דמוקרטים חזרו עד הרגע האחרון על מחויבותם שלא להקים קואליציה עם הקומוניסטים לשעבר, אולם אין להוציא מכלל אפשרות שהאחרונים יתמכו בממשלת שארפינג מבלי שיהיו שותפים בה.

מסקרים אחרונים עולה, כי למפלגה הרפובליקאית הימנית קיצונית אין סיכוי לעבור את אחוז החסימה והיא תצבור לכל היותר 4%.

קוהל בן ה-64 מכהן כקאנצלר גרמניה מאז 1982, עת הצליח כריש האופוזיציה להביא להפלת ממשלתו הסוציאל דמוקרטית של הקאנצלר הלמוט שמידט בהצבעת אי אמון. רודולף שארפינג בן ה-46 מכהן מאז 1991 כראש ממשלת המדינה המחוזית ריינלנד פאלטינאט, בה הצליח להביס את הנוצרים־דמוקרטים לאחר 44 שנות שלטון רצוף.

בפרלמנט הגרמני 656 מושבים, כשעל מושביו מתמודדים ברחבי המדינה 3,925 מועמדים בכ-81 אלף אזורי בחירה. המחצית השנייה של המושבים שמורה למועמדים ברשימות ארציות.

האיגודים המקצועיים, שאיבדו בשנים האחרונות חברים רבים ומעמדם נחלש, מוסיפים באורח מסורתי לתמוך בסוציאל־דמוקרטים, אם כי אין זיקה ישירה ביניהם.

מסקרי הימים האחרונים מתברר, כי מידת שביעות הרצון מתפקודם של הקאנצלר וממשלתו מצד אחד ומתפקוד ראש האופוזיציה וסיעתו מצד שני היא כמעט זהה: קצת יותר ממחצית. מתשאלים הביעו חוסר שביעות רצון משניהם.

בבון מדברים יותר ויותר על קואליציה גדולה, שתורכב מהנוצרים־דמוקרטים ומהסוציאל־דמוקרטים, אם אמנם יתאמתו התחזיות לפיהן לאף אחת מהשתיים לא יהיה הרוב הדרוש להרכיב קואליציה עם מפלגות קטנות יותר. אחד מראשי הסוציאל־דמוקרטים, גרהארד שרודר, הודיע כבר על נכונותו לכהן כשר בממשלתו של הקאנצלר קוהל. משקיפים בבון לא מוציאים מכלל אפשרות תמריט של רוטציה בין קוהל לבין שארפינג בלשכת הקאנצלר.

היום מתקיימות גם בחירות לפרלמנטים מחוזיים בשלוש מדינות, מהן שתיים במזרח גרמניה לשעבר: מקלנבורג פורפומן ותורינגיה ובמדינת סאאר.

באירופה עוקבים בדריכות אחר מסע הבחירות בגרמניה, המעצמה הכלכלית המהווה יחד עם צרפת את ה"קטר" המוביל את האיחוד האירופי.

צלום: איי־פי
כרזות בעיר האמבורג עליהם מתנוססים דיוקנאות של מנהיגי שתי המפלגות הגדולות בגרמניה – מנהיג הסוציאל־דמוקרטים, רודולף שארפינג (מימין), ומנהיג הנוצרים־דמוקרטים, הלמוט קוהל

בעקבות שערוריית השחיתויות המזעזעת את מערכת השלטון

התפטר שר התעשייה וסחר החוץ של צרפת

התפטרות ז'ראר לונגה, יומיים לאחר מעצרו של שר התקשורת לשעבר, מגבירה את הפופולאריות של הסוציאליסט ז'אק דלור

מאת ניצן הורוביץ
שליח "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). צרפת עוקבת בדריכות אחר התמורות האחרונות בפרשת החקירות סביב שערוריות השחיתות של הצמרת הפוליטית־כלכלית, המזעזעות את מערכת השלטון. לאחר מעצרו בסוף השבוע של שר התקשורת לשעבר אלאן קאריניון, שהתפטר מכהונתו לפני מספר שבועות על רקע האשמות נגדו – מעצר ראשון מסוגו מאז הוקמה הרפובליקה החמישית – התפטר שלשום בלילה שר נוסף: ז'ראר לונגה, המחזיק בעמדת מפתח בתחום הכלכלי – שר התעשייה, סחר החוץ והדואר.

השר לונגה, המכהן גם כנשיא המפלגה הרפובליקאית (PR) וכנשיא מועצת אזור לוריין, מואשם כי "רכש" וילה מפוארת בסן־טרופה שבריביירה במחיר 2 מיליון פראנק, המחיר האמיתי לנכס שכזה הוא לפחות 4 מיליון פראנק. את הווילה רכש לונגה מחברת נכסים המעורבת בעסקים עם מפלגתו. החקירה בעניין לונגה קשורה בחקירה מסועפת ביותר בעסקת הלאנ־יידיר של המפלגה הרפובליקאית שמנהל השופט הנודע רנו ואן רויימבקי.

עד עתה סירב לונגה בעקשנות להתפטר מהממשלה למרות שהוא מעורב בסכומי עתק בשערוריית הכספים של מפלגתו. המפלגה הרפובליקאית משתייכת לברית המרכז־ימין UDF בראשות ואלרי ז'יסקאר־ד'אסטן ואנשיה הם מתומכיו המובהקים של ראש הממשלה אדואר באלאדור. כלפי חוץ הביעו חבריו למפלגה ולממשלה סולידריות ותמיכה, אולם מאחורי הקלעים הופעל עליו לחץ בלתי פוסק בעיקר מכיוון באלאדור. בפאריס דיברו אתמול על "הקרבתו" של לונגה, ולא הסתירו את אנחת הרווחה שנשמעה בסביבתו של באלאדור עם עזיבתו של לונגה שהפך בשבועות האחרונים למטרד של ממש.

מאות אישים במפלגות, בשלטון המקומי, ובחברות הגדולות המעורבים במתן שוחד וקבלת טובות הנאה נחקרים בימים אלה על־ידי המערכת המשפטית. בפאריס אומרים, כי צרפת נכנסת עכשיו למערבולת של טיהורים פוליטיים־כלכליים. ההשוואה לאיטליה מקובלת מאוד על מרבית המשקיפים בצרפת הטוענים, כי המצב בצרפת אף גרוע יותר מאיטליה, משום שהמערכת המשפטית הצרפתית אינה מסוגלת לטפל באופן יעיל בצמרת הפוליטית. חלק מהפרשיות קשורות באופן ישיר לבעלויות על אמצעי תקשורת ומעורבים בהן עיתונאים בכירים ודמויות טלוויזיוניות ידועות ופופולאריות.

בינתיים ממשיך הציבור להביע אמון בבאלאדור, אולם ההערכה היא כי אם גל השחיתויות יימשך תהיה לכך השפעה מוחצת על המערכת הפוליטית כולה ובמיוחד על הבחירות הקרובות לנשיאות. לראשונה הראו הסקרים בימים האחרונים שוויון בפופולאריות של באלאדור ושל ז'אק דלור, לאחר שעד כה הוביל באלאדור בהפרש ניכר. פרשיות השחיתות והמאבק המר בימין בין שיראק לבין באלאדור, מחזקים את כוחו של דלור היושב בינתיים בחיבוק ידיים ואינו עושה דבר. פרשנים פוליטיים טוענים כי אסטרטגיית ההמתנה של דלור הצליחה עד כה מעל ומעבר למשוער, ויריביו הם המכשירים את דרכו לנשיאות.

גורם נוסף הצובר כוח רב ועמדת השפעה הוא שר הפנים שארל פסקואה הנהנה מפופולאריות רבה בימין בשל היד התקיפה שלו בטיפול בפשע הבורים.

אתר הנצחה נחנך במחנה המעצר הגדול ביותר של משטר וישי בצרפת

מאת ניצן הורוביץ
שליח "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). בטכס רב־משתתפים נחנך שלשום אתר הנצחה במקום בו עמד מחנה המעצר הגדול ביותר של משטר וישי. הפרויקט הוקם על־ידי האמן הישראלי דני קרוואן בגורס בקרבת העיר פו שבחבל הפירינאים. באירוע הרשמי השתתפו השר הצרפתי לוותיקי המלחמה, פיליפ מסטר, חברי פרלמנט, אישים בכירים, וניצולי שואה מכל רחבי תבל. המחנה בגורס הוא אחד משלושת האתרים ברחבי צרפת בהם הוקם פרויקט הנצחה לרדיפת היהודים בתקופת השואה, על פי החלטת נשיא צרפת פרנסואה מיטראן. המחנה בגורס הוקם ביוזמה צרפתית עצמאית וכל העצורים בו נעצרו ונוהלו בידי המשטרה הצרפתית ללא כל מעורבות גרמנית.

מבין 65 אלף העצורים שהיו כלואים במחנה, הרוב היו יהודים ממוצא זר (גרמנים ואוסטרים ברובם) שאחר כך הועברו לידי הנאצים ושולחו למחנות ההשמדה.

המחנה בגורס הוקם כבר ב-1939 וראשוני הכלואים בו היו פליטים מספרד וחברי הבריגדה הבינלאומית שלחמו בכוחותיו של פראנקו. ב-1940 החלו להישלח למחנה יהודים רבים שנעצרו "באזור החופשי" של וישי על־פי מדיניות הרדיפה של ממשלת פטאן. במחנה היה עירבוב של עצורים, ומלבד היהודים והרפובליקאים הספרדים היו בו גם פליטים באסקים, צוענים, אנשי מחתרת צרפתים, "אלמנטים חברתיים שליליים" (כגון פרוצות), קומוניסטים, נתינים זרים ועוד.

המחנה היה ידוע לשמצה בשל התנאים הקשים ששררו בו. רבים מהעצורים מתו עקב הרעב והקור, והם קבורים בבית עלמין בקרבת מקום. הפרויקט של דני קרוואן כולל דגם בגודל טבעי של אחד מצריפי העץ שהיו במחנה, ממנו מוליכים פסי רכבת באורך של 200 מטר לרחבה מוקפת בגדר תיל ופנסים על עמודי עץ גבוהים. כל החומרים ששימשו להקמת הפרויקט הם אותנטיים משנות ה-40'.

הסופר המצרי נגיב מחפוז נדקר בקהיר, כנראה בידי פונדמנטליסטים

מאת גיא בכור
סופר "הארץ" לענייניים ערביים

הסופר המצרי נגיב מחפוז, חתן פרס נובל לספרות, נדקר שלשום על ידי אלמונים בקהיר. הוא נדקר בעורפו פעמיים ונלקח לבית החולים, משם נמסר כי מצבו יציב ונראה שלא בשקפת סכנה לחייו.

אף ארגון לא נטל על עצמו בינתיים את האחריות לניסיון ההתנקשות, אך בקהיר משוכנעים הכל כי גורמים איסלאמיים קיצוניים הם שניסו להרגו, וכי זהו ניסיון נוסף להפחיד את האינטלקטואלים החילוניים במדינה, שיצאו בגלוי נגד הפונדמנטליזם הקיצוני. אתמול הביע מנהיג תנועת "הג'יהאד האיסלאמי־בית אלמקדס", השייח הפלשתיני היושב בירדן אסעד ביוד תמימי, את תמיכתו בדקירת מחפוז, שאותו תקף בשל "הפריצות והכפירה" שבסיפוריו.

בשנה שעברה נרצח במצרים העיתונאי הסופר החילוני פרג' פודה, ומאז חיים סופרים ואינטלקטואלים רבים תחת הגנה ממשלתית. למחפוז – שבשנים האחרונות לא היסס להזהיר מפני האיסלאם הקיצוני, שאותו כינה "הרשע השואף לכלות אותנו" – לא היתה כל שמירה. הוא נהג להסתובב בגפו ברחובות קהיר. משטרת קהיר פתחה שלשום בחיפושים נרחבים אחר מבצעי ניסיון ההתנקשות, ונמסר כי רבים נעצרו. לכידת המתנקשים חשובה במיוחד לממשלת מצרים שכן מחפוז הוא אחד האישים המצרים הידועים בעולם, והידיעה על דקירתו דווחה בהרחבה בכלי התקשורת בעולם.

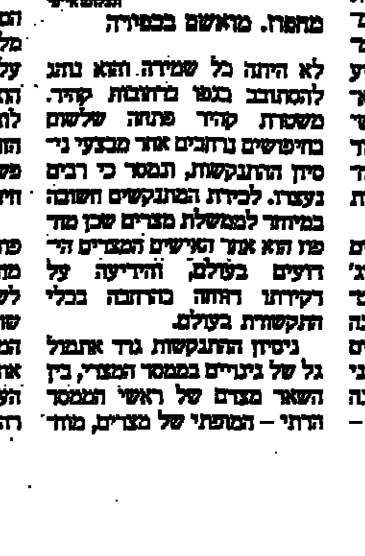
צלום: איי־פי
מחפוז. מאושפז בבירה

ניסיון ההתנקשות גרר אתמול גל של גינויים בממסד המצרי, בין השאר מצדם של ראשי הממסד הדתי – המופתי של מצרים, מוחמד סייד טנטאווי, והשייח אלאזהר גד אלחק. השניים יצאו נגד התופעה של התנקשות בשם הדת לכאורה. נשיא מצרים, חוסני מובארק, גינה אף הוא את הפיגוע, ושלח נציג אישי לבית החולים כדי לבקר את מחפוז, בן ה-83. גם שר הפנים של מצרים, חסן אלאלפי, האחראי על ביטחון הפנים, וראש ממשלת מצרים, עאטף סדקי, באו לבקר את הסופר בביה"ח. שני האחרונים חזו בעצמם ניסיונות התנקשות בחייהם מצדם של גורמים איסלאמיים קיצוניים.

מחפוז עצמו, אחד מאנשי הרוח המצרים היחידים, שתומך תמיכה מלאה בשלום עם ישראל ושומר על קשרים עמה, אמר אתמול, כי הוא מרגיש טוב. "אני מתפלל לאלוהים שהמדינה תיחלץ מנגע זה, מהפונדמנטליזם, כדי שאפשר יהיה להגן על שלום האזרחים, החופש ודת האיסלאם".

במצרים ציינו אתמול, כי מחפוז נדקר דווקא ביום שבו התפרסמה ההודעה על הענקת פרס נובל לשלום ליאסר ערפאת, וכאשר זה שהה במצרים. אחרים העריכו כי המסר בדקירה כוון בעיקר לערפאת, וכי מחפוז הוא שנדקר בשל העובדה שהוא מסתובב ללא שמירה וקל להתקרב אליו.

חייג
ואתה מנוי על
הארץ
02-254245-8
03-5121333/44
04-623166/7

Strudel שטרודל
קפה מסעדה וינאית
VIENNESE CAFE & RESTAURANT
ארוחות עסקיות 25–46 ש"ח בימים א'-ה' 12:00–16:00
אלנבי 1, מגדל האופרה, קומת המעצבים, טל. 662513

הודעות בעניין
תכנון ובנייה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המזרחי ת.ד. 453 טבריה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה בקשה להיתר בניה לתוספת מגורים בגוש 17573 חלקה 71 בכפר מנדא (חושן ואסקף) – על אי שמירת מרווח מינימלי מהגבול המערבי. ועל סך הכל אחוזי בניה מעל למותר. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך 14 יום מפרסום הודעה זו.

סעיד ע. חק
יו"ר הועדה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה רחוב ביאליק 3, חיפה טלפון מספר 04-356907

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: אלגליה ואפי שנטר לאשר תוספת בניה, מגיד, ביצוע שינויים תוך ניצול החלקה האחורית. ברחוב יוסף סמ' 25 חלקה 69 בגוש 10816, חיפה הבקשה כרוכה בשתן ההקלות הבאות: 1. עודף שטח בניה מעל למותר. 2. בליטה למרווח צדדי דרומי. אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה בתיק בנין, שמספרו בב' 51/3978/02 בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: יום ב'-ה' 08.00־11.30 יום ד' 15.00־17.00 המתנגד להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ד"ר י. חס
מהנדס העיר

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי עמק הירדן

הודעה בדבר אשור תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, בדבר אשור תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר ג/7073", השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: הר האושר גוש 15648 חלקות 2, 6, גוש 15648 ח"ח 1, גוש 15653 ח"ח 1, 2, 3, 18, 19, עיקרי הוראות התכנית: שימור ופיתוח אתר נופש עורפי "הר אשר" בהתאם להוראות של "תכנית מתאר ארצית חלקית לחופים ת.מ.א. 13, מרחב הכנרת וחופיה" תחום תכנון מפורט 3.6 קביעת אזורים ועתודות קרקע לשימושים שונים בתחומי התכנית קביעת תקנות המסדירות זכויות הבניה לשימושים המותרים לפי אזורים בהתאם להוראות התכנית. התוויית מערכת דרכים ואיתור שטחי חניה בהיקף הדרוש בהתאם לבינוי המתוכנן הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 4037 התשנ"ב עמוד 4495 בתאריך 03/09/92. התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית צפון וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה עמק הירדן וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

אפרים קריצלר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז צפון

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה1965 מרחב תכנון מקומי בקעת בית שאן

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה בקעת בית שאן מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר ג/ 7953", המהווה שינוי לתכניות הבאות: ת.מ.מ.2/ השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: ניר דוד (תל עמל) חלקי גושים 22842. עיקרי הוראות התכנית: תיחום שטח הפיתוח של כפר הנופש ניר דוד. שנוי יעוד השטח התחום משימוש חקלאי לשימוש תיירות, מחנה נופש, פיתוח. קביעת יעודים ושימושים והוראות לבנוי ופיתוח. כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון קרית הממשלה נצרת עילית 17000 טל: 06-508508 העתק ההתנגדות יומצא למשרדי הועדה המקומית, בקעת בית שאן מא"ז בקעת בית שאן 10800 טל: 06-538854 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקה ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אפרים קריצלר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז צפון

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן1990 וחוק התכנון ובניה, התשכ"ה1965 מרחב תכנון מקומי מטה אשר

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (3) לחוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן1990, ובהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה1965, כי במשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז צפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מטה אשר מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר ג/בם/232", המהווה שינוי לתכניות הבאות תכנית הנ"ל הינה הרחבה של שטח איזור המגורים של כפר מזרעה מצד מזרח והמהווה שינוי לתכנית שמספרה ג/7966 עם אישור תכנית זו יהיו הוראותיה עדיפות על סעיף 4 (ה) בחוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה) התשנ"א 1990 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: מזרעה גוש 18140 ח"ח 1, 3, 4, גוש 18144 ח"ח 5, 6, 12, עיקרי הוראות התכנית: שינוי האיזור החקלאי לשכונת מגורים חלוקת השטח למגרשי בניה/ למגורים לצרכי ציבור ושצ"פ. איחוד וחלוקה של מגרשים בהסכמת השותפים התוויית דרכים לרכב ושבילים להולכי רגל קביעת הוראות לעתודי קרקע/הוראות בינוי למקום מקומות חניה ופיתוח השטח הוראות להוצאת היתרי בניה כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך שלושים ימים מיום פרסומה של הודעה זו בעתונות, למשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, מחוז צפון קרית הממשלה נצרת עילית 17000 טל: 06-508508 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אפרים קריצלר
יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה מחוז צפון

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן1990 וחוק התכנון ובניה, התשכ"ה1965 מרחב תכנון מקומי באר שבע

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (3) לחוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן1990, ובהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה1965, כי במשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר שבע מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר 5/בם/6/6", המהווה שינוי לתכניות הבאות: 5/בם/6/3 וסמ' 5/בם/6/1 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: באר שבע שכונת רמות מגרש 265 גוש 38063 חלקה 6 עיקרי הוראות התכנית: שינוי בקוי הבניה והגדלת אחוזי הבניה. כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך שלושים ימים מיום פרסומה של הודעה זו בעתונות למשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, מחוז הדרום רחוב התשאים ת.ד. 68 באר שבע 84100 טל: 07-296414 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

שלום דנים
יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה מחוז הדרום

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי ממשה אלונה

הודעה בדבר אשור תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, בדבר אשור תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר מ/167", שמורת טבע גבעת כלניות השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: גוש 8785 ח"ח 7, 8, עיקרי הוראות התכנית: יעוד שטח לשמורת טבע. הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 4193 תשנ"ד עמוד 2353 בתאריך 17.2.94. התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית חיפה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה ממשה אלונה, כל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד"ר חיים קופלמן
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז חיפה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי שווקים שוק עירוני עם

תאריך: 06/10/94

הודעה לסעיף 2 ב' (3) לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) התש"ל 1970 אני החתום מטה אחמד יאסין אבו אל היגא ת.ז. 58552331 מכפר אעבלין מס' בקשה 931662 מודיע בזאת כי אני מבקש לבנות בנין מסחר בשטח של 98 מ"ר בגוש 122.03 חלקה 11 בכפר אעבלין כל מי שטוען לזכויות במקרקעין הנ"ל ומתנגד לבקשתי יודיע בכתב על התנגדותו בתוך 30 יום ממועד פרסום הודעה זו. כתב ההתנגדות ישלח למשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המרכזי ת.ד. 24314. עכו 3220

בכבוד רב,
פלק קחל
מהנדס הועדה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

תאריך: 13/10/94

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה1965 ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה בקשה לשימוש חורג על חלקה מס': 67 בגוש 10027 ברחוב: צה"ל היזים: שמוש חורג למבנה טרומי נייד כמחסן ציוד חדר שומר וסככה פתוחה בשטח חקלאי לתקופה של 5 שנים. כל מי שיש לו התנגדות להוצאת האישור הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה – חדרה, רחוב הלל יפה, את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדויקת. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

תיק: 6127 בקשה: 940744

נחמיה להב
ראש העיר יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה1965 מרחב תכנון מחוזי, מחוז הדרום

הודעה בדבר הפקדת שינוי לתכנית מיתאר מחוזית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, במשרדי הנפות באר שבע ואשקלון ובמשרד הפנים ירושלים, הופקדה תכנית המיתאר המחוזית, מחוז הדרום, מס' ת/מ/מ/4, שינוי מספר 14. שטח התכנית הוא מחוז הדרום כולו. מטרות התכנית להנחות ולפרט את פיתוח מחוז הדרום לטווח זמן של כ־20 שנה. לקבוע את הפרטים הדרושים לביצוע תכנית המיתאר הארצית במחוז, וכל דבר שיש לו חשיבות כללית למחוז, והעשוי לשמש מטרה לתכניות מיתאר מקומית, ובכלל זה תכנים אזורים למחוז מבחינת הביטחון והתעסוקה. לקבוע הנחיות ברמה המחוזית לתכנון מפורט ברמה המקומית, בכל הנוגע לעניינים המפורטים בתכנית זו. לקבוע הוראות למעקב בקרה ועדכון של התכנית. לאפשר בניה ופיתוח בשטח מחוז הדרום, בהתבסס על משאבי הטבע באזור תוך כדי צמיחה כלכלית, כמדע עקב התחזיות לגידול האוכלוסיה ולקליטת העליה. לקבוע ולפרט את הנחיות והתפרות בפריסת האוכלוסיה, גולם החוזי של ישובים עירוניים וכאפי התפתחותם. לקדם את פיתוח מערכות התעשייה והתחבורה במחוז הדרום כמנוף לפיתוחו. ליצור את התנאים להעלאת רמת איכות החיים של האוכלוסיה, לספק אוכלוסיה חלשות ולשלב את האוכלוסיה הבדואית בפיתוח המחוז. לשמור על ערכי הטבע ונופי הייחודיים של מחוז הדרום, ולהגן על איכות החיים והסביבה בשטח המחוז תוך כדי פיתוחו. להבטיח זמינות של עתודות קרקעיות בשטח המחוז לפיתוח ולשימור, מעבר לטווח הזמן של התכנית. כל המעונין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על־ידי התכנית או ועדה מקומית, או מוסד תכנון שמרחב התכנון שלו כלול בתחום התכנית או גובל אותו וכן רשות מקומית, לרבות ועד מקומי, כאמור בסעיף 3 לפקודת המועצות המקומיות, שאזור שיפוטה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, גוף ציבורי או מקצועי שאושר לכך בדרך כלל על ידי שר הפנים, לפי צו התכנון והבניה (קביעת גופים ציבוריים ומקצועיים לענין הגשת התנגדויות לתכניות), תשל"ד – 1974 ושיש לו ענין ציבורי בתכנית וכן כל משרד ממשרדי הממשלה, רשאים תוך חודשים מיום שפורסמה ההודעה ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום. התנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. התצהיר יערך בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.

עמרם קלעג'י
יושב ראש המועצה הארצית לתכנון ובניה

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן1990 וחוק התכנון ובניה, התשכ"ה1965 מרחב תכנון מקומי מטה יהודה

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (3) לחוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן1990, ובהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה1965, כי במשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מטה יהודה מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר מי/במ/836", שינוי לתכנית המתאר המקומית לבית שמש מי/200 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: בית שמש בין בית שמש ונתיב הל"ה שטח בין קואורדינטות אורך 149000־151000 ובין קואורדינטות רוחב 125000־125500 הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול. גוש 34292 ח"ח 2, 3, 7, גוש 34296 ח"ח 7, עיקרי הוראות התכנית: א. שינוי יעוד משטח חקלאי עפ"י מ.י./200 לייעודים שונים המפורטים בתכנית. ב. קביעת אזורים בשטח התכנית לפי יעודיהם והגדרת השימושים בקרקע, הקצאת שטחים למגורים ולשימושים כלל עירוניים לדרכים וכד'. ג. קביעת הוראות בניה ובינוי באזורים השונים וקביעת אופי המבנים שבהם. כולל הנחיות לגבי גובה המבנים קווי הבנין, שטחי הבניה ותנאים למתן היתרי בניה. ד. קביעת הוראות בניה למבני הציבור ולמוסדות. ה. התוויית רשת הדרכים והחניות. ו. קביעת הוראות והנחיות לפיתוח השטח ולטיפול בשטחי הקרקע שאינם מבונים הן באזורי המגורים והן בשטחים פתוחים ציבוריים. ז. חלוקה חדשה. כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך שלושים ימים מיום פרסומה של הודעה זו בעתונות למשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, מחוז ירושלים רח' שלומציון המלכה 1 ירושלים טל: 02-290222 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אליהו סויסה
יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה מחוז ירושלים

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן1990 וחוק התכנון ובניה, התשכ"ה1965 מרחב תכנון מקומי מטה יהודה

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (3) לחוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן1990, ובהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה1965, כי במשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מטה יהודה מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר מי/במ/835", שינוי לתכנית המתאר המקומית לבית שמש מי/200 ושינוי לתכנית המתאר המקומית לבית שמש 200/ השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: בית שמש שטח בין קואורדינטות אורך 148.000 לבין 150.000 וקואורדינטות רוחב 125.500 לבין 124.200 הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול. גוש 5178 ח"ח 6, 7, 14, גוש 34148 ח"ח 7 גוש 34149 ח"ח 2, 5, 6, גוש 34295 ח"ח 2, 3, גוש 34296 ח"ח 6, 7, 10, עיקרי הוראות התכנית: א. שינוי יעוד משטח חקלאי לפי מ.י./200 לשכונת מגורים. ב. שינוי צורה ומיקום המרכז הרבע ביחס למתוכנן בתכנית בש/200. ג. קביעת אזורים בשטח התכנית לפי יעודיהם והגדרת השימושים בקרקע, הקצאת שטחים למגורים ולשימושים כלל עירוניים לדרכים וכד'. ד. קביעת הוראות בניה ובינוי באזורים השונים וקביעת אופי המבנים שבהם, כולל הנחיות לגבי גובה המבנים, קוי הבנין, שטחי הבניה ותנאים למתן היתרי בניה. ה. קביעת הוראות בניה למבני הציבור ולמוסדות. ו. התויית רשת הדרכים והחניות. ז. הקצאת שטחים ליצירת מרכז חבוי חדש לבית שמש הכולל פעילות ציבוריות, תרבותיות ומסחריות לאורך כביש מס' 2. במפגש בין כביש מס' 2 לכביש מס' 1. ח. קביעת הוראות והנחיות לפיתוח השטח ולטיפול בשטחי הקרקע שאינם מבונים הן באזורי המגורים והן בשטחים פתוחים ציבוריים. ט. חלוקה חדשה. כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך שלושים ימים מיום פרסומה של הודעה זו בעתונות למשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, מחוז ירושלים רח' שלומציון המלכה 1 ירושלים טל: 02-290222 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אליהו סויסה
יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה מחוז ירושלים

בקשה לתקון טעות בפרסום תכנית מס' 2525 לפי סעיף 77 ו-89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

בנוסח הפירסומים שהתפרסמו בעיתונים:
"העיר" בתאריך 2.9.94
"הארץ" בתאריך 1.9.94
"דבר" בתאריך 2.9.94
נפלו הטעויות הבאות:

1. בהודעה על הכנת תכנית בהתאם לסעיף 77, בסעיף א,
במקום: "בחלקה 86 גוש 6628".
צריך להיות: "בחלקה 87 גוש 6628".
2. בהודעה בדבר הפקדת התכנית סעיף 89
במקום: "מספר תא/2925 המהווה שינוי לתכניות הבאות".
צריך להיות: "מספר תא/2525 המהווה שינוי לתכניות הבאות".
3. בהמשך להודעה הנ"ל ישנה טעות נוספת בסעיף א,
במקום: "בחלקה 86 גוש 6628".
צריך להיות: "בחלקה 87 גוש 6628".

שמואל לסקר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז ת"א

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה1965

ניתנת בזו הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה כי מר סאמר + נאיל באאמיל זהוה תושב הכפר בוקעאתא ביקשו הגולן הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה "מעלה חרמון" בקשה להיתר מבנה מגורים בתוספת של 2% נספים באחוזי הקומות וניתנת לו הקלה. את ההתנגדות להיתר המבנה הנ"ל יש להגיש תוך שבועיים מתאריך פרסום הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה "מעלה חרמון"

בברכה,
יצחק בוצר
יו"ר הועדה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "ראש־העין"

עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ראש העין בקשה למתן שימוש חורג ממגורים למרפאה בגוש 5495 מגרש 216 רח' יקינטון 2, גבעת טל, ראש העין מותר להקים בית מגורים בקשת בעלי החלקה להתיר להם שימוש חורג למרפאה כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגיש התנגדותו לועדה המקומית תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

יגאל יוסף
יו"ר הועדה המקומית "ראש העין"

עיריית בת־ים הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון מקומי בת־ים

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשה למתן הקלה בגוש 7126 חלקות 235, 240 חלק מחלקה 143 הנמצאת ברחוב יוספטל 92 בת־ים. לפי תכנית מפורטת מספר 343 נמצאת החלקה באזור שיועד מסחרי. מבקשים שינוי שימוש בחלק ממבנה חניה. בשטח כ־ 108 מ"ר למטווח (הגדלת המטווח הקיים). לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו לועדה המקומית לתכנון ולבניה, תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

יוסף כהן
מזכיר הועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה רחוב ביאליק 3, חיפה טלפון מספר 04-356907

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: ע. ויקטור לאשר תוספת בניה ברחוב אינטרנשיונל מס' 14 בגוש 11200 חלקה 192 הבקשה כרוכה בשתן ההקלות הבאות: 1. עודף שטח בניה מעל למותר. 2. בליטה למרווחים קדמיים. אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה בתיק בנין, שמספרו בב' 206/92/11 בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: יום ב'-ה' 08.00־11.30 יום ד' 15.00־17.00 המתנגד להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ד"ר י. חס
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה. למתן הקלה: בקו בנין הזיע: תוספת קומה לבניין קיים ובקו בנין של 3.20 מ"ר בחזית לפי הקיים לאורך הרחוב שעל החלקה: 218 בגוש 18208 רחוב טרומפלדור 1 עיר נהריה את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית בעיריית נהריה. לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ז'קי סבג
ראש העיריה יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה נהריה

עיריית כרמיאל הועדה המקומית לתכנון ובניה

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה1965 הוגשה לועדה המקומית בקשה למתן היתר לשימוש חורג במבנה הסיעוד לתעשיה והמצא בחוד התעשיה 4, איזור התעשיה, גוש 19159, מבנה מס' 32־36, מתעשיה למסחר. מהות השימוש: בית מסחר למסחר הגולן ומסבר מצרכי מזון. כל מי שיש לו התנגדות מכל סיבה שהוא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא בקשה זו למתן הקלה לועדה המקומית לתכנון ובניה, כרמיאל.

עדי אלדר
ראש־העיר ויו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה, כרמיאל

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה1965. כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עלית, בקשה להקלה בתיק מס' 80/94, 81/94, 82/94 מוגש ע"י שוטן ושות בע"מ מישוב רמת ישי גוש 11182 חלקה 72, 71 מגרשים 103, 102, 101 מהות ההקלה הקלה בגודל מגרש את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית הנ"ל רחוב כרמל 5/ 20 נצרת עלית תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

ג'אק לאנרה
יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1963

מודעה לפי תקנה 2 ב (3) לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאיו ואגרות) תש"ל 1970 הרים מודיעים בזאת כי הגשנו בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו לתוספת בניה פרגולה ברחוב בתאל מס' 9 גוש 6631 חלקה 208, תיק בנין 220509. בעלי זכויות בנכס האמור לעיל המעוניינים להתנגד ומתנגדים לבניה עליהם להודיע על כך, בפירוט כתובתם המדויקת, לועדה המקומית תוך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו. קלייבנרג מרגוט. יקותיאל מזרחי אורלי, קסל אהרון ורואנה, מוטס אלפי בן ומגל, באליק חוגג יוסף, סבל פאול יוסף וסימון.

יובל מצליח

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה1965, בדבר אשור תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הקרויה: "תכנית מספר חפ/1332 ד'", אזור שרותי תיירות ותחנת תדלוק באזור הקישון והנופש בדרום חיפה. המהווה שינוי לתכניות הבאות: חפ/1332 ב' יעוד קרקע והנחיות בינוי ושטח תיירות קיט ונופש. השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: חיפה מתחם להו"ד פלימן גוש 10736 ח"ח 43, 44, 45, עיקרי הוראות התכנית: פיתוח השטח הכלול בתכנית כאזור מסחר, בידור ושירותים וכן להקמת תחנת תדלוק. הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 4079 תשנ"ג עמוד 1348 בתאריך 28/01/93. התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית חיפה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה חיפה וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד"ר חיים קופלמן
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז חיפה

مكان الاصل

חדשות חוץ

תצלום: אי־פי

נשיא האיטי הגולה, ז'אן ברטראן אריסטיד, מנופף לשלום בפתח מטוס חיל האוויר האמריקאי שהביאו אתמול מהבסיס האמריקאי "אנדרוס" להאיטי

אלפים קיבלו את פני אריסטיד בשובו להאיטי לאחר 3 שנות גלות

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). נשיא האיטי, ז'אן ברטראן אריסטיד, שב אתמול לארצו בתום שלוש שנות גלות, תחת עינם הפקוחה של אלפי חיילים אמריקאים ובחסות מזכיר המדינה וורן כריסטופר, שנלווה אליו לטיסה המיוחדת מארה"ב. אלפים מאזרחי האיטי שקיבלו את אריסטיד בענפי זית ובמחולות המחישו את הצלחתו של שלב מכריע ביוזמת הנשיא קלינטון להביא דמוקרטיה ורווחה לאי השכן. בוואשינגטון ייעשו עתה מאמצים לגייס מאות מיליוני דולרים לשיקום כלכלתה הרעועה של האיטי. מאות פקחים בינלאומיים, בהם הפקחים הישראלים, יפקחו בחודשים הקרובים אחר מצב זכויות האדם באי ויוודאו כי אריסטיד עומד בשבועה שנשבע אתמול לבני עמו: "פיוס, כבוד הדדי, שלום, צדק, ביטחון ודמוקרטיה". אלפים האזינו לדבריו ואחרים יצאו במחולות, כשהבטיח אריסטיד, כי "לעולם לא תדע האיטי הפיכות צבאיות".

את נאומו לאומה נשא אריסטיד בתוך תא זכוכית משוריינת לסירוגין בקריאולית, צרפתית, ספרדית ואנגלית. "אני מצדיע לכם", אמר המנהיג בן ה־41 והביע אהבה לכל אחד מבני העם השסוע. הוא הודה לממשל האמריקאי והביע הערכה לכריסטופר, שישב על בימת הכבוד, לצד שרי חוץ אחרים ורמי מעלה אחרים. אריסטיד גם הודה לנשיא קלינטון ולממשל האמריקאי, לקנדה, צרפת, ונצואלה, ארגנטינה ולכל המדינות, שעמדו על קיומה של החלטה 940 של מועצת הביטחון. אריסטיד ציין לטובה את תרומתו של השליח האמריקאי המיוחד למשבר האיטי, ויליאם גריי, וכן שורה של חברי קונגרס ובראשם אנשי השדולה השחורה. אחדים מהם נלוו אליו אתמול לטיסתו להאיטי.

● ראובן שפירא מוסר: לאחר עשרה ימי אימונים בבסיס הצבא האמריקאי בפוארטוריקו, תגיע היום משלחת קציני המשטרה הישראלים להאיטי ותתחיל בפעילותה שם כבראה כבר מחר. המשלחת הישראלית תצא בטיסה צבאית מפוארטוריקו והיא אמורה להגיע לפורט־או־פרינס בשעה 4 אחה"צ.

רקע / מיכל יניב

מהכנסייה לנשיאות

היום שבו הפך ז'אן־ברטראן אריסטיד מכומר למנהיג פוליטי היה רווי דם. ב"סבת של סנט ז'אן בוסקו", בספטמבר 1988, נהרגו כמה עשרות מחברי קהילתו של אריסטיד בידי חיילים חמושים, בשעה שנשא דרשה. החיילים שפרצו לכנסייה ירו ללא אבחנה והעלוה באש. אריסטיד עצמו הצליח להימלט. הוא ירד למחתרת ושקע בדיכאון עמוק, שנמשך כמה חודשים. נרדף על ידי השלטונות, הפך הכומר קטן הקומה והצנום ממטיף חדור אמונה – שנהג למתוח ביקורת חריפה על "שלטון החושך של הגנראל אבריל", יורש שושלת דובאליה, ועל הממסד הדתי הכנוע – לחוד החנית של המאבק הפוליטי בהאיטי.

יריביו טוענים, כי הוא אינו יציב בנפשו וכי הוא נעזר בטיפול תרופתי קבוע. לטענתם, מסע ההסתה נגד אלימות שניהל מוואשינגטון, נועד רק לזכות באהדת האמריקאים ובעזרתם. אולם מיליוני אוהדיו, משכבות המצוקה של המדינה הענייה ביותר בחצי הכדור המערבי, רואים בו את מושיעם.

בשנים שבהן פעל כמתנגד לשלטון, אריסטיד נאבק נגד האפליה, השחיתות ושיטות הפרור של המדינה. אריסטיד, שצמח מן הדלות ראה את המאבק בעוני, בעושק ובדיכוי כדרך חיים. כבר בתחילת דרכו בלט בלהט אמונתו בצדק חברתי וטען שהכנסייה, כמייצגת ערכי המוסר והצדק, צריכה להוביל את המאבק למען צדק זה. בדרכו חוסר הפשרות הזה הכומר הצעיר להוקיע את פתירנותה של הכנסייה בהאיטי, ולהאשים את עמיתיו בשיתוף פעולה עם השלטונות. הכנסייה הגיבה נגדו בעוצמה, ובאישורו של הוותיקן הודיעה אותו משורותיה בערב חג המולד של 1988.

במארס 1990 גרמו המאבק החברתי הגובר בהנהגת אריסטיד, המריבות במערכת הפוליטית של האיטי, וכן לחצים בינלאומיים – לכניעתו של השלטון הצבאי. תשעה חודשים לאחר מכן נערכו בחירות רב־מפלגתיות בהאיטי. אחרי 200 שנים של דלות והנהגה בחרו תושבי האיטי ברוב גדול באריסטיד לנשיא ה־40 של מדינתם – הנשיא הנבחר הראשון בהיסטוריה של האי. אולם פחות משנה אחר כך, בספטמבר 1991, הודח אריסטיד בכוח מן השלטון על ידי מי שכיהן כשר הפנים בממשלתו, רוז'ה לאפונטנט, ועל ידי מפקד צבאו, ראול סדראס.

עתה, תחת חסותו של הצבא האמריקאי, מתחדשת נשיאותו של הכומר הגולה וזו מלווה בהרבה תקווה ובהרבה חששות.

3 מיליון הפגינו בערי איטליה נגד מדיניותה הכלכלית של הממשלה

מאת תולה ליברטומה
סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). כ־3 מיליון בני אדם – עובדים וסטודנטים – צעדו שלשום בעריה המרכזיות של איטליה במחאה על תוכניתה של הממשלה לקיצוצים נרחבים בתקציבה. מיליונים נוספים הצטרפו לשביתת מחאה, שגרמה לסגירתם של משרדים רבים ולשיתוק התחבורה הציבורית. בין השובתים היו גם כמה מעובדי חברת האחזקות של ראש הממשלה ברלוסקוני – פיניבוסט.

ההפגנות והשביתה אורגנו ע"י האיגודים המקצועיים במחאה על תוכנית הרפורמה הכלכלית של ראש הממשלה, הכוללת קיצוצים נרחבים בתוכניות הרווחה והפנסיה הנדיבות של איטליה. התוכנית הכלכלית מיועדת לצמצם את הגירעון הגדול של הממשלה.

השמאל באיטליה הוכיח שלשום את יכולתו לגייס מיליונים מקרב אזרחי המדינה וייתכן שלא תמו העימותים עם הממשלה.

כל מה שרצית לדעת על סרטן השד. צלצלי.
03-6966225

קו פתוח בנושא סרטן השד לקראת מבצע "הקש בדלת" יתקיים היום, יום א' 16.10.94 בין השעות 11:00–12:00.
הקו הפתוח יתקיים במסגרת התכנית "חיים" בעריכת דנה הררי, המשודרת ברשת א'.

לקבלת עלונים ומידע על המכונים המאושרים לבדיקת ממוגרפיה פנו לטלמידע טל: 03-5717888

תנו יד, אל תתנו לסרטן לקחת. חיים.

האגודה למלחמה בסרטן בישראל

חילופי מכתבים נזעמים בין קלינטון לילצין

רוסיה מאיימת להטיל וטו על הצעת החלטה של ארה"ב במועצת הביטחון

על פי ההצעה תידרש עיראק להסיג מיד את כל יחידותיה מדרום המדינה

מאת עקיבא אלדר ושלמה שמיר

וואשינגטון וניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). חילוקי דעות עמוקים בין ארה"ב לרוסיה סביב המשבר במפרץ הביאו לחילופי מכתבים נזעמים בין נשיא ארה"ב ביל קלינטון ועמיתו הרוסי, בוריס ילצין.

פקידים בבית הלבן אמרו, כי הנשיא שומר לעצמו את הזכות להשתמש בכוח להרחקת הכוחות העיראקיים מגבול כווית, על סמך החלטות שקיבלה מועצת הביטחון בתום מלחמת המפרץ. שר ההגנה ויליאם פרי אמר בכווית, כי מדובר בפעולה צבאית להדיפת הצבא העיראקי מאזור הגבול. הביון האמריקאי דיווח, כי כוח של 10,000 אנשי המשמר הרפובליקאי, מצוידים בטנקים מדגם טי־72, עצר ליד נסרייה, דרומית לקו הרוחב 32.

קלינטון הגיב בחריפות למכתבו של ילצין, שתמך בהצעת הפשרה ששר החוץ הרוסי, אנדריי קוזירב, גיבש עם סדאם חוסיין.

לפי הצעת הפשרה, עיראק תכיר בריבונותה של כווית ובתמורה יסיר האו"ם בהדרגה את הסנקציות נגדה, בתום תקופת מבחן של שישה חודשים. בראיון לעיתון "וואשינגטון פוסט" אמר קלינטון, כי בדעתו להציב את כל הכוחות הנחוצים כדי להבטיח שעיראק תציית לכל החלטות האו"ם, בלא תנאים מוקדמים. הוא ציין, כי יוזמתה של רוסיה מעוררת את דאגתו ואינה מתיישבת עם השיחות שקיים לפני פחות משלושה שבועות עם הנשיא ילצין, בעת ביקורו בארה"ב. קלינטון אמר לעיתון, כי הפעילות הרוסית עומדת בסתירה מוחלטת לסיכום עם ילצין, לפיו לא יתקיים שום מו"מ עם עיראק להסרת הסנקציות, לפני שזו תגלה נכונות להסדר ארוך טווח שיבטיח ציות מלא לכל החלטות האו"ם (ולא רק הכרה בריבונות כווית). קלינטון השיב בתוך שעה למכתבו של ילצין ודרש ממנו הבהרות לעמדתה של רוסיה.

בינתיים התכנסה אתמול מועצת הביטחון של האו"ם לישיבה מיוחדת בה צפויה הצבעה על הצעת החלטה אמריקאית התובעת מעיראק "להסיג לאלתר את כל היחידות הצבאיות שפרסה באזור בה בדרום עיראק ולהחזירן לבסיסן". המועצה התכנסה למרות איום מצד רוסיה, כי תשקול הטלת וטו בהצבעה.

טיוטה של הצעת ההחלטה שהופצה ביום ששי בקרב חברות המועצה כוללת גם אזהרה חד־משמעית לעיראק לבל תפרוס יחידות עילית קרביות בדרום המדינה. כמו כן כוללת ההצעה דרישה מעיראק לשתף פעולה מלא עם פקחי האו"ם השוהים בעיראק ומפקחים על פעילות מערכת הבקרה והמצלמות שהותקנו במתקנים עיראקיים חשודים מה לא מכבר.

לדברי מקורות במרכז האו"ם, ההצעה איננה כוללת איסור לגבי עתיד הסנקציות נגד עיראק. בהתייעצויות ביום ששי אמרו דיפלומטים אמריקאים, כי הם שוקלים להוסיף לנוסח ההחלטה דרישה מעיראק, על פיה, היא תתחייב לדווח שבועיים מראש למועצת הביטחון על כל כוונה מצדה להניע כוחות צבאיים.

העיתון "ניו יורק טיימס" דיווח אתמול כי, ארה"ב הבהירה לרוסיה ולחברות המועצה, כי הממשל שומר לעצמו את הזכות לנקוט באופן עצמאי וחד־צדדי אמצעי ענישה נגד עיראק גם אם ההחלטה לא תשיג את תמיכת מועצת הביטחון.

מקורות מהימנים במרכז האו"ם העריכו אתמול, כי ברגע האחרון תצטרף רוסיה לתמיכה בהצעת ההחלטה שהוגשה על ידי ארה"ב ובריטניה. עוד נמסר, כי צרפת תומכת בהצעת ההחלטה האמריקאית.

מאנאמה (ע"ד). דובר האו"ם מסר אתמול שצוות פיקוח מטעם האו"ם יצא ביום ששי לבגדאד, כדי לערוך בדיקה שגרתית במתקני הגרעין שלה. הדובר רואלד אופסאל אמר בבחריין, כי הקבוצה, שמונה שבעה אנשים תישאר בבגדאד כ־10 ימים ותערוך בדיקה שגרתית.

יומן

אי־שקט בדרא"פ

בניגוד לכל נבואות השחור, השתררה בדרא"פ לאחר הבחירות אווירה מופלאה של פיוס לאומי. נדמה היה שמאנדלה זוכה לאהדה של כל חלקי האוכלוסייה והעיתונות הפציצה את הקוראים במבול של חדשות טובות. איש לא העז לגעת בבעיות הכלכליות והפוליטיות הקשות. לאחר כה הרבה סבל, הוזו העיתונאים שם, קצת אופטימיות איננה מזיקה.

אולם הבעיות לא נעלמו ולא נשכחו, והן פרצו בימים האחרונים באופן בלתי נמנע. התופעה המוזרה ביותר היא העריקה ההמונית משורות הצבא של יותר מ־10,000 לוחמי גרילה לשעבר של הקונגרס האפריקאי הלאומי והקונגרס הפאן־אפריקאי שהיו בעיצומם של תהליכי ההשתלבות. הלוחמים הללו קובלים על המזון, המשכורות, ותנאי המגורים הירודים. אך מעבר לכך, העריקה משקפת את האכזבה של אנשי הגרילה שהיו בטוחים שבדרא"פ החדשה הם יגיעו – בזכות עברם – לפסגת החברה. במקום פסגה הם מצאו עצמם בקסרקטינים עלובים ונתונים למרותם של אויביהם לשעבר. כמה עשרות מפקדים בארגוני המחתרת זכו, מינימום פוליטי, בדרגות גנראל וקולונל, אולם אלפי החיילים הפשוטים חשים באפליה גזענית. לפני כחודש ערקו מהצבא כ־500 אנשי גרילה. רק בעקבות התערבותו האישית של מאנדלה, הם הסכימו לחזור לבסיס. הפעם אפילו הבטחת מאנדלה לבקר במחנות טרם העילה ויותר ממחצית העריקים עדיין נעדרים. בצבא מרגישים את רמתה הצבאית הירודה של הגרילה ואת הצורך באימונים ממושכים כדי לשמור על מקצועיות הצבא. מאנדלה הזקוק לכוח חזק וממושמע מודע לכך היטב. עימות עם הצבא (הלבן) עלול לגרוף את המדינה למלחמת אזרחים, ומאנדלה יודע שאינו יכול לסמוך במקרה כזה על תמיכתם של לוחמיו לשעבר שהם משענת קנה רצוץ. מנגד, הוא עלול לקומם נגדו ציבור שחור רחב אשר רואה את הצבא כמבצרו של המשטר הישן.

ניצן הורוביץ

לראשונה בישראל!

שוק חזק לסיטרואן

התחייבות CITROËN

קנה סיטרואן '95 ותבטיח לעצמך ערך שוק גבוה ב5% מעל למחירון ב-5 השנים הבאות

כשאתה עומד לקנות מכונית חדשה, אחד השיקולים המכריעים בקניה הוא ערך השוק שלה. אתה קונה היום ולא יודע כמה היא תהיה שווה מחר. יבואנית סיטרואן פותחת, לראשונה בישראל, במהפכה עולמית בשוק הרכב: קנה היום סיטרואן "קסנטיה" או סיטרואן "ZX" מודל 95' ותקבל כתב התחייבות מהחברה. בעוד שנה, שנתיים, שלוש או אפילו חמש שנים כשתרצה להחליף את המכונית ולקנות את הדור החדש של מכוניות סיטרואן אנחנו נקנה ממך את מכוניתך **ב–5% מעל המחירון.*** כך תוכל להנות כעת גם ממכונית חדישה עם הנדסת אנוש המתקדמת בעולם, אחיזת כביש מצויינת ונוחות שלא תמצא בשום כלי רכב אחר וגם מנסיעה בראש שקט במכונית עם **3 שנות אחריות** המבטיחה לשמור על ערך שוק גבוה מהמקובל.

לא תמצא עיסקה טובה יותר ותמורה מלאה יותר עבור כספך.

מוגבל ל-200 מכוניות בלבד

* לפי מחירון לוי יצחק התקף ביום מסירת הרכב לרשותנו. כפוף לתקנון המבצע הנמצא במשרדי החברה. פגיעות תאונות או תיקונים טכניים ילקחו בהשבון בחישוב ערך המכונית כמקובל. החברה אינה מתחייבת לרכוש מכונית שעברה תאונת שילדה, מכוניות מחברות השכרה ומוניות.

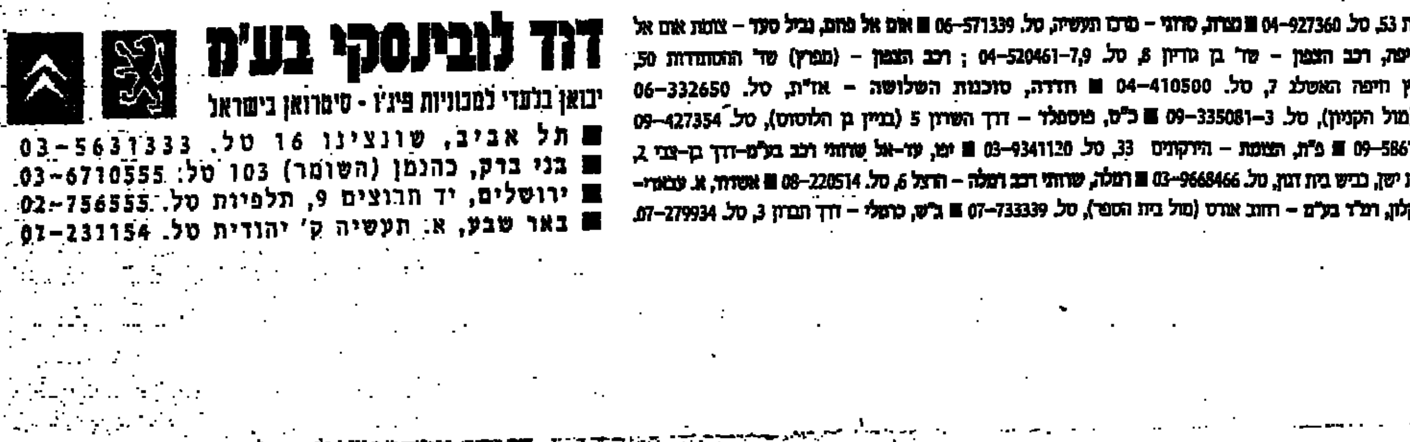

סוכנים: ■ נהריה, רכב הצפון – לוחמי הגיטאות 53, טל. 04-927360 ■ נצרת, סרוגי – מרכז תעשיה, טל. 06-571339 ■ אום אל פחם, נביל סעד – צומת אום אל פחם, (תחנת הדלק), טל. 06-311190 ■ חיפה, רכב הצפון – שד' בן גוריון 8, טל. 04-520461-7,9 ; רכב הצפון – (מפרץ) שד' ההסתדרות 50, טל. 04-411550 ; מוסכי הגליל – מפרץ חיפה האשלג 7, טל. 04-410500 ■ חדרה, סוכנות השלושה – אזה"ת, טל. 06-332650 ■ נתניה, לויעקוף הרמן – רח' הרצל 56 (מול הקניון), טל. 3–09-335081 ■ כ"ס, פוסטלר – דרך השרון 5 (בניין בן הלוטוס), טל. 09-427354 ■ הרצליה, דקל – גלגלי הפלדה 14, טל. 09-586104 ■ פ"ת, הצומת – היוקנים 33, טל. 03-9341120 ■ ימו, עו־אל שרותי רכב בע"מ–דרך בן־צבי 2, טל. 03-6829922 ■ ראשל"צ, לוי ישראל – אז"ת ישן, כביש בית דגן, טל. 03-9668466 ■ רמלה, שרותי רכב רמלה – הרצל 6, טל. 08-220514 ■ אשדוד, א. עבאדי–העבודה 39 אז"ת קלה, טל' 08-565004 ■ אשקלון, רמ"ד בע"מ – רחוב אורט (מול בית הספר), טל. 07-733339 ■ ב"ש, כרמלי – דרך חברון 3, טל. 07-279934.

דוד לובינסקי בע"מ
יבואן בלעדי למכוניות פיג'ו - סיטרואן בישראל
■ תל אביב, שונצינו 16 טל. 03-5631333
■ בני ברק, כהנמן (השומר) 103 טל: 03-6710555
■ ירושלים, יד חרוצים 9, תלפיות טל. 02-756555
■ באר שבע, א. תעשיה ק' יהודית טל. 07-231154

יום ראשון 16.10.94 העורך נחמיה שטרסלר

אבלס: להשהות המכרז על המזרחי עד לבירור החשדות נגד עופר

העיתונאי דורון רוזנצוויג: מכרתי אינפורמציה ליולי עופר; קבוצת עופר־ורטהיים: אנו מכחישים

מאת מרית גילת

המפקח על הבנקים, זאב אבלס, פנה לאוצר בבקשה לעכב את הליכי המכרז למכירת בנק המזרחי, עד שתושלם בדיקת החשדות, לפיהן אחת המתמודדות, קבוצת עופר–ורטהיים, רכשה מידע על הבנק מידי עיתונאי כלכלי.

עוד נודע ל"הארץ", כי העיתונאי המעורב בפרשה הוא דורון רוזנצוויג, שהיה במשך שנים אחדות כתב ב"גלובס" לעניני בנקים. רוזנצוויג אישר אתמול ל"הארץ" כי מכר מידע הנוגע לבנק המזרחי, לאיש העסקים יולי עופר. לדבריו, מדובר באינפורמציה על חשדות, לכאורה, להעלמות מס בעשרות מיליוני שקלים בבנק המזרחי ב–'90–'91. הוא הדגיש, כי החשדות, שהועלו על־ידי עובד בכיר לשעבר בבנק, נבדקים ע"י בנק ישראל ורשויות המס.

"ב–4 באוקטובר פניתי לשתי הקבוצות והצעתי להם מידע שהיה צריך להימסר להם ע"י בנק ישראל", אמר רוזנצוויג. "נפגשתי עם יולי עופר, שנראה מהמסמכים, וקנה ממני את האינפורמציה". רוזנצוויג סירב לומר מה סכום העסקה, אבל עפ"י הערכות מדובר בעשרות אלפי שקלים.

בקבוצת עופר–ורטהיים הכחישו אתמול כי קנו מידע על בנק המזרחי. לדבריהם, "בשנה האחרונה ניסו גורמים אינטרסנטים להטיל דופי בקבוצה. הקבוצה הגישה את הצעותיה במכרז לאחר בדיקת הבנק בדרכים לגיטימיות, ומבלי להתבסס על חומר נוסף. תגובה מסודרת נמסרה לנכסים מ.י, לאחר שפנתה אלינו בנושא".

מבנק המזרחי נמסר אתמול בתגובה, כי הידיעה על העלמות מס לכאורה "מצוצה מן האצבע ומחוסרת כל שחר".

העסקתו של רוזנצוויג ב"גלובס" הופסקה, ככל הנראה על רקע פרשה זו. ואולם לטענת רוזנצוויג, הוא חדל לעבוד בעיתון לפני שלושה חודשים. ב"גלובס", לעומת זאת, מסרו אמש כי העסקתו של רוזנצוויג בעיתון הופסקה רק לפני כחודש. לדבריהם, "מדובר בעובד עצמאי שכתב כתבות כפרילאנסר עד ל–5 בספטמבר 94'. כל שעשה, אם עשה, היה במסגרת פרטית, וללא ידיעת 'גלובס'".

את התלונה נגד קבוצת עופר–ורטהיים הגישה לנכסים מ.י המתמודדת השנייה במכרז, קבוצת שטיינמץ־אקירוב, שכאמור, גם אליהם פנה רוזנצוויג. בדיקת החשדות מתבצעת בימים אלה בשני מישורים:

● המפקח על הבנקים בודק את משמעות הפרשה לגבי כשירות החברים בקבוצת עופר–ורטהיים – האחים יולי וסמי עופר וילדיהם, מוטי ורטהיים ואייב פיינברג – לרכוש את השליטה בבנק המזרחי.

● נכסים מ.י בודקת את השלכות הפרשה לגבי מידת ההגינות של המכרז, נוכח האפשרות כי בידי קבוצת עופר–ורטהיים היה מידע נוסף מעבר למידע הגלוי, שהועמד לשתי הקבוצות.

יו"ר חברת נכסים מ.י, עוזי שטיינברג, אמר אמש, כי ככל הידוע לו הליכי המכרז לא הוקפאו. לדבריו, ראשי החברה ייוועדו היום ומחר לפגישות עם שתי הקבוצות המתמודדות.

אלדורטי: שיבוש ההפרטה יפגע בעובדי השקם עצמם

מאת זוהר בלומנקרנץ

יו"ר מועצת המנהלים של השקם, צבי אלדורטי, פנה בסוף השבוע בקריאה לעובדים, "לגלות אחריות ולא לשבות עד לסיום הליכי ההפרטה בחברה".

בסוף השבוע נועדו אלדורטי ומנכ"ל השקם, מידון נאמן, במשך ארבע שעות עם ועד העובדים, בניסיון למנוע שיבושי עבודה לקראת הגשת ההצעות הכספיות לרכישת גרעין השליטה בשקם מחר. פגישה נוספת בין הצדדים נקבעה לאתמול בלילה.

ועד העובדים קבע לקיים היום אסיפת הסברה בשעות העבודה, כצעד ראשון במאבק נגד ההנהלה. הוועד מאיים להכריז סכסוך עבודה ולהשבית את החברה, אם לא ייענו תביעותיו.

לגבי דרישות ועד העובדים אמר אלדורטי, כי עובדי השקם כבר קיבלו תמורה על הסכמתם להפרטה. "בספטמבר 93' חילקנו לעובדים מניות בשווי 18.3 מיליון שקל. אם הם ישביתו את החברה הם יפגעו בעצמם, שכן הלקוחות יפנו לרשתות שיווק אחרות".

יצחק מיאל, יו"ר ועד העובדים של השקם, אמר אמש בתגובה כי העובדים נחושים בדעתם לנקוט את כל הצעדים העומדים לרשותם, למרות בקשת ההנהלה. לדבריו, בדעתם אף לעתור (היום או מחר) לבג"ץ נגד מכירת גרעין השליטה בשקם.

האיגודים המקצועיים: נמנע העברת ההסתדרות לירושלים

מאת חיים ביאור

האיגודים המקצועיים מתכוונים להשאיר את משרדיהם המרכזיים בתל־אביב והם יפעלו כדי לסכל את תוכניתו של יו"ר ההסתדרות, ח"כ חיים רמון, להעביר את ההסתדרות לירושלים.

יו"ר נעמ"ת, עו"ד עופרה פרידמן, כבר הצהירה כי ארגונה ימשיך לפעול מתל־אביב וכי יעתיק את מטה למקום אחר בעיר.

שלמה שני, מזכיר הסתדרות המהנדסים והטכנאים, אמר כי "55% מהמהנדסים והטכנאים מועסקים במפעלים שבאזור תל־אביב, 40% באזור חיפה והצפון, 3% בנגב ורק 2% בירושלים. לא אריץ עובדים תל־אביביים ובצפוניים לירושלים".

משה בית דגן, מזכיר הסתדרות הפקידים, עובדי המינהל והשירותים, אמר כי "העברת האיגודים לירושלים תפגע מאוד בכושר תפקודם. ועדי העובדים וארגוני המעסיקים נמצאים בתל־אביב, שהיא המרכז הכלכלי במדינה".

בתגובה אמר אתמול רמון: "התירוצים של מזכירי האיגודים אינם מכובדים. גם הממשלה ממוקמת בירושלים, למרות ש–90% מהציבור מתגוררים מחוץ לעיר. ההסתדרות תעבור לבירה בכל מקרה, בתוך שנה".

מדדי המחירים

	מדד המחירים לצרכן	מדד המחירים הסיטוניים	מדד התשומה בבניה למגורים
אינפלציה ב־86	19.7%	15.1%	24.0%
אינפלציה ב־87	16.1%	20.9%	3.7%
אינפלציה ב־88	16.4%	15.8%	16.8%
אינפלציה ב־89	20.7%	19.5%	18.9%
אינפלציה ב־90	17.6%	12.6%	17.0%
אינפלציה ב־91	18.0%	14.6%	14.9%
אינפלציה ב־92	9.4%	9.1%	8.7%
אינפלציה ב־93	11.2%	7.2%	7.9%

החודש	המדד בנקודות	העליה באחוזים	המדד בנקודות	העליה באחוזים	המדד בנקודות	העליה באחוזים
ינואר 93	230.5	1.3	180.7	0.8	108.8	0.6
פברואר 93	233.3	1.2	182.5	1.0	110.4	1.5
מארס 93	236.3	1.3	183.7	0.7	110.9	0.5
אפריל 93	239.6	1.4	185.6	1.0	111.4	0.5
מאי 93	240.3	0.3	185.9	0.2	111.6	0.2
יוני 93	240.9	0.2	186.5	0.3	114.6	2.7
יולי 93	241.2	0.1	186.9	0.2	117.1	2.2
אוגוסט 93	243.5	1.0	187.7	0.4	118.6	1.3
ספטמבר 93	245.9	1.0	188.5	0.4	117.9	−0.6
אוקטובר 93	249.4	1.4	190.0	0.8	116.1	−1.5
נובמבר 93	251.3	0.8	191.2	0.6	115.7	−0.3
דצמבר 93	253.2	0.8	192.2	0.5	116.6	0.8
ינואר 94	*105.3	0.7	193.6	0.7	117.3	0.6
פברואר 94	105.9	0.6	194.7	0.6	118.6	1.1
מארס 94	107.0	1.0	196.5	0.9	119.4	0.7
אפריל 94	109.1	2.0	198.2	0.9	120.7	1.1
מאי 94	110.4	1.2	198.8	0.3	120.9	0.2
יוני 94	111.9	1.4	200.4	0.8	123.9	2.5
יולי 94	113.1	1.1	201.4	0.5	128.6	3.8
אוגוסט 94	114.3	1.1	203.0	0.8	131.2	2.0
ספטמבר 94	115.6	1.1	204.2	0.6	127.7	−2.7

*החל בינואר 94' מחושב המדד על בסיס ממוצע 1993=100.0. לצורך השוואה יש להכפיל את המדד החדש ב–2.421.

בדירוג לא רשמי של בנק ליהמן ברד'רס קיבלה ישראל A מינוס

בקרוב – דירוג רשמי

מאת חיים הנדוורקר וגדעון מלץ

דו"ח של בנק ההשקעות ליהמן ברד'רס מעריך כי דירוג האשראי של ישראל צריך לעמוד על רמה של A מינוס.

הדו"ח נכתב בעקבות ביקור שערך בארץ פול טאיים – אנליסט המתמחה בקרדיט לממשלות מטעם ליהמן ברד'רס.

הדירוג הלא רשמי של ישראל, כפי שקבעה סוכנות הדירוג סטנדרד אנד פור'ס, הוא BBB פלוס. סוכנות הדירוג מודי'ס לא דירגה עד כה את ישראל.

נודע, כי בכוונת משרד האוצר לבקש בקרוב משתי חברות אלה לדרג את ישראל באופן רשמי.

התקדמות לקראת הפרטה

על פי הדו"ח של ליהמן ברד'רס, מבוססת ההעלאה על הרמה הגבוהה של החוב החיצוני של ישראל, התפתחות תהליך השלום והמבנה הכלכלי, הדומה לזה של מדינות מערב־אירופיות.

מהדו"ח עולה, כי ממשלת ישראל מחויבת למדיניות פיסקלית אחראית וכי הבנק המרכזי הוכיח נכונות להעלות את שערי הריבית כדי להילחם באינפלציה. בנוסף, הקלו הערבויות האמריקאיות על קליטת העולים, וישראל מתקדמת כיום לקראת הפרטה.

כספים בריבית נמוכה

משך שנים רבות נמנעה ישראל מלבקש דירוג רשמי, מחשש שעקב סיבות פוליטיות היא עשויה לקבל דירוג נמוך, או שבעקבות התפתחות פוליטיות במזרח התיכון היא עשויה לרדת בדירוג.

יצוין, כי דירוג רשמי גבוה יסייע לישראל לגייס בעתיד כספים בשוק ההון בארצות הברית, בעלות נמוכה יותר.

מבזק

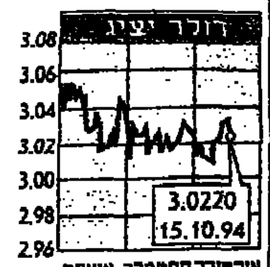

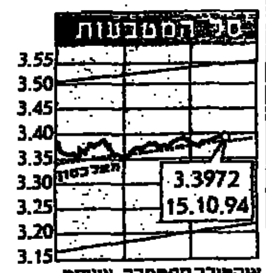

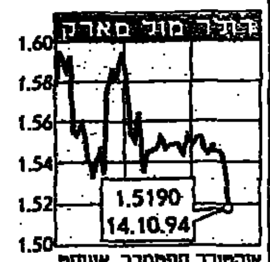

הדולר נחלש ביום שישי מול המארק והין על רקע הביקוש הגובר למטבע הגרמני (עמוד 6ג)
שערי המטבעות העיקריים מול הדולר אתמול בניו יורק:
מארק – 1.519, +0.67%
ין – 98.27, +1.24%
ליש"ט – 1.5947, +0.30%

חברה חדשה למידע עסקי – מידעית (עמוד 2ג)

כספי אגרה ימומנו בניית פרויקט מנהרות הכרמל (עמוד 2ג)

אנשים ועסקים. דיון חסוי בחברת הפלאפון (עמוד 2ג)

צרכנות. ניתן לרכוש מצריכים אחרים בסביבות מתאימות ובמחירים, אך אין אחריות לסיכום ולתקינותם (עמוד 3ג)

מדד דאו ג'ונס המשיך לעלות ביום שישי ובסיכום שבועי התחזק ב–3% (עמוד 6ג)

הזהב התחזק ביום שישי בניו יורק עלה מחירו ב–1.5 דולר ל–387.6 דולר לאונקיה (עמוד 6ג)

מחיר האלומיניום בלונדון עלה ביום שישי ב–2.1% ובסיכום שבועי עלתה המתכת ב–3.6% (עמוד 6ג)

הנפט התייצב ביום שישי והברנט ספוט נסחר ב–15.70 דולר לחבית – עלייה של 5 סנט לעומת יום חמישי (עמוד 6ג)

מיקרוסופט תרכוש את אינטואיט בהחלפת מניות ב–1.5 מיליארד ד' (עמוד 7ג)

הנהלת אמסי־איי לוחצת על מצושיטה למכור לה את החברה (עמוד 7ג)

נדל"ן

אדריכלים: להחזרים מכרז של "דגלי פינבריס", הסותר את כללי האתיקה (עמוד 9ג)

שמשון גבאי רכש 120 דונם ברחובות ב–9 מיליון דולר (עמוד 9ג)

נקבעה הקבוצה שתערוך את תוכנית האב למטרופולין תל אביב (עמוד 10ג)

משרד השיכון: יש למסור את ניהול ההוסטלים לחברות ממשלתיות ללא מכרז (עמוד 11ג)

מורגן סטנלי פורש מעסקי הנדל"ן (עמוד 11ג)

15 חברות נבחרו במכרז של השלטון המקומי לתכנון ובניית בתי ספר (עמוד 11)

ליאת־נכסי תקים מרכז מסחרי במוסקווה ב–8 מיליון דולר (עמוד 12ג)

יומן

חסל מס ארגון?

רמון. ביטול הכפייה

נקווה שהידיעה לא תופרך או תוכחש בטרם שורות אלה יראו אור, שכן זו אחת הידיעות המעודדות ביותר שפורסמו בזמן האחרון בתחום המשקי: החל בינואר '95, כך נאמר בידיעה ("כלכלה" 13.10), מועד בו תיפסק גביית המס האחיד מחברי ההסתדרות, יהיו הסכמי העבודה המקור למימון ההסתדרות. בכל מקום עבודה שבו קיים הסכם עבודה קיבוצי, ינכו המעסיקים משכרם של העובדים 0.8%–1.0% לטובת ההסתדרות והאיגודים המקצועיים.

הידיעה משמחת קודם כל בגין מה שלא יהיה: מס ארגון.

עוד בתחילת חודש זה התכנסה אצל ראש הממשלה פגישת שרים כדי לדון בבעיות הסבוכות הצפויות עקב הכוונה לחוקק חוק מס ארגון. אם הידיעה הנ"ל נכונה, לא יהיה צורך בדיונים ממשלתיים נוספים בנדון זה ולא בחקיקה של הכנסת.

מס ארגון נראה מהרגע הראשון בעייתי מבחינה תחיקתית ואין כל ביטחון שהיה עומד בביקורת בג"ץ. הוא היה בלתי רצוי גם מבחינה עניינית, שכן פירושו מתן אופי כפייתי לפונקציה שצריכה להיות וולונטרית. על הדרתו מהפרק יש לומר בכוונה מלאה: ברוך שפטרנו.

כדי שההסדר התחליפי יהיה קביל, צריך להבטיח שדמי האיגוד המקצועי לא ייכפו בדרך אחרת על ארגונים שעובדיהם אינם רוצים בהגנת ההסתדרות – למשל מכוח צו הרחבה של הסכם קיבוצי כללי (אין הבדל מהותי בין מס ארגון הנגבה מכוח חוק לבין דמי איגוד מקצועי הנגבים מכוח צו הרחבה). היתרון הגדול של מס ארגון הנגבה שלא באמצעות חוק ולא באמצעות צו הרחבה הוא בכך שהמוטב – האיגוד המקצועי וההסתדרות שמאחוריו – חייב להצדיק את הגבייה בעיני המשלמים. זו הדרך הטובה ביותר להבטיח שהאיגוד המקצועי וההסתדרות ימלאו ביעילות את תפקידם העיקרי, הוא לשמור על זכויות העובד השכיר.

לציבור עובדי כל ארגון צריכה להישמר הזכות, על בסיס החלטת רוב, לוותר על שירותי האיגוד המקצועי וההסתדרות, אם יגיעו למסקנה שהללו מעלו בתפקידם, או שיש דרך טובה יותר להבטיח את האינטרסים שלהם.

כל האמור חייב להיות מתואם עם חוקי העבודה השונים, ובמידת הצורך יש לשנותם.

בשיטה המוצעת יש בכל זאת חיסרון: הגביה תלויה בשיתוף פעולה מצד המעסיק. ההסתדרות וכאית לתבוע, שכל עוד חל על המפעל הסכם קיבוצי, תהיה זו חובת המעסיק מכוח ההסכם לגבות את המס מן העובדים. אפשרות אחרת, גבייה ישירה, אינה רצויה, שכן היא תצריך הקמת מנגנון חדש במקום מנגנון המס האחיד העומד להתבטל.

הפרטים המלאים באשר לאופן הגבייה של דמי האיגוד המקצועי עדיין לא פורסמו. יש לקוות שכאשר יפורסמו הפרטים הללו, האופי החיובי של הידיעה שפורסמה בשבוע שעבר יישאר בעינו. אראנו נוכל להפטיר: אילו היה שינוי שיטת המימון של ההסתדרות התיקון היחיד שתיקן יו"ר ההסתדרות חיים רמון, דיינו. על אחת כמה וכמה כששינוי שיטת המימון של ההסתדרות הוא רק חלק מהרפורמה הכללית, שיו"ר ההסתדרות מחולל בהתאם להבטחות הבחירות שלו.

אברהם טל

צווארון לבן / צבי הראל

וולקן אמר, אני כתבתי

דוד וולקן מואשם ברכישת חשבוניות פיקטיוויות ב–41 מ' ש' מיונה זילברמן, שתיאר בעדותו כיצד ביצעו יחד את המרמה

צילום: עדי קרן

יהודית וולקן (משמאל), עו"ד רזן, דוד וולקן ועו"ד גרוסמן. שלב ההוכחות

השבוע, באולמו של שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, אמנון סטרשנוב, נפתח שלב ההוכחות במשפטו של סוחר הזהב דוד וולקן. וולקן (48), בעל השליטה בחברת דומכס ואחד מסוחרי הזהב הגדולים בארץ, הוא הנאשם העיקרי בתיק; לצדו על ספסל הנאשמים יושבים אשתו יהודית, מנהלת ובעלת שליטה בדומכס, וחשב החברה חיים אלעד.

היקפו של כתב האישום, 26 עמודים, מלמד על חומרתו: זהו אחד מכתבי האישום החמורים ביותר שהוגשו בשנים האחרונות על־ידי אנשי המכס ומס הכנסה. וולקן ושותפיו מואשמים בעבירות מרמה וזיוף בהיקף עשרות מיליוני שקלים. פרשת רכישת החשבוניות הפיקטיוויות היא לב לבו של כתב האישום: וולקן מואשם כי רכש מסוחר זהב אחר, יונה זילברמן, חשבוניות פיקטיוויות בהיקף של 41 מיליון שקל, והשתמש בהן כדי לקבל החזרי מע"מ שלא כדין.

בפתח כתב האישום מתוארות התנהגות, עדויות הדין אורנה שנן ודינה רדלמן, את הרקע לפרשה. לטענת התביעה, החל מ–1985 מכרו בני הזוג וולקן ליוסי זילברמן זהב בשווי כולל של כמיליון דולר. עוד נטען, כי בשל קשיים שהתעוררו בחברה של זילברמן, הסכימו ביניהם המוכרים והקונה להביא לידי פירעון החוב בדרכי מרמה: חברת זילברמן תמסור לבני הזוג וולקן חשבוניות פיקטיוויות והנאשמים התחייבו בפני יונה זילברמן שהוא יקבל עמלה בשיעור של 1% עד 1.5% מהסכום הנקוב בכל חשבונית. החשבוניות, מוסיפה התביעה, סופקו לוולקן בשנים 1987, 1988 ו–1990.

עד התביעה המרכזי במשפט הוא יונה זילברמן, שנדון על חלקו בפרשה לארבע שנות מאסר בפועל ושנתיים על תנאי. זילברמן העדיף להודות באשמה והוא מרצה את עונשו בכלא איילון.

בעדותו מסביר זילברמן כיצד בוצעו עבירות המרמה והזיוף. להלן קטעים מעדותו:

"קודם למאסרי עסקתי בענף התכשיטים. חברת זילברמן, שהיתה בבעלותי ובבעלות אחי, היתה פעילה עד ינואר 1986. דוד וולקן היה אחד מיבואני הזהב ואני הייתי קונה אצלו זהב כמעט מיום שפתחתי את עסקי. הייתי חייב לו כסף. החוב התחיל ב–1976 והגיע לממדים שלא יכולתי לשלם אותו: 320 אלף דולר. בכתב האישום כן הרשעתי והודיתי שחובי לוולקן הוא 1.5 מיליון דולר. כמו הוקירה הראו לי מסמכים מסוימים ובהם כרטיס החוב שלי, שהראה 1.5 מיליון דולר. הקרן של החוב היתה 320 אלף דולר. ברור שלחוב כזה יש מערכת ריבית והצמדה (...) וולקן, נכון יותר אשתו, דיברה עם אשתי ואיימה עליה. הפעילו עלי לחצים להחזיר את החוב. (...) אחרי תקופה מסוימת הוא העלה הצעה שאני העליתי עוד ב–1982: שאני אתן לו חשבוניות והוא יורידה על המע"מ ויקזז את זה מהחוב שלי. ב–1982 הוא לא קיבל את הצעתי. ב–1986 הוא אמר שאפשר לחזור למה שאני הצעתי ב–1982. אני הייתי ממלא את הכתוב בחשבוניות. זה כתב ידי. הייתי מקבל הזמנה לבוא למשרד של דומכס, ישבתי מולו, והוא היה אומר לי מה לרשום בחשבוניות, איזה תיאור פריט ומה הסכומים – ואני הייתי רושם. יש פרטים כמו תערובת, פסולת וכו'. כל מה שכתוב על החשבוניות אמר לי וולקן לכתוב. אני לא סיפקתי כל סחורה.

קיבלתי 270 אלף שקל".

התובעת מציגה לעד חשבוניות פיקטיוויות של חברה בשם ג'ולדי קולקשן ומבקשת ממנו הסבר כיצד הם הגיעו לחברת דומכס.

זילברמן: "זו היתה חברה לייצור תכשיטים שפשטה רגל והיתה בהליכי כינוס. אני קניתי את הציוד של החברה מכונס הנכסים ושכרתי את המקום של החברה. במקום ששכרתי, בין המכונות והציוד המשרדי, היה ספר החשבוניות של החברה הזו. היות שכבר לא היו לי ספרי חשבוניות, השתמשתי בספר של אותה חברה – וגם את החשבוניות האלה נתת לדומכס, באותה שיטה. משה רגב, שהיה חתום על החשבוניות, היה קניין או מנהל של חברת ג'ולדי. הוא הסתבך בחובות וברח מהארץ והצעתי שאני אחתום בשמו. עבור חשבוניות אלה קיבלתי מוולקן 70 אלף שקל.

"ביני לבין וולקן סוכם שבמקרה שניתפס – את החשבוניות הוא קיבל מאחי יוסי שיושב בחו"ל. לגבי החשבוניות של חברת ג'ולדי הוא יגיד שהוא קיבל ממשה רגב. כמובן, שאם ניתפס, או אם יקרה לי משהו, אין לי מה לדאוג מבחינה כלכלית ומבחינת ההוצאות. בחקירות הראשונות שלי במכס הכחשתי כל קשר לחשבוניות הפיקטיוויות ודק מאוחר יותר מסרתי גרסה אחרת. נעצרנו באותו יום, הוא בבוקר ואני בלילה. מסרתי את העדויות שלי בהתאם לסיכומים שהיו לנו. ישבתי שלושה שבועות במעצר ולכן מסרתי גרסאות שונות. כאשר הראו לי במכס את העדויות של וולקן (עדויות נגד העד – צ"ה), הודיתי ואמרתי את האמת".

סניגורם של בני הזוג וולקן, עו"ד אורי רזן, שאל את העד כיצד הגיע חובו לוולקן ל–1.5 מיליון דולר.

זילברמן: "אני יודע שהייתי חייב 320 אלף דולר, שלא הייתי יכול לשלם. ואם כתוב בכרטיס של חברת וולקן מיליון או 100 מיליון דולר – בשבילי זה אותו דבר, כי שנינו ידענו שאין כל דרך שאוכל לשלם לוולקן את הכסף. לאחי יוסי אין כל קשר לעסקי החשבוניות".

עו"ד רזן שאל את העד, מדוע בחקירתו במכס לא אמר שוולקן הבטיח לו כי במקרה שייתפס הוא ידאג להוצאותיו.

זילברמן: "לא נשאלתי על כך במכס ולכן לא אמרתי. לא המצאתי שום סיפור על וולקן".

עו"ד יעל גרוסמן, הסניגורית של חשב חברת דומכס, חיים אלעד, שאלה את זילברמן אם החשב היה מעורב בפרשת החשבוניות הפיקטיוויות. זילברמן: "חיים אלעד לא היה שותף לעסקים שלי".

בישיבות הבאות במשפט יתבררו אישומים שונים שאינם נוגעים לחשב החברה: טענות לפיהן קיבל וולקן החזר מסים היטל יבוא על סמך רשמוני יצוא כוזבים ו"פיצוי שער" מהחברה לביטוח סיכוני סחר חוץ.

תמורת החשבוניות הפיקטיוויות שנתתי לוולקן לא קיבלתי כספים, אך היו לי חובות לאנשים אחרים – מעבר ל–1.5 מיליון דולר. חלק מהעסקה היה, שבנוסף לסכום שהוא יורידה עליו יהיה לי כסף לשלם לאחרים שאני חייב להם. קיבלתי ממנו סכום שהיה מוערך ב–1%–1.5% מהסכומים שהופיעו בחשבוניות. בחקירה במכס התברר שזה אפילו לא הגיע ל–0.5%. קיבלתי כמה צ'קים: 15 אלף שקל, 20 אלף שקל ו–25 אלף שקל – וגם צ'קים קטנים יותר. בסך הכל

> זילברמן: "הייתי בא, יושב מולו והוא היה אומר לי מה לרשום בחשבוניות. כל מה שכתוב אמר לי וולקן לכתוב. לא סיפקתי כל סחורה"

אל תסגור עסקה בלי התעודה!

HEWLETT PACKARD
מערכות מחשוב ומדידה (CMS) בע"מ

חפש סמל זה על תעודת האחריות באריזת המדפסת
שאל את המוכר!

קניית מדפסת HP משוכללת מן המקור - מלווה בכמה זכויות חשובות שמגיעות לך מן החברה.
כשאתה רוכש מדפסת מקורית של HP המשווקת ע"י CMS - המפיצה הבלעדית של HP בישראל ומשווקיה המורשים, אתה מקבל:

■ **3 שנות אחריות מלאה** במעבדות החברה: עבודה וחלקים מקוריים ואמינים.
■ **שירות במעבדות HP/CMS** - הבלעדיות המורשות לטפל בציוד HP.
■ **תמיכה עברית למדפסות** - מחסניות פונטים בלעדיות המותאמות לתוכנות, ספר הפעלה בעברית ודיסקטים תואמים. הפונטים - מדורגים (Scaleable) ורגילים - מותאמים במיוחד למדפסת וכלולים במחיר.
■ **שירות BBS** - מאגר מידע ממוחשב הכולל חדשות, תוכנות התאמה (Drivers) ועזרה בהפעלה. שירות חינם לרוכשי מדפסות מקוריות של HP/CMS.

איך תוודא שקיבלת מדפסת מקורית! חפש את תעודת האחריות המקורית של CMS, מערכות מחשוב ומדידה, הנמצאת בכיס פלסטי מיוחד באריזת המדפסת. תעודה זו מבטיחה לך מדפסת מקורית.

זה מגיע לך!
לפרטים ולקבלת רשימת המשווקים המורשים נוסף נא התקשר לטלפון: 03-5380333 או לפקס 03-5371593.

HEWLETT PACKARD
מערכות מחשוב ומדידה (CMS) בע"מ

מאיר כהן (יעקבסון)

هكذا من الأصل

דו"ח על דו"ח / ישראל אליהו

השקם – נדל"ן במקומות אטרקטיוויים

הפרטת השקם תושלם החודש, ועל הזוכה יהיה לבדוק את כדאיות החזקת נכסי מקרקעין אטרקטיוויים בערים הגדולות. ייתכן כי השכרתם או מכירתם תבטא תשואה גבוהה יותר מאחזקתם

בחודש הקרוב תושלם הפרטת רשת השקם על ידי מכירת חבילת מניות, המהווה כ־35% ממניות החברה. הערכת שוויה האמיתי יהיה בעייתי. השווי ייקבע במכרז ויתבסס בעיקר על הפוטנציאל הניתן למימוש, פריסת נכסי הנדל"ן, התמחויות שונות ועלויות ההיערכות החדשה. השקם היא רשת השיווק השנייה בגודלה בארץ, וככל הנראה המפסידה ביותר.

חברת השקם החלה את פעילותה לפני כ־45 שנה. החברה מתרכזת בהפעלת רשת חנויות כלבו למסחר קמעונאי. רוב החנויות משלבות שיווק של מוצרי מזון, חומרי ניקוי, הלבשה, אלקטרוניקה ומוצרי צריכה אחרים. פעילות זו מהווה כ־75% מהיקף ההכנסות. במרבית החנויות כ־300 דוכנים, שחלק ממפעיליהם משלמים לחברה עמלות בגין מכירותיהם.

במגזר החנויות נתונה הפעילות לתחרות מתמדת עם רשתות שיווק מתחרות ועם קמעונאים וסיטונאים אחרים. כן מושפע המגזר מעונתיות – בחגים (ראש השנה עד סוכות ופסח) ניכרת עלייה במכירות של כ־30%.

החברה מפעילה רשת שקמיות ומחסני מכר סיטונאיים. פעילות זו מהווה כ־19% מהיקף ההכנסות של החברה. יתר ההכנסות (כ־6%) כוללות אספקת ארוחות, הפעלת מסעדות, מטבחים ומפעלים לייצור מזון והפעלת מועדון שקם.

החברה נסחרת כיום בשווי שוק של כ־16 מ' ד' (עפ"י שער מניה של 2.03 ש'). ההון העצמי בסוף יוני '94 הסתכם בכ־113 מ' ד'. הערכת שווי שנערכה לנכסי המקרקעין של החברה, אמדה את שוויים בכ־165 מיליון ד'. ברשות השקם נכסים רבים הממוקמים באזורים אסטרטגיים ויקרים.

מספר העובדים מסתכם כיום בכ־2,750. צמצום מצבת כוח האדם היא אחת הבעיות המרכזיות שאיתה תצטרך להתמודד הזוכה מבין הקבוצות המתחרות על מכרז רכישת גרעין השליטה. ערב מכירת גרעין השליטה מחזיקה המדינה כ־35% מהון החברה בדילול מלא. שאר האחזקה במניות ובניירות ערך המירים, נמצאת בידי הציבור ועובדי החברה.

החברה סיימה את המחצית הראשונה של השנה ברווח של כ־7.2 מ' ש', ולכאורה מכפיל הרווח אמור להיות חיובי. ואולם אם ננטרל מהרווח את ההכנסות המיוחדות ממכירת קרקע, תסתכם הפעילות בהפסד של כ־8.4 מ' ש', ולפיכך לנתון מכפיל רווח שנתי, בהתבסס על הנתונים של המחצית הראשונה, אין משמעות.

חנויות הכלבו

ענף בתי הכלבו נקלע למשבר בשנות ה־80. המעבר לרכישות בקניונים הממוקמים באזורים המאופיינים בגישה נוחה, הביא לסגירת בתי כלבו שמוקמו במרכזים הישנים של הערים.

בתי הכלבו יצטרכו בשנים הקרובות להתמודד מול מערכה שיווקית נוספת, שעדיין לא התפתחה בארץ – התחרות מול רשתות ה"הול־סייל", הממוקמות באזורי תעשייה ומציעות מספר פריטים מצומצם במחיר מוזל.

בעיה נוספת היא שיווק באמצעות הטלוויזיה. המעבר הצפוי למכירת מוצרים באמצעות רשתות כבלים מצריך היערכות ותיכנון השינוי העתידי, כך שהמכירות לא יפגעו.

ואולם רכישת גרעין השליטה תתרום לקיצור צינורות ההפצה של חלק מן החברות. לדוגמה, קבוצת אלקו (מותגי אלקו ומוצרי חברת אלקטרה צריכה) וקבוצת כור (תדיראן). התשתית הקיימת של השקם, מהווה פוטנציאל למימוש היקפי מכירות נרחבים.

מערך השקמיות

הענף היחידי שבו מהווה השקם מונופול, הוא מערך ה"שקמיות" בבסיסי צה"ל. בינואר '93 חתמה החברה עם משרד הביטחון על הסכם הפעלת השקמיות לתקופה של חמש שנים (השקמיות מופעלות על ידי החברה מאז שנות ה־50). בהסכם נקבע כי משרד הביטחון לא יתקשר עם גוף אחר למכירת מוצרים הזהים לאלה שמוכרת החברה במחנות צה"ל.

מי שינסה להעריך את שווי המונופול, יצטרך להביא בחשבון את העובדה שבעוד כשלוש שנים יסתיים הזיכיון של השקם, והוא יעמוד למכרז בין הרשתות המתחרות. גם אם יזכה השקם במכרז ב־98', יש להביא בחשבון כי הרווחיות אמורה להישחק עקב השתתפות רשתות נוספות במכרז, ותהליך השלום האמור להתבטא בצמצום כוח אדם בצבא, קרי קהל הלקוחות.

ניתוח התוצאות העסקיות

בשנה וחצי האחרונות ('93 והמחצית הראשונה של '94) הסתכמו הפסדי הרשת מפעילות שוטפת בכ־34 מיליון שקל. ב־'93 הסתכם מחזור המכירות בכ־970 מיליון שקל, היקף שהיווה ירידה ריאלית של כ־4% בהשוואה ל־'92. הפעילות התפעולית הניבה הפסד של כ־20 מיליון שקל. ב־'93 היו לחברה הוצאות בסך של כ־9.1 מיליון שקל בגין צמצום מספר העובדים. הכנסות המימון בשנה זו הסתכמו בכ־3.3 מיליון שקל. ההכנסות נבעו בעיקר מירידה ברבית הריאלית בגין הלוואות לזמן ארוך כתוצאה משחיקה של כ־3% בשער החליפין של הדולר. '93 הסתיימה בהפסד של כ־26 מיליון שקל.

במחצית הראשונה של השנה הסתכם מחזור המכירות בכ־527 מיליון שקל, היקף המהווה גידול ריאלי של כ־5.1% בהשוואה לתקופה המקבילה ב־'93. אם נשווה את היקף המכירות על פי עליית מדד "סל המוצרים", נמצא כי במחצית הראשונה נרשם גידול של כ־9.5%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הגידול במכירות נבע בעיקר ממבצעים מיוחדים לקידום המכירות (מבצע פסח, חודש עצמאות בשקם, שבוע ירושלים ומבצע מונדיאל) והגברת הפרסום. שיעור הרווח הגולמי הסתכם בשיעור של 20% בהשוואה לשיעור של כ־21% בתקופה המקבילה אשתקד. בהכנסות ממתן שירותים ועמלות נרשמה ירידה של 30% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, והן הסתכמו בכ־8 מיליון שקל. במחצית הראשונה של השנה נרשמה ירידה של 5.4% בהוצאות המכירה, ההנהלה והכלליות בהשוואה לתקופה המקבילה ב־'93. עיקר הירידה נובע מצמצום בכוח האדם בחברה.

הכנסות המימון הסתכמו בכ־2.4 מיליון שקל, הכוללים בין השאר הכנסות של כ־1.5 מיליון שקל משחיקת התחייבויות לזמן ארוך כתוצאה משחיקה של כ־5.5% בשער החליפין של הדולר בהשוואה לעליית מדד המחירים ומשחיקה ריאלית של הלוואות ON-CALL שלקחה החברה.

בפברואר השנה מכרה החברה קרקע פנויה באשדוד בהסכם קומבינציה לבניית חנות חדשה בעיר. הרווח מעסקה זו הסתכם בכ־15.6 מ' ש'. לפיכך סיימה החברה את המחצית הראשונה של השנה, כאמור, ברווח של כ־7.2 מ' ש', ואולם בניטרול ההכנסות ממכירת הקרקע, סיימה החברה את המחצית הראשונה בהפסד של כ־8.4 מ' ש'.

המצב הכספי

הפעילות העסקית של החברה ממומנת בעיקר מהון עצמי (המהווה כ־49% מנכסי החברה) ומאשראי מספקים (המהווה כ־25% מנכסי החברה). ההון החוזר הסתכם בסוף יוני השנה בכ־17 מיליון שקל בלבד (יחס שוטף של 1.06 ויחס מהיר של 0.73). במחצית הראשונה של השנה הגדילה החברה את האשראי לזמן קצר בכ־48 מיליון שקל. האשראי הינו בעיקרו הלוואות ON-CALL שאופיינו בשיעורי ריבית, שהיו נמוכים משיעור עליית המדד, ויצרו הכנסות מימון ריאליות. החברה הנפיקה לציבור איגרות חוב המירות למניות בהיקף (נכון ליוני '94) של כ־40 מיליון שקל.

על פי המבחנים המופיעים בגילוי דעת 53 של לשכת רואי חשבון בישראל, סבירות המרתן למניות אינה גבוהה, ולפיכך מוצגות איגרות החוב בדו"חות הכספיים כהתחייבויות לזמן ארוך. הפעילות השוטפת הניבה במחצית הראשונה של השנה תזרים שלילי של כ־24 מיליון שקל. התזרים הפרמננטי (רווח נקי בניטרול הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים) הסתכם בתזרים חיובי של כ־700 אלף שקל. במחצית הראשונה של השנה השקיעה החברה כ־14 מיליון שקל במבנים וכן בציוד וריהוט בחנויות חדשות.

תוכנית השקעה ופיתוח

על פי תשקיף החברה מ־'93, מסתכמת תוכנית ההשקעות לארבע השנים – '94–'97 בכ־176 מיליון שקל (בערכי 9/93). הדגש מיוחד הושם על תוכנית להקמת חנויות חדשות והחלפתן או סגירתן של מקצת מהחנויות הקיימות. כן מתייחסת התוכנית לשיפוץ חנויות קיימות.

מגמות התוכנית מבוססות על התבססות בשכונות המאופיינות ברמת הכנסה גבוהה, השלמת פריסה ארצית של חנויות הכלבו הגדולות והתבססות באזורי מגורים חדשים ופתיחת חנויות ייעודיות שיתמחו במחלקות מוצרים ספציפיות כחנות־רשתות. כ־48 מיליון שקל אמורים להיות מושקעים ב־'94, מתוכם השקיעה החברה במחצית הראשונה של השנה כ־14 מיליון שקל. 48 מיליון שקל נוספים אמורים להיות מושקעים ב־'95 ו־40 מיליון שקל בכל אחת מהשנים '96 ו־'97. המימון אמור להגיע בין השאר ממימוש נכסים ומלקיחת הלוואות מבנקים.

נדל"ן

לחברה זכויות בנכסי מקרקעין ברחבי הארץ. על פי השומה האחרונה שערך שמאי המקרקעין יוסף זרניצקי, מסתכם שווי המקרקעין של השקם בכ־165 מיליון דולר (נכון ליולי '94). בהערכת שווי קודמת שנעשתה אף היא על ידי זרניצקי לפני פרסום תשקיף החברה בספטמבר '93, נאמדו נכסי החברה בכ־136 מיליון דולר. העלייה בשווי המקרקעין מוסברת בהשבחת חלק מהרכוש, כשהעלייה העיקרית בשווי נובעת מעסקת הקומבינציה באשדוד.

לכאורה, הסף התחתון של שווי החברה אמור להיות השווי הנקי של נכסי המקרקעין. ואולם, סף תחתון זה הוא אינדיקציה, רק כאשר ניתן לממש את נכסי המקרקעין שלא נותנים תשואה מתאימה (כמשתקף מהתשואה האלטרנטיבית הניתנת להשגה). הסף התחתון אמור להתחשב גם בעלויות תוכנית הבראה עתידית בחברה. הפעילות העסקית הניבה בשנים האחרונות הפסדים ניכרים. נוסף לכך, ייתכן שיהיה צורך לקצץ קיצוץ נוסף בסגל העובדים. נתונים אלו עלולים להביא לכך, שהשווי למשקיע פרטי עלול להיות נמוך מהשווי הנכסי. ואולם כאשר רוכשים חבילת מניות המקנה למעשה שליטה בחברה, יש לשלם למשקיע פרטי בנוסף לשווי גם את פרמיית השליטה. כל קבוצה המתמודדת כיום על רכישה זו, תבצע חישובים כדי להעריך את שווי השליטה לגביה, כמשקיע אסטרטגי.

מבט לעתיד

העתיד תלוי בין השאר בקבוצה שתרכוש את גרעין השליטה. בעלי גרעין השליטה עשויים להשתמש בתשתית הקיימת של הרשת, לשיווק מוצרים ושירותים נוספים כדוגמת תיירות וביטוח (המתוכננים כבר היום). זאת, כדי לנצל את האפשרות להתקשר עם אלפי הלקוחות החברים כבר כיום ב"מועדון השקם". על הזוכה יהיה לבדוק מחדש את הכדאיות בהחזקת נכסי מקרקעין במקומות אטרקטיוויים. ייתכן כי השכרתם או מכירתם של חלק מהחנויות תבטא תשואה גבוהה יותר מהתשואה שתתקבל מהפעלת הכלבו הקיים.

החברה ממומנת כיום בעיקר מהון עצמי, בהתחשב בכך ששוויים הריאלי של המקרקעין גבוה מעלותם המותאמת בדו"חות הכספיים. החברה יכולה להגדיל את התחייבויותיה הכספיות כדי לאפשר חלוקת דיווידנד לבעלי המניות. לחברה עודפים בסך של כ־75 מיליון שקל הניתנים (על פי הדו"חות הכספיים) לחלוקה כדיווידנד במזומן לבעלי המניות. אם החברה תממש חלק מנכסי הנדל"ן, עשוי סכום העודפים לגדול. משיכת הדיווידנד עשויה לממן חלק מההשקעה של בעלי הגרעין החדשים. לחברה הפסדים לצורכי מס בשיעור של כ־38 מיליון שקל (נכון לדצמבר '93), שבגינם לא נזקפו מסים נדחים, כך שבעתיד, מעבר לרווחיות בדו"חות הכספיים, לא יכלול תשלום הוצאות מס עד לסכום הנ"ל.

התחרות הקשה במגזר החנויות גורמת לשחיקה במחירי המכירה מחד, ולגידול בהוצאות השיווק והפרסום מאידך. עם זאת, תוכנית ההשקעה הצפויה בשנים '94–'97 מראה שהחברה אינה קופאת על שמריה, אלא מחפשת מיצוי רב יותר של פוטנציאל הגלום ברשת.

באוקטובר חתמה החברה על הסכם עבודה עם העובדים, שלפיו שכר העובדים יהיה צמוד לשכר המקובל במשק. ההסכם אמור להביא לחיסכון בעלות השכר הכוללת בשנים הבאות.

ברבעון השלישי אמורה החברה לרשום גידול בהכנסות בשל החגים. ואולם סעיף המימון יושפע לרעה ברבעון השלישי מהעלייה החדה ברבית השקלית על הלוואות ON-CALL שעשויה להתבטא ברבית ריאלית בהשוואה לשחיקה הריאלית בהלוואות ON-CALL שהתרחשה במחצית הראשונה של השנה.

הכותב הוא רו"ח ונמנה עם סגל ההוראה בפקולטה לניהול באוניברסיטת תל־אביב

דו"ח רווח והפסד
באלפי ש"ח מותאמים של חודש יוני 1994

	לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 1994	לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 1993	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 1994	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 1993	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1993
	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
מכירות	526,563	501,121	247,019	241,775	1,037,326
עלות המכירות	420,923	394,294	196,741	191,022	820,265
רווח גלמי	105,640	106,827	50,278	50,753	217,061
הכנסות ממתן שרותים ועמלות	8,035	11,417	4,581	5,569	22,708
	113,675	118,244	54,859	56,322	239,769
הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות	123,202	130,198	62,633	64,845	259,604
הפסד מפעולות רגילות	(9,527)	(11,954)	(7,774)	(8,523)	(19,835)
הכנסות מימון, נטו	2,412	3,294	1,757	297	3,547
הוצאות אחרות, נטו	(602)	(4,359)	(1,286)	(4,186)	(9,005)
	1,810	(1,065)	471	(3,889)	(5,458)
הפסד לפני מסים על ההכנסה	(7,717)	(13,019)	(7,303)	(12,412)	(25,293)
מסים על ההכנסה	652	131	68	51	287
הפסד לתקופה לפני פריט מיוחד	(8,369)	(13,150)	(7,371)	(12,463)	(25,580)
רווח מפריט מיוחד	15,580	–	–	–	–
רווח נקי (הפסד) לתקופה	7,211	(13,150)	(7,371)	(12,463)	(25,580)
נתונים ל־1 שקל ערך נקוב (נומינלי) של מניה:					
הפסד לפני פריט מיוחד	(0.037)	(0.066)	(0.033)	(0.062)	(0.123)
רווח מפריט מיוחד	0.069	–	–	–	–
סך־הכל	0.032	(0.066)	(0.033)	(0.062)	(0.123)

כספי אגרה ימומנו בניית מנהרות הכרמל

מאת סופר "הארץ"

אמצעי המימון העיקרי לביצוע פרויקט מנהרות הכרמל יהיה כספי אגרה שישלמו המשתמשים במנהרות. כך הודיע שר התחבורה, ישראל קיסר, לקראת דיון בנושא שצפוי להתקיים היום בממשלה.

הממשלה אמורה לאשר בישיבתה את טיוטת חוק כבישי האגרה ולהסמיך את שרי האוצר, התחבורה והשיכון לקבוע אילו כבישים יהיו כבישי אגרה.

קיסר יגיש לממשלה את תזכיר חוק כבישי אגרה, המפרט את הסדרים לקביעת כבישי האגרה, דרך מתן הזיכיון להפעלתם ואופן גביית האגרה.

88 חב' מישראל ישתתפו ב"סביט"

מאת אבי בליזובסקי

88 חברות ישראליות בתחומי המחשבים והתקשורת ישתתפו ביריד "סביט", שיתקיים ב־8–15 במארס '95 בהאנובר, גרמניה. ישראל נמצאת במקום השביעי מבחינת מספר החברות המשתתפות ביריד ושטח התצוגה שלהן. כך מסר בשבוע שעבר חבר מועצת המנהלים של ירידי האנובר, הנס לאנג, שביקר בארץ. בשנה שעברה השתתפו ביריד 75 חברות מישראל.

סביט מהווה מקום מפגש לחברות בתחום טכנולוגיית המידע לבין קניינים מרחבי העולם. השנה יתמקד היריד בטלקומוניקציה.

נציג של חברה ישראלית המשתתפת ביריד בקביעות טען, כי החברות הזרות מופלות לרעה משום שמרבית המפגשים המקצועיים ביריד מתנהלים בגרמנית.

מידענית – חב' חדשה למידע עסקי ושיווקי

מאת אבי בליזובסקי

מכון היצוא, התאחדות התעשיינים, בזק זהב, ביוגם דאטה ישראל, מלם מערכות וארגון "מרעי ניהול יועצים", מקבוצת אמנת, חתמו הסכם להקמת חברה למידע עסקי ושיווקי. החברה, מידענית שמה, תסייע ליצואנים ויצרנים בשיווק מוצריהם לחו"ל, תוך שימוש בהפצת מידע בתקשורת אלקטרונית, וכן תקים ותפתח מאגרי מידע.

החברה החדשה היא מיזם יחודי שבו שותפים שני גופים ציבוריים שמטרתם קידום היצוא וקבוצת חברות הפועלות בתחום המידע והתקשורת, במטרה לפתח ולקדם מידע עסקי שיווקי ותקשורת אלקטרונית מודרנית לשימוש קהילת העסקים בישראל.

החברה תרכז את המידע במרכז מידע אחד וכן תבנה בעצמה כמה מאגרי מידע לשימוש התעשיין הישראלי.

המשא ומתן למסירת זכיון טויס־אר־אס לליאון קופלר לא הסתיים

מאת זוהר בלומנקרנץ

המשא ומתן למסירת הזיכיון של ענק הצעצועים האמריקאי טויס־אר־אס, לאיש העסקים ליאון קופלר, לא הסתיים עדיין. "המשא ומתן נמשך. כשיסתיים ואקבל את הזיכיון, אשמח להודיע על כך. נכון לעכשיו, לא השתנה דבר". כך אמר אתמול ליאון קופלר, בהתייחסו למידע, לפיו אמור היה לחתום שלשום על הסכם זיכיון עם הקונצרן האמריקאי.

להערכת מקורות בענף, ישלם קופלר כ־8 מיליון דולר ואחוזים מהפידיון עבור הזיכיון.

טויס־אר־אס נחשבת לחברת שיווק הצעצועים הגדולה בעולם. בארצות־הברית יש לרשת 581 חנויות צעצועים ו־217 חנויות הלבשה לילדים, והיא חולשת על 20% משוק הצעצועים האמריקאי. לרשת 167 סניפים מחוץ לארה"ב.

במחצית הראשונה של '94 הסתכמו מכירות הרשת בכ־2.9 מיליארד דולר – עלייה של 10% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

אנשים ועסקים

אבכסף. השקעה בתשתית

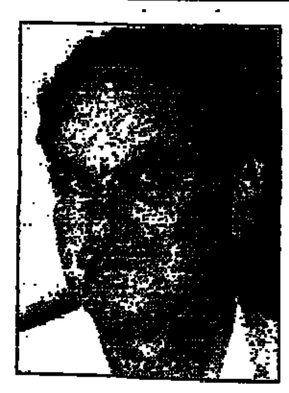
אמוראי. חילוקי דעות

פרץ. בעיות מבית

"פלאפון" נערכת להתמודדות בסלקום

מועצת המנהלים של חברת "פלאפון", המשותפת למוטורולה ובזק, התכנסה בשבוע שעבר לישיבתה הראשונה כדי לדון בהיערכות החברה לקראת התחרות עם חברת סלקום, שתחל לפעול בסוף חודש דצמבר הקרוב.

בישיבה השתתפו מנכ"ל חברת מוטורולה, חנן אכסף, מנכ"ל חברת בזק, יצחק קאול, ונציגים של חברת מוטורולה העולמית.

מקורות בפלאפון מסרו כי החברה תפתח במערכה של יחסי ציבור, שבה תתחייב להוריד את המחירים ולשפר את השירות הכללי.

בחברת מוטורולה חוששים מהתחרות עם סלקום, שתזכה לסיוע נמרץ מחברת בל־סאות' ותציע תעריפים נמוכים בהרבה: בשנה הראשונה 2.5 סנט לדקה; בשנה השנייה – 6 סנט; ובשלישית – 9 סנט, ללא דמי חיבור. כיום גובה חברת פלאפון 350 שקל דמי חיבור.

מנכ"ל מוטורולה, חנן אכסף, אמר כי לדעתו, על חברת פלאפון להשקיע בתשתית יותר מאשר בהורדת מחירים.

אכסף סירב למסור פרטים נוספים על ישיבת הדירקטוריון.

אבי בליזובסקי

המזכיר התייפח

בפגישה שקיים לפני ימים אחדים יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, ח"כ עמיר פרץ, עם מזכירי האיגודים המקצועיים, פרץ בבכי מזכיר הסתדרות עובדי המזון, משה בקרסבן, כאשר התריס כלפי ההנהגה החדשה של ההסתדרות, "הוראה בגו עובדים מיותרים".

לדבריו, "אחרי 37 שנה שבהן עבדתי רק בהסתדרות, מקצצים לי בשכר ובהוצאות הנסיעה. איננו יכולים לתפקד. אני מתבייש להיפגש עם המעסיקים, שמתחילים להאמין שכולנו מושחתים וגנבים".

חיים ביאור

האמנות בעידן המחשבים

האינטרנט, רובוטיקה, הצילום כאמנות בעידן הדיגיטלי, קולנוע אינטראקטיבי, אנימציה ממוחשבת ומציאות מדומה – אלה מקצת הנושאים בהם יידונו השבוע מומחי ה"סקול אוף ויז'ואל ארטס" בסדרת מפגשים, פתוחים לקהל, לציון 15 שנה לקמרה אובסקורה.

בין היתר יידונו ההתפתחויות הטכנולוגיות והשפעותיהן העתידיות על הצילום, הקולנוע, הווידאו ועוד.

אבי בליזובסקי

אמוראי לא הודח

בהמשך לכתבה שהופיעה ביום ו' על מכירת בנק המזרחי, ברצוננו לציין שעדי אמוראי לא הודח מתפקידו כיו"ר נכסים מ.י.

יצחק מודעי, שר האוצר דאז, לא חידש את המינוי, עם תום הקדנציה של אמוראי בנובמבר '91. אי חידוש המינוי בא על רקע חילוקי דעות עקרוניים בין השניים.

יצוא פמוליות ליפאן ב־20 מיליון דולר

יצוא של כמיליון תיבות פמולית ליפן בפדיון של 20 דולר ויותר לתיבה צפוי השנה. כך מסר פרופ' משה בר יוסף ממכון וולקני.

פמולית היא הכלאה בין פומלו מתוק לבין אשכולית לבנה, והיא גודלה לראשונה במעבדות הטיפוח של אוניברסיטת ריברסייד בקליפורניה לפני כ־20 שנה.

עמירם כהן

מינויים

- יוסי קולאל מונה למנהל סניף דומינוס פיצה בשכונת בית הכרם, ירושלים.
- יעקב שהביש מונה לשף הראשי של רשת קפולסקי.

קומטק בע"מ

הודעה בדבר החלטת דירקטוריון החברה על הקצאת ניירות ערך על־פי הצעה פרטית

בהתאם לתקנות ניירות ערך (הקצאת ניירות ערך בחברה רשומה שהוצעו שלא לציבור) התשנ"ב־1992 (להלן: "התקנות") ניתנת בזה הודעה כדלקמן:

1. **מבוא**
ביום 11 באוקטובר, 1994 החליט דירקטוריון החברה כי בהתאם ובכפוף להסכמים ולתנאים המפורטים בנספח להודעה למחזיקי המניות הניתנת בהתאם לתקנות הנ"ל (להלן: "ההודעה למחזיקי המניות"), תקצה החברה 261,535 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א (להלן: "המניות הרגילות") ליבמ ישראל בע"מ (להלן: "הניצעת" או "יבמ").

2. **הניצעת**
הניצעת הינה חברה פרטית הרשומה בישראל אשר למיטב ידיעת החברה נשלטת (באמצעות חברות אחרות) על ידי International Business Machines corporation, חברה ציבורית הרשומה בארה"ב אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך של ניו־יורק, ארה"ב (N.Y.S.E.). למיטב ידיעת החברה, הניצעת ובעלי העניין בה אינם מחזיקים בתאריך הודעה זו בניירות ערך של החברה.

3. **ניירות הערך המוצעים והתמורה בעדם**
לניצעת מוצעים 261,535 מניות רגילות של החברה. תמורת ניירות הערך תשלם הניצעת לחברה סך של 261,535 ש"ח בהתאם להסכם אשר נחתם בין הצדדים ביום 25.9.94 המתואר בנספח להודעה למחזיקי המניות. ביום 13.10.94 היה שער הסגירה של המניה בבורסה 7.77 ש"ח (777%).

4. **נימוקי הדירקטוריון בדבר עדיפות ההצעה הפרטית על הצעה לציבור**
בנסיבות העניין לא מיועדת ההצעה הפרטית לגיוס הון. כמפורט בנספח להודעה למחזיקי המניות, הקצאת המניות לניצעת כפופה, בין היתר, לקבלת כל האישורים הדרושים להעברה לניצעת של 690,003 מניות מחברת הסנה אחזקות. לאחר ההקצאה והעברת המניות הנ"ל, אם ישלמו, תהיה יבמ לבעלת מניות העיקרית בחברה (כ־23.25% מהון המניות המונפק של החברה לאחר ההקצאה והעברת המניות הנ"ל מבלי להתחשב בכתבי האופציה הבלתי סחירים).
הדירקטוריון מעריך כי בהתחשב בהתחייבויותיה של יבמ על פי הסכם הקצאת המניות המתואר בנספח להודעה למחזיקי המניות, יבמ, כשותף אסטרטגי בכיר בבעלות על החברה, עשויה לתרום להגדלת מחזור המכירות של החברה, לגיוון וביזור עסקיה, ולחשוף את החברה ללקוחות גדולים חדשים.

5. **שמות הדירקטורים אשר קיבלו את ההחלטה בדבר ההקצאה הפרטית**
הדירקטורים אשר קיבלו את ההחלטה בדבר ההקצאה הפרטית הם: דוד נחמיאס, שאול יוסף, דן גלעזר, גבי שפירא, מנחם גוטליב, אהרון זלר, לינה נחמיאס, עמית גלעזר וגילה יוסף. למיטב ידיעת החברה, אין למי מבין הדירקטורים של החברה ענין אישי בהצעה הפרטית.

6. **מועד הקצאת ניירות הערך**
הקצאת המניות לניצעת תיעשה לא לפני שיחלפו 30 יום מתאריך מודעה זו ולאחר שיתקבלו כל האישורים הדרושים לביצוע ההקצאה על פי כל דין ועל פי הסכמים ובכלל זאת אישור הבורסה לניירות ערך בתל אביב לרישומן למסחר של המניות שתוקצינה על פי ההצעה הפרטית.

7. **אישור האסיפה הכללית של החברה**
על פי התקנות הנ"ל, ההצעה הפרטית תהיה טעונה אישור האסיפה הכללית אם ידרשו זאת מחזיק או מחזיקים במניות החברה המחזיקים ביחד שלושה אחוזים או יותר מהון המניות המונפק, ובלבד שדרישה כאמור הוגשה בכתב בתום לא יאוחר מ־21 יום מתאריך מודעה זו.

8. **סמכות להורות על עיכוב ההקצאה הפרטית**
בהתאם לתקנות, מוסמכת רשות ניירות ערך להורות לחברה לתקן פרט מן הפרטים המובאים בדו"ח המיידי שהחברה מוסרת בהתאם לתקנות הנ"ל או לתת פירוט, ידיעות ומסמכים בקשר לפרט כאמור. במקרה כזה ידחה ביצוע ההקצאה עד לאחר שתבצע החברה את דרישת הרשות כאמור. הורתה הרשות על תיקון הדו"ח המיידי ייפסק מניין שלושים הימים ממועד פרסום מודעה זו ועד למועד הקצאת המניות כאמור בסעיף 6 לעיל, ויחודש ביום שלאחר פרסום התיקון לדו"ח המיידי.

תאריך המודעה: 16 באוקטובר, 1994

עו"ד רוזה
שירותי המפעיל לשרותך (מאז 1962)
בכל הקשור ברישום החברות
רשום חברות חדשות רשומים במחשב הרשם * מידע מחשב
מרכז כלל חדר 703 מתחת למשרדי רשם החברות ירושלים
טל' 02-248989
פקס 02-250202

אם חשבת להנפיק את חברתך בבורסה ואינך יכול!!!

באפשרותינו להנפיק את חברתך בארה"ב בתהליך מהיר.

לפרטים נוספים צלצל: 09-902528

(מיועד לחברות בעלות הון עצמי של 2 מיליון דולר ומעלה)

עוברים לחשבשבת מכל תוכנה עסקית אחרת

500 עסקים עברו השנה לעבוד עם תוכנת 'חשבשבת' לאחר שעבדו עם תוכנות עסקיות אחרות. הם עשו זאת בגלל הביצועים, החדשנות, הנסיון והשרות. לכן אם גם אתם חושבים חשבשבת, עדיף עכשיו. לא כדאי לחכות לרגע האחרון...

חשבשבת
והעסק עובד חכם

בית חשבשבת: רח' בית הלל 3, שכ' מונטיפיורי, תל־אביב 67017
טל': 03-5631919
סניף צפון: שלמה בן יוסף 10, חיפה, 04-418222

סנא אלי

צרכנות

עורכת לאה פורת

מדריך בסיסי לירדן

חור בכיס /אברהם טל

רוב הישראלים שיבקרו בעתיד הקרוב בירדן יעשו כן במסגרת סיור מאורגן, ועליהם לדאוג רק לדבר אחד: צ'ק לסוכן הנסיעות או לחברה המארגנת, אשר יטפלו בכל השאר. סיור מאורגן נראה כפתרון נוח, אך הוא אינו הפתרון היחיד. אפשר ליהנות מטיול מרתק בירדן גם על בסיס סידורים עצמאיים – וגם לחסוך בהוצאות.

כנקודת מוצא אביא ציטוט מדברי עומאר עומר, נהג מונית בנמל התעופה "עליה" בעמאן, שמרבה להסיע תיירים ואנשי עסקים. לעומאר המלצה לתיירים המבוססת על שלושה לאוים: לא ללון במלונות המיועדים לתיירים, לא לאכול במסעדות המיועדות לתיירים ולא לקנות בחנויות המיועדות לתיירים. זה נשמע אלמנטרי, אבל גם משמעותי מאוד כשהוא נאמר מפי איש מקומי המתמצא בתחום. אוסיף לכך לאו רביעי, שלא היה מוצא חן בעיני עומאר: לא להזדקק להסעות במוניות מיוחדות (מחוץ לעיר) בכל מקרה שאפשר להסתדר ברכב ציבורי – ובמקרים רבים אפשר גם אפשר.

תחילה הערה בענייני מטבע. בירדן נוהג כידוע הדינר, שסימנו JD, והחברה הטובים אומרים במקום דינר – ג'ידי (ברבים – ג'ידיז). החלוקה הפנימית של המטבע תעלה אצל ותיקים זיכרונות מימי המנדט. הדינר, שנקרא לפעמים גם לירה, מתחלק ל-1,000 פילס, שהם 100 גירש, אבל גם 100 פיאסטר; 5 גירש (או פיאסטר) הם שילינג, כלומר, 50 פילס; ושני שילינג הם דירהאם, או בריזה, כך ש-10 בריזות הן דינר. מבולבלים? לא נורא, תשתמשו בדינר ובפילס, כפי שהמסחריים מצפים מהם.

שער הדינר בעת כתיבת הדברים אלה הוא 1.4 דולר בקירוב. הבנקים בירדן לא מכבדים (נכון לאמצע ספטמבר) המחאות נוסעים שהונפקו בישראל, לכן הביאו אתכם מזומנים. אפשר להמיר כספים ללא חשש לא רק בבנק, אלא גם ב-Change ברחובות הראשיים. מקבלים שער לא פחות טוב ולפעמים אפילו טוב יותר.

העונה הבוערת בבירה עמאן (שתהיה נקודת מוצא לטיולי התייר העצמאי) היא בחודשים יוני, יולי, אוגוסט וספטמבר. בחודשים אלה באים לירדן תיירים מארצות ערב, ובעיקר מארצות המפרץ, על נשותיהם וטפם – וכשאני אומר "נשותיהם", אני מתכוון לנשותיו של כל אחד מהם, וזה לפעמים הרבה נשים. בתקופה זו המחירים במלונות בשיאם, והתפוסה גבוהה. לתייר שבא לתור את ירדן, זו העונה הפחות מתאימה גם מבחינת מזג האוויר. מוטב להגיע בסתיו או באביב, ואפילו החורף עדיף על הקיץ הלוהט.

בעמאן מבחר גדול למדי של מלונות, אבל מי שחס על כספו לא יזדקק למלונות שנמצאים ברשימת סוכני הנסיעות. אם לא מגיעים בעונה הבוערת, אפשר בהחלט להסתכן בחיפוש עצמאי של מלון אחרי ההגעה. ביקשתי מעומאר רשימת מלונות סבירים ברמת שניים ושלושה כוכבים. הראשון ברשימתו הוא אל־מקצורה (3 כוכבים), מלון דירות חדש, ובו גם לדירות של חדר צמוד מטבחון. עוד מלונות הם דאר הוטל (3–4 כוכבים), רמדה (3) ובבילון פאלאס (2), הממוקמים בפרוורים, ואסיה הוטל וקונקורד, הנמצאים במרכז העיר. המחירים שלא בעונה הבוערת אמורים לנוע בין 25 ל-35 דינר (35 – 50 דולר) לחדר כולל ארוחת בוקר, ולעתים אפשר להתמקח. זו מדינת המחיר שנוהגים במלונות 3 כוכבים בעונה. לא הייתי במלונות המסוימים האלה ואני מוסר מידע בשם אומרו. תלונות, אם יהיו, נא להפנות אל עומאר.

יש בעמאן מסעדות רבות מכל סוג ומין, כמובן גם יקרות, והרשימה נמצאת במדריכי תיירים למיניהם. מי שלא מייחס חשיבות מיוחדת לאוכל, אך מוצא סיפוק גסטרונומי באוכל עממי, לא יזדקק למסעדות הללו – ויחסוך כסף רב. אפשר לאכול להנאה ולשובע במסעדות עממיות המיועדות לאנשי המקום. את הפול בחומוס הטוב ביותר שטעמתי מימי אכלתי במזנון שמציא כמה שולחנות למדרכה לא רחוק מהמלון שגרנו בו. בעד ארוחה מצוינת לשניים, שכללה בשר על האש וכל מיני תוספות, שילמנו 2.35 דינר, כלומר, כ-10 שקלים. ביום האחרון לקח אותנו עומאר לרחוב יהודה בדרום העיר. שם יש שורה של מסעדות לחמא מאשוייה, כלומר, בשר כבש; בעל המסעדה חותך נתח מהכבש התלוי על אונקל וצולה על האש "בזמן אמיתי". היינו שם שלושה ושילמנו (כולל מנה טחינה, מנה יוגורט, מנה בצלים ועגבניות צלויים ותה) 3.75 דינר שהם כ-16 שקל. הבעיה היחידה היא למצוא את רחוב יהודה.

בסעיף הקניות אין בידי מידע, כי לא קניתי דבר. מהסתכלות כללית לא התרשמתי שיש סיבה לבוא לירדן למטרת קניות.

סעיף חשוב הוא נסיעות. לצורך זה כדאי לזכור מספר שמות של תחנות אוטובוסים: אל עבדלי, שמשם יוצאים אוטובוסים לצפון (למשל ג'רש), ולא רחוק משם תחנת חברת האוטובוסים הגדולה Jett, שממנה נוסעים לדרום הארץ, למשל, לפטרה ולעקבה (וגם לדמשק ולבגדד, למי שמעוניין); מתחנת ואחדאת יוצאים אוטובוסים לדרום הקרוב יחסית (למשל, מידבא וכרכ); מתחנה ברחוב עלי אבן אבי טאליב יוצא האוטובוס לחוארי אל־ציר – יעד חשוב למטייל הישראלי שירצה להגיע לעראק אל־אמיר ולקבר אל־עבד (ראה כתבתי במוסף "הארץ", 7.10.

תעריפי הנסיעה באוטובוסים, שהם לרוב מיניבוסים, מצחיקים. לדוגמה, 100 פילס בעבור נסיעה בעמאן וסביבתה הקרובה, חצי דינר לג'רש, דינר לכרכ. אבל השימוש באוטובוסים מומלץ לא רק מסיבה זו, אלא גם מפני שזו הזדמנות טובה להתערב בין הבריות ולחוש את האווירה. השתדלו לתפוס מקום ליד הנהג: יש שם שני מקומות חזקים, ושלישי כל עוד אין שוטר תנועה בסביבה. זה מאפשר לא רק לראות את הנוף, אלא גם להבין את שיטות הנהיגה, למשל, את כללי השימוש בצופר. מבוא לכללים: הצופר משמש לנהג להעברת מסרים לסביבה, כגון, "זוז, האור ברמזור עוד מעט יתחלף", או "הי, אתה שם שעומד בצד, רוצה לעלות?", או "אתה בקיוסק, תביא אחד קולה", וכו'. לא להבהל.

לתחנות האוטובוסים ובתוך העיר מוטב לנוע במוניות ולסכם עם הנהג מראש על המחיר או על תשלום לפי המונה. דומני שהמונה עדיף, אבל במחיר מסוכם מראש יודעים מה גבול הנזק. נסיעה בעיר, אפילו מקצה לקצה, לא צריכה לעלות יותר משני דינרים. מונית לחצי יום או יום שלם כדאי לקחת כאשר מתכננים נסיעה ליעדים רחוקים. המחיר (ליום שלם) לא יהיה נמוך מ-60 דינר והוא עלול להיות גבוה בהרבה. בכל מקרה, ההתמקחות הכרחית.

צילום: אברהם טל

תחנת האוטובוסים בעיר כרכ

קנייה זולה והרפתקנית

מכשירי חשמל ביתיים, מכשירים אלקטרוניים, רהיטים, ואפילו משקאות אלכוהוליים, ניתנים לרכישה בזול במכירות פומביות ובמכירות במכרז. אבל אין אחריות לטיב המוצר ותקינותו. לעומת זאת, צריך לשלם מע"מ

מאת הילה קומם

ישנן כמה דרכים לחסוך כסף בקניית ציוד וריהוט לבית, למשל, מיד שנייה. קניית מכשיר משומש מאדם פרטי חוסכת תשלום מע"מ ואף מאפשרת בדיקה של תקינות המכשיר, אך יש בה סיכון בהעדר אחריות. ישנן חנויות המתמחות במכירת מכשירים ישנים, ואפילו משופצים, שנותנות גם אחריות של כמה חודשים עד שנה למכשיר. אך המחיר במקרה זה גבוה יחסית, שכן הוא מורכב מהסכום ששולם לבעל המכשיר הישן בתוספת רווח של החנות ומע"מ. מחשב מדגם XT, (בעל דיסק קשיח, אך ישן ואטי), שאותו רוכשים סטודנטים רבים לצורך כתיבת עבודות על מעבד תמלילים, אפשר לרכוש בכ-800 שקל בחנות מחשבים וב-400–500 שקל מאדם פרטי.

עוד אפשרות, מוכרת פחות, לקנייה זולה, היא במכירות פומביות או במכרזים. מודעות על קיום מכרזים ומכירות פומביות של רשויות ציבוריות ומשרדי ממשלה מופיעות בימי שני וחמישי בעיתוני הערב. בין הרשויות המקיימות מכירה בשיטה זו – נמל חיפה ונמל אשדוד (מכירים של סחורות שלא נתבעו) ורשות השידור.

המחירים ההתחלתיים במכירות אלה הם בדרך כלל נמוכים, ויש להוסיף עליהם מע"מ. גם בקנייה במכירה פומבית או במכרז יש הסתבכות, מכיוון שאין לקונה אפשרות בדיקה ולא ניתנת לו אחריות. המחיר הסופי עשוי איפוא להיות גבוה מהמחיר שבו רוכשים את המוצר כי ייתכן שהוא יזדקק לתיקון.

רשות המנהלת מכירות פומביות, שבהן ניתן לקנות גם מכשור לבית, היא המשטרה. מחלקת אבידות ומציאות של משטרת ישראל מוכרת במכירות פומביות רכוש גנוב ללא בעלים שבית משפט החליט למוכרו, וכן אבידות ומציאות שלא נמצא להן דורש. כל מחוז מנהל את המכירות שלו. בתל אביב, לדוגמה, נערכת מכירה מדי כשבועיים באולם בבריכת גלית ביד אליהו. בכל מכירה מוצעים כ-100 פריטים. רווחי, לדי, ממחלקת אבידות ומציאות, מספרת שהמכירה מנוהלת על ידי הכרוז הממשלתי, שקובע את המחיר ההתחלתי של הסחורות (בדרך כלל מחצית משווין). הוא עומד על שולחן ומציג את הפריטים, שאותם אין אפשרות לראות לפני המכירה, ומוכר אותם לכל המרבה במחיר.

פעילות רבה בתחום מכירות במכרזים מתרכזת בידיה של חברת ממן (מסופי מטען וניטול). המלה ניטול היא הגדרה ישנה יותר לסבלות – מלשון נטילה. החברה הוקמה ב-1974 כחברה שמחצית מניותיה בידי הממשלה והשאר 50% בידי תשת – חברת השקעות של אל על. לפני כשנתיים היא הופרטה. לאחר ההפרטה, 26% נותרו בידי תשת, 26% נמכרו למשקיע פרטי, והשאר נסחרים בבורסה. רוב פעילותה של ממן היא בטיפול במטענים הנכנסים ויוצאים מן המדינה.

לפני עשר שנים הקימה ממן מערכת מכרזים למטרות מכירת סחורות שהוחרמו או נמצאו על ידי המכס. "המכס פנה אל ממן מכיוון שהיא חברה שמתמחה במחסנאות", מסביר שלמה כהן, מנהל מרכזי מכירות ומעוקלים בממן. "עד אז נמכרו הפריטים בשיטת המכירה הפומבית". לדבריו, שיטת המכירה הפומבית איפשרה לסוחרים להשתלט על המכירה: "סוחרים ואנשים המקורבים לעולם הפשע לא איפשרו לקהל הרחב להשתתף במכירות, ועל ידי הידברות ביניהם הצליחו למנוע תחרות על המחיר ולזכות בפריטים תמורת סכומים נמוכים", הוא אומר.

בשנות ה-80 פנתה ממן לגורמים ממשלתיים מעקלים והציעה להם למכור את הפריטים המעוקלים דרכה. מס הכנסה היה הראשון שמכר את הפריטים שעיקל דרך מרכזי המכרזים של ממן. אחריו הצטרפו ביטוח לאומי, אגף המכס ומע"מ, גופים פרטיים ומערכת בתי המשפט.

במחסן המכירות המרכזי בפתח-תקוה, שנבנה לפני כשנתיים, מאוחסנות ומוצגות למכירה סחורות מעוקלות והסחורות חדשות לגמרי שנתפסו על ידי המכס. במחסן זה מוצע מדי שבוע, בימים ד'-ו', מכרז חדש. במרכזים נוספים של ממ"ן בחיפה (שני מרכזים), בנתניה, בתל אביב, בירושלים, באשדוד, בבאר-שבע ובאילת מתקיים מדי כמה שבועות מכרז של פריטים מעוקלים בלבד.

במרכז בפתח-תקוה יש שלושה אולמות תצוגה. אחד מהם משמש לתצוגה של המכרז הנוכחי, השני מאחסן סחורה שצריכים לאסוף הזוכים במכרז הקודם, ובשלישי מכינים מכרז חדש. ביום שבו סיירתי באולם התצוגה ראיתי, בין השאר, מכשירי חשמל חדשים לגמרי, ביניהם מערכות סטריאו, מכשירי פקסימיליה, משיבונים, מחשבים ניידים והרבה מצלמות וידאו. "הישראלים חושבים שקל להבריח אותן במכס", אומר כהן.

מסתבר שחלק גדול מהם נתפס. בין מכשירי החשמל המשומשים יש הרבה טלוויזיות ומחשבים אישיים. למעשה, כמעט כל סוג מכשיר חשמלי יגיע למכרז במהלך כמה שבועות עוקבים. מכשירים שקשה יותר למצוא הם מקררים ומכונות כביסה, שאותם לא מרבים לעקל, כי אלה נחשבים למכשירים בסיסיים שעיקולם עלול להכביד מדי על בעליהם. בין הפריטים המעוקלים יש גם רהיטים ותמונות שמן, רובן כאלו שלא יקלעו לטעמם של חובבי אמנות.

אסור לגעת במכשירים וקשה לבחון אותם, בייחוד כשמדובר במכשירים הקטנים (טלפונים, פקסימיליות, מערכות סטריאו, טלפונים ומשיבונים), שמוצגים מאחורי סורגים נגד גניבות. מאחורי הסורגים אפשר לראות גם פריטים מוחרמים אופייניים כגון משקאות חריפים, סיגריות ובשמים. מחוץ לאולם הגדול ישנו מסדרון ממוזג ובו רשימת הפריטים ותיאורם. ברשימה מצוין אם הפריט הוא חדש או משומש. פריטים שעוקלו מאותו אדם נמכרים כפריט אחד.

השנה, לאחר שנים שהציבור הציע מחיר ללא דרישת מינימום, מציג מרכז המכרזים מחיר התחלתי על בסיס הערכת שמאי חיצוני מוסמך. המחיר ההתחלתי מופיע ברשימת הפריטים בצד תיאורם. "מחיר המינימום נועד להקל על המציע הבודד ונותן לו קנה מידה להתייחסות בקביעת הצעתו", אומר כהן. השמאי קובע את מחיר המינימום בהתחשב באיכות הפריט, מחירי השוק, מחירי יד שנייה, העדר אפשרות בדיקה, אחריות וביטוח על המוצר.

מי שמחליט להשתתף במכרז רוכש טופס השתתפות ב-15 שקל. בטופס הוא מציין את מספרי השורה של כל פריט שבחר לצד הצעת המחיר. אין גבול למספר ההצעות המופיעות בטופס, אך חשוב לדעת שהצעת מחיר פירושה התחייבות לקנות את המוצר במקרה של זכייה. במעטפה שהוא מכניס לתיבת המכרזים יש לצרף שובר תשלום של כרטיס אשראי, או המחאה בנקאית על סך 10% מההצעה. סכום זה מוחלט (ממומש) רק במקרה של זכייה, בתוספת שאר 90%. למעשה, הזוכים במכרז משלמים במזומן ומקבלים בחזרה את שובר התשלום. מערכת המכרזים של ממ"ן היא ממוחשבת ובלתי אישית, זאת אומרת, שאין לאף גורם בממ"ן אפשרות להשפיע על אף אחד משלבי בדיקת ההצעות וההחלטה על הזכייה.

שלמה כהן מנסה להפריך טענות בקשר לכך שממ"ן נותנת יתרון לסוחרים. "אנחנו מעדיפים למכור תמיד במחיר הכי גבוה, כי הרווח שלנו הוא באחוזים", הוא אומר. "במכירת קבוצה של פריטים לסוחרים יש הפסד. לכן נעדיף לפרק משלוח שנתפס לפריטים בודדים ולמכור פריט מדי שבוע במחיר גבוה יותר מאשר למכור את כל הפריטים לסוחר במחיר נמוך".

מקלטי טלוויזיה במחסן של ממ"ן. הקונה יכול להסתכל אבל אין לו אפשרות בדיקה ולא ניתנת לו אחריות

פקסימיליה, מדפסת ומחשב

השתתפתי במכרז של ממ"ן על שלושה פריטים משרדיים מעוקלים שנמכרו יחד: מכשיר פקסימיליה משומש מדגם Sharp 100, מדפסת משומשת 9 סיכות מדגם Brother M-1109 ומחשב, שמבינים יכלו להסיק מההתבוננות בו שהוא מחשב IBM מדגם XT שעבר הרחבה למחשב AT-286.

מחיר המינימום שקבע השמאי לפריטים עמד על 1,080 שקלים. אני הצעתי 1,350 שקלים. בדיעבד ייתכן שהייתי זוכה גם עם הצעה של 1,250 ואף פחות, אבל אי אפשר לדעת. זכיתי במכרז ושילמתי, בתוספת מע"מ, 1,579.50 שקלים. מיד לאחר הקנייה שילמתי 54 שקל ב"אופיס סנטר" בעבור חוטי חשמל וטלפון חסרים, ושילמתי די מהר למעבדת "בית-המחשב" 170 שקל על חיבור הכונן הקטן של המחשב, שלא עבד. המחיר כלל בדיקה, כבלים חדשים לחיבור הכוננים, בקר כוננים חדש ומקלדת IBM משומשת.

המקלדת הישנה היתה מטונפת וקשה להקלדה. אם התנחמתי בזכייה בפאקס תקין, הרי שעד מהרה קיבלתי תלונות על כך ששלחתי פאקסים בלתי קריאים. הגעתי למעבדת "פאקס-סנטר" ושם אמרו לי שהסיבה לכך היא שהמכשיר ישן והאבק שהצטבר בתוכו גורם ל"זילזולת" על המערכת האופטית. בעבור ניקוי מערכת זו (עיקר העבודה היא פירוק והרכבה של המכשיר) שילמתי 257 שקלים. אחרי שהפאקס תוקן, המחשב התחיל לעשות בעיות. הסיבה לכך היתה שהסוללה של הזיכרון הפנימי החלה לעלות קורוזיה (שיתוך), כך הסתבר לי במעבדת "הגל מחשבים" (שבחרתי בה משיקולי גישה נוחה). הלחמה של סוללה חדשה עלתה 179 שקלים, ובמעבדה ניחמו אותי שיזרות אריב במיוחד העובדה שהספקתי להחליף את הסוללה לפני שהחלה לנזול על הלוח של המחשב, ואז התיקון יכול היה לעלות יותר משווי המחשב.

עלות ההרפתקאה עד עכשיו (טפו טפו, שהכל ימשיך לעבוד): 2,239 שקלים. אם מישהו מהקוראים מהרהר בכדאיות ההשתתפות במכרז, כדאי שיביא בחשבון את העובדה שללא ההשתתפות במכרז, מי יודע אם הייתי רוכשת פאקס, מדפסת ומחשב קצת יותר מהר ממה שהיה כדאי שותי.

חיוג אחד והעניין לא מסודר

דין פרוטה/לאה פורת

ב-1 בספטמבר הועלו תעריפי בזק בשיעור ממוצע של 4.56% אלי כדי להמתיק את הגלולה, פירסמה בזק במודעות התעריפים החדשים גם מידע על הוזלה בדמי העתקת טלפון (56.98 שקל במקום 300 שקל), וכן על האפשרות – באמצעות שיחת טלפון אחת לבזק – להעביר קו טלפון על שם מי ששוכר דירה ויש שם טלפון, או להעביר קו טלפון על שם מי שהטלפון בביתו רשום על שמו של קרוב משפחה מדרגה ראשונה.

ג"ש מתל אביב, שהטלפון בביתו רשום על שם אמו המנוחה, שמח לקרוא במודעה שאם יחייג ל-199 או לפאקס 198, הקו יעבור על שמו ללא תשלום. הוא חייג איפוא ל-199, משם הועבר למשרד העסקים שאזור מגוריו שייך לו. להפתעתו אמרה לו הפקידה שהוא אינו הראשון שמתקשר בעניין העברת שם בטלפון, אבל זהו שירות שלא ניתן לקבל בטלפון. אם הוא מעוניין בקבלת השירות הזה, אמרה, עליו לבוא בעצמו למשרד.

דובר בזק אמר בתגובה, כי כל השירותים שעליהם נמסר במודעה מתקיימים, אך ייתכן "שחלק מהעובדים עדיין אינם מעודכנים לגביהם". ג"ש המתין עוד כמה ימים, ופנה שוב לבזק, אך הוא קיבל אותה תשובה כמו בפנייתו הראשונה. שוב נמסר העניין לטיפולו של דובר בזק, ורק לאחר התערבותו העניין סודר. ואז התברר ששיחת טלפון אחת בכל זאת אינה מספיקה. כפי שהוסבר לג"ש, כדי להעביר את הקו על שמו, עליו להעביר (באמצעות הדואר או הפאקס) מסמכים המעידים על כך שהוא אמנם קרוב משפחה מדרגה ראשונה של מי שהטלפון רשום כרגע על שמו, וכי שאר היורשים אינם מתנגדים שהטלפון יועבר על שמו (או שאין יורשים אחרים).

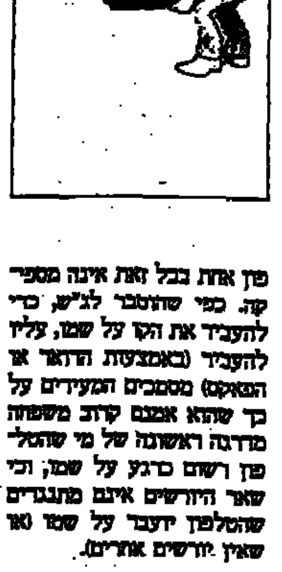

במה איפוא השיפור? שלא צריך לבוא למשרד, אלא אפשר לסדר הכל באמצעי תקשורת אחרים – במקרה של ג"ש – בטלפון ובשירותי הדואר, או בפאקס. ג"ש הבטיח לשלוח את המסמכים הדרושים (צו ירושה והסתלקות של היורשים האחרים), ובמקביל על הטרטורים המיותרים שנגרמו לו, החליט להעביר את הטלפון על שמו עוד לפני הגעת המסמכים.

לסיכום, הטיפול בתלונה היה סביר בלבד (אני משתמשת בהגדרה סביר, מפני שלא היה כזה שניתן לשבח את בזק על כך. לו היה הדובר מתערב כבר בפנייה הראשונה, אפשר היה לחסוך מהלקוח חלק מהטרטורים), אבל הבעיה העיקרית היא בניסוח הלקוי של המודעה. על פי מה שפורסם – "חייג 199 או לפאקס 189 והקו עובר על שמך ללא תשלום" – אפשר היה לחשוב כי חיוג אחד והעניין מסודר. מן הראוי היה לפרט בשורה אחת נוספת כי הפונה יצטרך להמציא מסמכים רלוונטיים. נראה גם שהעובדים בהחלט לא היו מודעים לכללים החדשים, והצריך היה קודם ליידע אותם ורק אחר כך לפרסם את המודעה.

בכל זאת ראוי לומר מלה טובה לבזק על עצם השיפורים שהם מנהיגים כל הזמן אף שחלק מהם מגדילים במידה ניכרת את הכנסות החברה.

התכונות המבורכות של היין האדום

חדש

עדויות רבות מצביעות על כך שכוסית עד שתיים ביום של יין אדום עשויות לסייע במניעת התקפי לב. שוחחנו עם כמה רופאים על כך ומקצתם לא שללו את הממצאים, בעוד אחרים טענו שיש צורך בהוכחות נוספות. אבל אלה גם אלה אינם רואים פסול בלגימת כוסית או שתיים של יין אדום מדי יום.

מה יעשו אנשים שאסור להם לצרוך אלכוהול? ובכן, במפעלי ארקופרמה בצרפת הגו רעיון לייצר כמוסות שמכילות את המרכיב שאחראי לפעולה המבורכת של היין האדום, כלומר, אותו חומר פעיל שמונע את המצבר הכולסטרול הרע (L.D.L.) ובכך מונע את שקיעתו על דפנות כלי הדם, מונע את פקיקתם, ומקטין את הסיכוי למחלות לב. הכמוסות נקראות "הפרדוקס הצרפתי" (הפרדוקס הוא שהצרפתים מרבים בצריכת כולסטרול, ובכל זאת שיעור מחלות הלב אצלם נמוך מאוד. הסיבה, על פי המחקרים, שתיית יין אדום).

את הכמוסות מייבאת לארץ חברת פיטופרמ, יבואנית צמחי מרפא. המחיר 39 שקל ל-30 כמוסות, ומכן יש ליטול אחת ליום. זו לא השקעה גדולה, אבל בכל זאת ראוי להיוועץ ברופא.

מחטא ומלבין בתמיסה

אג'קס כלורין, תכשיר ניקוי חדש שמיובא מאנגליה, הוא נוזל המבוסס על נתרן תת כלורי (המוכר אצלנו אקונומיקה). התוצאה המובטחת היא שהתכשיר גם מלבין ומחטא כפי שעושה כלור, וגם מנקה, כפי שעושה כל דטרגנט. באופן טבעי הוא מומלץ לשימוש במטבח, באמבטיה ובשירותים.

ניסינו אותו גם באמבטיה וגם במטבח. באמבטיה פעולתו טובה מאוד, אבל לכיור המטבח הוא אינו מספיק. מהניסיון שלנו, הכתמים הכהים בכיורי מטבח, הנוצרים משאריות מזון מתנקים ביסודיות ומהר רק באמצעות חול ניקוי וכמה טיפות אקונומיקה. ניסינו להשאיר תמיסת אג'קס כלורין בכיור המטבח חצי שעה והתוצאה היתה פחות טובה מאשר באמצעות חול ואקונומיקה. עם זאת, התכשיר החדש יעיל מאוד בניקוי אמבטיות וכיורים בחדרי אמבטיה. המחיר, 9.90 שקל לבקבוק המכיל 750 מ"ל.

מחטא ומנקה בקצף

קצף לניקוי אמבטיה של "בי־סל" מבטיח תכונות דומות לאלה של אג'קס כלורין: "מנקה, מחטא ומונע עובש", נכתב על האריזה. יתרונו, שבהיותו מקציף, השימוש בו יותר נעים ויותר נוח, מה גם שיש לו ריח נעים. אבל כמו הכלורין, כתמים קשים קשה לנקות באמצעותו. עם זאת, הוא מצוין לניקוי מושבים של אסלות וכן כיורי אמבטיה שאינם מלוכלכים מדי. המחיר, 11 שקל לאריזה תרסיס, גבוה למדי בהתחשב בכך שמדובר בחומר בזבזני.

כמה מלח יש בבייגלאך ללא מלח

ב-100 גרם של בייגלאך רגילים מתוצרת "בייגל בייגל" יש בין 400 ל-600 מ"ג נתרן (מלח). זו כמות גדולה למדי אם מביאים בחשבון שהכמות היומית שלא רצוי לעבור אותה היא בסביבות 2,000 מ"ג. המהדרים ממליצים על כמות קטנה מאוד. בשוק מצויים גם בייגלאך מלוחים (מתוצרת גרמניה) המכילים 1,300 מ"ג (!) מלח, וזו כבר כמות שממש מתקרבת למנה היומית המומלצת, ועולה בהרבה על המנה היומית המומלצת לאנשים הסובלים מיתר לחץ דם. לכן, יש לברך על ש"בייגל בייגל" החליטו לשווק מחדש בייגלאך שכמות המלח מופחתת. על פי הסימון על האריזה, ב-100 גרם יש 70 מ"ג נתרן בלבד. המוצר החדש נקרא "פרצל ללא מלח" ומחירו 2.70 שקלים ל-200 גרם.

עשר לחיצות

השוק רווי אמנם במכשירים מגוונים של גז מדמיע, אבל המוצר החדש שהגיע לארץ (מגרמניה) הוא נוח לשימוש וגם לא יקר יחסית. המכשיר נראה כעט נובע וכינויו 007. אפשר להצמידו לכיס החולצה או לכיס המכנסיים, ובעת הצורך, צריך רק להסיר את המכסה וללחוץ לעבר מקור הסכנה. מיובא ומשווק על ידי "גייסלר". המחיר 48 שקל למכשיר, המספיק לעשר לחיצות.

אריזה להתנסות

מוצרי מזון ותכשירים ראוי שישווקו במגוון משקלים, כדי שגם משקי בית גדולים וגם משקי בית קטנים יוכלו לקנות אותם לפי צורכיהם.

מקובל לחשוב שאריזות גדולות יותר חסכוניות, אבל זה לא תמיד נכון, לא רק מפני שלפעמים אין הנחות במשקל גדול יותר, אלא מפני שקורה לא אחת שלא מספיקים לנצל את כל הכמות המוצר מתקלקל, או שמתברר כי המוצר אינו מתאים לשימוש שרצו בו.

חברת ויסק, שהוציאה לשוק באחרונה אבקת מדיח כלים באריזות של 250 גרם, מודעת שהמטרה היא שצרכנים יוכלו להתנסות באריזה הקטנה בלי שיצטרכו לקנות את הכמות המקובלת של 1.5 ק"ג וחצי או 2 ק"ג. המחיר ל-250 גרם הוא 1.5 שקלים והאבקה מספיקה לשבע הדחות. לשם השוואה, אריזה של 2 ק"ג עולה 16.90 שקל. משמע, אם קונים אריזה גדולה, העלות של 250 גרם היא 2.12 שקל, ומכאן שהאריזה הקטנה נמכרת ממש במחיר זול. מושבה יפה שראוי לחקותה.

המשך הטיפול לאחר תאונה בחו"ל

ב-24 ביולי ש"ז פורסמה במדור צרכנות הכתבה "מבוטחים ומופתעים" מאת הילה קומם, שדנה בביטוח נוסעים לחו"ל. בין השאר הועלתה הבעיה של המשך מימון הטיפול בארץ של נוסעים לאחר תאונה בחו"ל, שכן קופות החולים בארץ מסרבות לקבל על עצמן אחריות זו.

נראה לי שבאחרונה נמצא פתרון מניח את הדעת לבעיה הזאת. גיליתי את הדבר כשנגשתי לסוכן הביטוח שלי כדי לרכוש חבילת ביטוח לקראת נסיעתי הקרובה לחו"ל. תמורת תשלום פרמיה אחידה של 15 דולר, נוסף לפרמיה היומית (שעלותה הכוללת תלויה באורך השהות בחו"ל), מתחייבת חברת הביטוח המנפיקה את הפוליסה (חב' אררט במקרה שלי) לממן המשך הטיפול בארץ לאחר תאונה בחו"ל. הסדר זה, נמסר לי, הוא חדש יחסית ובא למנוע את הויכוחים הרבים שהתעוררו בין חברות הביטוח למבוטחיהם.

אמנם מי שנוסע לחו"ל לעשרה ימים, לדוגמה, ומשלם בעבור הביטוח דולר וחצי ליום, משמעות הפרמיה הנוספת היא הכפלת סכום הביטוח הכולל. אבל נוסעים נוטים לשכוח, משום מה, שתשלום זה הוא אחוז זניח ביותר מסך הוצאות נסיעתם לחו"ל שעשויי להסתכם להם פי כמה וכמה אם יזדקקו חלילה לאשפוז ולטיפול לאחר שובם מחו"ל.

שלמה סימון

ירושלים

תגובות

עודף קליטת פלואוריד

ברצוני להתייחס לכתבה "עכשיו אומרים שמסטיק זה בריא", מאת אביטל ניצן ("הארץ", מדור צרכנות, 18.9), על האפשרות למניעת עששת השיניים על ידי לעיסת מסטיק ללא תוספת סוכר, עם תוספת זעירה של מלח פלואוריד שאינה גורמת לנזק בריאותי כלשהו לשיניים.

לרוב רופאי השיניים בארץ ידוע שעודף קליטת פלואוריד בגוף גורם נזק לשיניים ולא רק מבחינה אסתטית (זגוגית מנומרת), אלא גם מביא להיפומינרליזציה בזגוגית (hypomineralized) השן; זאת אומרת, במקום לחסנה נגד פעילות בקטריאלית על פני זגוגית השן היא אף מחלישה את התנגדות להתקפי עששת.

אמנם צוין בכתבה שתוספת זעירה של פלואוריד לכל יחידת מסטיק אינה עלולה לגרום לנזק בריאותי כלשהו, אבל לא הוזכר די בכתבה שמימי השתייה הארציים ברובם מופלרים לפי תוכניות פלואורידציה של משרד הבריאות.

מדו"ח של ה-WHO מתברר שעודף קליטת הפלואוריד בגוף אצל בני אדם עלול לגרום לנזק, ובמיוחד שרוב משחות השיניים ומי שטיפות הפה מכילים פלואוריד, כמקובל ברוב הארצות, גורמים כבר קליטה מוגברת בגוף ובשיניים כתוצאה מבליעה בזמן הצחצוח והשטיפות היום יומיות.

מצד אחר, מבצעים באחרונה ניסויים עם מסטיק המכיל מלחי סידן וזרחן – מינרל הזגוגית המעשיר, ביחד עם הרוק המופרש לפה, את פני הזגוגית במינרלים ומחסנה.

קליטת מינרלים כנ"ל בפה על פני זגוגית השן מתרחשת כתוצאה מאכילת מזון חלבי המכיל כידוע סידן פוספט ביולוגי.

אספקת מזון חלבי הוכיחה את עצמה כיעילה למניעת עששת השיניים, כפי שזה התפרסם עכשיו בניסוי אצל ילדי קיבוצים באזור ירושלים, שנעשים בשנים האחרונות בהשגחת בית הספר לרפואת שיניים בירושלים. גם אצל תושבים ערבים בגליל ובניסוי אצל ילדי בית לחם השגו תוצאות קליניות חיוביות במניעת עששת באמצעות צריכת תוצרת חלבית.

פרופ' י. גדליה

בית הספר לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית הדסה, ירושלים

מסטיק ומכשירים ליישור שיניים

ברצוני להגיב על הכתבה בעניין מסטיק. הכתבת הדגישה את ההשפעה החיובית שיש למסטיק ללא סוכר על בריאות השיניים. עם זאת, חשוב לא פחות לציין את הצד השלילי של הדבר מבחינת רופא יישור שיניים (אורתודונט). בשבילנו מסטיק מהווה אויב מספר אחת. הגורם נזק למכשירים שאנו מרכיבים על השיניים לצורך הטיפול, ללא הבדל בסוג המסטיק. המסטיק נדבק למכשיר שבפה, ועשוי לגרום לחלקי המכשיר להתנתק מהשיניים.

הכתבה עלולה לעודד מטופלים אורתודונטיים ללעוס מסטיק, ועל ידי כך לגרום לעיכובים בטיפולים והוצאות לאורתודונטים.

ד"ר טום וינברגר

יו"ר האגודה האורתודונטית בישראל

פוגל: "להחלטה על מיסוי הבורסה יהיו השלכות היסטוריות"

מאת שלמה פרידמן

בערב עיון על מיסוי שוק ההון שוב הציגו בכירי האוצר את עמדותיהם באשר לפרטי ההצעה. מולם ניצבו אנשי האקדמיה והפעילים בשוק ההון, שהדגישו את העיוותים בה

גלגולים רבים עברה ההצעה על מיסוי שוק ההון בחודשים שחלפו מאז נולדה. ככל הנראה, צפויים לה גלגולים רבים גם בהמשך. ביום חמישי היתה אמורה ועדת השרים לענייני חקיקה לסיים את הדיון בהצעת החוק ולהגישה לכנסת לקריאה ראשונה. אלא שיו"ר הוועדה, שר המשפטים דוד ליבאי, הסתייג מהסעיף הקובע כי המשקיעים בבורסה יצטרכו להחליט על מסלול הקיזוז מראש, החל משנת 97'. לכן הועבר החוק שוב לעיונו של היועץ המשפטי לממשלה, וכל הנראה יידחה מועד הגשת ההצעה לכנסת.

ליבאי רק הסתייג מהסעיף, אבל יש כאלה שבטוחים שהוא אינו חוקי כלל ועיקר. "בחירה מראש היא כמו רולטה. מי שבוחר מראש לא לקזז ובתוצאה מכך יצא לו שיעור מס אייד'סופי – לדעתי בית המשפט לא יקבל את זה", אמר פרופ' אהרן יורן מהאוניברסיטה העברית, ביום עיון בנושא מיסוי שוק ההון שהתקיים ביום חמישי האחרון ביוזמת לה"ב.

כפי שהדברים נראים עתה, קיים ספק אם הממשלה תצליח לעמוד בלוח הזמנים שקבעה לעצמה, שלפיו יופעל המס ב-1 בינואר 95'. כבר לפני יותר משבוע הודה רוזון לזי, נציב מס הכנסה, בפני חברי פורום שוק ההון, כי יש עיכוב בהליכי החקיקה.

הכוונה היתה לסיים את החקיקה עד סוף אוקטובר, כדי לאפשר לבנקים להיערך לגביית המס. אבל אנו נמצאים כבר באמצע אוקטובר, והצעת החוק טרם הוגשה אפילו לקריאה ראשונה. לאחר שתעבור את הקריאה הראשונה תועבר ההצעה לוועדת הכספים של הכנסת. מניסיון העבר עולה כי יידרשו לפחות 6-4 שבועות להשלמת הדיונים בוועדה, ואחר כך צריכה ההצעה להתקבל בקריאה שנייה ושלישית.

קיימת אמנם אפשרות להפעלה רטרואקטיבית של החוק, אבל במקרה זה נראה כי מדובר בתהליך בעייתית. הגבייה, כידוע, תיעשה על ידי ניכוי המס במקור, ואת זה אי אפשר לבצע אם לא יתקבל החוק. גבייה מאוחרת יותר אפשרית אמנם, אך היא בעייתית. בגלל העיכוב מתעוררת עוד יותר הנהרת הבנקים, שאמרו כי לא יתחילו במלאכת ההכנה לגבייה עד שיתנהלו כל ההליכים לחקיקת החוק. אבל לוח הזמנים הצפוף אינו הבעיה היחידה העומדת בפני ראשי האוצר. גם לאחר שהתקבלה החלופה של מסלול הקיזוזים נותרו עוד הרבה שאלות פתוחות.

לחלק מהשאלות, לפחות, ניסו נציגי האוצר לתת תשובות. ראשון הדוברים היה אהרן פוגל, מנכ"ל משרד האוצר, שהפגין נחישות רבה: "ההחלטה למסות את הבורסה היא עם אלמנט היסטורי לאורך שנים. יש כאלה שאומרים: 'מי שמשקיע לטווח ארוך – צריך לפטור אותו'. את זה אנחנו שוללים. אנחנו ממסים את הרווח, ומהמס על רווחי הון אסור שיברחו – היינו שמשקיעים ישלמו אותו בכל עת, ללא קשר לטווח ההשקעה. גם מבחינת התנהגותו הכלכלית של האדם חשוב שידע שהוא ישלם מס", אמר פוגל.

פוגל שלל מכל וכל את הרעיון להטיל מס מחזור. "אין מצב של תוסר בבטן, כך שממסים כל מה שזז. עדיף שלא יהיה מס בכלל מאשר מס מחזור. הלכנו על מיסוי רווחי הון, וזה ילווה אותנו הרבה שנים. גם אם המס לא ישולם ב-95' (משום שמשקיעים לא יממשו השקעות – ש"פ) הוא ישולם בעתיד", אמר פוגל.

הוא הוסיף כי הטלת המס על הבורסה היא חלק ממדיניות ביטול פטורים. "הביטול של פטור מס רווח הון נמצא בראש הרשימה". לדבריו, "המשיכות של היכולת למכור חברות ממשלתיות בבורסה לא מתערבת לחשיבות של הטלת המס. בינתיים בתחום הפרטה אנו הולכים לשחקים הבינלאומיים".

הממונה על הכנסות המדינה, יורם גבאי, הודה כי בכלל לא בטוח שהגבייה מהמס אכן תהיה 500 מיליון שקל, כפי שהעריך תחילה. עם זאת, הוסיף, "לא אהיה מודאג אם הגבייה מהמס החדש יהיה רק 200 מיליון שקל בשנה". הוא אמר גם שההחלטה הראשונה על הטלת מס ללא קיזוז התקבלה מפני שקיזוז היה מצריך הגשת דו"חות, "זה חלטה להטיל עד מיליון דו"חות על שכירים היתה יוצרת נזק לכל ערכת הציבורית".

"היתה לנו טעות פוליטית – לא טעות כלכלית", אמר גבאי. "לא הערכנו את עוצמת ההתנגדות לחוסר הקיזוז. הנושא פשוט לא התקבל על ידי הציבור. לכן הוספנו את מסלול הקיזוז. אבל בסך הכל אני מעריך כי האופציה הוולונטרית לרוב הנישומים תהיה המסלול המקורי".

מצד נציגי האוצר השתתף גם אהוד ברזילי, סגן נציב מס הכנסה. ברזילי הדגיש כי פרט לקופות הגמל ולקרנות הנאמנות, הנוסחה תחול הטלת המס רק על נישומים שעד היום לא שילמו מס על רווחים מני"ע. כלומר, מי שעד היום שילם מסי הון לא מס – כמו סוחרים וחברות – ימשיך לשלם במתכונת הנוכחית.

פרופ' יורן תיאר את העיוותים הכלכליים והמשפטיים שיוצרת השיטה המוצעת: "אין ספק שהשיטה המוצעת מעוותת את הפעילות בשוק ההון, בגלל יצירת שיעורי מס בין משקיעים שונים וגם אצל כל משקיע – בהתאם למתווכים שדרכם הוא פועל. הטלת המס תביא לניתוב השקעות מאוחר המס הגבוה לאוחר המיסוי הנמוך. גבאי העריך את הגבייה ב-500 מיליון שקל, אבל ברור שהשקעות יעברו לקופות הגמל, הפטורות ממס. ויש לזכור כי רוב הקופות בזילות הן, וזה יגרום להתפתחות של קרנות מתמחות במניות.

"פטור נוסף שינוצל הוא הפטור למשקיעים ממדינות שיש לנו עמן אמנה למניעת כפל מס. במיוחד מדינות בלגיה והולנד, שבהן יש פטור ממס בורסה. במסגרת מדיניות האוצר להגדלת הליברליזציה יוקמו חברות בבלגיה והולנד, וכל מה שחברה כזו תעשה יהיה להשקיע בישראל. כך יהיו המשקיעים פטורים גם פה וגם שם", אמר יורן.

יורן הציע לאחד את כל המסלולים ואת שיעורי המס השונים על ידי מסלול יחיד שבו יהיה שיעור מס אחיד על כל הפעילים. "אפשר קיזוז ללא דו"ח אלא על ידי המערכת הבנקאית. הוא גם אמר כי נראה שבנושא קופות הגמל תהיה רפורמה, וכל נושא המס עליהן יעלה מחדש". "ייתכן שהכל מוביל למיסוי קופות הגמל, עם קיזוז על ידי הבנקים", אמר.

פרופ' יצחק הדרי מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב אמר כי ייתכן שהחוק המוצע כלל לא יעבור את מבחנו של בית המשפט: "אין להטיל מס רע, כי אי אפשר להטיל מס נכון. אם מנהלי התיקים יכלו להכיח באופן זר משמעי שהמס יוצר העדפה להשקעה בקרנות נאמנות על פני השקעה דרכם, או יש סיכוי סביר שהדבר פוגע בזכות הקניין ובחופש העיסוק שלהם".

בסיכום דבריו אמר הדרי שהמס בעיקרון מוצדק, "אבל אם באים להטיל אותו – עדיין לא מאוחר להטיל אותו נכון".

את הקונצנזוס שהיה סביב בחירתו של המס שבר עובר בן עוזר, יו"ר איגוד הברוקרים. "הטלת המס בעיתוי הזה היתה טעות כלכלית ופוליטית", טען. "אבל לא הגיעות הצדק הגיעו את שר האוצר להטיל את המס, אלא הצורך בהורדת מסים אחרים לצורך השפעה על האינפלציה. יש סימן שאלה גדול מאוד אם תופק תועלת מהמס או אם ייגבה מס בכלל".

אבל מה שכן עלול לקרות, אליבא דבן עוזר, הוא היטפלות של פקידי השומה למשקיעים בבורסה, אחרי שיוטל המס. "מה יהיה גדלו של מנהל תיקים, או יותר נכון, מה יהיה מצבו של התיק המנוהל? עכשיו, כשאין מס, יכול מנהל התיקים לבצע בתיק של 100 אלף שקל אפילו מחזור של 5 מיליון שקל. במצב כזה יבוא פקיד השומה וישאל את המשקיע 'עם מחזור כזה, איך יכול להיות שאתה לא סוחר?' אף פקיד שומה לא יקבל את הטענה שמנהל התיקים אחראי למחזור כזה.

"אין ספק שכל התעשייה של מנהלי התיקים תיפגע. אם בשנת 95' יהיו 10 מקרים שבהם יכריז פקיד שומה על בעל תיק שמנוהל על ידי מנהלי תיקים כעל סוחר בני"ע (החייב במס שולי של עד 50% – ש"פ) לכל הקבוצה הזאת את מנהלי תיקים לא יישאר מה לעשות. אני רואה סכנה לקיומו של הענף", סיכם בן עוזר.

כמו מרבית הדוברים, גם אריאל לבראו, מנכ"ל אילנות דיסקונט, חושב שהמס נותן יתרון לקרנות הנאמנות, אם כי מודית אותה: "בקרנות מבוצע קיזוז אוטומטי והמס מוטל על מחזיקי הקרנות. אפילו את החשבון עושה בעבור המשקיע מישהו אחר, כולל ההפחתה של נכסים מוגנים. קטע הקרנות בחוק הכי ברור, וזה גרוע שהמגנוזים האחרים לא ברורים כמותו. עצם העובדה שמסלול המס בנושא הקרנות ברור ולא מסובך – נותנת יתרון שיווקי לקרנות", אמר לבראו.

לבראו לא רואה השפעות של המס על דרך ניהול הקרנות. "הדבר היחיד יהיה שנצטרך לחשב את השפעת המס על הנכסים המוגנים ועל ניירות ערך בחו"ל, ולנטרל אותה. אבל אני לא צופה קשיים מיוחדים לקראת הפעלת החוק".

את יום העיון סיים פרופ' אמיר ברנע, שהסביר את העיוותים שיוצר המס בשוק המעו"ף. ברנע הפריד בין השפעת המס על מחירי האופציות, אשר ישפעו משוקנים פטורים (כמו הקופות והקרנות) מחד גיסא, ומהשחקנים החייבים במס (לקוחות פרטיים) מאידך גיסא. "אפשר לטעון שכבר כיום מרבית הסוחרים במעו"ף הם הפטורים, ולכן לא תהיה השפעה על המחירים. אבל יש גם הרבה לקוחות פרטיים שמשקיעים במעו"ף".

על פי אומדן של בנק הפועלים שהציג ברנע, 70% משחקני המעו"ף הם לקוחות פרטיים הפועלים ישירות או באמצעות מנהלי תיקים. הוא גם הראה את האבסורד שיש בהטלת מס, כשלקוח כותב אופציה. "בעת כתיבת אופציה מקבל המשקיע את הפרמיה, ויישלם עליה את המס. כתיבת אופציות תהפוך לפעולה עתירת מס, ולכן מי שיכתוב אופציות יהיו רק המשקיעים הפטורים".

לכן צופה ברנע כי קרנות הנאמנות, בהיותן פטורות ממס, ייכנסו יותר ויותר לשוק זה, על חשבון המשקיעים הפרטיים. השפעת המס על אסטרטגיות ההשקעה במעו"ף שהציג ברנע, הובאה בגיליון יום ששי של "הארץ".

בן עוזר: "הטלת המס בעיתוי הזה היתה טעות כלכלית ופוליטית. יש סימן שאלה גדול מאוד אם תופק תועלת מהמס, או אם ייגבה מס בכלל. אני רואה סכנה לקיומו של ענף ניהול התיקים"

יורן: "בחירה מראש אם ללכת במסלול הקיזוז היא כמו רולטה. מי שבחר מראש שלא לקזז, וכתוצאה מכך יצא לו שיעור מס אייד'סופי – לדעתי בית המשפט לא יקבל את זה"

נסיגות שבועיות במחזורים דלים

מזווית טכנית

רפי פרסיץ

בשבוע שעבר נסוגו מדדי המניות המובילים בתל אביב, תוך מסחר שהתאפיין במחזורים מצומקים למדי, לאורך כל ההודעות.

בעוד מדד המשתנים התכרסם בחישוב שבועי מ-186.25 ל-183.61 נקודות (1.42%-), ומדד המעו"ף מ-188.13 ל-185.98 נקודות (1.14%-), נרשמה הירידה התלולה ביותר במדד הבר"ם, שנפל מ-168.93 ל-161.73 נקודות (4.26%-). כך התרחב הפער בין שני המדדים הראשונים למדד האחרון לכדי 12%-15%.

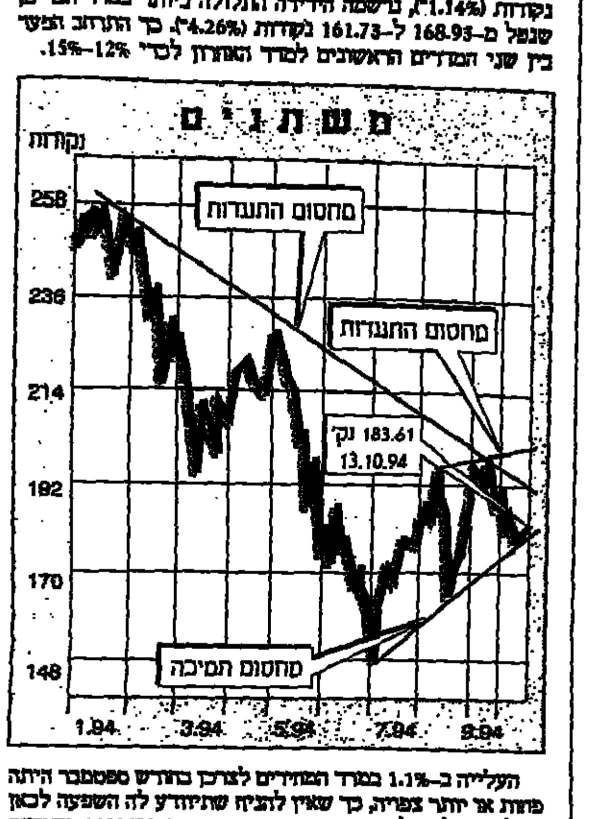

העלייה ב-1.1% במדד המחירים לצרכן בחודש ספטמבר היתה פחות או יותר צפויה, כך שאין להניח שתיוודע לה השפעה לכאן או לכאן על מהלכי הבורסה השבוע. אף שוק ההנפקות הראשוניות רדום ומשווע לפעילות. התשואה השנתית הנאה על מק"מים, יותר מ-16%, אינה מדרבנת יושבים על הגדר לתת לגוב האריות – בטרם תסתמן מגמת עלייה ברורה. מגמה כזו תתאשר רק אם וכאשר ידלג מדד המשתנים מעל משוכת 199-204 הנקודות.

במבט טכני, אחרי שהבקיע מדד המשתנים את רמת התמיכה הראשונה (183 נקודות), נבלמה ירידתו מעל לרמת התמיכה הבאה: 175-177 נקודות. בשלב זה שפלו מדדי התאוצה קצרי המועד לרמות שהוזו על יתר מכירות והתבקש תיקון (לפחות לטווח קצר) – שאכן לא בושש לבוא ביום חמישי.

רמות התמיכה לשבוע זה מצויות בסביבות 175-177 נקודות ו-164-165 נקודות. מחסומי ההתנגדות שוכנים באזור 183, 187, 192, החשוב בהם – 199-203 נקודות.

20 המניות הטובות והגרועות בשבוע שעבר

המניות הטובות	העלייה ב-%	המניות הגרועות	הירידה ב-%
1. שמידה	+24%	1. עמינר	-34%
2. עיד	+17%	2. שמיר	-29%
3. יעגא	+17%	3. אוליצקי	-27%
4. וילאר	+16%	4. אורדית	-27%
5. חלקו	+14%	5. פלדמן תעש	-26%
6. מ.ג.ן 1	+14%	6. ארומים	-25%
7. פרדס	+14%	7. יעד	-23%
8. אופנהיימר	+13%	8. רובוטרום	-23%
9. ניסן	+13%	9. בלגסיין	-23%
10. יוזמה	+13%	10. קלרור	-23%

* מקור: בנק הפועלים

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

היום – האסיפות בדלק קידוחים. היום יתקיימו שתי האסיפות של שותפות דלק קידוחים – אסיפה של בעלי יחידות ההשתתפות בשעה 11:00 ואסיפה של בעלי האופציות בשעה 12:00. משתתפי האסיפות יידרשו להחליט אם להאריך את האופציות בחצי שנה נוספת. אם יוחלט שלא להאריך את האופציות, הן יפקעו היום ללא מימוש.

עוד לפני האסיפות יתקיים דיון בבית המשפט המחוזי, בלשכת השופט אהרן גורן. את הדיון יזם עו"ד חיים אינגרינג, המייצג את דלק באמנויות קידוחים – הנאמן לבעלי היחידות, ואת משרד סומך חייקין – המפקח על השותפות. הרקע לדיון הוא בקשתו של עו"ד הרצל בטפי שהאסיפה תתקיים בכל מקרה, גם אם לא יהיה מניין חוקי, בגלל הדחיפות הנובעת ממועד פקיעת האופציות. גורן התבקש להחליט האם לבטל את האסיפות, האם לקיים אותן במועד או לתת הנחיות אחרות, במידת הצורך.

מעגל – פתיחת הקרן אושרה. אסיפה נדחית של בעלי תעודות ההשתתפות בקרן הנאמנות מעגל החליטה על פתיחת הקרן. כזכור, באסיפה המקורית, שהתקיימה לפני שבוע, לא הגיעו מספיק בעלי תעודות כדי לתקיים קוורום. אתמול הגיעו משקיעים רבים יותר. ההחלטה אמנם התקבלה, אבל רק בעוד כחודש וחצי תהפוך הקרן לקרן פתוחה. ביום חמישי היה במעגל היצע של כ-200 אלף שקל, שנלקח ללא שינוי בשער, במחזור של 252 אלף שקל. שערה של מעגל, 59.5 אגורות, נמוך ב-8% מהשווי הנכסי של תעודה, שהיה שלשום 64.7 אגורות.

הפועלים: לא ניתן לצפות לשינוי במגמה. כלכלני בנק הפועלים מעריכים, בסקירתם השבועית, כי אחד ההסברים להתעניינות המוגברת של משקיעי חו"ל בבורסה בתל אביב הוא ההשלכות החיוביות שיהיו לביטול החרם הערבי על מצב המשק.

"נראה כי לא ניתן לצפות לשינוי משמעותי במגמת המסחר בשוק עד להתבהרות המצב המדיני, לעיכול השפעת פרסום מדד המחירים לצרכן לספטמבר... ותחילת הפרסום של הדו"חות הכספיים לסיכום תשעת החודשים הראשונים של 94', בימים הקרובים", נכתב בסקירה.

לאומי: השוק מסוכן, לא להגדיל רכיב המניות. כלכלני בנק לאומי צופים, בסקירה השבועית שלהם, כי הדו"חות לרבעון השלישי יהיו טובים יותר מאלה של הרבעון השני. הסיבות לכך הן "הציפייה לעלייה בפעילות, התייעלות החברות והעובדה שברבעון השלישי רשם מדד המשתנים עלייה נומינלית של כ-25% וגם מדד איגרות החוב רשם עלייה, כך שחלק מהחברות ירשמו תשואות חיוביות בתיק ניירות הערך שלהן, בניגוד להפסדים שנגרמו להן במחצית הראשונה של 94'".

"להערכתנו", נכתב בסקירה, "בטווח הקצר רמת הסיכון בשוק גבוהה יחסית, ולפיכך אין אנו ממליצים על הגדלת רכיב המניות בתיק הנכסים".

מועדים בבורסה

16.10	מאקפל אג"ח א	– אקס ריבית, תשלום 6.11.94.
	סנס	– אקס דיבידנד 48.27%, תשלום 1.12.94.
	ביוטסל	– אקס דיבידנד 30%, תשלום 6.11.94.
17.10	מפעלי ים המלח	– אקס הטבה 108%, הקצאה 20.10.94.
19.10	קיבוצל אג"ח א	– אקס ריבית, תשלום 6.11.94.
	לוגיק מסחר אג"ח א	– אקס ריבית, תשלום 6.11.94.
20.10	אותנטין	– אקס דיבידנד 28%, תשלום 9.1.94.
23.10	איילון אג"ח א	– אקס ריבית ופדיון חלקי, תשלום 10.11.94.
	הראל המשמר אג"ח א	– אקס ריבית ופדיון חלקי, תשלום 10.11.94.
	הכשרת הישוב אג"ח 6	– אקס ריבית, תשלום 10.11.94.
24.10	הפניקס	– אקס הטבה 30%, הקצאה 27.10.94.
26.10	ביזון אופ' 2	– יום מסחר אחרון, מימוש אחרון 28.10.94.

* מקור: בנק המזרחי

נמשכות העליות החדות בדאו; יציבות בישראליות

וול סטריט

צבי רבין

גם בסוף השבוע המשיך הדאו ג'ונס לטפס ולעלות חדרה תוך שהוא חוצה בשנית את מדד ה-3,900 נקודות. הפעם – שלא כמו בחמישי בלילה – הצטרפו יותר מניות ישראליות למגמה הכללית. העליות בדאו ג'ונס נרשמות בשל המשך פירסום נתונים כלכלים חיוביים, שמרביתם שמרו על יציבות; כך מדד CONSUMER PRICE INDEX שמר על רמה של 0.2% ובהתאם לציפיות.

בוול סטריט ניתן לעשות מכירות בחסר, ומדי פעם שמשקיעים מזהים מניה שעולה חזק – מייד מופיעים השורטיסטים ולוחצים את המניה. כך היה בחמישי בלילה, כשאפי זינקה למחיר של 29.5 דולר.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר מניה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במליוני דולרים
אפי	⬇	25.0	-2.9%	15.0
טבע	⬇	27.7	-1.3%	6.1
אי.סי.איי	⇧	17.8	0.4%	6.0
קומברס	⇧	12.1	1.0%	1.7
תדיראן	⇧	23.0	2.2%	7.0
מדד דאו ג'ונס	⇧	3910.5	0.5%	
מדד נאסד"ק	⬇	779.9	-0.1%	

אפי פירסמה בסוף השבוע את התוצאות הכספיות, ואלה היו גבוהות אף מתחזיות של כל האנליסטים המסקרים את המניה. מכירות החברה הסתכמו ב-32.5 מיליון דולר לעומת 23 מיליון דולר ברבעון המקביל, והרווח הנקי גדל ל-5.1 מיליון דולר לעומת 3.4 מיליון דולר ברבעון המקביל.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכמו ההכנסות ב-90 מיליון שקל, והרווח הנקי ב-63 מיליון שקל.

תדיראן המשיכה לטפס בששי בלילה, וחצתה את מחיר ה-23 דולר. המניה ממשיכה לרכז מחזורי מסחר גבוהים, חלקם כתוצאה משמועות על ההנפקה הקרבה.

גילת מתקרבת למחיר של 14 דולר, וסוגרת ב-13.75 במחזור גבוה. מלבד מניות אלה לא נרשמה כל פעילות חריגה במניות הישראליות, ומרביתם נעו בתחומי הביד והאסק במחזורים נמוכים.

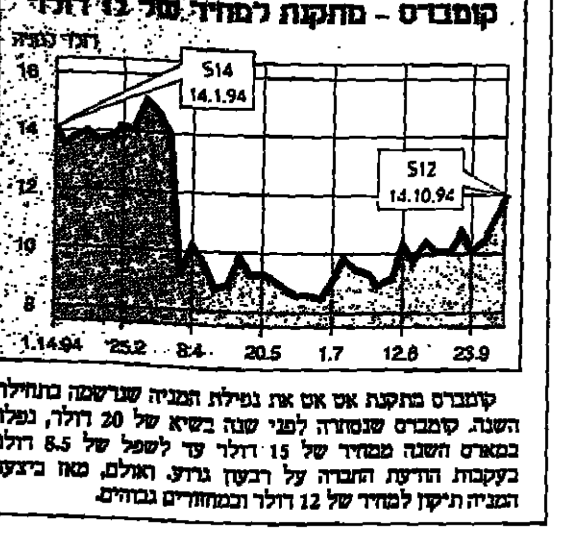

קומברס מתקנת אט אט את נפילת המניה שנרשמה בתחילת השנה. קומברס שנסחרה לפני שנה בשיא של 20 דולר, נפלה במארס השנה ממחיר של 15 דולר עד לשפל של 8.5 דולר בעקבות הודעת החברה על רבעון גרוע. ואולם, מאז ביצעה המניה תיקון למחיר של 12 דולר ובמחזורים גבוהים.

ניו־יורק / 15.10.1994

שם המניה	מחיר סגירה	שינוי ב-%	BID	ASK	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה שנתי	נמוך שנתי	% שינוי שנתי	הון עצמי (במליוני דולרים)	רווח שנתי (במליוני דולרים)	מכירות (במליוני דולרים)	שווי שוק (במליוני דולרים)	מכפיל רווח
מדד ישראליות	112 50/128	-0.1	---	---	114 4/128	111 56/128	---	---	21 67/128	02 54/128	---	---	---	---	---	---
סאיטקס	21¾	0	21¾	22¼	22¼	21¾	25,100	549,062	26¾	15¼	-11	739.0	68.5	668.0	915.9	13
טבע	27⅝	-1.3	27½	27¾	28	27½	222,400	6,143,800	34½	22 11/16	-9	738.0	68.5	542.0	1551.7	23
אי.סי.איי.	17¾	0.3	17⅝	17¾	17⅞	17⅝	359,000	6,372,250	28½	14¾	-26	283.0	62.0	340.0	1303.2	21
אדיונפיקס	2 5/16	0	2 3/16	2 5/16	2 5/16	2 5/16	2,000	4,625	14	2	-82	15.8	-0.1	8.8	16.5	---
אדיוסופט	9¼	-2.6	9¼	9¾	10	9¼	6,800	62,900	19	6¼	-37	15.3	1.6	9.6	38.5	24
אורבוטק	9 9/16	0.7	9⅜	9⅝	9⅝	9⅜	2,100	20,081	14¾	7¼	-30	42.5	5.9	102.0	124.4	21
אי.אי.טק	3½	1.8	3⅜	3½	3½	3⅜	34,800	121,800	26	2⅝	-75	42.5	5.9	102.0	124.4	21
אי.די.טי.	2⅜	5.6	2¼	2 3/16	2⅜	2¼	400	950	11	2	-83	42.5	5.9	102.0	124.4	21
אינטרפארם	20	8.1	---	---	20	20	100	2,000	20¾	14	45	42.5	5.9	102.0	124.4	21
אלביט	22½	2.3	21¾	22¼	22½	22½	200	4,500	44¼	17	-47	292.0	38.0	683.0	465.1	12
אלרון	10¼	-1.2	9⅝	10¼	10½	9⅝	27,400	277,425	11½	4	19	10.3	1.8	5.5	37.4	21
אלסינט	2⅛	6.3	2	2⅛	2⅛	2	33,800	71,825	5	1¾	-56	170.0	16.0	230.0	162.1	10
אלדין	8¾	-6.7	8¾	9⅜	9¼	8¾	2,700	23,625	21¼	8½	-59	162.0	8.0	216.0	180.8	23
אמ. סיסטמס	4⅛	6.4	3 15/16	4 1/16	4⅛	3 15/16	8,700	35,887	14	2⅝	-70	6.9	-3.1	2.4	21.7	---
ארית	1¾	7.7	1⅝	1 13/16	1¾	1¾	2,700	4,725	6¼	1 7/16	-72	8.5	-3.5	17.3	16.2	---
אוסד	25/32	25.0	⅝	¾	25/32	25/32	1,000	781	3¼	⅝	-76	10.5	-0.7	8.8	8.2	---
בי.טי.אר	5½	-6.4	5⅜	5¾	5½	5⅜	8,500	46,750	19⅝	3½	-71	11.6	-0.1	18.4	32.3	---
ביוטכנולוגיה	2¼	-2.7	2¼	2⅜	2⅜	2¼	216,300	486,675	5⅞	2	-57	23.4	-17.4	14.1	88.1	---
גילת	13⅝	3.8	13⅛	13¾	13¾	13⅛	34,900	475,512	15	8	1	32.6	5.0	20.4	103.6	21
די.אס.אס.איי.	7¾	0	7¼	7⅞	8	7½	70,400	545,600	13¾	5½	-40	38.0	1.8	66.1	44.5	25
הכשרת ישוב	13¼	0	12½	13½	---	---	---	---	30¼	10¾	-100	124.1	3.8	156.0	123.5	32
הלת'קייר	2	0	1 15/16	2 1/16	2 1/16	2	13,300	26,600	3¼	1¾	-36	10.5	0.1	6.6	30.9	309
סימד רכיבי	6½	2.0	6¼	6½	6½	6¼	11,200	72,800	24½	3	-73	40.9	-2.3	23.6	74.1	---
מי.די.י.	1¼	-9.1	1¼	1½	1⅜	1¼	13,900	17,375	4⅝	1⅛	-86	7.0	-0.1	2.0	12.9	---
מכונפיקס	6	-4.9	6	6⅜	6⅜	6	2,000	12,000	12¾	3⅝	-32	30.5	-1.0	19.0	46.7	---
מלגוף	4¾	-2.6	4⅝	4¾	4¾	4⅝	2,000	9,500	10	1¾	-53	7.3	-4.9	2.4	18.5	---
מלדמה	6¼	0	5⅞	6¼	6¼	5⅞	68,600	428,750	18	5⅞	-64	54.0	9.9	37.0	65.0	7
ישמק	15/32	0	15/32	17/32	15/32	15/32	600	281	2 9/16	7/16	-79	10.7	1.0	0.4	10.7	11
כרמל	8¾	0	8⅝	8⅞	---	---	---	---	11⅞	8¼	-100	13.7	2.4	74.5	21.8	9
לן-גם	8⅛	1.6	7⅞	8⅛	8¼	7⅞	22,800	185,250	12¾	6	-32	74.4	5.4	59.7	89.4	17
לייזר	5¼	-2.3	5¼	5½	5¼	5¼	100	525	9¾	5	-45	9.0	3.3	36.0	32.6	10
לאופטיקס	7⅝	-1.6	7⅝	8¼	7⅞	7⅝	8,800	67,100	18¾	5½	-58	33.2	2.9	20.2	53.5	18
מג'יק	7⅞	-0.8	7¾	8	8⅛	7¾	35,400	278,775	17¾	6	-42	15.7	2.0	18.3	38.5	19
מגל	5⅜	4.9	5¼	5½	5⅜	5⅛	700	3,762	9⅝	4½	-34	13.2	0.5	12.2	23.1	46
מדיסאל	3	0	2⅞	3⅛	3	3	2,600	7,800	13¾	3	-75	5.8	-2.0	0.9	25.3	---
נייר חדרה	46⅝	1.4	---	---	46⅝	46⅝	200	9,325	52	36½	4	145.0	10.6	252.0	176.8	17
נקסוס	5¾	2.2	5⅝	5¾	5¾	5½	36,000	207,000	5⅞	2¾	35	7.0	-0.6	0.4	37.0	---
סילוקום	3¼	0	3⅛	3⅜	---	---	---	---	6	2¾	-100	6.2	0.1	1.3	14.0	140
שופ"ס	2⅝	0	2½	2¾	2⅞	2½	16,100	42,262	6	2	-45	10.2	-1.4	20.1	18.4	---
פירן	½	6.7	15/32	17/32	17/32	15/32	17,000	8,500	1 15/16	⅜	-70	14.5	-0.9	7.5	14.0	---
פין לבוד	6⅜	0	6⅜	6½	6⅜	6⅛	3,000	19,125	11⅞	5½	-39	25.0	2.9	97.1	20.1	7
פיברוניקס	1 1/16	0	1 1/16	1 3/16	1 1/16	1 1/16	2,300	2,443	3	11/16	-66	1.7	-7.1	43.0	9.1	---
ראדא	3 7/16	-1.8	3⅜	3⅝	3⅝	3⅜	35,600	122,375	10¼	2½	-65	13.0	0.2	33.0	20.2	101
רוספיקס	2¼	5.9	2 1/16	2¼	2¼	2 1/16	2,500	5,625	8¾	1⅝	-72	0.5	-5.3	4.0	8.0	---
ת.א.פ.	3 11/16	0	---	---	3 11/16	3 11/16	1,400	5,162	3⅞	2¼	-53	43.3	-3.7	123.7	80.6	---
תאת	3	0	2⅞	3	3	2⅞	17,000	51,000	8¾	2⅝	-62	11.0	4.7	16.2	28.8	6
תדי	5¾	0	5¾	6	6	5⅝	36,000	207,000	8⅝	4½	-78	17.6	1.9	34.2	56.5	30
תדיראן	23	2.2	23	23¼	23	22⅝	29,800	685,400	26½	14½	-12	208.0	28.2	783.0	409.4	15
אמפל	7⅞	-1.6	---	---	8	7¾	24,200	190,575	13¼	6¾	-31	173.0	5.6	77.0	246.7	44
אלקטריק פיול	7¼	-3.3	6¾	7¼	7¼	7	7,100	51,475	14¼	5½	-36	23.5	-1.2	1.5	53.4	---
אינדיגו	18¼	0	18	18½	18⅝	18	2,700	49,275	20¾	13	-9	29.0	-25.0	37.6	931.2	---
אפי	25	-2.9	25	25¼	27¾	24¾	582,500	14,562,500	29½	13¼	25	29.0	-25.0	37.6	931.2	---
ניאומק	9 13/16	1.9	9¾	10	10	9½	107,000	1,049,938	16	6¾	-51	29.0	-25.0	37.6	931.2	---
די.אס.פי.	21¼	-3.4	21¼	22	22	21¼	5,800	123,250	24½	12¼	6	29.0	-25.0	37.6	931.2	---
ישראמקו	1⅝	2.0	1 9/16	1 11/16	1 11/16	1 17/32	129,600	210,600	2 11/16	1¼	-92	29.0	-25.0	37.6	931.2	---
מרקורי	10¼	0	10	10¼	10¼	10	54,900	562,725	21¼	7	-41	35.2	2.9	16.4	123.3	43
ספיאנס	3⅜	-1.8	3⅜	3½	3½	3¼	24,200	81,675	23¼	2¾	-82	28.9	-6.3	40.0	46.8	---
פי.אי.סי.	26⅛	-1.9	26⅛	26½	26½	26¼	4,300	112,875	34¼	23¼	-15	307.0	48.4	65.2	533.4	11
קומברס	12⅛	1.0	11⅞	12¼	12¾	11⅞	143,400	1,738,725	15⅝	8	-16	93.3	12.7	77.3	222.7	18
קרן ישראל	13¾	0	---	---	13¾	13¼	800	10,700	20¼	11	-8	---	---	---	---	---

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו. הרווחים מהשקעה במניות הרשומות כעת לקו חייבים במס.

ההיגיון הגיע לוול סטריט

בורסות בעולם

טל הראל

לפני שבועיים ריחפנו על המצב הפרדוקסלי ששרר בוול סטריט: למרות שהבל־כלנים ניבאו רווחים גבוהים עבור החברות הנסחרות בבורסה גם ברבעון השלישי של 94', המשיכו המשקיעים ללכת אחר שוק האג"ח מוכה פניקת האינפלציה, ואחרי הדולר המרושש, ולהדיר את רגליהם מהבורסה.

המוזרים דשושו, למרות כל התחזיות הוורודות, והפחד מפני העלאה נוספת של חצי אחוז בריבית לטווח קצר בארצות־הברית, לפני סוף השנה, איים להפוך את הקיץ הנוכחי לאחד השחונים ביותר שידעה וול סטריט בשנים האחרונות.

ברור היה שהמשקיעים בוול סטריט ממתינים לתמריץ כלשהו שיוציא את הבורסות האמריקאיות מהקיפאון שבו הן נמצאות ויחזיר את האמון, הנמצא כעת בעיקר בסחר בסחורות, חזרה אל שוק המניות.

השבוע נמצא התמריץ הזה. בראשיתו היו אלה הדו"חות הרבעוניים שפרסמו חברות גדולות בתחום המוליכים למחצה והמחשבים (כמו קרייזלר ומוטורולה), ובסוף השבוע היו אלה כמה מדדים כלכליים שהראו, כי למרות הצמיחה החזקה עדיין אין סימן לעלייה כלשהיא בשיעור האינפלציה בארצות־הברית.

ביום חמישי התפרסם מדד המחירים הסיטונאיים לחודש ספטמבר, שלהפתעת כל האנליסטים לא רק שלא עלה, אלא ירד בחצי אחוז, בעיקר הודות להוזלה במחירי הנפט והקפה. ביום ששי התפרסם מדד המחירים לצרכן שעלה בדיוק לפי הציפיות, ב-0.2% בלבד. נתון חשוב נוסף, מדד ניצולת הקיבולת (המאפשר לדעת רבים על רמת האינפלציה העתידית) ירד ב-0.1% בלבד, אך הדבר הרגיע רבים שציפו, כי יעלה מעל לרמת השיא של 84.7% אליה הגיע באוגוסט.

מדד	סגירה יום ו'	שינוי שבועי ב-%	שינוי מ-1.1.94 ב-%
דאו ג'ונס (ניו יורק)	3,910.47	2.98	4.17
אס אנד פי (ניו יורק)	469.1	3.08	0.56
אימקס (ניו יורק)	458.5	0.74	-3.92
נאסד"ק קומפוזיט (ניו יורק)	779.91	2.82	0.40
פייננשל טיימס (לונדון)	3,106.7	3.60	-9.12
דקס (פרנקפורט)	2,105.75	7.40	-7.18
סי.איי.סי (פריז)	1,953.02	4.15	-14.77
מיבטל (מילנו)	10,119	0.25	1.19
אס.אנ.אי (ציריך)	2,585.3	3.54	-12.60
איי.אי.אקס (אמסטרדם)	408.16	3.89	-1.47
ניקיי (טוקיו)	19,969.29	+1.14	+14.65
האנג סנג (הונג קונג)	9,550.95	2.87	-19.46

התוצאה השבועית היא הטובה ביותר שידעה וול סטריט מאז סוף אוגוסט: מדד דאו ג'ונס ומדד סטנדרד־אנד־פורס הרחב יותר עלו שניהם בכ-3%, ואילו מדד נסד"ק של המניות הטכנולוגיות כדלפק עלה בשני אחוזים.

וול סטריט בחרה להתעלם מהחולשת הדולר, ששקע ירד בראשית השבוע בשל הרגעות המתחים עם עיראק, ובהמשכו בשל חזרת האמון במארק הגרמני.

הבורסות האירופיות הלכו בעקבות וול סטריט ובמלקן נרשמו עליות המדדים החדות ביותר השנה.

הגדילה לעשות הבורסה של פרנקפורט, בה קפץ השבוע מדד דקס ביותר מ-7%.

באמסטרדם ובפריס עלו המדדים המרכזיים בכ-4%, בעקבות ההתחזקות בארה"ב ובעקבות המניות האג"ח הגרמניות.

בלונדון עלה השבוע מדד פייננשל טיימס ב-3.6%, למרות התיקון הגדול ביום ששי (ירידה של יותר מאחוז).

מה שעודד השבוע את האנליסטים, יותר מעליות המדדים, הוא הגידול המשמעותי בנפח המסחר, במיוחד בבורסות של לונדון, אמסטרדם ופרנקפורט.

גם הבורסות במזרח נהנו השבוע מהחדשות הטובות מארצות־הברית, אם כי תגובתן היתה כאוחרת יותר. בטוקיו ירדו המדדים ביום ששי, לראשונה אחרי ארבעה ימים רצופים של עליות, בשל היחלשותו של הדולר שוב אל מתחת לשער ה-99 ין.

"על הצדק ויתרו, וגם חכמים הם לא יצאו"

כך אמר אחד המשתתפים בכנס מסים ארצי של לשכת רואי החשבון. בכנס הצביעו כמה מחברי ועדת הכספים על עיוותים חמורים בנוסח החוק המוצע למיסוי הבורסה

מאת גלית חמי

סביר להניח כי אזרחי העולם כולו עדיין אינם יודעים, כי על פי הנוסח המוצא היום להטלת מס על רווחי הון בבורסה הישראלית, הם עשויים להפך לעבריינים אם לא יצהירו על רווחיהם. כלומר, תושב סין, למשל, המעוניין לרכוש מניות ישראליות בבורסה בארצות-הברית,

על סמך הנוסח הקיים יכול כל משקיע ממוצע למצוא עצמו מגיע לפקיד השומה, שיקבע כי הוא למעשה סוחר בני"ע. משום כך הוא יחויב על פי החוק במס רגיל של 50%

מחוייב במס על פי נוסח החוק הנוכחי.

דוגמה זו היא אחת מיני רבות לפגים מעניינות של חוק המיסוי בבורסה, שהועלתה בכנס מסים ארצי של לשכת רואי החשבון ביום ששי במלון דן. מלבד בעיות חשבונאיות הקיימות בחוק, נתגלו לפני הנוכחים פנים לא פחות מרתקות לגבי האופן שבו מתקבלות החלטות בוועדת הכספים של הכנסת, ביחס ההחלטה להטיל את המס על רווחי הון בבורסה.

בין נציגי ועדת הכספים של הכנסת נכחו בכנס ח"כ אברהם פורז, ח"כ סילבן שלום, המכהן כיו"ר ועדת המשנה לנושא שוק ההון, ח"כ חיים קופמן, המכהן בין השאר גם כיו"ר ועדת משנה למיסוי.

אם לנסות ולהמחיש את התחושה של חברי ועדת הכספים שנכחו בכנס, בנוגע למס, אפשר להשתמש בציטוט של ח"כ קופמן, שאמר כי שמואל תמיר המנוח היה אומר לה "למען השם תחוקק כמה שפחות". קופמן מאמין כי חייבים לעשות רפורמה משמעותית במערכת המסוי, כי ככל שיש יותר חוקים, העסק יותר מסבך את המערכת. על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בבורסה, שם האנדרל־ מסיה ממילא חוגגת.

קופמן, אולי לא הרחיב על הבעייתיות של הצעת החוק הנוכחית, אך למעשה נגע בשורש הבעיה — ועדת הכספים של הכנסת. שם נדמה כי התגובה לעולם נגמרת. "לעיתים אין קשר בין ההחלטות לבין המצביעים. אנשים מרופים, יוצאים, נכנסים, מרימים ידיים. בכל פעם מישהו אחר יושב בוועדה, מה שמחליש את כוחה ואת יכולת ההשפעה שלה.

אביהוד אבני, יו"ר משותף של ועדת המסים של לשכת רואי החשבון, בחן את הצד החשבונאי של הצעת החוק, והודה כי הוא עצמו אינו יודע על מי בעצם חל החוק. "העלו את ההצעה הממשלתית, כאשר ניסו להר־ אות לציבור שחוק זה יעודד את הצמיחה. לדעתי יש בזה אבסורד. החוק שיכנס ישמש לייעוד שעדיין לא הוגדר", אמר אבני.

לדבריו, הצעת החוק הנוכחי חייבת באין־סוף תיקונים והגדרות כללים מוגדרים וברורים בנקודות מסוימות. "אחת הדוגמאות היא פסיקה בחוק המפריד בין משקיע בני"ע לבין סוחר בני"ע. לא ברור מי ייחשב לסוחר, ועל סמך הנוסח הקיים יכול כל משקיע ממוצע למצוא עצמו מגיע לפקיד השומה, שיקבע כי אותו משקיע הוא למ־ עשה סוחר בני"ע, ומשום כך הוא יחוייב על פי החוק במס הכנסה רגיל של 50% על רווח מני"ע. החוק אמנם מניח כי רוב האוכלוסיה אינו סוחר, אלא שהתוצאה הסופית תהיה שכל אדם בר דעת ישמח אם יקחו לו במקור, מאשר להסתבך ולגשת לפקיד השומה".

על פי הפסיקה, אדם הנותן את כספו למנהל תיקים נחשב לסוחר, אלא אם כן אמר למנהל התיקים לשמור על ערך כספו, ולא לנהוג בו "כמנהג סוחרים". יש כאן עצימת עיניים של החוק והתוצאה הבלתי נמנעת היא שכל פקיד שומה יצטרך לקבל על עצמו את ההחלטה, להבחין בין סוחר לשאינו סוחר.

פן נוסף שאותו ציין אבני, הוא נושא המעבר בין מסלולי הקיזוז, שפותח פתח לספקולציות. "בקושי אנו יודעים במה להשקיע, כעת גם נצטרך לקבל החלטה נוספת, באיזה מסלול מס לבחור. להערכתי, היה נכון להטיל מסלול אחד של מס עם קיזוז. הרבה יותר הגון להתמודד עם מסלול אחד. נראה כי אולי על הצדיק ויתרו, אלא שגם חכמים במיוחד לא יצאו, מבחינה משקית".

ח"כ סילבן שלום, תקף את חוק המיסוי מנקודת מבט פוליטית יותר, והבטיח שהליכוד יעשה את כל מה שבי־ כולתו בכדי להשהות את קבלת החוק. למרות שברור כי המשחק כבר נגמר, ולקואליציה יש את הרוב הדרוש לקבלת החוק. מאידך, אומר שלום כי הסקרים היום מצביעים על ירידה חדה בפופולריות של רבין לעומת

ח"כ קופמן: "לעתים אין קשר בין ההחלטות לבין המצביעים. אנשים יוצאים, נכנסים, מרימים ידיים. בכל פעם מישהו אחר יושב בוועדת הכספים של הכנסת, מה שמחליש את כוחה"

נתניהו, ולהערכתו ירידה זו נובעת בחלקה בגלל המס. מסיבה זו הוא רוצה להאמין, כי דברים עוד עשויים להשתנות עד למועד שבו אמור החוק להיכנס לתוקפו.

ח"כ סילבן שלום המכהן כיו"ר ועדת המשנה לנושא שוק ההון, לא רואה כל תועלת בהצעת חוק המיסוי על רווחי הון בבורסה. "החוק הוא פנייה לתכתיב סוציאליס־ טי שאבד עליו הקלח. בעלי ההון השתלטו על המדינה, וכעת הם רוצים להשתלט על שר האוצר. מי שבפועל נמצא בבורסה זה רוב הציבור, ותפגעו דווקא את קופות הגמל".

לדבריו, הבנקים עדיין אינם ערוכים, ונשמעו כבר הצעות לסגת למס מחזור. "זה הרבה יותר אפקטיבי", אמר.

בימים אלה מתגלגלת הצעת החוק מוועדת השרים לעניני חקיקה לעיונו של היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן יאיר. זאת בעקבות הסתייגותו של יו"ר הווע־ דה, השר דוד ליבאי, מהפסיקה לפיה יוכלו המשקיעים לבחור במסלול המס שהם רוצים רק בתחילת השנה, החל מ־97'.

ריבית בנק ישראל	
מרכז מכרזי שבועי לבנקים (הממוצע)	15.51%
ריבית דביטורית	
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, לא כולל עמלות בנקים)	15.81%
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, כולל עמלות)	17.51%
אשראי בריבית קבועה, אפקטיבי	17.80%
חח"ד – חשבון חוזר דביטורי, אפקטיבי	22.50%
ריבית קרדיטורית	
פח"ק ליום – 50 עד 100 אלף ש"ח	12.55%
פח"ק ליום – חצי מליון ש"ח	12.80%
פק"מ לחודש – 50 עד 100 אלף ש"ח	13.47%
מק"מ לחודשיים	15.70%
מק"מ לשנה	16.25%
תשואה ריאלית	
אג"ח צמוד מדד לשנה (נמ)	1.20%
אג"ח צמוד מדד ל־5 שנים (נמ)	1.60%
אג"ח צמוד מדד ל־10 שנים (נמ)	1.60%
ריבית בינלאומית	
דולר – ליבור – ל־3 חודשים	5.625%
שטרלינג – ליבור – ל־3 חודשים	5.938%
מארק – ליבור – ל־3 חודשים	5.188%

מה עשתה הבורסה מתחילת השנה

	נומינלי	ריאלי
מניות הבנקים	-49.53%	-42.60%
מניות המשתנים	-25.87%	-33.60%
אג"ח צמוד מדד	10.21%	-1.29%
אג"ח צמוד מטבע	3.01%	-7.74%

(מדד המחירים לצרכן עלה מתחילת השנה ועד היום (הערכה) ב־13.73%)

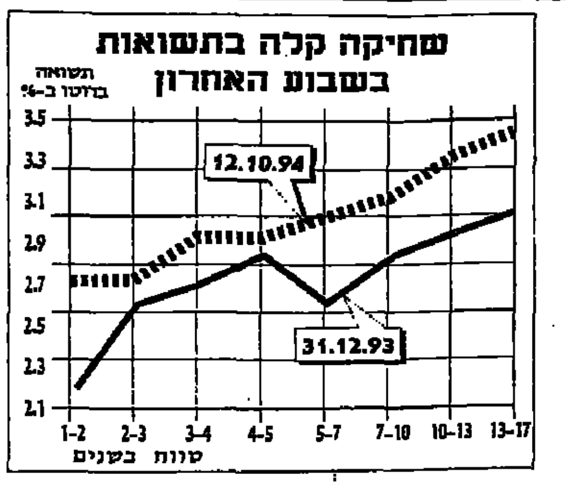

חייג הארץ
02-254245-8
03-5121333/44
04-623166/7

ARTHUR ארתור
מסעדה איטלקית וצורפתית
ארועי יוקרה ושרותי קייטרינג יחודיים
אה-לה-קארט
פטה כבד אווז
טרין סלמון מעושן
פסטה פירות-ים
ניוקי בשמנת ופטריות
טורנדו רוסיני
פילה דה רויאל
ארוחות גורמה עסקיות
ראשונות: וולינגטון כבד אווז
סלט קלמרי
מלנזנה אה-לה פרמג'נו
עיקריות: פלייה אה פיינו
פילה בנוסח הציידים
סלמון בחמאה לבנה
* כוס יין ומנה אחרונה
רח' הסייפן 33 נווה רסקו-רמת השרון
טל: 03-5492852, 03-5496049

מי שכבר קנה, לא מפסיק לשיר...

שירת הים-דירות נופש במגוון גדלים ומחירים
במתחם מלונאות ונופש
המוקף בנופי זכרון הציורית,
עם כל הפינוקים והמותרות,
עם ניחוח האורנים, הבריזה המלטפת והים שממול.

שירת הים
מגורים ונופש במעלה זכרון
הרסן מלונאות ונופש בע"מ
משרד המכירות באתר הבנייה
פתוח כל השבוע, יום יום,
בשעות 17:00 - 10:00.
טלפונים: 06 392018
177-022-8040

קופות הגמל – אכן אפיק סולידי?

מאת אורלי משה

קופות הגמל נחשבו מאז ומתמיד מסלול חיסכון מרכזי לטווח ארוך בעבור משקי הבית בישראל, וככאלה הן בע־ לות משמעות רבה לציבור החוסכים ולשוק ההון בכלל.

הקופות מהוות את אחד הגופים הפיננסיים המרכזיים בשוק ההון הישראלי, בשל שיעורן הגבוה מתוך תיק הנכ־ סים הכספיים של הציבור (22%, נכון ל־31.12.93) ובשל פעילות העכשווית ופעילותן הפוטנציאלית העתידית בש־ וק ההון.

קופות הגמל נהנות מהטבות מיסוי ומשמשות, בחלקן הגדול, לצרכים פנסיוניים עתידיים של העמיתים. לפני כחודשיים החליט האוצר להטיל מס רווחי הון על ניירות ערך בבורסה. המס יחול על משקיעים פרטיים, אם בהשק־ עה ישירה ואם בהשקעתם דרך קרנות הנאמנות. חלק מאוכלוסיית המשקיעים — חברות וחלק מבעלי העניין — מוסו כבר בעבר. המצב החדש יוצר אפליה ברורה או מגדיל את האפליה הקיימת לטובת ההשקעה בקופות הגמל, שכן אלה לא ימוסו בגין רווחים הנובעים מהשקעה בניירות ערך. האם יביא הדבר לזרימת כספים אל קופות הגמל? האם יש בקופות הגמל משום תחליף להשקעה ישירה בשוק ההון?

כדי לענות על השאלה האחרונה, ננסה לבחון תחילה האם קופות הגמל יכולות עדיין להיחשב כאפיק השקעה סולידי, או שמא הן נחשבות היום לאחד מאפיקי ההשקעה שאינם בעלי סיכון נמוך.

בקרב הציבור נתפסת ההשקעה בקופות הגמל כהשקעה סולידית ויציבה, הבאה לענות בעיקר על הבטחה כלשהי של העתיד הכלכלי. כבוד, אמורה ההשקעה בקופות הגמל להתבצע בזהירות ובשמרנות שיבטיחו את מטרותיה.

כיום נוצר מצב שבו רוב ציבור המשקיעים בקופות הגמל אינו מסוגל להעריך את רמת הסיכון הכרוכה בהשקעה זו. לכאורה נראה שזוהי השקעה בטוחה, סולידית, כזו ששומ־ רת על ערך הכסף או אף נותנת תשואה ריאלית חיובית קטנה. ואולם, מאז החלו קופות הגמל להשקיע בשוק ההון בכלל ובמניות בפרט, גדל הסיכון בהשקעתן באופן משמ־ עותי. עם הגידול ברמת הסיכון, גדל גם הסיכוי לרווחיות גדולה יותר.

הממשלה כיוצרת מקורות השקעה

האפשרות להשקיע בשוק ההון ניתנה לקופות הגמל ב־88', אלא שרק ב־91' והלאה החלו הקופות בהשקעות משמעותיות במניות, השקעות שנתנו את ביטויין בשיעורי התשואה שלהן. הגידול בהשקעה בניירות ערך סחירים בא גם — ואולי בעיקר — על רקע המחסור באגרות חוב המונפ־ קות על ידי הממשלה.

ב־87' הפסיקה הממשלה את הנפקת איגרות החוב המי־ יועדות לקופות הגמל, איגרות חוב שהבטיחו תשואה גבוהה יחסית לזו שניתן היה לקבל בשוק החופשי של האג"ח. ובכן, מאז 88' ועד היום הלך וקטן שיעורן של איגרות החוב המיועדות בתוך תיק הנכסים של קופות הגמל. אומנם קופות הגמל ממשיכות ליהנות מתשואות גבוהות אלה, אך זאת עד לפירעון הסופי בעוד כשלוש שנים.

האם יצרה הממשלה תנאים נאותים לפעילות קופות הגמל במצב החדש שנוצר? בשתי דרכים עיקריות יכולה הממשלה לפעול בשוק ההון כיוצרת מקורות השקעה עבור קופות הגמל. האחת — הנפקת איגרות חוב ממשלתיות, והשנייה — הפרטת חברות כמקור להשקעה הונית. את הנפקת איגרות החוב צריכה הממשלה לווסת אך ורק לפי צרכיה, ולא על פי גודל הביקוש בשוק, וכך היא אכן נוהגת. ואולם, נושא הפרטת חברות אינו זוכה לטיפול נאות מצד הרשויות, והבל. חברות ממשלתיות אינן מופרטות, ולכן הלחץ שנוצר על שוק המניות אינו מוסת על ידי הגדלת ההיצע (ההפרטה).

המסקנה היא שהתערבות הממשלה ביצירת מקורות השקעה לגופים הפנסיוניים בכלל ולקופות הגמל בפרט, צריכה לבוא לידי ביטוי בהפרטת חברות, ויפה שעה אחת קודם.

השפעת ני"ע הסחירים על תשואת הקופות

גורמים שונים השפיעו על תשואת קופות הגמל בשנים האחרונות, אך לא היו אלה גורמים דומיננטיים כמו ההשק־ עה בשוק המניות. אפשר לראות קשר ברור בין תשואת הקופות למגמות שוק המניות — קשר ההולך ומתחזק בש־ נים האחרונות — וכן בין תשואת הקופות למדד האג"ח הכללי. קשר זה היה רופף מאוד בשנים שבהן רוב ההשקעות של קופות הגמל היו באיגרות החוב המיועדות הממשל־ תיות, שהבטיחו תשואה ריאלית גבוהה יחסית.

האם התכוון ציבור המשקיעים בקופות הגמל כי כך ינהגו בהשקעותיה? האם יכול ציבור המשקיעים לעכל שחי־ קה ריאלית של 8.5% מנכסיו בקופות בתוך פרק זמן של חצי שנה? נבדוק לאיזו שכבת גילאים שייך רוב הגידול יותר של כספי הקופות. רוב הכספים שייך לבני 50 ויותר. ציבור זה מעדיף בדרך כלל לשמור את ערך כספו בביטחון לעתיד. איך התנהג אותו ציבור משקיעים?

נכסי קופות הגמל לסוף 93' הסתכמו בכ־97.4 מיליארד שקל. לראשונה זה שנים רבות היתה צבירה נטו שלילית בקופות הגמל, במחצית השנה הראשונה של 94'. הצבירה

ההחלטה על מיסוי הבורסה יצרה אפליה ברורה להשקעה בקופות הגמל, שכן אלה לא ימוסו בגין רווחים הנובעים מהשקעה בניירות ערך. האם יביא הדבר לזרימת כספים אל קופות הגמל?

השלילית הסתכמה בכ־770 מיליון שקל (סכום משוער). לעומת זאת, ההפקדות בתוכניות חיסכון באותה תקופה, לרבות הפקדה בתוכניות המשך, הסתכמו בכ־1.3 מיליארד שקל. נראה כי היה מעבר בין שני אפיקי ההשקעה. מעבר זה מעיד על כך, כי ציבור המשקיעים בקופות הגמל אכן מעדיף השקעה סולידית עם תשואה מובטחת מסוימת, על פני אי ודאות וסיכון ההולך וגדל בכספי החיסכון הפנסיוני שלו.

נבחן את שיעורי ההכנסה הריאליים והתרומה לרווח המתואם של כל אחד מאפיקי ההשקעה של קופות הגמל ב־93'.

התרומה לרווח ושיעורי ההכנסה של אפיקי ההשקעה השונים

	שיעורי תשואה	שיעורי הכנסה ריאליים לרווח המתואם
ני"ע לא סחירים:		
אג"ח מיועדות	5.0%	41.0%
אג"ח אחרות	3.4%	4.4%
מניות וני"ע אחרים	7.2%	4.4%
ניירות ערך סחירים:		
אג"ח ממשלתי סחיר	(-2.2%)	(-38.2%)
אג"ח אחרות	(-8.5%)	(-13.4%)
מניות וני"ע אחרים	19.4%	87.1%
פקדונות והלוואות:	4.4%	15.7%
נכסים אחרים:	(-1.0%)	(-1.0%)
סה"כ		100%

מהטבלה ניתן לראות, כי איגרות החוב המיועדות תרמו 41% לרווח המתואם של קופות הגמל. הנפקתן הופסקה על ידי ממשלת ישראל. לפיכך, המשך ההשקעה באפיק הבלתי סחיר יהיה תלוי באיתור השקעות חלופיות כמו איגרות חוב של פירמות. דבר המחייב בחינה קפדנית של איכות הפיר־ מה והתשואה היחסית של איגרות החוב השייכות לה. בהק־ שר זה יש לשים לב, כי איגרות החוב שאינן ממשלתיות תרמו לרווח המתואם של 4.4% ואילו איגרות החוב הממ־ שלתיות הסחירות תרמו תשואה שלילית של כ־38%. נתונים אלה יכולים אולי להעיד על כך, כי עם תום תקופתן של איגרות החוב המיועדות, יקשה מאוד על הקו־ פות להשיג תשואה תחליפית נאותה.

אחד מאפיקי ההשקעה התחליפיים האפשריים הוא הגד־ לת ההשקעה בשוק המניות. קופות הגמל יכולות להשקיע כיום עד 50% מנכסיהן בשוק המניות. בפועל הסתכמה ההשקעה ב־93' בכ־14% (לעומת כ־10% ב־92'). האם אכן ייטו קופות הגמל להמשיך ולהגדיל את השקעתן בשוק המניות?

היום יכולות הקופות להשקיע עד 25% מנכסיהן בהשק־ עות לא סחירות, כדוגמת איגרות חוב קונצרניות לא סחי־ רות, פיקדונות בבנקים למשכנתאות, תיקי משכנתאות, מניות לא סחירות, נדל"ן ועוד. לפי התקנות החדשות המוצעות (ביחס לקופות), תעמוד המגבלה על השקעות לא סחירות על 40%. אם אכן יעברו התקנות, תינתן הקטנת שיעור ההשקעה במניות. בהקשר זה נזכיר כי אחד מסעיפי הרפורמה המוצעת במטבע חוץ יתיר לקופות הגמל, בשלב ראשון, השקעה של עד 2% מנכסיהן בניירות ערך זרים. שיעור זה סביר שילך ויגדל בעתיד.

נראה כי רוב מנהלי קופות הגמל ינסו "לקבע" את התשואה הכוללת של הקופות על תשואה ריאלית חיובית, אף אם תהיה קטנה, יחסית. לכן יש להניח כי יחפשו השקעות עם תשואה מובטחת ככל האפשר, השקעות עם סיכון נמוך יחסית (בעלות תנודתיות נמוכה, יחסית), ונראה כי לא יגדילו את השקעתם במניות באופן משמעותי.

וזו הדרך הטובה ביותר. משקיע המחפש סיכון גדול יותר, סביר שילך למנהל תיקים, קרנות נאמנות וכדומה. אך מרבית המשקיעים מעדיפים לראות בהשקעה בקופת הגמל חיסכון עתידי בטוח, ולכן על מנהלי הקופות לדאוג שכך יהיה. על טעמי הציבור אפשר לעמוד מתוך הצבירה נטו שהיתה בסוגים השונים של קופות הגמל. עובדה היא שבקופות גמל מוטות מניות הצבירה נטו היתה נמוכה מאוד, יחסית לשאר.

נכון הוא כי יש הטוענים, שההשקעה בקופות הגמל צריכה להמשיך ולהיחשב כהשקעה סולידית, אך ישנם גם כמה טיעונים בעד שילוב מניות כחלק מהשקעות הקופות, ואלה הם:

- קופות הגמל הן גוף המשקיע לטווח ארוך, בשל אופי הכספים המופקדים בו. לכן, את השקעתן במניות צריך לבחון גם כן לטווח הארוך, וזו הסיבה שאין להתייחס לרווחים או להפסדים בשנה מסוימת. באופן כללי, השקעה במניות לטווח ארוך הוכיחה את עצמה כמניבה שיעורי רווח גבוהים יותר, על פני השקעה באפיקים אחרים בעלי סיכון נמוך יותר, או באפיקים חסרי סיכון.
- קופות הגמל צריכות להשקיע במגוון השקעות כמה שיותר רחב, בהיבט של הקטנת הסיכון בהשקעה הכוללת. ככל שמוסיפים מגוון רחב יותר של נכסים פיננסים גדלה היעילות, שכן היא מכסה יותר טעמים.
- אם לא היו קופות הגמל לוקחות חלק ב"חגיגה" שאיפיי־ נה את הבורסה בשנים האחרונות, היה בכך משום הפסד אלטרנטיווי לציבור העמיתים. אך אין לשכוח כי חלק מהחגיגה, מקורה בסכומים שהשקיעו הקופות בשוק המני־ יות.
- אחת הדרכים להקטין סיכון בהשקעה היא פיזור גדול של ההשקעות. קופות הגמל יכולות לעשות זאת, בשל היקף הנכסים הגדול המנוהל על ידן. באופן כללי אפשר לומר, כי בידי מנהל קופת גמל יש כל התנאים ליישם את כללי ההשקעה הנכונים בכלל ובניירות ערך בפרט, כאלה שיביאו את היחס תשואה/סיכון לערך שהוא גדול יותר מאשר בהשקעות אחרות.

ואולם, אם נבחן את הפיזור בפועל בהרכב נכסי הקופות, ניווכח כי הוא אינו גדול מדי. גודל הקופות מול היקף השוק גורם להגבלה בניהולן.

סחירות נמוכה, יחסית, במרבית ניירות הערך, גורמת לכך שההשקעות המהותיות של הקופות בשוק ההון מצט־ מצמות לרשימה מוגבלת מאוד. מנהלי הקופות מעדיפים ניירות ערך בעלי סחירות גבוהה, כאלה שלא ייצרו להם בעיה של כניסה לשוק, ובעיקר יציאה ממנו, שכן מדובר בסכומי השקעה גדולים, שבמקרה של סחירות נמוכה עלו־ לים לזעזע את מחיר נייר הערך.

המסקנות המתבקשות

השינויים שחלו, וחלים עדיין, בהרכב הנכסים של קופת הגמל, הם תוצאה של צעדים שונים הננקטים במסגרת הרפורמה בשוק ההון, במטרה לתרום לשכלולו. שכלול שוק ההון מתאפשר על ידי צמצום מעורבות הממשלה בהקצאת המקורות במשק מחד גיסא, ועל ידי צמצום מעורבותה בקביעת תנאי פעילותם של מתווכים פיננסיים שונים, דוגמת קופות הגמל, מאידך גיסא.

מדיניות זו הביאה להגדלת דרגות החופש של מנהלי הקופות בניהול ההשקעות. דרגות החופש באות לידי ביטוי בעיקר בבחירת מגוון ההשקעות הזמין, אך גם בנפח הכס־ פים החופשיים העומדים לרשותם. חופש זה מאפשר למנה־ לי הקופות להתבסס במידה רבה יותר על שיקולים כלכליים ועסקיים בעת קבלת החלטות לגבי אופן השקעת הכספים. כך גדל הסיכוי לרווחים, אך בו בזמן גדלה החשי־ פה לסיכונים הקיימים בהשקעות השונות.

המסקנות המתבקשות הן שתיים: מנהלי הקופות צריכים להיות בעלי כישורים מקצועיים רבים יותר. בעבר, רוב ההשקעות ותוכניהן הוכתבו לקופות על ידי הממשלה, בידי מנהל הקופה לא נותרו אפשרויות רבות לבחירת השקעות, ולכן לא נדרשו כישורים מקצועיים מיוחדים.

היום, עם התפתחות מגוון ההשקעות בארץ, על המכשי־ רים הפיננסיים השונים ועם ההתפתחות הגוברת של הר־ פורמה בשוק ההון — על מנהלי הקופות להציג כישורים מקצועיים. נדרשים הרבה יותר בכל אחד מתחומי ההשקעה, כדי לנסות ולמקסם את תשואת הקופות, תוך התחשבות בסיכונים הכרוכים בהשקעות השונות. לשם כך, עליהם להשקיע יותר במחקר כלכלי ובניתוח השוק, על היבטיו השונים, נושא שעד לאחרונה לא הוקדשה לו תשומת לב רבה.

הממשלה התירה לאחרונה ניידות גדולה יותר של חלק מהעמיתים בין קופות הגמל לקופות ביטוח, בין קופת גמל אחת לשנייה, וכן ניידות בקופות שונות של אותו גוף, המציעות מסלולי השקעה שונים.

המסקנה השנייה המתבקשת היא, כי על הציבור להיות מעורב הרבה יותר בנעשה בקופות הגמל ולהפעיל בקרה ככל הניתן.

על הציבור להתעניין מהו מרכיב הנכסים בקופת הגמל שבה הוא משקיע, ובעיקר מה מרכיב המניות בנכסי הקופה. עוד עליו להתעניין בתשואה של קופת ודומות השוואה לקופה שבו הוא מעורב ועוד. אם הניהול אינו לרוחו של המשקיע, עליו לבדוק אפשרות לניידות. כך, סביר שלאורך זמן יישארו פעילות הקופות היעילות יותר — אלה שיתנו את התשואה הטובה ביותר בהתייחס להרכב השקעות מסו־ יים.

ולבסוף, על הציבור שעדיין מחפש בהשקעתו בקופת הגמל את ההשקעה הסולידית, לבדוק שזו אכן ההשקעה שהוא מקבל ושלא רובצים עליו סיכונים גדולים מדי, כאלה בהם הוא יכול לאבד (בממוצע) כ־9% ריאלית מהש־ קעתו בתוך חצי שנה.

הכותבת היא שכבת המחלקה הכלכלית של חברת הברוקרים [illegible]

שווקים

הדולר נחלש מול המארק והין

מאת גל הראל

ריביות

מדד המחירים לצרכן בארה"ב גדל בספטמבר ב-0.2%. שיעור האינפלציה בארה"ב מראשית השנה עומד כעת במונחים שנתיים על 2.8%. מדד ניצולת הקיבולת, המודד עד כמה פועל המגזר היצרני ביחס לתפוקתו המקסימאלית, ירד בספטמבר ב-0.1% ל-84.6% ואילו בתוצר התעשייתי לא חל כל שינוי ביחס לאוגוסט.

נתוני המדדים התקבלו בשימחה על-ידי שוקי ההון האמריקאים לאחר שמדד המחירים עמד בציפיות ואילו מדד ניצולת הקיבולת היה נמוך מהן. יחד עם מדד המחירים הקמעוניים, שהתפרסם ביום חמישי, והוראה על ירידה של חצי אחוז במחירי התשומות בספטמבר, מצטיירת תמונה ברורה כי שיעור האינפלציה בארה"ב הוא עדיין נמוך, למרות התרחבות הכלכלית.

עם זאת, ישנם כלכלנים המציינים כי למרות שמדד המחירים הקמעוניים ירד בספטמבר, נבע הדבר בעיקר מהוזלת מחירי הנפט והקפה, בעוד שמחירן של תשומות לייצור דווקא עלה. לדבריהם, דבר זה עלול להתבטא בעוד מספר חודשים בעליית מחירים של המוצרים הסופיים.

וול סטריט

נתוני מדד המחירים לצרכן ותיצולת הקיבולת התעשייתית בחודש ספטמבר עזרו להמשך הרגעתו של שוק ההון האמריקאי ותרמו לכך שיום ששי האחרון חתם את אחד השבועות המעודדים שידעה וול סטריט השנה.

אומנם המדדים המובילים עלו בפחות משליש האחוז (מלבד הדאו ג'ונס, שקיבל חיזוק מהמניות הכבדות) והבורסה של ניו יורק היה יחס המניות היורדות למניות העולות כמעט שווה. אך בסיכום שבועי עלה מדד אס אנד פי בכשלושה אחוזים והאנליסטים אופטימיים: לדבריהם, תימשך המגמה החזקה בוול סטריט, עתה שהוסר איום הריבית, לפחות עד לבחירות שייערכו לקונגרס האמריקאי ב-8 לנובמבר. עד אז בטוחים כולם כי הפדרל רזרב לא יבצע כל הידוק מוניטרי.

בין המגזרים שהפגינו ביקושים מוגברים ביום ששי היו מניות רגישות לריבית, כמו חברת האלומיניום של אמריקה (שהתחזקה ב-4.3%), דופונט, באגינג ומינסוטה מיינינג.

בשל הנציגות הגבוהה של מניות כבדות במגזר המחזורי, התחזק מדד דאו ג'ונס יותר מהמדדים הרחבים. במסחר מעבר לדלפק ניכרו אחר הצהריים מימושי רווחים ששחקו את עליית המחירים של הבוקר.

מחיר מניית ניואט עלה ב-28% ביום ששי בעקבות הידיעה כי מיקרוסופט מתכוונת לרכוש את החברה עבור 1.5 מיליארד דולר במניות. מחירה של מיקרוסופט ירד ב-2.3%.

מטבעות

שערו של הדולר המשיך לרדת ביום ששי והגיע לשפל של שלושה חודשים מול המארק, בשל הביקוש הגובר למטבע הגרמני. בסגירה בניו יורק עמד הדולר על 1.519 מארק. לדברי סוחרים, לא ירד הדולר בניו יורק אל מתחת לשער ה-1.515 מארק (הרמה הנמוכה ביותר אליה הגיע השנה) רק בזכות רכישות שורט שביצעו ספקולנטים.

בשבועיים האחרונים גמרו המשקיעים להעדיף את הדולר על פני המארק, בשל החששות כי מפלגת השלטון בראשותו של הלמוט קוהל לא תשיג רוב מוחלט בבחירות שיתקיימו היום בגרמניה. אך לקראת סוף שבוע שעבר חזר הביטחון בנצחונם של הנוצרים-דמוקרטים ובעקבות זאת עלה גם הביקוש למארק.

חולשתו של הדולר מול המארק התפשטה גם למטבעות האירופים ולין וביום ששי שב ירד הדולר אל מתחת ל-99 ין.

הירידה החדה בשער הדולר הפתיעה רבים, בשל התחזקות שולה אותו יום במחירי איגרות החוב הממשלתיות בארה"ב. בתדרשים האחרונים נמו סוחרי המטבעות לעקוב אחר שוק האג"ח משום שהביקוש לאיגרות החוב מהווה לדעתם אינדיקציה לביקוש העתידי למטבע האמריקאי. אך בשבוע שעבר התחזק האיגרות, על רקע נתוני האינפלציה הנמוכים בארה"ב, בעוד שהביקוש לדולר ירד.

לפיכך סביר להניח כי הירידה שחלה השבוע בשערו של הדולר שיקפה יותר את העניין הגובר במארק הגרמני ואת הירגעות המתחים עם עיראק מאשר חולשה ספציפית של המטבע האמריקאי.

אירופה

בעוד שמדד דקס בפרנקפורט המשיך לעלות ביום ששי, על רקע האופטימיות של המשקיעים לקראת הבחירות שייערכו בגרמניה היום, ירדו המחירים ברוב הבורסות המרכזיות באירופה: בלונדון, פאריס ומילנו ירדו המדדים המובילים בכאחוז.

הירידות נבעו ברובן ממימושי רווחים לעליות החדות שנרשמו במהלך השבוע. המסחר היה דליל וניכרה ציפיית המשקיעים לתוצאות הבחירות בגרמניה.

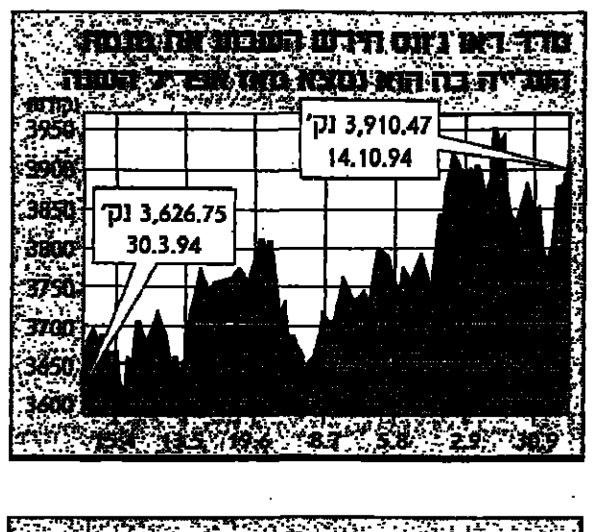

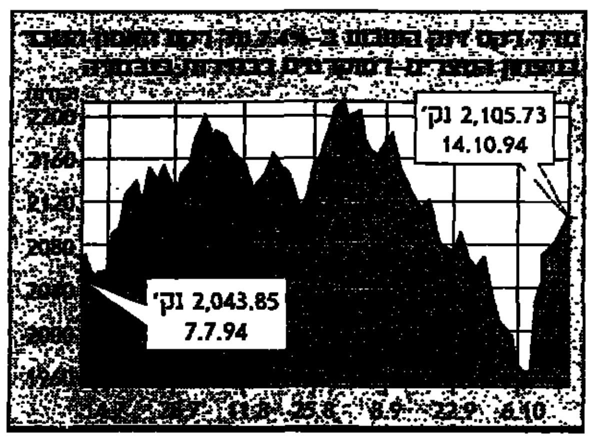

השערים בזמן הסגירה

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס הפרות בין המטבעות
גילדן הולנדי	1.120175	5.63
פרנק בלגי	20.577	5.28
מארק גרמני	1	5.02
לירה אירית	2.39	4.47
פרנק צרפתי	3.4308	2.8
כתר דני	3.924	2.17
אסקודו פורטוגלי	102.38	1.45
פזטה ספרדית	85.04	6

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קנייה	פורוורד 3 חודשים קנייה	פורוורד 3 חודשים מכירה
מארק	1.519	1.518	1.5170
פרנק שווייצרי	1.263	1.262	1.2578
לישט"ט	1.5947	1.5942	1.5934
ין	98.27	98.17	98.21
דולר קנדי	1.3541	1.3536	1.3537
פרנק צרפתי	5.2165	5.2135	5.2158
אקו*	1.2539	1.2529	1.2521
ד' אוסטרלי*	0.7356	0.7351	0.7339
ד' סינגפור	1.4763	1.4753	1.4689
לירטה	1554	1553	1553.62

*במונחי דולר אמריקאי

ריביות

ליבור – לונדון

	3 חוד'	6 חוד'	שנה
דולר	5.625%	5.875%	6.359%
שטרלינג	5.885%	6.525%	7.135%
ין	2.396%	2.542%	2.854%
פר"ש	4.125%	4.325%	4.688%
מארק	5.179%	5.313%	5.688%
אקו	5.938%	6.234%	6.820%
פר"צ	5.625%	5.875%	6.375%
גילדן	5.170%	5.510%	5.730%
ד' קנדי	5.500%	6.120%	6.810%

ריבית הבסיס (פריים) בארה"ב: 7.75%

יורודולר – פרנקפורט

פיקדונות	דולר	מארק
3 חודשים	5.560%	5.120%
6 חודשים	5.810%	5.250%
1 שנה	6.210%	5.650%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

תקופה	תשואה
3 חודשים	5.00%
שנה	6.02%
10 שנים	7.60%
30 שנה	7.83%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי בנקודות	שינוי ב-%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב-% מ-30.12.93
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	3910.47	20.52	0.53%	3927.97	3862.03	4.17%
	S&P 500	469.1	1.33	0.28%	469.53	466.11	0.56%
טוקיו	ניקיי 225	19969.29	-179.54	-0.89%	20107.12	19964.49	14.65%
הונג קונג	האנג סנג	9550.93	18.58	0.19%	9659.99	9492.82	-19.66%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2377.3	19.48	0.83%	2377.9	2353.47	-1.99%
לונדון	FTSE 100	3106.7	-35.2	-1.12%	3134.8	3104.2	-9.12%
פרנקפורט	דקס	2105.73	23.1	1.11%	2107.79	2098.15	-7.10%
פאריס	CAC 40	1933.02	-22.66	-1.16%	1949.04	1926.87	-14.77%
מילנו	MIBTEL	10119	-101	-0.99%	10212	10096	1.19%
ציריך	SMI	2585.3	-8	-0.31%	2592.5	2564.9	-12.60%
אמסטרדם	EOE	408.16	0.85	0.21%	408.16	404.72	-1.47%

סחורות

מתכות יקרות

ניו יורק	מחיר	שינוי
זהב אוק' (דולר לאונקייה)	387.6	1.5
כסף אוקט' (סנט לאונקייה)	534.9	8.4
פלטינה אוקט' (דולר לאונקייה)	414.4	0.9

לונדון	מחיר
זהב (דולר לאונקייה)	388
כסף (סנט לאונקייה)	5.4
פלטינה (דולר לאונקייה)	414.75
פלדיום (דולר לאונקייה)	153.25

ניו יורק (סנט לליברה)	מחיר	שינוי
רכז תפוזים נוב'	104.7	9.45
כותנה נובמ'	69.14	0.48
קפה דצמ'	188.35	-6.25
קקאו דצמ' (דולר לטונה)	1269	26
סוכר מרץ	12.57	0.28

גרעינים ובקר שיקגו	מחיר	שינוי
פולי סויה נובמ' (סנט לבושל)	538.5	5.25
חיטה דצמ' (סנט לבושל)	408.5	5
תירס דצמ' (סנט לבושל)	217.5	2
בקר חי דצמ' (סנט לליברה)	69.075	0.375

מתכות תעשייתיות לונדון (דולר לטונה)

	מחיר
נחושת ספוט (דולר לטונה)	2487
בדיל ספוט (דולר לטונה)	5390
עופרת ספוט (דולר לטונה)	639.5
אבץ ספוט (דולר לטונה)	1044.5
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1688.6
ניקל ספוט (דולר לטונה)	6571

נפט (מחיר חבית בדולרים)

	מחיר
ברנט ספוט	15.7
ברנט נובמ'	15.9
דובאי ספוט	14.65
סאוק ספוט	14.85
טקסס קרוד ספוט	16.99
נפט לחימום ספוט	44.2

מוצרים מוגמרים (דולרים לטונה)

איכות ים תיכון (מקביל לאיכות להורדה):

	מחיר
בנזין (עופ' 0.15)	177
נפטא פר"ב	158

סחורות רכות

לונדון	מחיר	שינוי
קפה נובמ' (דולר לטונה)	3555	-88
קקאו דצמ' (לישט"ט לטונה)	934	-4
גומי אוקט' (דולר לקילו)	158.5	-3.25

מדד CRB (של 21 סחורות, ארה"ב)

סגירה	שינוי	שינוי ב-%
228.26	0.71	0.31%

שערי מטבע חוץ / 14.10.94

המטבע	בנקנוטים לאומי קנייה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קנייה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קנייה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קנייה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קנייה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קנייה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	מתחילת שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.94	3.08	2.95	3.09	2.95	3.08	2.9980	3.0403	2.9980	3.0403	2.9992	3.0408	3.0220	-0.36%	0.30%	1.21%	-9.40%
1 מארק גרמני	1.93	2.02	1.94	2.03	1.93	2.02	1.9674	1.9952	1.9691	1.9969	1.9651	1.9924	1.9846	0.67%	1.91%	15.32%	3.24%
1 לירה שטרלינג	4.66	4.89	4.71	4.93	4.70	4.92	4.7683	4.8356	4.7758	4.8432	4.7773	4.8438	4.8150	0.31%	1.12%	9.10%	-2.33%
1 פרנק צרפתי	0.55	0.59	0.56	0.59	0.56	0.59	0.5742	0.5823	0.5741	0.5823	0.5736	0.5816	0.5793	0.63%	1.60%	14.35%	2.37%
100 ין יפני	2.98	3.12	2.99	3.13	2.99	3.13	3.0412	3.0841	3.0370	3.0799	3.0442	3.0865	3.0649	0.90%	0.18%	14.79%	2.76%
1 גילדן הולנדי	1.72	1.80	1.73	1.91	1.73	1.81	1.7556	1.7803	1.7572	1.7821	1.7597	1.7842	1.7719	0.67%	1.99%	15.18%	3.11%
1 פרנק שווייצרי	2.32	2.43	2.33	2.44	2.33	2.44	2.3634	2.3968	2.3634	2.3968	2.3676	2.4006	2.3842	0.75%	1.67%	18.25%	5.86%
1 כתר שוודי	0.40	0.42	0.40	0.42	0.40	0.42	0.4106	0.4164	0.4104	0.4163	0.4113	0.4171	0.4140	1.12%	2.99%	15.48%	3.38%
1 כתר נורבגי	0.44	0.46	0.45	0.47	0.44	0.46	0.4510	0.4574	0.4513	0.4577	0.4509	0.4572	0.4553	0.69%	2.31%	14.63%	2.62%
1 כתר דני	0.49	0.52	0.49	0.52	0.49	0.52	0.5018	0.5088	0.5025	0.5097	0.5027	0.5097	0.5061	0.66%	2.00%	14.71%	2.69%
1 מארק פיני	0.62	0.65	0.63	0.66	0.62	0.65	0.6356	0.6445	0.6359	0.6450	0.6360	0.6449	0.6420	0.36%	4.04%	24.30%	11.28%
1 דולר קנדי	2.18	2.28	2.18	2.29	2.18	2.29	2.2188	2.2501	2.2195	2.2509	2.2237	2.2546	2.2371	-0.65%	-0.19%	-0.47%	-10.89%
1 דולר אוסטרלי	2.15	2.27	2.13	2.29	2.15	2.28	2.2047	2.2358	2.2035	2.2347	2.2097	2.2405	2.2234	-0.50%	-0.17%	9.90%	-1.62%
1 ראנד דרא"פ	0.75	0.97	0.61	0.86	0.66	0.84	0.8386	0.8505	0.8415	0.8534	0.8386	0.8503	0.8463	-0.22%	0.45%	-3.69%	-13.78%
10 פרנק בלגי	0.94	0.98	0.93	0.99	0.94	0.99	0.9563	0.9698	0.9562	0.9697	0.9578	0.9711	0.9645	0.68%	1.87%	16.67%	4.45%
10 שילינג אוסטרי	2.74	2.87	2.75	2.88	2.75	2.88	2.7935	2.8329	2.7952	2.8347	2.8011	2.8401	2.8200	0.68%	1.94%	15.20%	3.13%
1000 לירטה איטל	1.89	2.00	1.89	2.01	1.90	1.99	1.9320	1.9593	1.9313	1.9587	1.9348	1.9618	1.9475	0.40%	0.56%	11.59%	-0.10%
100 פזטה ספרדית	2.30	2.46	2.34	2.50	2.33	2.44	2.3681	2.4015	2.3682	2.4017	2.3723	2.4053	2.3867	0.64%	1.63%	14.07%	2.08%
1 (ECU)	---	---	---	---	---	---	3.7475	3.8004	3.7475	3.8004	3.7582	3.8105	3.7825	0.60%	1.57%	13.46%	1.57%
1 דינר ירדני	4.20	4.46	4.16	4.45	---	---	---	---	---	---	---	---	4.3064	-0.36%	-0.05%	3.01%	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0.0180	-0.55%	1.69%	2.27%	---
1 לירה מצרית	0.86	0.91	0.86	0.92	---	---	---	---	---	---	---	---	0.9822	-0.36%	-1.22%	4.42%	---
1 סל מטבעות	---	---	---	---	---	---	3.3690	3.4170	3.3700	3.4176	3.3695	3.4163	3.3972	0.09%	0.83%	6.71%	-4.47%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 14.10.94

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6276	1.5227	0.9860	1.2675	5.2166	1.7055	1.5517	3.1332
1 לירה שטרלינג	1.5933	---	2.4262	1.5710	2.0195	8.3118	2.7174	2.4724	4.9922
1 מארק גרמני	0.6567	0.4122	---	0.6475	0.8324	3.4259	1.1200	1.0191	2.0576
100 ין יפני	1.0142	0.6365	1.5443	---	1.2855	5.2907	1.7297	1.5738	3.1777
1 פרנק שווייצרי	0.7889	0.4952	1.2014	0.7779	---	4.1157	1.3456	1.2242	2.4720
1 פרנק צרפתי	0.1917	0.1203	0.2919	0.1890	0.2430	---	0.3269	0.2975	0.6006
1 גילדן הולנדי	0.5863	0.3680	0.8928	0.5781	0.7432	3.0587	---	0.9098	1.8371
1000 לירטה איטל	0.6444	0.4045	0.9813	0.6354	0.8168	3.3618	1.0991	---	2.0192
10 פרנק בלגי	0.3192	0.2003	0.4860	0.3147	0.4045	1.6649	0.5443	0.4953	---

לוח ארועי היי-טק
אנשים ומחשבים מחלקת אירועים
טל 03-6385858 פקס 03-6889207
כנסים, קורסים וימי עיון
ISO 9000 סדרת תקני האיכות הבינלאומיים
20/10/94 מלון שרתון ת"א
כנס מערכות מידע למנהלים EIS '94
24/10/94, מלון קרלטון ת"א
סמינר בדיקות תוכנה
26-27/10/94 מלון שרתון ת"א
יום עיון בנושא: תוכנת WORD 6
10/11/94, מלון הולידיי-אין ת"א
שרות לאחר מכירה
14-15\11\94 מלון שרתון ת"א
ניהול הייצור במפעל העתיד
Factory of the Future
CIM/2000
15-16\11\94 מלון דן ת"א
DEVELOPING SOFTWARE DOCUMENTATION
תיעוד תוכנה למשתמש ולמפתח
למד איך לתעד תוכנה בצורה מובנה ונכונה
15-16/11/94 מלון הולידיי-אין ת"א
פיתוח מקרו מתקדם בקווטרו פרו ל-DOS
22/11/94 מלון דן ת"א
MAGIC 5
14-15\12\94 מלון קרלטון ת"א
הכרת EXCEL 5
22\12\94 מלון קרלטון ת"א
קבוצת אנשים ומחשבים COMPUTERWORLD
אל: אנשים ומחשבים - מחלקת ארועים
טל: 03-6385858, פקס: 03-6889207
כן, אני מעוניין/ת לקבל תוכנית מלאה לכנסים
שם
תפקיד
חברה
טל' פקס'

תתקשר עכשיו!
המטען שלך ינחת מחר על הבוקר בניו יורק

לעצמאים ובעלי עסקים
חישובית זהב
תוכנה להנהלת חשבונות וניהול עסק
לקבלת תוכנת הדגמה חינם פקסס 03-496119
המחיר החל מ- 350 שקל כולל מע"מ
אוטוסופט
רח' החגי מלכות 7 תל-אביב טל' 03-6471486

חדש!

להנאת הקהל
נפתחה מסעדה חדשה
בין המדשאות לים
באווירה צעירה ודינאמית
צוקארה מציעה לאורחיה:
מוסיקה רקע
ותפריט עשיר ומגוון
הכולל: בשר, סלטים
מבחר משקאות.
ניתן לערוך ארועים במקום.

א.צ. ברנוביץ נכסים והשכרה בע"מ
הודעה על כינוס אסיפה כללית
ניתנת בזאת הודעה על אסיפה כללית של החברה שתתקיים ביום 30.10.94 בשעה 16.00 במשרדי החברה ברחוב החשמונאים 105 תל-אביב.
על סדר היום:
אישור עסקאות עם בעלי עניין עפ"י סעיף 96 לא לפקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג-1983.
בעלי המניות רשאים להצביע באופן אישי או ע"י בא כוח להצבעה, או אם בעל המניות הוא תאגיד, על ידי נציג שנתמנה באופן הקבוע בתקנון התאגיד, או ע"י בא כוח להצבעה שהוסמך כדין.
יש להפקיד במשרדי החברה את ייפוי הכוח או המסמך הממנה בא כוח לפחות 48 שעות לפני מועד האסיפה.
אבי יעקב - מזכיר
בשם דירקטוריון
א.צ. ברנוביץ - נכסים והשכרה בע"מ

קח הצעה
שאי אפשר לסרב לה
המערכות הטובות בעולם במחירים
ובתנאים הטובים ביותר בארץ
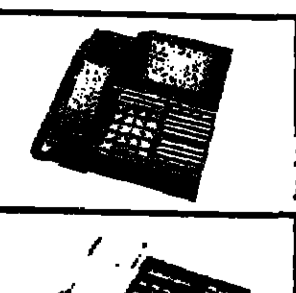
המרכזיה החדישה ביותר
והיחידה מסוגה בארץ
עד 48 קוי חוץ ו-96 שלוחות
מערכת תקשורת סיפרתית
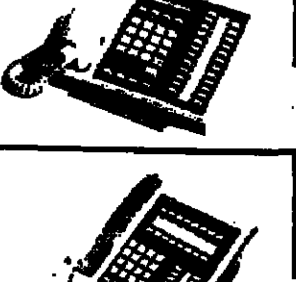
כשמדברים עיסקית
הפתרון האידיאלי
למשרד הבינוני
key bx מקסימום יעילות במינימום עלות
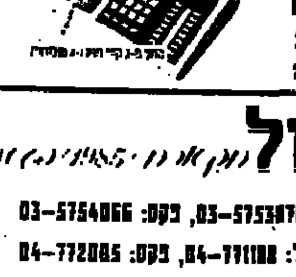
גם לעסקים קטנים
מגיע ביזנס גדול
BUSINESS מערכת רב קווית חכמה
בת-קול
★ התקנה מהירה ללא דמי שימוש לבזק
★ זיכוי הולם למרכזיות תדקס וכדי
★ תנאי תשלום גמישים ביותר
טל: (רב קווי) 03-5753878, פקס: 03-5754066
ידע תקשורת טל: 04-771188, פקס: 04-772085

עכשיו כל לילה לניו יורק
עם בואינג 747-400
תל-אביב 03-6917211
השמים בטוחים
EL AL אל על
CARGO מטענים

בעולם

עבר שבוע / רפי פרסיץ

ארה"ב: צמיחה-חפה מאינפלציה?

מכירות קמעוניות גאות, לצד ירידה חודשית מפתיעה במדד המחירים ליצרן ועלייה חודשית מתונה במדד המחירים לצרכן, מעידות כי (עד הודעה חדשה) שרי משקה של ארה"ב בתהליך החובק את הטוב שבכל העולמות: צמיחה נטולת אינפלציה

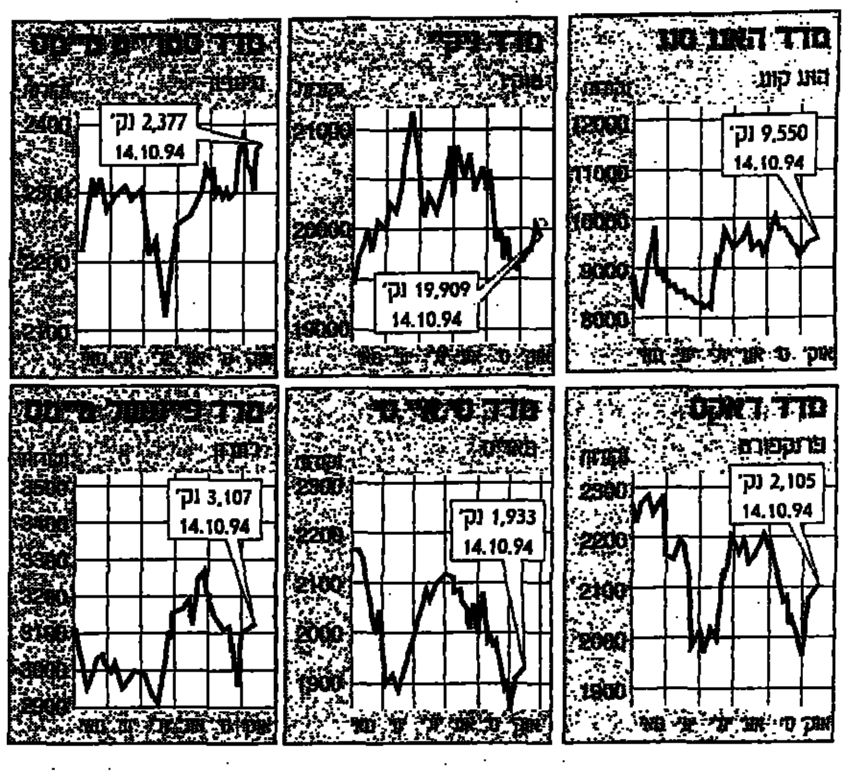

בתחילת השבוע ציפו השווקים לעליות חודשיות בשיעור של כ-0.4% במדדי המחירים לצרכן וליצרן בארה"ב. רבה היתה הפתעתם כשהצביעו הנתונים על נסיגה ב-0.5% במדד המחירים ליצרן, ועל עליה צנועה (+0.2%) במדד המחירים לצרכן.

הנקלעה ארה"ב למיתון? היפוכו של דבר: המכירות הקמעוניות תפחו בחודש האחרון ב-0.6%, עלייתן הרביעית ברציפות, הגבוהה מאז 1988; ומדד המדדים המשולב והמשוקלל, האמור להיות בבואה לתסנו של המשק, עלה בשיעור בריא של 0.6%.

המסקנה המתבקשת ממספרי הנתונים לעיל חד-משמעית: בשלב זה נהנית ארה"ב מן הטוב שבעולמות: מצמיחה איתנה, שאינה נגועה בסממנים אינפלציוניים.

עד מתי תהיה מסקנה זו תקפה? עד שיבואו נתונים משקיים סריים, שיאותתו על מגמות אינפלציוניות...

הנתונים האנטי-אינפלציוניים המרגיעים הפיגו חששות להעלאת ריבית קרובה וגררו עליות בשערי איגרות-החוב ושטרי-האוצר: התשואה על איגרות החוב הדולרית הארוכה פחתה, בחישוב שבועי, מ-7.91% ל-7.83% בשנה, וזו על שטרי אוצר לשלושה חודשים מ-5.04% ל-4.99%. התשואה השנתית על איגרות החוב המארקית פחתה מ-7.72% ל-7.41%, וזו על איגרות החוב הלישי"טית מ-8.73% ל-8.54%.

מחסום שלא חסם

הרגיעה בזירת הריביות, בצירוף תוצאות עסקיות טובות (כמו של קרייזלר, שרווחיה עלו ב-54%), הישיבה עם הבורסות ושמה ללעג את התחזיות הטכניות שהבאנו במדור זה בשבוע שעבר, שהצביעה על מחסום התנגדות סבי ברמת 3,810 נקודות, שנועד לבלום את התקדמותו של מדד הדאו-ג'ונס.

מחסום זה, וכמוהו שניים-שלושה מחסומים סביבים ששבנו מעליו, נפרצו כלאחר יד במשך השבוע. בסוף השבוע הגיע מדד דאו-ג'ונס ל-3,910 נקודות, עלייה שבועית ב-3.5%.

גם המסחר במדדי המניות המובילים בעולם עמד בשבוע שחלף בסימן עליות: בפאריס התנהגה העלייה ב-4.1%, באמסטרדם ב-3.9%, בציריך ב-3.1%, בהונג קונג ב-2.9%, בסינגפור ב-2.1% ובטוקיו ב-1.1%.

הרובל הפרוע

שבוע סוער עבר על שוקי החליפין בעולם, כשהרובל הרוסי – מטבע שאנו עובר לסחור – מככב בכותרות: תחילה בעקבות ההידרדרות היומית החדה ביותר (קרוב ל-25%) שנחזתה עליו אי פעם, שהתרחשה ביום שלישי והגבילה אותו מרמה של 3,000 ל-4,000 לדולר ויומיים אחרי כן, כשחזר על עקבותיו בשיעור דומה, על רקע קילוחי-דולרים נדיבים שהזרים הבנק המרכזי לשוק.

להתפתחות אלה נלוו ידיעות ושמועות על פיטורים וחילופי גברי בצמרות האוצר והבנק המרכזי ברוסיה, האשמות שהטיחו חוגי ממשל ב"נתנים ריאקציוניים", הזוממים הפיכה פיננסית.

הגורמים להתרסקותו של הרובל (שגם אחרי התאוששותו, איבד כ-27% מערכו בחודשים האחרונים) פרוגאים למדי: אינפלציה דוהרת, כישלון הרפורמות הכלכליות ואי-אמון בהנהגה.

לכאורה, היו הנתונים האנטי-אינפלציוניים שראו אור בארה"ב אמורים לחשל את המטבע האמריקאי. אך היגיון לחוד ומציאות לחוד: אחרי שבע תקופה ארוכה בתחומי-מסחר צרים יחסית (בין כ-1.53 לכ-1.56 מארק), הבקיע הדולר ביום חמישי בלילה את התחום התחתון של הרצועה, כשהוא חותם את שבוע המסחר ביום שישי ב-1,5190 מארק – נפילה שבועית ב-1.8%. מול הפרנק השווייצי נפל הדולר מ-1.28 ל-1,2630, מול הלישי"ט מ-1.5870 ל-1.5960 דולר, ומול הין מ-100.60 ל-98.10 (-2,5%).

שערי המתכות היקרות, המגיעים במידה רבה מציפיות אינפלציוניות, נהגו ביתר "היגיון": הזהב התכרסם מ-391.25 ל-387.65 דולר לאונקיה; הפלטינה מ-420 ל-414.25 דולר לאונקיה; הכסף מ-5.61 ל-5.36 דולר לאונקיה.

נסיגות לנפט

המתכות התעשייתיות נסחרו על מי-מנוחות, למעט אלומיניום, שהתייקר מ-1,630 ל-1,682 דולר לטונה, וניקל, שהתכרסם מ-6,695 ל-6,591 דולר לטונה.

בשוקי האנרגיה הגיבו שערי הנפט הגולמי להתפוגגות האיום העיראקי על כוויית בירידות חדות: שער חבית נפט גולמי מסוג ברנט למסירה בנובמבר נסוג מ-16.98 ל-15.82 דולר, ושער נפט גולמי מתוצרת טקסס נסוג מ-18.21 ל-16.96 דולר לחבית (חוזה-נובמבר).

בשוקי התבואות סעדה רמת התמיכה של 5.20 דולר לבושל את פולי הסויה (חוזה-נובמבר). רמת-שפל זו לא הבקעה, כלפי מטה, מאז מחצית 1986. בסוף השבוע החלישו פולי הסויה ידיים ב-5.39 דולר לבושל, עלייה שבועית ב-11.50 סנט.

רכז התפוזים מזנק

במתודות הרכות הורקיה נסיקתו של רכז התפוזים (חוזה-נובמבר), שהרקיע מ-90.90 סנט ל-1.0450 דולר לליברה; ונמשך תהליך השחיקה בשערי הקפה, שנסוגו מ-1.9350 ל-1.8810 דולר לליברה (ערביקה, חוזה-דצמבר).

התנודות בסוכר, שננעל ב-12.58 סנט לליברה (חוזה-מארס 1995), ובקקאו, שננעל ב-1,271 דולר לטונה (חוזה-דצמבר), היו צנועות יחסית.

כותנה למסירה בדצמבר חתמה את השבוע ב-69.02 סנט לליברה (+1.57 סנט בחישוב שבועי) והבקר למסירה בדצמבר ננעל ב-69.075 סנט לליברה (+0.5050 סנט בחישוב שבועי).

הנהלת אם־סי־איי לוחצת על מצושיטה למכור לה את החברה

מצושיטה מכחישה שברצונה למכור – אבל נשיא החברה ייפגש בהוואי עם מנהלי אם־סי־איי

לוס אנג'לס (בלומברג). היו"ר של MCA, לו וסרמן והנשיא סיד שיינברג ייפגשו ביום ג' בהוואי עם הנהלת החברה האם היפאנית.

או ששני המנהלים ישכנעו את מצושיטה למכור להם לפחות חלק מ-MCA, או ששיינברג יעזוב ויצטרף לצוות החדש של הוליווד: ספילברג, קצנברג וגפן. כך רואים אנליסטים רבים את המצב.

כרגע אומרת מצושיטה ש-MCA – ענק הסרטים, המוסיקה והטלוויזיה שקנתה ב-1990 תמורת 6.1 מיליארד דולר – אינה עומדת למכירה. אבל בפגישה ביום ג' בהוואי אמור להשתתף נשיא מצושיטה יואיצ'י מורישיטה, אות לכך שהשיחות רציניות.

מורישיטה טען כי היחסים בין שתי החברות "נשארו ללא שינוי", ואילו דובר של מצושיטה, אקיהרו טאני, אמר שהדיווחים על הנסיון לרכוש מחדש את MCA הפתיעו את היפאנים, וחזר על עמדתה של מצושיטה שהיא אינה מתכוונת למכור חלק מן החברה.

מאז רכשה מצושיטה את MCA היו הרבה התנגשויות בין התרבות התאגידית היזמית של MCA לבין הנהלתה השמרנית יותר של מצושיטה. שיינברג התלונן בפני ידידיו שמונעים ממנו לרכוש חברת תקליטים או להגיש הצעה לרכישתה של רשת שידור.

לשני המנהלים עשוי להיות גיבוי של סטיבן ספילברג, מנהל האולפן של וולט דיסני לשעבר ג'פרי קצנברג ואיל המוסיקה דייוויד גפן, שהודיעו ביום ו' שיקימו אולפן משלהם.

הן לספילברג והן לגפן יש קשרים הדוקים ל-MCA. את ספילברג גילה שיינברג, שתמך בו לאורך כל הדרך והציב את משרדיה של חברת אמבלין של ספילברג במגרשה של MCA. סרטים מצליחים של ספילברג כמו "פארק היורה" או "רשימת שינדלר" הופקו ביוניברסל.

עד לפני שבועות אחדים לא חתם שיינברג על חוזה חדש עם MCA, והמנהלים בחברה העלו מחשבות שהוא יוותר על משרתו לקצנברג, שעזב בספטמבר את דיסני. ספילברג אמר ביום ד' שהוא יישאר ב-MCA "כל עוד סיד יהיה שם".

וסרמן, בשנות ה-80 לחייו, נחשב למי שמעוניין להבטיח את עתיד החברה שהקים במשך 5 עשורים. ללא שיינברג, ספילברג וגפן יתרוקן מאגר הכישרונות של MCA – קלף מיקוח חזק בדיונים עם היפאנים בהוואי.

פיליפ מוריס תצא בסדרת מודעות נגד איסור העישון

ניו יורק (בלומברג). פיליפ מוריס הודיעה שלשום כי תפתח החודש במסע פרסום של מודעות על עמוד שלם בעיתונים ובכתבי עת, כדי לקדם את התנגדותה לאיסורים על עישון במקומות ציבוריים רבים.

המודעות יופיעו בכ-20 עיתונים מטרופוליטניים גדולים, "וול סטריט ג'ורנל" ו"יו-אס-איי טודיי" במשך 3 שבועות, החל ממחר.

המודעות ייסגרו עם הסמל המסחרי של פיליפ מוריס וההצהרה: "אנחנו רוצים שתדעו מה עמדתנו".

פיליפ מוריס היא יצרנית הסיגריות הגדולה בעולם, עם מותגים כמו מלבורו, מריט, וירג'יניה סלימס ובייסיק.

אלן מרלו, סגנית הנשיא החברה, אמרה כי מסע הפרסום בא בעקבות תגובות חיוביות למסע קודם בקיץ, שהפיץ תדפיס של מאמר שבו נמתחה ביקורת על הרשות להגנת הסביבה שהגדירה עישון מיד שנייה כמסרטן מסוג ראשון.

לדבריה החברה קיבלה יותר מ-10,000 בקשות לתדפיסים של מאמר הביקורת.

מרלו אמרה שהמסע החדש אינו קשור לשימועים של מינהל הבטיחות הבריאות בעבודה, בהצעה שקרוב לוודאי תגרום לעסקים אמריקניים רבים לאסור על עישון במשרדיהם.

מיקרוסופט תרכוש את אינטואיט בהחלפת מניות ב-1.5 מיליארד ד'

העסקה תלויה עדיין באישור הרשויות הפדרליות

רדמונד, וואשינגטון (בלומברג). חברת מיקרוסופט הודיעה כי תרכוש את חברת אינטואיט בעסקת מניות בסך 1.5 מיליארד דולר. העסקה תעניק למיקרוסופט שליטה בשוק התוכנה לפיננסים אישיים.

הדירקטוריונים של שתי חברות התוכנה הסכימו למיזוג, שבו כל מניה של אינטואיט תוחלף ב-1.336 מניות של מיקרוסופט. ההסכם מבטיח שבעלי המניות של אינטואיט יקבלו לא פחות מ-71 דולר למניה במניות מיקרוסופט.

המיזוג יעניק למיקרוסופט שליטה בשוק התוכנה של הפיננסים הביתיים. על פי הערכות אנליסטים, מחזיקה תוכנת קוויקן של אינטואיט בכשלושה רבעים מן השוק.

מיקרוסופט הודיעה עוד, כי נכנסה להסכם שונה עם נובל, כדי להיפטר מתוכנת הפיננסים האישיים שלה, מיקרוסופט מוני. ההסכם נועד למנוע בעיות של תחרותיות. תוכנה זו מחזיקה בכ-10% מן השוק.

פקידים של משרד המשפטים האמריקני לא הגיבו עדיין על הרכישה. מיקרוסופט היא המפתחת המובילה של תוכנות למחשבים אישיים, עם 44% מן השוק.

מייסד אינטואיט, סקוט קוק, יהיה אחראי לעסקיה העתידיים של מיקרוסופט בשטח הפיננסים האישיים, כסגן נשיא של מסחר אלקטרוני.

שמועות על המיזוג העלו את מחיר המניה של אינטואיט לשיא של כל הזמנים, 50.25 דולר, עלייה של 3.25 דולרים.

מיקרוסופט מצפה להנפיק 27 מיליון מניות רגילות, שלדבריה הן פחות מ-5% מ-581 מיליון המניות שלה הנמצאות כיום בשוק.

ביולי הסדירה מיקרוסופט חקירה נגד מונופולים, כאשר הסכימה לתנאים שקבע משרד המשפטים. תנאים אלה שינו כמה מהדרישות שהעניקה החברה ואת נהגי אי-הגילוי שלה.

החברה לא הצטרכה לשלם קנסות או דמי נזיקין למתחרים שהתלוננו שמיקרוסופט, המחזיקה ב-70% ממערכות ההפעלה למחשבים אישיים, השתמשה בנהוגים בלתי חוקיים כדי לקיים את שליטתה בשוק. אבל הרכישה האחרונה תצטרך לעמוד שוב בביקורתו של משרד המשפטים.

אינטואיט היתה אחת מחברות התוכנה היחידות שהצליחה להתמודד עם מיקרוסופט. תוכנת קוויקן שלה פיתחה קהל אוהדים עצום של אנשים שאוהבים לחסוך את כספם.

ביל גייטס, היו"ר של מיקרוסופט, אמר שניסיונותיה של חברתו להתמודד מול אינטואיט וקוויקן היו "אסון". כדי לנסות ולהכות את קוויקן, הוא נתן לקבוצה האחראית על תוכנת מיקרוסופט מוני, משאבים עצומים של מימון, טכנולוגיה ושיווק. מיקרוסופט אפילו מכרה את מוני מתחת למחיר של 40 דולר, שהיה מחירה של קוויקן, אבל עם הצלחה מועטה בלבד.

מדיה־ויז'ן מתאוששת במהירות מפשיטת הרגל עליה הכריזה ביולי

מאת אבי בליזובסקי

חברת מדיה ויז'ן, שלפני שלושה חודשים ביקשה לעצמה מקלט על פי סעיף 11 בחוק פשיטת הרגל בארה"ב, עומדת לצאת בקרוב ממצבה זה. כך מסרה נציגת החברה באירופה, סוזן סאול. החברה עוסקת בייצור כרטיסי קול וכונני תקליטורים.

מדיה ויז'ן נוסדה ב-1990, והמוצר הראשון שפיתחה היה כרטיסי קול 16 ביט. כיום היא שולטת בשוק כונני ה-16 ביט. בגלל הצטמצמות החברה למוצר אחד בלבד הגיעו הכנסותיה ב-1993 ל-250 מיליון דולר, לעומת המתחרה העיקרית שלה, קריאטיב, שמכרה באותה שנה מוצרים בסכום כפול.

הבלון התפוצץ

הצרות של החברה התחילו כאשר מחיר מנייתה החל לעלות מ-30 ל-40 דולר, ושוויה הבורסאי של החברה עבר את שוויה האמיתי. לפני כשלושה חודשים התנפץ הבלון, והמשטרה החלה לחקור חשדות נגד הבעלים בחשד לשחיתויות. מרבית הנושים, בעליהם של 90% ממניות החברה, התנגדו למינוי כונס נכסים ורבים מהם, כמו ספקים של החברה, המשיכו לספק לה חומרי גלם באשראי. אולם דווקא הבנק, שהחזיק 10% ממניות החברה, התעקש שתבקש עזרת סעיף 11.

לדברי סאול, מכירות החברה דווקא גברו מאז, ומפיץ בקנדה שעד אז מכר את מוצרי קריאטיב המתחרה בלבד, הציע את עזרתו והחל להפיץ את מוצרי מדיה ויז'ן לשוק הקנדי.

לאחרונה מינו נושי החברה את בוב ברזנל לנשיאה. הוא קיבל מהם בנקים קו אשראי של עשרה מיליון דולר, ומכירות החברה עלו על כל התחזיות. גם מחיר המניה שצנח מתחיל באחרונה לעלות אט אט.

אחד הדברים הראשונים שביקש ברזנל לעשות, היה להוציא את החברה מהגנת הנושים. אם אכן יצליח בכך, ייתכן שזו היציאה המהירה ביותר מסעיף 11, שהיתה לחברה בסדר גודל כזה, זה זמן רב.

קו מוצרים חדש

לקראת חג המולד תצא החברה בקו מוצרים חדש של כרטיסי קול 16 ביט בארבע רמות מחירים. ברמות המחירים הגבוהות, יצטרף לכרטיס הקול כרטיס נוסף שיאפשר לכל תוכנה שהיא להפיק צליל תלת ממדי ובניגוד לכרטיסים אחרים שנותנים אפקט תלת ממדי רק לתוכנות המותאמות לכך. כמו כן הולה החברה בייצור כונני תקליטורים ניידים, היכולים לשמש הן כבונים למחשב וגם כ"דיסקמן" לשמיעת מוזיקה באודיות.

סאול אינה עובדת ישירה של החברה, אלא בעלת חברה בלונדון בשם סאול אינטרנשיונל, המייצגת את מדיה ויז'ן באירופה תמורת עמלה. "אילו לא הייתי מאמינה בחברה ובסיכויי התפתחותה, הייתי ממשיכה להסתובב בעולם על חשבוני כדי למכור מוצרים שלה?" היא שואלת.

יבמ מחפשת ישע בייעוץ

הרווח בייצור כבר אינו מה שהיה, לפיכך פונה יבמ לשירותים שונים שיספקו לה את הרווחים הגדולים

New York Times

רוברט האו. לקח 100 מיליון דולר ויצר את יבמ קונסלטינג

זמן רב לפני שלו גרסטנר, היועץ לשעבר, קיבל בשנה שעברה את משרת היו"ר של יבמ, ביקצה החברה דינוק גדול לתוך עסקי הייעוץ.

ב-1991 שכרה יבמ את רוברט האו מבית, אלן את המילטון ונתנה לו יד חופשית ומאה מיליון דולר להשקעה. משימתו: לעשות את יבמ לכוח ממשי בשוק הגדל ההולך של ייעוץ לטכנולוגיית מידע. האו, 49, בוגר בית הספר למינהל עסקים של הרווארד, התחיל להוציא את הכסף, לגייס אנשים מחברות כמו מקינסי ופרייס ווטרהאוס ולהכשיר מחדש מהנדסים, אנשי מכירות וטכנאים של יבמ.

איש לא היה מסוגל להתווכח עם האסטרטגיה הזאת. אין ספק שהעסק הוא הזדמנות צמיחה. השוק העולמי לייעוץ בטכנולוגיית מידע – קטגוריה רחבה היכולה לכלול כל דבר מייעוץ להנהלות ועד להקמת רשתות של מחשבים אישיים – יגיע עד ל-1996 לסכום של 20 מיליארד דולר, להערכתה של חברת המחקר ראוטהקוסט. השוק מרקיע שחקים כאשר יותר ויותר חברות זקוקות לעזרה כדי להחליט כיצד להשתמש במגוון המבלבל של כלי המחשב של ימינו.

בשביל יבמ הייעוץ חיוני לעתידה ולתקוותיה להתאוששות ארוכת טווח. התחרות והתפשטות טכנולוגיית המיקרו-מעבדים הוזילו למחשבים מכל הסוגים שחקו את מכירות החומרה שלה, שבאופן מסורתי היו תלויות במחשבים מרכזיים גדולים.

לפיכך חייבת צמיחתה החדשה של החברה לבוא מתוכנה ושירותים. ואין ספק שתפנית זאת כבר מתבצעת. מ-1991 עד 1993 גדלו מכירות התוכנה והשירותים של יבמ מ-16 ל-21 מיליארד דולר, יותר משליש מהכנסותיה של החברה. השנה, אומרים אנליסטים, מתקרבות ההכנסות הללו ל-40% מכלל הכנסותיה של יבמ.

עסקי הייעוץ צריכים להיות בקו הקדמי של כניסתה של יבמ לשירותים. גרסטנר, שהיה פעם כוכב צעיר בחברת הייעוץ הגדולה מקינסי, מציין שכל הספקים הגדולים של חומרה או תוכנה למחשבים לשוק החברות נמצאים בעסק של "העברת מערכת של פתרונות לשימוש לקוחותינו", במקום לספק מוצרים ותוכנות מן המדף.

"קבוצת הייעוץ היא חלק חשוב ביותר מזה בשבילנו", אומר גרסטנר. "היא חלק מפתח של האסטרטגיה הפנימית שלנו".

בשטח הייעוץ, מוסיף גרסטנר, יש ליבמ היתרון של היותה מסוגלת לפנות אל מעבדות המחקר הגדולות שלה בשביל ידע טכנולוגי ואל כוח השיווק שלה לשם ידע לעסק של ענפים מיוחדים וחברות לקוחות מסוימות. "אנחנו עובדים כבר עשרות שנים עם מחלקות טכנולוגיית המידע של אותן חברות", הוא אומר.

יבמ קונסלטינג הוקמה רשמית בסתיו של 1992. לפי אמות מידה מסוימות, היתה לה התחלה מרשימה. לחברה יש 3,500 יועצים, שיותר מ-3,000 מהם עברו ממחלקות אחרות של יבמ וקיבלו הכשרה מיוחדת. כוח הייעוץ עובד ב-30 מדינות ויש לו מאות לקוחות, מחברות ענק כמו אמריקן אקספרס, מייטאג וסיגנה ועד לחברות קטנות יותר כמו אמטל ושינגטון מיוזאל סייבינגס. הכנסותיה של יבמ בכל העולם מייעוץ מכל הסוגים הגיעו בשנה שעברה ל-362 מיליון דולר. האו, המנכ"ל של יבמ קונסלטינג, אומר שהשנה יהיה לעסק רווח קטן, זו הפעם הראשונה.

אבל למרות כל יתרונותיה, עומדת יחידת הייעוץ של יבמ בפני אתגר קשה בנסותה ליצור לעצמה זהות מיוחדת בשטח שכבר מלא במתחרים. והאתגר, לדברי אנליסטים, נעשה קשה עוד יותר בשל שינויים שנעשו באחרונה בחברה.

קודמו של גרסטנר בתפקיד היו"ר, ג'ון אייקרס, שהתפטר תחת לחץ בראשית 1993, עשה את פעולותיה השונות של יבמ יותר ויותר אוטונומיות – אוסף של עסקים נפרדים. גרסטנר, לעומת זאת, מאמין שאפשר להפיק יתרון מגודלה של החברה באמצעות הצעת מכלול של טכנולוגיית מידע במקום אחד. הוא לוחץ לאינטגרציה גדולה יותר של כל יחידות החברה.

הצעד בעל ההשפעה הגדולה ביותר על יחידת הייעוץ נעשה ביולי, כאשר כוח השיווק של יבמ אורגן מחדש ל-12 ענפים מתמחים כמו פיננסים, בריאות, ביטוח, טלקומוניקציה ואמצעי התקשורת. כדי לפזר את הידע ליועצים בכל רחבי החברה מדווחים היום רבים מאנשיו של האו ישירות למנהלי הענפים בארגון השיווק.

אם תוכל יבמ קונסלטינג לפעול בצורה חלקה ולבנות לעצמה מוניטין בשוק, "הם באמת ישיגו משהו משום שהמבנה שלהם פועל עכשיו נגד זה", אומר דייוויד לוויד, העורך של "קונסלטנטס ניוס".

האו עונה: "תמיד התכוונו להיות במוקד של דבר בקבוצות של ענפים. גם חברות ייעוץ גדולות מאורגנות לפי ענפים".

נכון, אבל לחברות ייעוץ אחרות אין כאב הראש של ניסיון לפעול עם הבירוקרטיה הסבוכה עדיין של יבמ. אחרי ההתארגנות נשאר האו הממונה על ההכשרה והאישור של היועצים. וזה תפקיד חיוני בחזונו של גרסטנר של יבמ הנעשה, שבה אמור כוח השיווק להפוך מסוכנים המקבלים פקודות למומחים המוכרים פתרונות תפורים לפי צורכי לקוחותיהם.

"אם יבמ באמת מתכוונת לעשות יותר מאשר למכור מוצרי חומרה ותוכנה, הוא חייב לפזר בהצלחה את אנשי הייעוץ בכל החברה", אומר סם אלברט, מנהל לשעבר ביבמ והיום יועץ בניו יורק. "אבל זה שונה מאוד משליטה על השורה התחתונה".

עבודה עמוק יותר בתוך יבמ תעשה ככל הנראה לקשה יותר את קביעת זהות המותג של עסק הייעוץ. למרות שהוא צומח יבמ מפגרת אחרי אנדרסן קונסלטינג, EDS, מקינסי, ארנסט את יאנג וחברות רבות אחרות בשטח הייעוץ. בשנה שעברה היא דורגה במקום ה-19 לפי ההכנסות.

"יבמ היא שחקן מן השורה השנייה", אומרת בוני דיגריוס, העוקבת אחרי עסקי הייעוץ הטכנולוגי בשביל קבוצת גרטנר. "השם יבמ שוב אינו פותח דלתות כה רבות כפי שעשה בעבר ואינו פותח דלתות רבות בעסקי הייעוץ".

למעשה השם של יבמ עלול להיות מכשלה. ראשי התיבות שלה הן שם נרדף לייצור מחשבים. לכן כמה לקוחות פוטנציאליים לא יחשבו אפילו על יבמ כאשר הם זקוקים לייעוץ, ואחרים עשויים להימנע במודע מיבמ, בשל החשד שהחברה תדחוף את מוצריה. כדי לזכות בלקוחות צריכים אנשיו של האו להתגבר על שתי המשוכות הללו.

לפני שנתיים הוליס ג'ון מקרתי, סגן נשיא בכיר בסמית ברני, לשכור חברת ייעוץ שתעזור להחליק את הדרך שבה מטפלת חברת הברוקרים מול סכריס בחשבונות ההשקעה שהיא מנהלת בשביל אלפי לקוחות. מטרת הפרויקט היתה לשנות את הדרך שבה החברה מעבירה פעולות של ניירות ערך כדי שתהיה פחות ניירת המערכת תהיה פחות רוויית כוח אדם ופחות יקרה.

בתחילה, נזכר מקרתי, הוא אפילו לא ידע שיבמ נמצאת בעסקי הייעוץ. כאשר נודע לו על כך הוא החליט להזמין אותם. למרות זאת, הוא אומר, "הייתי מתערב שהיועצים באחת משש חברות ראשי החשבון הגדולות יהיו הפייבוריטים. לא היה לי מושג מה יבמ מציעה".

יבמ הופיעה עם צוות מלא של יועצים, וזה הרשים את מקרתי. "הם היו הרשים מעט במשחק ונראה היה שאנחנו חשובים להם קצת יותר. הם התייחסו אלינו כאילו אנחנו לקוחות מיוחדים".

סמית ברני שכרה את יבמ לבצע את הפרויקט. אף שמקרתי מודה שהיו כמה חברים בצוות של יבמ שאותם הוא לא היה מזמין לחזור, הוא היה מרוצה מספיק ממרבית היועצים כדי להזמין את החברה שוב. "ללא אנשי יבמ שהגיעו את זה, לא היינו מצליחים לבצע את הפרויקט", הוא אומר. "אנחנו כבר נכשלנו בעבר".

פרויקט העברת ניירות הערך ישתלם, לדבריו, בתוך 3 שנים. אחר כך תוסיף סמית ברני מיליוני דולרים בשנה בשל השינויים.

מקרתי התפעל גם מן העצמאות של הייעוץ שקיבל מיועצי יבמ. כדי לעקוב בצורה יעילה יותר אחרי ניירות הערך, הם הציעו על הרצת כמה תוכנות על מערכת שאינה של יבמ – מחשב גדול העושה שימוש בתוכנת דיניקס, של יצרן שמקרתי מסרב לנקוב בשמו.

בנג'מין סומב, סגן נשיא בכיר של מחלקת הביטוח של קבוצת סיגנה, אומר שכעס כאשר יחידת הייעוץ של יבמ הובאה אליו על ידי מרכז סיגנה בפילדלפיה. "הלכתי בגישה שלילית כלפי יבמ", הוא אומר. "הייתי ציני מאוד ואמרתי שהם יפעלו לפי כללי יבמ כדי לפתור את הבעיה שלנו".

ב-1992 הובאו יועצי יבמ כדי לנסות ולשפר את יעילותם של עסקי הביטוח בשווי 1.5 מיליארד דולר של סיגנה, המספקים ביטוח חיים לעובדים של חברות רבות. בדרך כלל קונים העובדים את הביטוח באמצעות ניכויים בתלושי השכר שלהם.

חששותיו של סומב לגבי יבמ התבדו במהירות. כאשר הציעו היועצים של יבמ ציוד חדש לעיבוד מסמכים כדי לזרז את הטיפול בטופסי הביטוח, הם המליצו על מערכת של חברה אחרת, אמריסק.

סומב התרשם גם מן האנשים שיבמ שלחה אליו – מקצוענים מנוסים, מרביתם באמצע שנות ה-40 לחייהם. "כאשר אתה מזמין את שש הגדולות, אתה מקבל בוגרי מינהל עסקים צעירים, עדרים עדרים", הוא אומר.

בהתבסס על המלצותיה של יבמ אורגן מחדש מרכז השירות ללקוח של החברה בבתלהם, פנסילבניה, בעל 150 עובדים. קודם לכן חולקו העובדים לקבוצות לפי התפקידים שמילאו, כמו משלוח חשבונות ופתיחת חשבונות חדשים. במקום זאת ארגנו יועצי יבמ את העובדים לצוותים של פחות מתריסר כל אחד, שמילאו את כל התפקידים. בדרך זו רואה כל אחד את כל התהליך של טיפול בחשבון של לקוח במקום שיהיו לו משימות ואחריות מחולקות.

גישת הצוות, המעודדת מעסיקים להחליף בעצות חוסכת בזמן, התבררה כמוצלחת. מאז השלמת עבודת הייעוץ של יבמ צמחו עסקי הביטוח של סיגנה בקצב שנתי של 20%. הפריון השתפר ב-35% במשך 18 חודש ועלויות המינהלה ירדו ב-40%. "בתוך 18 חודשים הורדנו שליש מן העלות של העסק שלנו", אומר סומב. לגבי היועצים של יבמ הוא מציין ש"בסופו של דבר היה לי הרבה כבוד אליהם".

יבמ עדיין מנסה לזכות בכבוד בשטח הייעוץ. כעסק שהתחיל מאפס, שהעובדים בו גויסו מבית והוכשרו מחדש על ידי עובדי יבמ, חסרה לחברה שיטתיות ברורה. במקום ליצור משהו חדש, הם פועלים לפי שיטות ישנות.

האו משיב שהלקוחות רוצים בתוצאות ולא בשיטות של ייעוץ. העסק שלו, לדבריו, צומח השנה ב-50% – הישג שהוא מייחס בעיקר להיותו חלק מיבמ. אחרים עשויים לראות הסתרות בהיותו בתוך החברה, אבל הוא רואה בעיקר יתרונות.

"מעולם לא היינו צומחים במהירות כה גדולה או נעשים כה גדולים ללא השם של יבמ", אמר האו.

אלי לילי מקפיאה תוכניות להעביר את ההפצה למקסון

אינדיאנפוליס (בלומברג). חברת התרופות אלי לילי הודיעה כי הקפיאה תוכניות להעביר את הפצת התרופות מתוצרתה לחברת מקסון.

לילי הודיעה ביולי כי תבדוק סגירת כמה מרכזי הפצה והעברת ההפצה דרך מקסון כחלק מן ההסכם שבו לילי לרכוש את חברת PCS סיסטמס של מקסון, חברה לניהול מכירות תרופות בסיטונאות, תמורת 4 מיליארד דולר.

החברות היו אמורות לשקול להפוך את מקסון מסן פרנסיסקו למפיצה הבלעדית של תרופותיה של לילי, הכוללות את התרופה נגד דיכאון פרוזאק והתרופה האנטיביוטית ססלור.

ההודעה של אתמול נמסרה יום אחרי שלילי מסרה כי השיחות נגד מונופולים עם רשות הסחר הפדרלית מעכבות את רכישתה של PCS.

"זו רק העמדת פנים כדי לרצות את רשות הסחר הפדרלית", אומר קנת נובר, אנליסט בחברת ברוקרים בסנט לואיס.

בלף ניוטון, דובר של לילי, לא היה מוכן לומר אם ההחלטה לגבי ההפצה נובעת מחקירתה של רשות הסחר הפדרלית.

"ביקשנו את השוק והיה ברור לנו שזה פשוט לא יהיה אפשרי", אמר.

מחיר המניה של מקסון, שירד במשך יומיים רצופים בשל השמועות על בעיות עם הרשות הפדרלית, העלולות לטרפד את רכישת PCS, התחזק לעצמו חלק מהפסדו עם הסגירה ביום ו'.

הונדה שוקלת רכישת מנועי דיזל מפז'ו או מיצרנים אחרים

טוקיו (בלומברג). חברת המכוניות הונדה נפגשה עם נציגי פז'ו סיטרואן הצרפתית לדון ברכישת מנועי דיזל למכוניות שמייצרת החברה היפאנית במפעלה בבריטניה, מסר דובר של הונדה.

"נפגשנו עם נציגי פז'ו", אמר הדובר יו הארדה, אבל הוסיף שעדיין לא החל במשא ומתן רשמי. לדבריו גם יצרניות אחרות הן מועמדות אפשריות לספק את המנועים.

"לא התחייבנו עם מישהו, אבל אנחנו יכולים להכחיש אספקה אפשרית של מנועים ממקורות חיצוניים", אמר הארדה. "אנחנו לא מתכננים לייצר את המנועים בעצמנו".

בנפרד הכחישה ניסאן מאמר בעיתון "ניהון קייזאי" שאמר כי היא מתכננת לרכוש מנועי דיזל מפולקסוואגן או רנו לשימוש במכוניות המיוצרות במתקנה בבריטניה.

ניסאן "מסרה כבר בעבר שלא תוציא מכלל חשבון רכישת מוצר של חברה אחרת אם זה יהיה טוב לה מבחינת העלויות", אמר קובאי אוקודה, דובר של ניסאן.

Strudel שטרודל
קפה מסעדה וינאית
VIENNESE CAFE & RESTAURANT
ארוחות עסקיות 46-25 ש"ח בימים א'-ה' 12:00-16:00
אלנבי 1, מגדל האופרה, קומת המעצבים, טל. 662513

مكان الاصل

תערוכות כנסים-ירידים

עתון אינפורמטיבי לתערוכות וירידים

העורכים: יצחק שלו ועפרה קדרון
ת.ד. 32154 ת"א

חלון למזרח התיכון

בטחון במפרץ

בשעת כתיבת שורות אלו, מדווחים במהדורות החדשות על ריכוזי כוחות עירקיים על גבול כווית ועל כוונת האמריקנים לשגר צבא לאזור. אין לדעת כיצד יתפתחו העניינים עד לפרסום הידיעה, אך אין ספק שבטחון המפרץ מעסיק את הממשלות לא רק באזור, אלא גם במקומות אחרים בעולם.

זו מן הסתם הסיבה להתעניינות הרבה שיצרנים מכל העולם מגלים בתערוכה הבינלאומית לציוד לבטחון המתקיימת בריאד - ערב הסעודית בסוף חודש אוקטובר (23-27). אין זה גם מקרה שיחד עם תערוכה זו תתקיים תערוכה נוספת המוקדשת לציוד לכיבוי אש ובטיחות. מדינות האזור השקיעו בשני העשורים האחרונים כ-200 מיליארד דולר בהצטיידות ובשיפור מערכות קיימות.

יש להדגיש כי אזור המזרח התיכון תופס כ-37% מכלל צריכת אמצעי הלחימה בעולם. בתחום האש והבטיחות השוק בערב הסעודית בלבד מוערך ב-420 מליון דולר. עם נתונים אלו ו"בהיעדר" שווקים "בוערים" אחרים (בקנה מידה זה) המזרח התיכון מבוקש ביותר ע"י יצרנים מכל העולם.

לישראל יש מה להציע בתחום זה ואין ספק, שבעוד זמן לא ארוך, נראה גם נציגות ישראלית בתערוכה חשובה זו.

ציוד לבתי חולים בריאד

התערוכה הבינלאומית ה-7 לבתי חולים ולרפואת שיניים תתקיים במרכז הירידים של ריאד בין ה - 6-10 בנובמבר 1994.

התערוכה תארח 450 מציגים מ-13 מדינות. איטליה, אוסטריה, בריטניה, גרמניה ויוון יקימו בתערוכה ביתנים לאומיים.

בתערוכה יוצגו הנושאים הבאים: ציוד ומיכשור רפואי, ציוד לחדרי ניתוח, ציוד דנטלי, תרופות ועוד.

בעקבות ההשתתפות הרשמית של מכון היצוא בתערוכה הרפואית במרוקו, בתחילת אוקטובר, האם תהיה ריאד הבאה בתור?

צובעים את בחריין

התערוכה הבינלאומית השניה לצבעים וציפויים תתקיים בבחריין בחודש ינואר 1995 (10-11). התערוכה הראשונה שהתקיימה בינואר השנה היותה הצלחה גדולה, כך מודרת החברה האנגלית אשר ארגנה את התערוכה.

התערוכה מכסה את נושאי חומרי הגלם, ציוד ומיכשור למפעלי צבע וצבעים לדפוס, וכן ציוד לגימור מוצרים. בהשוואה לשנת 1990 ייצור הצבעים במזרח התיכון עלה ב-9% והגיע ל-261,000 טון ב-1995.

מעניין מה יש לסמבור להציע בנושא. אפשר יהיה לראות זאת אצלנו בתערוכת 95' COLOUREX שתתקיים בתל אביב בסוף השנה הבאה.

האם תם עידן התערוכות העולמיות? הכל תלוי בגרמניה

מאת: יצחק שלו

תכנון לוקה ביחס לשימוש העתידי במתקני אקספו 92' בסביליה מכניס לחרדות מדינות אשר ביקשו לארח בעתיד את התערוכות העולמיות. הונגריה ביטלה את האקספו שתוכנן ל-96'. לא נמצאה מדינה אחרת שתסכים לארח אותו. גרמניה, לעומת זאת, מתכננת להעניק שעור מאלף בשנת 2000.

מרכז הירידים של הנובר, גרמניה

ממשלת הונגריה החליטה בסוף חודש יולי השנה לבטל את התערוכה העולמית אקספו 96' בבודפשט. פורמלית, הפרלמנט ההונגרי חייב לאשר החלטה זו, אך הפור נפל מן הסתם. "מדאבת סביליה" הטילה חרדה גדולה בקרב שרי הממשלה החדשה, משום שהם לא שוכנעו שלהוצאה התקציבית של כ-1.1 מיליארד דולר ימצאו שימושים אלטרנטיביים בעתיד.

שימוש עתידי

מתכנני האקספו בסביליה חשבו כי, לאחר גמר התערוכה העולמית יהפך האתר לעיר טכנולוגיה והיי טק. הם תכננו כי ביתנים יוסבו למרכזי מחקר והעשייה מתוחכמת והאזור יהפך להיות "עמק הסיליקון" של ספרד. לצד זאת, הם תכננו כי הביתנים הנושאיים (בסימון עצמי בעת האקספו) יהפכו להיות מרכז הדרכה וסיבה לעלייה לרגל של תלמידים מכל רחבי ספרד.

המציאות טפחה על פניהם והיום ה"קרטוחה" (אתר התערוכה) מופעלת חלקית כמוקד משיכה לתלמידים וכטיילת, בה אוהבים תושבי סביליה לשוטט בערבי הקיץ החמים. תערוכת אקספו 92', למרות שהסתיימה לפני שנתיים, עדיין מהווה נטל כספי כבד על הממשלה המקומית.

לקח סביליה בבודפשט

ההונגרים - לפחות לפי הצהרותיהם והתוכניות שהציגו - ניסו לשכנע כי למדו את כל טעויות סביליה. אתר התערוכה אמור היה לשמש לאחר סיומה כעיר אוניברסיטאית וכסיטי החדש של בודפשט. הם גם הצהירו כי ההשקעות ברובן יבואו מצד גופים בינלאומיים, אשר ירכשו את הקרקע במחיר זול. מדי פעם פורסמו שמות של יזמים אשר כביכול הרימו את הכפפה. ההונגרים אף חייבו את המדינות המשתתפות לשכור את הביתנים מהם, כאשר המחשבה היתה שעל פני הקרקע יוקם ביתן לצורך התערוכה, אך מתחתיה כבר יונחו היסודות למבנים העתידיים.

מדינות התמהמהו

אלא שלטנגו הזה נדרשו שני רקדנים. המדינות השונות לא הזדרזו לשכור את הביתנים. עד למועד ההחלטה על הביטול אישרו השתתפותן רק 27 מדינות מתוך 158 שהוזמנו. רוב הספונסרים שהובטחו אכזבו וכך מצאה עצמה הממשלה עומדת מול ההחלטה. האם לקיים את האקספו.

אין מתנדבים

בתכנון המקורי, אקספו 96' היה אמור להיות JOINT VENTURE של וינה ובודפשט, חצי פה וחצי שם. אך תושבי וינה הכריעו במשאל עירוני נגד קיום האקספו ובודפשט מנגד הצהירה, כי היא תשמח לעמוד בכך לבדה. על הזכות לארח את אקספו 96' התחרו עוד כמה מדינות ואליהן פנה עכשיו הארגון הבינלאומי לתערוכות, אך כולן השיבו בשלילה. 25 שנים חלפו בין האקספו של מונטריאול ובין זה של סביליה (כל שאר "האקספויים" שהתקיימו באמצע לא נחשבו בקטגוריה של תערוכה עולמית מדרג א') ונראה כי 8 שנים נוספות תחלופנה עד האקספו הבא.

אקספו 2000

פורטוגל מבקשת לארח בליסבון אקספו קטן בשנת 1998 והמעורר חשש כי "מקרה בודפשט" ישפיע על הממשלה הפורטוגזית, שגם בלעדי האקספו מתחבטת בבעיות כלכליות קשות.

לעומת זאת, אין ספק כי אקספו 2000 בעיר הנובר בגרמניה אכן יקום ויהיה ויפתח מאה חדשה, אולי יותר אופטימית, בכל הקשור לתערוכות עולמיות.

הועדה המארגנת, (כן, כבר יש כזאת), הכריזה במסיבת עיתונאים שכינסה לפני זמן מה כי "גני התערוכה של הנובר יראו טוב יותר, יהיו יותר פונקציונליים, בעלי גישה תחבורתית טובה יותר ויצירתיים בטכנולוגיה החדישה ביותר, אחרי "אקספו 2000".

בהצהרה זו טמון כל השוני. לא עוד אתר אשפה המוסב לאתר תערוכות (כמו בסביליה) לא עוד אזור פרברים המוסב לשכונת מגורים (כמו במונטריאול) אלא מרכז תערוכות קיים עם 400,000 מ"ר של תצוגה (נטו) שישופץ ויותאם לצרכי האקספו ומיד לאחריו ימשיך לתפקד כמרכז התערוכות המודרני והגדול בעולם.

התכנון הושלם

כל הצדדים ירוויחו מן ההשקעות. תושבי העיר וסוחריה אשר יארחו ויספקו שרותי תיירות ל-30 מליון איש במשך 4 חודשים. העיר עצמה תזכה לרשת חדשה של כבישים ודרכי גישה, פסי רכבת ורכבות. יזמים יקימו בתי מלון, מרכזי סחר, (שכה חסרים היום בהנובר) ומסעדות. מרכז התערוכות עצמו, אשר יוסיף לעצמו את אשר חסר לו היום (ביתנים בני קומה אחת, מיזוג אויר, כבישים נעים לקיצור מרחקי הליכה מביתן לביתן ועוד).

קודם ארועים

כלקח מהאקספויים הקודמים, הגרמנים יודעים, כי הארועים המתקיימים בזמן האקספו מושכים יותר קהל מן התערוכה עצמה. על כן, התכנון הפרוז לא יצא אל הפועל, עד אשר תהיה ברורה תבנית הארועים וההתקציבים הנדרשים להם. אגב, בתכנון האדריכלי ניתן למצוא אמפיתיאטרון ל-20,000 איש. הצוותים שיידרשו לתכנון הארועים יתחילו בעבודתם בסוף 1995.

שנתיים לבניה

מדענים טוענים כי הערך האמיתי של תוכניות החלל האמריקניות אינו בהגעה לירח או בשיגורים בחלל, אלא בטכנולוגיות ובחומרים החדשים שהומצאו תוך כדי הפיתוח והביצוע של התכניות.

באנלוגיה זו, יש לצפות כי לוח הזמנים של יריד הנובר, לצורך בניית התשתית לתערוכות העולמיות, יביא לטכנולוגיות בניה חדשות ולחומרים חדשים.

יש לזכור כי יריד הנובר הוא "יריד חי" המארגן ומקיים תערוכות, מן הגדולות בעולם. אין כוונת המארגנים להשבית את לוח התערוכות. לכן, הם מתכוונים להקים, בשיטות שונות, ביתנים מחוץ לשטח היריד החל משנת 1998 ולתברם אל המרכז, קרוב למועד הפתיחה. כל התהליך יארך שנתיים.

ההשקעה הכוללת נאמדת ב-2.9 מיליארד מארקים גרמניים.

שאלה לפתרון

עדיין נשארה שאלה אחת ללא תשובה, מה יהיה עם התערוכות אשר אמורות להתקיים (לפי לוח הזמנים בתכנון הרב שנתי) בין החודשים יוני-ספטמבר 2000? נזרקים רמזים פה ושם, אך תשובה חד משמעית אין. יש להניח שמרכזי תערוכות אחרים בגרמניה מוכנים להזדמנות "לחטוף" את אותן תערוכות אשר לא יתקיימו, בגלל האקספו, בהנובר. בעיקר מדובר על ה - IAA תערוכת המכוניות (משאיות ומסחריות) הענקית של איגוד יצרני הרכב בגרמניה.

שיעור מאלף

כך או כך, אין ספק שתהליך ארגון התערוכה העולמית אקספו 2000 בהנובר, הביצוע והניהול יהוו שיעור מאלף וחומר לימוד למדינות אחרות, אשר יבקשו לארח תערוכות עולמיות בעתיד. גם בארגון התערוכות הבינלאומיות (BIE) מייחלים להצלחת אקספו 2000, שאם לא כן, קרוב לודאי שבכך יתם עידן התערוכות העולמיות.

יצרנים ישראלים בתערוכות בעולם

מרכז המידע של איטקס, הכולל נתונים על למעלה מ-2200 תערוכות שיתקיימו במהלך 1995 ב- 78 מדינות, נמסר, כי התערוכות שלהלן פתוחות עדיין להשתתפות של יצרנים ישראלים. ההשתתפות הישראלית תאורגן ע"י מכון היצוא במסגרת השתתפויות קולקטיביות. יחד עם זאת, יצרנים מקומיים יכולים להירשם ישירות או באמצעות הנציגות הישראלית של התערוכות (במידה ויש כזאת).

כל התערוכות מופיעות במדריך איטקס לתערוכות וירידים 1995, שיצא לאור בסוף שנה זו. במדריך, בנוסף למידע על התערוכות, מצוינים גם הנציגים הישראליים של התערוכות.

תערוכות פתוחות להרשמה:

IMTEX, ניו דלהי

22-15 בינואר 1995

מכון היצוא יארגן לראשונה ביתן לאומי בתערוכה IMTEX המתקיימת אחת לשלוש שנים בניו דלהי, הודו. בתערוכה יוצג מגוון גדול של מוצגים בתחום של כלי עבודה ועבודות מתכת ופלסטיקה. התערוכה מתמחה בין השאר בתחומים הבאים: METAL CUTTING, METAL FORMING MACHINES, AND TOOLS, התערוכה תשתרע על שטח של 40,000 מ"ר. בשנת 1992 ביקרו בה מעל 100,000 אנשי מקצוע וקניינים.

ISM, קלן

29 בינואר - 2 בפברואר 1995

ISM נחשבת לגדולה ולחשובה בתערוכות הממתקים והביסקויטים. התערוכה מתקיימת מדי שנה בקלן, גרמניה. בתערוכה האחרונה השתתפו למעלה מ-1000 חברות מרחבי העולם. ביקרו בה כ- 30,000 קניינים, והיא התפרשה על שטח של 60,000 מ"ר. בתערוכה מוצגים: מוצרי שוקולד, חטיפים, מוצרי מאפה, גלידות, ממתקים, תוצרת מזון וחומרי גלם לתעשיית המזון.

מכון היצוא יארגן, זו הפעם השביעית ברציפות, ביתן לאומי קולקטיבי. מחברת איטקס, נציגי יריד קלן בישראל, נמסר כי ההרשמה פתוחה גם ליצרנים הרוצים להשתתף במסגרת עצמאית.

IDS, קלן

27 במרץ - 1 באפריל 1995

תערוכת IDS היא התערוכה המובילה בעולם לציוד דנטלי, ונערכת אחת ל-3 שנים בקלן, גרמניה. בתערוכה ניתן לקבל מבט כולל על החידושים, השינויים, השיטות, הטכניקות והחומרים החדשים בתחום הדנטלי.

תערוכת IDS תתקיים השנה בפעם ה-26. ב-1992 הציגו 700 חברות, מתוכן 330 חברות מ-29 ארצות. ביקרו בתערוכה 50,000 אנשי מקצוע מ-87 מדינות. בצד חברות מישראל שמשתתפות באורח עצמאי יארגן מכון היצוא ביתן לאומי קולקטיבי.

HANOVER

8-3 באפריל 1995

תערוכת הנובר תעשיה המתקיימת בגרמניה מתמחה בנושאים הבאים: חשמל והנדסת חשמל, כלי עבודה, בקרה, אלקטרוניקה, פניאומטיקה, אנרגיה, הנדסת מפעלים, ציוד ומכונות, קבלנות משנה, תאורה ועוד.

תערוכת הנובר היא הגדולה שבתערוכות התעשייתיות העולמיות. שטח התערוכה 400,000 מ"ר, משתתפים 6,000 מציגים מרחבי העולם, מבקרים 318,000 קניינים. מכון היצוא משתתף בה זו השנה התשיעית ברציפות.

INTERHOSPITAL הנובר

28-25 באפריל 1995

התערוכה מתקיימת אחת לשנתיים בהנובר גרמניה, ומקיפה את כל תחומי הציוד והאספקה הרפואית לבתי חולים. במקביל לתערוכה יתקיים הכנס ה-19 לבתי חולים בו ידונו ברפורמות בתחום הרפואה בגרמניה. כמו כן ישמש הכנס במה לדיונים בנושאי רפואה, ארגון וכלכלה הקשורים בטיפול הרפואי.

בשנת 1993 השתתפו בתערוכה מעל 1600 מציגים בשטח של 69,000 מ"ר. המציגים הגיעו מ-47 מדינות, בהן ארה"ב, איטליה, בריטניה וצרפת. 70,000 אנשי מקצוע ביקרו בתערוכה.

ENVITEC דיסלדורף

29-23 ביוני 1995

התערוכה הבינלאומית לטכנולוגיה סביבתית מתקיימת אחת ל-3 שנים בדיסלדורף, גרמניה, ומיועדת לחברות תעשייתיות, לנציגי רשויות ממלכתיות ועירוניות, לגופים ציבוריים, יועצים ומדענים העוסקים בנושא איכות הסביבה.

למעלה מ-800 חברות מרחבי העולם יציגו את מיטב החידושים בתחומים הבאים: זיהום אויר, זיהום מים, טיפול בשפכים ובפסולת, מניעת רעש, מיחזור ועוד. ב-ENVITEC '92 ביקרו למעלה מ-45,000 אנשי מקצוע מ-59 מדינות. מכון היצוא מתכוון לארגן ביתן לאומי קולקטיבי.

LASER, מינכן

23-19 ביוני 1995

תערוכת לייזר המתקיימת אחת לשנתיים במינכן, גרמניה, נחשבת לחשובה בתחומה באירופה. בשנת 1992 השתתפו בה 400 מציגים ממדינות שונות. התערוכה השתרעה על שטח של כ- 10,000 מ"ר וביקרו בה 16,000 קניינים - יצרני מערכות לייזר, ומפתחי מערכות לייזר לרפואה ומדע. התערוכה מתמחה ברכיבים ובמערכות לייזר, אלקטרואופטיקה, מיקרוגל, פיתוחים מדעיים בתחום מערכות הלייזר ועוד.

השתתפות ישראלית מרשימה בתערוכה הבינלאומית למשרד בקלן

חברות ישראליות המתמחות בייצור ריהוט וציוד למשרד משתתפות בתערוכה הבינלאומית לציוד, ריהוט ותקשורת למשרד ORGATEC '94 על פני שטח של מאות מטרים מרובעים.

יצוין כי בעקבות תערוכת ORGATEC '92 דווחו המשתתפים מישראל על עסקות בשווי של מיליוני דולרים, שנחתמו עם קניינים מאירופה, המזרח הרחוק ומזרח אירופה.

ORGATEC היא התערוכה המקצועית הגדולה בעולם בנושאי המשרד. התערוכה מתקיימת אחת לשנתיים בקלן, גרמניה ותיפתח השנה בין 24-20 באוקטובר.

מוצרי חשמל ביתיים חדשים יחשפו לראשונה ע"י יצרנים ישראלים ב"דומוטכניקה"

אמקור, תדיראן, אלקטרה, אמור, מפרו, תעשיות אלקון ואחרים יחשפו קו מוצרים חדש בתערוכה הבינלאומית למוצרי חשמל לבית - "דומוטכניקה", שתתקיים בקלן, גרמניה בין ה - 25-21 בפברואר 1995.

בתערוכת "דומוטכניקה" משתתפות למעלה מ-1300 חברות מ-50 מדינות על פני שטח של 170,000 מ"ר. יוצגו בתערוכה ציוד ואביזרים למטבח, מכשירי חשמל ביתיים, מקררים ומקפיאים, מיזוג אויר, תנורי בישול, מיקרוגל, תנורי חימום, ציוד למכבסות וכיו"ב.

כ-70,000 קניינים ואנשי מקצוע מ-100 מדינות מבקרים ב"דומוטכניקה" ומדגישים את אופיה הבינלאומי של התערוכה.

"קונים טסים" ויזה אל על לתערוכות בחו"ל

מחב' איטקס נמסר כי חברי מועדון "קונים טסים" ויזה אל על, יכולים לרכוש את כל השרותים לפני יציאתם לתערוכה בחו"ל באמצעות כרטיס האשראי החדש.

יתר על כן, חברי המועדון באזור גוש דן יקבלו, באמצעות שליח מיוחד, את כרטיסי הכניסה והקטלוגים שירכשו ישירות למשרדיהם.

מהנהלת המועדון נמסר כי מחזיק כרטיס האשראי החדש יכול להעניק את הזכאות לטיסה חינם (לאחר שיצבור את מספר הנקודות הדרוש) לנוסע הנלווה אליו בטיסה לתערוכה. בניגוד לחברות אחרות, חב' אל על מאפשרת לחבר המועדון לבחור את הטיסה המתאימה בכל מועד, בכל תקופות השנה ובכל קוי אל על - בכפוף לזמינות המקומות.

חדשות אל-על

בונוס ל"נוסע המתמיד" ברשת מלונות ישרוטל

הסכם חדשני בין הנהלת אל על והנהלת רשת מלונות ישרוטל יאפשר הענקת נקודות טיסה לחברי חוג "הנוסע המתמיד" אשר יתארחו ברשת ישרוטל.

הנקודות שתוענקנה הינן לכל סוג של הזמנה המתבצעת במחיר מחירון של הרשת כפי שיהיה בתוקף מעת לעת.

אנשי עסקים להונג קונג

חברת אל על מפעילה לראשונה טיסות להונג קונג בכל יום רביעי בשבוע.

מחיר הטיסה הלוך ושוב להונג קונג הוא $1149 באוקטובר ו-$1049 מנובמבר. תוספת למחלקת עסקים היא $299 לכל כיוון.

בעקבות ההסכמים המסחריים עם רוב חברות התעופה האזוריות, יוכלו אנשי עסקים שיטוסו להונג קונג לקנות כרטיסים לטיסות המשך לתאילנד, אוסטרליה, יפן, סינגפור ועוד מדינות באזור.

כרטיס הטיסה שלך לתערוכות וירידים ברחבי העולם
EL AL אל על

מקבץ מן העולם

אוניות ויאכטות בניו-אורלינס

תערוכה בינלאומית וכנס יתקיימו בחודש נובמבר השנה (3-5) בניו-אורלינס. זהו אירוע ותיק המושך אליו אנשי מקצוע הקשורים בייצור כלי שייט, בעלים של כלי שייט (ציבור המשתמשים) ונותני שרותי תיקונים ואחזקה. זהו האירוע הגדול ביותר בארה"ב בנושא זה ונערך מיון קפדני של המבקרים בו (ראה מסגרת) וכך, למרות הפופולריות של הנושא רק 12,000 איש מבקרים בו.

מנפלאות אמריקה

בפרוספקט של תערוכת כלי השיט בניו-אורלינס מצאנו (בתוך מסגרת מודגשת) את ההודעה הבאה: הרשמה בחינם לאנשי מקצוע מוכשרים (מלשון כישורים) אנו מעמידים לרשות אנשים אלו קו טלפון ללא תשלום (TOLL FREE) אליו יוכלו להתקשר, להשאיר פרטיהם ואנו נשלח אליהם תג אישי לכניסה חופשית. ניתן להתקשר עד 14.11.94 ובכך להימנע מלעמוד בתורים וכן, לחסוך $5.

לאחר ה-14.11 אתם עדיין יכולים להתקשר, אך שיחת הטלפון לא תהיה בחינם. אלה הפונים יקבלו גם כן תג אישי לכניסה חופשית, אבל שיחת הטלפון היא על חשבונכם. עד כאן ההודעה.

ואנחנו שואלים, האם פניה בנוסח זה אל המבקרים בתערוכה בישראל היתה זוכה להיענות? לדעתי לא, יותר מכך, היא היתה מעוררת גיחוך. כי מה זה בשבילנו $5 וכמה בכלל עולה שיחת טלפון?

יצחק שלו

דייג בהולנד

תערוכה בינלאומית המכסה את נושא הדייג על כל היבטיו תתקיים ברוטרדם בחודש נובמבר הקרוב (22-26) יוצגו בתערוכה ציוד לדייג, סירות ואניות, ציוד קירור, מכשירים לניווט, ציוד קשר ועוד. קרוב ל-350 יצרנים מכל העולם משתתפים בתערוכה זו.

יופי סקנדינבי

תערוכת HAIR & BEAUTY בשטוקהולם השוודית, בתערוכה הקרובה (19-17) מרץ 1995 עשור לקיומה.

זהו ארוע חצי מקצועי בו מוצג המגוון הרחב של אסתטיקה ויופי: טיפול בשיער, טיפול בגוף, קוסמטיקה, בשמים, תכשיטים ועוד.

ביחד עם התערוכה מתקיימים ארועים כמו תצוגת אופנה, תחרויות עיצוב שיער ועוד.

מתחילות ההכנות ל-"REHA" '95

התערוכה הבינלאומית REHA בדיסלדורף היא הארוע המוביל בעולם בנושא שיקום נכים. התערוכה מהווה מפגש מקצועי ייחודי ומאפשרת ל-40,000 המבקרים בה לצפות ולהתנסות בציוד חדש ובשיטות שיקום לשיפור חיי הנכה.

ב - REHA מוצגים: מיכשור לעזרה באחזקת הבית, ציוד רפואי, מיכשור אורתופדי, אביזרי עזר להליכה ולתנועה, כסאות גלגלים, ציוד ומכשור לפיסיותרפיה, שיטות לריפוי בעיסוק וכיו"ב.

ב - REHA '93 השתתפו למעלה מ-500 חברות מ-20 מדינות ביניהן חברות מישראל.

REHA '95 תתקיים בין 28-25 באוקטובר 1995.

בשנה מתקיימות 2200 תערוכות מומלצות ב-78 מדינות וכולן נמצאות במדריך ITEX לתערוכות וירידים בחו"ל 1995!

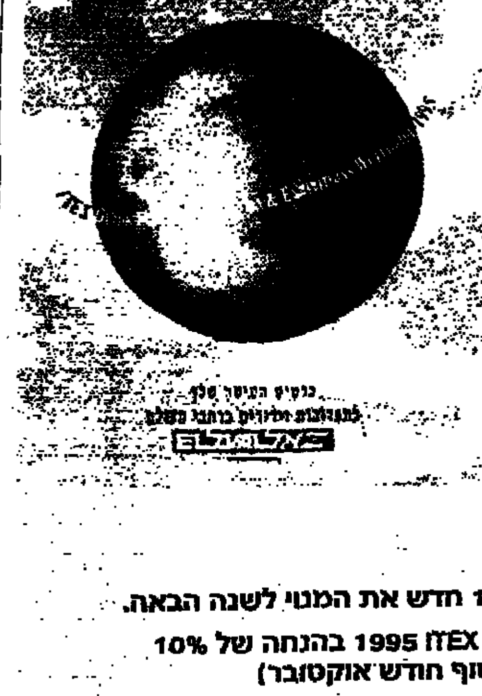

עכשיו המועד להזמין את **מדריך ITEX לתערוכות וירידים 1995.**
למעלה מ-6000 תערוכות מתקיימות מדי שנה ברחבי העולם. חלקן חשובות מאד, חלקן חשובות פחות, חלקן בינלאומיות, חלקן אזוריות, חלקן "מתימרות", חלקן "אמיתיות" - **אבל איך תדעו זאת?**
אנחנו מיידעים אתכם (אנו עושים זאת ברציפות - 14 שנים) ומציעים לכם מדריך ובו 2200 תערוכות נבחרות, ממוינות ומומלצות.
אך לא רק זאת - אנו עומדים מאחורי כל תערוכה המופיעה במדריך ונותנים לך גבוי שוטף, במילים אחרות, רכשת **מדריך ITEX** - הפכת להיות מנוי על מרכז המידע הממוחשב. מכאן והלאה, התקשר אלינו, דבר איתנו ואנחנו נעדכן אותך, נשלים לך פרטים ובשעת הצורך אף ניעץ לך.

אם אתה מנוי לשנת 1994 חדש את המנוי לשנה הבאה.
הזמן עכשיו את מדריך ITEX 1995 בהנחה של 10%
(המבצע עד סוף חודש אוקטובר)

פנה אלינו ונשלח לך טופס הרשמה.

itex איטקס שרותי תערוכות ומידע (1991) בע"מ
היצירה 18 רמת-גן ת.ד. 32154 תל-אביב 61321 טל: 03-5754520 פקס: 03-5754525

The new-look MEDICA, with its greatly expanded range of exhibits, now has even more on offer for you. Approximately 1,700 exhibitors from all over the world, will be presenting concisely and clearly the broad medical and logistical spectrum for in-patient and out-patient care.

Can you afford not to know about medical innovations?

- Electromedical equipment
- Medical technology
- Laboratory technology
- Diagnostics
- Drugs
- Computer technology
- Orthopaedic technology
- Commodities and consumables
- Services

New at the 26th MEDICA:
- Hospital laundry, hospital clothing
- Procurement and logistics in hospitals
- Hospital furniture and equipment
- Hospital kitchens
- Meal distribution systems
- Cleaning, waste disposal, disinfection
- Premises and building technology
- Hospital information systems
- Emergency medicine, first aid equipment

MEDICA is the trade fair for contacts and information. The trade fair which will enable you to keep up-to-date and affective.

MEDICA

Düsseldorf
16th to 19th November 94

World Forum for Doctors' Surgeries and Hospitals
26th International Trade Fair with Congress

Further information from: Itex, Exhibition and Data Services (1991) Ltd.
18 Hayetzira Street, Ramat-Gan, P.O. Box 32 154, TEL-AVIV 61321
Phone (3) 5754520, Fax (3) 5754525, Telex 35917/361832

Messe Düsseldorf
Basis for Business

נדל"ן

יסודות

שו"פ תיבנה ותשכיר 20 אלף מ"ר למסחר ושירותים ב–95'. החברה מתכננת התחלות בנייה למגורים, בהיקף של כ–2.5 מיליון מ"ר, לשנת 95'. תוכנית זו כוללת גם חריגה משמעותית לתחום הנכסים המניבים (עמוד ג12).

נקבעה הקבוצה שתערוך את תוכנית האב למטרופולין תל אביב. קבוצה בניהול האדריכלים רפי ועדנה לרמן, פרופ' אריה שחר, אדריכל משה ספדיה, והמהנדס אלדד ספיבק זכתה במכרז של מינהל התכנון במשרד הפנים להכנת תוכנית אב למטרופולין תל אביב (עמוד ג10).

חריגות בנייה במלון הילטון. בעלי מלון הילטון בת"א הגישו כשבוע שעבר בקשה לוועדת הרישוי של עיריית תל אביב, לאשר בדיעבד שטחים שנבנו בשנים האחרונות. מדובר בחריגות בנייה בהיקף של כ–19.2% מהשטחים שאושרו בתוכנית בניין עיר. (עמוד ג11).

15 חברות נבחרו במכרז השלטון המקומי לתכנון ובניית בתי ספר. המכרז מאפשר לרשויות המקומיות לבחור דגם של בית ספר, במחיר שנקבע מראש. כך, יכולה הרשות לבחור כרצונה, ללא פרסום מכרז, אחד מן הדגמים המוצעים (עמוד ג11).

משרד השיכון: יש למסור את ניהול ההוסטלים לחברות ממשלתיות ללא מכרז. המשרד ביקש מוועדת הפטור של החשב הכללי באוצר, לפטור ממכרז אכלוס וניהול הוסטלים חברות ממשלתיות וממשלתיות־עירוניות. בין החברות: פרזות, שקמונה, עמיגור, חלמיש ועמידר (עמוד ג11).

ניו יורק – ראיין לנדר למכירה ב–46 מיליון ד' במזומן. ההודעה על הכוונה למכור את הבניין היוקרתי שבשדרות מדיסון ורחוב 72 עוררה עניין רב בקהילת משקיעי הנדל"ן. אולם, ההתלהבות הצטננה כאשר נודע המחיר שמבקשים הבעלים עבורו – 46 מיליון דולר במזומן (עמוד ג11).

לוינשטיין ופ.מ.ה. – 21.4 מ' ד' בבניין היי־טק בת"א. שטח הבניין ברוטו הכולל כ–12,500 מ"ר, והוא מחולק לשני אגפים בני 5 קומות, ובנוסף, 2 קומות חניה תת־קרקעית (עמוד ג10).

אלרם תשקיע 24 מיליון דולר ב–35 אלף מ"ר למסחר ומגורים בר"ג

מאת נעה וסרמן

הוועדה המחוזית וועדת החריגים של המינהל דנות בתוכנית החברה לבנות 1,248 דירות על קרקע שרכשה מאגודה חקלאית לפי תקנה 533. באלרם הוחלט לא להשתתף בעתיד הקרוב במכרזי המינהל

חברת אלרם קיבלה לאחרונה היתר לביצוע עבודות עפר לפרויקט משולב של מסחר משרדים מעליהם 17 קומות למגורים בפינת הרחובות ז'בוטינסקי וביאליק ברמת גן. זו תוכנית בנייה חריגה, כיוון שרמת גן מאופיינת בבנייה נמוכה למגורים – 2–3 קומות ברוב חלקי העיר למעט בנייה של כשמונה קומות בבנייני המגורים החדשים. הפרויקט תוכנן ע"י משרד האדריכלים כנען שנהב.

הקרקע לבנייה נרכשה בעסקת קומבינציה ומזומן מבעלים פרטי, אשר מחזיק ב–34.5% מהפרויקט. אלרם מחזיקה ביתרת הפרויקט, למעט שטחי משרדים בהיקף של

תקנה 666 תזכה את החקלאים ב–5 מ' ד'; תקנה 533 היתה מזכה אותם בכ–8 מ' ד'

1,400 מ"ר, שקיבלה העירייה כהיטל השבחה. שווי המגרש מוערך ב–7.5 מיליון דולר, והוא משמש כיום כמגרש חניה. על המגרש בנויים גם שטחי מסחר מצומצמים אשר ישנו על ידי בעלי הקרקע. היקף ההשקעה בבניית הפרויקט מוערך ב–24 מיליון דולר.

בסך הכל תבנה אלרם בפרויקט 35 אלף מ"ר שיכללו שלוש קומות תת־קרקעיות של חניה, בהן 437 מקומות חניה לרכב פרטי; 1,400 מ"ר לשימוש משרדי שיועברו לבעלות עיריית רמת גן; ו–8,800 מ"ר לשטחי מסחר. שטחי המסחר והמשרדים ייבנו בשלוש קומות, מעליהם יוקם מגדל מגורים בן 17 קומות, ובו 66 דירות בשטח ממוצע של 125 מ"ר, כל אחת.

ברמת גן הולה חברת אלרם גם בבניית מבנה מגורים בן 42 דירות, כחלק מפרויקט בני אלרם, הנבנה בשנים האחרונות, על גבול רמת גן־גבעתיים. הפרויקט כולל שישה מבני מגורים בני 205 דירות. עד היום הושלמה בניית שלושה בנייני מגורים.

המבנה הרביעי, הנבנה בימים אלה, הוא בגובה של שלוש קומות. בסך הכל ייבנו בו 30 דירות, של 3 אשר שיווקן הסתיים ועתה מוצעות למכירה 21 דירות של 4 חדרים, במחירים של 288–358 אלף דולר. בשני הבניינים האחרונים בפרויקט ייבנו 47 דירות; תחילת בנייתו של הבניין החמישי צפויה בעוד חצי שנה והשקעה מוערכת ב–4 מיליון דולר. מבנה זה יכלול גם שטח מסחרי קטן.

פרויקט נוסף בו מעורבת החברה הוא בניית כ–1,248 דירות ו–2,000 מ"ר של שטח מסחרי, על קרקע בשטח של 220 דונם בצמוד לשכונת אפרידר באשקלון. החברה ערכה עסקת מזומן משותי התקבולים בפרויקט, לפי 7.5 מיליון דולר, עם אופציה לקומבינציה, לפי 6% אחוזים מ–75 הדירות שייבנו בפרויקט. בהתאם לעסקת הקומבינציה היו תקבולי החברה באמורים ב–9.125 מיליון דולר. העסקה בוצעה עם האגודה החקלאית "חברת המתנחלים", לפי תקנה 533.

תוכנית הבנייה, שאושרה בוועדה המקומית לתכנון ובנייה, נדונה בימים אלה בוועדה המחוזית ומימוש העסקה כפוף לאישור המינהל. התוכנית אושרה בוועדה המקומית, לאחר שהתקבלה החלטה להפקיע חלק מהקרקע לשטחי ציבור ובכל הנראה מתוכננת במקום הקמת מכללה של אוניברסיטת בר אילן. העסקה נדונה בימים אלה בוועדת החריגים שהקים מינהל מקרקעי ישראל, לבחינת עסקות שבוצעו לפי תקנות 533 ו–611, להפשרת קרקע חקלאית.

עסקה משמשת אומדן מעשי ראשון להבדיל בין תקנות המינהל להפשרת קרקעות חקלאיות, 533 ו–611, לבין התקנה החדשה – 666. אם תאושר העסקה ותמומש על פי שיעורי הפיצוי שנקבעו בתקנה 666, תקבל האגודה כ–5 מיליון דולר, בעוד שאם היתה מממשת את ההפשרה לפי תקנת 533 או 611, היו תקבוליה נעים בין 7.5 ל–9.215 מיליון דולר.

חברת אלרם קיבלה בימים אלה החלטה אסטרטגית, להפסיק לרכוש בעתיד הקרוב קרקעות בבעלות המדינה. זאת, משום שהחברה בונה מאות דירות למגורים במרכז הארץ, ומצוידת בעתודת קרקעות מספקת לבניית דירות בתקופה הקרובה ואינה מעוניינת להתמודד עם לוחות הזמנים לתכנון ובנייה שמכתיבים משרד השיכון והמינהל. המכרז האחרון של המינהל בו התמודדה החברה הוא לבניית כ–80 יחידות דיור בשכונת גילה בירושלים.

1,400 מ"ר של שטחי משרדים יועברו לעיריית רמת גן כהיטל השבחה

בחולון תנצל החברה את עתודת הקרקע האחרונה שנותרה לה בתל גיבורים ותחל בקרוב בבניית שני מבני מגורים בני 10 קומות, בהשקעה של 9 מיליון דולר. הדירות בפרויקט יהיו של 3 עד 4.5 חדרים וישווקו במחירים הנעים בין 147.35 ל–197 אלף דולר. בתל גיבורים כבר בנתה החברה בעבר יותר מ–150 דירות.

בראשון לציון בונה החברה 120 דירות בחולות ה'; 134 דירות בפרויקט אחוזת כרמים שבחולות ב'; 35 דירות בקרייה הישנה של העיר; 136 דירות בשכונת נווה הדרים; ותחל בקרוב בבניית 102 דירות נוספות בשכונה זו.

בשכונות אחוזת כרמים ובקריה הישנה של ראשון לציון בונה חברת אלרם את הפרויקטים בשותפות עם חברת אשדר. בשכונות אלו לחברת אשדר מספר זהה של דירות בבנייה.

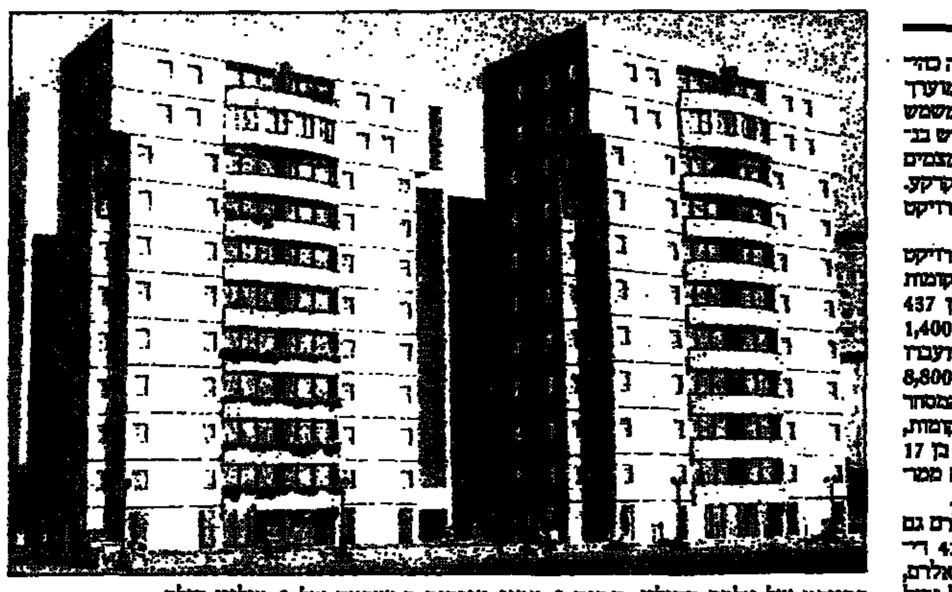

פרויקט של אלרם בחולון. תבנה 2 מבני מגורים בהשקעה של 9 מיליון דולר

132 בתי אב מהקרוואנים רכשו דירות בספטמבר

האתר	רכישה: יד ראשונה	יד שנייה	סה"כ מכירות	שכירות חופשית	סה"כ פתרונות דיור
מרחב צפון					
חצרות יסף	6	6	12		12
גבעת אלה		1	1		1
ג.בנליאן	3		3		3
תל תאומים	7		7		7
סה"כ	16	7	23		23
מרחב שרון					
חדרה	10		10		10
כאורותיים	5		5		5
קדימה	1		1		1
חפר	19		19		19
נתניה	6	6	12		12
כפר הס	1		1		1
נווה כרמל		2	2		2
אור עקיבא	12		12		12
הרצליה	1		1		1
סה"כ	55	8	63		63
מרחב דן					
סיקין	3		3		3
כפר דניאל	1		1		1
בית השמונאי	2	2	4		4
רחובות		2	2		2
מזור	1	1	2		2
תל אביב		3	3		3
סה"כ	7	8	15		15
מרחב מרכז					
בת הדר	1	1	2		2
גדרה		1	1		1
תימורים		1	1		1
כפר אחים	1	2	3		3
באר טוביה		2	3		2
גבעת המטוס		1	1		1
כפר אחים		1	1		1
כפר ורבורג	1		1		1
תלמי יחיאל		1	1		1
יבנה		1	1		1
אשדוד		8	8		8
גן יבנה		1	1		1
סה"כ	3	20	25		23
מרחב דרום					
נחל בקע	2	4	6	1	7
אבשלום				1	1
גילה	1	1	2		2
סה"כ	3	5	8	2	10
כלל המנהלת					
סה"כ	84	48	132	2	134

בחודש ספטמבר רכשו דירות 132 בתי אב מאתרי הקרוואנים: 84 מתוכם רכשו דירות מיד ראשונה ו–48 מתוכם רכשו דירות מיד שנייה. זאת לעומת חודש אוגוסט במהלכו רכשו דירות רק 12 בתי אב מאתרי הקרוואנים.

את קצב הרכישות המוגבר של תושבי אתרי הקרוואנים מסבירים אנשי מנהלת עתיד ובית – המופקדים על פינוי אתרי הקרוואנים ביישום תכנית הסיוע המוגדלת לתושבי האתרים. יצויין כי תוקפה של תכנית הסיוע יפוג בתוך חמישה חודשים.

7 סמינרים בינ"ל מיקצועיים בתערוכת WINDOWS WORLD בישראל

30-31.10.94, 1-3.11.94 גני התערוכה מרכז הקונגרסים ת"א

INFOTech'94 Computers & Communications Expo — במקביל לתערוכת

WINDOWS for PROFFESSIONALS: SYSTEMS, TOOLS & TECHNIQUES — 1-2.11.94 ימים ג'-ד' מרכז הקונגרסים, גני התערוכה ת"א

WINDOWS for CIO'S TRENDS & DIRECTIONS — 1.11.94 יום ג' מרכז הקונגרסים, גני התערוכה ת"א

WINDOWS for BETTER USER PRODUCTIVITY — 1-2.11.94 ימים ג'-ד' מרכז הקונגרסים, גני התערוכה ת"א

סמינרים למפתחי תוכנה ומקימי מערכות בסביבת WINDOWS — 30.10.94 - 3.11 ימים א' - ה'

הכנסים: DESIGNING OF WINDOWS USER INTERFACE; WINDOWS NT; WINDOWS COBOL; MESSAGING & GROUPWARE; טיפים וטריקים בסביבת WINDOWS

הכרזה 1.11.94 — WINDOWS NT 3.5) DAYTONA)

הכניסה לתערוכה ללא תשלום! ההשתתפות בכנסים מותנית בהרשמה מראש

מיקרוסופט ישראל Microsoft

ייזום וארגון התערוכה והכנסים: קבוצת אנשים ומחשבים COMPUTERWORLD טל. 03-6385858 פקס. 03-6889207

אדריכלים: להחרים מכרז של "דנלי פיננסים", הסותר את כללי האתיקה

מאת נעה וסרמן

חברת רהיטים הבטיחה לאדריכלים טיול בחו"ל תמורת הזמנת רהיטים ב–100 אלף ש'. גם בונוסים אסור לאדריכלים לקבל. אם אתם מעצבים היום את הבית – ראו הוזהרתם

מכרז שפרסמה חברת דנלי א.ב. פיננסים בעיתונות היומית באמצע חודש אוגוסט והדף מידע מטעם חברת הרהיטים, המבטיח בונוסים מפתים לאדריכלים, מעוררים ויכוח בקרב חברי ארגון האדריכלים העצמאיים במקצועות ההנדסה האדריכלות והטכנולוגיה בישראל.

המכרז – שקרא לאדריכלים להגיש הצעות לתוכנית בנייה בפתח תקוה – סותר את תקנות האתיקה של הארגון, כשלא הבטיח שכר לאדריכלים שיגישו הצעות לעבודה זו. בנוסף, אין המכרז מבטיח את זכויות היוצרים של האדריכל המציע, בניגוד לתקנות.

תקנות אלו יקבלו אמנם מעמד של חוק, מתוקף חוק המהנדסים והאדריכלים, רק בעוד כחודשיים, אבל האדריכלים מחויבים להן מתוקף תקנון הארגון.

ועדת האתיקה של האדריכלים, אשר קמה מתוקף החוק לפני כשנה, דנה במקרים בהם האדריכלים אינם עומדים בתקנות הארגון. ואולם, הדיונים מתקיימים לאחר מעשה, ואילו הארגון מעוניין לצמצם בעזרת טיפול מונע.

את תקנות האתיקה הפיצו מחדש מנכ"ל הארגון יעקב תלמודי, ויו"ר איגוד האדריכלים העצמאיים בארגון, אורי זרובבל, אשר קראו לאדריכלים להחרים את המכרז.

השניים מקווים כי הפצת התקנות תביא לצמצום היקף הפרשיות הבעייתיות, המאיימות לטענתם על "כבוד המקצוע".

במכרזים מסוג זה, הסבירו ראשי הארגון, יכולים המזמינים להשתמש בעבודות המוצעות, ללא תשלום, ולהגישן לאדריכל הבית כדי שישאב מהן את הרעיונות המתאימים ויגיש את התכנון לפרויקט.

לדבריהם, בעניין המכרז קיים סיכוי שאדריכלים פשוט לא יגישו את הצעותיהם. ואולם, לטענתם, בונוס בצורת עמלה על כל רכישה וטיול על חשבון החברה ממנה רוכשים אדריכלים מוצרים ללקוחותיהם, כפי שהבטיחה חברת הרהיטים, אינם עולה בקנה אחד עם תקנות האתיקה שניסח הארגון.

התקנות לחוק שייכנסו לתוקף בעוד כחודשיים קובעות במפורש כי "מהנדס או אדריכל לא יקבל טובת הנאה במישרין או בעקיפין, מספק או נותן שירות אחר, בקשר לשירותים המקצועיים שהוא נותן ללקוחותיו".

חברת הרהיטים הבטיחה לאדריכלים סוף שבוע ארוך בוונציה בין החודשים אוגוסט ומארס '95, בתמורה לרכישת מוצרים בסכום של 100 אלף שקל ובונוס לעמלה הרגילה אותה הם מקבלים מהחברה.

כשייכנסו התקנות לתוקף תהיה קבלת טובת הנאה עבירה על החוק, או יוכל כל צרכן שנפגע מאדריכל בדרך זו לנקוט הליכים משפטיים נגד האדריכל. בחודשים הקרובים יכולים הצרכנים לפנות לוועדת האתיקה של האדריכלים, או לחלופין לבדוק מאיזו חברה מוזמן האדריכל את הרהיטים ולמה.

שמשון גבאי רכש 120 דונם ברחובות תמורת 9 מיליון דולר

מאת זיו מאור

הגיש למחוזית תוכנית לבניית 600 דירות על הקרקע. גבאי בונה ומתכנן באזור המרכז והדרום כ–1,350 דירות

הקבלן היום שמשון גבאי רכש מגרש בשטח של 120 דונם, תמורת 9 מיליון דולר. הקרקע הנמצאת מול מכון וייצמן, צמוד לבית הנשיא הראשון ברחובות, נרכשה מאנשים פרטיים. גבאי מתכנן לבנות על הקרקע – שייעודה חקלאי והיא נמצאת בהליכי הפשרה – 600 קוטג'ים ודירות יוקרה.

התוכנית הוגשה לוועדה המחוזית, על ידי האדריכל רמי כרמי. לדברי גבאי, אם יושגו האישורים בהקדם, תחל הבנייה בתוך שנה. בהתאם לתוכנית שהוגשה לוועדה המחוזית, ייבנו במתחם כ–200 קוטג'ים בשטח של 200 מ"ר, על מגרשים של 300 מ"ר. בנוסף, ייבנו בניינים מדורגים בני ארבע קומות דירות יוקרה.

במרכז רחובות, בפינת הרחובות יעקב והנגבה, בונה גבאי מרכז מסחרי בשטח של 4,000 מ"ר, לא כולל מקומות חניה. בפרויקט, 1,500 מ"ר לחנויות ו–2,500 מ"ר למשרדים. במרתף ייבנה חניון ל–150 מכוניות, בשלושה מפלסים. גבאי מעריך את עלות הפרויקט בכ–6 מיליון דולר.

את הקרקע, ששטחה 3 דונם, רכש גבאי לפני כשמונה חודשים מכונס נכסים של חברת אברהמי ובניו, תמורת כ–1.85 מיליון דולר. המבנה מיועד למכירה ולהשכרה. המחיר לחנות בקומת הקרקע נקבע לפי 7,000 דולר למ"ר והמחיר למשרד בקומות העליונות, לפי 2,000 דולר למ"ר.

אברהמי עומד לחתום על עסקה עם בנק איגוד המוערכת בכ–1.9 מיליון דולר, למכירת 700 מ"ר: 100 מ"ר בקומת הכניסה ו–600 מ"ר משרדים. הבנייה נמצאת בשלביה הראשונים וגבאי מקווה כי הפרויקט יאוכלס בתוך שנה וחצי.

פרויקט נוסף ברחובות אותו עומד להתחיל לבנות גבאי בשבוע הבא, הוא בניין בן 20 דירות בפינת הרחובות ההגנה וסירני. בבניין יהיו דירות חמישה ושישה חדרים. את המגרש, בשטח 2.5 דונם, רכש גבאי תמורת 700 אלף דולר והוא מעריך את עלות הפרויקט בכ–2.25 מיליון דולר.

מחיר דירת 5 חדרים בפרויקט, בשטח 140 מ"ר – 190 אלף דולר ומחיר דירת 6 חדרים, 160 מ"ר – 210 אלף דולר. להערכת גבאי אכלוס הדירות ייעשה בתוך שנה.

בתחילת החודש זכה גבאי במכרז של מינהל מקרקעי ישראל לפרויקט של 201 דירות בהר נוף בירושלים. גבאי שילם עבור הקרקע 12.5 מיליון דולר ויבנה במקום שמונה בניינים, חלקם מדורגים. בפרויקט ייבנו דירות שלושה, ארבעה וחמישה חדרים, שמחירים ייקבע לפי 60 אלף דולר לחדר. גבאי מעריך את עלות הפרויקט, כולל הקרקע, בכ–30 מיליון דולר. גבאי כבר בנה בירושלים 100 דירות בשכונת שועפט.

בקריית גת, ברחוב השופטים בשכונת הווילות בעיר, בונה גבאי 102 דירות בשני בניינים בני 12 קומות כל אחד. בפרויקט, הנקרא "מגדלי שמשון", דירות 4 חדרים ובקומות העליונות דירות 5 חדרים. שטח דירת 4 חדרים 120 מ"ר ומחירה כ–100 אלף דולר. מחיר דירת 5 חדרים, בשטח 140 מ"ר, כ–118 אלף דולר.

הפרויקט בנוי על מגרש של 6 דונם, שנרכש במכרז של מינהל מקרקעי ישראל, תמורת 1.5 מיליון דולר, כולל פיתוח. הפרויקט מצוי בשלב בניית השלד וגבאי מקווה לאכלסו תוך 17 חודשים. תיווך אלי, המשווק הבלעדי של הפרויקט, מדווח על מכירה של כ–20 יחידות.

בסיטי באשקלון בונה גבאי 96 דירות בבניינים מדורגים, לאחר שרכש את הקרקע במכרז של המינהל, תמורת 12 מיליון שקל. בפרויקט שמונה בניינים של שלוש קומות. הדירות בפרויקט הן דירות גן של 5 חדרים, דירות 6 חדרים ופנטהאוזים עם שני מפלסים בקומות העליונות. דירת גן עם גינה בשטח 150 מ"ר עולה כ–180 אלף דולר.

בשכונת עין הים באשקלון, יחל גבאי בתוך חודש וחצי בבניית 130 קוטג'ים, על מגרש של 62 דונם. גבאי חתם לפני ארבעה חודשים עם בעלי הקרקע על עסקת קומבינציה של 35% לבעלים. קוטג' בפרויקט, בשטח 200 מ"ר, הבנוי על מגרש של כ–350 מ"ר, יעלה כ–280 אלף דולר.

באשדוד משמש גבאי כקבלן מבצע לשני יזמים ממרוקו. השניים בונים בסיטי במרכז העיר, מרכז מסחרי גדול. במבנה 56 אלף מ"ר לחנויות, משרדים ומסחר ובמרתף חניון בשטח של 40 אלף מ"ר, בכמה מפלסים.

שני היזמים המרוקאים רכשו את הקרקע בעסקת קומבינציה, מעיריית אשדוד, תמורת בניית בית העירייה. היקף תקבולי גבאי מהביצוע – 15 מיליון דולר לבניית השלד.

בתים בהר נוף. החברה בונה פרויקט של 201 דירות

השקעה בכבישים 94'-92'

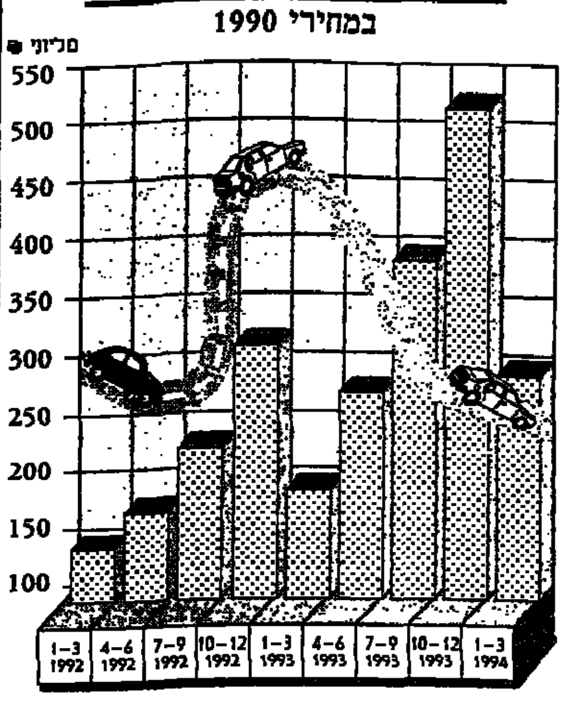

בשנת 1993 גדלו ההשקעות בכבישים בכ-74%, יחסית ל-92' והגיעו ל-2.5 מיליארד ש"ח. הגידול הריאלי בהשקעות בכבישים הגיע ל-61%. ברבעון הראשון של 94', חלה ירידה של 45% בהשקעה בכבישים לעומת הרבעון האחרון של שנת 93' – ככל הנראה ירידה עונתית. יחסית לרבעון המקביל אשתקד, הסתמן גידול של 53% בהשקעה.

נקבעה הקבוצה שתערוך את תוכנית האב למטרופולין תל אביב

מאת זיו מאור

קבוצה בניהול האדריכלים רפי ועדנה לרמן, פרופ' אריה שחר, אדריכל משה ספריה, והמהנדס אלדד ספיבק זכתה במכרז של מינהל התכנון במשרד הפנים להכנת תוכנית אב למטרופולין תל-אביב. התוכנית כוללת את מחוז המרכז ומחוז תל אביב ובמסגרתה תבין הקבוצה גם את תוכנית המתאר לתל אביב – תמ"מ 5.

עלות הפרויקט מוערכת ב-2 מיליון שקל והמתכננים מקווים לסיימו בתוך שנתיים.

בשמונת החודשים הראשונים לעבודה תתכנן הקבוצה את תוכנית האב למטרופולין תל אביב הכולל את מחוז תל אביב ואת מחוז המרכז (ההגדרה מבעת עוטפת למחוז תל אביב). תוכנית האב תובא לאישור ועדת ההיגוי, שתורכב מנציגי משרדי ממשלה הנוגעים לעניין ומנציגי מועצות מקומיות בתחום שטח התוכנית.

רק לאחר אישור תוכניות האב יעסוק הצוות בהכנת תוכנית המתאר לתל אביב. לדברי פרופ' שחר, יש לתכנן את מחוז תל אביב, תוך התחשבות בסביבה. זאת, כיוון שלא מדובר במחוז אוטונומי, אלא בלב מדינת ישראל מבחינה כלכלית ותרבותית, וכמרכז הגירה בארץ.

עדנה לרמן ציינה, כי תוכנית המתאר הארצית לקליטת עלייה – תמ"א 31, שהוכנה על ידי משרד לרמן, הגדירה את אזור הליבה של המדינה כמשולש הכולל את מחוז המרכז, כולל תל אביב, עם קודקוד שלישי בירושלים.

לדברי מנהלי הקבוצה, יעסקו בתכנון 60-50 אנשי מקצוע שיעבדו בצוותים נושאיים. פרופ' שחר מייצג את המכון ללימודים עירוניים של האוניברסיטה העברית והוא רואה חשיבות גדולה בשיתוף הפעולה של האקדמיה עם המתכננים. לדבריו, במכון בירושלים הצטבר ידע רב בתחום התפתחות אורבנית ונגישות תחבורתית לתכנון מטרופוליני.

ספריה, העוסק בשנים האחרונות בתכנון אתרים גדולים, יהיה אחראי על התכנון האורבני, הכולל נושאים כהגדרת קו חוף, גובה בניינים רבי קומות וכדומה. התיאום בין מערכות התשתית השונות – מלבד נושא התחבורה, עליו מופקד מהנדס גרעון השמשוני – יהיה באחריותו של ספיבק. תוכנית המתאר תתרכז בתכנון ברמת המקרו ולא בתוכניות מפורטות. הצוות יתמקד בשטחים פתוחים ובנויים, התפרסות המע"ר הראשי והמשני, מערכות התחבורה והקשר שלהן למוקדי התעסוקה, פיתוח קו החוף, צפיפות בינוי, הבנייה לגובה ומערכות תשתית.

צוותים נוספים יעסקו במבנה ארגוני-מוניציפלי, דמוגרפיה ושירותים ציבוריים, מערכות תשתית הנדסה, איכות הסביבה, תכנון פיסי וסטטוטורי ומקרו-כלכלה וכלכלה עירונית. התוכנית תזכה לליווי צמוד של משרדי ממשלה; משרד הפנים הוא המוביל, מכיוון שצוות מינהל התכנון שייך לו. לדברי שחר, למשרד השיכון תהיה מעורבות רבה בתכנון, לאחר שבשנים קודמות הסתפק בביצוע. גם משרד התחבורה והמשרד לאיכות הסביבה ילוו את התכנון.

גורם נוסף המעורב בתוכנית הוא מינהל מקרקעי ישראל, המחזיק בבעלותו את רוב הקרקע הפנויה (המעט שנותר ממנה) באזור המרכז. שחר הרגיש כי עבודה צמודה תתבצע גם עם הרשויות המקומיות.

דנקנר ופריצקר – היתר לעבודות עפר בפרויקט "פנורמה ריג'נסי"

מאת נעה והרמן

החברות דנקנר ופריצקר קיבלו היתר עבודות עפר לבניית בית מלון ומלון דירות. הפרויקט – "פנורמה ריג'נסי" – נמצא ברחוב יפה נוף, שבמרכז הכרמל שבחיפה. תוכניות ההגשה הסופיות לבנייה הוגשו לעירייה, והחברות מעריכות, כי היא תחל בתוך כחודשיים.

הפרויקט ייבנה במדורג, גובהו המקסימלי יהיה 14 קומות ושטחו – כ-21 אלף מ"ר, כולל אטריום בשטח 100 מ"ר.

הפרויקט יכלול כ-80 דירות ו-100 חדרי מלון. הדירות, שיהיו בנות 2-4 חדרים, בשטח של 75-150 מ"ר, ייפנו לנוף מפרץ חיפה. החברות עדיין לא החליטו מה יהיו מחירי המכירה בפרויקט. דנקנר ופריצקר ישקיעו בבניית הפרויקט – שתוכנן על ידי האדריכל אמנון גלפמן ומתכנן הפנים בוקי צוקר – כ-40 מ' ד'. הבנייה תיעשה על מגרש שהיה בבעלות חברת פריצקר, ששוויו מוערך כיום בכ-7 מ' ד'.

חברת דנקנר מנהלת בימים אלה מו"מ על רכישת קרקע המיועדת לבניית 100 דירות נוספות בחיפה. לדברי מנכ"ל החברה, רפי ביסקר, החברה בודקת השקעה אפשרית באחד מבין שלושה מגרשים, המוצעים למכירה בעסקות קומבינציה.

נוסף לפנורמה ריג'נסי, שותפות דנקנר ופריצקר בבניית קניון מסחרי בחיפה, בכניסה הדרומית לעיר. לפרויקט זה שותפה גם חברת חיאור. שטחי הפרויקט, המיועדים לרשתות גדולות, כבר הושכרו. בין הרשתות ששכרו שטחים במקום: שקם, היפר, גלובוס גרופ (שתקים במקום שמונה בתי קולנוע), מקדונלד, אופטיקנה ושילב. מחירי השכירות בפרויקט נעים בין 20 ל-60 דולר למ"ר, או מושכרים לפי אחוזים מהמחזור – בין 6% ל-12%.

תעשייה ומשרדים

רונית מורגנשטרן

לוינשטיין ופ.מ.ה. – 21.4 מיליון דולר בבניין הייטק בת"א

חברת משולם לוינשטיין בשיתוף עם חברת ת.מ., חברה־בת של פ.מ.ה., ישקיעו כ-21.4 מיליון דולר (כולל קרקע) בהקמת בניין לתעשייה קלה והיי־טק ברחוב הברזל 29 בתל אביב. שטח הבנין כ-12,500 מ"ר, והוא מחולק לשני אגפים בני 5 קומות, ובנוסף, 2 קומות חניה תת־קרקעית. שטח קומה באגף – 1,250 מ"ר. הבניין מיועד במחציתו למכירה ובמחציתו להשכרה. מחירי השכירות המוצעים נעים בין 16 דולר למ"ר לחודש לשטחים גדולים, לבין 18 דולר לשטחים קטנים. מחירי המכירה נעים בין 2,000 ל-2,200 דולר למ"ר, תלוי בגודל השטח.

בניין לתעשייה קלה והיי־טק בת"א. השטח כ-12,500 מ"ר

מנכ"ל חברת לוינשטיין, שאול לוטן, מסר כי החברה רכשה מהציבור את המגרש, בשטח 5.5 דונם, שהיה בבעלות חברת פ.מ.ה, תמורת 3.2 מיליון דולר. עלות הבנייה עצמה מוערכת בכ-15 מיליון דולר. לוטן מעריך את היקף התקבולים ממכירת כל השטחים, כולל שטחי החניה, בכ-30 מיליון דולר. תיכנן את הבניין האדריכל רמי ויימר והוא יחופה באבן גמורה, לוחות אלומיניום וקירות מסך. האכלוס המשוער – בעוד כשנתיים.

סופר "הארץ"

רייס – משפץ ומשכיר באילת

משה רייס, העוסק בעסקי נדל"ן ומלונאות בעיר אילת בפרס הזל בהשכרת שטחים במרכז המסחרי הוותיק ביותר באילת, אותו שיפץ באחרונה.

מדובר במבנה בשטח כ-900 מ"ר בקומה אחת, השייך לחברת ישרס (שבשליטת שלמה אייזנברג), הנמצא במרכז אילת, מול התחנה המרכזית, ואשר הושכר במשך השנים לחנויות שונות.

לפני כשלושה חודשים שכר רייס את המבנה מחברת ישרס, (הוא אינו מוסר את גובה דמי השכירות שהוא משלם), והשקיע כ-140 אלף דולר בשיפוץ המבנה.

בימים אלה נמצא רייס במשאים ומתנים מתקדמים להשכרת השטחים במבנה. השטחים שבחזית מוצעים ב-50 דולר למ"ר ואלו שבעורף ב-25-20 דולר למ"ר. אם השוכרת היא רשת – נקבע גובה דמי השכירות לפי אחוז מהמחזור: מזון – 7%-8% מהמחזור; ביגוד – 5%-6%; ואלקטרוניקה 3%-4%. עד כה השכיר רייס 120 מ"ר בחזית לחנות למשחקי וידאו "ספייס איג'", וידוע, כי רשת "בורגר-קינג" נמצאת במו"מ מתקדם לשכירת 300 מ"ר בחזית. רייס מציע עוד 270 מ"ר בעורף, שטח שהוא מייעד לבנק במחיר 25-20 דולר למ"ר, ו-130 מ"ר בחזית.

באחרונה קיבל משה רייס, באמצעות חברה בת שלו, אר.אמ.קיי ושות', את שיווק הקניון היוקרתי "דיימול", הצמוד לבורסה ברמת-גן. בנוסף, הוא עוסק בשיווק פרויקט הדירות "מבוא העיר" בירושלים, של קבוצת רינות.

מולה סנטר מתרחבת בדיזינגוף

חברת מולה סנטר, המתמחה בקורסי הדרכה מקצועיים בתחום האיפור הקוסמטי, פתחה מרכז מקצועי רביעי בדיזנגוף. החברה, שבבעלות משפחת עשת (70%) וחברת פרימוורה (30%), שכרה 150 מ"ר ברחוב דיזנגוף 213. השטח שייך למשפחת פרל. חברת מולה סנטר תשלם לה 3,500 דולר לחודש בדמי שכירות. החברה השקיעה במקום, בו ייפתח בית ספר לאיפור מקצועי, כ-150 אלף דולר.

דומינו'ס פיצה – המשרדים באור־יהודה, הבצק בראשל"צ

חברת "ג'י.אי.פיצה", זכיינית דומינוס פיצה בישראל, העתיקה את משרדיה מאזור התעשייה של ראשון לציון לאזור התעשייה אור־יהודה (רחוב החרושת 16). החברה שכרה 230 מ"ר ממרדכי משיח (מבעלי "מפגש אנטבה"), ותשלם עבורם 2,200 דולר לחודש, צמוד לדולר. החוזה הוא לשנתיים, עם אופציה לשלוש שנים נוספות. במשרדים החדשים הוקמו, בין השאר, חדר מחשבים, חדר ישיבות ומרכז הדרכה. מחסני החברה ומפעל הבצק ימשיכו לפעול באזור התעשייה של ראשל"צ.

רייג'נט השקעות מחזיקה ב-26% מג'י.אי.פיצה והיתרה בידי קבוצת משקיעים מהארץ ומחו"ל.

אלף מ"ר בגבעתיים לפי 12.25 ד'

ברחוב כורזין 1 בגבעתיים הושכרו כ-1,000 מ"ר בקומה חמישית, בבניין בן 5 קומות. מתוך זה, 700 מ"ר לחברת מחשבים ו-300 מ"ר לחברת בנייה. בעלי הבניין הם משפחת מולדבסקי. שטח כל קומה בבניין כ-1,300 מ"ר, והקומה שהושכרה עמדה ריקה כשנה. מי השכירות שישולמו הם 12.25 דולר למ"ר. החוזה הוא לשלוש שנים עם אופציה להארכה והעסקה בוצעה באמצעות מחלקת המשרדים בישפי נכסים.

2,350 מ"ר לצעצועים וסופר בשדרות

חברת מבני תעשיה השכירה 2,350 מ"ר בפרויקט שהקימה באזור התעשייה החדש בשדרות. חברת אופנית, יצרנית צעצועי תינוקות, שכרה 1,000 מ"ר במחיר 3.5 דולר למ"ר וסופר גרינברג שכרה 1,350 מ"ר להקמת סופרמרקט למכירה סיטונאית בסגנון קמעונאי במחיר 3.5 דולר למ"ר בחוזה ל-5 שנים.

הפרויקט של מבני תעשיה בשדרות משתרע על שטח של 5,300 מ"ר בשני מבנים בני קומה אחת, וממוקם על ציר דרכים ראשי, ליד שדרות.

רנבי – ריפודים בפלורנטין

חברת רנבי ליבוא ושיווק בדי ריפוד, שטיחים ועורות, רכשה לאחרונה מבנה בן שלוש קומות בשכונת פלורנטין בתל אביב. הבניין נרכש מבעליו, אדם פרטי, והורידו דמי מפתח. יחד עם עלות העיצוב והשיפוץ תגיע ההשקעה לכמיליון דולר.

הבניין, המשתרע על פני כ-500 מ"ר, נרכש על ידי רנבי שבבעלות משפחת כהן כוסה, ללא מקורות מימון חיצוניים. מחזור המכירות של החברה יגיע השנה לכ-6 מיליון דולר. המבנה החדש – "בית רנבי" – ישמש כמרכז עיצוב התכונות לתוצרי החברה ולמשרדי החברה.

בקרוב – תוצאות מכרז לבניית 68 דירות בחדרה

מאת זיו מאור

חברת בני בנימין לקרץ, בבעלות משפחת לקרץ, הבונה את פרויקט "אחוזת דניה" בחדרה, תפרסם בימים הקרובים את הזוכה במכרז לבניית 68 דירות. חברת לקרץ הוציאה את החוזה לקראת בניית 2 מגדלים, מתוך ה-7 שיכלול הפרויקט. בכל בניין יהיו 34 דירות. סך הכל במכרז – 7,400 מ"ר בנוי.

בין הנגשות למכרז היו החברות סולל בונה, נ. אלה ובניו, תרזר, ליבנה בע"מ והשיכון חליל בע"מ.

לפי תוכנית הבנייה שפורסמה במכרז, יהיו בשני המגדלים דירות 4,3 ו-5 חדרים ופנטהאוזים. כן, יהיו בכל בניין 2 מעליות.

שווי המכירות בשני הבניינים, מוערך על ידי לקרץ בכ-7 מיליון דולר, ושיווק הדירות בשני הבניינים כבר החל.

בפרויקט כולו, הנמצא בשלבי בנייה שונים, נבנות 550 דירות. הפרויקט משתרע על קרקע בשטח של 150 דונם, שבבעלות משפחת לקרץ. עד כה נמכרו יותר מ-60 דירות בפרויקט כולו.

אושרה תוכנית לבניית 50 וילות ומרכז מסחרי בזכרון יעקב

מאת זיו מאור

תוכנית לבניית כ-50 קוטג'ים, בית הורים ומרכז מסחרי בלב זכרון יעקב, אושרה וקיבלה תוקף בוועדה המחוזית לתכנון ובנייה של מחוז חיפה. התוכנית מתייחסת ל-52 דונם הנמצאים מערבית לדרך אהרון, כביש זכרון יעקב בנימינה, ליד תחנת אגד ובית העלמין של היישוב.

הקרקע היא בבעלות משפחת אפרתי, מוותיקי היישוב, משמשת כיום לגידול זיתים והיא המתחם האחרון שנותר לבנייה במרכז זכרון יעקב. לצורך התוכנית הקימה המשפחה חברה בשם אפרים. התוכנית הופקדה בוועדה מחוזית לפני שנתיים והאדריכל הוא יצחק פרוינר.

כל וילה בפרויקט תהיה על מגרש של 500-450 מ"ר ושטחה הבנוי יהיה כ-150 מ"ר במפלס אחד, לא כולל מרתפים.

על שלושה דונם מהמתחם ייבנה מרכז מסחרי, בשטח בנוי של 3,600 מ"ר. 6.5 דונם מיועדים לבניית בית הורים, שיכלול כ-200 חדרים.

נפתחה ההרשמה ל-400 דירות "בנה דירתך" בראש העין

מאת נעה והרמן

החברה הכלכלית של ראש העין פתחה בימים האחרונים את ההרשמה ל-400 דירות שייבנו בשיטת בנה דירתך בשכונת מצפה אפק בראש העין. הפרויקט יכלול 312 דירות של 3 ו-4 חדרים ו-88 קוטג'ים.

360 דירות בפרויקט מיועדות לתושבי ראש העין, זכאי משרד השיכון, וה-40 הנותרות לזכאים מכל הארץ. ההרשמה לפרויקט תתקיים במשרדי החברה הכלכלית של ראש העין בשני שלבים: בשלב הראשון תרשום החברה הכלכלית זכאים מכל סדרי העדיפויות ולאחר בדיקת כשרות תעודות הזכאות, תיערך הגרלה. הזוכים יוזמנו לרכוש את הדירות שייעודן, מתוך כלל הדירות, על פי סדרי ההגרלה. עבודות התשתית בפרויקט כבר החלו והבנייה צפויה להסתיים בתוך שנתיים.

מרכז תעשיות - כנות כדאי לשכור כבר עכשיו!

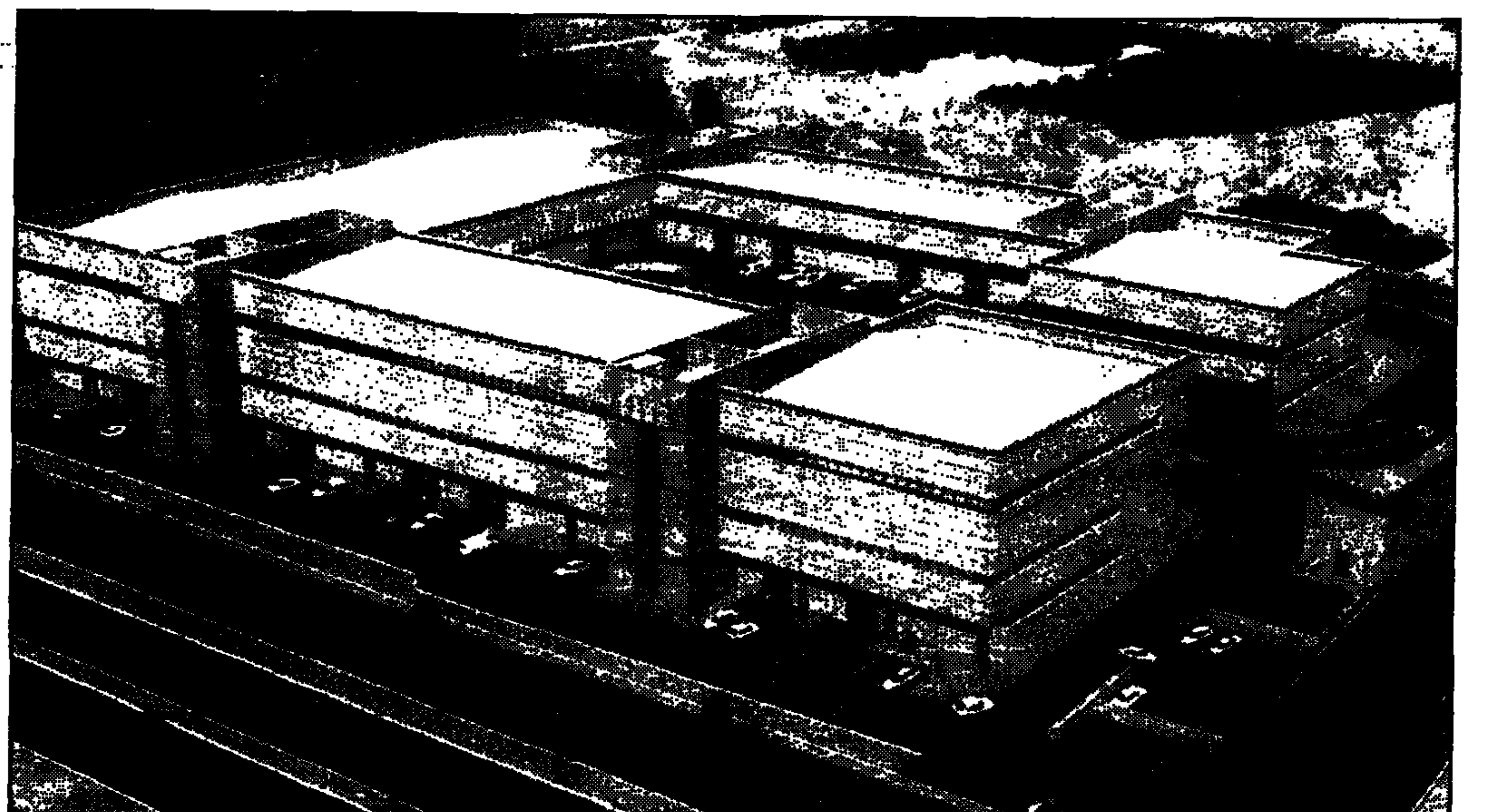

וליהנות מכל היתרונות:

אם תשכור כבר עכשיו שטח במרכז התעשיות כנות תוכל ליהנות גם בעתיד מכל ההטבות והיתרונות שהחוק מעניק לך באזור פיתוח ב'...

ועוד יתרונות: תוכל לתכנן את השטח שלך לפי צרכיך המיוחדים ותוכל להתמקם לא רחוק מהמרכז במקום שבו השירותים המוניציפאליים זולים במיוחד. אפשר לשכור שטחים בגדלים שונים מ-500 מ"ר ומעלה, לתעשיות קלות לתעשיות הייטק, לאולמות תצוגה, לאחסנה ולמרכזי שיווק. (גישה לרכב ולמשאיות לכל קומה).

מרכז תעשיות-כנות שוכן בתחום המועצה האזורית באר-טוביה בצומת המרכזית: גדרה-אשדוד-באר-שבע (ובעתיד הצומת של כביש חוצה ישראל).

נבנה במשותף ע"י שתי חברות הנדל"ן הגדולות בישראל:

חב' מבני תעשייה בע"מ | כלל השקעות בנדל"ן בע"מ

שיווק טל: 08-597821, 050-303700, 03-5190830

ניו יורק

חיים הנדוורקר

ראיין לנדר – למכירה תמורת 46 מיליון ד' במזומן

חברת הנדל"ן האדירה פאאר קורפוריישן פי.אל.סי. מבקשת למכור את הבניין היוקרתי "ראיין לנדר", שבשדירות מדיסון ורחוב 72, המוכר בעיקר כיוון ששוכנת בו חנות הדגמית של ראלף לורן.

ההודעה על הכוונה למכור את הנכס עוררה עניין רב בקהילת משקיעי הנדל"ן. אולם, ההתלהבות הצטננה כאשר נודע המחיר שמבקשים הבעלים עבורו – 46 מיליון דולר במזומן.

הבניין הוקם בשנת 1895 בהשקעה של כחצי מיליון דולר בלבד, ובנייתו ארכה 3 שנים. במשך השנים החליף הבניין כעשרה בעלים, ואלו הנוכחיים שילמו עבורו ב-1989 43 מיליון דולר – 1,500 דולר ל-0.093 מ"ר (1 רגל מרובע). הבעלים הקודמים, משקיעים ערבים גרפו רווח נאה עם המכירה, כיוון שרכשו את הבניין ב-1984 תמורת כ-7 מיליון דולר בלבד.

הקונה הבא של הבניין יזכה לתשואה שנתית המוערכת ב-6.2%. ראלף לורן שוכר היום 70% משטח הבניין, ו-20% מהנכסורתיו מיועדים למימון שכר הדירה. גובה דמי השכירות נשמר בסוד, אך ידוע, כי הם מהגבוהים ביותר בעיר.

אין ספק, כי הבעלים הנוכחיים יתקשו מאוד במציאת קונה לנכס. מה גם שמדובר בבניין המוגדר כמבנה לשימור – והמשמעות שכזה לא ניתן להרוס אותו להקים גורד שחקים. ואם סמכו הבעלים על המשקיעים הזרים כי ירכשו את הנכס – הרי שהיפאנים, שהרבו ברכישת נכסים נאים ומרכזיים בניו יורק בשנות הנדל"ן העליזות – נשמעים עכשיו רק בצד המוכרים; הישועה, סביר להניח, לא תבוא גם מהסינים והקוריאנים, המגלים כיום עניין רב בשוק הנדל"ן בעיר, אך מחפשים בדרך כלל מחירי מציאה. כיוון שכך, כלל לא ברור אם ניתן יהיה למצוא קונה לבניין יוקרתי זה, במחיר שרבים משוכנעים כי הוא מופקע.

פרודנשיאל – מעקלת, משכירה ומעמידה למכירה

פרודנשיאל נדל"ן עיקלה לפני כשנה את הבניין בשדירה השלישית מספר 850, בין הרחובות 51–52. פרודנשיאל ביקשה למכור את הנכס, אולם כאשר החלה בהליכי המכירה – גילתה כי לא כדאי לה להיחפז. רק 75% משטח הבניין היו תפוסים, ובמצב שכזה – ערכו לא היה גבוה במיוחד. בשנה האחרונה עשתה פרודנשיאל נדל"ן מאמצים לאכלס את השטח הנותר. והמאמצים אכן נשאו פרי – כעת מאוכלסים 90% אחוזים מהשטח. עתה מבקשת החברה למכור את הבניין תמורת 70 מיליון דולר.

באחרונה השכירה פרודנשיאל את הקומה ה-11 של הבניין (בשטח של 10 אלף מ"ר) לחברת הפרסום אי.אפ.ג'י.אל. אינטרנשיונאל. חברת הפרסום הוליכה בכך שני משרדים שהיו לה – ברחוב מספר 71 בשטח של 2,200 מ"ר ובטאואר 49 על שטח של 400 מ"ר, שניהם בדאון טאון.

חברת הפרסום החליטה לשנות את מקומה לאחר שלקוחותיה – חברות מול סטרים – עברו למידטאון, והיא, כאמור, בעקבותיהן. דמי השכירות הם 30 דולר ל-0.093 מ"ר (1 רגל מרובע) – פחות ממה ששילמה החברה במשרדיה הקודמים – 40 דולר לרגל מרובע.

מלון מורגנס חוזר לשרגר

איאן שרגר, הבעלים לשעבר של מלון מורגנס, הצליח לרכוש את המלון שוב, בשיתוף עם קבוצת משקיעים שאירגן לשם כך. המלון נמצא בשדרות מדיסון מספר 237 (פינת רחוב 37). קבוצת שרגר רכשה את המלון תמורת 12 מיליון דולר מבנק אוף טוקיו, שעיקל את הבניין לאחר שהבעלים הקודמים לא-שילמו את המשכנתא עליה. במלון 154 חדרים, הכוונת הבעלים החדשים לשפץ אותם.

מורגן סטנלי פורש מעסקי הנדל"ן

בנק ההשקעות מורגן סטנלי חדר ב-1989 גם לתחום הנדל"ן, כמייצג שוכרים גדולים. בכך ביקש בנק ההשקעות להתחרות בחברות התיווך הגדולות. בשבוע שעבר נמסר, כי מורגן סטנלי החליטה לפרוש מעיסוקה זה. מנהלי בנק ההשקעות גילו, כי מדובר בעסק שאינו רווחי במידה בה רווחים עסקי בנקאות ההשקעות – אפילו בימים אלו, הנחשבים ללא קלים בוול סטריט.

על לקוחותיו של מורגן סטנלי נמנו קודר פיבודי, סמית' בארני ובנק סוסיטה ג'נרל.

עסקות אחרונות

● מנהטן – גריניץ' ויילג – 5 חדרים, 2 חדרי אמבטיה, שטח של 300 מ"ר, מעלית, מרפסת, דמי אחזקה חודשיים של 2,100 דולר, ניכוי לצורך מס של 70%. הבעלים ביקשו 600 אלף דולר, וכעבור 5 חודשים נמכרה הדירה ב-535 אלף דולר.

● מנהטן – בחלק המזרחי, 3 חדרים, 2 חדרי שירותים, בשטח של 120 מ"ר, מטבח גדול, מרפסת, נוף לסנטרל פארק, דמי אחזקה חודשיים בסך 1,000 דולר. הבעלים ביקשו 800 אלף דולר, הדירה נמכרה כעבור 3 חודשים ב-760 אלף דולר.

● קווינס – 2 חדרים, שטח של 60 מ"ר, בבניין בן שמונה שנים, שוער 24 שעות ביממה, פינת אוכל ומרפסת, דמי אחזקה חודשיים בסך 300 דולר. הבעלים ביקשו 100 אלף דולר, וקיבלו כעבור 15 חודשים 85 אלף דולר.

● ברוקלין – וינדזור טראס, בית המיועד לשתי משפחות, בכל דירה 3 חדרים ו-2 חדרי שירותים, מקום חניה אחד, דמי אחזקה חודשיים של 1,500 דולר. הבעלים ביקשו 350 אלף דולר, וכעבור 7 שבועות נמכר הבית ב-240 אלף דולר.

15 חברות נבחרו במכרז של השלטון המקומי לתכנון ובניית בתי ספר

מאת סופר "הארץ"

החברה למשק ולכלכלה של השלטון המקומי, בחרה לאחרונה 15 חברות קבלניות אשר ניגשו למכרז תכנון וביצוע עבודות לבניית בתי ספר. המכרז מאפשר לרשויות המקומיות לבחור דגם של בית ספר, במחיר שנקבע מראש. כך, יכולה הרשות המקומית לבחור כרצונה, ללא פרסום מכרז, אחד מן הדגמים המוצעים. מכרז החברה למשק ולכלכלה מוגדר כמוצע כלבד ואינו מונע מהרשות המקומית לפרסם מכרז אחר ולבחור בעצמה את האדריכל והקבלן המבצע.

במכרז של החברה למשק ולכלכלה שפורסם במאי השנה השתתפו כ-30 חברות קבלניות (מכרז ראשון פורסם בשנת 1992 ונמסר כי מעתה יתפרסם בכל שנה מכרז חדש). במכרז הנוכחי זכו החברות אנגל, אילן גת, צוות ברקוביץ', בוני בניין, ב.ס.מ. כפרית, מי עדן-מי רשם, מגרב, מריו לוניק, סולל בונה, אלה-עמירים סיוון, פ.ל.א, ותמנסכל. ב. קסיק.

החברות הציגו דגם של בית ספר ואת עלות הבנייה שלו בשקלים ובצמוד למדד הבנייה. בהצעות קיים מתאם יחיד, בין גודל בית הספר לשטחו הבנוי הכולל, כך שככל שהדגם המוצע גדול יותר, יורדת עלות הבנייה למ"ר. רוב החברות נוקבות בעלות ביצוע דומה, בהצעות שהגישו למכרז.

רוב בתי הספר הנבנים בארץ כיום כוללים 18 כיתות. דגם בית ספר כזה הוצע על ידי סולל בונה, צוות ברקוביץ, אנגל ואילן גת במחיר של 3.6 מיליון שקל. חברת מריו לוניק הציעה תכנון ובניית בית ספר דומה, תמורת 3.27 מיליון שקלים.

דגם של בי"ס יסודי בן 18 כיתות שתוכנן עבור חברת אנגל

יעקב ברזוני, מנכ"ל החברה למשק ולכלכלה, אמר השבוע: "יצרנו מוצר מדף – הרשות המקומית פשוט באה וקונה בית ספר. אנחנו חוסכים הרבה כספי זמן, כיוון שתוך שבעה עד עשרה חודשים מסתיימת הבנייה". לדבריו, נבנו השנה, באמצעות החברה למשק וכלכלה, כ 35 בתי ספר, מתוך כ-100 בתי ספר וגני ילדים שנבנו בתקופה זו בישראל.

אדריכל מירון יעקובסון, מנהל הפרויקט מטעם החברה למשק וכלכלה, אומר כי מעתה יתפרסם מכרז כזה מדי שנה. לגבי טענת קבלנים קטנים, לפיה רק קבלנים גדולים בסיווג ג' 5 יכולים לגשת למכרז, ציין יעקובסון כי "כיוון שההערכה היא שכל קבלן יבנה כחמישה בתי ספר בשנה, בהיקף של 10 מיליון שקל, אין אפשרות לשתף קבלנים בסיווג נמוך".

לדבריו, "אסור לשכוח שהקבלנים קטנים בונים כ-80% מבתי הספר בארץ, כיוון שרשויות מקומיות לא פועלות באמצעות החברה למשק וכלכלה". לשאלה האם מעוניינת החברה למשק וכלכלה להשתלט על התחום כולו השיב יעקובסון: "בשום פנים ואופן לא. אנחנו רק מעוניינים להנחות את המדיניות ולהשפיע על השוק כדי לקבוע סטנדרט בנייה, רמת התכנון ורמת מחירים סבירה".

גורם במשרד החינוך מסר ל"הארץ", כי ברוב המקרים, הרשויות המקומיות אינן מעוניינות באף אחד מהדגמים המוצעים על ידי החברות שזכו במכרז. לדברי הגורם, מכינה הרשות המקומית תוכנית משלה והחברה למשק וכלכלה מתבקשת רק לבחור את הקבלן המבצע ובמקרה כזה, לא זכאית חברה למשק וכלכלה לבחור בקבלן ללא מכרז. לדבריו, נמסרו בשנה האחרונה עבודות בהיקף של 100 מיליון שקל ללא מכרז.

לדברי יעקובסון, טענה זו אינה נכונה, כיוון שגם המכרז מאפשר לחברה למשק וכלכלה למסור לקבלנים גם עבודות בנייה של בתי ספר שתוכננו ישירות על ידי הרשות המקומית. בכל מקרה, טוען יעקובסון, הרשות המקומית היא זו שבוחרת את הקבלן ולא החברה למשק וכלכלה. "מדובר בקבלנים מהשורה הראשונה במדינה. אני אפילו לא ממליץ לרשות על קבלן זה או אחר ומשאיר את זכות הבחירה בידי הרשות", אמר יעקובסון.

ד"ר גדעון בן דרור, סמנכ"ל בכיר לפיתוח במשרד החינוך, אמר בתגובה, כי "משרד החינוך לא עובר עם החברה למשק וכלכלה, אלא ישירות עם הרשות המקומית. המכרז שפירסמה החברה למשק וכלכלה מתואם איתנו ואף קיבל את ברכת הדרכנו. הפטור ממכרז ניתן רק לגבי תוכניות תכנון-ביצוע שהציעו הקבלנים. שמעתי טענה, לפיה קבלנים מקבלים ללא מכרז עבודות בנייה של בתי ספר שהרשויות תכננו בעצמן. אם עובדה זו נכונה, מדובר בשערוריה גדולה שצריך לתת עליה את הדעת", אמר בן דרור.

לדבריו, משרד האוצר צריך לבקר את הפעילות של החברה למשק וכלכלה ולא משרד החינוך. בן דרור ציין כי תקציב פיתוח בתי הספר ל-'95 כולל 700 מיליון מתקציב משרד החינוך ו-130 מיליון שקל ממפעל הפיס.

קליל – 1.35 מ' ש' לחיפוי מבנה בנק הפועלים ברח' בן יהודה בת"א

החברה מבצעת עבודות חיפוי בהיקף של 7,000 מ"ר בת"א ור"ג ומנהלת מו"מ מתקדם לחיפוי מבנים נוספים בשטח 5,000 מ"ר במרכז הארץ

מאת נגה והרמן

חברת קליל מוצרים, שהיא חברה בת של קליל תעשיות, קיבלה בימי השנה זיכיון לייצוג הבלעדי של חברת אלוקובונד הגרמנית, העוסקת בתכנון וייצור לוחות אלומיניום לענף הבנייה.

מאז קיבלה קליל מוצרים את הזיכיון זכתה בביצוע פרויקטים לחיפוי בהיקף של 8,000 מ"ר, ובימים אלה היא מנהלת מגעים מתקדמים לביצוע עבודות חיפוי בהיקף של 5,000 מ"ר נוספים.

באחרונה זכתה החברה במכרז סגור שפירסם בנק הפועלים לחיפוי מבנה הבנק ברחוב יהודה הלוי בתל אביב. עלות העבודה – 1.35 מיליון שקל, ובמסגרתה ייהרסו הקירות הישנים של המבנה.

בימים אלה עוסקת קליל מוצרים בעבודות חיפוי ומוצרי אלומיניום, בהיקף של 5,000 מ"ר ב"בית נח" ברמת גן בעלות של 3 מיליון שקל, ובעבודות חיפוי בהיקף של 2,000 מ"ר במבנה הממוקם ברחוב השכלה בתל אביב בעלות המוערכת ב-2 מיליון שקל.

מוצרי אלוקובונד הם לוחות רב-שכבתיים מאלומיניום, המשמשים בעיקר לחיפוי חיצוני של מבנים.

לוחות אלו מורכבים משני פחי ציפוי עשויים מאלומיניום וביניהם ליבה מפוליאתילן. יישומים נוספים של החומר מקובלים בעולם: בין היתר, דיגוג קירות מסך ומעטפות, בניית מחיצות וחיפויי פנים במבנים ואולמות כניסה.

עלות התקנת מוצרי אלוקובונד נעה בין 100 ל-150 דולר למ"ר והיא נקבעת בעיקר בהתאם לאורך הלוחות המשמשים לחיפוי, ערכיים ושיטת ההתקנה. ניתן להרכיב את הלוחות בשיטת החיבור השטוח, בה מורכבים הלוחות בעזרת מסגרות חיצוניות, ובשיטת החיבור הסמוי, לפיה מחוברים לקירות קונסטרוקציה, שאליה מחוברים לוחות האלומיניום בחיבור פנימי.

חברת קליל מספקת את לוחות האלומיניום ב-18 גוונים. בין היתר, בגוונים מטאליים של ברונזה, כסף, שמפניה ואפור. בנוסף, המזמין יכול לדרוש צבע מיוחד, שייצר עבורו בחו"ל, לפי קטלוג צבעי ראל, הכולל עשרות גוונים.

יתרונות השימוש באלוקובונד על פני שיטות חיפוי אחרות, ביניהן אלומיניום רגיל, במשקל העצמי הנמוך של החומר, עמידותו בפני מכות ושברים, חוזק גבוה לכפיפה ושבירה ופני שטח מישוריים. בחירת עובי הלוחות שבהם יש להשתמש לחיפוי המבנה מותנית בגודל השטח לחיפוי, אורך הלוחות הדרושים, גובה המבנה ותנאי האקלים.

החברה האם של קליל מוצרים – קליל תעשיות חנכה באחרונה מפעל חדש באזור התעשייה כרמיאל, שבשלב א' של הקמתו הושקעו 25 מיליון דולר.

אלוקובונד היא חברה בת של של הקונצרן הגרמני "אלוסינגן". מחזור המכירות של החברה באירופה בתחום מוצרי האלומיניום הסתכם בשנת '93 ב-832 מיליון מרק.

משרד השיכון: יש למסור את ניהול ההוסטלים לחברות ממשלתיות ללא מכרז

מאת נגה והרמן

משרד הבינוי והשיכון ביקש מוועדת הפטור של החשב הכללי באוצר, לפטור ממכרז אכלוס וניהול הוסטלים חברות ממשלתיות וממשלתיות-עירוניות. בין החברות: פרזות, שקמונה, עמיגור, חלמיש ועמידר.

הבקשה הועברה לוועדת הפטור לאחר שאושרה על ידי ועדת המכרזים של משרד השיכון. אם תאושר הבקשה יזמין משרד השיכון סקר, שידרג את רמת השירות של החברות לגביהן יתקבל הפטור, וימסור את עבודת הניהול לחברות בהתאם לדירוג.

במשרד השיכון נמסר, כי לפי הערכות שבוצעו עד היום במשרד, מדורגת חברת פרזות במקום הראשון מבחינת השירות למשתכנים.

בימים אלה נבנים חמישה הוסטלים, ובהם כ-500 דירות, בלוד, ראשון לציון חיפה וירושלים. תקציב השנים '94–'95 כולל הפעלת 4,000 דירות מוגנות נוספות. בסך הכל מתכנן משרד השיכון בשנים הקרובות הפעלת 6,500 דירות מוגנות בהוסטלים.

בבקשת הפטור מציין משרד השיכון, כי בנסיבות של טיפול בשכבות מצוקה, המחייבות ניסיון, רצוי להפקיד את הטיפול בידי גורם בעל מחויבות ציבורית, שאינו מונע משיקולים מסחריים גרידא.

האחים קחטן במו"מ להרחבת פרויקט דיזינגוף

מאת סופר "הארץ"

האחים קחטן מנהלים בימים אלו משא ומתן לרכישת חלקות נוספות הצמודות לפרויקט המגורים, מסחר ומשרדים, שבונה חברת גרנד סנטר שבשליטתם בקרן הרחובות פרישמן ודיזינגוף בתל אביב.

המגעים מתנהלים לגבי רכישת שני בניינים ברחוב אסתר המלכה. נודע, כי האחים קחטן רכשו באחרונה בניין נוסף, בדיזינגוף 102.

ועדת הרישוי של עיריית תל אביב אישרה ביום ו' בשבוע שעבר מתן היתר בנייה לפרויקט, שיכלול 4 קומות תת-קרקעיות, קומת קרקע מסחרית, 4 קומות משרדים ו-10 קומות מגורים, שבהן 35 דירות.

התוכנית שאושרה תועבר בימים הקרובים לאישור הוועדה המחוזית. ההערכה היא, כי זו תאשר את התוכנית בתוך כשנה. עד כה בוצעו בפרויקט עבודות חפירה ודיפון בלבד ע"י חברת צמנטכל.

קובי יסקי, ממשרד האדריכלים יסקי-סיוון, המתכנן את הפרויקט, הוסיף כי לבקשת האחים קחטן, מכין משרדו שתי תוכניות שונות – תוכנית אחת לבניית הפרויקט במתכונת שאושרה בשבוע שעבר ותוכנית נוספת, ל פרויקט גדול יותר, בן 21 קומות (במקום 15, לא כולל קומות המרתף). לדברי יסקי, מיד עם התקבל אישור הוועדה המחוזית יחלו האחים קחטן לבנות את המרתפים, ובמקביל יגישו לאישור את התוכנית הגדולה יותר. להערכתו, ייבנה לבסוף הפרויקט הגדול מבין השניים.

חריגות בנייה במלון הילטון

מאת סופר "הארץ"

בעלי מלון הילטון בתל אביב הגישו בשבוע שעבר בקשה לוועדת הרישוי של עיריית תל אביב, לאשר בדיעבד שטחים שנבנו בשנים האחרונות. מדובר בחריגות בנייה בהיקף של כ-19.2% מהשטחים שאושרו בתוכנית בניין עיר. החריגות כוללות בין השאר בניית 300 חדרים ללא אישור, מתוך כ-700 חדרי המלון.

לדברי אריה צוקר, יו"ר ועדת הביקורת של העירייה, לא סביר שעיריית תל אביב תדרוש מבעלי המלון להרוס את השטחים שנבנו, אך יחד עם זאת: "קיים בהחלט הצורך להגיע להבנה מבחינת היטלי השבחה שלא שולמו מעולם, בגין הבנייה החריגה".

עו"ד דן מירקין, אשר מייצג את בעלי מלון הילטון, מסר בתגובה כי "בעלי מלון הילטון פנו בבקשה לאשר מספר תוספות בנייה שהצטברו במשך השנים. החלטת הוועדה היתה כי היועצים המשפטיים של העירייה ושל מלון הילטון יבדקו את ההשלכות של תוכנית בניין עיר החלה במקום. לאחר מכן, תתקבל החלטה".

חניה בטאבו; גם אם לא קניתם אותה מהקבלן

הערת אזהרה

רונית מורגנשטרן

נכנסתם לדירתכם החדשה בבניין המשותף, והנה, באסיפת הדיירים הראשונה מסתבר לכם, כי לדייר אחד, ולעתים ליותר מאחד, הובטחה בחוזה עם הקבלן חניה צמודה עם רישום בטאבו. אתם ושאר הדיירים חסרי המזל כמוכם, אמורים להסתפק בשטח החניה המשותף הצמוד לבניין, ואינכם יכולים ליהנות ממה שקרוי "חניה פרטית". זאת, למרות ששילמתם עבור הדירה מחיר זהה למחיר ששילמו הדיירים שזכו בכזו. אז כיצד הצליח אותו דייר "מיוחס" להשיג חניה פרטית? התשובה, בדרך כלל, די פשוטה – כנראה, שהוא ניחן בכישרון מיקוח טוב משלכם, שהתבטא בעת ההתדיינות עם הקבלן.

הסיטואציה המתוארת לעיל מוכרת בוודאי לדיירים חדשים רבים. במקרים אחרים, מוכר הקבלן את הצמדת החניה הפרטית תמורת אלפי דולרים. ישנן גם פעמים, שבהם כלל לא ניתן בשלב המכירה להצמיד חניות פרטיות, והדיירים נכנסים לבניין המשותף כשלרשותם החניה המשותפת לכל הדיירים, שהיא שטח המוגדר כרכוש משותף. מיותר, כמובן, לציין, כי חניה צמודה בטאבו מעלה את ערך הדירה.

במקרה של שינוי התקנון ביוזמה ובהסכמת הדיירים – באפשרותם להחליט על הצמדת החניות, וזאת ללא צורך, בדרך כלל, בהסכמתה של החברה המשכנת

אולם, כפי שמאיר את עינינו עו"ד אלדד כורש ממשרד עמית-פולק-מטלון, יש אפשרות לשנות את הגזירה, ועם קצת מאמץ ושיתוף פעולה מצד כל דיירי הבניין – לזכות בחניות פרטיות צמודות לכל הדיירים. לפי חוק המקרקעין התשכ"ט (1969) סעיף 55 ג': "... בעלי הדירות רשאים לקבוע בתקנון (...) שחלק מסוים של הרכוש המשותף יהיה צמוד לדירה פלונית ובלבד שלא יקבעו זאת ביחס לחדרי מדרגות, מעליות, מקלטים ומתקנים המיועדים לשמש את כל בעלי הדירות". סעיף 62 לאותו חוק קובע: "... אין לקבוע הצמדה של חלק מסוים מהרכוש המשותף לדירה פלונית אלא בהסכמת כל בעלי הדירות".

כידוע, כל בית משותף מנוהל על פי תקנון. בכלל, התקנון לדוגמה המצורף לחוק המקרקעין חל על כל בית משותף, אלא אם כן החליטו בעלי הדירות על נוסח תקנון מוסכם אחר. גם לאחר גיבוש תקנון ורישומו בטאבו ניתן לשנותו, וזאת ברוב של שני שלישים מבעלי הרכוש המשותף בבניין.

החברה המשכנת, שהיא הרושמת את הבניין המשותף בטאבו, קובעת בדרך כלל את התקנון הראשון שיחול על הבניין. כבר בשלב זה יכולים הדיירים לקבוע בתקנון, בהסכמה עם החברה המשכנת ובהסכמת כל הדיירים ללא יוצא מן הכלל (התנגדות של דייר אחד בלבד עלולה לסכל את העניין), שלכל דייר תוצמד חניה עם רישום בטאבו, לפי חלוקה שעליה יחליטו הדיירים. כאמור, גם לאחר גיבוש התקנון ורישומו בטאבו, ניתן לשנות אותו ברוב של שני שלישים מבעלי הרכוש המשותף בבניין. במקרה של שינוי התקנון ביוזמה ובהסכמת הדיירים – יכולים הדיירים להחליט פה אחד על הצמדת החניות, וזאת ללא צורך, בדרך כלל, בהסכמתה של החברה המשכנת.

לסיכום, גם אם לא רכשתם חניה צמודה מהקבלן – אל לכם לאבד תקוותכם לזכות באחת. זאת, משום שניתן להצמיד חניה פרטית לכל דייר, מתוך החניה המשותפת הצמודה לבניין, לאחר הסדרת הנושא בתקנון בזמן רישום הבניין המשותף בטאבו. מובן שהתנאי הראשוני הדרוש הוא קיומו של שטח צמוד לבניין, המיועד לחניה משותפת של הדיירים.

אגב, ייתכן שהצמדת החניה הפרטית תהיה מחויבת במס שבח ומס רכישה – אולם בעזרת ייעוץ של עורך דין מומחה לעניין – אפשר במקרים רבים להימנע גם מכך.

תראה מה אתה מקבל

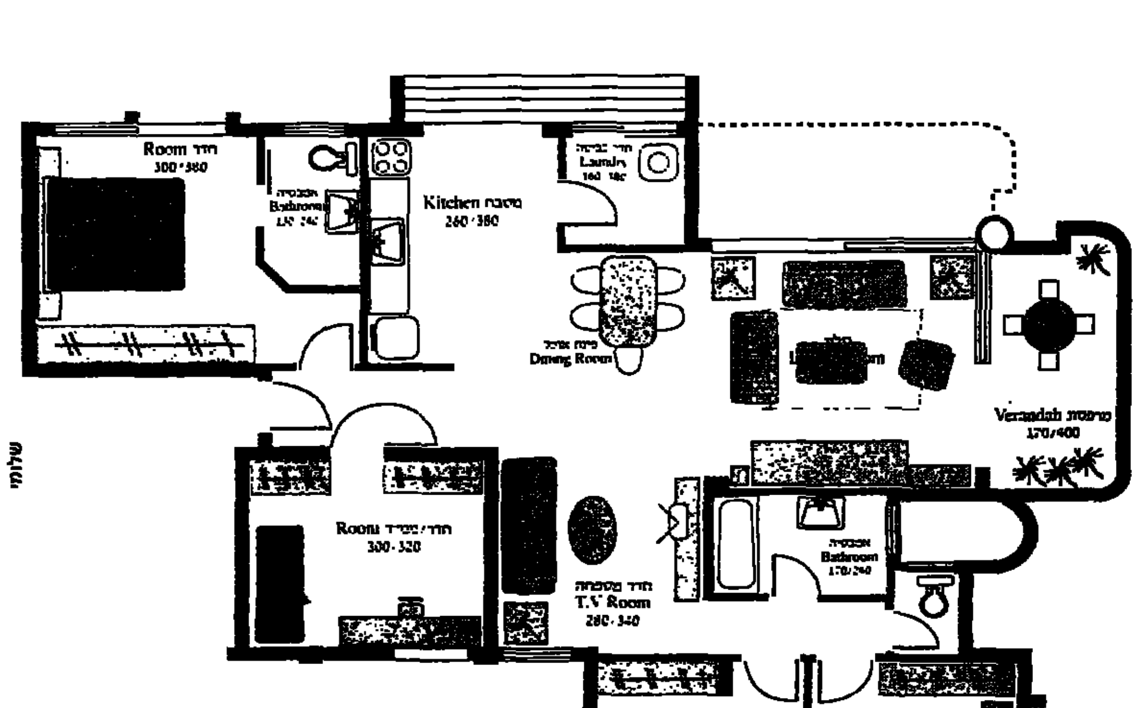

התוכנית היפה ביותר לדירת 5 חדרים
מרפסת שמש, פינת טלויזיה ומפרט טכני עשיר במיוחד.

מגדלי אחד העם במרכז ראשל"צ

פרוייקט דירות יוקרתי
בלב ראשל"צ ברח' אחד העם,
קרוב לכל מקום.

דירות 4, 4.5, 5 חדרים
+ מרפסות שמש
ודירות גג 6 חדרים

יזם:
עמי רובין
בניה ויזמות (1990) בע"מ

ליווי פיננסי, הבנק הבינלאומי הראשון

שיווק ומכירות:
דירות עידן
רח' רוטשילד 54, ראשון-לציון
טל. 03-9694581, פקס. 03-9694983

שלומי

בפסגה הגבוהה ביותר במודיעין, יכולה להיבנות רק שכונת פסגה אחת

מליבו ישראל:
פסגות מודיעין
הכי טוב במודיעין

החלה ההרשמה
משרד מכירות באתר: טל' 050-215603
שבת ובימי א'-ה' 10.00-20.00 ו' 10.00-15.00

הכי קרוב לכל מה שטוב

החל מ-
$99,950*

דירות 6,5,4,3
דירות גג

חיים על הגובה
מגדלי עילית
■ שכונת העילית של חדרה *צמוד למדד.

* 3 כיווני אוויר, מרפסות שמש ושיפוץ (לחלק מהדירות)
* לובי מפואר, 2 מעליות
* שכונה סגורה, ללא כבישים פנימיים.
* 5 דקות הליכה מהמדרחוב של חדרה.

ליווי פיננסי וערבות בנקאית מלאה.
תנאי תשלום גמישים. הלוואת מקום מיוחדת.

דע. דירות עילית חיפה. שיווק בלעדי: אנגלו סכסון
מכירות: רח' הגיבורים 53 חדרה טל. 06-324964
אתר: סוף רח' ה. סמואל חדרה טל. 06-324662

שפי

נדל"ן

שו"פ תיבנה ותשכיר 20 אלף מ"ר למסחר ושירותים ב–95'

מאת נעה וסרמן

שיכון ופיתוח מתכננת התחלות בנייה למגורים, בהיקף של כ–2.5 מיליון מ"ר, לשנת '95. תוכנית זו, בניגוד לתוכניות בנייה משנים קודמות שהציגה החברה, כוללת גם הידרה משמעותית לתחום הנכסים המניבים. החברה מתכוונת להתחיל בשנת '95 בבניית כ–20 אלף מ"ר של שטחי מסחר משרדים ותעשייה המיועדים להשכרה, בכללם מרכז עסקים, משרדים ומסחר בקריית נורדאו בנתניה ומרכז למשרדים, מסחר ומגורים בבאר שבע. דירקטוריון חברת שיכון ופיתוח יתכנס בראשית חודש נובמבר לאשר את תוכנית עבודה זו לגבי שנת '95.

מרכז העסקים בנתניה ייבנה על מגרש בשטח של 11.35 דונם, באזור התעשייה פולג, הנמצא ליד הכניסה הדרומית לנתניה, בקרבת בתי הרווחה אביר ועסים. שווי הקרקע מוערך כיום ב–2 מיליון דולר.

בסך הכל ישתרע הפרויקט על פני כ–14 אלף מ"ר, מתוכם שטחי השכרה בהיקף של 13.5 אלף מ"ר. קומת הקרקע בפרויקט מתפרסת על פני כ–4,400 מ"ר והיא מיועדת למסחר. שתי הקומות הנוספות בפרויקט מיועדות למשרדים והיי טק והן משתרעות על פני כ–4,500 מ"ר כל אחת. תקן החניות מחייב את החברה לבנות במבנה כ–200 מקומות חניה, אולם סביב המבנה יוקמו כ–500 מקומות חניה.

את הפרויקט תיבנה חברת א. אפשטיין, בנייתו תחל ברבעון הראשון של שנת '95 ותסתיים בתוך כשנה.

בימים אלה מנהלת החברה מגעים עם חברות רבות להשכרת שטחי הפרויקט. החברה מעדיפה להשכיר את שטחי המסחר בפרויקט לשוכר אחד.

פרויקט גדול נוסף מתכננת החברה בבאר שבע, בקרבת האוניברסיטה ובית החולים סורוקה. מדובר בפרויקט משולב למסחר, משרדים ומגורים, שייבנה על מגרש בשטח של 20 דונם וישתרע על פני 20 אלף מ"ר. בימים אלה נמצאת הקרקע בהליכי שינוי תוכנית בניין עיר.

בכוונת שו"פ לבנות בפרויקט כ–10,000 מ"ר למגורים, 5,000 מ"ר לשימושי מסחר ו–5,000 מ"ר לשטחי משרדים, בהשקעה משוערת של 20 מיליון דולר.

בשכונת שער העלייה בחיפה מתכננת שו"פ בניית 1,500 מ"ר למסחר לצד שטחי מגורים, בהיקף של 9,000 מ"ר. בסך הכל מתוכננת במקום בניית 90 דירות בשטח של 100 מ"ר כל אחת.

תחילת הבנייה צפויה ברבעון הראשון של שנת '95.

במפרץ חיפה, על כביש עוקף קריות, מתכננת חברת שו"פ בניית מבנה למסחר ותעשייה. המבנה, בהיקף של 15 אלף מ"ר, ייבנה על מגרש בשטח של 10 דונם. תוכנית הבנייה נמצאת בימים אלה בהליכי שינוי.

מרכז עסקים בקריית נורדאו בנתניה. ישתרע על כ–14 אלף מ"ר

שיחה

שיחה עם אמנון ספרן, מנכ"ל שו"פ, על הירידה לשוק הנכסים המניבים

נכסים מניבים – 10% מפעילות שו"פ

מדוע חברת שו"פ, שבאופן מסורתי התמחתה בבנייה למגורים, מתכננת בנייה לנכסים מניבים?

כיום, 95% מפעילות החברה מבוססים על שוק הבנייה למגורים הנראה מבטיח, אך מאופיין בתנודות. על פי כל הנתונים לא ניתן לצפות לשפל במחירים בתקופה הקרובה, אבל ברור שבעתיד ייווצר מצב כזה ולכן יש להיערך לכך. אני שואף להגדיל את תחום הנכסים המניבים בחברה ל–10% מפעילות החברה.

לדעתי, חברה בריאה היא חברה מגוונת המפזרת סיכונים. שו"פ מתכננת גם כניסה לתחומים אחרים ולא רק לתחום הנכסים המניבים. אני מעריך שהבעלים הבאים של החברה יקבלו חולשה מסוג זה.

איך משתלבת הרחבת סוגי הפעילות של החברה עם הפרטתה הצפויה?

אני מנהל את החברה כאילו אין הפרטה ופועל לקידום ההפרטה. צריך לזכור שחברת שיכון ופיתוח מופרטת כבר שנתיים וחצי.

אם הייתי מחכה להפרטה, החברה לא היתה בונה דבר ובוודאי, שלא היתה מוציאה היתרי בנייה.

אילו תוכניות עבודה אתה משאיר לרוכשי גרעין השליטה בחברה?

בידי החברה כיום תוכניות מפורטות לטווח של שנתיים וברמה כוללת קיימות תוכניות לשלוש שנים נוספות. תוכניות אלו עולות בקנה אחד עם אסטרטגיית החברה לשנת '95, אשר תובא לאישור הדירקטוריון בחודש נובמבר הקרוב.

כך, למשל כוללת תוכנית העבודה לשנת '96 בניית מבנה למסחר ומשרדים בהיקף של 15 אלף מ"ר בקריית אונו.

כיצד אתה רואה את שוק הנדל"ן למגורים כיום?

אנחנו מוכרים בימים אלה דירות בכל רחבי הארץ. הביקושים גדולים ויש יציבות במכירות.

ציינת יציבות במכירות של שו"פ בחודשים האחרונים. כיצד אתה מסביר, אם כך, את העובדה שבמכירות בחודש ספטמבר, בו נרשמה ירידה במכירותיהן של עשר החברות הגדולות במשק, הצלחתם למכור כמות לא מבוטלת של דירות?

לזכות החברה נזקפת העובדה שאתריה פרוסים בכל רחבי הארץ.

כמו כן, הפרסום האגרסיבי שליווה את המכירות בחודש ספטמבר היה גורם חשוב שתרם להיקף המכירות הגבוה של שו"פ.

מאת נעה הופרמן

ליאת־נטלי תקים מרכז מסחרי במוסקווה ב–8 מ' ד'

מאת סופר "הארץ"

חברת ליאת־נטלי תקים במרכז מוסקווה מרכז מסחרי, בשטח של 15 אלף מ"ר. ההשקעה בפרויקט מוערכת בכ–8 מיליון דולר. ליאת־נטלי היא החברה הרשומה במוסקווה ונשיאה הוא הזמר היהודי יוסף קובזון, הנחשב כבעל קשרים הדוקים עם השלטון המקומי.

התוכניות לפרויקט הוכנו בישראל על ידי האדריכל ישראל גודוביץ' והמהנדס שמעיה בן אברהם.

בתחילת החודש הזה החלו קבלנים מקומיים בבניית היסודות לפרויקט. המבנה ייבנה בצורת פירמידה, מהגדולות ביותר שנבנו אי פעם. יהיו בו שלוש קומות של חנויות: בקומה הראשונה שוק למוצרי מזון במתכונת הרוסית הקלאסית, בקומה השנייה חנויות הלבשה ובקומה השלישית חנויות למוצרי בית.

הפרויקט ממוקם על חורבותיו של השוק המפורסם ביותר ברוסיה – "טישינסקי רינוק", שהיה שוק פתוח דוגמת שוק מחנה יהודה ושוק הכרמל. המאבק על תכנונו החדש של השוק נמשך כבר 20 שנים.

מהנדס עיריית מוסקווה, אשר פסל במשך השנים 12 תוכניות שונות שהוכנו על ידי אדריכל מקומי אמר: "היה כדאי לחכות 20 שנה עד שיבוא האדריכל מירושלים עם תוכנית מרהיבה". משרדיו של האדריכל גודוביץ נמצאים, אגב, בתל אביב.

מחירי קוטג'ים בארץ

בכל שמתרחקים ממרכז הארץ – יורדים מחירי הקוטג'ים, מכיוון שהקרקע היא המרכיב הדומיננטי במחירים. באזורים כמו צפון תל־אביב או הרצליה פיתוח – הקרקע היא מצרך יקר.

באזור המרכז מדווחים מתווכים וקבלנים על יציבות מחירים ועליות קלות, לאחר תקופת שפל של כמה חודשים. גם הודעת ועדת המגבילים לבנייה, שמהיום לא ייבנו יותר קוטג'ים ווילות על קרקע המדינה במרכז הארץ, תעלה להערכת מומחי נדל"ן את מחירי הקוטג'ים בת"א וסביבתה. הכל בהנחה שהודעתו זו של שמעון שבס, העומד בראש הוועדה – תתבצע.

זיו מאור

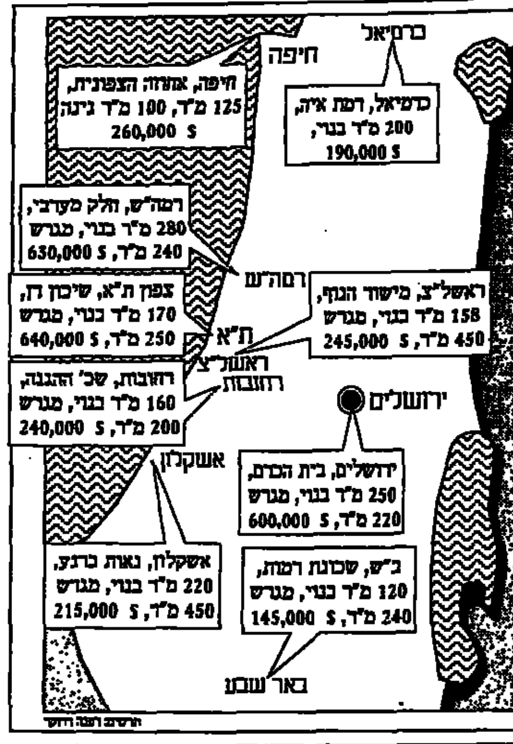

מקרקעין במשפט

"הלוואה" שהיא מכר דירה

תכנון מס – כן; "תיחמון" מס – לא

מאת דוד א. דעואל

דירת מגורים היא מקלט מס שבח – במקרים בהם היא ראויה למגורים, והמוכר מתקיימת אצלו החלופות לפטור ממס. למשל, זו דירתו היחידה בישראל ובשטחים ובארבע השנים שקדמו למכירה הנוכחית לא היו לו שם בעת ובעונה אחת יותר מדירה אחת; או: אמנם יש לו עתה יותר מדירה אחת בישראל ובשטחים, אך זו לו המכירה הראשונה בפטור ממס, מזה ארבע שנים; ועוד.

סכומים נכבדים, המתקבלים במכר דירות מצד אחד והפטור המלא ממס שבח עליהם, מצד שני, מהווים תמריץ ניכר לעיוות פני המציאות ולהצגה מסולפת של מצב הדברים העובדתי, מתוך מטרה לזכות בפטור ממס שלא כדין. כך, נקל לשער שבעלים של שלד קוטג' יתפתו למסרו לאלתר ולגלגל הלאה את הכסף הנקי שקיבל, מבלי להמתין להשלמת העבודות, כך שיהא ראוי למגורים ולפטור ממס.

בדומה לזה, אדם שמכר לפני כשנתיים דירה אחת בפטור ממס, מתקשה להבין מדוע אשתו צריכה להמתין שנתיים נוספות, בטרם תוכל למכור בפטור ממס וילה שרכשה על שמה מרווחים שעשתה בבורסה.

הלחץ לעשיית רווח מהיר ונקי (ברוטו בתוך נטו), מוליד תכנוני מס נפסדים, כמו זה שנעשה בפרשת הבני ודוהר נגד מנהל מס שבח (פסק־הדין של בית־המשפט העליון ניתן ביום 18.11.92 על־ידי הנשיא שמגר, בהסכמת השופטים גולדברג ומלץ). מעשה בשתי אחיות, מירי ולליאן, להן וילה ישנה וטובה בסביון. מירי זכאית לפטור ממס במכירה עכשווית; לליאן צריכה להמתין כשנה, מחמת מכירה פטורה קודמת שעשתה. מעשה גם בבעל ואשה, ישי ואמראל, שחשקו בוילה הזאת.

מה עושים? ראשית, ישי ואמראל שוכרים את הוילה לחמש שנים ממירי ולליאן וכך מבטיחים לעצמם את החזקה בה. שנית, מסדירים לליאן, האחות "הבעייתית", הלוואה בסך 20 אלף דולר מן השוכרת (אמה של אמראל) לחמש שנים, שתחילת פירעונה אחרי המועד בו תהא לליאן זכאית לפטור ההלוואה צמודה ונושאת ריבית מופרזת לעילא. להבטחת החזרתה נרשמת על הוילה הערת אזהרה לטובת השוכרת, וניתן לגיס (אחיה של אמראל ובנה של השוכרת; עו"ד במקצועו), ייפוי כוח בלתי חוזר, למכירת כל זכויותיה של לליאן בוילה, לכל מאן דהוא בכל מחיר.

שלישית, ישי ואמראל רוכשים את מחצית הוילה ממירי (הזכאית לפטור מיידי) ומשלמים לה על חשבון המחיר המוסכם של המחצית, תשלום ראשון בסך 20 אלף דולר.

עתה, לא נותר אלא להמתין קמעה עד שתחלוף "תקופת הצינון" של לליאן. אזי, ישי ואמראל יתחילו בשיפוץ הוילה לצרכיהם, ישקיעו בכך עשרות אלפי דולרים ויעתיקו את מגוריהם אליה. הרי אין הם חוששים שלליאן תתפרץ להחזיר את ההלוואה היקרה, וסביר שהפיגור בפירעון יביא את הגיס לידי הפעלת ייפוי הכוח ומכירת מחצית הדירה של לליאן לקונים הטבעיים ביותר – ישי ואמראל (גיסו ואחותו), הגרים בוילה המשופצת זה מכבר. ללליאן לא ייגרם כל נזק, כי עתה היא פטורה סוף־סוף ממס שבח, ואת זכויותיה בדירה – כל נשכה – היא רצתה למכור מלכתחילה. הרי התרגיל כולו תוכנן בשבילה.

בית־המשפט העליון פסק כי עסקת השכירות וההלוואה היתה עסקה מלאכותית, והעסקה האמיתית שעמדה מאחוריה היתה עסקת מכר מיידית, שהוסוותה כדי למנוע חבות מס מלליאן, האחות ה"בעייתית". התוצאה היא, כמובן, חיוב לליאן במס שבח על מכר מחצית הוילה.

נקבע, בין השאר, כך: "פירעון ההלוואה בתנאים האמיתיים היה בלתי אפשרי ובלתי מציאותי. לפיכך, בחתימה על הסכם ההלוואה כפי שהוא, התחייבה המערערת למעשה מיד למכור את זכויותיה. בנסיבות העניין, לנוכח תנאי ההלוואה מזה ולנוכח הקרבה המשפחתית בין הצדדים הנוגעים בדבר מזה, לא היה בכוונת הצדדים לעשות עסקה של שכירות והלוואה, כי אם עסקה של מכר מקרקעין. הלבשת עסקת המכר בלבוש של עסקת שכירות והלוואה לא נועדה אלא כדי להימנע מתשלום מס שבח".

ועל היחס שבין תכנון מס לגיטימי, לבין "תיחמון" מס פסול, אמר בית־המשפט כך: "לא למותר לציין, כי אין פסול בכך שאדם יתכנן צעדיו ויכלכל מעשיו, כדי לזכות בפטור ממס, או להתחייב בסכום מס מופחת. על כן, אין כל פגם בפעולה של השכרה עכשווית וכוונה למכירה עתידית. אולם, מקום שהעסקה האמיתית בין הצדדים היא מכר מיידי, המוסווה על־ידי מצב דברים אחר, במטרה להימנע מתשלום מס, שומה על בית־המשפט להתעלם מן התפאורה שנבנתה ולתת תוקף למציאות המסתתרת מאחוריה".

אכן, דברים כדורבנות, שמן הראוי לזכור אותם היטב כל אימת שהכסף מאיים לעוור עיני פיקחים. ועוד לא דיברנו על הצד הפלילי של "תיחמון" המס, שבמקרים מסוימים מביא לא רק לחסרון כיס אלא אף לאובדן חרות. חכמים היזהרו במעשיכם.

הכותב הוא שותף בפרשל, הרטוביץ, מהלל ושות', עו"ד

מכל העולם משתמשים בקוי ארה"ב שלנו...

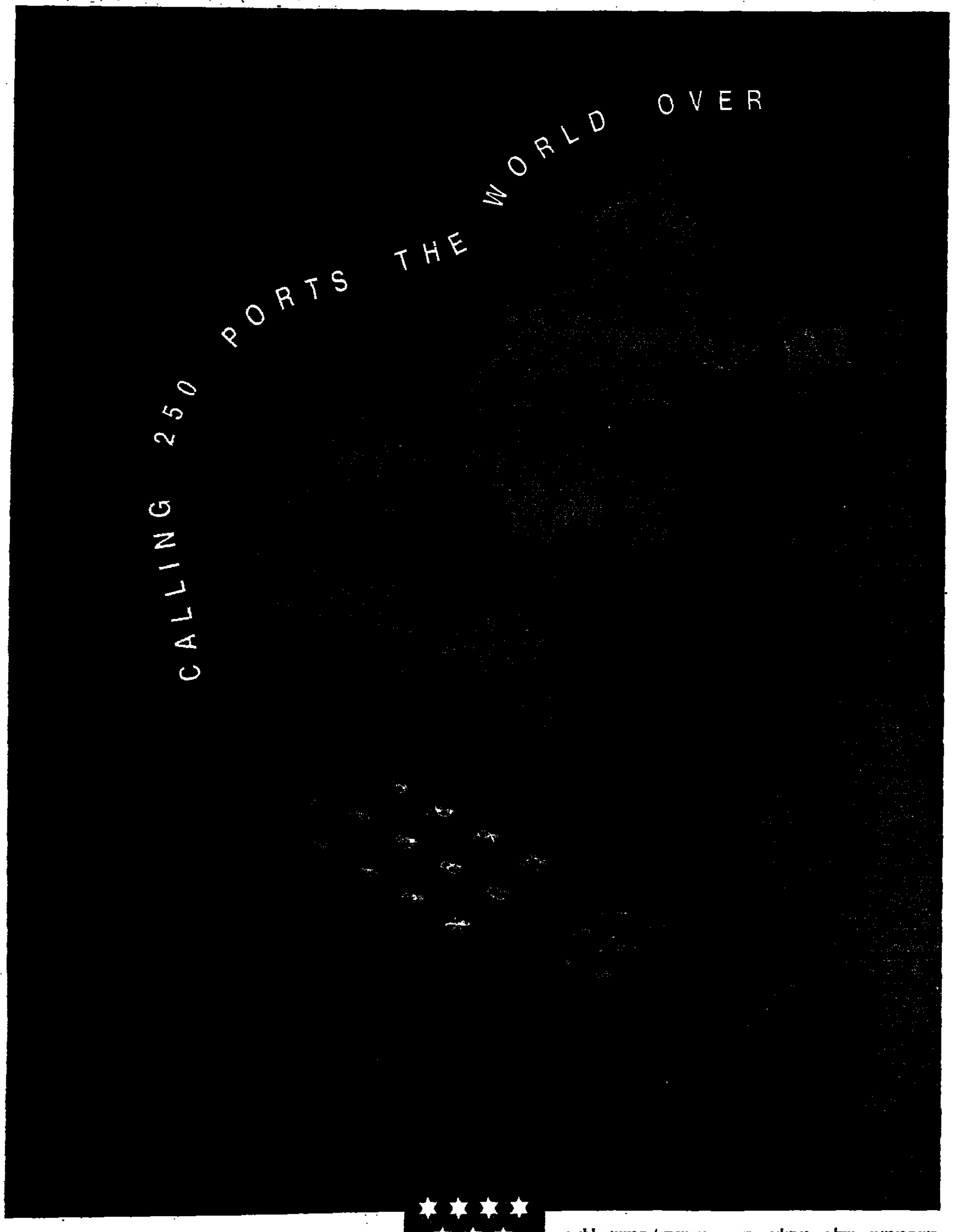

כשהמטען שלך מפליג בצי האוניות המשוכללות והמודרניות של צים לארה"ב, אתה מצטרף לחוג הלקוחות הבינלאומי שלנו. אלפי לקוחות מרוצים ברחבי העולם משתמשים בקוי ההפלגה הקבועים והסדירים של צים, חברת הספנות השמינית בגודלה בעולם, המעניקה לך שרות מדויק ואמין ברמה בינלאומית. מערך התובלה המשולבת של צים מבטיח הובלת כל מטען ליעדו ביעילות ובבטחון מדלת אל דלת. אז אם ראית על אוניות צים מכולות בכל השפות, עכשיו אתה יודע למה.

צים ZIM

צים - שרות עולמי לאורך ימים.

דניס ברק נכסים והשקעות בע"מ

סניף שיכון דן - בתי יוקרה

1. למכירה בשיכון דן מגרש לבנית 2 קוטג'ים !! $530,000
2. למכירה באפקה וילה סולידית במקום יוקרתי !! גינה גדולה !!
3. להשכרה בישגב (שיכון דן) דירת גג יפיפיה !! נוף מרהיב !! טל: FIABCI 03-6486114

טל: 03-6472775 פקס: 03-495106

סניף רמה"ש - בתי יוקרה

1. להשכרה ברמת השרון המערבית דופלקס גג מיוחד + נוף מדהים !!! ממוזג + ארונות !!
2. למכירה דירת גג חדשה מקבלן 3 חדרים + גג + חדר + 3 אמבטיות + מעלית !! גימור לוקסוס !!
3. למכירה ברמת השרון 5 חדרים + 2 אמבטיות + מיזוג מרכזי ברחוב שקט ומעולה.

טל: 03-5400004 פקס: 03-5402445

עסקת השבוע בבלעדיות!

ברמה"ש 4 חדרים ברח' סולד קומה גבוהה מושקעת!!!

$290,000

טל: 03-5400004

הארץ
יום ראשון י"א בחשון תשנ"ה
16 באוקטובר 1994

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 תל אביב 61001; פקס' 6810012 כתבים, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות ירושלים: רחוב ההבצלת 2, טל' 6–254245–02, ת"ד 275 י-ם 91002; פקס' 02-254249 חיפה: רחוב נורדאו 20, טל' 7–623166–04, ת"ד 5239 חיפה 31052; פקס 04-670715 שירות הלקוחות למנויים 03-5121333, 03-5121344 מודעות לוח הדרושים 03-6382020

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי   עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939–1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken st., Tel (03) 5121212, Fax 6810012

כאב, אך לא כניעה

רציחתו של החייל החטוף נחשון וקסמן סיימה באופן טרגי את אחד המבחנים הקשים שבפניהם עמדו ממשלת ישראל וההנהגה הפלשתינית, הקשורות יחד בהבנות יסודיות לשלום ולקיום משותף בין העמים. הלב דואב על מותם של וקסמן ושל סרן ניר פורז, שעמד בראש הכוח שבא לחלצו.

ההחלטה על ניסיון חילוץ בפעולה צבאית גזרה את דינם של החוטפים, שכבר חטפו ורצחו ישראלים, אך גבתה מחיר חיים מן הכוח המחלץ. החלטתו הבלעדית של ראש הממשלה לפעול באופן צבאי כדי לנסות ולשחרר את החייל החטוף, היא החלטה המודעת לכל ההשלכות המרות שנגזרות ממנה; נראה שלא היה ליצחק רבין מנוס מלקבלה. מדינת ישראל איננה יכולה להעמיד עצמה שוב ושוב בפני סחטנות של גורמי טרור, ואינה רשאית להעמיד את אזרחיה כסחורה למיקוח. בכל מקום שאליו יכול צה"ל להגיע ולנסות לשחרר חטופים, בין אם בשטחים הנתונים בשליטתה של מדינת ישראל ובין אם בשטחים אחרים, חייב המאמץ להיעשות. כישלון הפעולה ומחירה הכבד אינו מלמד על עיקרון שגוי.

החטיפה איימה באופן מוחשי על מערכת היחסים השבירירית שבין ישראל לרשות הפלשתינית. יאסר ערפאת, המנסה לבסס את מעמדו בשטחי האוטונומיה, עמד בפני ברירה קשה: להימנע מלהפריע לפעולות החמאס ולהיות מקובל בשל כך על חלק מן הציבור שלו, או להצטרף למאמץ הישראלי והבינלאומי המבקש לנתץ את הטרור האיסלאמי. ערפאת הלך לבסוף בדרך השנייה, ככל הנראה מתוך הבנה כי המאבק המזוין שאותו מנהל החמאס נגד ישראל מאיים במידה רבה על שלטונו הוא. נציגים פלשתינאים בכירים הבהירו הצהרות חשובות בגנות החטיפה ומעשי הטרור, כוחות הביטחון הפלשתיניים עצרו מאות פעילי חמאס וניכר בעליל כי נעשה על ידם מאמץ מודיעיני ומבצעי כדי למצוא את החוטפים.

"זוהי מלחמת חורמה על השלום", אמר אתמול ד"ר אחמד טיבי בראיון לגלי צה"ל. טיבי התכוון להחלטת הרשות הפלשתינית לרדוף את פעילי הזרוע הצבאית של החמאס ולמצות את הדין עם מי שקשור למעשה החטיפה ולפעולות טרור אחרות. והיי הצהרה שעוד תעמוד למבחן, אולם לפחות על פי רוחה היא עונה על ציפיותיה של ממשלת ישראל. מהלכי השלום לא יוכלו להתקדם ללא ברית ישראלית-פלשתינית למלחמה בטרור.

ממשלת ישראל רשאית לדרוש מן הרשות הפלשתינית לקיים את מלוא חלקה בברית הזאת. אם נכונות הידיעות בדבר נוכחותה של הנהגה צבאית של החמאס, הנהגה שמנחה ומכוונת את פעולות הטרור, על הרשות הפלשתינית לעקור את ההנהגה הזאת מתוכה. עזה, יריחו ושטחי האוטונומיה העתידיים אינם יכולים לשמש עוד מקלט לטרוריסטים מכל סוג ומכל ארגון.

כשם שאחרים לא צריכים להיות בני ערובה של טרור, כך גם תהליך השלום. ממשלת ישראל צריכה לתת בידי ערפאת כלים כדי שיצליח לבסס את שלטונו ולזכות בתמיכת בני עמו. מהלכים כמו סגר מתמשך והשעיית השיחות יותר משנדרש היה לצורך טיפול במשבר, לא יקרבו להשגת המטרה הזאת ויפעלו לידי הכוחות שמבקשים להבעיר מלחמת חורמה בין העמים.

מן המשבר הקשה שגרמה פעולת הטרור האחרונה יכולים הצדדים השותפים לתהליך לצאת מחוזקים. לראשונה נשמעים קולות מפוכחים מבין הפלשתינאים, אשר מוקיעים בתקיפות את החטיפה ואת מבצעיה. הכאב הגדול שנושא כל ישראלי אינו מונע מלקבוע כי הטרור החמאסי לא השיג הפעם את מבוקשו – ולאור המצב ההולך ומתהווה, אפשר לקוות שלא ישיגו בעתיד.

חיזוק לקשר המשולש

מאת דן מרגלית

אין מלחמות עליונות. אין גם קרבות קלים נגד הטרור. מי שנהלל על חילוץ חטופי מטוס סאבנה, ביכה את אסון מעלות. מי שקטן על הרוגי מלון סאבוי, זכה לתהילת אנטבה. שלשום קיבל יצחק רבין החלטה אמיצה ונבונה ללחום לחילוץ החייל החטוף, ממקום החזקתו מצפון לירושלים. לא היתה לו חלופה טובה ממנה.

משהו באתוס הישראלי אינו יכול להשלים עם מצב שבו נחשון וקסמן היה נרצח בחדר אטום, כה קרוב לביתו, בעוד שצה"ל איתר את היעד ונצב מנגד. שעת פקיעת האולטימטום היתה תשע בערב. הייתכן כי היחידה המובחרת היתה נוצרת את האש בהמתנה להתרחשות כלשהי מאוחר יותר?

ארבעה ימים כילכלה הממשלה את מעשיה בתבונה. בסופו של דבר חסר לנו המזל, שנפוליאון בונפרטה ראה בו תנאי נחוץ להצלחות כל קצין צרפתי.

לא הכל הובהר. הלאות המובנת שפקדה את ראש הממשלה במסיבת העיתונאים בערב שבת התירה תהיות. הוא אמנם קבע שצה"ל יפעל לחילוץ חטופים בכל פעם שהדבר יהיה בהישג ידו, אך הביע גם נכונות לנהל משא ומתן על התנאי המרכזי שהכתיב לו החמאס. מן העמימות שהותיר לא ברור כיצד היה פועל אילו סבר כי הונחה לפניו הצעה בעלת אופי רציני.

המסקנה איננה חד משמעית. אפשר להבין כי אין משא ומתן עם הטרור אלא מלחמת חורמה בחמאס הרצחני, אבל גם שיש טעם בניסיונות הידברות ממשיים. מצד אחד החמאס יודע כי אין לו תוחלת מדינית בחטיפה, ומצד אחר – שאם רק יעתיק את מקום המסתור של קורבנו לרצועת עזה או למרכז העיר אריחא, ייתכן כי ייענו תביעותיו. רבין ניסה להשאיר דלת פתוחה תוך כדי חסימת כל המעברים, בלי לפענח את הסתירה. מה אותת בכך לטרור? מוקדם להעריך.

מבחינה מדינית חשף האירוע מציאות מדינית חדשה. שיתוף הפעולה בין ישראל לבין אש"ף הפך כמעט לתלות. בארבעת ימי הביעותיהם פעל יאסר ערפאת למציאת החטוף, אם כי בלי הצלחה. הממשלה היטיבה להבין כי אילו נענתה לתביעות החמאס היתה מחלצת את אש"ף ממבוך זמני, אבל מוחקת את ראשיו מרשימת מנהיגיו של העם הפלשתיני. מי בעזה, ביריחו וברמאללה היה נזקק למשא ומתן הפרטני המתייגע המתנהל בין שלושת חתני פרס נובל, שעה שאפשר להשיג את כל המטרות בפעילות רצחנית אחת?

אש"ף אולי נעלב מתובענותו של רבין, שנסמכה על ידיעה שגויה ועל הטעיה מתוחכמת של החמאס, כאילו מוחזק נחשון וקסמן ברצועת עזה. הוא גם אינו יכול לשבח בפומבי את הכרעת ראש הממשלה להפעיל כוח צבאי (אם כי סופיאן אבו זיידה העיר כבר ביום הראשון לפרשה כי אם צה"ל יודע היכן החייל הוא יכול לפעול כאוות נפשו בשטחי האוטונומיה). אבל ערפאת חש כל העת כי כניעה ישראלית לתנאי החמאס היתה מסכנת את אחיזתו במוסדות האוטונומיה הפלשתינית.

הסלחנות שאפיינה בחודשים האחרונים את עמדתם של יצחק רבין ושמעון פרס נוכח הפרת התחייבותו של ערפאת לממש את הסכם אוסלו במלואו, לא היתה במקומה. המשוכות במסלול המוביל את העם הפלשתיני לשלום לא ייעלמו מעצמן. קריאתו הכמעט עם נאחשת של רבין – "שלום או חמאס" – נותרה אקטואלית גם כשאין עוד את מי להציל.

רצוי שערפאת יביא בחשבון כי פעילות תקיפה נגד החמאס בעת חטיפת יהודי תחת איום האולטימטום דומה לניתוח-חירום בתנאי מצוקה. כשאין ברירה – עושים גם את זה. בשאר ימות השנה עדיף שלא להניח לחולי להתקיים ולהתפשט בתקוות שווא כי ייעלם מעצמו. עכשיו הוא הזמן לעצור ולאסור את ראשי החמאס ולהשליט את רצונו של אש"ף בכל שטח האוטונומיה.

עתה גם המועד לסייע לו בקצב נמרץ, שאינו מעורר תשומת לב. ועידת קזבלנקה היא מפתח כלכלי המשותף לפרס ולערפאת. סיוע ישראלי ישיר, שידלל את נהירת תושבי עזה לישראל ויכביד על הטרור האיסלאמי, עשוי להועיל במניעת האירועים המזעזעים ללא הרף את מרכבת השלום.

●

ב-24 השעות האחרונות לטרגדיה נשזרו האירועים המרגשים בהודעה על הענקת פרס נובל לשלום לרבין, לפרס ולערפאת. רצח נחשון וקסמן והריגת ניר פורז מחזקים את אחוות הקשר המשולש שלום.

הכתובת איננה העיקר

מאת צבי בראל

יש משהו מטעה ונוח בהטלת האחריות על יאסר ערפאת. הטלת האחריות הזאת גורסת כי החמאס פועל רק מתוך עזה ויריחו, המצויים בתחום אחריותה של הרשות הפלשתינית. מכאן שכל פעולה המתרחשת בתחומים אלה, או מתוכם, היא בתחום האחריות הבלעדית של הרשות המופקדת עליהם. קביעה זאת מתעלמת מכך שהחמאס – תנועה רחבת היקף תומכים, המחזיקה באידיאולוגיה דתית שמטרתה לקעקע כל שלטון חילוני, גם את זה של ערפאת – פועלת בכל הגדה ומתוך מדינת ישראל. אבל גם אם נניח כמוכחת את קביעתו של רבין שחוטפי נחשון וקסמן השוהים במדרחוב בירושלים באו מעזה, או לפחות הונחו על ידי הנהגתם בעזה, מתעלמת הטלת האחריות על ערפאת מהאחראי האמיתי: החמאס עצמו.

הפטור שקיבל החמאס מישראל מעמיד שוב את ערפאת בעמדת האויב שצריך לעמוד במבחן. עכשיו לא רק החמאס מאיים על מעמדו, אלא גם השותף הסמוי – מדינת ישראל. שניהם דורשים מערפאת למלא תנאים בלתי אפשריים. החמאס מנסה להוכיח לו כי דרכו הפייסנית איננה מביאה תוצאות: האסירים עדיין כלואים בבתי הכלא הישראליים, התושבים ממשיכים לדור בפחונים ליד תעלות ביוב פתוחות והסמכויות האזרחיות שקיבלה הרשות קיימות בינתיים רק על הנייר. ישראל מצדה מוכיחה את ערפאת על שגם כאשר ניתנו לו סמכויות האכיפה, אין הוא מסוגל לממש אותן לשביעות רצונה. האחריות, לכאורה, לשלום הציבור הישראלי איכזבה.

נוצר, אם כן, מצב משונה שבו ישראל והחמאס מפעילים על ערפאת לחצים סותרים, אבל דומים בטיבם. אלה ואלה מניחים רשימת משימות לפני ערפאת ודנים בראשו בכל פעם שאינו ממלא אחריהן. ישראל והחמאס משתמשים באותו כלי נשק נגד ערפאת: הסכם השלום ותהליך השלום, ושניהם משתמשים בו באותה מידה של יעילות. לולא היה מדובר בשני גופים אויבים מרים זה לזה, היה אפשר לחשוב כי מדובר בתיאום שנועד לקעקע את הסכם השלום, או לפחות את שלטונו של ערפאת.

אם ישראל סבורה כי ערפאת הוא הגורם האחראי בשטח וכי הוא היחיד היכול להשליט שלטון מסודר יחסית, עליה לפרק את השותפות התיאורטית הזאת בינה לבין החמאס ולהפוך את ערפאת לשותף מלא ויחיד.

כל עוד לא נחתם ההסכם עם ערפאת יכלה ישראל להשתעשע במחשבה שיש בשטחים מנהיגות חלופית. בין אם היו אלה המנהיגים המקומיים – כמו פייסל חוסייני, חנאן עשראווי ואחרים – ובין אם היו אלה מנהיגי החמאס שישראל טיפחה אותם בשנות השמונים מתוך מחשבה כי הם יוכלו להיות בני השיח. אחרי חתימת ההסכם אין עוד מנהיגות אחרת, ולא צריכה להיות. אין זה מעניינה של ישראל לקיים דו שיח עם החמאס כאילו מדובר בהנהגה מקבילה. החמאס הפך להיות עניינו הפנימי של ערפאת, ורק הוא צריך לנהל אתם את המו"מ. ישראל רשאית לראות בחמאס ארגון טרור, אשר גם היא עצמה לא הצליחה להדבירו. ערפאת יכול לראות בחמאס ארגון המאיים על קיומו או אופוזיציה שאותה רצוי לו לחזות בה כדי קיום כדי לשרוד. אבל ישראל אינה צריכה להפוך את ערפאת למגן הרכה של החמאס, כי בכך היא הופכת בעצמה לבטן רכה שאפילו הטלת האחריות על ערפאת אינה יכולה להקשיחה.

לפני ערפאת עומדים מבחנים רבים. ביטחונם של אזרחי מדינת ישראל אינו אחד מהם. גם לא חיסול החמאס. העמדתו לפני מבחן כזה פירושה הכשלה מראש. ישראל לא הסתפקה בתביעתה מערפאת בפחות מהחזרתו של החייל החטוף נחשון וקסמן כשהוא בריא ושלם. כך שאפילו אש"ף היה עוצר אלף אנשי חמאס ומוציא את מוציאתם להורג – לא היתה בכך הוכחה למימוש אחריותו כל עוד לא השיג את התוצאה שהוכתבה לו. ישראל יודעת מניסיונה כי אי אפשר להילחם בטרור בדרכים סיטונאיות. ספק גם אם הדרכים הכירורגיות יכולות להשיג תוצאה, כפי שאמנם התברר מכישלון המבצע הצבאי.

החזרתו של נחשון וקסמן לא היתה צריכה אם כן להיות המבחן האולטימטיבי של ערפאת, אלא של ממשלת ישראל, שעליה מוטלת האחריות לביטחון אזרחיה. במקרה זה, כמו במקרים קודמים, היה עליה להחליט אם החזרתו של וקסמן היא העיקר או חיזוקו של ערפאת. אם וקסמן הוא העיקר היה עליה לנקוט בכל האמצעים, בין אם מדובר בשחרור אסירים או פשיטה על מקומות מחבוא של החמאס או תשלום כופר לחמאס. אם היא מבקשת להילחם בטרור, היא צריכה לדעת שעלולים להיות עוד פיגועים ועוד חטיפות, להדק את שיתוף הפעולה המודיעיני והמבצעי עם המשטרה הפלשתינית ולא להפוך כל פיגוע למבחן ביצועים, שגם היא עצמה לא תמיד עמדה בו.

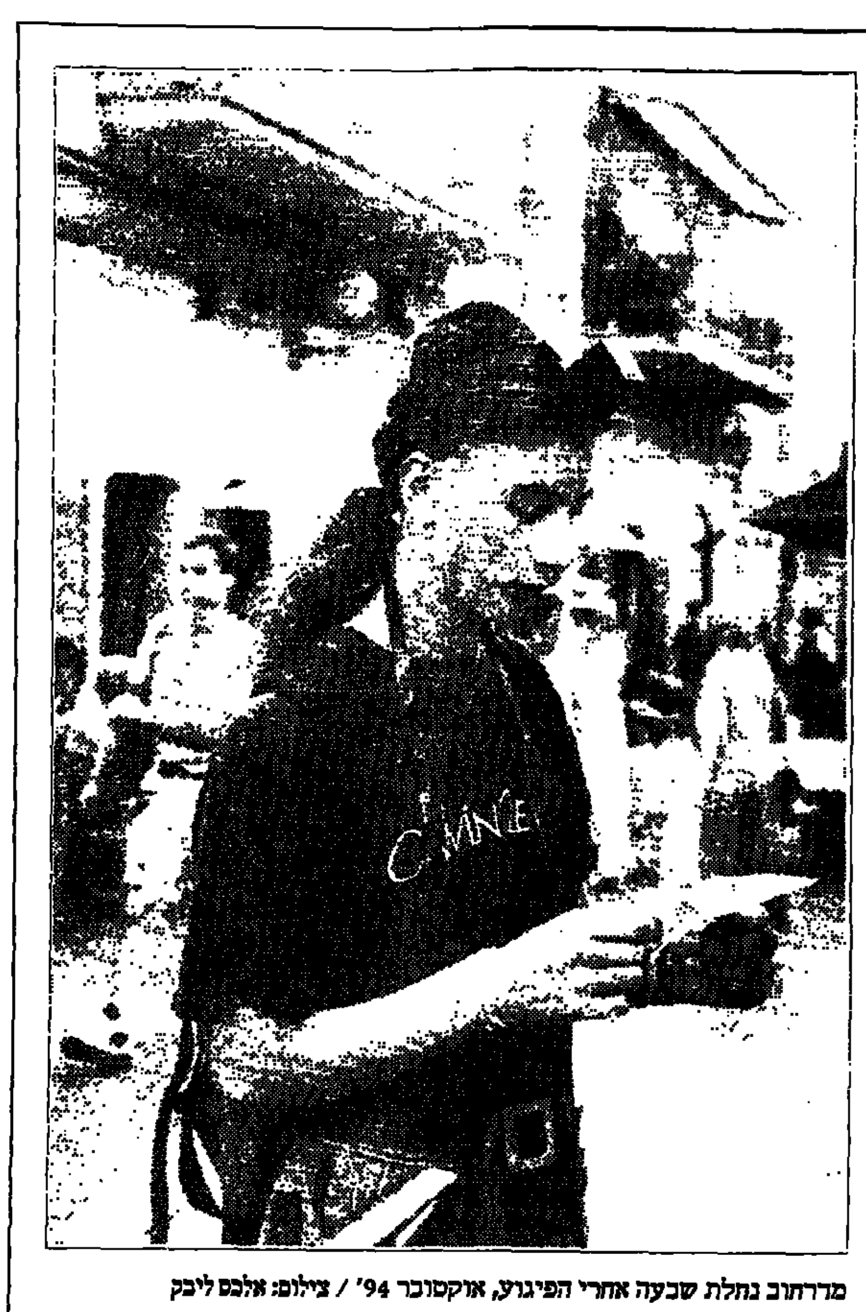

מדרחוב נחלת שבעה אחרי הפיגוע, אוקטובר '94 / צילום: אלכס ליבק

פאניקה בשירות החוטפים

מאת עידו דיסנצ'יק

רוב כלי התקשורת האלקטרונית בעולם הנאור כבר יודעים: כאשר מתבצע פיגוע מיקוח מודרניסטי – אפילו סתם חטיפה לצורכי כופר – עושים הפסקה קלה בעניין חירות הביטוי וחופש הפרסום והמידע. לא משחקים לידי החוטפים. לא משדרים קלטות ולא נענים לדרישות אמיתיות או מדומות, גלויות או נסתרות, של החוטפים. החטיפה והפאניקה הן המטרות החשובות ביותר של רוב פיגועי המיקוח הטרוריסטיים.

גם רוב אנשי התקשורת המודפסת בעולם הנאור ערים לאמת הזאת. אמנם תקשורת מודפסת אינה בעלת תהודה ויכולת היזק כמו זו האלקטרונית במקרים כאלה. על כן עירנות זו אכן ברוכה, אבל פחות קריטית. זה נכון ברוב המקומות בעולם, למעט ישראל. כאן התקשורת המודפסת המרכזית – "ידיעות אחרונות" ו"מעריב" – מנסה מדי יום בכל כוחה ובכל דרך אפשרית לייצר ממדי תהודה של תקשורת אלקטרונית. נדמה להם כי ככל שיהיו יותר דם, דרמה, מסכנות, רכילות והיסטריה – כך תהיה תהודה גדולה יותר, ולכן טוב הדבר בעיניהם.

על הגישה העיתונאית הזאת אפשר להתווכח, אבל לצורך העניין הנדון השאלה הפשוטה והחשובה יותר היא: למה, לכל הרוחות, אין מתאפקים. קלטות של חוטפים, ודמעות של אמהות וצער של אבות הם אלמנטים בולטים של הדרמה הזאת, אבל הצלת חייו של נחשון וקסמן היתה, בעת פרסום הדברים המתוארים, המטרה העליונה. גילויי חולשה ומשחק לידיהם של חוטפים חסרי לב ותחושים היו עלולים להגביר את הסכנה לחייו ולעודד את תוקפיו להמשיך במשחק.

אילו חשתי שעם ישראל מסוגל להצגה נוסח בוש ושוורצקופף (אשר מרגע שלמדו כי סדאם חוסיין מכלכל את מדיניותו בעיקר על פי שידורי סי-אן-אן, עברו עליו דרך התקשורת) אולי הייתי מוותר על הקריאה לחדול מחולל התקשורת המטומטם הזה. או אז, היינו משחקים אותה דרך הטעיות ותרגילי הסחה מבריקים. אבל אינני חושד בכשרים: ניהול משברים איננו מיומנות ישראלית. יצירתנו – כן. יש אצלנו יכולת וירטואוזיות – טקטית, רגעית ומקומית. אנחנו לא יודעים (כי אין לנו סבלנות) להתנהג בעתות משבר מתמשך. הסכנה של ה"זובנג" במקרים של פיגוע מיקוח גדולה בהרבה מהסיכוי של "גמרנו".

היות שהתקשורת איננה יודעת כיצד להשביע את רעבונו המדומה של הציבור, נזעקים לעזרתם כל ה"לשעברים" – מהשב"כ, המוסד והצבא – המומחים העכשוויים מהאקדמיה לסייע בעצה ובניסיון צבור. בבדיקה של אירועי עבר כאלה התברר כי המהומה הגדול מחשיפה יתרה הוא החוטף והנפגע האמיתי הוא הנחטף.

גם אני אחד מן "הלשעברים". אבל אני מסתפק בהסתמכות על ניסיון צבור של אנשי המקצוע בכל העולם. השתתפתי במספר לא מועט של דיונים וסמינרים על נושא זה שלא בזמן המשברים עצמם, אלא במסגרת מאמצים להפיק מהם לקחים. והמסקנה הנחרצת היתה: כמה שפחות חשיפה, כמה שיותר ערפל – כך יותר טוב. וזו מסקנה של עיתונאים בעלי שיעור קומה, שמעולם לא ויתרו מרצונם על סקופ, על תמונה יחודית או על הנלת סיפור דרמטי בעל השלכות מרחיקות לכת. והנה כאן, בהתגרבות, הם מוכנים להידרדר פרופיל כמעט לגובה שטח.

ואם התנהגות התקשורת מפליאה, הרי התנהגות הדרגים הממלכתיים למיניהם מדהימה. מדי פעם יש פניות מדרגים אלה לתקשורת להצניע דבר כזה או אחר מטעמי ביטחון לאומי. בפיגוע הנוכחי, למיטב ידיעתי, לא היתה פנייה: לא היה ניסיון הידברות; לא היה ניסיון ללמוד יחדיו את הבעיות ולנסות למצוא פתרונות מוסכמים. למיטב ידיעתי, אפילו לא חשבו על זה. ככל הנראה אין צוות ניהול משבר שיש לו נהלים ברורים ותפיסת עולם אופרטיבית מגובשת היודע מה הוא עושה ומה הוא רוצה להשיג. ואם יש כזה – התקשורת איננה חלק ממנו, ואין לו אפילו ייעוץ בתחום זה ואין שום היכרות עם נהלים המיועדים למקרים כאלה, הקיימים בכמה רשתות טלוויזיה מערביות.

אם יש סיבה טובה לפגישת תיאום של כל גורמי התקשורת בארץ – הרי היא התנהגות מוסכמת ומושכלת במקרה של פיגוע-מיקוח. ואם כבר נפגשו לצורך תיאום של סיקור עניין מלוכלך, אולי יניחו את הלכלוך בצד וייפגשו לצורך עניין גורלי לנחשון וקסמן ואולי גם לעניינים אחרים. אם מנהלי המשבר בדרג הלאומי אינם מוצאים לנכון לשתף את התקשורת בניהולו, העיתונאים יכולים לעשות זאת בעצמם מרצונם. זה יהיה יעיל פחות ללא שיתוף מנהלי המשבר בדרג הלאומי, אבל עדיין חשוב ביותר.

הכותב היה עורך "מעריב" בשנים 1991–1985

בינתיים / אמנון דנקנר

יחי המלך?

מאז כתבה חנה זמר את ההקדמה הנפנית והמהללת לתרגום העברי של האוטוביוגרפיה של המלך חוסיין לא שזפו עיני דברי שבח נמרצים על מנהיג זר כמו אלה שכתב שלמה בן עמי על המלך חסן השני במוסף הספרים של "הארץ" ביום רביעי שעבר. נדמה כאילו הרצנזיה על ספר שיחות עם המלך, שיצא בצרפת, משמשת לו רק אמתלה כדי לטפס על סולם ולעטר את מצח השיש של הדר רוממותו בעלי דפנה מוזהבים. דבריו של חסן מוצעים "בבהירות כובשת: ברק בדרך הצגת הטיעון, שאיננו בדיוק שכיח בין מנהיגי מדינות, וסטען השכלה ותרבות מרשים על פי כל קנה מידה". יש בספר "שורה של מהויות ההופכות את חסן השני לאחד המנהיגים היותר מרשימים של הדור האחרון". ועוד: "בסופו של דבר נותר הקורא עם הרושם של העוצמה הדיאלקטית של התשובות, גם כאשר בעליל הן מתחמקות, ועם המטען הכבד של השכלה וכושר ההתנסחות הנדיר שהמלך מרעיף על בן שיחו". שהרי מדובר ב"אחד מראשי המדינה היותר מוכשרים ומתוחכמים ... מלומד אמיתי, איש תרבות, שעולם המטאפורות שלו שואב בנדיבות מרשימה מן ההיסטוריה והתרבות של המערב באותה מבעיות שבה הוא מעוגן בתרבות האיסלאם". דבריו הם "מצעד מהיר אינטליגנטי", תפקודו הפוליטי ממולא "בכישרון רב" ואמרי פיו נמסרים "באלוקנציות אופיינית."

אחרי שעיכלנו בקושי את דייסת השבחים הזאת הנה ניטול קטע אחד קטן מדבריו של בן עמי כדי לראות כיצד הוא מבקש להפיל אותנו ביחד אתו למלכודת הדבש: אחרי שהוא מסביר כי חסן רואה את תפקידו אחרת ממה שקוראים במערב מלוכה קונסטיטוציונית הוא כותב: "מתוקף ההבנה הזאת, המנוגדת כל כך למבנה הקרטזיאני של המחשבה המערבית, המלך הוא, כך מסביר חסן השני, הנתין של עמו בה במידה שהוא הריבון שלו. את עניין הריבון לא קשה להבין, קשה יותר לעכל את עניין 'הנתין'." מזמן לא קראתי דבר שטות מתחכם ומופרך כזה, ובן עמי יודע טוב ממני כי כמעט שלא היה עריץ בהיסטוריה, של המערב דווקא, שלא התייפח על כך שהוא נתין של עמו, עבד של עמו, משרת נאמן של עמו.

הבעיה עם חסן היא שהוא לא "עריץ נאור" כפי שמבקש בן עמי להציגו, אלא עריץ מאוד לא נאור. הוא מתייחס לכלכלת המדינה כאל רכושו הפרטי ומטפח שכבה משוחתת של מתעשרים בזכות קשריהם הנפנים אליו, כולל יהודי חצר שבגדול עושים גדולות בתפנתם. הוא ומקורביו חיים בפאר דמיוני, כשרוב העם נמק ברעב. מחצית מהנתינים אינם יודעים קרוא וכתוב. אלה מהם המתקוממים נגד מצב עניינים חמור זה מטופלים באכזריות: אנשים נרצחים או נעלמים לתמיד, אחרים נכלאים לשנים ארוכות במחנות ובבתי סוהר שבהם עינויים איומים הם חלק מהשגרה. כלא טזמאמרט בהרי האטלס הוא אחד מאתרי העינוי וההשפלה שיירשמו לדראון עולם.

במהומות המתעוררות מדי פעם בשל רעב ממש, מגיעים חייליו ושוטריו של העריץ הנאור ויורים במפגינים כדי להרוג. "לא מרגיעים מהומות בקרואסונים" – מצטט בן עמי, בלי מילת גינוי אחת, את אמרת השפר המבהילה של נערצו, ומחמיץ את האסוציאציה המיידית למארי אנטואנט, שגם היא השתמשה באוצר המושגים של עולם האפייה בהתייחסותה למצוקתם של נתינים רעבים.

לפרשה המכוערת של החטיפה והרצח של מהדי בן ברקה מתייחס בן עמי כלאחר יד רק כאל אחת "הקונטרוברסיות העיקריות נגד המשטר": "קביעת שיפוט ערכי מתוך הפרספקטיבה הבלעדית של התרבות הפוליטית האנגלו-סקסית או של המשפט החוקתי הצרפתי היא נוסחה בדוקה לשבש את הבנתנו בתנאי הקיום האנושי", מטעים בן עמי, כדי להדוף טענות צפויות על הרודנות שהוא מגלה לעריצות המשוחתת של חסן השני, ומזהיר אותנו לבל "נעריץ להתכבר בצדקנותנו המערבית". בתרגום פחות מלומד זה אומר: עזוב, זה שמדובר בגנבים ורוצחים לא צריך להיות לנו כמו זה אצלם, תגיד מה הם חברים שלנו.

קשה לקבל גישה נזעבית כזאת. לזעקות המעונים ושוועות הרעבים אין צבע. זה בסדר לקוות גלד לה נגד בזולה ולהתחבק עם טיפוסים כמו חסן השני מטעמי תועלת מדינית. דבר אחר לגמרי הוא להריע לו בתוף ובמצילתיים, במיוחד כשהדברים באים ממי שנוטש כאן, בחצר הפנימית שלנו, עמדות ליברליות והומניסטיות.

בן עמי הוא פרופסור להיסטוריה, הוא גם איש פוליטי המתעתד לרוץ לפריימריס של העבודה – מסע תאב פרסום – והוא גם יועץ בשכר לכבוד בעסקים בינלאומיים. איני יודע מהפרספקטיבה הבלעדית של איזה משלל האינטרסים שלו נכתב דבר התנופה הזה, שיש להצטער עליו מאוד, שכן הכשיל את בן עמי עצמו, את האכסניה ואת הקורא התמים.

האתוס ומסחורו

מאת גדעון לוי

שמונה שנים בדיוק מלאו היום לנפילתו בשבי של הנווט רון ארד, וקשה לומר שעניינו ירד מסדר היום. גם בסוף השבוע שעבר, חרף הדאגה הקיבוצית לגורלו של נחשון וקסמן, לא נשכח ארד מלב. אמו נפגשה עם מזכיר המדינה האמריקאי, אחיו התראיין ברדיו, ובתל אביב מתכנסת הערב עצרת הזדהות לציון יום השנה לנפילתו בשבי.

בשמונה שנות היעדרותו הצליח ארד, בעל כורחו כמובן, להפוך לאתוס ישראלי. אין בכך כל רע. להיפך, חברה שחיי בניה הם ערך כה מקודש לה ראויה להשתבח באתוס שכזה. יתרה מזאת, המאבק הציבורי לשחרור רון ארד נושא מן הסתם גם פירות מסוימים. חן, אחיו, סיפר בסוף השבוע כי מודעה שפירסמה העמותה לשחרור אחיו ב"ג'רוזלם פוסט" הוצגה בידי וורן כריסטופר לפני הנשיא אסד. גם התנהגותה האצילית של משפחת ארד כל אותן שנים נוראות הוסיפה מכבוד חיובי לקמפיין למען יקירם.

אלא שבשנים האחרונות קיבלה המערכה הזאת תפנית מסוימת, שהוציאה אותה מכלל שליטה והפכה דאגה ציבורית כנה וראויה לעיסה דביקה לעתים של קיטש וגימיקים, שאינה נקייה משיקולים מסחריים ופרסומיים. השיא הוא בחופי הים של גוש דן. בחודשים האחרונים ראו שם רבבות מתרחצים, מדי שבת, מטוס קל הנושא אחריו כרזה ענקית, מסוג כרזות הפרסום שנראו בעבר בעונת הרחצה לרוב, ועליה כתוב: "רון ארד לך מייחלים – אוהבך אתכם סלים". בין הנודד הדאגה הללו נראה גם ציור של כפי דגים, סמלה המסחרי של מסעדת תחנת הדלק שבעליה תומכים על הכרזה.

אין טעם לעסוק בבבבי הנפש שמביאים בעלי מסעדה מצליחה למין מסחור מקומם שכזה של דאגה לשבוי. אבל הכרזה הזאת ממחישה שלא בכל המקרים גורלו של ארד עומד בראש מעייני הפעילים לשחרורו. לעתים זו כמות הכותרות שתיכנס באמצעותו לקופה הרושמת, במקרים אחרים הופקע גורלו לקידומם של עניינים אחרים.

לפני כמה חודשים היינו עדים למפגן טיסה מסוקר היטב של מטוסי אולטרה-לייט פרטיים, ואילו בסוף השבוע הזה התקיים מסע טרקטורונים בשבילי ארצנו – דמי השתתפות 50 שקל – הכל למען הנווט השבוי. בליל שבת אפילו היה מפגן סירות בחוף הוואי שעל הכנרת לכבוד הטרקטורוניסטים התשושים שכיתתו את רכבי השטח שלהם למען השבוי במשך יומיים. המארגנים, "עמותת כלי השטח בישראל" (בהקמה), מיהרו לומר במודעותיהם שאין כוונה לרווח מסחרי או פוליטי. האומנם? העובדה שבכך אפשר לתפוס כותרות, פעם בזכות הטרקטורון ופעם בזכות האולטרה-לייט, היתה כמובן רק משנית בשיקוליהם.

אבל לא רק טרמפיסטים מסחריים עוסקים במסע למען רון. לא מעט בתי ספר תיכון כיסו את קירותיהם בכרזות ענק למענו. תיכון אחד אפילו משנה בכל יום את מספר ימי שבתו בשבי, מין טבלת יאוש פרטית שכזאת. כאן אין שיקולים מסחריים, ומותר להניח שהנהלות בתי הספר הללו גאות במערכה החינוכית הזאת לאחרות טובה שהן מקיימות. גם לא מעט מוסדות וארגונים אחרים מקיימים ערבים למען הנווט עם מרצה אורח – חצי שעה הרצאה, רבע שעה בן משפחתו, חמש לשאלות.

לכאורה אין כל רע בסוג זה של פעילות, והיא ודאי לא מזיקה. אלא שלעתים מתגנב החשש שהעיסוק למען נווט שבוי משמש עלה תאנה להעדרן של פעילויות אחרות, מורכבות ותקיפות יותר. לבתי ספר ולארגונים חברתיים אחרים קל לאמץ את השורות סביב סיפורו של ארד.

וכי מי לא היה רוצה לראות בשובו של ארד? (במאמר מוסגר מותר לשאול כאן, איזה מחיר יסכימו כל המאבקים למען ארד שישראל תשלם בבוא העת תמורת שחרורו?). רון ארד ואחיו הנעדרים הם הערך הקונסנסואלי ביותר שהחברה הישראלית יכולה להעביר כיום לעצמה. טוב שבתי ספר יעסקו למען שחרורו, אבל בהרבה מקרים זו העבודה האזרחית היחידה שלהם. שום מורה ושום מורה לא יתלוננו על שמלמדים לאהוב את רון. אבל עוד לא שמעתי על בית הספר שבמסגרת שיעורי האזרחות שלו מלמד על ערך כמו זכויות האדם והפרתן, למשל. שלא באשמת בעלי הכוונות הטובות, הופכת הפעילות למען ארד לעלה תאנה לכסות על ערוות אי המעורבות החברתית והפוליטית של לא מעט בתי הספר ומוסדות אחרים.

הדברים הללו לא באים להחליש את עוצמת המסע הציבורי למען ארד ויתר הנעדרים. הוריהם עוברים שנות גיהנום, וחובה על החברה לעשות כל שביכולתה כדי לתמוך בהם ולסייע בידם. אבל מותר להניח שאפילו בני משפחת ארד מתפלצים לא אחת נוכח מה שעושים כאן לעתים ליקירם. רון ארד וחבריו לא ראויים לכך.

هكذا من الاجل

בסופה של מערכת חיוורת בתכניה ובסגנונה

המפלגה הסוציאל דמוקרטית בגרמניה כיוונה את תעמולת הבחירות שלה בעיקר נגד הלמוט קהל עצמו, אבל הקנצלר הרים את הכפפה בחיוך. ליום הבחירות הוא הגיע בעמדת יתרון

מאת יהודית וינקלר

בון

"רק מי שמקרין אופטימיות מסוגל לנצח", קבעה בסוף אוגוסט אליזבט נואלה-נוימן, מנהלת "אלנסבך", המכון היוקרתי לסקרי דעת קהל בגרמניה. סיכוייו של הלמוט קהל לשוב ללשכת הקנצלר בבון נראו אז קלושים, אך דבריה של נואלה-נוימן לא נאמרו בעלמא – היא נמנית עם יועציו הקרובים של קהל, העומד בראש המפלגה הנוצרית הדמוקרטית, וככל הנראה הקנצלר שינן היטב את עצותיה. בבחירות הכלליות הנערכות היום בגרמניה מנבאים לו הסקרים יתרון ברור על יריביו.

קהל – המכהן כקנצלר גרמניה ברציפות כבר 12 שנה, מאז נטל את השלטון מידי הסוציאל דמוקרטים (בראשות הלמוט שמידט) בהצבעת אי אמון בבונדסטאג – מצא את עצמו בארבע השנים האחרונות במרכזם של אירועים השקולים בערכם ההיסטורי רק לתקופת כהונתו של קונרד אדנאואר, הקנצלר הגרמני הראשון שלאחר מלחמת העולם השנייה. אך ההבדל בין השניים בולט. בעוד אדנאואר נחשב למי שהניח את יסודות הדמוקרטיה הגרמנית החדשה והחזיר את הגרמנים למשפחת העמים, כוחו של קהל הוא בביסוס הקיים וביצירת התחושה של יציבות וביטחון, הנחשבים לקודש הקודשים של הגרמני מן השורה.

בהשוואה למערכת בחירות בארץ, שבמרכזן עומדות שאלות קיומיות, מערכת הבחירות בגרמניה, שנכנסה להילוך גבוה רק בראשית ספטמבר – בתום פגרת הקיץ – היתה חיוורת, בתכניה ובסגנונה. מלכתחילה הודיעו הסוציאל דמוקרטים, יריביו העיקריים של קהל, כי בנושאי מדיניות חוץ הם תמימי דעים עם עמדת הנוצרים הדמוקרטים. על כן הושמטו הנושאים המדיניים מסדר היום, אף שקהל עשה את כל הנדרש להציג כרטיס ביקור שופע הצלחות גם בתחום זה. אחרון החיילים הרוסים עזב את אדמת גרמניה בסוף אוגוסט, צבאות הכיבוש המערביים יצאו את המדינה באמצע ספטמבר, גרמניה מכהנת כנשיאת האיחוד האירופי עד סוף השנה, ובקרוב תתקבל כחברה במועצת הביטחון של האו"ם. הקואליציה הממשלתית בראשות קהל הצליחה לשכנע את בית הדין החוקתי של גרמניה בצורך לאפשר לצבא לקחת חלק בכוח השלום הבינלאומי בבוסניה ובאזורי משבר אחרים בעולם. ואולם, קהל ושר החוץ שלו, קלאוס קינקל, הבהירו לגרמנים – החרדים בסוגיה זו – כי כל החלטה לשגר את חיילי הבונדסוור כחלק מכוח השיטור הבינלאומי תיבחן בקפידה.

הסוציאל דמוקרטים, המיוצגים בפרלמנט היוצא ב-33.5% מן המושבים, עברו משבר קשה בדרך לבחירות. מנהיגם הקודם, ביורן אנגהולם, נאלץ להתפטר מכל תפקידיו בגלל שערורייה פוליטית במדינה המחוזית שלזוויג-הולשטיין, שבה כיהן כראש ממשלה. סבך הפרשה לא הותר עד היום, והיא מוסיפה להעיב על המהלכים של יורשו. רודולף שרפינג, המנהיג החדש, אולי היה יכול לשאוב עידוד מהצלחתם של הסוציאליסטים בבחירות שנערכו לפני כחודש בשוודיה. ואולם, הוא נוכח במהרה שהתנודות השוודי אינו מצביע על מגמה של התחזקות השמאל הפרגמטי באירופה, כפי שהוכח בבחירות שנערכו לפרלמנט האוסטרי בשבוע שעבר.

שרפינג וממשלת הצללים הסוציאליסטית שלו, בראשותם של גרהרד שרודר ואוסקר לאפונטיין, כיוונו את מערכת הבחירות שלהם נגד הנוצרים הדמוקרטים, ולמעשה בעיקר נגד קהל. הם מיקדו את ביקורתם באבטלה, בקיצוץ ההטבות הסוציאליות, בנטל המסים, ובעובדה שקרוב למיליון גרמנים נחשבים עניים ורבים אף יותר זקוקים לעזרה סוציאלית. קהל הרים את הכפפה בחיוך. הוא לא היסס להטיף מוסר לגרמנים וציין שהם חיים כאילו גרמניה כולה היא אתר נופש. הקנצלר לא היסס להתריס נגד ההטבות למובטלים, אך גם הצביע על נתונים המוכיחים כי גרמניה השאירה את המיתון מאחוריה. הוא תיאר תמונה של צמיחה משקית, הדגיש כי למרות הקשיים שהיו, ואולי עוד יהיו, מצבו של הפרט טוב בהרבה מכפי שהאופוזיציה מנסה לתאר בתרחישיה.

יועציו של קהל, ובהם אליזבט נואלה-נוימן, שהביוגרפיה שלה כוללת גם פרק לא מזהיר מהתקופה הנאצית, טמנו מלכודת לסוציאליסטים. הם השתיתו את מערכת הבחירות על אישיותו של קהל, על המוניטין שיצאו לו כמי שהביא לאיחודה של גרמניה ולהאדרת יוקרתה באירופה ובעולם וכמי שסמל את השדרה המרכזית בחברה הגרמנית. בכרזות בחירות של הנוצרים הדמוקרטים שמה של המפלגה כמעט שלא הוזכר. מהכרזות העצומות ניבטה דמותו של הקנצלר, מוקף בהמון ראשים שהרימו עד מעמה כדי להכליל אותו.

תועמלני הסוציאל דמוקרטים מיהרו לאמץ את הדגם, אך שרפינג לא רק נראה כמנהל בית ספר בפרבר גרמני, אלא שגם השגותיו על שלטונו של קהל נשמעו כנאום לעגס של האופוזיציה בוויכוח על תקציב המדינה. הוא לא הציג חזון חברתי או מדיני חדש שיכול היה לקסום לבוחר הגרמני. יריבי קהל גם לא הצליחו לשכנע את הבוחר בצורך לבצע חילופי שלטון בגלל [illegible] המתמידות במשטר הדמוקרטי לאחר 12 שנים.

מסריה של האופוזיציה היו סותרים ומבולבלים. היא הבטיחה להכביד את עול המסים על בעלי היכולת, כדי להקצות משאבים לשכבות החלשות, אך חזרה בה כשהתברר כי מיליוני גרמנים משתכרים 60 אלף מארקים בשנה – הסכום שנקבע בה כרצפה לרפורמה במיסוי. במדינה המזרחית סקסוניה-אנהלט היא חתמה על הסכם קואליציוני עם הקומוניסטים, אך מיהרה להרגיע ולהבטיח ששלטונה בפרלמנט הפדרלי לא יתבסס על ברית עם יורשי אולבריכט והונקר. היא התריעה על החוב הלאומי התופח, אך לא הציגה חלופה למימונו של האיחוד ולגישור על הפערים בין שני חלקיו.

עם זאת, גם אם יתממשו תחזיות סקרי דעת הקהל המנבאים ניצחון חוזר לקהל, הוא עלול להיקלע לקושי בהרכבת קואליציה, בשל התבוסה שצופים הסקרים למפלגה הליברלית הגרמנית, שותפתו בממשלה. אובדן הייצוג שלה, בשיעור של 11% בפרלמנט, עשוי לתת בידי מפלגת הסוציאליזם הדמוקרטי (הקומוניסטים) את המפתח להרכבת הממשלה הבאה, כיוון שברור עתה כי המפלגה הרפובליקאית הימנית הקיצונית לא תעבור את אחוז החסימה.

הקואליציה בראשות קהל נשענה בפרלמנט היוצא על רוב של 54.8%, מהם 36.7% קולות מפלגתו, 7.1% – האיחוד הנוצרי הבווארי, וכן קולות המפלגה הליברלית. לירוקים, למפלגת איחוד 90' (מפלגת המהפך המזרח גרמנית) ולקומוניסטים היה בסך הכל ייצוג של 3.6%. הירוקים הוכו מכה אנושה עם התאבדותה של פטרה קלי, מהפעילות המרכזיות במפלגה, וכמעט שנעלמו מהזירה הפוליטית. אך בבחירות לפרלמנטים המחוזיים הם צברו בכמה מקומות הישגים העשויים להצביע על התאוששותם בעקבות הברית עם איחוד 90'.

פרשנים בחוגים מדעיים בגרמניה, שבה תוקפים ניאו-נאצים מהגרים זרים כמעשה של יום ביומו, אחריותה הפוליטית של המפלגה הימנית כה רופפת. אחד ההסברים שניתנו הוא, שמפלגתו של קהל הצליחה להוציא את העוקץ העיקרי מהמצע הפוליטי שלהם, כאשר הביאה בקיץ שעבר לאישור חוקים המחמירים עם מהגרים ופליטים. פרנץ שנהובר, שכיהן עד לאחרונה כמנהיג המפלגה הרפובליקאית הקיצונית, משוכנע כי דרישתו להחמיר את חוקי ההגירה והאיצה בממשלת קהל לנקוט את ההליכים הפרלמנטריים כדי לבצע זאת.

כל אימת שקהל נשאל על אלימות הימין, המכוונת נגד הזרים, הוא מיהר להשיב כי הוא מגנה אלימות מכל סוג – הן מימין הן משמאל. מדבריו היה אפשר ללמוד על כורח מציאות כביכול, שיש להשלים עמה. אך התמונה המאוזנת שהשתמעה מכך רחוקה מן המציאות, כיוון שהשמאל הרדיקלי כמעט שלא ביצע בשנים האחרונות פעולות טרור בגרמניה, ואילו הימין הקיצוני אחראי לרצח עשרות בני אדם. בהעדר סכנה ממשית מהימין, המשיך קהל לתקוף את הקומוניסטים – המאיימים לשלול ממנו עוד ארבע שנות שלטון – עד לפתיחת הקלפיות. אם אכן האיום של הקומוניסטים יתממש, אין להוציא מכלל אפשרות קואליציה בין הנוצרים הדמוקרטים לסוציאל דמוקרטים, אף רוטציה בשלטון, לפי הדגם הישראלי מתקופת פרס-שמיר.

תצלום: אי-פי

כרזות בחירות של קהל ושרפינג. מנהיג הסוציאל דמוקרטים ניסה לאמץ את אסטרטגיית הבחירות של אנשי הקנצלר, אבל נראה כמו מנהל בית ספר תיכון בפרבר גרמני

שירי לכת כבר לא מושמעים שם

מאת משה צימרמן

שנת הסופר-בחירות בגרמניה – השנה שהיו בה כמעט עשרים מערכות בחירות – מגיעה לסיומה. היום יבחרו הגרמנים בבונדסטאג החדש בן 656 נציגים. בניגוד לשנה מרובת בחירות אחרת, 1932, אין הפעם סיבה להתרגשות. על חשיבות הבחירות פסק בצורה המוצלחת ביותר ראש העיר של שטוטגרט, מנפרד רומל: "מצבה של גרמניה הוא בסך הכל טוב. בין שתצליח הקואליציה הנוכחית של הלמוט קהל להישאר בשלטון ובין שתוחלף על ידי קואליציה בראשות רודולף שרפינג, הסוציאל דמוקרט – הממשלה שתכונן לא תהיה כה גרועה שלא תוכל לשלוט כהלכה".

היציבות תמשיך לאפיין את המערכת הפוליטית הגרמנית. מוסכם על הכל שהמשבר הכלכלי שהחל בראשית העשור חלף, וחוקרי בחירות מסכימים כי יש מתאם בין התחושה של התאוששות כלכלית ובין התמיכה במפלגות הקואליציה. על כן, אפשר לצפות לא רק ליציבות, אלא גם להמשכיות.

ויש חששות נוספים שאיבדו מכוחם. הבחירות באחרונה בכמה מן המדינות המחוזיות בגרמניה מוכיחות שאחוז המצביעים אינו ממשיך לרדת. משמע, "העייפות מהמפלגות" ומהפוליטיקה אינה מגמה, והדמוקרטיה הנציגותית מתפקדת. מתברר גם שבריחת קולות משתי המפלגות הגדולות – הנוצרים הדמוקרטים והסוציאל דמוקרטים – אל מפלגות קטנות, או הרשות, נבלמה. הבסיס היציב של הפוליטיקה הגרמנית – שתי המפלגות העממיות הגדולות – קרב ליציבות המערכת כולה. לכוח שלישי – כמו מפלגתו הימנית הקיצונית של יורג היידר באוסטריה – אין מקבילה במערכת הגרמנית.

היציבות הזאת היא התרשה המפתיעה של הבחירות. היציבות מפתיעה לא רק לנוכח תוצאות התחזיות והמשאלים עד לפני כחצי שנה, אלא בעיקר לנוכח העובדה שגרמניה שונה מאוד ממה שהיתה לפני האיחוד.

הדבר מפתיע כיוון שיסודות חדשים איימו לשבש את היציבות. מפלגת "במקום", מפלגת המחאה המובהקת, שהצליחה בבחירות בהמבורג לפני שנה (כלומר, עברה את חמשת אחוזי החסימה), אינה מצליחה עתה להשיג גם אחוז אחד. הרפובליקאים, מפלגת הימין הקיצוני, מפולגים ואין להם סיכוי להגיע לאחוז החסימה. מפלגת הסוציאליזם הדמוקרטי, יורשתה של מפלגת השלטון הקומוניסטית במזרח, יכולה להכפיל את כוחה בבונדסטאג ולהגיע לכ-15 נציגים, אך אין לראות בכך שינוי מהותי. המפלגה הליברלית תישאר כנראה מפלגה קטנה (קצת יותר מ-5%), ומפלגת הירוקים תוכל לשוב לפרלמנט עם מעט יותר מ-5%.

הפרט המשמח הוא שהרדיקלים הימניים, או הניאו נאצים, לא ייכנסו לבונדסטאג. רק 2%-3% מוכנים להצביע בעדם.

יציבות אינה מעוררת עניין, ועל כן, כדי להביא אנשים אל הקלפיות ולעורר ויכוח, יצרה מפלגת השלטון – בשיתוף העיתונות – בעיה שהפכה לבעיה המרכזית: מה יהיה אם מפלגת השלטון ובעלת בריתה, המפלגה הדמוקרטית החופשית, לא יזכו לרוב מוחלט, והאופוזיציה הסוציאל דמוקרטית עם הירוקים תציע להקים ממשלת מיעוט, שתיתמך על ידי רוב חדש של מפלגת הסוציאליזם הדמוקרטי.

קהל ועוזריו מנפנפים בטרף בדחליל "הפחד האדום" ומעמידים את הסוציאל דמוקרטים בעמדת התגוננות והתנצלות. הקנצלר הלמוט קהל לא עייף מלצטט את הפסוק שהשתמש בו בעבר דווקא סוציאל דמוקרט – דהיינו, שהקומוניסטים אינם אלא פשיסטים אדומים. כתוצאה מכך הפכה מפלגת הסוציאליזם הדמוקרטי – נושאת הדגל של תחושת הזהות המזרח גרמנית המדוכאת – למפלגה המדוברת ביותר. וכתוצאה מכך חושב מועמד המפלגה בברלין, הסופר היהודי שטפן היים, שבבחירתו תלוי גורל הבחירות.

זו מלחמת מאסף פתטית, אך מגלה, לאחר קבורת המלחמה הקרה. בגרמניה יש לכך חשיבות נוספת, כיוון שעל פי גישה זו משווים בין הרפובליקאים שמימין ובין הסוציאליסטים שמשמאל כאילו נאצים וקומוניסטים גרועים באותה מידה. במבט לאחור זהו תרגיל מסוכן.

בכל זאת, בהשוואה ל-1932 אפשר להבחין גם בהבדל סגנוני של ממש. כרזות הבחירות האחרונות והמסכמות, בהשתתפות קהל ושרפינג, שדרו אווירת הפנינג. שירי לכת או נאומים צעקניים אינם יעילים עוד. משום מה בוחרים שני הצדדים במוסיקה פופולרית משנות השישים כדי להכשיר את האווירה לנאומי הבחירות. במקרה של שרפינג התמורה בולטת יותר: להקות רוק בעלות מסר אנטי-גזעני תופסות את מרבית הזמן באספה. היטלר היה בוודאי מתהפך בקברו לו ראה אסיפות אלה. ואילו היה יוצא מקברו ומגיע להופיע על הבמה, הקהל שוב היה משליך עליו ביצים סרוחות. גם אם יש בוחרים בעלי דעות קדומות ועמדות קסנופוביות, הם זקוקים למנהיג מודרני. כזה יש באוסטריה – היידר – אך לא בגרמניה.

עשה לך שהיד

שתי מודעות האבל שהופיעו בשבוע שעבר בעיתון פלשתיני הגדירו הן את מבצעי הפיגוע במדרחוב בירושלים והן את קורבנם הפלשתיני כשהידים. מיהו שהיד היום? והאם אין בכך ללמד כי בציבור הפלשתיני – כמו בציבור הישראלי – אין רוויזיה אמיתית של מושגי העבר של הסכסוך?

תצלום: רויטר

לוויית ילד במחנה ג'באליה, תחילת 94'. מושג השהיד נעשה לסמל סטטוס שאי אפשר למות בלעדיו

מאת אודי ניר

שתי מודעות אבל הופיעו ביום שלישי שעבר במרכז העמוד הראשון של העיתון הנפוץ בשטחים, "אל-קודס". האחת סיפרה על נפילתם חלל של חסן עבאס ושל עיסאם אל-ג'והרי, שני אנשי חמאס שהרגו ופצעו בירייה אורחים במרכז ירושלים לפני שבוע. השנייה ציינה את נפילתו חלל של זיאד אל-מגרבי, קורבנם הפלשתיני של שני המחבלים, שנורה למוות כאשר לקח את בני משפחתו ללקק גלידה בירושלים המערבית. הן התוקפים והן קורבנם זכו לתואר "שהיד" – חלל קדוש שהקריב את חייו למען האל. ליד המודעות פורסמו עוד מודעות אבל רבות, של אישים וגופים בשטחים המתאבלים על מותו של האלד אל-חסן, ממייסדי פתח, שמת בשבוע שעבר ממחלת הסרטן. גם הוא הוגדר "שהיד".

אנשים בשטחים התרגלו כל כך לאינפלציה בשימוש במושג זה בשנים האחרונות, עד כי הם מתקשים לפעמים לראות את הגיחוך שבהדבקת התואר שהיד כמעט לכל אחד שהלך לעולמו, בבחינת עשה לך שהיד. רבים מכירים בדבר רק כשמפנים את תשומת לבם לכך. "כל אחד מחליט בעצמו מי הוא שהיד. לנסות למצוא היום קריטריונים תרבותיים או פוליטיים – זה קשה מדי. אם אתה מת כשאתה נלחם באויב שלך אתה שהיד", אומר ד"ר זיאד אבו-עמר, מרצה למדע המדינה באוניברסיטת בירזית ומומחה לחקר התנועה האיסלאמית בשטחים.

האינתיפאדה היא שגרמה לאינפלציה זו, לזילות מושג השהיד ומוסד השהידה: שבע שנים רוויות הרוגים; אתוס לאומי שהעמיד את ההתרסה והעימות בראש סולם הערכים שלה; תת תרבות שלמה של סגידה ל"חללים הקדושים" שנהרגו בעימות עם כוחות הכיבוש הישראליים; קהות אתית וציניות ההולכת ומתישה את הרגישות החברתית של הציבור הפלשתיני. אין זה רק מושג דתי שהוצב בהקשר פוליטי. בחברה הפלשתינית עתירת השהידים הוא היה כבר לסמל סטטוס שאי אפשר למות בלעדיו.

בדוקטרינה המוסלמית הקלאסית המושג שהיד במובן של חלל קדוש (מרטיר) התפתחה בהשפעה נוצרית. בקוראן נזכרת המלה שהיד בקשר ישיר להוראה הבסיסית של הפועל הערבי הזה (ש.ה.ד), שכמו בעברית, משמעותו לראות, להיות עד ראייה (כגון בביטוי "שהיד במרומים"). בספרות המוסלמית הפוסט-קוראנית התפתחה המסורת המוסלמית הקלאסית על השהיד. הוא מתואר כמי שמבטא את אמונתו במותו, במלחמתו בכופרים. זה הביטוי הנעלה ביותר של אמונה, ולכן השהיד זוכה לדרגה הנעלה ביותר של גן העדן. מבין שוכני גן העדן, רק השהיד יכול לחזור לארץ, שכן לפי המסורת השהיד חפץ ליפול חלל עוד עשר פעמים למען אללה. במותו נמחלים לו כל חטאיו.

מודעות האבל של אנשי החמאס (למעלה) ושל קורבנם (למטה). לידן פורסמו מודעות אבל על האלד אל-חסן, ממייסדי פתח, שמת ממחלת הסרטן. גם הוא הוגדר "שהיד"

שפע המסורות על הפריווילגיות של השהיד הולידו את הנטייה לייחס לשהיד – בדיעבד, לאחר מותו – שאיפה נחרצת ליפול חלל. נהוג לייחס שאיפה כזאת לכמה מהמצביאים הגדולים בראשית האיסלאם. כבר בראשית האיסלאם התקשר מושג השהיד למושג הג'יהאד, מלחמת הקודש, והנטייה היתה ליצור זהות בין שהיד לבין מי שנפל במלחמת קודש. עם התפתחות המושג ג'יהאד, ההבחנה ב"ג'יהאד חיצוני" (נגד אויב חיצוני) וב"ג'יהאד פנימי" (נגד יצר הרע), התרחבה גם ההגדרה של השהיד, וניכרה פתיחות לצורך להכיר כשהיד לא רק במי שנהרג במלחמת קודש.

בדוקטרינה המוסלמית הקלאסית אין אזכור של הערך המיוחד הקולקטיבי של השהיד. הוא אמנם עושה מעשה הקרבה למען הציבור (הקרבת נפשו במלחמה), אבל רק את נפשו שלו הוא מטהר, רק את עצמו הוא גואל. הוא אמנם זוכה למקום של כבוד בעולם הזה ולמקום של חסד בעולם הבא, אך תרומתו לקהילה מתמקדת בהשפעה המוחשית של מאבקו בעולם הזה, כפרס מותו.

התפיסה הזאת השתנתה לחלוטין בתקופה המודרנית, בהשפעת מסורות עממיות. הסגולה הקולקטיבית של השהיד, הטוהר והחסד שהוא מקנה לציבור כולו במותו, הודגשו מאוד בחברה הפלשתינית בתקופת האינתיפאדה. הדבר עולה מסיפורים עממיים, מראיונות ומן השירה שנכתבה בתקופת האינתיפאדה. באתוס העממי הפלשתיני, במיוחד המודרני, השהיד הוא נחלת הכלל. אין הוא שייך רק למשפחתו, אף לא רק לאל, אלא לקהילה כולה. הזכות של שמירת זכרו מוטלת על הקולקטיב, וגם השכול נחלק בין הכל. לפי האמונה, השהיד מפיץ סביבו חן וחסד, טוב וטוהר, קודם למותו ולאחריו. לכן הקרובים לו מתוארים כמי שאף ניחנים בסגולות ספיריטואליסטיות.

משפחתו של שהיד מקבלת איפוא כעין פיצוי חברתי על השכול – בכך שהיא מועלית למדרגה מוסרית רוחנית עליונה. ההכרה החברתית בנפילתו של המת כשהיד חשובה לא רק לעילוי נשמתו ולהנצחת זכרו, אלא גם למקומה החברתי של משפחתו.

משום כך היה (ועדיין) חשוב כל כך למשפחות כה רבות להצמיד לבניהן הנופלים את התואר שהיד, אפילו כאשר צריך למתוח את הגדרת השהיד עד לקצה גבול הסבירות. "הקונצפט נמתח מאוד והוצא מן ההקשר המקורי שלו", אומר ד"ר אבו-עמר. "הוא נמתח במיוחד בתקופת האינתיפאדה, כי כל כך הרבה אנשים נהרגו". אנשים שנדרסו, אנשים שמתו מהתפוצצות מטעני חבלה בעת שהכינו אותם, ובכמה מקרים אפילו משתפי פעולה שנהרגו מידי פלשתינאים – הוכתרו בתואר שהיד.

לפני הסכם אוסלו, כאשר הצנזורה הצבאית על עיתוני מזרח ירושלים עדיין התמירה, אסר בדרך כלל הצנזור הישראלי את השימוש במונח זה במודעות אבל לזכרם של פלשתינאים שנהרגו בהתנגשויות עם כוחות ישראל. כך נמנע ממשפחות ההרוגים הכלי החשוב ביותר לתבוע הכרה פומבית ביקיריהן כבשהידים (אגב, צורת הריבוי בערבית היא שוהדאא). אחרי הסכמי אוסלו, אומר הסופר והעיתונאי הפלשתינאי הוותיק עלי אל-חלילי, נפרץ הסכר. במודעות האבל היום, לדבריו, "כל מי שמקורביו סבורים שהוא מת בהגנה על מולדתו, על דתו או על עיקרון, מוגדר שהיד".

ואם במודעות האבל השהיד הוא בעיני המתבונן – מהם הקריטריונים לכך בידיעות החדשותיות? עיסאם אל-כורד, עורך החדשות של העיתון "אל-קודס", משיב כי מדובר בכל "מי שמת בהגנה על דתו, על מולדתו, על ארצו, או על כבודו (...) זו ההגדרה הקיימת בקוראן, וזו גם אבן הבוחן שבה משתמש העורך בעיתון". לדבריו, "מבחינת העורך, כל מי שיש סביבו הכרה חברתית רחבה כשהיד נחשב שהיד".

אל-כורד אינו רואה בעיה בכך שהן התוקפים במדרחוב הירושלמי והן קורבנם הוגדרו כשהידים. גם ההורגים וגם הנרצח הפלשתינאי נתפסים באופן כללי כקורבנות הכיבוש, הוא מסביר. יתר על כן, הוא אינו סבור שבשימוש במושג שהיד יש משום הבעת תמיכה במעשה שעשה הפרט, שכתוצאה ממנו הוא נפל חלל. ואגב, זיאד אל-מגרבי, שנורה במדרחוב הירושלמי, הוא השהיד הראשון הזוכה להכרה מטעם המוסד לביטוח לאומי בישראל כנפגע פעולות טרור.

"הבעיה נובעת מן הערבוב שבין דת לפוליטיקה", אומר עלי אל-חלילי, "הרי מדובר במושג דתי, שמיושם במציאות פוליטית. אתה יכול לתמוך בתהליך השלום, כמוני, ולהתנגד לפעולת הירי במערב ירושלים, כפי שאני מתנגד, אבל אינך יכול לבוא ולומר למשפחה: לא, הוא לא שהיד. אתה תיראה כמי שמתערב בעניין דתי" באמצעות טיעונים פוליטיים.

אל-חלילי אינו שבע רצון מהצמדות התואר שהיד לרוצחים שירו במדרחוב בירושלים. "לפני שנתיים ייתכן שרוב הציבור (הפלשתיני) היה מסכים ששני אלה הם שהידים. אבל היום המצב שונה. באה הרשות הלאומית שלנו, והוציאה גילוי דעת רשמי שבו היא אומרת כי היא מתנגדת למעשה. אם כן, מדוע קוראים לו שהיד? התשובה היא שהדבר נעשה כדי לפייס את משפחתו".

אל-חלילי סולד מן הזילות של המושג שהיד, שנגרמה עקב שימוש היתר בו. "כל עם זקוק לגיבורים. גיבורים שנלחמו למען החירות ומתו. אלה בעבורנו הם השהידים. אבל יש היום בלבול גדול. לפני שנתיים פירסמתי מאמר בעיתון 'אל-פג'ר' ובו שאלתי: 'עד היכן תקעו את השהידי' על האבסורד שבהחשבת כל אחד לשהיד. קיבלתי תגובות נזעמות. אמרו לי: 'זה נושא רגיש'".

התופעה הזאת אינה רק קוריוז סוציולוגי-אנתרופולוגי. היא מעידה במידה רבה שבציבור הפלשתיני – כמו בציבור הישראלי – אין עדיין רוויזיה אמיתית של מושגי העבר של הסכסוך הישראלי-פלשתיני, לנוכח המציאות החדשה של הסכם השלום. מערכת הערכים של האינתיפאדה, שבראשה עמדו העימות וההקרבה, לא עברה שינוי מהותי. ולא משום שתומכי ערפאת ותומכי השלום אינם שוחרי שלום, אלא בעיקר משום שנגדם פועלים ארגוני האופוזיציה, ובפרט הארגונים האיסלאמיים, כשומרי החומות של הקונצנזוס הישן.

החמאס והג'יהאד האיסלאמי חוזרים ומזכירים לציבור הפלשתיני שהכיבוש לא הסתיים, ולכן אין גם לסיים את האינתיפאדה. אין לפרק את הליכוד הלאומי שנוצר בתקופת האינתיפאדה סביב ערכיה המרכזיים, המקודשים, אומרים פעילי האופוזיציה, הן משום שהם עדיין רלוונטיים והן משום שסייעו ביצירת האחדות הלאומית.

ערפאת מהסס לנקוט פעולות נחרצות נגד פעילי הארגונים האלה, בין השאר משום שהם עדיין מגלמים בעיני הציבור הפלשתיני (ואולי גם בעיניו) את הנאמנות לקונצנזוס של תקופה מפוארת בתולדות המאבק הלאומי הפלשתיני – תקופת האינתיפאדה. נראה שהקושי של ערפאת לאכוף ביעילות את שלטונו בשטחים שבשיפוטו גדול לפחות כמו הקושי שלו להנחיל לתושביו מערכת ערכים חדשה.

באמריקה / עקיבא אלדר

הרמטכ"ל לפוליטיקה?

גם באמריקה רמטכ"לים ברימוס הם הלהיט האחרון בבורסה הפוליטית. סקר שערך השבועון "ניוזוויק" (לפני המשבר החדש במפרץ) קובע, שאילו התמודד עכשיו על הנשיאות מטעם המפלגה הרפובליקאית, היה הרמטכ"ל (מיל') קולין פאואל מכה את הנשיא ביל קלינטון שוק על ירך (54% לעומת 39%). אבל מאז השתחרר מהצבא, לפני יותר משנה, האיש שרונלד רייגן מינה ליועץ לביטחון לאומי וג'ורג' בוש ענד לכתפיו דרגות רמטכ"ל אינו מגלה לאן מועדות פניו. המסתורין סביב עתידו של החייל השחור הבכיר ביותר בהיסטוריה האמריקאית אינם מזיקים למניותיו הפוליטיות. גם סוכני המכירות שלו אינם מתלוננים.

המשבר במפרץ תפס את פאואל בין ביתני יריד הספרים בפרנקפורט. אשתקד הסתפקו יחצ"ני ההוצאה לאור "ראנדום האוז", שרכשה את הזכויות להפצת ספרו, בתליית דיוקנים ענקיים של הגנרל השחור הראשון באה"ב סביב הביתן. על הקונים הפוטנציאליים זה לא השפיע. השנה גררו את הגנרל עצמו לגרמניה, בתקווה שהקסם והתהילה יפתחו את כיסיהם של מו"לים מרחבי העולם. האוטוביוגרפיה של הילד השחור מהברונקס זיכתה אותו כבר במקדמה של 6.5 מיליוני דולרים (מיליון וחצי יותר מנורמן שוורצקופף, הדרגה מחייבת). בין פרק לפרק תוחב פאואל לכיסו עוד 60 אלף דולר, שכר מרצים. אחרי שיבטיח את עתיד בניו, יוכל להרשות לעצמו לשוב למשכורת ממשלתית.

דומה כי שום מינוי לא יפתיע את הבריות. לחבריו פאואל אומר שהוא בלתי מפלגתי, ואחרים מהם מאמינים שיש בכוחו לזכות בנשיאות כמועמד עצמאי. הסלידה הגוברת מהעסקנים הפוליטיים ("וואשינגטון פוסט" קבע שהקונגרס היוצא היה הגרוע והמבוזה ביותר בחמישים השנים האחרונות) עשויה לשחק לידיו. ואולם אין די בשכר סופרים, נדיב ככל שיהיה, לעצב בתוך שנתיים מדינאי מגנרל. איש אינו יודע מה דעתו של פאואל על הפלות, למשל, על עישון, על גירעון ומיסוי.

האפשרות השנייה – שפאואל ירוץ לנשיאות מטעם המפלגה הרפובליקאית, שאת נשיאיה האחרונים שירת בנאמנות – אינה זולה אף היא. גם באמריקה פוליטיקאים אינם מצדיעים לקצינים ומפנים להם את הדרך. בחירות מוקדמות יכולות לבלוע את כל המקדמה של הספר, מה גם שספק אם השמרנים באמריקה מוכנים לקבל נשיא שחור. מועמד רפובליקאי שחור לסגן נשיא יכול לגנוב בתמיכה הגורפת של השחורים בדמוקרטים.

התפקיד שפאואל צריך להושיט אליו יד ולקטוף אותו, מתעקשים הפרשנים, מוחזק זמנית בידי וורן כריסטופר. פאואל, ולא ג'ימי קרטר, הוא שנטל את הטלפון בפורט או פרנס ושיכנע את קלינטון לאשר את עסקת הפשרה עם גנרל סדראס. פקידים בבית הלבן הדליפו לעיתונות את משפט המחץ של פאואל: "העיקר שנכניס את הכוחות לכאן בבטחה. אחר כך תוכל לעשות אתם כל מה שיעלה ברצונך". פקיד ממשל אחר, שנלווה למשלחת המו"מ להאיטי, טען שפאואל, ולא קרטר, שיכנע את ראול סדראס כי קלינטון מתכוון באמת ובתמים לפלוש לאי. "הנשיא והגנרל שיחקו את השוטר הרע והשוטר הטוב", אמר הפקיד. הדלפות הללו נועדו לרמוז שהתמרון הפוליטי אינו זר לרמטכ"ל לשעבר. על אף ההצלחות באיטי והמהלך המוצלח במפרץ, לוחצים היועצים על קלינטון להיפטר מהצוות המדיני האפור שלו. שחור נראה להם הרבה יותר מפתה.

בוואשינגטון עדיין משתעשעים ברעיון שבקיץ הבא, אחרי שאיתמר רבינוביץ' יפתח במרוץ לפריימריס, ואהוד ברק יסגיר את חשבון החיסכון שלו (ספרו?), ייפגשו שני הרמטכ"לים בזירה המדינית. אם ברק ילמד עד אז את השפה, הם יוכלו לשוחח ביידיש. פאואל, שגדל עם ילדי חסידים בסמטאות הברונקס, יהיה להיט באסיפות בחירות בבתי הכנסת של השכונה.

מה קרה לעסקה הסעודית?

בראשית 1994 זימן קלינטון את כתבי הבית הלבן למסיבת עיתונאים חגיגית לרגל ההכרזה על עסקת המטוסים של העשור, אם לא יותר. במעמד שגריר סעודיה, בנדר בן סולטן, מזכיר המדינה, שרי האוצר והתחבורה ונשיאי בואינג, מקדונלד דגלאס ופראט אנד ויטני, בישר הנשיא שחברת התעופה הסעודית החליטה לחדש את צי המטוסים שלה בתוצרת ארצות־הברית. קלינטון דיבר על שישה מיליארדי דולרים ועל עשרות אלפי מקומות עבודה. הוא הבטיח לפני כן כי השגת ג'ובים תהיה הג'וב המרכזי שלו, והנה הוא מקיים את הבטחתו. כמעט שנה חלפה ושום טכנאי מובטל לא גויס לתקוע את הבורג הראשון במטוס בואינג מהעסקה הסעודית.

מתברר שעד היום לא חתמה סעודיה על העסקה, והמשבר החדש במפרץ אינו מקדם את סיכוייה להיחתם במהרה. בוואשינגטון עוקבים בדאגה רבה אחרי מצבו הבריאותי של המלך פאהד ומקווים שכוחו יעמוד לו להיענות להזמנתו של הנשיא לבקר בבית הלבן לצורך חתימה על העסקה. השגריר בנדר נעלם לפני כמה חודשים מהעיר, ובקהילה הדיפלומטית מספרים שהוא השתכן בריאד כדי להבטיח את חלקו בירושה. במחלקת המדינה נזפו בכל מי שהיה מעורב ב"הבעת הדאגה" מהפגיעה בזכויות האדם בסעודיה על ידי מעצר המוני של חרדים מוסלמים, בלא משפט. הסעודים הביעו את עלבונם, ולמחרת הבהיר הדובר לכל מי שהתעניין, כי לארה"ב אין שמץ של טענה כלפי ממשלת ריאד, שהרי מדובר בצעדים חוקיים נגד פונדמנטליסטים. אחרי ככלות הכל, סעודיה איננה האיטי המסכנה, שצריך להשיב אליה את הדמוקרטיה.

בשבועות האחרונים נדמה שכל הצמרת האמריקאית הולכת לקיים את מצוות החאג'. ראשונים הגיעו מייק מקלארטי, שעמד עד לאחרונה בראש צוות הבית הלבן, ולצדו מרטין אינדיק ועוזר המזכיר למזרח התיכון, רוברט פלטרו. אחריהם הגיע שר האוצר לויד בנטסן (המלך פאהד אמר לו כי הוא שמח שסוף סוף מבקר אצלו אמריקאי בן גילו, ולא עוד אחד מנערי קלינטון). בסוף השבוע נחת שם שר ההגנה ויליאם פרי. אבל האורחים שדחו את ביקורם מחמת המשבר יהיו חשובים מכולם, לפחות מבחינתו של קלינטון: ראשי הבנק ליצוא ויבוא (EX-IM Bank) יביאו לריאד הצעה למימון עסקת המטוסים הגדולה. מקורות יודעי דבר מסרו שהבנק אינו סומך על חברת התעופה הסעודית (הממשלתית) ודורש שגם ממשלת סעודיה תחתום על הסכם המימון. הסעודים שוב נעלבו.

השיניים של ואשינגטון

משרד החינוך האמריקאי מקפיד מאוד על לימודי ההיסטוריה של ארצות הברית. כיצד ייתכן, למשל, שנער תיכון לא יידע אילו שיניים תותבות היו לג'ורג' ואשינגטון. להלן ציטוטים ממאמר בנושא זה, המשתרע על שני עמודים בספר לימוד לבתי הספר הציבוריים: "השיניים התותבות היו עשויות משיני היפופוטם ופיל והודקו לבסיסן באמצעות פין עץ דקיק. קפיצי זהב (תמונה מצורפת) חיברו את שתי הפלטות. ואשינגטון לא אהב את המערכת הזאת ושלח אותה להתאמה בלונדון. תלונה שהתותבות הבולטות ניפחו את שפתיו". המחבר, ג'והן גוסטאיטיס, חתן פרס אמי, מנפץ את המיתוס ששיניו התותבות של ואשינגטון היו עשויות עץ ומסביר את הטעות בנטייתן של שיני השנהב ללקות בכתמי קפה, תה וטבק, ששיוו להן מראה עצי.

למאמר הדנטלי יש גם מסר פטריוטי: "בריאות הפה", כותב גוסטאיטיס, "לא שיבשה, כמובן, את הקריירה המפוארת של הנשיא הראשון". בסוף המאמר הוא חושף חילופי מכתבים בין ואשינגטון לרופא השיניים שלו, ובהם מסתתר סקופ: "כן, גם למרתה (הגברת הראשונה הראשונה) היו שיניים תותבות". מעניין אם בעוד מאתיים שנה ייכתבו תלמידי אמריקה על רגליו הלבנות של ביל קלינטון ועל הצבע המלאכותי שבחרה הילרי לצביעת שערה.

פאואל. היועצים לוחצים על קלינטון להיפטר מהצוות המדיני האפור שלו. שחור נראה להם הרבה יותר מפתה

ראיתי שמעתי / אמנון ברזילי

תהיות ליד שולחן הממשלה

בישיבת הממשלה, המתכנסת הבוקר, ירצו כמה שרים להפנות אל ראש הממשלה ושר הביטחון כמה שאלות נוקבות הקשורות למהלכים שנקט בפרשת חטיפתו של סמל נחשון וקסמן ז"ל. לאחר שבמשך השבוע שעבר שמרו על שתיקה והבליעו, מטעמי מורל לאומי, את דברי הביקורת שהיו בפיהם, עשויים חלק מחברי הממשלה לתהות בקול האם הפעולה שביצעה סיירת מטכ"ל בביר נבאללה ביום שישי בערב היתה מחויבת המציאות. השאלה היא, האם יהיה לשרים האומץ להציג בפני יצחק רבין את התהיות שהם משמיעים בשיחות שלא לייחוס.

אחד השרים מדבר על שרשרת של טעויות שהתרחשה בשבוע שעבר. לדבריו, אף אחת מההנחות שעליה התבססו רבין והדרג הביטחוני בטיפולם בפרשה לא היתה נכונה. התברר כי ההערכות לגבי המקום שבו הוחזק וקסמן, שבעקבותיהן הוטלה האחריות המלאה למעשי החמאס על ראש הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת, היו שגויות, וכך גם ההנחות באשר ליכולתה של היחידה הצבאית המובחרת לבצע את הפעולה. כתוצאה מההנחות המוטעות, מציין שר אחר, הוטל בזיפזון רב מדי מצור על רצועת עזה, ששלל מעשרות אלפי אנשים את האפשרות להגיע למקומות עבודתם.

אם אותם שרים אכן יאזרו אומץ וישמיעו את ההשגות שבפיהם, עשוי להתפתח בישיבת הממשלה דיון מרתק בכמה סוגיות שאינן עולות בקנה אחד עם המיתוס הלאומי־הביטחוני. כמה שרים, למשל, אינם משוכנעים בכך שפיגוע המיקוח היה חייב להסתיים בפעולה צבאית. "אני רוצה לדעת האם, בתנאים שהיו ידועים לנו לפני הפעולה, המבצע ביום שישי היה פעולת חילוץ או פעולת חיסול?" אומר אחד מחברי הממשלה.

אותו שר סבור כי רבין נשען יותר מדי על העצות שהוא מקבל מהרמטכ"ל, רב אלוף אהוד ברק, ומגורמי ביטחון אחרים. לדבריו, מאחר שברק איננו חשוד באהדה יתרה להסכם אוסלו, היה רבין חייב לכנס, לפני קבלת ההחלטה על ביצוע הפעולה, את חברי הקבינט לענייני ביטחון. רבין כנראה שקל את האפשרות הזו. במסיבת העיתונאים שכינס בליל שבת הסביר רבין כי לא זימן את הממשלה, מחשש שעצם ההתכנסות הבהולה תגרום לחשיפת המבצע. לא כל השרים מקבלים את הטיעון הזה.

המבחן יהיה בתוצאות

בשעות הערב של יום שישי, עוד לפני שיצאו חיילי סיירת מטכ"ל לפעולת החילוץ בביר נבאללה, הבין רבין כי יש פער גדול בין המציאות ובין התוכניות שגיבש בימים הקודמים. ראש הממשלה רצה שפיגוע המיקוח של החמאס יהווה "טסט קייס" להתנהגותו של ערפאת. בפועל היה זה מבחן למנהיגותו של רבין. העובדה שחוליית המרצחים של החמאס התחבאה בגזרה המערבית שיחררה את ערפאת מהצורך לעמוד במבחן.

"הכל ייבחן על פי התוצאות", אמר אחד מגורמי הביטחון כשניתחו, בישיבת הממשלה שהתקיימה ביום שישי, את פרשת החטיפה ואת הדרכים שבהן אפשר לאתר את וקסמן. בשעה שבה נאמרו הדברים היה ידוע לחברי הממשלה שהחטוף הועבר לרצועת עזה. כאשר אותו גורם ביטחוני אמר "הכל", כוונתו היתה להתייחסות הממשלה לערפאת ולהמשך ההתקדמות בתהליך השלום עם הפלשתינאים.

לא כל השרים היו מאושרים מהתזה הזו. בישיבת הממשלה נוצרו שני קטבים. בצד הנצי ניצב השר שמעון שטרית, שהיה מוכן ללכת עד הסוף עם התיזה שהציע רבין, ולעצור את שיחות השלום עם הפלשתינאים במקרה שוקסמן יירצח. בקוטב היוני נמצאה השרה שולמית אלוני, שדחתה את הגישה הזו בתוקף. בין שני הקצוות הללו נמצאו שאר השרים, אך גם ביניהם אפשר היה להבחין בגוונים שונים של תמיכה במהלכיו של רבין. שמעון פרס, עוזי ברעם ואפילו משה שחל, העזו להשמיע הערות ביקורתיות כאשר לחלק מההערכות שהושמעו בדיון. פרס, ברעם ואלוני אמרו כי הם תומכים בהצעה להיכנס למו"מ בלתי ישיר לשחרור וקסמן, אבל אינם מסכימים לשום פרשנות לגבי האולטימטום שהציב רבין להמשך תהליך השלום. פרס הציע לבחון את המשך השיחות עם אש"ף על פי אמת מידה שונה. לא התוצאה צריכה לקבוע, כפי שאמר הגורם הביטחוני, אלא מידת הנחישות שתגלה הרשות הפלשתינית בפרשה. הדבר החשוב ביותר, אמר פרס, הוא לקבוע אם המשטרה הפלשתינית מבצעת את עבודתה.

מאחר שמבחנו של ערפאת נדחה, לא נותר אלא לבחון את תפקודו של רבין בפרשת החטיפה וניסיון החילוץ. ההערכה המקובלת היא כי למרות כישלון פעולת החילוץ ונפילת הקצין מסיירת מטכ"ל, ועל אף ההתבססות על סדרה של הנחות מודיעיניות שגויות, צבר רבין נקודות לזכותו. ראשית, בעצם ההחלטה להגיב ולשרטט את הקו האדום לכושר הסבלנות שלו לספוג פעילות טרור. שנית, ראש הממשלה הצליח ליצור דרמה עולמית סביב החטיפה, בעקבות האיום של ממשלת ישראל להפסיק את השיחות עם אש"ף.

ערפאת, כפי שגם מסר לעיתונות יועצו, ד"ר אחמד טיבי, נדהם מעוצמת התגובה העוינת בעולם למעשה החטיפה ומהתגייסות התקשורת העולמית לצדו של רבין. היבט נוסף היה התגייסות האופוזיציה לימין הממשלה. מתברר כי לרבין, גם כאשר הוא עומד בראש ממשלה הנשענת על בסיס קואליציוני צר כל כך, יש יכולת לגבש סביבו הסכמה פוליטית נדירה. זה אומר משהו על האשראי שממנו הוא נהנה בקרב אנשי הביטחון שבאופוזיציה – רחבעם זאבי, רפאל איתן ואריאל שרון. ליו"ר הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו, המבקש ליהנות גם כן ממעט קונסנזוס לאומי, לא היתה ברירה אלא להצטרף אליהם.

דרמה באולפן מבט

הדרמה התקשורתית באולפן החדשות של הערוץ הראשון התרחשה בו זמנית על פני המרקע ומאחורי הקלעים. בשעה שישראל סגל, העורך והמגיש של "יומן", הנחה את השיחות הטלפוניות שניהל אהוד יערי עם נציג חמאס, מחמוד א־זהאר, ועם ח"כ טאלב א־סנע, לגבי הסיכוי שהאולטימטום יוארך בעשרים וארבע שעות, שררה עדיין באולפן אווירה של אופוריה על הסקופ העיתונאי. השר יוסי שריד, שהיה באולפן, השמיע דברי הערכה לפנייתו של השייח אחמד יאסין לחוטפים. בשעה 20:30, אחרי שערוץ 2 כבר סיים את תוכנית החדשות שלו והעלה לאוויר את תוכניתו של דודו טופז, השתנתה האווירה באולפן החדשות של הערוץ הראשון.

לאולפן הגיעה הידיעה הראשונה על הפעולה הצבאית, ולנוכחים התברר כי לצה"ל יש פצועים והרוגים. היה צריך לפוגג את האווירה האופטימית, אבל בגלל האיפול שהטילה הצנזורה לא היתה אפשרות לדווח על האירועים. כאשר על פני המסך שודרה אותה הכתבה המצולמת, שאל סגל את שריד אם לנוכח ההתפתחויות הוא רוצה להעביר בדרך כלשהי את המסר לציבור. "תשקול היטב, אני לא רוצה להכשיל אותך", אמר. שריד הירהר והסכים.

אחר כך הציג סגל בפני שריד את השאלה שכל הצופים שמעו: "האם ישראל שוקלת אופציה צבאית?" שריד השיב: "לא שוללים מכלל אפשרות שום אופציה". הדו־שיח הזה התנהל לאחר שהפעולה כבר הסתיימה.

למה לא דיווחו מייד?

סמוך למועד פתיחת מסיבת העיתונאים עם רבין וברק, שלושם בשעה 23:00, התחולל ויכוח בלשכת שר הביטחון. בדיון היו מעורבים גם הצנזור הראשי, תת אלוף יצחק שני, דובר צה"ל, תת אלוף עמוס גלעד, ויועץ התקשורת של שר הביטחון, עודד בן עמי. רבין רצה להיות הראשון שידווח על כישלון פעולת החילוץ. השאלה היתה מתי זכאי עם ישראל לקבל את המידע.

ב־20:45 בערך דלפה הידיעה על הפעולה לעיתונאים שהיו במשרד הביטחון בתל אביב. נאמר להם כי לפי שעה הוטל איפול ואיסור פרסום של הידיעה. הצנזורה לא הרשימה במיוחד את כתבי רשתות הטלוויזיה הבינלאומיות. ועוד לפני השעה 21:00 דיווחו כתבי סי־אן־אן, סקאי ניוז והבי־בי־סי על הפעולה למאות מיליוני צופים בכל רחבי העולם.

בדיון בלשכת שר הביטחון הציע בן עמי להזדרז בדיווח לתושבי המדינה. שני אמר שהוא מבין, אבל כל עוד משפחת פורז לא קיבלה הודעה על מות בנה, ניר, האיפול יישאר בתוקף. בלשכתו של רבין נעשו כמה ניסיונות להסיר את האיפול, ללא הצלחה. הצנזור הראשי, בהסכמה מלאה עם רבין, סירב להגמיש את ההנחיות. הוחלט לקיים את מסיבת העיתונאים ב־23:00, בתקווה שעד לאותה שעה תימסר ההודעה למשפחת פורז.

בסופו של דבר הפר רבין את הנחיות הצנזורה. הוא פתח את מסיבת העיתונאים בהודעה על הפעולה וכישלונה, עוד לפני שמשפחתו של ניר פורז קיבלה את הידיעה על מותו. כשהצנזור הראשי נשאל אם אין מקום לבדיקה מחודשת של ההנחיות, ענה: אם זה מה שאתה חושב, אז תכתוב שיש מקום לשיקול מחודש. כשהתבקש להביע את דעתו בעניין אמר: לא אביע אותה בפניך. אומר אותה במקומות הנכונים.

هكذا من الأصل

ששת חטאיה של השרה

מאת תיאודור פרידגוט

לא עבר חודש מיום כינונה, ושרת העבודה והרווחה, אורה נמיר, כבר צברה חטאים שיעסיקו אותה, את ממשלתה, וחלק נכבד מחברי הכנסת במשך זמן רב. נמנה שישה מהם.

שכחת הציונות. למרות הצהרתה שלא "יזוק" כגון שרנסקי ילמדה מה היא ציונות, מעידה נגדה עמידתה בשער נגד זכות השיבה של יהודים וקשים גלמודים אל הארץ המובטחת, אלא אם כן יינשאו על כתפיהם של בניהם הצעירים. היכן הציונות של חבריה, ילידי היישוב, שירדו אל הים הסוער, או פעלו במחתרת הרחק מן הבית, כדי להביא אל חוף מבטחים מעפילים חלשים, זקנים וחולים — ניצולי שואה מאירופה, או כפרים שלמים מהרי האטלס במרוקו, או עולים העוברים את אתיופיה דרך המדבר הסודאני?

גבות רוח כלפי דור שלם. השרה נזעקת נגד בואם של ניצולי שואה ותיקי הלוחמים בנאצים. בני ה־60 ו־70 של היום היו בני 13–23 בשנות השואה. בשנות חייהם עברו אנשים אלה את כל מדורי הגיהנום: המלחמה, השנים שחורות של יהודי בריה"מ, שנות ההתעוררות והתקווה של יהדות שנחשבה לאבודה, והפחדים והאי ודאות מאז התמוטט הענק הסובייטי. סוף סוף הם מחליטים לחפש את מולדתם. אך נמיר אינה מתרשמת, לא מוותק ולא מזכויות הדור. הם הרי לא תרמו למגבית, ולא קנו איגרות חוב של ישראל, ואפילו לא התנדבו למח"ל ולא צעדו במצעדי הצדעה לישראל.

אי אמירת אמת בהירכה ציבורי. "שליש זקנים, שליש נכים, וכמעט שליש משפחות חד־הוריות", אמרה השרה. מניין נלקחו נתונים אלה? על פי נתוני משרד

בימה

חרף דבריה של אורה נמיר, הרכבה הדמוגרפי של העלייה הרוסית טוב בהרבה מאוכלוסיית המקור שלה

הקרן הישראלי, במחצית הראשונה של 1994 רק 15.5% מן העולים היו בני 65 או יותר. כרבע מן העולים היו למטה מגיל 18, וכ־49% היו בני 19–44. הרכבה הדמוגרפי של העלייה הזאת טוב לאין ערוך מאוכלוסיית המקור שלה. הגיל הממוצע של האוכלוסייה היהודית בבריה"מ לשעבר הוא יותר מ־50. כ־40% מיהודי מוסקווה עברו את גיל ה־60. אבל גם בין העולים יש משפחות חד הוריות ואלמנות מבוגרות, אך על נמיר להיות ערה לכך שבגלל העלייה העצום קיבלנו הון אנושי, וכאלה עוד ממשיכים להגיע.

מינהל מפלה. שרת העבודה והרווחה מודאגת מכך שאין למשרדה תקציב למלא את צרכיהם של לקוחותיה. מה חדש בזה? שתשאל את שר הביטחון, את שר החינוך, או את שר הקליטה אם יש להם די כסף. כולם במצוקה תקציבית. אבל הפתרון של נמיר הוא לתקוף תת־מגזר אחד מכלל הנתונים באחריותה. היא הוליכה שלא לערוך קיצוץ פרופורציונלי, לא לעשות סדר חדש של קדימויות, אלא פשוט לגדוע ענף אחד ממפעלה.

הכפשת ציבור שלם על לא עוול בכפו. "שם הם למדו לנצל את המדינה, לא ארשה זאת אצלנו", אמרה. רק חסר להוסיף שכולם נושאים סכינים, שהם כלל אינם יהודים, ועוד שקרים בוטים שנהגו בתקופת שנות מפר־פלגיות בפרוזדורי השררה של ישראל. אך "צלנים" אלה, על פי ממצאי מחקרים של כלכלנים וסוציולוגים בישראל, עובדים יותר, יש להם כישורים יותר מאלה של הישראלי הממוצע, ועל כן הם משתכרים שכר מעל לממוצע הישראלי. פירוש הדבר, שכתוך שלוש שנים מיום הגעתם העולים הופכים לאזרחים פרודוקטיביים המשלמים יותר מסים מן הממוצע ותורמים לשגשוג המשק, התרבות והחברה. רופאים, מהנדסים ומדענים מריחים כלים ומטאטאים רחובות בשעה שהם לומדים את השפה ומסתגלים לתנאיה החדשים והלא קלים של מדינת ישראל. הם עושים זאת בצניעות ובשקט. אולי זו אינה עלייה ציונית, אבל מרבים מן העולים אפשר ללמוד התנהגות ציונית מהי.

איוולת פוליטית. נמיר היא אישיות פוליטית, ואחת החזקות במפלגתה. היא כנראה שכחה שיש לה עסק עם הגדולה בעדות ישראל. היא שכחה שקולותיהם של העולים, שהתאכזבו מן הליכוד, הם שהעניקו למפלגתה את הישגיה בבחירות האחרונות. מאוכזבי הליכוד הישראלים הצביעו בעיקר לצומת ולש"ס. לעומתם גילו העולים מוכר הגיים בגרות פוליטית ותבונה, הפנו עורף לרשימה עדתית, והפגינו את רצונם להיות חלק אינטגרלי מהחברה ומהפוליטיקה בישראל.

הפוליטיקאית המנוסה הזאת שוכחת שליהודים שהיא תוקפת בחריפות ובחריצות יש זכות בחירה בהגיעם ארצה. עד הבחירות הבאות אפשר איפוא לצפות לעוד שניים־שלושה מנדטים של עולים שידעו שנמיר נגדם ולכן עליהם להצביע נגדה.

פרופ' פרידגוט הוא מרצה בכיר ללימודים רוסיים ולאומיים באוניברסיטה העברית

מדע / יבשם עוזגד

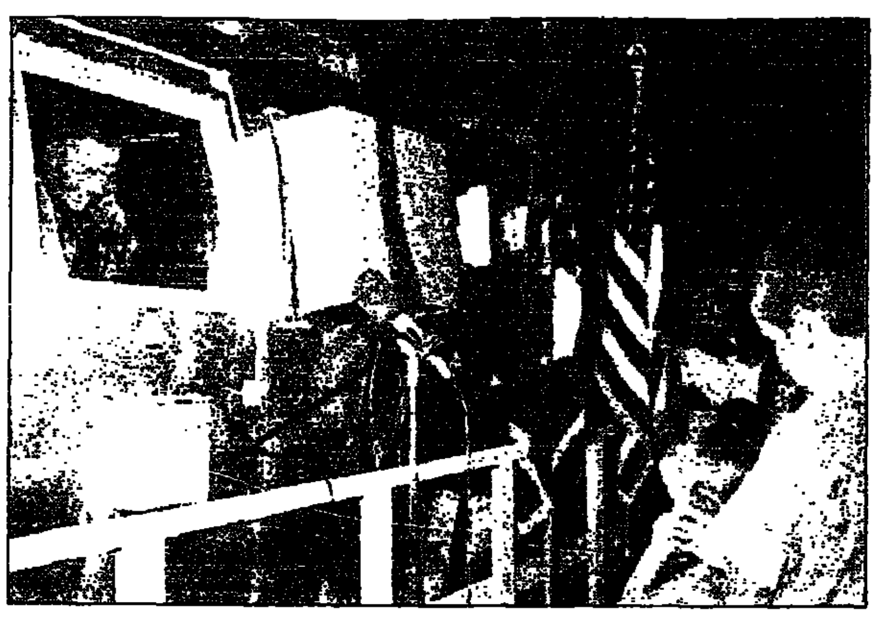

מימין: ניל ארמסטרונג, לאחר שובו מהירח, מקבל ביקור משפחתי מעבר לחלון תחנת הבידוד האמריקאית. משמאל: אבני ירח במערכת בידוד במכון לחקר החלל של ברית המועצות לשעבר

סידורי ביטחון בין־עולמיים

המגעים המתרבים בין חלליות מחקר לגופים שונים במערכת השמש מעוררים שאלות באשר למידת הסכנה הגלומה בחשיפת הביוספירה שלנו לגורמי מחלות או למתחרים פוטנציאליים מעולם אחר

די בידיעה על אבחון מספר מוגבל של חולי דבר בהודו כדי שחברות תעופה יפיצו בתקשורת תמונות של חיטוי מטוסיהן והחזרים מתת היבשת ההודית כולה. מכאן אפשר רק לשער את עוצמת ההתנגדות הציבורית והפוליטית שתעלה לאוויר, אם וכאשר תעמוד על הפרק תוכנית להבאת דוגמאות חומר מכוכבי לכת וירחים שונים במערכת השמש (תוכנית להבאת דוגמאות חומר ממאדים נבחנת בחינת ייתכנות טכנולוגית בסוכנות החלל האמריקאית, נאס"א). דוגמאות החומר שיובאו יכולות, על פי החשש, לכלול מיקרו אורגניזמים זרים תכלית הזרות, שלא יהיו דומים לשום מערכת חיה הקיימת בכדור הארץ.

האם מיקרו אורגניזם כזה יכול להגיב וליצור קשר גומלין כלשהו עם מערכות חיות ארציות? האם הוא יכול לגרום בהן מחלות? האם הוא יכול לנצח את האורגניזמים המקומיים בתחרות על משאבי הסביבה עד כדי חיסולם (פעולה כזאת עלולה לנתק את שרשרת המזון ולגרום לחיסול חלקים גדולים מעולם החי והצומח בכדור הארץ)? האם נוכל ללמוד את מאפייניו במהירות הדרושה לבלימתו? האם העיסוק בשאלות האלה לא נובע מצפייה ביתר מדי סרטי מדע בדיוני, דוגמת "זרע אנדרומדה", ומקריאת יותר מדי ספרים דוגמת "בכלות העשב" ו"יומו של השלושרגלי"?

הוויכוח בשאלת בטיחותן של תוכניות מחקר מסוג זה מתנהל בשנים האחרונות באינטנסיביות גוברת, לא בכינוסים של חובבי מדע בדיוני, אלא בחדרי הדיונים המוגנים של סוכנות החלל האמריקאית, נאס"א. צוותי מומחים רב תחומיים מנסים להעריך את מידת הסיכון ולקבוע נוהלי הזהירות שיבטיחו את תושבי העולם מצד אחד, ויאפשרו את תוכניות המחקר מצד שני. למעשה, מדובר בחשש דו־סיטרי, כלומר, לא רק מפני זיהום אפשרי של כדור הארץ בחומר זר, אלא גם מפני זיהום של כוכבי לכת אחרים בחומר שיגיע אליהם מכדור הארץ. זיהום כזה עלול להשפיע על תהליכים שונים שאולי מתחוללים בכוכבי הלכת האלה.

שאלות אלה עלו לדיון רציני ראשון בשנת 1964, בכינוס האקדמיה האמריקאית למדעים בוואשינגטון. באותה עת עמדו על הפרק התוכניות להבאת דוגמאות חומר מקרקע הירח (במסגרת תוכנית אפולו). אף אף העובדה שהסיכויים לקיום חיים כלשהם על הירח הוערכו כמעטים מאוד, המליץ הכינוס בהמלצה להנהיג בידוד מלא זמני של כל האסטרונאוטים, כלי הרכב ודוגמאות החומר, שיחזרו מהירח. המלצות אלה אומצו כמעט במלואן על ידי נאס"א והפכו למעשה למדיניותה הרשמית.

בהתאם למדיניות הזאת, מיד לאחר נחיתתה של אפולו 11 בשובה מהירח הוכנסו חליפות החלל של האסטרונאוטים, והם עצמם, יחד עם תא הפיקוד של החללית ודוגמאות החומר שהובאו מהירח, הועברו במהירות ליחידת בידוד שנבנתה במיוחד על סיפונה של ספינת הצי האמריקאי "הורנט". יחידת הבידוד הזאת כולה הועברה לאחר מכן לבסיס החלל של נאס"א ביוסטון, טקסס.

האסטרונאוטים, הציוד וכל גרגר חומר שהובא מהירח, נותרו בבידוד מלא במשך 21 ימים, שבהם נבדקו באינטנסיביות בניסיון לזהות גורמי סיכון אפשריים. דוגמאות החומר נבחנו במערכות ששרר בהן ריק (ואקום), כדי למנוע כל אפשרות של מעבר "משהו" זר אל מחוץ למערכת המבודדת. נוהל הבדיקה המחמיר ביותר שהוצע לוועדת המומחים שתיכננה את מערכת הבידוד קבע שלפחות נציג אחד מכל מין ידוע של צמחים או בעלי חיים ייחשף למשך תקופה מסוימת לדוגמאות החומר שהובאו מהירח — לפני שאפשר יהיה להסיר מהן את הבידוד. הצעה זו לא התקבלה, בעיקר משיקולי מעשיות. כך תוכננו מספר בדיקות עקרוניות שנועדו לייצג את כל עולם החי והצומח בכדור הארץ.

ג'ון בגבי, פרופסור למיקרוביולוגיה מאוניברסיטת המדינה של קולורדו, שכיהן כסגן יו"ר הוועדה לבטיחות ביולוגית בתקופת מבצע אפולו, אומר שסדרת המבדקים הזאת תוכננה בחיפזון יחסי, כדי שלא לעכב את המבצע כולו. נוהלי בדיקה אלה, הוא אומר, חייבים להיבחן מחדש.

נאס"א מחלקת כיום את משימות החלל השונות שהיא מבצעת לכמה דרגות בסדר סיכון עולה מבחינת מידת המגע שהן יכולות לאפשר בין חומר שמקורו בכדור הארץ לחומר שמקורו בגוף אחר במערכת השמש. סדר הסיכון העולה הזה מחייב סדר עולה מתאים של נוהלי בידוד ובדיקה של כלי הרכב, דוגמאות החומר והאסטרונאוטים (אם תהיה זו משימה מאוישת), אם וכאשר יוחזרו לכדור הארץ. העלייה בדירוג הסיכון מחייבת את מתכנני החללית לשלב בה מערכות בטיחות שונות, שמלבד הקושי הטכנולוגי הכרוך בתכנונן ובהרכבתן, הן גם יקרות למדי, דבר שמסבך את משימת המחקר כולה.

הדרגה הראשונה בסולם, המייצגת את מידת הסיכון הנמוכה ביותר, ניתנת למשימות מחקר של גופים שאין שום סיכוי שאורגניזמים כלשהם יתקיימו בהם (דוגמת השמש). הדרגה הגבוהה ביותר בסולם, דרגה ארבע, ניתנת למשימה הכוללת נחיתה (מאוישת או רובוטית) על כוכב לכת שיש בו פוטנציאל ביולוגי, וחזרה — עם דוגמאות חומר — לכדור הארץ. לדוגמה, חללית המחקר הלא מאוישת "גלילאו", העושה את דרכה לעבר כוכב הלכת צדק, דורגה בסולם זה בדרגה השנייה. לעומתה, חללית המחקר הלא מאוישת "מארס אובזרוור", שאבדה בשנה שעברה בדרכה לכוכב הלכת מאדים, דורגה בסולם הזה בדרגה שלוש. בשני המקרים הדירוג ביטא את מידת הסיכון (להערכת חברי הוועדה) לזיהום כוכבי הלכת הנחקרים בחומרים המצויים בחללית והמרכיבים אותה.

העיסוק הרב יחסית והשקעת התקציבים בהבטחת בטיחות ביולוגית בין עולמית מעוררים התנגדות בקרב חוקרים לא מעטים הסבורים שמידת הסיכון הביולוגי האמיתי במערכת השמש היא מזערית, ואולי אפילו לא קיימת כלל.

תומס ג'קס, פרופסור לביופיסיקה באוניברסיטת קליפורניה, חבר ועדת המחקר של נאס"א, הוא רק אחד מאלה שמצביעים להפחית בהרבה את דירוג הסיכון הניתן כיום למשימות מחקר במערכת השמש. ג'קס מצביע על העובדה שהחיים הארציים מבוססים על הצופן המולקולרי הגנטי של הדי־אן־אי, שהוא מוצר של אבולוציה (כימית) ארצית. קשה להניח, הוא אומר, שבכוכבי לכת אחרים יתפתח צופן גנטי זהה לזה שלנו. קל יותר לצפות שיתפתח בהם צופן מולקולרי אחר שיאפשר התפתחות של חיים אחרים.

כאן כמובן עולה השאלה אם למשל נגיף הבנוי על בסיס צופן גנטי אחר יכול לתקוף ולהזיק לאורגניזמים שבנויים על בסיס צופן גנטי אחר. ג'קס משיב על כך בשלילה מוחלטת. אפילו אם נגיף כזה יחדור לתאים בגוף האדם, הוא לא יוכל לאלץ אותם לייצר את החומרים שממנו הוא מורכב (דבר שמשמעותו שכפול הנגיף. זו למעשה "מטרתו" של נגיף החודר לתא מארח). תאי הגוף יודעים לייצר חלבונים על פי צופן גנטי מסוים. כל צופן אחר פשוט לא יובן על ידם, ולא יגרום לייצור של שום חומר. נגיף כזה ימצא את עצמו במצב קיצוני בהרבה ממצבו של דג הנזרק אל היבשה.

מכאן מציע ג'קס להסיק שגם אם יתממש הסיכוי הקטן (מאוד) של קיום חיים במערכת השמש, וגם אם לאחר מכן יתממש הסיכון הקטן (עוד יותר), שמיקרו אורגניזם זר כלשהו שיובא לכדור הארץ יברח אל הסביבה הארצית, עדיין הסיכון שהוא יוכל לגרום נזקים ממשיים קטן מאוד, אולי אפילו זניח. כנגד התפיסה הזאת, טוענים "החוזרים", שמכיוון שאין לנו מידע על צורות חיים אחרות, מוטב שנניח שהן יכולות לעשות כל דבר (למשל, לפרק חומר כלשהו החיוני לקיום החיים בכדור הארץ). לפי התפיסה הזאת, בתחום המחקר הזה, כמו בהרבה תחומים אחרים בחיים, מוטב להתכונן אל הרע ביותר ולקוות לטוב ביותר.

לקרוא ליסוד בשמו

אחרי עשרים שנות חילוקי דעות הכריעה ועדת בירור מי ייצר ראשון את "יסוד 106", ואז, כמו לפי הזמנה, יוצרו שני איזוטופי 106 חדשים

בימינו קטן מאוד הסיכוי לגלות יסודות כימיים חדשים (או גרסאות כלשהן של יסודות מוכרים). אבל, כידוע, גם סיכויים מעטים מתגשמים לפעמים, וזה בדיוק מה שקרה בשנה האחרונה לחוקרי אוגמסיאן, המכון למחקר גרעיני בדובנה, רוסיה, ולקנט יולס, ממעבדות לורנס ליוורמור בקליפורניה, ולעמיתיהם.

לפעמים, כאשר גרעין של אטום קל מתנגש בגרעין כבד ממנו, מתאחדים השניים ויוצרים גרעין כבד משותף. בשיטה הזאת יוצרו בעבר ארבעה עשר יסודות שמספריהם האטומיים גדולים מזה של האורניום. המספר האטומי מבטא את מספר הפרוטונים המצויים בגרעין האטום (מספר זה שווה למספר האלקטרונים הנעים סביבו, כשהוא אינו מיונן, כלומר, כשהוא מצוי במצב נייטרלי). בגרעין של אורניום, למשל, יש 92 פרוטונים, ולכן מספרו האטומי הוא 92.

האורניום הוא היסוד היציב יחסית הכבד ביותר המצוי כיום בטבע. ברוב המקרים, היסודות הכבדים ממנו, שיוצרו באופן מלאכותי, מתקיימים פרקי זמן קצרים בלבד. לאחר יצירתם, אחדים מהם פולטים קרינה רדיואקטיבית, דבר שמשנה למעשה את זהותם. אחרים פשוט מתבקעים במהירה לשני גרעינים קלים יותר.

אוגמסיאן ויולס הצליחו באחרונה לייצר שני איזוטופים חדשים של היסוד המלאכותי סיבורגיום, שמספרו האטומי 106. שני איזוטופים אלה מתאפיינים במשך קיום ארוך בהשוואה לאיזוטופים אחרים של סיבורגיום שהיו ידועים עד עתה. החוקרים מניחים שתופעה זו נובעת מהתקרבות כמויות הניטרונים והפרוטונים שבגרעיני האיזוטופים שהתגלו, למה שמכונה "מספרי קסם". מספרים אלה מייצגים כמויות של ניטרונים ופרוטונים העשויים — בהשתלבם — ליצור גרעיני אטומים יציבים.

איזוטופ הוא מעין גרסה של היסוד. מספרי הפרוטונים והאלקטרונים שבאטום האיזוטופ זהים למספרי הפרוטונים והאלקטרונים שבאטום היסוד הנפוץ, אבל מספר הניטרונים שבו שונה. הניטרונים הנוספים (או החסרים) אינם יוצרים הבדלים משמעותיים בדרך ההתנהגות הכימית של האיזוטופים השונים, אבל תכונותיהם הפיסיקליות עשויות להיות שונות במידה משמעותית. למשל, ברור שהתוספת או גריעת ניטרונים מגרעיני האטומים יוצרת הבדלים משמעותיים במשקליהם. כך למעשה קיימות גרסאות כבדות וקלות של אותו יסוד עצמו. הבדל אפשרי נוסף יכול להתבטא במידת היציבות של האטום.

בגרעינו של האיזוטופ החדש הראשון של הסיבורגיום מצויים (בנוסף ל־106 הפרוטונים) 159 ניטרונים. בגרעינו של האיזוטופ החדש השני מצויים 160 ניטרונים. כדי ליצור את האיזוטופים החדשים הפגישו החוקרים גרעינים של ניאון 22 עם גרעיני קוריום 248. זמן מחצית החיים של האיזוטופ הראשון הוא 2–30 שניות. זמן מחצית החיים הוא הזמן שבו מחצית מכמות נתונה של איזוטופ רדיואקטיבי חדלה להתקיים בזהותה המקורית עקב פליטת הקרינה הרדיואקטיבית. האיזוטופ החדש השני של הסיבורגיום מתאפיין בזמן מחצית חיים של 10–30 שניות. זמני מחצית חיים אלה גדולים בכפי עשרה מזמן מחצית החיים של איזוטופ הסיבורגיום שהיה ידוע עד כה (0.9 שנייה).

החוקרים משערים כי היציבות המוגברת של גרעיני האיזוטופים החדשים נובעת מההבדל שבין המבנה המרובע שלהם לבין המבנה של גרעיני האיזוטופים האחרים שהיו ידועים בעבר של הסיבורגיום. כרגיל, גרעין אטום המעוצב בדמות כדור מושלם יהיה יציב יותר מגרעין אליפסואיד (המעוצב בדמות אליפסה). עם זאת, למעשה, קיימים גם הבדלי יציבות בין גרעינים אליפסואידיים שונים. הבדלים אלה נובעים בעיקר מהיחס שבין ציר האורך לציר הרוחב של האליפסואיד.

גלן סיבורג: נכנס לטבלה המחזורית

עיצוב מבנה הגרעין מוכתב במידה רבה על ידי כמויות הפרוטונים והניטרונים המרכיבים אותו. במקרה זה, גרעין האיזוטופ הכבד ביותר של סיבורגיום שהתגלה כולל כאמור 106 פרוטונים ו־160 ניטרונים. כמויות אלה מתקרבות מאוד ל"מספר קסם" תיאורטי, שלפיו גרעין שיכיל 108 פרוטונים ו־162 ניטרונים יהיה בעל מבנה יציב מאוד.

אוגמסיאן ויולס מציעים סדר יציבות מסוים התלוי ביחסים שבין צירי האורך והרוחב של גרעיני אטומים אליפסואידיים. כדי לבחון את השערתם, הם מציעים לנסות וליצור את גרעין "מספרי הקסם" שיכלול 108 פרוטונים ו־162 ניטרונים. גרעין כזה עדיין לא נוצר בניסוי, ואם וכאשר ייוצר משמעות הדבר תהיה, כמובן, יצירת יסוד כבד מאורניום מלאכותי חדש. במקרה כזה אפשר יהיה גם ללמוד את מבנהו המדויק ולהיווכח אם "סולם היציבות המבני" שמציעים אוגמסיאן, יולס ועמיתיהם אכן מתאים למציאות.

הסיבורגיום, שהתגלה למעשה עוד ב־1974, קיבל את שמו רק באחרונה. עד כה הוא כונה בפשטות יחסית "יסוד 106". הסיבה לכך היתה נעוצה בקושי להכריע מי היו הראשונים שגילו אותו. שתי קבוצות חוקרים טענו לזכות ראשונים על היסוד המלאכותי הכבד: אחת ממעבדות לורנס בקליפורניה, השנייה במכון למחקר גרעיני בדובנה (אז, ברית המועצות). מצב זה יצר בעניין "קיפאון" שנמשך כמעט שני עשורי שנים. באחרונה הוקמה ועדת בירור בינלאומית בעניין, והיא הכריעה לצד חוקרי מעבדות לורנס. קביעה זו העניקה למעשה לחוקרים הקליפורניים את הזכות לקרוא ליסוד בשמו.

בדרך לגילויו של "יסוד 106", תוך כדי תכנון וביצוע ניסויים שבהם הופגשו גרעינים של היסוד המלאכותי הכבד קליפורניום עם יוני חמצן, הסתייעו חוקרי מעבדות לורנס בגלן סיבורג, מוותיקי החוקרים במעבדה. עשרים שנה לאחר מעשה, החליטו להביע את תודתם לו באמצעות קריאת היסוד החדש על שמו. ככל הידוע, זו הפעם הראשונה שיסוד נקרא על שמו של מדען כלשהו בעודו בחיים. סיבורג, שגילה את הפלוטוניום ועוד תשעה יסודות מלאכותיים כבדים אחרים, זכה בפרס נובל לכימיה בשנת 1951, בשיתוף עם אדווין מקמילן.

סיבורג, שהוא כיום בן 82, עדיין עובד במעבדות לורנס. בתגובה על קריאת היסוד על שמו, אמר שזהו הכבוד הגדול ביותר שזכה לו בחייו. "זו הכרה רבה יותר מזו שמלווה את קבלת פרס נובל", אמר, "בעוד אלפי שנים הסיבורגיום עדיין יהיה רשום בטבלה המחזורית של היסודות הכימיים, ואילו רשימת זוכי פרס נובל של המאה העשרים תיראה חלק קטן וזניח של ההיסטוריה המדעית".

דרך הליכתה

האם אפשר לזהות אדם מוכר רק על סמך דרך הליכתו? אנשים שונים מהלכים בקצב שונה ומניעים את רגליהם בתיאום אופייני הכולל את קצב זווית הרמת הרגל, כיוון הצעדה, ונטיית הגוף ביחס לרגלים.

כל אלה מאפשרים לעתים לזהות אדם רק על סמך דרך הליכתו. הגבלת יכולת הזיהוי הזאת נובעת למעשה רק ממגבלותיו של המוח. כלומר, אילו יכולנו לראות תמיד בבהירות, להסתפק במבטים חטופים וקצרים, להתגבר על תנאי תאורה שונים, ולעבד במוחנו את המידע ביעילות ובמהירות מרבית, כי אז היינו מזהים מיד כל אדם מוכר מכל מרחק ובכל תנאי, רק על סמך דרך הליכתו.

מכיוון שאיננו יכולים לעשות את כל אלה, החליט פרופ' אדוארד אדלסון מהמחלקה לחקר המוח במכון לטכנולוגיה של מסצ'וסטס, MIT, בשיתוף עם סוראבה ניוגי, מהמחלקה למדעי המחשב במכון, לפתח מערכת ממוחשבת שתזהה אנשים על פי הברת וניתוח דרך הליכתם.

מצלמת וידיאו מזינה את המערכת בנתונים על דרך ההליכה של אנשים שונים המוצגים לפניה. המערכת מעבדת את הנתונים ושומרת עליהם במעין "ארכיון". לאחר מכן, כאשר המערכת מתבוננת — באמצעות מצלמה — באדם הולך, ואפילו בכמה אנשים צועדים, היא קולטת ומנתחת את נתוני הליכתם ומשווה אותם לאלה שמצויים בארכיונה. כאשר היא מגלה זהות בניתוח אורח ההליכה, היא מודיעה על זיהוי האדם.

אדלסון וניוגי אומרים שעד כה לא מצאו שני אנשים שדרך הליכתם זהה, כך שייתכן שדרך ההליכה היא אופיינית לכל אדם. אם יתברר שהנחה זו נכונה, ייתכן שמערכת מורכבת יותר מסוג זה תהיה עשויה לשמש כלי יעיל לזיהוי בני אדם.

עם זאת, המערכת החדשה נבחנה עד כה על אוכלוסייה של אלף איש בלבד, כך שעדיין לא ברור אם דרך ההליכה היא אכן אופיינית. בנוסף לכך, ברור שמי שרוצה יכול לשנות בכוונה את דרך הליכתו ולהטעות בכך את המערכת.

מחצור ועד למצדה

ארכיאולוגיה

מאיר בן דב

הכנס השנתי של החברה לחקירות א"י ועתיקותיה שהתקיים באחרונה יוחד למפעלו המדעי של יגאל ידין במלאות עשור למותו

כנס הסתיו השנתי של החברה לחקירת א"י ועתיקותיה, שהתקיים שבוע לאחר חג הסוכות, עמד בציון עשור לפטירתו של יגאל ידין, שהיה במשך שנים רבות יו"ר הוועד המנהל של החברה.

בכנס נערכו שני מושבי הרצאות ושני ימי סיורים בחפירות החדשות בצפון הארץ, ונטלו בו חלק מאות משתתפים. מושב יום חמישי נערך בבית גבריאל בצמח, ואת הרצאת הפתיחה נשא טדי קולק, שדרכו הצטלבה עם דרכו של ידין, כאשר זה היה קצין מבצעים במלחמת השחרור ואח"כ רמטכ"ל, וקולק שימש כמנכ"ל משרד ראש הממשלה. עם פרידתו של ידין מצה"ל ומעברו לחיים אקדמיים, היו השניים פעילים בהקמתה של רשות הגנים הלאומיים, וגולת הכותרת של פעילותם היתה בהקמת מוזיאון ישראל ובעיצוב תצוגותיו.

את ההרצאות העיקריות נשאו אמנון בן־תור, מבכירי תלמידיו של ידין וכיום ראש המכון לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים, ושמריהו טלמון, מראשי החוקרים בחוג למקרא של האוניברסיטה ומראשוני חוקרי מגילות ים המלח.

בן־תור הקדיש את הרצאתו לחפירות ולתגליות החדשות בחפירות תל־חצור, שאותן הוא מנהל בשנים האחרונות. את דרכו הארכיאולוגית החל בן־תור בחפירות חצור תחת שרביטו של ידין. כשחזר ידין לארכיאולוגיה, מיד לאחר שחרורו מן הצבא, הוא הגה את הרעיון לחפור את חצור שבצפון הארץ.

ידוע שידין ראה את פרשת כיבוש הארץ בימי יהושע כאחת המרתקות בקורותיו של עם ישראל. במיוחד דיברה אל לבו המשוואה של תקומת עם בארצו בימים ההם בראשות משה ויהושע, עם דור העצמאות בראשות דוד בן גוריון.

כדרכו הלך ידין בגדולות. הוא גייס למלאכה מאות פועלים ותקציבים נכבדים, שהושגו על ידו בגיוס תרומות של שוחרי עם ישראל בתפוצות. בראש שטחי החפירות עמדו גם מראשי החוקרים הישראלים ובהם רות עמירן, יוחנן אהרוני, ז'אן פרו, טרודה ומשה דותן, ונטלו בהם חלק סטודנטים צעירים, שהם מראשי קהילת הארכיאולוגיה בימינו. חצור נעשתה לאתר שבו הונחו אושיות המחקר והעשייה הארכיאולוגית הישראלית בת זמננו.

לאחר ארבע עונות חפירה שהעלו שלל תגליות, ופתיחתה של חצור כגן לאומי, עבר ידין לשורות פעולה נוספות. אולם מעמדה של חצור בעבר הרחוק כחשובה בערי הארץ מאז תקופת האבות, המאות 18–19 לפנה"ס, ועד לימי הכיבוש וההתנחלות, המאה ה־13 לפנה"ס, לא הרפתה מידין, ובמיוחד האפשרות לחשוף את ארכיונה של העיר באותם ימים ואת ארמונות שליטיה. אלא שידין, שמצא עצמו טרוד בתגליות מדבר יהודה והארכיונים מימי בר־כוכבא, בחשיפתה של מצדה, ולאחר מלחמת ששת הימים — בפרסומה המדעית של מגילת המקדש — הצליח לחזור לחצור רק לעונה או שתיים חלקיות בחצור, שבהן חשף את מפעל המים הפרשים מימי מלכי ישראל.

את דרכו ממשיך אמנון בן תור, שבהרצאתו תיאר את תוצאות החפירות בעונה האחרונה. לאחר הסרת השכבות מימי מלכי ישראל ויהודה, שקטם ושחזורם על התל, התפנה שטח לחשיפת הארמון מימיהם של אחרוני מלכי חצור, ובהם יבין, שהוכבשו בידי הישראלים. בחיבור הציג שקופיות שתיארו את שרידי אותו ארמון על אבני היבור העשויות בזלת, שבבנו ביסודות קירותיו. הוא גם הראה את קרבת תוכניתו לארמונות החשובים בעולם העתיק של אותם זמנים, ובהם הארמון באללח Alalach, אחת מהערים החשובות בצפון סוריה, אנטוליה של אותם זמנים.

עתה נותר רק לקוות שבאחת מפינות חדרי הארמון ייחשפו גם שרידי הארכיון החשוב שבהזראו היה בן, ושרמזים לו כבר נחשפו לפני שנתיים ובשנה האחרונה. אם כך יהיה, נהיה עדים לאחת החשובות בתגליות הארץ מעודה.

כאמור, פעילותו של ידין התפרסה על פני שטחים רחבים בתחום הארכיאולוגיה וההיסטוריה של הארץ, ובמיוחד זכה לפרסום בשל פרסומים בחקר המגילות, שהאחרונה בהן, "מגילת המקדש", היתה משיאי עבודתו. גם תרומתו של ידין בחשיפת מצדה, שיקומה ופתיחתה כאתר תיירות, העלתה בכנס בהרצאותיהם של אהוד נצר ואבי משל.

היה זה כנס מכובד שהביע מעט מתודת נציגי הארכיאולוגיה הישראלית החדשה לאחד ממניחי יסודותיה.

75 שנות הארץ / 14־16 באוקטובר

1953

14.10.53

אם וילדיה נרצחו ביהוד

אם ושני ילדיה נרצחו אור ליום ג' בביתה בכפר יהוד, ע"י מסתננים מזוינים, מירדן, אשר הטילו רימון לחדר. ילד שלישי נפצע קשה ושני ילדים נוספים וישישה בת 70, אשר ישנו אף הם בחדר בו הוטל הרימון, ניצלו.

16.10.53

רמאללה: כ־50 נהרגו בכפר ירדני

"כוחות ישראליים גדולים התקיפו בליל ה־14 באוקטובר בשעה 9.30 את כפר קביה במחוז רמאללה, הרגו ופצעו כ־50 גברים, נשים וילדים ופוצצו 40 בתים" — הודיע רדיו רמאללה.

1973

14.10.73

קו הגנה 15 ק"מ מדמשק

כוחות צה"ל שחדרו לשטח הסורי ניהלו אתמול קרבות שריון כבדים עם הכוח העיראקי שהגיע ממזרח ופגעו בכ־50 טאנקים שלו. השריון הישראלי ביסס את הפירצה המשתרעת לרוחב כ־20 ק"מ לערך, בעוד שהסורים החלו להקים קו הגנה בקירבת דמשק.

...אתמול הגיע לסיומו קרב גבורה של המעוז הישראלי האחרון בתעלת סואץ. לאחר שבוע של התנגדות הרואית, קיבל מפקד המעוז, קצין בדרגת סגן, רשות להיכנע, לאחר שנשקפה סכנה לשלום הפצועים במעוז. בתיווך הצלב האדום נמסרה הכניעה. במעוז היו כ־40 מחיילינו.

15.10.73

הושמדו מעל 200 טנקים בחזית המצרית

הכוחות המצריים ב־3 ראשי־הגשר לאורך תעלת סואץ פתחו אתמול בבוקר בהתקפה כללית... וניסו לפרוץ למרחב סיני במספר צירים בכל הגזרות. ההתקפה, שנמשכה למעלה מ־8 שעות, נהדפה ע"י כוחותינו בסיוע מאסיבי של חיל האוויר. המצרים איבדו אתמול בין 200 ל־250 טנקים.

656 הרוגים לצה"ל

...בהודעה שמסר אמש דובר צה"ל נאמר: בשמונת ימי המערכה בגזרות סיני ורמת הגולן נפלו 656 חיילי צה"ל. בין הנופלים אלוף אברהם (אלברט) מנדלר, אשר פקד על אחת העוצבות בסיני.

16.10.73

נפרץ מערך ההגנה העיקרי בחזית הסורית

מוצב החרמון בידי הסורים

שני קרבות גדולים התנהלו אתמול בכל אחת מן החזיתות. בחזית הסורית נפגע הכוח העיראקי ואיבד כ־50 טנקים באיזור כפר שאמס... בתעלת סואץ התחולל קרב קשה על מוצב החוף שבגיזרה הצפונית...

...מוצב החרמון שנפל בידי הסורים ביום השני למערכה, טרם שוחרר ועד כה לא הודיעו הסורים לצלב האדום על גורל אנשי המוצב.

כל הציטוטים נלקחו מגיליונות "הארץ" בתאריך המצוין ומובאים כלשונם בעת הפרסום

עורך: אוריאל רייכנבלר

הבימה התיאטרון הלאומי | הקאמרי של תל אביב | חיפה התיאטרון העירוני | תיאטרון באר שבע | בית ליסין | האופרה הישראלית-ת"א

קצנברג, ספילברג וגפן מקימים אולפנים משלהם בהוליווד

ג'פרי קצנברג, שהיה מבכירי חברת וולט דיסני, הבימאי סטיבן ספילברג ודייוויד גפן, מהאנשים החזקים בעולם הרוק, החליטו להקים אולפנים משלהם. קצנברג ינהל בפועל את האולפנים. הוא האיש שהביא לרבות מהצלחות אולפני דיסני בשנים האחרונות והוכרח להתפטר מתפקידו באוגוסט האחרון, על ידי מנכ"ל דיסני, מייקל אייזנר, לאחר שביקש לעצמו סמכויות רבות מדי. בין ההצלחות שזוקפים לזכותו הוא הסרט "מלך האריות".

הסטודיו אמור להתחיל בעבודתו בתחילת שנת 1995. הוא עשוי להפיק 16-12 סרטים בשנה (האולפנים הגדולים בהוליווד מפיקים 20-12 סרטים בשנה). במסיבת עיתונאים שקיימו השלושה נמסר, כי האולפנים החדשים מתכוונים לפעול באופן מוגבר גם בתחום האנימציה, גם אם נראה שבניית אולפן אנימציה תימשך שנים אחדות. הם הבהירו על כוונתם לעודד יוצרי קולנוע צעירים. סטיבן ספילברג סיפר במסיבת העיתונאים כי הוא רשאי, על פי ההסכם בין השותפים, לביים סרטים בכל אולפן אחר שירצה. האולפנים החדשים יהיו הראשונים שייבנו בהוליווד מאז 1939, השנה שבה הוקמו אולפני פוקס-המאה ועשרים.

חיים הנדוורקר, ניו יורק

התעמלות בוקר

1. למה נר להבדלה עשוי משתי פתילות?
2. מי "חיה את חייה כמו נר ברוח"?

(התשובות בעמ' 2ב)

ג ל ר י ה

גם סחטנות היא דרך

איך אפשר לעודד ילד, שלא מוכן לעזוב את הטלוויזיה ולפתוח ספר, לקרוא

מאת אורנה גטניו

אל פתיחת שנת הלימודים מתלווה בדרך כלל הדיון הנצחי על חשיבות הקריאה. הורים מודאגים מנסים נואשות לשכנע ילד "מורד" שחשוב לקרוא, והמשפט "הילד לא מחזיק ספר ביד" הופך לנושא שיחה, ובמקרה הרע למריבה.

איריס פרנקל-פורת, יועצת חינוכית ומומחית ללמידה, להתנהגות ולאינטראקציות משפחתיות, אומרת שכל אדם, מילד עד מבוגר, בעל אינטליגנציה בינונית, מסוגל לקרוא. אם מתגלה תקלה כלשהי, משמע שמשהו בדרך הלמידה אינו נבון או לא מספיק. במחקרים שנערכו לפני כמה שנים באוניברסיטת תל אביב הגיעו למסקנה שאם מישהו "תקוע" בקריאה, הבעיה היא של מי שהדריך אותו. "יש בהחלט משהו שאנו מסוגלים לעשות כדי שילד כזה יוכל לקרוא. הדבר החשוב בגישה הזאת הוא האופטימיות שבה, שכן לא מדובר מה על יכול ולא יכול, אלא על מציאת דרך בעזרת ההורים, המורים והמדריכים".

בבסיס הגישה הזאת מצויה ההנחה שהקריאה היא תהליך אוניברסלי המשותף לכולם, בדיוק כמו התפתחות ההליכה, הדיבור ושאר היכולות. ההתקדמות אצל כל אחד היא אישית, נקבעת על פי גיל ומאפיינים אחרים, והתהליך הוא אינטנסיבי. בכל שלב שבו נמצאים אפשר לעלות דרגה.

פרנקל-פורת: "אין ספק שתהליך הקריאה אצל הילד דורש מההורים מאמץ ומעורבות. כולנו מניחים הנחה מוטעית שהקריאה מתחילה בבית הספר, או שהיא קשורה בהכרח לספרים. זה לא נכון. אפשר לקרוא גם תפריט במסעדה, או לעודד ילד לקרוא שלטי רחוב. ההתנסות בקריאה מתחילה בבית, ובגיל צעיר מאוד. אני ממליצה להתחיל כבר בגיל ינקות לקחת ילדים לספרייה. גם דפדוף בספר הוא קטע חשוב. יש אמנות שלמה בהליכה לספרייה ובחיפוש הספר. צריך לתת לילדים את ההרגשה שזה בסדר לקחת ספר ברמה נמוכה יותר מרמת הקריאה שלהם, אם הם רוצים. בכלל, אני בעד עידוד רמת קריאה. אין מניעה שתינוק בן שנתיים ישמע טקסט, למרות ששמונים אחוז מהמלים לא מובנות לו. הרעיון הוא לתת לו את רוח הדברים".

בגילאי בית הספר היסודי חשוב מאוד, לדעת פרנקל-פורת, שהורים יציידו את הילדים בכלים להבנת הנקרא. "הורים לא יכולים לדרוש מילד ליהנות מספר אם אין לו כלים מתאימים, ולכן, אם ילד בוחר ספר של לאה גולדברג, צריך לשבת איתו בהתחלה ולהסביר לו, ובדרך זו לספק לו כלים לקריאה בעתיד.

רוב ההורים עומדים אובדי עצות נוכח הסירוב העיקש של ילדם לקרוא. גישתה של פרנקל-פורת בטיפול בבעיה שונה מהרגיל. "בעבר טענו שלא צריך להכריח ילדים לקרוא, לי אין בעיה לעשות את זה. בשלב הראשון ההורים בהחלט יכולים לנהל מקח וממכר בעניין הקריאה. כלומר, אם ילד רוצה ללכת לחוג קראטה, בבקשה, אבל זה מותנה בקריאת חמישה עמודים בספר כל יום, וחשוב לעמוד על כך. לגישה כזו יש רק

ד"ר מירי ברוך. ספרים בקצב הטלוויזיה

תנאי הכרחי אחד, שההורה או המטפל יהיו משוכנעים בכל לבם שקריאה היא דבר נפלא וחיוני, ושהיא מעניקה גשר חשוב לחיים. הורה שאינו בטוח בכך בעצמו, לא יוכל ליישם את השיטה ביעילות. בזמן התהליך בודקים את הקריאה, עוקבים אחרי הבנת הטקסט ומשוחחים עם הילד על מה שקרא".

המעלה "סחטנות" מסוג כזה אינה תמיד נעימה, אבל עם הדרכה נבונה ילד לומד למצוא את הערך המוסף של הקריאה, אומרת פרנקל-פורת, גם אם התהליך התחיל בכוח. "ההכרה בחשיבות התהליך מגיעה רק בסיומו. אי אפשר להסביר לילד את המשמעות של חשיבות הקריאה אם הוא לא התנסה בה כלל".

"אין כל מניעה", היא מוסיפה, "שילד יחזור ויקרא את אותו הספר כמה פעמים. בפעם השנייה מגלים דברים חדשים, אוצר המלים מתחדד, הדמיון מתפתח וההנאה גוברת". לדעתה, אין דבר כזה "ספרים פופולריים". ספר הוא דבר אישי שהקורא מתאים לעצמו. מה שטוב בעיני אחד לא בהכרח מתאים לשני.

בגיל הנעורים המצב שונה, שכן בני נוער נדרשים לקרוא ספרים רבים כחלק מהלימודים, והקריאה מתפרשת כעונש. בגילים האלה הם אינם קוראים הרבה ספרים, ועיקר מיומנות הקריאה מתרכזת ביכולת לקחת חומר רב ולהשתלט על הקריאה שלו.

למרבה הפרדוקס גם הטלוויזיה יכולה לעודד ילדים לקרוא. כתוביות התרגום בסרטי טלוויזיה מסייעות לקריאה. תרגום המתחלף במהירות דורש מיומנות. פרנקל-פורת: "במקרה כזה חשובה התערבות ההורים. כאשר ילד קורא את התרגום, ואפילו הוא קורא בקול, הוא מרגיש שעלה שלב בקריאה".

ד"ר מירי ברוך, מרצה לספרות ילדים בבית הספר לחינוך באוניברסיטה העברית בירושלים, מצביעה על מגמה חדשה בספרות הילדים והנוער: ספרים על פי סרטים. "בראש רשימת רבי המכר נמצאים כבר זמן רב ספרים שנכתבו על פי הסרטים המצליחים של השנה האחרונה, כמו 'מלך האריות', 'אלאדין' ו'לשחרר את וילי'. 'סוד הגן הנעלם' למשל, שמת מבחינה ספרותית לפני שנים רבות, קם לתחייה בעזרת הקולנוע, והפך לרב מכר בעקבות הסרט".

"זאת הפעם הראשונה", ממשיכה ברוך, "שבה מפסיקים להתייחס אל הקולנוע והטלוויזיה כאילו הם מרחיקים את הילדים מהספרות, אלא מבינים שהם דווקא מקרבים אותם אליה. לאמצעי התקשורת יש גם חלק בשינוי שחל באופי הספרים בשנים האחרונות. הספרות המועדפת היום על ילדים ונוער היא ספרות המקבילה לקצב הטלוויזיה, המציעה תחלופה מהירה של פעילויות ותמונות. ז'אנר הרומנים הארוכים, שהיו פעם פופולריים ביותר, הולך ונעלם. בעקבות הטלוויזיה הורגל הדור הצעיר לצורות חשיבה מהירה וקצרה, ולכן כל הניסיונות להוציא לאור ספרות של פעם בלבוש עכשווי אינם עולים יפה. הקוראים הצעירים פשוט לא קוראים את זה. הספרים שמצליחים היום הם אלה הכתובים בשפה פופולרית, שפת רחוב, וכמעט שאין ספרים הכתובים בשפה ספרותית עשירה".

"צריך לזכור", אומרת ברוך, "שכיום עומדות לרשות הילדים שפע של חלופות. החלק היותר מרתק של היום מתחיל דווקא לאחר שעות הלימודים, והוא כולל תוכניות טלוויזיה, חוגים, מחשב, פעילויות חברתיות וגם ספרים. כלומר, ספר קריאה הפך לאחד מתוך רשימה ארוכה של עיסוקים, ולא העיסוק הבלעדי כפי שהיה פעם".

ברוך טוענת שספרות הפונה רק לצד האמוציונלי ומכוונת למכנה משותף נמוך מאוד, היא עדיין הכי מקובלת. "ספרות כזו מקבלת את חיזוקה מאסכולה חינוכית-ספרותית האומרת שמי שאינו קורא כלל, כדאי שיקרא את סוג הספרים הזה, כי זה יותר טוב מכלום. לעומתה טוענת הגישה השנייה, שמי שמתרגל לקרוא ספרות ברמה ירודה, לא יוכל לעולם להגיע לספרים רציניים, ובכלל, צריך למשוך ילדים לקרוא ספרות טובה יותר כי היא מפתחת את החשיבה ומעשירה את מטען הידע". לדבריה, שתי האסכולות נמצאות במאבק מתמיד.

כולנו מניחים הנחה מוטעית שהקריאה מתחילה בבית הספר, או שהיא קשורה בהכרח לספרים. זה לא נכון. אפשר לקרוא גם תפריט במסעדה, או לעודד ילד לקרוא שלטי רחוב. ההתנסות בקריאה מתחילה בבית, ובגיל צעיר מאוד

מה אפשר לעשות

איך בוחרים ספר קריאה טוב?

"היכולת לקרוא", מציינת ברוך, "מצריכה הרבה כישורים מוקדמים, כמו אוצר מלים, ולכן אין ספר אחד המתאים לכל סוגי הקוראים. אבל יש כמה נקודות מנחות שעשויות לסייע בבחירת הספר הנכון:

- ספר צריך להיות קודם כל מעניין. הוא חייב להיות ספר עלילתי הפונה אל מכנה משותף רחב מאוד, למשל, סיפורים על בעלי חיים, וגם כאן לא הייתי ממליצה על 'לאסי, שובי הביתה' לכולם. ספר הוא עניין של התאמה אישית, ולא יהיה זה נכון להכניס ספרים אחידים הביתה.
- הספר צריך להיות בנוי פרקים-פרקים. החלוקה לפרקים מקלה מאוד, כי באופן כזה מי שלא מסוגל להתרכז זמן רב, יכול להסתפק בפרק אחד.
- הסגנון צריך להיות עכשווי ולא גבוה. הספר הנבון הוא זה שיש בו הרבה משפת הדיבור היומיומית עם "משיכה למעלה".
- חשוב שהבעיות המוצגות בספר יהיו בעיות אמת שהפתרונות להן אינם מטה קסם, אלא התמודדות אמיתית.

גם כשקוראים סיפור לילד בכל רמה, אפשר להפוך את ההקשבה לחוויה, וכך להעניק כלים נבונים להנאה מקריאה בעתיד:

- שמירה על קצב נכון. אם קוראים את הסיפור מהר או לאט מדי מאבדים את תשומת הלב של הילד.
- גיוון בעוצמת הקול. מרבית הסיפורים נקראים בטון רגיל, ויש מקומות שבהם הגברת הקול או הנמכתו יעבירו את המתח והעירנות. אפשר באופן הזה לבדוק עד כמה הילד קשוב, ולהפסיק רגע לפני השיא כדי לשמוע את דעתו.
- חיקוי הדמויות. כדאי להשתמש במקומות מסוימים בחיקוי קולי של הנפשות הפועלות. הורים רבים אמנם נבוכים מזה, אבל חשוב שהילד יבחין בין הדמויות הרבות, ויהיה מעורב בהתרחשות.

אורחים ממדינות ערב ביטלו את ביקורם במרכז סוזן דלל

להקת הבלט הלאומי מתוניס ושופט מחול ממרוקו ביטלו מסיבות פוליטיות את ביקורם בישראל. הלהקה התוניסאית היתה אמורה להופיע הערב במרכז סוזן דלל בתל אביב במסגרת האירועים לציון חמש שנים להיווסדו של המרכז בתוכנית מיוחדת "שכנים סביב היום", לצדה של להקת המחול המודרני של בית האופרה מאנקרה, טורקיה. בתגובה להודעת הביטול מסר יאיר ורדי, מנכ"ל המרכז, כי הקשרים עם הלהקה נמשכים וכי מנהליה הבטיחו כי יגיעו לסיבוב הופעות בישראל בשנה הבאה.

תוכנית מיוחדת בסינמטקים במסגרת ארטפוקוס. השבוע יקיימו סינמטק ירושלים (ב-18 ו-20 באוקטובר) וסינמטק תל אביב (17 ו-19 באוקטובר) סרטים העוסקים באמנות. בשתי תוכניות נפרדות יוקרנו הסרטים "דיוקן של אמן – רנציגר", "התנועות אל היצירה המוגמרת והמגנה", "דפי 93" על רפי לביא, "תומרקין – פסלים 1957–1992", "משה גרשוני", "פנחס כהקינן – עבודות על נייר", "המקום הקם על יושביו" – כולם סרטים קצרים. אורכה של כל תוכנית כשעה וארבעים דקות.

מפגש בתי ספר לאמנות בקמרה אובסקורה. בין 16 ל-20 באוקטובר יקיים בית הספר לאמנות קמרה אובסקורה את מפגש "2009", עם חברי סגל ההוראה בבית הספר לאמנות חזותית בניו יורק, ה-SVA. מטרת המפגש לבחון את תפקיד המחשב באמנות החזותית היום ובעתיד. במשך ימי המפגש יתקיימו הרצאות, הקרנות סרטים ותערוכות, בהן תערוכת עבודות שנוצרו במחשב, בעזרת מדפסת "קקטוס" – המצאה של הארי באוודס מ-SVA.

מפגש "חדרים". לרגל צאת גיליון מספר 11 של כתב העת "חדרים" ייערך הערב מפגש בהנחיית העורכת הלית ישורון ובהשתתפות זלי גורביץ', ש' שפרה ולילך להמן. הדוי פרנס ישיר שירים שהלחין למלותיהם של ט' כרמי, הדבלה הרטה טל. בקטעי קריאה ומשוק יופיעו דליה שימקו ושלום שמואלוב. הערב יתקיים בבית הקונפדרציה בירושלים בשעה 20:30.

מנכ"ל ענבל התפטר

יובל אלוני, מנכ"ל תיאטרון המחול ענבל, הודיע על התפטרותו. אלוני נבחר באוקטובר שעבר למנהל הזמני של ענבל למשך שישה חודשים, בעקבות דו"ח ועדת פכטר, שהמליץ על פיטורי המנכ"ל הקודם. בתגובה מסר אלוני, כי החליט לפרוש "כי במצב העניינים הנוכחי אין לי סיכוי לממש את תפיסתי שלפיה תיבנה ענבל כמוסד חברתי-תרבותי-אמנותי".

לדבריו, מרגלית עובד, המנהלת האמנותית שעל בחירתה עמל במשך חודשים, איכזבה ואין היא מתאימה לתפקידי ניהול. לטענה זו השיבה עובד, כי במהלך העבודה ביקש אלוני להתערב גם בתחומים אמנותיים והיא סירבה לאפשר זאת. לדבריה, המשיכה בעבודתה אף שבמשך ארבעת החודשים האחרונים קיים נתק מוחלט בינה לבין מנכ"ל הלהקה. היום ייפגש אלוני עם יו"ר מועצת ענבל כדי לסכם מועד להתפטרותו. בכינוס הצפוי הערב יגישו אלוני והמנהלה הזמנית את התפטרותם, והמנהלה החדשה שתיבחר תדון במינוי מנכ"ל חדש ללהקה.

יעל אפרתי

הצעת היום / נירה רוסו

אורז בסמטי בקוקוס והל

למה אורז בסמטי באמצע הצהריים? כי הוא מעולה ונגיש ובעל ניחוח מיוחד, אבל יש הנחות: אפשר גם עם אורז פרסי, התבשיל כבר יעלה אותו בדרגה. נסו לצרף את התוספת המבושמת הזאת לעוף בתנור, או לכל מנת ירקות.

המצרכים:

- 1 1/2 כוסות אורז בסמטי
- 1/2 כפית הל טחון
- 1/2 כפית קינמון טחון
- 2 כפות שמן תירס
- 1 בצל גדול, חתוך לקוביות קטנות
- 100 גרם קוקוס מגורר
- 2 1/2 כוסות מים רותחים
- 1 כפית מלח
- 1 כף סוכר

אופציה: שבבי קוקוס מסוגן לעיטור, וגרגירי הל מגורמל או שניים.

ההכנה:

1. שמים את הקוקוס בקערה, ויוצקים עליו את המים הרותחים. בוחשים היטב ומניחים לנוח כחצי שעה.
2. סוחטים היטב היטב את הקוקוס המושרה אל תוך המים. שומרים 3 כפות מהקוקוס וזורקים את היתר. שומרים, כמובן, את המים.
3. מחממים את השמן בסיר כבד, ומאדים את הבצל. מוסיפים את הקוקוס הסחוט ואת ההל ומטגנים תוך בחישה, 5 דקות.
4. מוסיפים את האורז, מאדים תוך בחישה, עד שהגרגרים מצופים ומתגבלים ונראים שקופים מעט (2 דקות).
5. מוסיפים את הקינמון ואת מי-הקוקוס, המלח והסוכר. בוחשים היטב, מביאים לרתיחה.
6. מנמיכים להבה ככל האפשר, מכסים היטב ומבשלים 30 דקות. מניחים לעמוד עם מכסה 15 דקות לפחות.
7. מעטרים, אם רוצים, בשבבי הקוקוס וגרגרי ההל.

15 שמלות שחורות קטנות

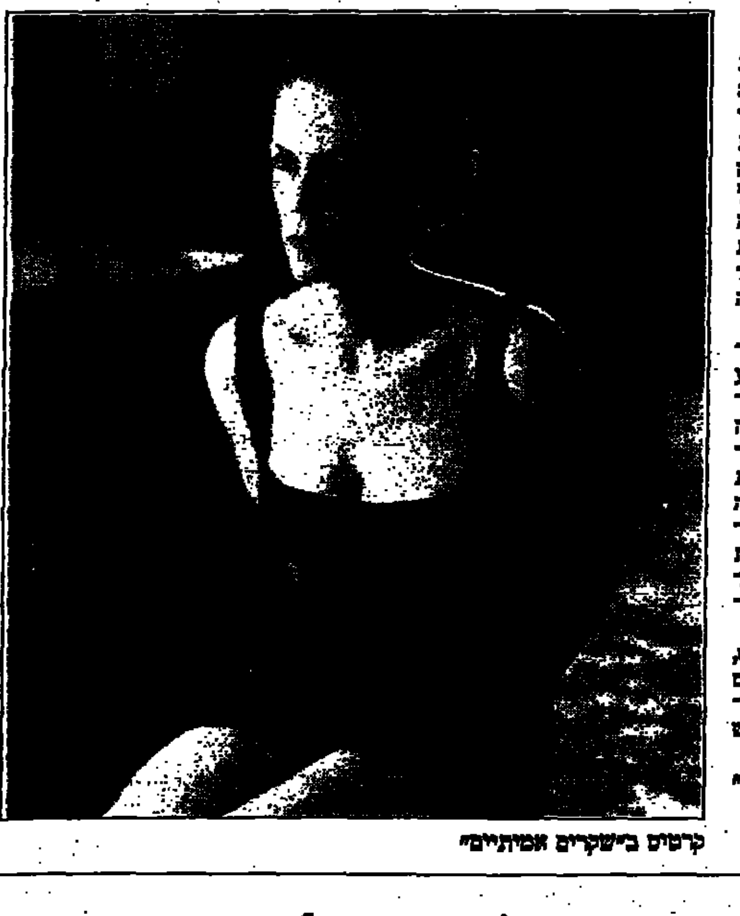

קרטיס ב"שקרים אמיתיים"

בסרט "שקרים אמיתיים" משתמשת ג'יימי לי קרטיס בטריק קולנועי ידוע: בכמה משיכות קלות של שרוולים וקיצור השמלה, הופעתה הופכת מזו של ספרנית מיובשת למלכת סקס מהוממת. השמלה השחורה שלה הופכת בכמה שינויים של הרגע האחרון לשמלה השחורה הקטנה הקלאסית, שעל אף מידותיה הצנועות תכסה כל טפח גם כאשר תיתלש השחקנית מתוך לימוזינה דוהרת על ידי בעלה הנאמן במסוק.

אבל גם כאן, כמו תמיד, נכתב בשבועון "אנטרטיינמנט וויקלי", הקולנוע מתעתע בצופיו, ובעצם לא מדובר בשמלה שחורה אחת, אלא ב-15. יש אותה בגרסה השלמה – עם השרוולים והבוארון, אחר כך תפרו כמה שמלות בגרסאות מעבר, יש שמלת סטרץ' שנצמדת אליה בכל סיטואציה ולא נותנת לשום דבר לברוח, ויש השמלה "הנופלת", שהיתה קצת גדולה עליה באורך הירכיים, ונשמטה במכה אחת לרצפה, בסקסיות פוטוגנית, כשקרטיס התפשטה.

קרטיס, שלרוב לובשת מכנסי ג'ינס, בעלי "לוק מרטיט" וחולצות טריקו עם ציור מתוחכם, מוכנה להישבע שאחרי הבילוי הארוך עם הבגד הזה היא לא תלבש מרצונה שמלה שחורה קטנה, לעולם.

שירות "קאוריר"

הבושם של החבר'ה

נשים וגברים מוזמנים לחלוק ביניהם גם מצרך אינטימי כמו ריח

פעם – לפני זמן לא רב – הניפו הבשמים שנועדו לגברים ניחוחות גבריים (עורית, תבלינים), ואילו בשמים שנועדו לנשים הניפו ניחוחות נשיים (עדינים, מתוקים). היום נשים וגברים לובשים את אותן החולצות ואת אותם מכנסי ההתעמלות, ומוזמנים לחלוק גם מצרך אינטימי יותר: הריח.

בשמים יוניסקס נמצאים בשוק מאז שהחלו הנשים להשתמש באפטר שייב של חבריהן. אבל בשנות השמונים הרעיון כמעט נשכח, והדגש הושם על ניחוחות נבדלים. הניחוחות הקלים יותר של שנות התשעים, המזכירים ניחוח הדרים, מיועדים למשוך גם נשים וגם גברים.

אולי זה מעין המשך לשיגעון הכושר – אם בני זוג מסוגלים לשאת זה את ריחו המיוזע של זה, בוודאי יוכלו לשאת זה את ניחוח הבושם של זה. הפסיכולוג רוברט ברון מן המכון הפוליטכני רנסליר בארה"ב אומר שבבדיקה שנערכה של ניחוחות "לא נמצאו הבדלי מין גדולים במה שבני אדם אוהבים".

התכשיטן האיטלקי-יווני בולגרי עודד מגמה זו כאשר הוציא לשוק לפני כשנה את "או פרפומה" (מי בושם). בית האופנה הצרפתי הרמס משווק זה זמן מה בושם יוניסקס, ורלף לורן מציג את הבושם הגברי "פולו ספורט" כ"ניחוח כושר" יוניסקס. גם קלווין קליין הוציא לשוק את בושם היוניסקס הראשון שלו, שארוז בבקבוק הדומה לבקבוק וודקה, ונקרא – פשוט מאוד – CK ONE. במודעות של CK ONE נראים עשרות דוגמנים ודוגמניות מחוזרים רעת בג'ינס שמעבירים את המסר "הריח של כל החבר'ה" ולאו דווקא מסרים של תשוקה ואהבה. יותר יוניסקס מזה כבר אי אפשר להיות.

שירות "ניוזוויק"

טלגרף

פתיחת העונה '94/95

בבית האופרה במשכן לאמנויות הבמה

האופרה הישראלית החדשה תל אביב

בוריס גודונוב

יום ו' 21.10 ■ יום ב' 24.10 ■ יום ה' 27.10 ■ מוצ"ש 29.10 ■
יום ב' 31.10 ■ יום ד' 2.11 ■ מוצ"ש 5.11 ■ יום ב' 7.11 ■
יום ד' 9.11 ■ יום ו' 11.11 ■ יום ב' 14.11 ■

- נותרו כרטיסים בודדים -

פ|א|ו|ס|ט

יום א' 6.11 ■ יום ג' 8.11 ■ יום ה' 10.11 ■ מוצ"ש 12.11 ■
יום א' 13.11 ■ יום ג' 15.11 ■ יום ד' 16.11 ■
יום ו' 18.11 ■ מוצ"ש 19.11 ■ יום א' 20.11 ■

שיח לקראת בכורה
- מספר הכרטיסים מוגבל -
שבת 29.10.94 בשעה 11:00

■ שעות ההצגה: א-ה ושבת 20:00, ו' 13:00 ■

האופרה הישראלית
חוויה גדולה מהחיים.

פרטים והזמנות בקופת המשכן:
טל. 03-6927777

גלריה

במאה ה–28 אולי תהיה מפקדת חללית

בסדרה החדשה של "מסע בין כוכבים" סוף סוף תגלם אשה את מפקדת ה"אנטרפרייז". אבל השחקנית הראשונה שיועדה לתפקיד, ז'נבייב בוז'ולה, התפטרה אחרי שנודע לה שבמחלקת ההלבשה מרפדים את חזיותיה

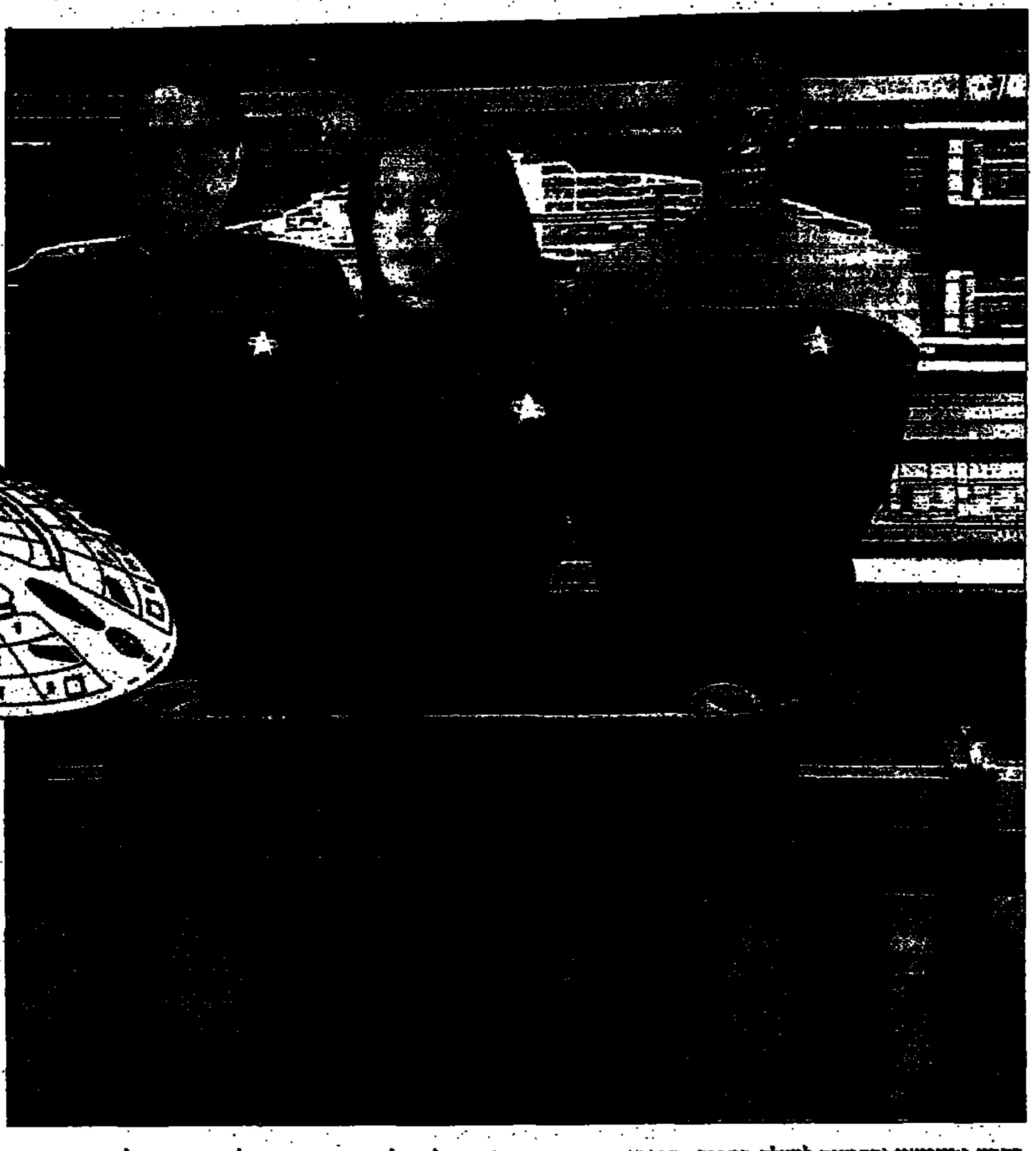

קתרין ג'יינוואי (בתמונה למעלה במרכז), מפקדת "האנטרפרייז" (משמאל), גילמה בכישרון מוגבל את אשת קולומבו

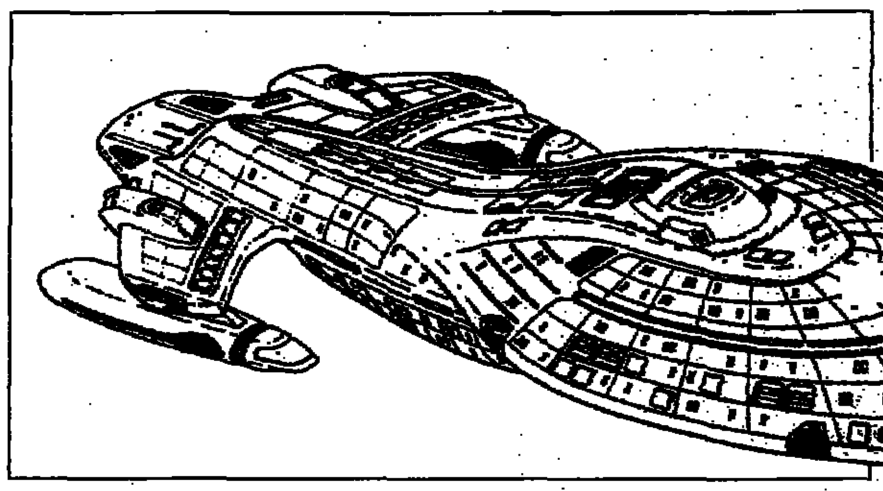

מאת גיל הרבב

סן פרנסיסקו.

כשג'ין רודנברי, יוצרה המנוח של סדרת הטלוויזיה הוותיקה "מסע בין כוכבים", הגיש את סידרת התסריט הראשונה שלו לאולפנים, הדבר הראשון שמחקו לו היה הגיבור הראשי. כי על פי רודנברי, הקפטן של ספינת החלל "אנטרפרייז" היתה אמורה להיות אשה שחורה. מה שאיפשר את ההופעה הראשונה של "מסע בין כוכבים" היתה הפשרה הבאה: במקום אשה יהיה גבר בשם קפטן ג'יימס טיבריוס קירק, וכפיצוי נקבל קצינת תקשורת שחורה.

כמה שנים אחר כך, כשהחלה העבודה על "מסע בין כוכבים, דור המשך", ניסה רודנברי לקדם שוב את רעיון הקפטנית השחורה. תגובת האולפנים שוב היתה "הבוקת אחנר". "דור המשך" היתה לאחת הסדרות המצליחות ביותר בטלוויזיה האמריקאית. הקפטן היה צרפתי, וכדי לפצות את רודנברי הציפו את המרקע בים של רופאות חשקניות, אחיות והמכניות(?) חיוורות. בינואר הקרוב תעלה על המרקע בראש גדול סדרת "מסע בין כוכבים" השלישית במספר, שתישא את השם "וויאג'ר", ואינו המתעה, הקפטן היא אשה.

אלא שרודנברי, שהספיק למות בינתיים שבע אכזבות ומיליונים, מתהפך מן הסתם בקברו. האשה איננה שחורה, היא לבנה, ואם לא די בזה, היא אשתו של הבלש השלומיאל קולומבו. השחקנית קייט מולגרו, שגילמה ברבות שנות של אי הצלחה את הבלשית בסדרה "גברת קולומבו" היא בן, הקפטנית הראשונה של האנטרפרייז.

הבלשית ברימוס נכנסה לתפקיד אחרי חודשים של ספקולציות, מאבקים קשים, חרושת שמועות ואפילו תעשיית הימורים סביב השאלה מי תחליף את ז'אן לוק פיקארד. השמחה התחילה כששמועות עקשניות טענו שאולפני פאראמונט נלחמים בעקשנות נגד המפיקים, בניסיון לכפות עליהם קפטן ממין זכר. אחר כך כשנראה היה שהאולפנים הפסידו, בחנו המפיקים מאות נשים בנות 30 עד 50 לתפקיד. נדמה היה שאין אף שחקנית אמריקאית אחת שלא חושבת שהיא פשוט נולדה להיות הסקארלט אוהארה הראשונה בחלל.

אלא שכמו סקארלט אוהרה, גם קפטן קתרין ג'יינוואי – וזה השם שכל הזורים ייאלצו לשנן במאות הבאות – נמצאה רחוקא מחוץ לגבולות ארצות הברית. בצעד מפתיע, הודיעו אולפני פאראמונט שהתפקיד ניתן לשחקנית הקנדית ז'נבייב בוז'ולה ("אן של אלף הימים"). היה רעש וגעש, ואז, יומיים אחרי כניסתה לתפקיד, הודיעה בוז'ולה שהיא פורשת ואף נעלמה לחלוטין מהשטח בלי לספק הסברים. "בוז'ולה לא היתה מודעת להבדלים העצומים שבין עבודה לטלוויזיה לעבודה לקולנוע", הסבירו האולפנים באדיבות ומיהרו להדליף ש"כשהיא עזבה את הסט, אף אחד לא טרח לרדוף אחריה".

מפיקי הסדרה בחנו מאות נשים בנות 30 עד 50 לתפקיד, ונדמה היה שאין אף שחקנית אמריקאית אחת שלא חושבת שהיא פשוט נולדה להיות הסקארלט אוהארה הראשונה בחלל

אבל שמועות שולשו טענו שבוז'ולה פשוט שנאה את ההפקה, את התאורה, את התפאורה, את התלבושות והכובע, את הבמאי. עוד מתברר שמה שהניע את בוז'ולה לנטוש סופית מהסט היתה העובדה שמחלקת ההלבשה קיבלה הנחיות מפורשות לרפד לה את כל החזיות.

וכאן נכנסה קייט מולגרו לתמונה. זאת היתה דרך ארוכה למדי, הן משום שהאנטרפרייז הנמצאת בסדרה החדשה בספינה נידחת במיוחד של הגלקסיה (משם היא מנסה להיחלץ בעזרת ספינת חלל נוספת המאוישת בלוחמים מורדים), והן משום שמולגרו היתה די נידחת בזכות עצמה בשנים האחרונות. היא גילמה בלשית, היא גילמה גינקולוגית, היא השתתפה בבמה סרטי קולנוע וזהו. ופתאום – לפקד על האנטרפרייז החדשה שנראית כמו הנערה אקורד טורבו, להיכנס לנעליים הענקיות של פאטריק סטיוארט ולהילחם בכל הקלינגונים, הרומולאנים ומרפדי החזיות שבעולם. מה יש לה להגיד על זה מולגרו: "מתאים לי".

ב"דורות", סרט הסיום של "מסע בין כוכבים, דור המשך", שיעלה על מסכי הקולנוע ב־18 בנובמבר, הורגים המפיקים באופן סופי את קפטן קירק. למרות שאין עונג גדול יותר מלראות את קירק הנודניק מת סוף סוף, כבר הופיעו ברשתות המחשב העוסקות ב"מסע בין כוכבים" טענות שקירק היה מת בין כה וכה אילו ידע שאת מקומו תירש אשה. כי "מסע בין כוכבים", שמפיקה אוהבים להציג כסדרה המתקדמת ביותר בטלוויזיה האמריקאית, היא בסופו של דבר (או ליתר דיוק, בתחילתו) מעורבות אינטר־גלאקטית עם אשכבים(?) טובים ופרענקים רשעים ועם סתנות על גבי סתנות של צדקנות. עוד זכור לכולם הקרב של ארגוני הפמיניסטיות על החלפת שורת הפתיחה של הסדרה מ"Where no man has gone before" למשפט הניטרלי "Where no one has gone before". אבל קפטנית? ברשתות המחשב כבר הודיעו שזה פשוט לא יהיה זה.

רוח התקינות הפוליטית המנשבת על סיפוני ה"אנטרפרייז" לא פסחה גם על ליהוק יתר הצוות. לצדה של קפטן קתרין ג'יינוואי יפקדו על הספינה שני גברים: קצין הביטחון טובוק אמור היה להיות הקאמבק הגדול של הוולקאנים מחודדי האוזניים, שמאז פרישתו של ספוק לא זכו לכבוד המגיע להם על המרקע, אלא שמתברר בעל היגיון הברזל, המוגדר בתסריט המקורי כ"גבר לבן בן שישים" מתגלה על המרקע כשחור בן פחות מארבעים. "אולי לפחות הקצין הראשון", אומרים בלבם כל הגברים הלבנים הפרוטסטנטים שמחפשים להם איזה ג'ון ויין חללי להזדהות אתו. "לא", משיבים המפיקים, "הקצין הראשון הוא צ'אקוטאי, האינדיאני הראשון בחלל. אבל יש לו כתובות קעקע על הפרצוף, אם זה עוזר".

אבל הבריחה המופלאה ביותר של הליהוק היא רופא החללית, שהמפיקים מקווים שהוא יתפוס את המקום החם השמור לדאטה האנדרואיד בלב הצופים. הזמן הוא המאה ה־28, הרופא מת כבר בפרק הראשון, וצוות החללית, הלכוד בשולי הגלאקסיה, משמר את זכרו ואת כישוריו באמצעות הולוגרמה.

ומה שמו של רופא הפלאים הזה, המציל קלינגונים, רומולאנים, וולקאנים ובני אנוש? דוקטור צימרמן.

עיצוב / אריה ברקוביץ

צבע הכסף

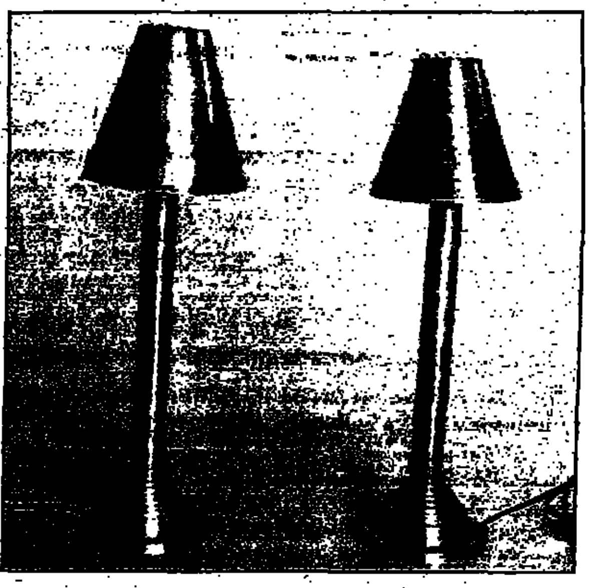

תצלום: גיל ברייר

השימוש במתכת גלמית מוכר עוד מעידן ההייטק, שבו לוחות מתכת, רלסים ורשתות היו חומרי גלם מתאימים לעיצוב רהיטים ומוצרים שעברו תהליך של צביעה בתנור כדי לבית אותם. עתה, כשהנטייה היא לחזור לחומרים טבעיים, מרבים לעסוק ביציקות אלומיניום, ברונזה וכרומה, וניכר שצבע הכסף משתלב יותר ויותר בריהוט, ובמוצרים נלווים כמו ידיות לדלתות וארונות, אביזרים שימושיים, פרופילים לחלונות ועוד.

בעבודות שלפנינו, כיסא ישן בעיצובו של יובל שאול, ששוכפל ביציקת אלומיניום עם תוספת כרית עור, הוא דוגמה מובהקת לשימוש באלומיניום כדי לערכן מוצר ולהפוך אותו לעכשווי, למרות שהעיצוב הבסיסי שלו מוכר משנות החמישים. מנורות השולחן (הבי מכרות בחנות לעיצוב "נישה" בדרך סלמה 60, תל אביב) לא מחדשות דבר בעיצוב הבסיסי שלהן אבל השימוש בחומר המתכתי בעיצוב היחידה כולה נותן למנורה נופך פיסולי מעניין בדיאלוג שבין הישן לחדש.

חדש

רדיו לשחיינים

לשוחים למרחקים ארוכים: רדיו מיניאטורי ועמיד במים. הרדיו, המצויד בלחיצים קטנטנים ובאוזניות, שגם הן, כמובן, עמידות במים, מיוצר ביפאן ומשווק על ידי חברת ספידו העולמית. לפני כמה חודשים פורסם שהמכשיר הקטן יובא לישראל, אבל ברגע האחרון ביקשה החברה לעכב את המשלוח לצורך שיפורו. הוא יגיע לכאן בהמשך אוקטובר ויהיה אפשר לקנות אותו בסניף הישראלי של "ספידו", ברחוב שביל המפעל 1 בתל אביב, ב־150 שקל.

יעל אפרתי

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

מספרי הטלפון שלנו:
תל־אביב – מחלקת המנויים – 03-5251502
חיפה – מחלקת המנויים – 04-664167
ירושלים – משרד "בימות" – 02-240896

זובין מהטה, מנצח
יבגני קיסין, פסנתרן
סילביה גרינברג, סופרן
דוד ד'אור, קונטרה טנור
מיכאל פולה, בריטון
המקהלה הפילהרמונית מפראג
מקהלת ... בהדרכת עמי פארן

סתר: קונצ'רטו סינפוניקו

קונצרט מס' 1

יום ב', 17.10.94, 20:30, היכל התרבות/סדרה ו' ת"א
יום ד', 19.10.94, 20:30, היכל התרבות/סדרה ז' ת"א

זובין מהטה, מנצח
סילביה גרינברג, סופרן
המקהלה הפילהרמונית מפראג

בתוכנית:
מוצרט: סימפוניה מס' 32, ק' 318
מוצרט: אריות מתוך אופרות
ורדי: ארבעה קטעי קודש

קונצרט מס' 1

מוצ"ש, 22.10.94, 20:30, היכל התרבות
פילוקלסיקה ת"א

באדיבות הארץ

2 מופעים בלבד!

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

ג'סי נורמן, סופרן
בקונצרט מיוחד
עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית
בניצוחו של: זובין מהטה

יום ג', 18 באוקטובר 1994, בשעה 20:30
יום ה', 20 באוקטובר 1994, בשעה 20:30
בהיכל התרבות, תל־אביב

* **שירים לסופרן ולתזמורת** מאת ריכרד שטראוס
* **אריות מתוך "כרמן"** מאת ביזה
* **אריות מתוך "שמשון ודלילה"** מאת סן־סנס

כרטיסים במחיר: 110 ש"ח עד 231 ש"ח, להשיג בקופת התזמורת, היכל התרבות ת"א.
מכירה טלפונית בכרטיסי אשראי, בטל' 03-5251502

20% הנחה למנויי הפילהרמונית עם הצגת הגלויה שנשלחה אליהם.
מבצע מיוחד לקוראי הארץ: 20% הנחה למביא מודעה זו.

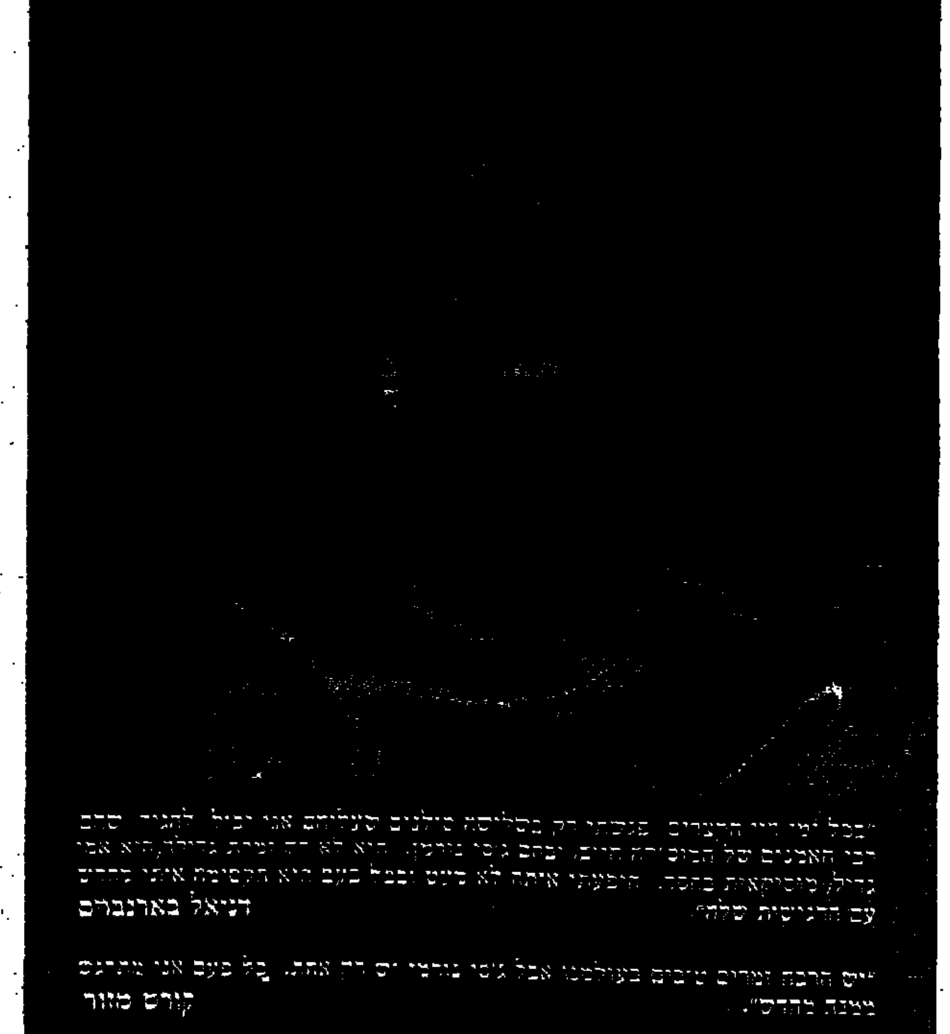

אוסקר/גראפיטי

אלבומים חדשים / מיכל פלטי

"הגננת" – "מאסיב אטאק" (הליקון). אלבום שני לשלישייה של אמנים שההגירה ראפרים תציג אותם באופן מוגבל מרי. Ds, "מאשרום" ו"דאדי ג'י" הקימו בבריטניה את "מאסיב אטאק" ב-1986. חמש שנים אחר כך הם הוציאו את אלבום הבכורה "בלו ליינס", שנחשב לאלבום מדובר מאוד בתחום ההיפ-הופ דאנס בשנים האחרונות. "הגננת" הופק על ידי המפיק העסוק ניל הופר, והוא אלבום היפ הופ-סול כמעט מושלם. יש בו נגיעות למוסיקה שחורה, לשירי "אולדיז", ומתארחת בו טרייסי תורן המצוינת והנוגה מ"הכל פרט לנערה". מה שבכל זאת פוגע בשלמות הוא הביצוע ל"הוציתי בי אש" של "הדלתות", שיר שאפשר היה לעזוב אותו במנוחה, ולו רק הפעם.

"ההופעה" – ברברה סטרייסנד (אן־אם־סי). דיסק כפול ובו 28 שירים שהוקלטו בארבע הופעות שקיימה ברברה סטרייסנד לאחרונה ב"מדיסון סקוור גרדן", לאחר שלושים שנה של היעדרות מהבמה. הרבה מאוד אנשים בארצות הברית היו מוכנים לעשות הכל בשביל כרטיס, שמחירו הגיע לסכום הנצוע של כ-700 דולר. האלבום האחרון של סטרייסנד, "בחזרה לברודוויי", הצליח מאוד גם בישראל. יש כאן את כל מה שהופך הופעה של סטרייסנד למבוקשת כל כך אצל המעריצים: לפתיחה שרשרת של כל שירים בעיבודים תזמורתיים, כמו בטקס האוסקר לפחות, מנולוגים על ימי הילדות בניו יורק, והלהיטים "כך היינו", "אנשים", "כאילו לא אמרנו שלום מעולם" ועוד. וזה כנראה, האלבום שיאפיל על כל האחרים לקראת חג המולד.

"מרווין האלבום" – "פרנגיפני" (הד ארצי). אלבום ראשון ללהקה אוסטרלית שהוציאה בעבר שני מיני-אלבומים. יחד עם ה"גו ביטווינז" הם ליגה חביבה ביותר של להקות אוסטרליות שמצליחות לרגש בלי להתאמץ. לזמרת אנג'י ליארט יש קול ילדותי ומתוק במיוחד, שנשמע ללא הרף בכל תחנת רדיו אפשרית בניו יורק לפני כמה חודשים, כשיצא שם הביצוע האקוסטי השקט שלהם לשיר "ביטר לאב טריאנגל" של "ניו אורדר". את האלבום הפיק מייקל קופלמן שעבד עם "פיראם הוץ" ופרינס למולכנו, אין שום דמיון בין שני אלה לאלבום הזה.

אוסף מריאן פייתפול (הליקון). במוצרית הראשונה של 1995, כך נמסר מחברת התקליטים "איילנד", תוציא מריאן פייתפול אלבום חדש לגמרי ובו תשתף פעולה עם אנג'לו בראדאמנטי, שעבד עם דייוויד לינץ' וג'ולי קרוז. לצורך העניין הוציאה החברה אוסף של פייתפול ובו שני שירים חדשים שנשמעים מצוין, ותשעה שירים שתמיד טוב להזדיק אותם בדיסק, כמו "כשהדמעות זולגות", שכתבו לה ג'אגר וריצ'רדס, "העיניים של לוסי ג'ורדן" שכתב לה של סילברסטיין (מספרי "העץ הנדיב" ו"הפתיכה החסרה"), "אשם" מ"אנגלית שבורה" וביצוע בהופעה של "כיכר טיימס". העטיפה יפהפייה, וכדאי לקרוא בה את הביוגרפיה הצינית שכתב דייוויד דאלטון, ובה פייתפול עונה לכל מי שהזיק לה פעם בחייה.

"ברוכים הבאים אל המחר" – "סנאפ" (הד ארצי). לא ברור למה חברת "ביאמג'י", שהסניף הגרמני שלה מייצג את הצמד "סנאפ", מנסה לשווק אותם כ"הרכב מסתורי". מדובר בעצם בהרכב דאנס שפועל בגרמניה, ושני שירים שלו הבקיעו יותר בכמה תקליטים שיצאו בשנים האחרונות. אחראים לו שני מפיקים: מייקל מונצינג ולוקה אנצילוטי. עכשיו יוצא לצמד אלבום חדש. הסולנית החדשה בהרכב היא פאולה בראון, שרקדה פעם בלהקת המחול של אלווין איילי. הקליפ של השיר "ברוכים הבאים אל המחר" המלווה את שיר הנושא, צולם בתלת ממד, ואפשר לראות אותו במלוא תפארתו רק עם משקפיים מיוחדים.

עטיפת האוסף של מריאן פייתפול

מורה נבוכים לאינטרנט

לפני כחודשיים הוליס רוז ובראי, מנהל מרכז נתונים מאוסטין, טקסס, להשתמש באופן שונה בידע שצבר בעבודתו: לענות על שאלות של משתמשי מחשבים בנוגע לאינטרנט. הוא הנפיק את "ניובי־ניוז", עלון אלקטרוני המופץ חינם אין כסף, שעוסק בכניסה לאוטוסטרדת המידע. היום יש לו יותר מ-1,200 מנויים – אלף מהם הצטרפו בשבועיים האחרונים לרשת. המנויים מקבלים עצות בנושאים רבים ושונים, החל במערכת ההפעלה יוניקס וכלה במלחמה בווירוסים של מחשבים.

מי שמבקש להצטרף כמנוי, ישלח הודעה בדואר אלקטרוני ל-Newbuenewz-request 210 Com ויכלול בה את המלים Newbienews Subscribe.

שירות "ידיעות"

חזקים באופן עדין

יין

דניאל רוגוב

כאילו בשביל להוכיח שמבקרי יין מגיעים תכופות למקומות מוזרים כדי לטעום יינות, מצאתי את עצמי לא מכבר באטלנטה, ג'ורג'יה, בין השאר כדי לטעום מיינות מינרוואה, אזור בדרום־מערב צרפת.

מינרוואה, המשתרעת לאורך גדות הנפוטנית של הנהר אוד, היא מבחינה טכנית תת־מחלקה של האזור העצום המכונה לאנגדוק־רוסיון. לאנגדוק הצטיין אמנם מקדמת דנא ביין במאתיים השנים האחרונות, אבל רוב היין היה המשוק אף ללא תווית, ונמכר גם כמחצית או עשרה פרנק בצרפת.

המהפכה בתחומי מינרוואה התחילה לפני כ-15 שנה, כאשר התחילו הכורמים מחליפים את ענבי הקריניאן הבלתי מסעירים בדרך כלל, שהיו הגידול המסורתי באזור, בזנים ברמה עולמית, כמו סירה, מורוודר, סנסו וגרנאש. כמה מזנים אלה מקודם אמנם בעמק הרון, אולם כולם נקלטו יפה בקרקע הטרשים הגירית והיבשה של מינרוואה.

המגניטין לא הורדו לגמרי ביינות מינרוואה, ומהבחינה הצרכנית יש לפרט על כך, שכן יינות אלה מציעים לאוהב היין כמעט הכל – איכות, ומינות ומחירים שעודם סבירים מאוד. באופן כללי אפשר לתאר את יינות האזור כ"חזקים באופן עדין", עם הרבה פטל, פרי ופלפל בבוקה, פרי מבושל ורמז לתבליני בטעם, ותמציות טובה וקלות שתייה.

יינות אלה גמישים מאוד על שולחן הארוחה ומתאימים לבשרים ולגבינות מכל הסוגים. כמה מהם אמנם יתיישנו היטב בבקבוק שלוש ארבע שנים, אבל את כולם אפשר לשתות בעודם צעירים ואין לשמור אף אחד מהם ליישון ממושך.

היינות מבציר 1993 הם הטובים ביותר שיוצרו באזור עד היום, וכל יין משנות הבציר 1990–1993 יספק שתייה טובה. את הטעימה שבה השתתפתי הנחה סטיבן סגור, מו"ל העלון הדו־חודשי "The New York Wine Cellar", שבמהלכה טעמנו מיינות של שלושה יקבים שונים. התוויות על כולם הבהירו שאלה הם יינות ממינרוואה, אבל היו גם כמה בקבוקים עם ציונים מיוחדים, המבהירים שהענבים שהכינו אותם קבעו שאלה יינות משובחים.

היין הראשון שטעמתי היה המינרוואה הפשוט משאטו ד'אופיה. היין, מתערובת של ענבי סירה, קריניאן וגרנאש, הפתיע אותי בחלקות נעימה, ניחוח פטל עשיר ושתייה חלקה. אם היה ביין פגם הרי זה רק גוף קל במקצת. יין טוב בהרבה ויקר אך במעט מאותה אחוזה הוא "קיבה דה באורץ", יין עשיר ומתובל יותר, בניחוח דומדמנית שחורה, שיושן בתיבות עץ אלון חדשות והופק מהכרמים הטובים ביותר. הגפנים הוותיקות ביותר בשאטו.

טעמתי גם שני יינות מדומן באיהרדומרק. הראשון שבהם, "קמפיין דה סנטייל", מתוכנן בעיקר על ענבי סנסו, עם שמץ סירה לתוספת מרקם וגוון. היין בעצם היה קל משקל במקצת אבל בעל ריחות מרשים של טעם ובוקה פרי מעודן ומקסים. יין טוב עוד יותר של אותו יקב היה "קלו סנטייל" בעל ניחוח המושק הקלוש וגוף כבד יותר, ביקבוק מיוחד מחלקים שווים של סירה, מורוודר וגרנאש.

המינרוואה הפשוט של שאטו דה דונזון, שהתבסס על תערובת ענבי קריניאן, גרנאש וסירה, היה בעל גוון חביב של פירות אדומים ותאנין בשל בריק במידה המאפשרת שתייה טובה וצעירה. "קיבה פרסטיז'" של אותה אחוזה, בעיקר מסירה וגרנאש, היה מתובל יותר, מרוכז יותר ובעל גוף מלא יותר, ואם כי הוא ישתפר אחרי יישון של שנתיים שלוש, הרי שהוא לגמרי מוכן לשתייה עכשיו.

ביוני שעבר, כשביקרתי ב"וינאקספו" בבורדו, טעמתי עוד כמה מיינות מינרוואה. יינות מינרוואה הפשוטים שבדיקתם משתלמת ביותר הם אלה של שאטו דה גורגאמו, דומן פיסיניני ודומן סנט אלאלי. זכורים לי גם בחיבה מיוחדת "קיבה ספסיאל" 1991 ו-1992 של שאטו דה פרוה, שניהם עם בוקה של דומדמנית שחורה ופטל וטעם מלא גוף המגריץ. כיום אי־אפשר למצוא את היינות האלה בישראל, אבל כולם זמינים בצרפת, באנגליה ובארצות־הברית. בהתחשב בכך שאף אחד מהם לא יעלה יותר מ-50 פרנק, הם משתלמים מאוד, הנוסעים לחו"ל יגלו שכדאי לחזור עם כמה בקבוקים.

תשובות
1. נוסח הברכה עליו ("בורא מאורי האש") רומז על מקורות אש רבים.
2. מרילין מונרו, כפי שמתוארת בבלדה שכתב ברני טאופין ואלטון ג'ון.

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה. שעה ראשונה
07.07 לקום עם מוסיקה. שעה שנייה. מוצרט: שני שירי לכת (פיל. ברלין/ קלאודיו אבאדו). גליאני: סיציליאנה לגיטרה ולתז. (ג. רומרו – גיטרה). בוקריני: קונצ'רטו בדו־מז'ור לצ'לו ולתז. (המנהל: אנר בילסמה – צ'לו). י.כ. באך: סימפוניה בדו־מז'ור לתז. כפולה (הסימפונייטה הישראלית באר־שבע/ מנדי רודן)
08.05 לקום עם מוסיקה. שעה שלישית. סמרולה: סימפוניה (הבארוק קולגיום מלייפציג). ויוואלדי: קונצ'רטו ("אביב") (נ. שטרן), הנדל: "מוסיקה על פני המים". מוזיקה (צ'לו מקרס)
09.00 תוכנית הבוקר של קול המוסיקה. מוצרט: קונצ'רטו בהמה־מז'ור, אופ. 8 מס' 12 (להקת אי מוזיצ'י). באך: קונצ'רטו מס' 6 בסה־מז'ור לפסנתר, לשני חלילים ולתז. (גירסה אחרת של באך לקונצ'רטו הברנדנבורגי ה־4) (ג. קמביים/ קמר. פרבין ליוסט/ יאנוש רולה). הנדל: פתיחה, אריה וקטעי מק. מתוך "המשיח" (ק. אריקסון – סופרן/ המק. והתז. הקיבוץ של אטלנטה/ רוברט שו). מוצרט: דיוורטימנטו בדו־מז'ור, ק. 334 (הקאמ. שטוקהולם/ שרון ולף־מסט)
10.35 שוברט: רביעייה בסול־מז'ור לחליל, לויולה, לגיטרה ולצ'לו, ד. 96 (ח. שלף – חליל/ ה. קריסט – ויולה/ ג. סולשר – גיטרה/ ג. פאוסט – צ'לו). לאון באלמן: סונטה בלה־מז'ור לצ'לו ולפסנתר, אופ. 40 (סמוסה הלר/ יונתן זק). ג. רנה: וריאציות ופוגה על נושא של מוצרט, אופ. 132 (א' ויקה של האנדרה בריטמאוט, 2 פסנתרים)
11.55 הקודילימאפה: "פלוס קטנטי" לויולה, לקולות ולתז. יופי סוק אכנה, אופ. 16. בריטמה: חמישייה בפה־מינור לפסנתר ולכלי קשת, אופ. 34. דבוז'אק: סימפוניה מס' 8 בסול־מז'ור, אופ. 88
13.57 בינות שיר. אריה סיון – "גבולות החול"
14.06 מוסיקה לשעת צהריים.
16.00 מוסיקה ליום ראשון.
18.00 מאולפן הקלטות. משה פרטנן – פסנתר/ יהוד ברקנמר – כינור/ ביוה דור – צ'לו. במהנגה: שלישיית פסנתר בסי־במול מז'ור, אופ. 1 מס' 1. מנדלסון: שלישיית פסנתר בדו־מינור, אופ. 66
19.05 צלילים בין ערביים. פלנק: סימפוניה בפה־מז'ור לחלילית ולהקה כלית. פורסל: "הה ברוח" – שיר. באך: מוזיקה גרמנית מס' 5. הנדל: "הקוקיה והזמיר", קונצ'רטו בפה־מז'ור לעוגב ולתז. פאכלבל: קנון
20.00 בינות שיר. זהלית ישורון: "הורינס" 11
20.05 מאולמי הקונצרטים שלנו. התז. הקאמ. הקיבוצית, תזמורת סימפונית רעננה.
23.00 צלילים לסיומו של יום

רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 שורשים
09.05 פתוח. רם תרומר
10.05 סלורית. משה סימור
11.05 חיים. בריאות, רווחה
12.05 עיתונות בוקר
13.00 חדשות ותכניות באנגלית בצרפתית
14.05 פנים אל פנים
15.05 בראש צעיר
16.05 סיפורים מהחיים
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 קול המצעירות
18.05 הכל מהרשת. נחום עידו
20.00 מבט לחדשות
20.50 פרקי היום בתנ"ך
21.00 אולפן לילה. מני פאר
22.05 עיתונות בוקר
23.05 דיון באולפן

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עדיין אתר. דליה יאירי
10.05 הכל דיבורים
12.05 בוקר היום
14.05 רבעי קסם
15.05 יומן חוץ
13.45 עיתונות חוץ. יואל רבל
16.05 צבע הבוקר. עינת דרידוב
17.05 המש אחרי החדשות.
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
20.05 אור על אור
23.05 אהבה עברית.
4.05 2 יומן חצות
24.30 אהבה עברית (המשך)
01.05 להוך הלילה. מכות בריות

רשת ג'

06.06 הכל פתוח
07.05 אקטן ב'
09.05 בוקר בוקר. מנום פרי
10.05 תוכנית עשר.
11.05 סיאט ותה. יוסי סיאט
12.05 אהבה עצמית. גיל קומר
13.05 לוחם. שש עשרי
14.05 חרים חרים ותרות.
15.05 תולה רדיו.
16.00 קפסות הלהיטים.
17.05 מקום כגמרה.
20.05 M.T.V בגימל.
21.05 כותל המצרה.
22.05 שיר לאומתי. ר"שים
23.05 לילה כחול עמוק.

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אנתנרטיסה משודרת.
06.30 בוקר טוב ישראל
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 עבודת על הבוקר
10.05 גבון לעכשיו.
12.50 בילוי היום.
13.00 בבוקרי היום.
15.15 מתנה מטפק של סרטן
15.05 יש עם מי לדבר.
16.00 שעה לפני. רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.50 סוף היום.
20.00 מבט לחדשות
20.30 צבעי חצי.
23.05 24 – היום שהיה.
24.00 יומן חצות
24.10 ציפורי לילה משוחחות.
02.00 לא רוצים לישון.

גלגל"צ

07.05 מרינה בדרך. אביר אשר
09.05 התרוממות. לילך ברבע
10.05 שמש. אלי ישראלי
12.05 מיתוג אודי. צרי שמאי
13.05 ספסוף. סיון רוזון
14.05 משנת לדרך. אולי יניב
15.05 יואב קיסר
16.05 חבם בבבים. רון לויטנל
18.05 גלגלאצ. לאה עק
20.05 שתיקת הכבישים. ליטור דהאן
22.05 לילה טוב. רונית כפיר

קולנוע

תל אביב

גורדון הפתורים – האשה שייתכרה שמן שושנים. 18.00, 20.00, 22.00. אורלנדו.
גן העיר – מלאך המעפלה. 17.00, 19.30, 21.45
גת – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.50, 19.25, 21.55
דיזנגוף 1 – רומן על אבטו. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דיזנגוף 2 – שלושת הצבעים – כחול. 15.05, 19.40. אדום. 15.10, 21.50. לבן. 11.00, 17.15
דיזנגוף 3 – בריכה – שלום מדולא. 11.00, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
אשה מסוכנת. 15.05
דקל – זאב. 19.15, 21.35
הוד 1 – פורסט גאמפ. 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הוד 2 – החיים שלי. 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 3 – מציאות נושכת. 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 4 – הלקוח. 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הקולנוע – קיקה. 17.00, 19.30, 21.45
חן 1 – צרות בבתרותה. 17.00, 19.25, 21.55
חן 2 – אהבה של גבר לאשה. 11.30, 14.30, 17.00, 19.25, 21.50
חן 3 – ספיד. 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – המסכה. 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 5 – מלך האריות. 17.00, 19.30, 21.50
מילת 1 – הלקוח. 17.00, 19.30, 22.00
מילת 2 – שקרים אמיתיים. 16.30, 19.15, 22.00
מילת 3 – מציאות נושכת. 17.00, 19.15, 22.00
רב 1 – רוצחים מלידה. 11.45, 14.00, 16.50, 19.30, 22.00
רב 2 – ספיד, מריה ומריה. 12.00, 14.15, 17.00, 19.45, 22.00
רב 3 – קירוס. 14.05, 22.00. 14.05, 22.08
רב 4 – בשם של אבינו. 14.00, 17.00, 19.45. 12.10
מוזיאון – היומן של בני מרדכי. 17.00, 19.45, 22.00
מקסים – האשה של דייקר. 19.30, 21.40
סינמטק – התהים והשקר. 17.00, 19.30, 21.45
צפון – שמש בוגדנית. 16.00, 19.00, 21.45
רב־אור 1 – הפורזק. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 2 – אנשים מהרגים. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 3 – אורך הנלילים. 21.50. חתושה בתיהולים. 17.00, 19.30
רב־אור 4 – תבונות קצרות. 17.30, 21.00
רב־אור 5 – סיפור פרובנס ברונקס. 17.00, 19.25, 21.55
שחף 1 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.15
שחף 2 – מכבה ברזרה ומירית. 16.30, 19.15, 22.15
תל־אביב 1 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 2 – מכבה ברזרה ומירית. 16.30, 19.15, 22.00
תל־אביב 3 – הלקוח. 16.30, 19.15, 22.00
רב אור 3 – הפורזק. 16.30, 19.00, 21.20
רב גת 1 – צרות בבתרותה. 16.35, 19.00, 21.30
רב גת 2 – זאב. 16.30, 19.00, 21.20
רב מור 1 – זאב. 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 2 – אהבה של גבר לאשה. 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 3 – ספיד. 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 4 – צרות בבתרותה. 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 5 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.40, 19.05, 21.30
רב מור 6 – מלך האריות. 17.00, 19.00, 21.30
רב מור 7 – המסכה. 17.00, 19.10, 21.30

ירושלים

ג'ל 1 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – פורסט גאמפ. 16.00, 19.00, 21.45
ג'ל 3 – רומן על אבטו. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 4 – פורסט גאמפ. 18.00, 21.00
ג'ל 5 – רוצחים מלידה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 6 – שקרים אמיתיים. 16.00, 19.00, 21.45
ג'ל 7 – הלקוח. 16.30, 19.00, 21.30
ג'ל 8 – מכבה ברזרה ומירית. 16.00, 19.00, 22.00
חן 1 – זאב. 16.45, 19.20, 21.50
חן 2 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – אהבה של גבר לאשה. 16.50, 19.25, 21.55
חן 4 – צרות בבתרותה. 17.00, 19.25, 21.55
חן 5 – ספיד. 19.30, 21.50. חתושה בתיהולים. 17.00
חן 6 – הפורזק. 17.00, 19.30, 21.50
חן 7 – מלך האריות. 17.00, 19.30, 21.50
רון 1 – זאב. 17.00, 19.15, 21.30
רון 2 – ספיד. 17.00, 19.15, 21.30
תיאטרון ים – שמש בוגדנית. 18.45, 21.30

חיפה

אורלי – ספיד. 19.00, 21.15
סינמה קפה מוריה – היומן של בני מרדכי. 19.30, 21.30
סינמה קפה עמק – בשם האב. 19.00, 21.15
שלושת הצבעים – אדום. 19.15, 21.15
עצמון 1 – ספירה לאחור. 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 2 – פורסט גאמפ. 16.15, 18.45, 21.20
עצמון 3 – שקרים אמיתיים. 16.15, 18.15, 21.15
עצמון 4 – מכבה ברזרה ומירית. 16.15, 18.45, 21.15
עצמון 5 – הלקוח. 16.30, 19.00, 21.20
פנורמה 1 – שמש בוגדנית. 16.15, 18.45. רומן על אבטו. 21.30
פנורמה 2 – רוצחים מלידה. 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 3 – מציאות נושכת. 16.30, 19.00, 21.30
רב אור 1 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.30, 19.00, 21.20
רב אור 2 – אהבה של גבר לאשה. 16.30, 19.00, 21.20

אור־יהודה

ג'ל 1 – ספיד. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – המסיכה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – מכבה ברזרה ומירית. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 4 – הלקוח. 16.30, 19.15, 22.00

אשדוד

ג'ל 1 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 2 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – צרות בבתרותה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 4 – רומן על אבטו. 16.45, 19.15, 21.30
ג'ל 5 – זאב. 16.30, 19.15, 22.00

אשקלון

חן 1 – זאב. 17.00, 19.25, 21.50
חן 2 – אהבה של גבר לאשה. 17.00, 19.25, 21.50
חן 3 – צרות בבתרותה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – ספיד. 17.00, 19.30, 21.50
חן 5 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.50

באר־שבע

ג'ל 1 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 2 – הלקוח. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 3 – מכבה ברזרה ומירית. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 4 – ספירה לאחור. 16.30, 19.15, 22.00
רב נגב 1 – צרות בבתרותה. 16.50, 19.25, 21.55
רב נגב 2 – אהבה של גבר לאשה. 16.50, 19.25, 21.55
רב נגב 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55
רב נגב 4 – זאב. 16.50, 19.25, 21.55

בת־ים

חן 1 – זאב. 16.45, 19.20, 21.50
חן 2 – צרות בבתרותה. 16.50, 19.25, 21.55
חן 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55
חן 4 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.10, 21.55
חן 5 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 21.50
חן 6 – מכבה ברזרה ומירית. 16.45, 19.15, 21.50
חן 7 – אהבה של גבר לאשה. 17.00, 19.25, 21.55

הרצליה

אודיטוריום דניאל – שמש בוגדנית. 19.00, 21.45
מגדלין 1 – הלקוח. 19.30, 22.00
מגדלין 2 – אהבה של גבר לאשה. 19.30, 22.00
סמאר 1 – ספירה לאחור. 19.20, 22.00
סמאר 2 – מכבה ברזרה ומירית. 22.00. הלקוח. 19.40
סמאר 3 – פורסט גאמפ. 19.20, 22.00

חדרה

לב 1 – פורסט גאמפ. 16.40, 19.15, 22.00
לב 2 – זאב. 16.45, 19.15, 22.00
לב 3 – צרות בבתרותה. 17.00, 19.20, 22.00
לב 4 – הלקוח. 22.00. חתושה בתיהולים. 17.00, 19.25

חולון

ג'ל 1 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – רוצחים מלידה. 22.00. שקרים אמיתיים. 16.30, 19.15
ג'ל 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 19.15, 22.00
ג'ל 4 – מכבה ברזרה ומירית. 19.15, 22.00
ג'ל 5 – רומן על אבטו. 16.30, 19.15, 22.00

כפר־סבא

ג'ל 1 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – צרות בבתרותה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – רוצחים מלידה. 19.30, 22.00. חתושה בתיהולים. 17.00
ג'ל 4 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 5 – אהבה של גבר לאשה. 16.45, 19.15, 22.00
ג'ל 6 – מכבה ברזרה ומירית. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 7 – הלקוח. 16.45, 19.15, 22.00

נס־ציונה

ג'ל 1 – ספירה לאחור. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 2 – הלקוח. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 3 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 4 – מכבה ברזרה ומירית. 19.15, 22.00. חתושה בתיהולים. 17.00

נתניה

ג'ל 1 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 2 – מכבה ברזרה ומירית. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 3 – רוצחים מלידה. 22.00. רומן על אבטו. 17.00, 19.30
ג'ל 4 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 5 – הלקוח. 16.30, 19.15, 22.00
חן 1 – צרות בבתרותה. 17.00, 19.25, 21.55
חן 2 – זאב. 19.25, 21.55. מלך האריות. 17.00
חן 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.25, 21.55
חן 4 – אהבה של גבר לאשה. 16.50, 19.25, 21.50

ערד

סמאר 1 – שקרים אמיתיים. 16.40, 21.45. חתושה בתיהולים. 19.15
סמאר 2 – זאב. 19.45, 21.45. מלך האריות. 17.30, 18.00
סמאר 3 – הלקוח. 19.30, 21.45. חתושה בתיהולים. 17.00

פתח־תקוה

היכל 1 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
היכל 2 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
היכל 3 – צרות בבתרותה. 17.00, 19.30, 22.00
רם 1 – הלקוח. 16.30, 19.15, 22.00
רם 2 – מכבה ברזרה ומירית. 16.30, 19.15, 22.00
רם 3 – ספיד. 17.00, 19.30, 22.00

קרית־מלאכי

הקריה – מכבה ברזרה ומירית. 17.00, 19.30, 21.30
היכל התרבות – ספיד. 19.15, 21.45

קריות

קריון 1 – הלקוח. 19.00, 21.30
קריון 2 – שקרים אמיתיים. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 3 – מכבה ברזרה ומירית. 19.00, 21.30
קריון 4 – ספיד. 16.45, 19.00, 21.30. המסכה לוקה הכל. 16.45
קריון 5 – מציאות נושכת. 19.00, 21.30
קריון 6 – ספירה לאחור. 16.45, 19.00, 21.30. מלך האריות. 16.45
קריון 7 – רומן על אבטו. 19.00, 21.30. סתר השבון עם אבא. 16.45
קריון 8 – רוצחים מלידה. 19.00, 21.30. ציק פתות. 16.45
קריון 9 – פורסט גאמפ. 16.45, 19.00, 21.30

ראשון־לציון

הזהב 1 – צרות בבתרותה. 17.00, 19.30, 22.00
הזהב 2 – הלקוח. 16.45, 19.30, 22.00
הזהב 3 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.30, 22.15
חן 1 – צרות בבתרותה. 17.00, 19.25, 21.55
חן 2 – אהבה של גבר לאשה. 16.50, 19.25, 21.50
חן 3 – זאב. 19.30, 21.55. חתושה בתיהולים. 17.00
חן 4 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.25, 21.50
עממון – מציאות נושכת. 19.30, 21.45
סמאר 1 – זאב. 19.30, 22.00
סמאר 2 – מלאך המעפלה. 19.30, 22.00
סמאר 3 – חתושה בתיהולים. 19.30, 22.00
סמאר 4 – ספיד. 19.50, 22.00

רחובות

חן 1 – צרות בבתרותה. 19.15, 21.50
חן 2 – זאב. 19.00, 21.55
חן 3 – בשם של אבינו. 19.30, 21.45
חן 4 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 19.25, 21.50

רמת־השרון

כוכב – רוצחים מלידה. 19.10, 21.40

ר"ג־גבעתיים

אואזיס 1 – צרות בבתרותה. 16.50, 19.20, 21.50
אואזיס 2 – זאב. 16.45, 19.20, 21.50
אואזיס 3 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 21.50
רבנן 1 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.55, 19.20, 21.55
רבנן 2 – אהבה של גבר לאשה. 19.25, 21.55. מלך האריות. 17.00
רבנן 3 – ספיד. 19.25, 21.55. חתושה בתיהולים. 17.00
רבנן 4 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.10, 21.55

רעננה

סופ"ח – האשה שייתכרה שמן שושנים. 19.30, 21.30
פארק 1 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
פארק 2 – צרות בבתרותה. 17.00, 19.30, 21.50
פארק 3 – אהבה של גבר לאשה. 19.30, 22.10. ספיד. 17.00
פארק 4 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
פארק 5 – זאב. 19.30, 22.00. חתושה בתיהולים. 17.00

תזמורת סימפונית חיפה
מנהל מוסיקלי: סטנלי ספרבר
ביליה מוסיקלי
קונצרטים מוסברים לכל המשפחה
הרשמה למנויים נמשכת
עונת הקונצרטים תשנ"ה
1 "שעת סיפור" מנצח ומנחה: סטנלי ספרבר. סולנית: אנדריאה מרקש - צ'לו
2 "קול הנושפים" מנצח ומנחה: מרדכי רכטמן. סולנית: רוני גלעד - אבוב
3 "זיקוקי אופרה" מנצח ומנחה: סטנלי ספרבר. במאי: פבלו אריאל (במאי תוכנית הטלוויזיה "קונצרטון")
4 "ציור בצלילים" מנצח ומנחה: יובל בן־עוזר. מלחין וסולן: גיל שוחט. במאי: פבלו אריאל
5 "זמנים חדשים" עם דימיטרי שוסטקוביץ'. מנצח ומנחה: אריה ורדי. בהשתתפות סולנים צעירים ולהקת מחול
לפרטים נא לפנות למשרדי התזמורת: ימים א'–ה' 8:30–13:00, 16:00–18:00, יום ו' 8:30–12:30, טל. 04-640004.
בית נגלר קרית חיים, ימים א'–ה' 17:00–19:30, טל. 04-724694.

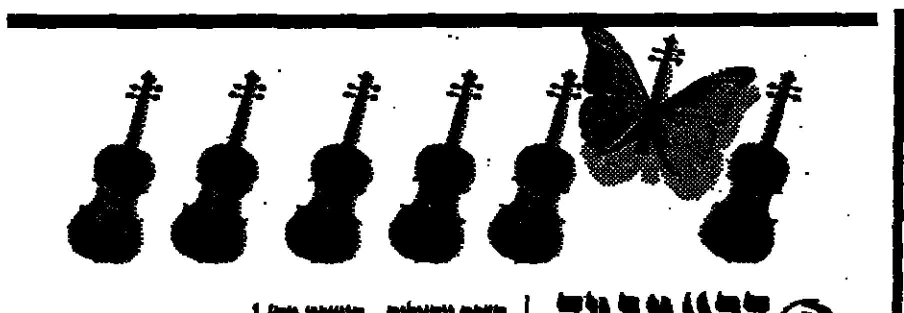
הקאמרטה הישראלית רחובות
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון
סדרה ווקאלית - קונצרט מס' 1
באך - מיסה בסי מינור
המקהלה הלאומית הלטבית "אווה סולי"
אבנר בירון - מנצח
שרון רוסטורף - סופרן
מירה זכאי - אלט
אנדריאס שוליסט - טנור
וולף פרידריך מאתיאס - בס
ירושלים אולם שרובר - תיאטרון ירושלים יום ג' 25.10.94 בשעה 20.30
רחובות אולם ויקס יום ה' 27.10.94 בשעה 20.30
תל־אביב מוזיאון ת"א לאמנות יום ו' 28.10.94 בשעה 14.00
תל־אביב מוזיאון ת"א לאמנות מוצ"ש 29.10.94 בשעה 20.30
מוזיאון ת"א לאמנות
מכירת מנויים לעונת 94/95 באולם ויקס ובמוזיאון ת"א נמשכת
כרטיסים ומנויים להשיג: הקאמרטה הישראלית - רחובות, רח' לוין אפשטיין 18 רחובות טל. 460132/6. לוטוס רח' בית הפועלים 4 רחובות טל. 08-461500. מוזיאון תל־אביב לאמנות טל. 6961297, 03-6957361. אולם ויקס מכון ויצמן טל. 08-343207. תיאטרון ירושלים, קופת התיאטרון, טל. 03-610011, ימים א'-ה' 10.30-13.00, 17.00-19.30, יום ו' 09.30-13.00. הנחות לנוער התיאטרון ולקבוצות.
15% הנחה למחזיקי ויזה זהב באודיטוריום ויקס

התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור
מנהל מוסיקלי: דוד שלון · העונה ה-57 תשנ"ה
"המוני הפופולארי" קונצרט מס' 1
דוד שלון, מנצח
אולאף בר, באריטון
צ'ייקובסקי סויטה מס' 4 ("מוצרטיאנה")
מוצארט, דוניצטי, רוסיני ארית מתוך אופרות
בריטן עפ"י רוסיני "שחריות מוסיקליות" ו"ערביות מוסיקליות"
יום שלישי, 18.10 סדרה ד ● יום רביעי, 19.10 סדרה ה
"רסיטלים גדולים בירושלים" קונצרט מס' 2
אולאף בר, באריטון
עם קאמילו ראדיקה, פסנתר
שוברט "מסע החורף"
מוצ"ש, 22.10, ב-8.00 בערב, אולם הנרי קראון
"לילדים ולמשפחה" קונצרט מס' 1
ויואלדי
מנחה ומנצח: רשי לבאות
בימוי ומשחק: פבלו אריאל
יום שלישי, 22.11, ב-17.30 סדרה א
יום רביעי 23.11, סדרה ב ב-16.30 וסדרה ג ב-18.30
נמשכת מכירת המנויים לעונת 1994/95
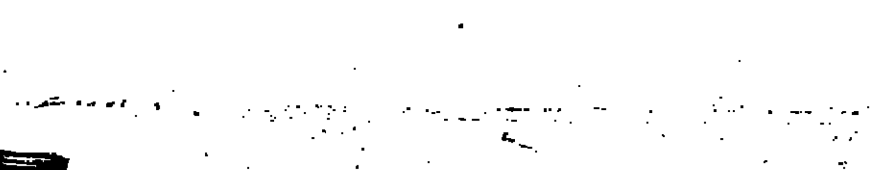
קופת התזמורת טל. 611498-9 ימים א-ה 16-19 ששי 10-13

هكذا من الاصل

מכתבים למערכת הארץ

הצבעת הקיצוניים

ראש הממשלה, יצחק רבין, ידוע בזעם הערכתו למוסדות וערכים דמוקרטיים ובהשתלחויות שלו־חות רסן נגד "המתוקים המטומטמים", נגד בית המשפט העליון, נגד האגודה לזכויות האזרח וכו'. אבל רבין התעלה על עצמו ושבר את כל שיאיו הקודמים כאשר הנחה את נציגי ישראל לדרוש, שבבחירות למועצה הפלשתינית ישתתפו רק מפלגות התומכות בהסכמי אוסלו. הרי ברור שדרישה כזאת מרוקנת את הבחירות מכל תוכן והופכת אותן לבדיחה. (מה היינו אומרים אילו דרש יאסר ערפאת, בתגובה, שגם בבחירות בישראל תיאסר השתתפות הליכוד ויתר המפלגות המתנגדות להסכמי אוסלו, או אילו דרש האפו אסד שבמשאל העם יוכלו להשתתף רק ישראלים התומכים בנסיגה מרמת הגולן?)

מהותן של בחירות דמוקרטיות היא, שכל הדעות וכל ההשקפות מופיעות בהן, והעם מחליט באופן חופשי. אין למדינת ישראל לא זכות ולא אינטרס להתערב בסדרי הבחירות הפלשתיניות. זהו עניינם הפנימי של הפלשתינאים.

אדרבא, עדיף לנו שהקיצוניים הפלשתינאים ישתתפו בבחירות ויביעו את דעותיהם באמצעים פוליטיים דמוקרטיים.

אורי קלר
חולון

•

כתגובה על פעולות הטרור של החמאס מציעה הממשלה למנוע מגוף זה להשתתף בבחירות שייערכו למועצת הרשות העצמאית הפלשתינית. הדבר מפתיע, שכן מאין יודעת ממשלת ישראל מהו כוחו של אש"ף ביו"ש ועזה ומהו כוחו של החמאס?

ממשלת ישראל מנסה למנוע מהחמאס להשתתף בבחירות כדי שלא תתברר האמת: למעשה, רוב הפלשתינאים תומכים בחמאס ובדרכו – ולא ביאסר ערפאת ובאש"ף.

לדעתי, עדיף לגלות זאת בהקדם, והדרך היחידה לכך היא באמצעות בחירות דמוקרטיות וחופשיות ברשות הפלשתינית.

אורן הלמן
תל אביב

פרקליטי רבין

אפשר לקבל מושג מה על יחסו של רבין לחוק על פי השתלחותו החדשה בשרים־פרקליטים בקשר להסכם העקרונות עם ש"ס. רבין אינו זקוק לכאלה שינחו אותו מה מותר ומה אסור, אלא לסניגורים, שיסתירו את השרים שממשלתו מלאה בהם. האויבים הגדולים אינם אסד או ערפאת, אלא מבקרת המדינה, שר המשפטים ובג"ץ. ואכן הוא בחר לו יועץ משפטי לרוחו.

ייתכן שמהר יותר מהצפוי אנו למדים כעת על הסכנות האורבות למשטר הדמוקרטי בהעדר חוקה, ולסכנות שבשיטת הבחירה האישית לראשות הממשלה.

מרק בריל
כפר סבא

הפחד מעיבוי המותניים

בתגובה על "עיבוי המותניים" מאת מירון בנבנשתי ("הארץ", 6.10)

משפט המפתח במאמרו של מירון בנבנשתי הוא: "עוצמתה וסיכוי יישומה של תוכנית הכוכבים של שרון לא נבעו מאידיאולוגיה, אלא מכך שהיה לה בסיס גיאוגרפי־אורבני מוצק. טבעת תיכנונית חדשה של ערי לווין שיעבו את הגוש הליניארי, הצר והצפוף של המטרופולין התל־אביבי, היא מחויבת המציאות".

בהמשך הוא מסביר, כיצד יגרמו כוחות השוק להתפתחותה של הרצועה הצרה לאורך הקו הירוק. למעשה, אין משמעות גיאוגרפית לרצועה זו, אשר נתחמה במשך 19 שנים על ידי קו בלתי טבעי זה, שייצג את מגבלות הכוח של הצבאות המותשים בתום מלחמת העצמאות. העורף הטבעי, היחיד, של גוש דן הוא מערב השומרון. רק בנייה באזור זה יכולה לשמש פתרון לבעיית יוקר הדירות באזור המרכז, ורק סלילת כביש חוצה ישראל באזור זה יכולה לעקוף את המטרופולין.

עובדות גיאוגרפיות אורבניות אלה נהירות לכותב, אבל אין הן עולות בקנה אחד עם השקפתו הפוליטית, ולפיכך הוא מודאג מ"עיבוי המותניים", מפיתוח גוש דן מזרחה. בנבנשתי טוען, כי בכל הקשור לפיתוח רצועה זו "נעדר היבט אחד, והוא ההיבט המדיני הפוליטי". הצדק עמו. אי אפשר להתעלם מכך שארץ ישראל המערבית היא יחידה גיאופוליטית וכלכלית אחת, וכל פעילות המתבצעת מצדו האחד של קו מלאכותי ומיותר זה יש לה השלכות על הנעשה מעבר לו.

לפיכך, אין זה טבעי לנסות וליצור מציאות אורבנית עתידית בתוך מיטת סדום פוליטית, כלומר, להשיב את הקו הירוק למקומו הישן, לנתק את אזור תל אביב והמרכז מן העורף הטבעי, להקים ערי ספר ודרך מלך לאורך הגבול הנושן.

עדיף לעבד תוכנית פיתוח כוללת למערב השומרון, אזור הצמוד לגוש דן ממזרח, דומה לו במטריו, אך דליל באוכלוסייתו. התכנון צריך להתמקד על כביש 446 כעורק התחבורה הראשי צפון־דרום, שיהווה קטע מרכזי של "חוצה ישראל". על המתכננים להביא בחשבון את ההשלכות של פיתוח האזור על יישובי השומרון – שכם ואריאל, קלקיליה ואלפי מנשה, טול כרם ואבני חפץ, טירה וכוכב יאיר, ועוד – ועל קשרי הגומלין בין הערים הוותיקות והחדשות לבין מרכזי התעסוקה, המסחר, השירותים והתרבות בגוש דן.

טשטוש כזה של הקו הירוק עשוי לקדם את השלום. לעומת זאת הדגשת הקו הירוק דווקא תחבל בשלום. סיכויי ההצלחה של תוכנית כזו הם סבירים, אם לא למעלה מזה, בגלל קיומו של בסיס גיאוגרפי־אורבני מוצק. חבל לוותר עליהם בגלל חשיבה צרת אופקים וגבולות.

רון בריימן
תל אביב

מס מיותר ומזיק לימין

בתגובה על הידיעה "חד"ש ומד"ע מתנגדות הצבעה בכנסת על החוק ליישום ההסכם עם אש"ף" מאת אלוף בן ("הארץ", 10.10)

תוכנה של הידיעה וגם כותרתה אינן מדויקות. חד"ש קידמה בברכה את ההסכם עם אש"ף, ומכאן שהיא גם תומכת בהצעת החוק ליישומו. אבל הממשלה ניסתה לרצות את חוגי הימין בהכניסה "על" לתוך החוק ברמת הסעיף הפרובוקטיבי, המתנגד לפעילותם של מוסדות פלשתיניים בירושלים המזרחית, ואת תחת להביא הצעת חוק חופה מסעיפים פרובוקטיביים, שכל מטרתם לקעקע את ההסכם כולו.

לפיכך, חד"ש אינה יכולה לתמוך בחוק במתכונתו הנוכחית, אבל, כאמור, לא היא המתנגדת את קבלתו, כי אם הממשלה.

זאת ועוד, נציגי חד"ש פנו לראשי סיעת העבודה בכנסת והציעו להם להגיש הצעת חוק ליישום הסכם אוסלו, בלי תישקן וסירבולן של סוגיות שעליהן נקבע כי הן פתוחות לדיון עתידי – כדי שחד"ש תוכל לתמוך בהצעת החוק.

האשם מחאמיד
הכנסת

אלטרואיסט על חשבון הנשים

בתגובה על "מדינה יהודית ודמוקרטית" מאת זאב סגל ("הארץ", 6.10)

דברי הנופה רבים נכתבו בידי עיתונאים ופוליטיקאים חילוניים בשבוע שעבר בעקבות הסכם העבודה־ש"ס. אחת האמירות המקוממות ביותר היתה של המשפטן זאב סגל, הגורס ש"יהדותה של המדינה מצדיקה, מטעמי שלום, את נסיגת כבוד האדם וחופש הבחירה שלו מפני 'עניני נישואין וגירושין' ואולי גם מפני שאר 'עניני המעמד האישי' (חליצה ועגינות, למשל)".

כפיית החקיקה האורתודוקסית בדיני אישות על אוכלוסייה שאינה אורתודוקסית באמונתה ובאורח חייה אינה שומרת על אופיה היהודי של המדינה, אלא מהווה אחד הגורמים המרכזיים לביזיונה של היהדות במדינת ישראל. כל העוסק בחינוך יהודי יעיד על כך, שהניכור העצום מן היהדות, הנפוץ בקרב הדור הצעיר בארץ, נובע מן הכפייה הדתית, שביטויה המובהק הוא דיני נישואין וגירושין.

סגל מוכן גם להקריב את "זכויות הפרט" על מזבח הדו־קיום (או שמא יש לקרוא לכך הסימביוזה הדרסנית) החילונית־הדתית. אלא שאין הוא מקריב את זכויותיו הוא, כי אם את זכויותיהן של הנשים היהודיות בישראל.

מן המפורסמות הוא, שהחקיקה הדתית פוגעת בעיקר בנשים ובזכויותיהן שכן סכנת עיגון מרחפת על כל אשה יהודייה נשואה בארץ. סגל מתיימר להיות אלטרואיסט על חשבון האוכלוסייה היהודית המופלית לרעה מלכתחילה, ורק כאשר ההסכמים הקואליציוניים נוגסים בזכויות הוא רואה בכך בבחינת מעבר על הקווים האדומים.

בקשר לכך תמוהה גם טענתו של חבר הכנסת דדי צוקר, הזועם על התנועה הדתית, "הנמצאת במצור", כדבריו. לא התנועה הדתית מוצבת אל מול קיר, אלא אותן האוכלוסיות שיסבלו מן החקיקה האורתודוקסית: הנשים בישראל, כאמור, וגם הרפורמים והקונסרווטיביים, הנאבקים על אופיה היהודי של מדינת ישראל מתוך שאיפה ליצור שילוב בין המורשת היהודית לבין מסגרות חברתיות ומדיניות סובלניות ודמוקרטיות.

הרב עינת רמון
ירושלים

טלוויזיה

ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 המתעוררים מתעוררים
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 הדי הבנוח באוסטרליה. צפור הדשא
08.30 חבורה. סיפורים מתורים
08.50 לחבורה
08.55 חבנת המקרא. בגבור העצירים 3
09.10 טבע. בממלכת בעלי החיים. הכבשה
09.25 הגיל הרך. פרפר נחמד. הבה נתפייסה
09.50 פשוט אבוד לא. בקולנוע
09.55 טוב לדעת
10.00 קשר משפחתי. להתגבר על מחלה
10.30 היסטוריה כללית. מלחמת האזרחים של ארה"ב
10.40 סיפורים מן התורה. בירושין
11.00 אנגלית
11.10 חשבון פשוט. משפטים ומשוואות
11.35 יהדות. מפגשי בראשית. פרשת וירא
11.55 טוב לדעת
12.00 מדעי החיים. עולם היצורים החיים
12.10 מתמטיקה. גאומטריה אנליטית
12.20 מדעים. בתוך המדע. תופעות האטמוספירה
12.35 צרפתית
12.50 מוסיקה. בקצב הלב. דרך המוזיקה. אלאחדוה
13.15 סיפורים מן התורה. כשהרוח נמסכת
13.30 שעת כושר
13.55 טוב לדעת
14.00 אנימני (ש.ח)
14.30 בממלכות הים עם דולפי
15.00 זמביט
15.30 הורדוס
16.00 חדשות
16.05 אריק. כלב שמירה
16.30 קטורה של צוענות. פלסטלינה
17.00 ערב חדש. אמנון לוי
17.30 תלויים באויר. עם צעירי ת"א
18.00 באויר
18.15 חדשות באנגלית
18.30 כמו שכאמר. סדרת משלים מצוירים
18.40 חידושים המבזקות
19.00 חדשות
19.30 קסקייל. תוכנית למשפחה
20.00 מבט שבכבת
21.00 אלפי לילה עם גבי גזור
22.00 כדורגל עולמי. שידורים ישירים ממשחקי הליגה האיטלקית, כל השערים מהליגה הגרמנית והיתגוזות, תקצירים ועדכונים מהליגות הגדולות
23.30 חדשות
23.35 "כמדור הראשון". פי ספרו של אלכסנדר סולז'ניצין. חלק 1
24.25 פסוק של פתם

ערוץ 2 (22)

14.00 פלסטפס. עידן אלתרמן ואבי קרייניק משתוללים על המרקע
14.05 מסע בין כוכבים – הדור הבא
15.00 אבות או תובה. שינויים
15.30 שרוף הגזרה. סדרה מצוירת
16.00 הימים האבודים
17.00 מורביר אייזנברג בכביש
19.00 ססוק. שעשועון עם אקי אבני
19.30 ככה לא מתנהגים. סדרה קומית בריטית
20.00 החדשות
20.30 בנק. מגזין כלכלי שבועי הרש שיסקוף בראשית כל שבוע את שוק ההון. כלכלה שווה לכל נפש. מגישה: אושרת קוטלר
20.45 פנטסטים. עם יגאל שילון
21.30 בשידור זה. דן שילון מארח
23.00 אין עם מי לדבר. סאטירה. מנחה: יאיר גרבוז
23.45 מקום קטן
24.00 החדשות
24.05 מקום קטן. המשך
24.15 התנגה
24.40 שיר בלילה. אמנים קוראים שירי משוררים

כבלים

ערוץ 3 (03)

08.00 שידור מקומי
09.00 לחיות את החיים. פרק 84 (ש.ח)
09.45 צעירים וחסרי מנוח. פרק 1160
10.30 אורחים במלון
11.00 לוסי אהובתי
11.30 אנטונלה. פרק 158 (ש.ח)
12.15 מרעי כראוון
12.40 מלקון קרסט. פרק 111 (ש.ח)
13.30 המאגן
14.10 שלושים ומשהו
15.00 מתג. פרק 97
15.50 בוסט לבריגג
16.40 שלושה בדירה אחת
17.05 ספינת האהבה
18.00 לחיות את החיים. פרק 85
18.45 צעירים וחסרי מנוח. פרק 1161
19.30 שידור מקומי/הגמבה של מסקאלי
20.00 אנטונלה. פרק 159
20.50 פלקון קרסט. פרק 112
21.40 וחמשי על הבר
22.05 "דמעות אסורות". ארה"ב 78'. סיפורה של בתי דולינס, כתבת טלוויזיה אשר עברה ניתוח לכריתת שד. הכאב, הריבונן, הקשיים בהתגלגלות ובבניית חייה מחדש. עם מרי טיילור מור, אנתוני פרקינס ועוד. 94 ד'
24.00 בלון היקר. קומדיה
24.25 קשי ולייסי. פעולה
01.15 בלהבות השלהבת. מדע בדיוני

15.05 הינקו ושליטי היקום. פרק 1
15.30 הביונה המטשטשת
15.40 אותוני טם. פרק 32
16.00 הביונה המטשטשת: אלקון וד'.
16.15 הבנו – משחק טלוויזיה אינטראקטיבי בשידור חי
16.30 בוורלי הילס 90210. פרק 1
17.20 הביונה המטשטשת
17.30 לוני טונס
17.40 הביונה המטשטשת
17.55 חבורת פינג. פרק 7 (ש.ח)
18.25 הנינג'המטקה. פרק 7 (ש.ח)
18.50 המתקן של כאילו (ש.ח)
19.30 שכנים, שכנים
19.55 בשואים סלוס
20.20 הבחור התור לקפטי
20.45 הכל נשאר במשפחה
21.10 האגמר

הצגה שניה (06)

22.00 "ביחסים לגמרי". אמריקאי צעיר, שגדל אצל משפחה מגרמא יפני, משותף בגלהותו ביפן. בגבות היכרותו עם התרבות היפנית, הוא מטביל לשבוע מאות להירבע ללא קרב. עם ג'פרי הנטר. היגוף בגנן. במאי: פיל קרלסון.
24.10 "אגדה באמנם". ארה"ב 42'. התגורות של סוכני דודי בתקשה שפרנק סינטרה היה סוכן. במאי: אוהארד בל.

תרבות מדע וטבע (08)

11.00 דיסקברי. סיפורים של הכלבים
12.00 דיסקברי. אבותינו חיות אחרות
12.30 דיסקברי. הפירמידות (ש.ח)
13.00 דיסקברי. מוזיאון הדמיוני
13.30 דיסקברי. המירוץ אחר הגלגון.
14.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)
16.00 דיסקברי.
17.30 דיסקברי. הפירמידות (ש.ח)
18.00 אנציקלופדיה פתוחה.
20.00 דיסקברי.
21.00 המאבק במשך – המלחמה כנרמן

סרטים (04)

10.30 "האבא הבן והפילבש". ארה"ב 92'. 87 ד'
12.00 "הנרי ה-8 ושש נשותיו". אנגליה 73'.
14.05 "קר שתרצה יפייך בינתך". ארה"ב
16.00 "חלום הוליוודי". ארה"ב 88'. אשה תמה מגיעה להוליווד בחיפוש אחר העושר והתהילה.
17.30 "אביר העיר". מצרים 92'.
19.25 "ללא מעצורים". בבנות ילדים מקצועית והלשית מתחילה נפגשות ומשתמשות מעולה. במאי: כריס תומפסון.
21.00 "אליסי". ארה"ב 90'. עקרת בית עשירה מאמת בנישואיה ומקבלת מרופא סיני ממתנדי שיקוי אהבה, שפותח בפניה שפע של הרפתקאות חדשות. עם מאיה פארו, ויליאם הרט ואלק בולדווין. במאי: וודי אלן.
22.45 "סגנו כלי אשתי". צרפת 92'. ביום שמגלה מארי כי בעלה בוגד בה היא עוזבת את הבית. דודו של הבעל מתגרב להרגיע את האשה. עם מרליס מאורה, מיו מיו ודיפאר פרדייה. במאי: פטריס לקונט.
24.15 "ג'ק וג'ק". ארה"ב 90'. במאי: ג'ק ביקלסון.
02.30 "הורים בהלכה". ארה"ב 92'

ספורט (05)

07.00 גוף בתנועה. אירובית מארה"ב
16.30 רוגבי שלמי
17.00 תחרות קפיצות ראווה על סוסים
18.30 כדורגל מהליגה הלאומית
19.30 המוקד הישן: "כל חמי".
20.00 בשיוד
20.30 כדורסל.
22.00 כדורגל מהליגה הארגנטינאית
23.30 בנעמם וזה. פטבול אמריקאי.

ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש
08.30 המתקן של כאילו (ש.ח)
09.05 חבורת פינג. פרק 8 (ש.ח)
09.30 הנינג'המטקה. פרק 8 (ש.ח)
10.05 זאב צעיר. פרק 18 (ש.ח)
10.30 מאחורי הקלעים. פרק 7 (ש.ח)
11.00 לתפור את מרמלדה. פרק 2 (ש.ח)
11.30 איגרואנה ג'ונגל הצעיר. (ש.ח)
12.30 הילדים מרחוב דגרסי. פרק 12 (ש.ח)
13.00 המתקן של כאילו
13.30 ביית המשתנות
13.55 איי המטמון. פרק 1
14.00 שלגיה והקסם של הגינגואטים
14.35 משקורגינג. פרק 1

הום סינמה (41)

דייב. 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00, 24.15, 02.15, 04.15

הום סינמה (42)

עשיר באהבה. 09.30
לב אוהב. 11.30, 19.30, 01.30
המוסק ה-57. 13.30, 17.30, 21.30
הרוקן. 15.30, 23.30, 03.30

הום סינמה (43)

איש המטמאר. 08.30, 18.30
טליטר. 10.30, 12.30, 20.30, 02.30
גרוסי. 14.30
רגבי ושמו אהבה. 16.30
פלישת חוטפי הגופות (מחשבה). 22.30, 24.30

הום סינמה (44)

בשמה. 08.30, 21.00
עין ציבורית. 10.30
הגמלת. 12.30, 18.45, 23.00
הלילה הגלוש בשבת. 14.45, 01.15
ירושה במחלקת. 16.45, 03.15

הארץ ממליץ

• רוקדים בלונאסה. מחזה של בריאן פריאל האירי על געגועים לעבר שהיה טוב יותר ועצב לקראת העתיד שיהיה עגום יותר. בימוי נבון וצבוע של עידו ריקלין ומשחק מעולה של כל הלהקה, בעיקר גיל פרנק בתפקיד המספר הזה לעיני הקהל את חייו כילד, אבל גם רבקה גור, עידית טפרסון, אורה באירנשון, אורליה סגל, טלי עצמון ואורי אברהמי. הבימה. הבמה, תל אביב, 20.30

בתי חולים

תל אביב – רמת־איכילוב, טל' 6974504 (ילדים: איכילוב, טל' 6974444 (פנימית, כירורגית) ירושלים – שערי צדק, טל' 555111 (פנימית, אורטופדית, נשים, א.א.ג.) ביקור חולים, טל' 701111 (כירורגית) הדסה עין כרם, טל' 427427 (ילדים, עיניים) באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

בתי מרקחת

תל אביב – בן יהודה, בן יהודה 142, 5223535 (עד 03:00) מוסקאוס, איינשטיין 40. רמת־אביב, 6413730 (עד 24:00) בנ, פרישמן 66, 5237826 אפרסמון, יהודה הלוי 110, 5613010 ירושלים – טמפר פארם, הר הצופים, 869744 חיפה – בלפור, מסדה 1, 622289 באר שבע – הנגב, קק"ל 94, 277016 רמת גן – רשי, רשי 15, 7510971 חולון – אוזן, המיין 52, 889153 נתניה – קופ"ח כללית, רזיאל 8 (עד 24:00), 603549, כירורגי 31 (משעה 24:00), 628121 פתח־תקוה – סופר פארם שפירא, שפירא 43, 9309030 כפר סבא – סופר פארם, אוסטרובסקי 3, 958889

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים חולים כרוניים ע"י המועלקה לטיפולי בית ביה"ח איכילוב ת"א, טל' 6974627/8 מוקד לב במד"א שירות לחולי לב 177-0226699

עזרה ראשונה

מד"ן – עזרה ראשונה ונפשית 24 שעות ביממה. ירושלים 610303 תל אביב 5461111. ילדים ונוער 6961115 חיפה 672222/3 נתניה 625110 באר שבע 281128 ברמיאל 988410 כפר סבא

974555 חדרה 333455 אזון קשבת לילדים ולבני נוער מטעם ארגון ההורים הארצי. טל' 03-621515 אנוש – העמותה הישראלית לבריאות הנפש מרכז ייעוץ למשפחות נפגעי הנפש, לאנשי מקצוע ולקהל הרחב. טל' 03-5400672, 03-5494899 04-326727 בימים א'-ה' מ-09.00-13.00 וביום ב' מ-15.00-18.00 יד שרה השאלת ציוד רפואי תל אביב 813501 ירושלים 244242 חיפה 381704 בימים א'-ה' מ-09.00-14.00 וביום ו' מ-09.00-11.00 יד ביד – אוזן קשבת לילד ולהורים תל־אביב לילד, 5226027 אמבודסמן ארצי לילדים ולנוער תלונות על פגיעות בזכויות ילדים ובני נוער. הפניות לשלום הילד. טל' 02-256099 הקו הלבן ייעוץ, עזרה ותמיכה לנפגעות התמוטטות. א'-ה' 19.30-23.30, טל' 03-292797 מרכז סיוע לקורבנות אונס 24 שעות ביממה, תל אביב טל' 5234819 לגברים ולנפשים נפגעי תקיפה מינית טל' 5449191 בימים א', ב' ו-ה' בשעות 18.00-22.00 ירושלים טל' 514455 חיפה טל' 382611, מגדי 1991 קו פתוח לנפגעות אלימות מינית, בנית תמיכה במרכז לסיוע לנשים בנגב. טל' 07-74907 בימים א'-ה' מ-08.30-12.00 בימים א'-ה' מ-16.00-19.00 ויצו 24 שעות קו אדום לנשים מוכות, טל' 03-5461133, 08-550586, 02-514111, 07-376310 קו חירום לנשים במצוקה 09-585720 ויצו סיוע משפטי וייעוץ בעניני משפחה, ימים א'-ה, 09.00-14.00, 03-5421791 אוזן קשבת לכל המבגר בוחה השקו שירות טלפוני לבעיות רגשיות הנוער לקשיש ולבני משפחתו. בימים אלה, בשעות 16.00-20.00 5495244 קו אור – המועדה לתמורה הילד עזרה במצבי אלימות, טל' 03-6961070, 03-6956763 א'-ה' 08.00-22.00. מנית ברוסית ביום ד' 18.00-22.00 מרכז סיוע למצבי לחץ מטעם "מעגלים" א'-ה' 11.00-13.00, ב' ו-ד' 16.00-18.00 טל' 03-5220031 מרס – המשפחות נפגעי טרור. מתן סיוע ומידע, בימים א'-ה' מ-09.00-14.00 ש' ירושלים 11, יפו, טל' 03-5170789/0 האגודה לנפגעות אלכוהוליזם 24 שעות 724128 החוגר לנלחמה באיידס המכרה וסיוע לחולים ובני משפחותיהם, בימים ב' ו-ה' מ-19.30-22.30 טל' 5604576, 5660380 ת.ד. 33682 האגודה להגנת האזרח בישראל תל אביב ביאליק 12, טל' 5254162/3 ירושלים טל' 348217 חיפה טל' 243984/5 באר־שבע טל' 239094 בימים א'-ה' מ-09.00-14.00

שיקים

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל אביב: איכילוב, מרפאת שיניים לטיפולי חירום, רח' ויצמן 6, בימים א'-ה' מ-19.00-24.00, בימי שישי בשבת מ-15.00 עד 24.00; ירושלים הדסה עין כרם מ-08.00-24.00; 16.00-22.00 ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל: 177-022-3773

24 שעות

דרי"ן המטול ירושלים: 513188 תל אביב: 5633777 חיפה: 647647 מודיעין אגד 03-5375555, 02-3045555, 04-5493555 מודיעין דן 03-6394444 מוסדים בחיוכת עברית: 03-9731111 אנגלית: 03-9731122

בעקבות הצלחתם הסנסציונית של וויליאם פורסיית' ורקדניו באירופה ובארצות הברית, הזמן בלט פרנקפורט לפתוח את העונה הראשונה של "מחול במשכן".

תוכנית א'
אבדנו של הפרט הקטן
יום ג' 29.11 (20:30)
יום ד' 30.11 (20.30)
יום ו' 2.12 (13:00)
מוצ"ש 3.12 (20:30)

תוכנית ב'
ניכור. אקשן
יום ג' 6.12 (20:30)
יום ד' 7.12 (20:30)
יום ה' 8.12 (20.30)
יום ו' 9.12 (13:00)

כרטיסים במחירים מ-75 ועד 140 ש"ח
בקופת המשכן לאמנויות הבמה
לאונרדו דה וינצ'י 28, ת"א טל. 03-6927777

לקראת בכורה עם וויליאם פורסיית',
שבת 26.11 בשעה 11:00 (20 ש"ח)

הלהקה מתארחת במלון שרתון
Sheraton Tel Aviv